

2023

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı

Yaşanabilir, adil,
dayanıklı, üreten,
yaratıcı ve
hatırlayan
bir Beyoğlu.

BEYOĞLU
SENİN.İST

İMAR VE
ŞEHİRCİLİK
DAİRESİ
BAŞKANLIğI

İstanbul
Planlama
Ajansı

Bu belge Beyoğlu halkının, sivil oluşumların ve araştırmacıların katkılarıyla,

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı Şehir Planlama Şube Müdürlüğü tarafından **İstanbul Planlama Ajansı, BİMTAŞ** ve **İstanbul Kent Konseyi** işbirliği ile hazırlanmıştır.

Plan Ekibi: Bengi Çakmak (Sosyolog Şehir Plancısı), Burcu Yanar Cuzdan (Yüksek Şehir Plancısı), Eda Mutluay (Yüksek Şehir Plancısı), Emre Muşlu (Şehir Plancısı), Fatih Doğan (Şehir Plancısı/Şehir Planlama Müdürü), Gökçe Dede (Yüksek Şehir Plancısı/Müdür Yardımcısı), Gözde Ağartan Ünalı (Yüksek Şehir Plancısı/Katılım Koordinatörü), Gürkan Akgün (Yüksek Şehir Plancısı/İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanı), İrem Öztemiz (Yüksek Şehir Plancısı), Miray Özkan (Dr. Şehir Plancısı/Beyoğlu Katılımcı Planlama Koordinatörü), Onur Can Çavdar (Şehir Plancısı), Sevgi Nur Bulut (Yüksek Şehir Plancısı/Şef), Sibel DüNDAR Doğan (Yüksek Şehir Plancısı)

Çalışma Ekibi: Akin Emin, Akif Burak Atlar, Başak İncekara, Benan Kaya, Beyza Yılmaz, Büşra Topaktaş, Cansu Yapıcı, Ceylan Karaulan, Ece Sarıyüz, Elif Kandeniz, Emel Öztep, Erdal Bülbün, Esra Turgut, Fatma Gözde Köseoğlu, Filiz Deveci, Gizem Nur Kılıçarslan, Gülşen Önüç, Gökçer Okumuş, Hadiyenur Sarı, Hale Denizden, Halit Karakuş, Hayri Karpuz, Kutsal Amaç Kuruhan, Mehmet Yalçın, Nagihan Kavaklı, Nazım Akkoyunlu, Nazlı Bülay Doğan, Okan Kaya, Rahşan Özçelik, Selin Karafakioğlu, Sevil Çakıcı, Seyhan Özçelik, Şafak Çöze, Yiğit Ozar, Zelal Yalçın, Zehra Keleş

Stajyerler: Bilge Nisa Yılmaz, Cem Aydın, Ceren İma, Didem Çolakoğlu, Ekinsu Güngördü, Elif Gürlek, Fikriye Aybike Yılmaz, Gizem Sakaoğlu, Hamiyet Dilara Şimşek, Helin Okçu, Hilal Çağla Türk, Meltem Özden, Murat Onur Tahmaz, Rümeyza Çakır, Sahra Bacanak, Şebnem Şen, Tuğba Sert, Zeynep İlayda Dağlıoğlu

Tasarım: Bahadır Songül

Beyoğlu Senin sürecine katkıda bulunan ve emeği geçen tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

Ahmet Emin Yıldırım, Ahmet Onur Altun, Ahmet Türker, Ali Çetkin, Ali Mendillioğlu, Alp Çağrı Günal, Anna Maria Aslanoğlu, Armağan Kuşçu, Arzu Çetin, Aslı Altınsu, Aslı Sarioğlu, Asu Aksoy, Asuman Türkün, Atom Şaşkal, Ayşe Düzkın, Ayşe Ege Yıldırım, Ayşe Gül Altınay, Ayşe Tükrükçü, Ayşegül Arslan Kuşku, Ayşegül Yılmaz, Ayşen Ece Kavas, Bahar Aksel, Bahar Bayhan, Bahar Yalçın, Başak Emir, Bedel Esmâ Emre, Begüm Akkoyunlu Ersöz, Begüm Başdaş, Begüm Özden Fırat, Berfin Karataş, Berkan Özyer, Berna Dikçınar Sel, Bernard Sarıbay, Berrin Gençler, Beyza Gürdoğan, Boğos Çalgıcıoğlu, Buğra Yerliyurt, Burcu Bektaş, Burçin Altınsay Özgüner, Busenur Yahşi, Bülent Bilmez, Büşra Bingöl, Büşranur Yılmaz, Can Ustabası, Canem Kurtoğlu, Celal Baran, Celal Korkut Yıldırım, Cem Bico, Cemil Güler, Cemre Kara, Ceren Okumuş, Ceren Özgündüz, Cüneyt Tiryaki, Cüneyt Uzunoğulları, Damla Barın, Damla Deniz Cengiz, Damla Kurudal, Demet Yıldız, Deniz Çalış Kural, Deniz Özgür, Deniz Öztürk, Deniz Sevim, Deniz Yüksek, Derya Altın Bozacı, Dicle Kaya, Dilek Şişman, Dilşah Pınar Ensari, Dimitri Mayoğlu, Döne Çolakoğlu, Ebru Firidin Özgür, Ebru Göcen, Ece Nayır, Ece Tümer Ergün, Eda İncedere Karalar, Eda Yiğit, Eda Yücesoy, Ekim Tan, Ekin Halide Sarıca, Ekin Taneri, Elif Katı, Elif Köklü, Elif Serdar Yakut, Elif Sıdar Ökdemir, Elif Yıldız, Elmas Arus, Elmon Hançer, Emin Nedret İşli, Emine Ataoğlu, Emine Hayal Uçar, Emirhan Coşkun, Enes Aydın, Enis Köstepen, Erarşlan Alkılıç, Eray Özgüner, Ercan Fadı, Eren Kürkçüoğlu, Eren Saygılı, Erhan Kurtarı, Esen Advel, Esra Akan, Esra Kaya Erdoğan, Ezgi Bakçay, Fatih Güçtaş, Fatih Muslu, Feride Eralp, Feyyaz Yaman, Feyza Akınerdem, Fulya Kaya, Funda Oral, Furkan Doğan, Füsün Seçer, Füsün Sümer, Gaye Tuğrulöz, Gizem Kıyğı, Gökçe Baltacı, Gökhan Gül, Gül Köksal, Gülbahar Baran Çelik, Güldeniz Tatlıcan, Güven Erten, Hadika Beliz Kavadar, Hakkı İltter, Halil Kendir, Halim Kır, Handan Yeşiltepe, Hande Babacan, Hande Soğancılar, Hande Yonar, Hande Yüksel, Harika Kadester, Hatice Kurşuncu, Hatice Kurtuluş, Hazal Özalkan, Hazal Şahin, Hülya Kök, Hüseyin Yılmaz, İdil Akyol, İlayda Ece Ova, İmre Azem, İnci Eviner, İnci Olgun, İrem Kulaber, İrem Özarendeli, İsmet Akça, İzzet Umut Çelik, Kadir Tombul, Karin Timyanos, Kenan Kocatürk, Kevser Güler, Liana Kuyumcuyan, Luca Orlandi, Mahmut Çelikuş, Mahmut Keçeci, Maide Kasapoğlu, Marhabo Saporova, Mehmet Kentel, Mehmet Ronael, Mehmet Yazıcı, Mehmet Yeralan, Melis Nur Koyuncu, Meral Ak, Meriç Doğan, Merih Beler, Merve Irmak Ayazoğlu, Meryem Kayan, Metehan Özkan, Moris Levi, Murat Doğru, Murat Meriç, Murat Şeker, Mustafa Gülerüz, Muteber Simonetti, Mücella Yapıcı, Müge Yorgancı, Müzeyyen Araç, Nazlı Eğinlioğlu, Nazlı Türker, Necati Mert Gümüş, Neslişah Kesici Söylemez, Nisya İsmail Allovi, Nurdan Kuban, Nurtaç Tokgöz, Oğuzhan Yeşil, Oktay Kargül, Oya Entrikin, Ozan Can Özübal, Ozan Uzunmaya, Ömür Yaşayan, Öner Ceylan, Öykü Tümer, Özge Açıkkol, Özge Ertem, Özge Özgüner, Özgür Can Sunata, Papatya Bostancı, Pelin Pınar Giritlioğlu, Perihan Gülden Ökten, Pervin Çelik, Pınar Gökçe, Rasim Şişman, Rıza Sönmez, Rubi Asa, Rudi Sayat Pulatyan, Rüstem Karakuş, Saro Dadyan, Sarper Takkeci, Seda Dolaner, Selçuk Delipınar, Selçuk Erdoğan, Selen Çatalyürekli, Selim Puler, Selin Erdemirci, Sema Reyhan, Seval Gülen, Sevcan Hallaç, Sevda Tekin, Sevil Baştürk, Sırrı Çömlekçi, Simten Birsöz İnanç, Sinem Sakin, Süleyman Atıl, Süleyman Songur, Şükrü Fındık, Timur Uzunoğlu, Tuğba Yavuz, Tuğçe Canpolat, Tülin Hadi, Umut Avcı, Umut Erdem, Ümit Nar, Yağmur Yıldırım, Yalçın Köse, Yeşim Özsoy, Yıldız Salman, Yorgo Papalyaris, Yusuf Ahmet Kulca, Yüksel Bekaroğlu Doğan, Yüksel Dinçer, Zeynep Ahunbay, Zeynep Deniz Yaman Galantini, Zeynep Ekin Aklar, Zeynep Enlil, Zeynep Kuban, Zeynep Taşkın, Zeynep Toy Büke, Zeynep Turan, Zeyno Pekünlü, Zühal Atalay, Adnan Bal, Ahmet Çelik, Ahmet Kol, Ahmet Kunt Sağanak, Ayhan Çarıkcılar, Ayşen Bingöl, Bahri Sivri, Bilal Aydoğdu, Burak Satıbol, Burak Yücel, Cafer Pehlivan, Çağatay Hayta, Deniz Öztürk, Doğan Şentürk, Egemen Sancak, Emin Ceylan, Erkan Uyanıksoy, Esmeray Akar, Evrim Paftalı, Fehime Esen, Ferbal Yaman, Ferruh Bora, Fuat Şensoy, Gamze Hızlı, Gökhan Dinç, Hakan Nişancı, Halil Kalafat, Hamdi Kumbasar, Hasan İnceç, Hasan Sevim, Hasan Toprak, Hızır Balcı, Hüseyin Cavit Karayel, Hüseyin Kurt, İlhan Kavcu, İlknur Zeynep Konuralp, İsmail Şahin, Laçın Ceylan, Levent Eren, Lütfü Akın, Mahmut Altun, Mahmut Kemal Cankıymaz, Maşuk Civak, Mehmet Ali Bilir, Mehmet Bakır, Mehmet Er, Mehmet Erdoğan, Mehmet Mayda, Mehmet Özkan, Mehmet Yavuz, Mehmet Yılmaz, Melahat Kemaloğlu, Metin Deniz, Muhammet Uzuner, Murat Çelikkan, Mustafa Çelik, Mustafa Köse, Mustafa Özçelik, Müge Terlan, Naim Yıldırım, Neslihan Cipoğlu, Nihal Koldas Bulsak, Ömer Avcu, Ömer Faruk Akyüz, Önder Dinler, Petek Kırboğâ, Sabri Comart, Saim Çavuş, Seda Yüz, Serra Aybars, Sibel Tomaç, Songül Öztunç, Şener Yüksel, Tuğba Sağlam, Umut Şemiş, Vedat Dilber, Verkin Arioba Kasapoğlu, Yahya Sarıyıldız, Yaşar Adanalı, Yusuf Erdoğan, Zafer Demir

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı Şehir Planlama Şube Müdürlüğü

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı
Kasım 2022

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Kamuoyu Tanıtım Toplantısı özel baskısıdır.
Kasım 2022

İstanbul'un Kalbi Beyoğlu

Ekrem İMAMOĞLU
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Kültür-sanatın, kozmopolit ve canlı bir ticaret yaşamının merkezi Beyoğlu, üretim, yaşam ve kültürel miras alanlarıyla İstanbul'a zenginlik katmaya devam ediyor. Ancak bugün yoksulluk ve kentsel dönüşüme ilişkin sorunlarla boğuşuyor ve çok değerli özgün kimliğini kaybetmek üzere. Beyoğlu'nun hızlı gelişimi ve değişimine, geçmiş planlama ve projelendirme çalışmalarının da sağlıklı bir şekilde cevap veremediğini gördük.

Beyoğlu'nun tüm tarafların dahil olduğu ortak bir akılla oluşturulması gereken bir yol haritasına ihtiyacı olduğunu tespit ettik. "Sen de fikrini söyle hayalindeki Beyoğlu'nu ortak akılla birlikte tasarlayalım" diyerek yola çıktık. Beyoğlu'nu, yeni bir anlayışla, burada yaşayan ve burayı kullanan herkesin ihtiyaçlarını gözetenek, çok kültürlü yapısını ve mirasını koruyarak, ilçeyi daha üretken, yaşanabilir ve dayanıklı bir kent haline getirmek için neler yapılması gerektiğini ve nasıl yapılması gerektiğini konuştuk. Çok zengin bir veri tabanı oluşturduk, tüm süreci şeffaf bir şekilde paylaştık.

Çalışma arkadaşlarımızın büyük emeğiyle bu veriler derlendi, sorunlar ve çözüm gerektiren konular belirlendi. Yapılması gereken çalışmalar, bir vizyon çerçevesinde bir zaman planı ve sorumlu paydaşlarıyla birlikte ortaya kondu. Sizlerin değerli katkılarıyla yürüttüğümüz bu çalışmaların bir ürünü olan bu stratejik planı şimdi sizlerin değerlendirmenize sunuyoruz. Beyoğlu'nun geleceğine, yerel yönetimlerin politika ve uygulamalarına yön verecek bu çalışmayı sizlerden gelen geri bildirimlerle son haline getireceğiz ve umuyoruz ki hepimizin sahipleneceği bir plan oluşturmuş olacağız.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Nedir?

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı, ilçenin tüm bileşenleri ile tüm konularını bir arada ve birbirleriyle ilişkili olarak değerlendirdiğimiz ve geleceğe yönelik vizyonumuzu, bu vizyona bağlı ana politika eksenlerini ve uygulama araçlarını belirlediğimiz bir yol haritası niteliğinde bir belgedir.

Bu belgenin hazırlıklarına 2020 yılı sonunda başlanmış, süreç başından sonuna kadar şeffaf ve katılımcı olarak ilerletilmiştir. Plan hazırlanırken Beyoğlu ile ilgili sözü olan herkesin duyulması hedeflenmiştir. Beyoğlu'nun kentsel altyapısı, sektörel yapısı, mekansal ve sosyal ihtiyaçları analiz edilmiştir. Akademik araştırmalar, kamuoyundaki gündemler, sivil toplum çalışmaları incelenerek tartışmaya açılmıştır. Beyoğlu'nda yaşayan, çalışan ve Beyoğlu'nu ziyaret eden herkesin ihtiyaç ve sorunları, nedenleri ile birlikte tartışılmıştır. Onlarca etkinlikle Beyoğlu farklı açılardan ele alınmış, Beyoğlu'nun farklılaşan ve çatışan kentsel ve toplumsal dinamikleri incelenmiştir.

Bu plan çalışmasında öncelikle 2 yıldır sahada yapılan çalışmalar, analizler, görüşmeler ve araştırmaların sonuçlarının bir değerlendirmesi yer almaktadır. Bu değerlendirmeler neticesinde Beyoğlu için bir gelecek vizyonu ve birbirleriyle ilişkili 9 politika belirlenmiştir. Bu politikalar kapsamında gelecek hedefleri ortaya konmuş, eylem alanları tarif edilmiştir. Hem mekansal hem de kurumsal düzenlemeleri içeren bu eylem alanlarının uygulayıcıları, zaman planlanması ve izleme kriterleri ortaya konmuştur.

Bu planın uygulama süreçlerinin şeffaf bir şekilde izlenebilir olması, belirli aralıklarla tarafsız kurullarca değerlendirilmesi ve denetlenmesi için araçlar oluşturulmaktadır.

Elinizdeki belge kamuoyunda tartışılması için sizlerle paylaşılmıştır. Bu çalışmaya ilişkin görüşlerinizi iletmek ve değerlendirme etkinliklerinden haberdar olmak için beyoglusenin.ist platformunu takip edebilirsiniz.

İçindekiler

Beyoğlu'nun Geleceğini Planlamak	13
Planlama Yaklaşımı	15
İstanbul Vizyon 2050 Strateji Belgesi	17
Katılımcı Planlama Süreci	21
Geçmişten Günümüze Beyoğlu	31
Beyoğlu'nun Tarihi ve Değişim Dönemleri	33
Beyoğlu'ndaki Mevcut Planlar	45
Büyük Projelerle Dönüşen Beyoğlu'nu Anlamak	67
Beyoğlu'nun Mevcut Değerleri ve Öncelikli Sorunları	71
Sosyal Yapı #AdilBeyoğlu	73
Yaşam Kalitesi #YaşanabilirBeyoğlu	129
Altyapı ve Afetlere Hazırlık #DayanıklıBeyoğlu	199
Ekonomik Canlılık #ÜretenBeyoğlu	241
Kültürel Yaşam #YaratıcıBeyoğlu	275
Miras ve Toplumsal Hafıza #HatırlayanBeyoğlu	293
Beyoğlu'nun Gelecek İçin Bir Planı Var	327
Beyoğlu İçin 9 Başlıkta Yol Haritası	333
A. Erişilebilir ve Kapsayıcı Sosyal Hizmet Alanları ile Bütünleşen Nitelikli Kamusal Mekanlar	337
B. Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları	355
C. Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Barınma Olanakları	371
D. İklim Uyumlu, Afetlere Dirençli Ulaşım ve Altyapı	381
E. Korunan ve Yaşatılan Çok Kültürlü Miras	397
F. Özgün ve Çeşitlilik Sunan, Etkileşim Olanakları Güçlendirilmiş Kültür Sanat Ortamı	409
G. Sürdürülebilir, Dengeli ve Kültürel Mirasa Saygılı Turizm	417
H. Yerel Ekonomiyi Destekleyen İstihdam Olanakları	427
I. Yerel Paydaşları Güçlendiren Şeffaf, Etkin ve Katılımcı Yönetim	439
İzleme ve Değerlendirme	447
İzleme ve Değerlendirme Süreci	449
Göstergeler	451
Strateji ve Eylemler Özet Tablosu	455
Kaynakça	467

Beyoğlu'nun Geleceğini Planlamak

01

Planlama Yaklaşımı

Beyoğlu tarihsel geçmişi, merkezi konumu, Boğaz ve Haliç kıyıları ile çok kültürlü nüfus yapısı sayesinde küresel ölçekte bir çekim odağı oldu. İlçenin merkezi, İstanbul metropolü ölçeğinde merkez olma özelliğini devam ettirirken, kontrolsüz turizm gelişimi ve sektörel değişimin yarattığı kentsel sorunlarla karşı karşıya kaldı. Bu kentsel sorunlar arasında kültürel miras alanlarının kaybı, kültürel niteliğin ve ekonomik canlılığın yitirilmesi, kamusal alanlarda ticarileşme ve kısıtlanma bulunuyor. İlçe genelinde ise hızlı ve düzensiz kentleşme ile birlikte altyapı standartları düşük, sosyal hizmet ve donatı ihtiyacı yüksek konut alanları yer alıyor.

Bu süreçte küresel ve ulusal ölçekte ekonomik, toplumsal ve siyasal değişimler etkili olurken, ilçede yapılan büyük kentsel yatırımlar da Beyoğlu'nun kaderini geri dönülmez biçimde değiştiriyor. Beyoğlu'nda parça parça yapılan bu plan ve projeler Beyoğlu'nun sorunlarını çözemiyor, tam tersine derinleştiriyor. Ayrıca, toplumda da plan ve projelere verilen tepkiler büyüyor.

Küresel gelişmeler ve İstanbul 2050 Vizyonu ışığında, Beyoğlu'nun tarihsel olarak taşıdığı tüm değerlerle birlikte ilçe bütününde değerlendirildiği, kent sakinlerinin söz sahibi olduğu yeni bir planlama çalışması yapılması gerekliliği doğuyor.

Bu gereklilik doğrultusunda geliştirilen planlama süreci ile

- Beyoğlu'nun İstanbul içindeki rolünü birlikte değerlendirmek ve yeniden tanımlamak,
- Beyoğlu sakinlerinin farklılaşan ihtiyaç ve taleplerini görünür kılmak ve birlikte çözüm üretmek,
- Beyoğlu'nu daha yaşanabilir ve sağlıklı bir kent parçası haline getirmek,
- Beyoğlu'nun özel nitelikli alanlarının kamusallığını artırmak,
- Beyoğlu geneliyle bütünleşmesi için mekânsal planlama yaklaşımları geliştirmek,
- Beyoğlu'nda kurumların uygulamalarını eşgüdüm içinde yönlendirebilmek,
- Beyoğlu sakinleri, sivil toplum bileşenleri, uzmanlar ve

kurumlar arasındaki iletişimin sürekliliğini sağlamak ve yerel demokratik katılımı desteklemek hedefleniyor.

Söz konusu hedefler doğrultusunda planlamayı yönlendirmek üzere katılımcı bir süreç tasarlandı, bilimsel bilgi ile söylemsel bilgiler, uzmanların, yerel örgütlerin ve kurumların görüşleriyle birlikte değerlendirildi. Küresel gündem ile kentsel planlamaya ilişkin güncel yaklaşımlar incelendi. Küresel ve ulusal ölçek ile İstanbul düzeyinde kentsel planlamaya ilişkin düzenlemeler ve hedefler dikkate alınarak çalışmalar sürdürüldü. Bu kapsamda İstanbul Planlama Ajansı tarafından hazırlanan Vizyon 2050 Belgesi hazırlık sürecindeki çalışmalar ve belgenin kendisi yönlendirici çalışma olarak kabul edildi. Beyoğlu'ndaki eğilimler ve sorunlar katılımcılarla birlikte tespit edildi, farkındalık çalışmaları yapıldı, çözüme yönelik stratejiler tartışıldı, mevcut duruma ilişkin sektörel veriler, nüfus dinamikleri, kentleşme eğilimleri tespit edildi ve mevcut planlarla projelerin yarattığı sorunlar ile olası etkileri analiz edildi. Tüm veriler planlama ekibi tarafından sentezlenerek mevcut değerler ve sorunlar belirlendi. Politikalar, stratejiler ve eylemler oluşturuldu, mekansal gelişim çerçevesi belirlendi. Rapor haline getirilerek kamuoyunda tartışmaya açıldı.

Plan yapım ve uygulama sürecinde şeffaflık ana ilke olarak belirlenmiştir. Planın kesinleşme sürecinde kent sakinlerinden, sivil toplum kuruluşlarından ve kurumlardan geri bildirimlerin alınması, kaynak, kapasite ve önceliklerin değerlendirilerek son haline getirilmesi amaçlanıyor. Plan yapım ve uygulama sürecinde şeffaflık ana ilke olarak belirlenmiştir.

İstanbul Vizyon 2050

Strateji Belgesi

Hayatın tüm çeşitliliğiyle canlı ve özgür olduğu, herkesin iyi yaşadığı bir dünya şehri, İstanbul!

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde 2019 yerel seçimlerinden sonra yönetim anlayışında değişikliğe gidilmiş ve 2020-2024 İBB Stratejik Planı'nın hazırlanması aşamasında İstanbulluları sürece dahil eden katılımcı bir anlayış benimsenmiştir. **Geleceğine Birlikte Karar Verelim Çünkü "İstanbul Senin"** mottosuyla katılımcı bir şekilde yürütülen kurumsal stratejik plan çalışmaları kapsamında, 4-5 Ekim 2019 tarihlerinde önce İBB Meclis üyelerinin, daha sonra ilçelerin ve farklı toplumsal kesimlerin temsilcilerinin olduğu yaklaşık 2000 kişinin katılımıyla odak grup toplantıları ve çalıştaylar düzenlenmiş; paydaşların; siyasi partilerin, sivil toplum kuruluşlarının, meslek temsilcilerinin görüşleri alınmıştır. Başta metro istasyonları olmak üzere kentin farklı noktalarında anketler düzenlenmiştir. İnternet üzerinden gerçekleştirilen anketlerle 200.000'den fazla kişiye ulaşılmıştır.

2020-2024 İBB Stratejik Planı çalışmalarının sonunda **"Adil, Yeşil ve Yaratıcı Şehir, Mutlu İstanbullu"** vizyonu oluşmuş, adalet, şeffaflık ve hesap verebilirlik, etik, kapsayıcılık, yenilikçilik, çevreye duyarlılık, liyakat, katılımcılık, insan odaklılık ve çeviklik temel değerler olarak ortaya çıkmıştır.

"Adil, Yeşil ve Yaratıcı Şehir, Mutlu İstanbullu" vizyonunu gerçekleştirmek için İstanbul'un bilimsel koordinasyonla planlanması amacıyla İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu liderliğinde 12 Şubat 2020'de **İstanbul Planlama Ajansı (İPA)** kurulmuştur. Bu açıdan İstanbul Planlama Ajansı, kentin geleceğine katılımcı bir şekilde yön veren tüm çabaların

kurumsallaştığı stratejik bir merkez niteliğindedir. İPA bünyesinde kurulan **Vizyon 2050 Ofisi** İstanbul'un geleceğini katılımcı, disiplinler arası ve bilimsel süreçlerle İstanbullularla birlikte planlamak, çözüm önerileri, politika ve stratejileri geliştirmek ve İstanbul'un öncelikli alanlarında araştırmalar yapmak amaçlarıyla 2020 yılından beri faaliyetlerini sürdürmektedir. 5-6 Temmuz tarihlerinde düzenlenen **"İstanbul Vizyon 2050 Tanıtımı"** etkinlikleriyle İstanbul'un 2050 Manifestosu İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu tarafından açıklanmıştır. Bu belge 100'e yakın akademisyen ve uzmanın

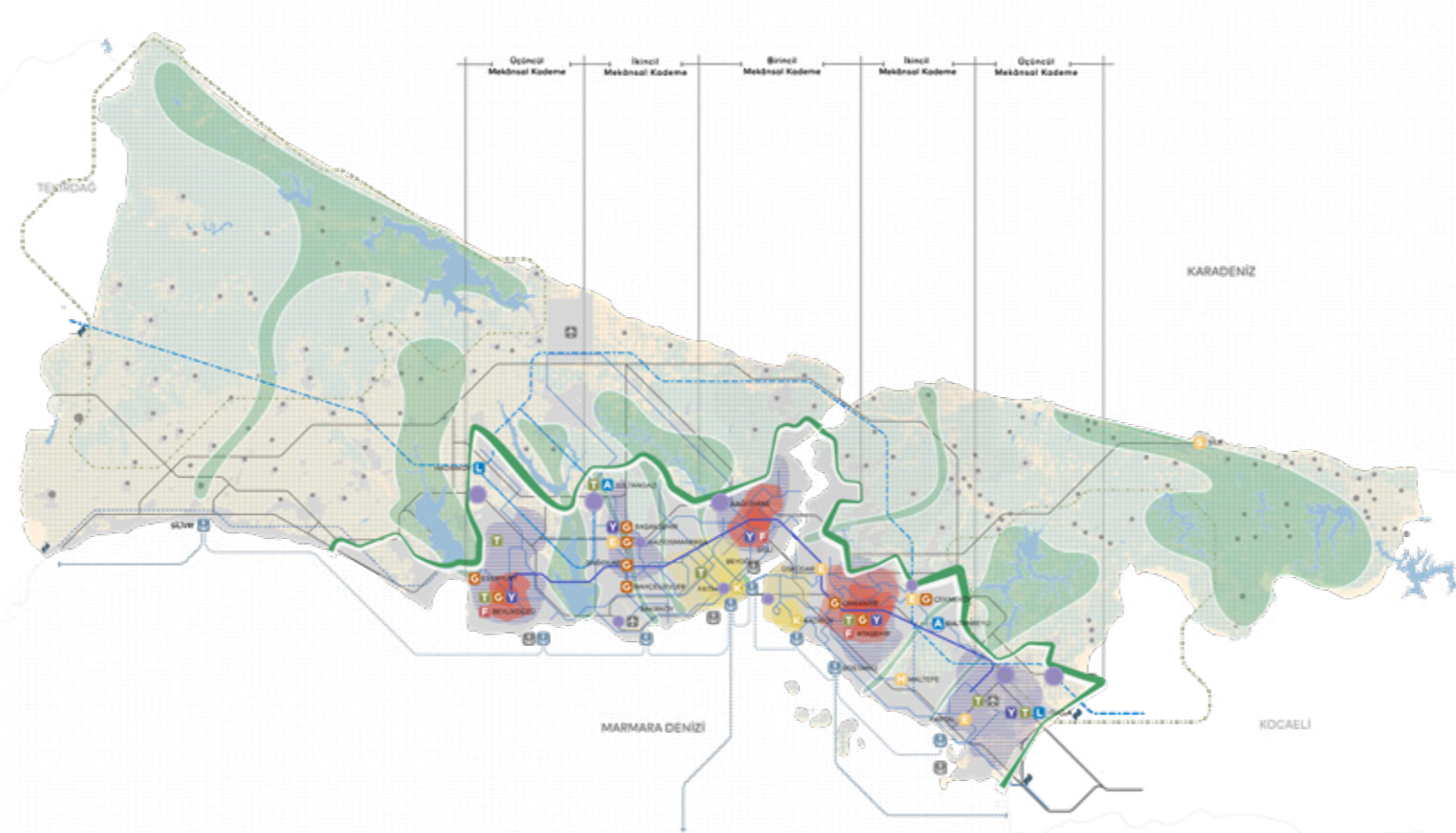
tüm aşamalarda verdiği sürekli destek ile çalıştay, toplantı, paydaş görüşmelerine katılan 2.000'e yakın akademi, kamu, sivil toplum ve özel sektörden kurum temsilcisi ile 25.000'e yakın yurttaşın katkılarıyla geliştirilmiştir.

İstanbul'da 1980 yılından günümüze geçen 42 sene içinde 1980, 1994, 1995, 2006 ve 2009 yıllarında yapılan 1/50.000 ve 1/100.000 ölçeğindeki üst ölçekli plan çalışmaları sonucunda çevre düzeni planlarının tek başına çözüm üretmekte yetersiz kaldığı, kalkınma politikaları ve bölgesel gelişme stratejilerini mekânsal düzeyde ilişkilendiren bütünlük bir strateji ile uzun vadeli ve toplumun geniş kesimi tarafından kabul görececek bir vizyona ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, kentlerin ve bölgelerin bütüncül olarak uzun vadeli planlarla yönetilmesini gerekli görülmektedir. Bilimsel çalışmalar ile küresel dinamiklerin de etkilerine paralel olarak farklı ölçeklerde uygulanabilecek iklim değişikliği yaklaşımlarına; şeffaf, katılımcı planlama anlayışıyla hem dikey hem yatay düzlemde koordinasyonun etkin işleyişi ile sürdürülecek olan uzun vadeli planlama yaklaşımlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bağlamda Temmuz 2020 itibarıyla başlayan çalışmalar İstanbul Planlama Ajansı bünyesinde kurulmuş olan Vizyon 2050 Ofisi tarafından yürütülmüştür. Çalışma kapsamında İstanbul'un öncelikli meseleleri, hedefleri ve gelecekte karşılaşılabilecek muhtemel sorunları irdelenerek kent hakkını kullanan tüm paydaşların katılımıyla çözüm önerileri, vizyon, strateji ve eylemler geliştirilmiştir. 5-6 Temmuz 2022'de İPA Kampüs'te düzenlenen tanıtım etkinlikleri kapsamında İBB Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu tarafından "İstanbul Vizyon 2050 Stratejisi" açıklanmıştır.

İstanbul Vizyon 2050 Strateji Belgesi; İstanbul'un ekonomik, ekolojik, toplumsal ve mekânsal sorunlarına çözüm üretmeyi, İstanbul'un özgün değerlerini koruyarak, kentin

yerel potansiyeli ve tarihsel birikimine paralel olarak uzun erimli küresel rolünü tanımlamayı ve kentin kaynaklarının İstanbullular tarafından belirlenen öncelikler doğrultusunda yönlendirilmesini hedeflemektedir. İstanbul için çalışan tüm kurum ve kişilerin bir rehber niteliğinde kullanabileceği bu belge, kentin uzun erimli ve çok boyutlu kalkınma dinamiklerine bütünlük bakan stratejik bir yaklaşımla hazırlanmıştır ve kenti 2050 yılına taşıyacak vizyonu, temel politikaları ve hedefleri ortaya koymaktadır.

Katılımcılığı esas alan bir yöntem ve disiplinlerarası bir yaklaşımla hazırlanan İstanbul Vizyon 2050 Strateji Belgesi, farklı uzmanlık alanlarından bilim insanları, sivil toplum örgütleri, özel sektör ve kamu kurumlarının temsilcilerinin yanı sıra gündeminde İstanbul olan çok sayıda paydaşın katılımıyla 2 yılda, 20.218 İstanbullularla birlikte üretilmiştir.

İstanbul'un 2050 yılı vizyonunun; "Hayatın tüm çeşitliliğiyle canlı ve özgür olduğu, herkesin iyi yaşadığı bir dünya şehri, İstanbul!" sloganına paralel olarak kurgulanmış temel politikaları aşağıdaki gibidir:

- İstanbul acil olarak adil bir kente dönüşmek zorundadır.
- İstanbul'da iyi yaşam herkesin hakkıdır.
- Özgürlük İstanbul'un ruhundadır.
- İstanbul'un doğası önceliklidir.
- İstanbul dayanıklı ve güvenli bir kent olmalıdır.
- İstanbul canlıdır ve yenilikçidir. Dün de bugün de, yarın da!
- İstanbul çeşitliliğiyle güçlüdür.
- Gençler İstanbul'un enerjisidir.

İstanbullular tarafından belirlenen **İstanbul'un 2050 yılı vizyonunu ve temel politikalarını hayata geçirmek üzere 7 ana tema altında toplam 38 stratejik amaç ve bu amaçların yol haritasını ortaya koyan 246 hedef tanımlanmaktadır. Çevreyi Koruyan ve Değişen İklimle Uyumlu Kent teması**

çerçevesinde İstanbul'un doğal değerlerinin korunması, tahrip olmuş alanların onarılması ve iyileştirilmesi, karbon nötr hedefiyle sera gazı emisyonlarının ve tüm kirlilik türlerinin azaltılması, İstanbul'un iklim kriziyle birlikte mücadelesinin güçlendirilmesi, kentte yaşayanların iklim krizine karşı korunarak kırılganlıkların azaltılması için yol haritası ortaya konmuştur.

Kentteki tüm faaliyetlerin sürekliliğinin ve sağlıklı işleyişinin sağlanmasında ulaşım önemli bir hizmet ve olanaktır. **Etkin ve Kapsayıcı Hareketlilik teması** çerçevesinde raylı sistemler başta olmak üzere toplu taşımanın geliştirilmesi; yaya, bisiklet ve mikro hareketlilik türlerinin kentte bir ulaşım türü olarak yaygınlaştırılması, kapsayıcı ve bütünlük bir ulaşım sisteminin oluşturulması, kentin bölgesel ve küresel bağlantılarının güçlendirilmesi için amaç ve hedefler belirlenmiştir.

Bütünlük ve Akıllı Altyapı Sistemleri teması çerçevesinde İstanbul'daki yaşam kalitesini yükseltmek, çevreye verilen zararı azaltmak ve kentin dayanıklılığını artırmak üzere bir yaklaşım geliştirilmiştir. Bu kapsamda altyapı sistemlerinin akıllı koordinasyonu, tüm altyapı sistemlerinde Ar-Ge ve yenilikçi uygulamalara önem verilmesi, kentte yenilenebilir enerjinin payının artırılması, etkin atık yönetiminin sağlanması ve sürdürülebilir su sistemlerinin geliştirilmesiyle suda dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik yol haritası ortaya konmuştur. Dünya genelinde değişen çalışma modelleri, dijitalleşen hizmetler ve İstanbul'un sektörel eğilimleri doğrultusunda bilgi ve iletişim altyapısının yanı sıra açık veri sunumu da önemli bir altyapı unsuru olarak öne çıkmıştır.

İstanbul'un mekânsal gelişme dinamiklerinin sürdürülebilir ve İstanbul'un değerlerini koruyan bir yaklaşımla yeniden tanımlandığı **İyi Yaşam Sağlayan Canlı ve Duyarlı Mekânlar teması** çerçevesinde şehrin kentsel mekânının 2050 yılında

nitelikli hâle getirilmesi, kentsel gelişimin biyo-kültürel alanlara yayılmasının önlenmesi, kentin alt merkezlerinin kentte yaşam kalitesini yükseltecek biçimde geliştirilmesi, kamusal mekânların artırılarak canlı, dinamik ve İstanbullular tarafından aktif kullanılan alanlar olması, kültürel mirasın korunarak kentsel yaşamla bağının güçlendirilmesine yönelik yol haritası ortaya konmuştur.

İstanbul'un canlı ve yenilikçi bir kent olması için **Dönüşen ve Dayanıklı Ekonomi teması** çerçevesinde kentte tüm sektörlerde üretimin bilgi, teknoloji ve inovasyon odaklı dönüştürülmesi, katma değer artırılması, kentin ekonomik çeşitliliğinin desteklenmesi ve dayanıklılığının artırılması, kaynağını şehrin özgünlüklerinden alan bir ekonomik gelişimin sağlanması, kentin yenilikçi ve yaratıcı girişimler için bir çekim merkezi hâline getirilmesi, ekonomide yeşil dönüşümün gerçekleştirilmesi ve kapsayıcı istihdam yapısının oluşturulmasıyla refahın arttığı bir şehir için amaç ve hedefler belirlenmiştir.

İstanbulluların yaşam kalitesini ve refahını artıran en önemli unsur, yeterli ve nitelikli kentsel olanakların herkes için erişilebilir olmasıdır. **Herkes İçin Erişilebilir ve Adil Kentsel Olanaklar teması** çerçevesinde kültür-sanat, kültürel miras, sağlık, eğitim, barınma, sağlıklı gıda ve spor olanaklarının kent bütününde iyileştirilmesi, bunlara tüm İstanbulluların eşit erişiminin sağlanması ile İstanbul'un kültür-sanat ve spor alanında küresel bir odak olmasına yönelik yol haritası tanımlanmıştır.

Eşit ve Özgür Toplum teması çerçevesinde, İstanbul'da bireysel özgürlüklerin korunduğu, her türlü ayrımcılığın önlenildiği, kentte yaşayan herkesin her yaşta kentsel kararlara ve hayata aktif katılımının sağlandığı toplumsal yapının oluşturulması ile toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesine yönelik amaç ve hedefler belirlenmiştir. İstanbulluların yaş, cinsiyet, gelir, kültürel farklılıklar gibi

çeşitli nedenlerle yaşadıkları dezavantajların ortadan kaldırılması için yol haritası ortaya konmuştur.

Kurulan katılımcı izleme ve değerlendirme sistemiyle 2050 yılına kadar plan hedeflerinin gerçekleşmesi İstanbullularla şeffaf bir şekilde takip edilecektir.

İstanbul 2050 mekânsal stratejileri kapsamında Beyoğlu İlçesi Fatih, Kadıköy ve Boğaz yerleşimleri ile birlikte geleneksel üretim, tarihi ve kültürel merkez, yaratıcılık ve turizm merkezi, teknolojik dönüşüm ile geleceğin yenilikçi mekânları olarak tanımlanmıştır.

İstanbul Vizyon 2050 Strateji Belgesi'nde belirlenen politikalar Beyoğlu İlçesi'nin İstanbul içindeki rolü ve ilçe bütününde geliştirilecek mekânsal, sosyal ve sektörel kararlar için rehber niteliği taşımaktadır. Beyoğlu Mekânsal Strateji Planı ile üretilen strateji ve eylemler Vizyon 2050 Planı'nın temaları ile uyumlu ve hedeflerine cevap verir nitelikte belirlenmiştir.

Katılımcı Planlama Süreci

"Beyoğlu Senin" Katılım Yaklaşımı

İBB Stratejik Planı'nda katılımcı ve yenilikçi bir yönetimle kurumsal yapıyı geliştirmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda, İstanbul'da kentin planlama süreçlerinde etkin bir aktör olan İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı ve bünyesindeki Şehir Planlama Müdürlüğü'nce de bu yaklaşım benimsenmiştir. Katılımcı planlama pratiğinin, klasik planlamanın ayrılmaz bir bileşeni olduğu bir geleneği başlatmak, bu gelenek ile Türkiye'de örnek çalışmalara imza atmak, planlamayı kapalı kapılar ardında yürütülen, salt teknik bir süreç olmaktan çıkarak bilimsel, şeffaf ve katılımcı planlama anlayışını planlamadan sorumlu tüm merkezi ve yerel kamu birimlerine yaymak amaçlanmıştır. Bu bağlamda **Beyoğlu Senin** mottosuyla yürütülen **Beyoğlu Mekansal Strateji Planı** çalışmaları, İstanbul Senin çalışmalarıyla örtüşen ve bu çalışmaların devamı niteliğinde bir çalışmadır. Adalar İlçesinden sonra Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından yürütülen ikinci ilçe bazlı stratejik plan çalışması olmasının yanında **Türkiye'de yürütülen en katılımcı plan çalışması olma iddiasını taşımaktadır.**

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında katılım sürecine başlamadan önce **temel ilkeler şeffaflık, kapsayıcılık, karşılıklı öğrenme, müzakere, birlikte karar üretme, eşgüdüm ve süreklilik** olarak belirlenmiş ve 30 Eylül 2020'de gerçekleştirilen ilk toplantıda kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Şeffaflık ilkesi kapsamında sürecin başından sonuna kadar açık yürütülmesi, çalışmaların tüm taraflarla paylaşılması, kapsayıcılık ilkesi ile başta dezavantajlı gruplar olmak üzere tüm sosyal grupların temsiliyetinin sağlanması ve diyalogun geliştirilmesi, karşılıklı öğrenme ilkesi ile yerel bilginin, akademi, sivil toplum ve kurumların sahip olduğu bilgiler ile bir araya getirilmesi, tartışmaya açılması ve birlikte değerlendirilmesi, müzakere ilkesiyle çatışan beklenti, görüş ve önerilerle ilgili açık tartışmalar yürütülmesi, birlikte karar üretme ilkesiyle farklı sosyal grupların, sivil toplum bileşenlerinin, uzmanların, kamu kurumlarının temsilcileri ile bilgilerin ve beklentilerin birlikte değerlendirilmesi, ortaklaşa

karar üretmek ve eşgüdüm ilkeleri ile kurumlar ve çalışanlar arasında koordinasyon sağlanması ve süreklilik ilkesiyle katılım ve planın sürekliliğinin sağlanması benimsenmiş, tüm süreç boyunca bu ilkelere sadık kalınmıştır.

Kullanılan Yöntemler

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı hazırlık aşamasında planlama çalışmalarına yön vermesi açısından önemli ve anlamlı olan, Beyoğlu ile ilgili yapılmış araştırmaları, yazılmış kitapları, makaleleri, tezleri ve devam eden projeleri içeren bir arşiv oluşturulmuştur. Beyoğlu'nu gösteren eski gravür, harita ve planlar, güncel Beyoğlu haritaları, Beyoğlu hakkında çekilmiş veya hikayesi Beyoğlu'nda geçen filmler, diziler ve belgeseller, Beyoğlu'nun gündem konuları ile güncel meseleleri hakkında gerçekleşmiş etkinlikler, sohbet, söyleşi ve konuşmalar, Beyoğlu fotoğrafları ve STK'ların Beyoğlu'na

ilişkin yaptıkları araştırmalar, incelemeler, hazırladıkları raporlar, bizimle paylaştıkları dokümanlar, araştırmacılar ve dayanışma ağlarının güncel çalışmaları ve Beyoğlu arşivine katkı sunabilecek her türlü çalışma **"Beyoğlu Arşivi"** adıyla **İBB Şehir Planlama Müdürlüğü internet sitesinden** paylaşılmıştır. Bu arşivin herkesi Beyoğlu hakkında düşünmeye, okumaya ve araştırmaya davet eden bir araç olması amaçlanmış, arşive katkı sunmak isteyen herkese çağrı yapılmıştır. Mahalle künyeleri ve güncel analizler de web sitesinden ilk aşamada paylaşılan veriler olmuştur.

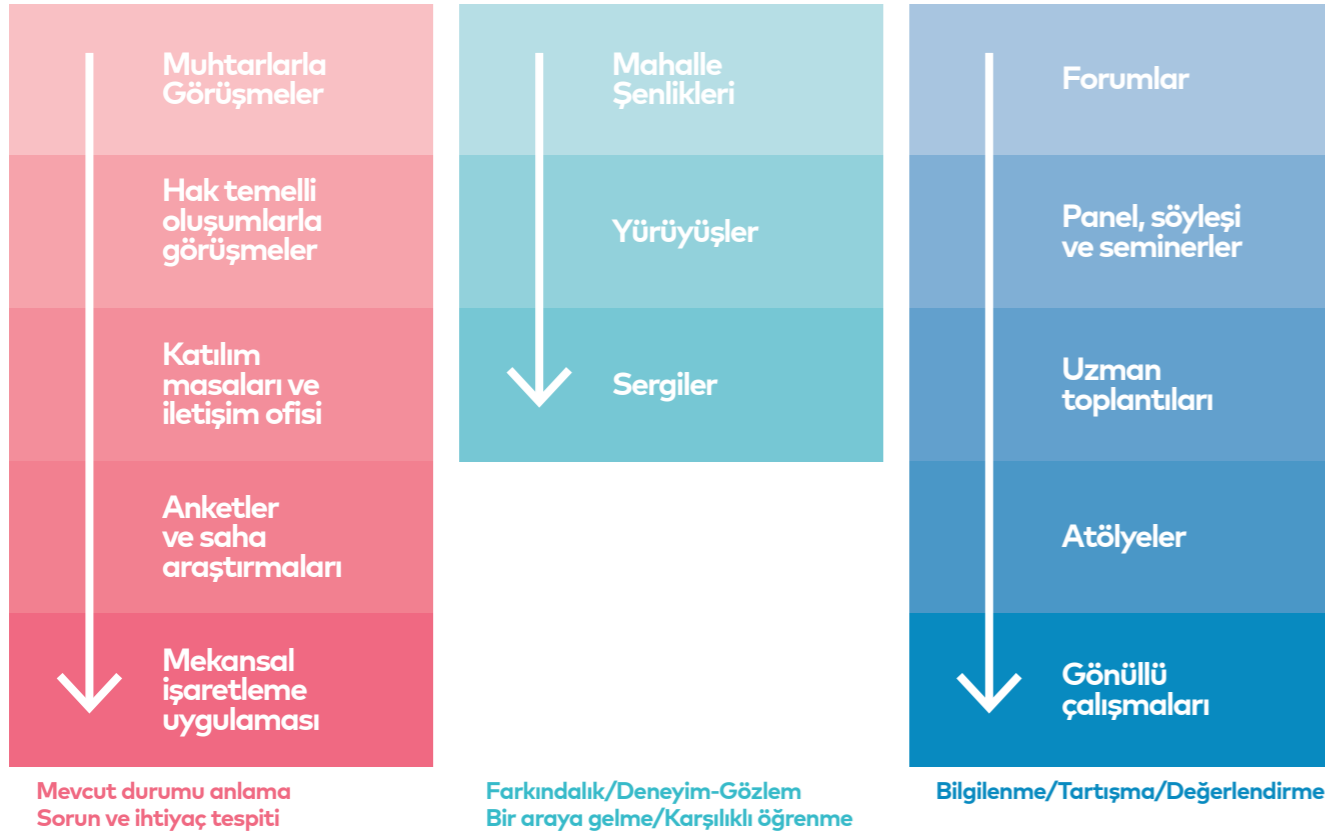
Beyoğlu Senin çalışmaları bir kampanya şeklinde yürütülmüş, web siteleri, mekansal işaretleme uygulaması gibi çevrimiçi araçlar ile sosyal medya etkin bir şekilde kullanılmıştır. Beyoğlu ile ilgili fikrini söylemek, plan süreçlerine katılmak ve takip etmek isteyen herkes için çeşitli yöntem ve araçlar geliştirilmiştir. **Eylül 2020-Temmuz 2022 arasında toplam 16 farklı etkinlik yöntemi kullanılarak toplam 300 etkinlik yapılmıştır.** Etkinlikler amacına göre 3 kategoride gruplandırılmış, mevcut durumu anlama, sorun ve ihtiyaç belirleme, farkındalık, deneyim, gözlem, bir araya gelme, karşılıklı öğrenme, bilgilendirme ve değerlendirme amaçlanmıştır.

Şehir Planlama Müdürlüğü web sitesinde tüm çalışmaları ve bilgileri içeren Beyoğlu'na özel bir sayfa oluşturulmuş (<https://sehirplanlama.ibb.istanbul/beyoglu-senin>), "<https://www.beyoglusenin.ist/>" ise etkinliklerin takibini ve katılımı kolaylaştıran bir arayüz olarak tasarlanmıştır.

Çevrimiçi haritalandırma uygulaması olan "Mekansal İşaretleme Uygulaması" bölge sakinlerinin, çalışanların, ziyaretçilerin ve diğer kullanıcıların kullanımına açılmış, harita üzerinden yer seçerek sorun ve önerilerin işaretlenmesine olanak sunulmuştur.

Beyoğlu Senin çalışmalarına özel Instagram ve Twitter hesaplarından güncel duyurular, Şehir Planlama Müdürlüğü'nün Youtube hesabından videolar paylaşılmıştır.

Beyoğlu sakinlerinin ve kullanıcılarının sorun ve ihtiyaçlarını yerinde tespit etmek, birlikte karar verme olanaklarını geliştirmek, farkındalığı sağlamak, yerel halk, ziyaretçi ve esnaf ile etkileşimi artırmak, mevcut ya da ileriye dönük proje ve eylem planlarına ilişkin çalışmalar yürütmek, yaşayan ve sahiplenilen bir stratejik plan yapılmasını sağlamak amacıyla Ekim 2021'de açılan **İstiklal Caddesi İletişim Ofisi** bünyesinde bilgilendirme ve tanıtım çalışmaları, bilgi ve talep toplama, anket ve haritalandırmaya yönelik çalışmalar, toplantı ve etkinlikler ile gönüllü çalışmalar yapılmıştır. İletişim ofisinde bir de Beyoğlu Kütüphanesi

oluşturulmuştur. Ayrıca "**Beyoğlu Senin**" ofisi, Beyoğlu ile ilgili çalışan grupların ve araştırmacıların kullanımına açılmıştır.

Beyoğlu ilçesi çok farklı ihtiyaçları olan sosyal grupları ve farklı meseleleri içinde barındıran özel bir bölgedir. Bu yüzden katılım süreci tasarlanırken belirlediğimiz katılım amaçları doğrultusunda sosyal profile en uygun araçlar seçilmiş, odak grup toplantıları, ziyaretler ve birebir görüşmeler, yürüyüş, katılım masası, panel ve söyleşi, atölye, forum, sergi, kültürel etkinlik ve şenlik gibi çok farklı ve çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir. Bununla birlikte yapılan tüm etkinliklerin raporları web sitelerinde paylaşılmıştır.

Geniş katılımlı etkinlikler devam ederken iç paydaşlar ve diğer kamu kurumlarıyla koordinasyon, işbirliği ve birlikte çalışma ile birlikte karar verme olanaklarını geliştirmek amaçlarıyla 106 adet toplantı gerçekleştirilmiştir. Gerçekleşen 194 katılım etkinliği ile yaklaşık 1.000 görüş ve öneri toplanmış, 15.000 kişiyle birebir temas edilmiştir. İç paydaşlar dışında üniversiteler ve katılım gönüllüleri ile birlikte çalışılmıştır. Web sitelerinde sayfa görüntüleme sayısı Ağustos 2022 itibari ile 40 bine ulaşmış, 1.500 tane mekansal işaretleme yapılmıştır. Sosyal medya takipçi sayısı ise 4.300'e ulaşmıştır.

Toplam

196

Katılım Etkinliği

Yaklaşık

1.000

Görüş/Öneri

Toplam

106

Koordinasyon Toplantısı

Yaklaşık

15.000

Temas Edilen Kişi Sayısı

Toplam

1.323

Mekansal İşaretleme

48.000

Web Sitelerinde Sayfa Görüntülenme Sayısı

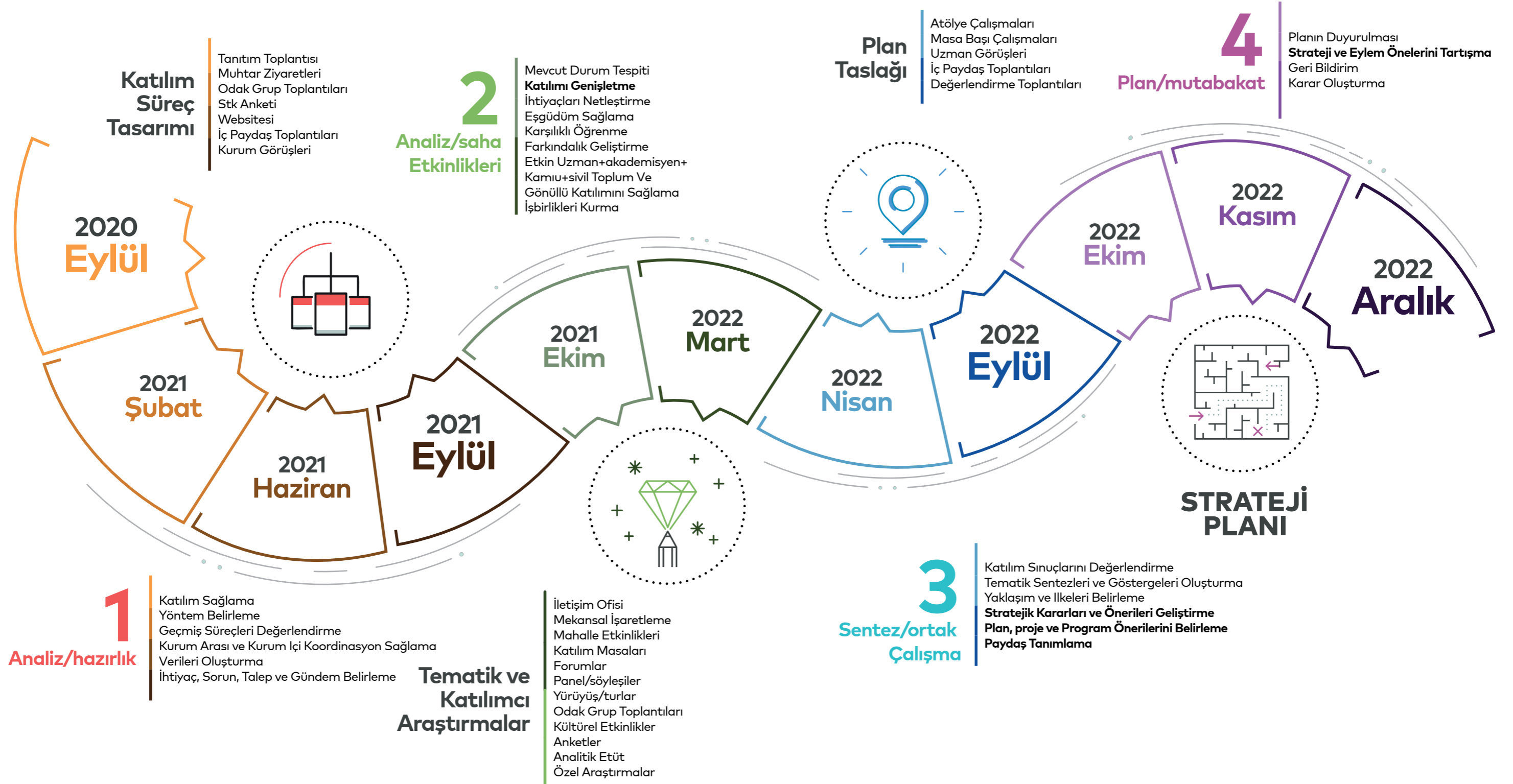
Toplam

4.300

Sosyal Medyada Takipçi Sayısı

106 İç Paydaş ve Kamu Kurumlarıyla Toplantı**48** Odak Grup Toplantısı**45** Muhtar Görüşmesi**16** Yürüyüş**11** Katılım Masası**10** Panel ve Söyleşi**9** Uzman ve Araştırmacılarla Toplantı**9** Katılım Gönüllüleri Toplantısı**8** Forum**6** Atölye**7** İşbirliği Toplantısı**6** Birebir Görüşmeler**5** Anket**5** Kültürel Etkinlik**4** Semt Şenliği**3** Seminer**2** Sergi**2** Tanıtım Toplantısı**1** İletişim Ofisi

Katılımcı Planlama Süreci

Katılım Süreci

1. Analiz/ Hazırlık

4 aşamalı olarak tasarladığımız Beyoğlu Mekansal Strateji Planı katılımcı planlama sürecinde 1. aşama olan hazırlık ve analiz aşamasında geçmiş süreçler değerlendirilmiş, katılım yöntemleri belirlenmiş, katılımı sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmış, veriler toplanmış, muhtarlar ve diğer kilit paydaşlarla görüşmeler gerçekleştirilmiş, öncelikli ihtiyaç ve sorunları belirlemek için hak temelli sivil oluşumlar, dayanışma grupları ve mahalle örgütleri ile odak grup toplantıları yapılmış ve Beyoğlu'nun planlama gündemi belirlenmiştir. Yaklaşık 1 yıl süren analiz ve hazırlık aşaması bundan sonraki süreçlerin daha sağlıklı olmasını sağlamıştır. Mahalle künyeleri, karakter alanları, mekansal ve sosyal analizler, grupların talep ve beklentilerini ortaya koyan

söylemsel analizler ile tematik çalışmalar ve Beyoğlu'na dair tüm verileri derlediğimiz Beyoğlu Arşivi'nin yanı sıra paydaş listeleri 1. aşamanın çıktıları olmuştur.

Kent hakkı talebi, hak temelli oluşumlar başta olmak üzere 1. aşamada yapılan odak grup toplantıları ve diğer görüşmelerde en çok dile getirilen konu olmuştur. Yapılan etkinliklerde;

- Hafızanın, kültürel kimliğin ve kültürel miras alanlarının korunması,
- Beyoğlu'nda görünür olabilmek ve varlık gösterebilmek,
- Farklı sosyo-kültürel grupların, İBB tarafından desteklenerek Beyoğlu ile bağının yeniden kurulması,
- Şiddetsiz, güvenli ve erişilebilir kentsel mekanlar,
- Birlikte çalışmaya isteklilik, kararlara katılım ve işbirliği talebi,

- Çoklu afet riskine karşı dayanıklılığın artırılması,
- Bütüncül stratejiler üretilmesi,
- Mahallelerle iletişim ve işbirliğinin güçlendirilmesi,
- Barınma ve mekansızlaşma probleminin çözümlenmesi, sivil toplum merkezleri, bakım ve sığınma alanları gibi mekansal ihtiyaçlar,
- İBB'nin tüm birimlerinin katılımcı bir yaklaşım içerisinde olması talebi,
- Acil sorunlara hızlı ve katılımcı çözümler üretilmesi öne çıkan ve çözüm bekleyen öncelikli konular olmuştur.

Bu konulardan yola çıkarak Beyoğlu Mekansal Strateji Planı ve katılım süreci 6 tema bağlamında ele alınmış, etkinlikler ve yapılan araştırmalar bu konulara göre değerlendirilerek birbirleriyle olan ilişkileri ortaya konmuştur.

Plan Temaları

2. Analiz/ Saha Etkinlikleri

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı katılımcı planlama sürecinde 2. aşamada analiz çalışmaları devam etmiş, saha

etkinlikleri düzenlenmiştir. 2021 Ekim ve Kasım aylarında gerçekleştirdiğimiz saha çalışmaları ile 6 tema kapsamında hem tüm Beyoğlu'nu ve İstanbul'u ilgilendiren konularda hem de yerel ölçekte mahalle sorunlarını masaya yatırdığımız etkinlikler sonunda ihtiyaçlar netleştirilmiştir. Karşılıklı öğrenme, etkin bir şekilde yerel halk, uzman, akademisyen, sivil toplum ve gönüllü katılımı bu aşamada sağlanmış ve katılım genişletilmiştir. Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın vizyon ve temaları da saha etkinliklerinin tamamlanmasıyla son halini almıştır. Tematik ve katılımcı araştırma raporları bu aşamanın önemli çıktıları olmuştur.

Saha etkinliklerinin tamamlanmasıyla yaklaşık 1.000 sayfa aşkın bir rapor oluşmuş, 1.000'e yakın talep ve öneri toplanmış ve söylemsel veriler bilimsel verilerle birlikte değerlendirilerek nitelikli analizler elde edilmiştir. Kurumlardan ve sivil toplum bileşenlerinden elde edilen görüşler, çevrimiçi ve yüz yüze anket çalışmalarının yanı sıra analitik etüt çalışmaları ve saha raporlarının birlikte değerlendirilmesi mevcut durumun gerçekçi bir şekilde ortaya konmasını sağlamıştır. Tematik olarak yapılan mevcut durum çalışmaları Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda doğru politika ve stratejilerin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

3. Sentez/ Ortak Çalışma

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı katılımcı planlama sürecinde 3. aşama olan sentez ve ortak çalışma aşamasında saha etkinlik sonuçları değerlendirilmiş, temalara ilişkin çıktılar ortaya konmuş, stratejik göstergeler, ilkeler ve yaklaşım belirlenmiştir. Stratejik kararların ve eylemlerin oluşması için iç paydaşlarla toplantılar gerçekleştirilerek uzman görüşleri alınmıştır. Bu aşamanın sonunda planın ilk taslağı oluşmuş ve Kasım 2020'de tüm kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın ilk taslağı niteliğindeki bu çalışma Beyoğlu'na ilişkin detaylı bir mevcut durum değerlendirmesinin yanında Beyoğlu'nun gelecek vizyonunu ve bu vizyona ulaşmak için gerekli politika, strateji ve eylemleri

çermektedir. Beyoğlu'nun mevcut durumu tematik olarak 6 başlık altında incelenmiş, geleceğine ilişkin yol haritası ise 9 ana politika başlığına göre şekillenmiştir.

4. Plan/ Mutabakat

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın 4. aşaması plan ve mutabakat aşamasıdır. Bu aşamada plan duyurulacak, strateji ve eylem önerileri tartışmaya açılacaktır. Tüm kurumlardan, sivil toplumdan, uzman ve araştırmacılar ile halktan alacağımız geri bildirimler ile plan son halini alacaktır. Karar oluşturma etkinliklerinden sonra Aralık 2022'de plan çalışmalarının tamamlanması ve bu aşamadan sonra planın izlenmesine yönelik çalışmaların yapılması hedeflenmektedir.

Geçmişten Günümüze Beyoğlu

02

Beyoğlu'ndaki Mevcut Planlar

Beyoğlu'ndaki mevcut yetki durumu ve meri imar planları incelenerek uygulamada yaşanan zorluklar ve bundan sonra yapılacak planlarda dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin genel değerlendirmeler yapılmıştır.

Plan Yapım ve Onama Yetkileri

Türkiye'de imar planları 3194 sayılı İmar Kanununa göre kapsadıkları alan ve amaçları açısından, "Bölge Planları" ve "İmar Planları" olarak ayrılır. İmar planları ise, "Nazım İmar Planları" ve "Uygulama İmar Planları" olarak hazırlanır. İmar planlarının varsa üst ölçekli bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içindeki alanlarda ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. Belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7. maddesine göre, çevre düzeni planına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar planı yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak büyükşehir belediyelerinin sorumluluğunda iken nazım plana uygun olarak uygulama imar planlarını hazırlamak büyükşehir içindeki ilçe belediyelerinin görev ve sorumluluğundadır. Nazım imar planlarında yapılacak değişiklikleri, parselasyon planlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar Planı'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar planlarını ve parselasyon planlarını yapmayan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin bu planlarını yapmak veya yaptırmak ise Büyükşehir Belediyelerinin sorumlulukları içerisindedir.

Ayrıca 3194 sayılı kanunun 9. maddesinde belirtildiği üzere Bakanlık gerekli görülen hallerde; kamu yapıları ve enerji tesisleriyle ilgili alt yapı, üst yapı ve iletim hatlarına ilişkin imar planı ve değişikliklerini, umumi hayata müessir afetler dolayısıyla veya toplu konut uygulaması veya Gecekondu Kanununun uygulanması amacıyla yapılması gereken planların ve plan değişikliklerini, birden fazla belediyeyi ilgilendiren metropoliten imar planlarını, içerisinden veya civarından demiryolu veya karayolu geçen, hava meydanı bulunan, havayolu veya denizyolu bağlantısı bulunan yerlerdeki imar ve yerleşme planlarının tamamını veya bir kısmını, ilgili belediyelere veya diğer idarelere bu yolda bilgi vererek ve gerektiğinde işbirliği sağlayarak yapmaya, yaptırmaya, değiştirmeye ve re'sen onaylamaya yetkilidir.

Özelleştirme programına alınmış kuruluşlara ait arsa ve arazilerde ise ilgili kuruluşlardan gerekli görüş alınarak imar tadilatları ve mevzi imar planları ve buna uygun imar durumları Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca hazırlanır.

İmar Kanununun 4. Maddesinde, belediye sınırları içerisinde veya dışında olmakla birlikte özel kanunlarla belirlenen alanlarda imar planı yapma yetkisinin yine özel kanunla belirlenen kurumlara bağlı olduğu hükmü belirtilmiştir.

Beyoğlu ilçesi bütününde özel kanunlarla belirlenmiş ve farklı kurumların yetkisinde bulunan bölgeler yer almaktadır. Bunlar;

- Kentsel Sit Alanı,
- Tarihi Sit Alanı,
- Koruma Alanları,
- Yenileme Alanları,
- Turizm Merkezleri,
- Özel Proje Alanları,
- Riskli Alanlar ve
- Rezerv Alanlardır.

Kentsel Sit Alanları

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun, Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik doğrultusunda kentsel sit alanları; *"mimari, mahalli, tarihsel, estetik ve sanat özelliği bulunan ve bir arada bulunmaları ve bir bütün olarak o yerleşmenin ait oldukları dönemin yaşam biçimini gelecek nesillere aktarmaları sebebiyle teker teker taşındıkları kıymetten daha fazla kıymeti olan, kültürel ve tabii çevre elemanlarının (yapılar, bahçeler, bitki örtüleri, yerleşim dokuları, duvarlar, sokak ve meydanlar, vb.) birlikte buldukları alanlar"* olarak tanımlanmaktadır.

Kentsel sitler için; korunması gerekli kültür varlığı özelliği gösteren tek yapıların yoğunluk, mimari, tarihi bütünlük göstermesi ya da geleneksel kentsel dokuyu bir bütün halinde yansıtmaları hususları göz önünde bulundurulur.

Beyoğlu İlçesi Kentsel Sit Alanı İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 07.07.1993 gün, 4720 sayılı kararı ile Bahriye Caddesinden Haliç kıyısına, kıyıyı izleyerek Atatürk Köprüsü ve Tersane Caddesinden Karaköy sahiline, kıyıyı izleyerek ve Dolmabahçe Camisini içine alarak, İnönü Caddesinden Asker Ocağı Caddesine devam eden ve Yedikuyular Caddesi, Abdülhakhamit Caddesi, Taksim Caddesi, Yenikafa Sokak, Leman Sokak, Dereotu Sokak, Serdar Ömer Paşa Caddesi, Dilbaz Sokak, Tefrik Efendi Sokak, Ömer Hayyam Caddesi, Tahta Fırını Sokağı izleyerek Bahriye Caddesine uzanan sınırlar içinde kalan 320 hektarlık alanı kapsayacak şekilde ilan edilmiştir.

Tarihi Sit Alanları

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun, Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik doğrultusunda Tarihi Sit Alanları; *"insanlık tarihi, milli tarihimiz veya askeri harp tarihi açısından çok önemli tarihi olayların cereyan ettiği ve"*

bu sebeple korunması gerekli yerleri” ifade etmektedir.

06.05.1961 gün ve 1576 sayılı G.E.A.Y.K. Kurulu kararı ile ile güneyde Kasımpaşa-Hasköy yolu ve Kasımpaşa-Kabristan Sokağı, Yay Sokağı, Baruthane Deresi Sokağı, Doğuda Piri Paşa Baruthane Deresi, Kuzeyde Haliç yolu, batıda Türk, Musevi ve Hristiyan mezarlıkları dahil İçbedesten Sokağı, Ecdat Sokağı, Okmeydanı Caddesi ve Aynalıkavak Kasrı ile sınırlanmış sahanın kurul kararı alınmadıkça içinde inşaata müsaade edilemeyecek Okmeydanı sahası olarak kabulüne karar verilmiş ve söz konusu alan 10.01.1976 gün ve 8885 sayılı G.E.A.Y.K. Kurulu kararı ile Beyoğlu ilçesi Tarihi Sit Alanı ilan edilmiştir.

24.02.1989 gün ve 63 sayılı K.T.V.K Yüksek Kurulu kararı ile Menzil taşları tescil edilmiş, taşınmayacak taşların bulunduğu ve tescili yapılacak parsellerin çevresinde koruma alanı geçiş bölgesi belirlenmiştir. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 19.01.2010 tarih 754 sayılı kararı ile 14 bölge ve Mezarlık alanlarının Okmeydanı Tarihi Sit Alanı olarak devamına karar verilmiştir.

Koruma Amaçlı İmar Planlarının Hazırlanması, Gösterimi, Uygulaması, Denetimi ve Müelliflerine İlişkin Usul Ve Esaslara Ait Yönetmeliğe göre koruma amaçlı imar planı; “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca belirlenen sit alanlarında, alanın etkileşim geçiş sahası da göz önünde bulundurularak, kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunması amacıyla arkeolojik, tarihi, doğal, mimari, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak; halihazır haritalar üzerine, koruma alanı içinde yaşayan hanehalkları ve faaliyet gösteren işyerlerinin sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlıklaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan

sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, altyapı tesislerinin tasarım esaslarını, yoğunluklar ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan, hedefler, araçlar, stratejiler ile planlama kararları tutumları, plan notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar planlarının gerektirdiği ölçekteki planlardır.”

Bir alanın koruma bölge kurulunca sit olarak ilanı, bu alanda her ölçekteki plan uygulamasını durdurur. Sit alanı ve etkileşim geçiş sahası göz önünde bulundurularak varsa 1/25.000 ölçekli plan kararları ve notları, alanın sit statüsü dikkate alınarak, yeniden gözden geçirilir ve ilgili idarelerce onaylanır. Koruma amaçlı imar planı yapıncaya kadar, Koruma Bölge Kurulu tarafından üç ay içinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları belirlenir. İdareler söz konusu alanda üç yıl içinde koruma amaçlı imar planını hazırlatıp, incelenmek ve sonuçlandırılmak üzere Koruma Bölge Kuruluna vermek zorundadır.

Koruma Bölge Kurulu Müdürlükleri, belediye yetkisinde olan alanlarda belediye meclisince, uygun bulunarak kendilerine iletilen koruma amaçlı imar planını, kanun ve bu yönetmelik hükümleri doğrultusunda eksik belgesinin olup olmadığı yönünde incelerler.

Koruma bölge kurulunda görüşülen ve uygun görülen koruma amaçlı imar planları onaylanmak üzere sadece ilgili idarelere gönderilir. Koruma amaçlı imar planı, belediye yetkisinde olan alanlarda belediye meclisince, en geç iki ay içinde görüşülür ve karara bağlanır. Planlar onaylandığı tarihten itibaren en geç on beş iş günü içinde otuz gün süreyle herkesin görebileceği şekilde idarelerce tespit edilen ilan yerlerinde asılmak suretiyle ve idarelerin internet adreslerinde eş zamanlı olarak ilan edilir.

Korunma Alanları

Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik doğrultusunda korunma alanı; “taşınmaz kültür varlıklarının muhafazaları veya tarihi çevre içinde korunmalarında etkinlik taşıyan korunması zorunlu olan alanlar” olarak tanımlanmaktadır.

Tescil edilen korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunma alanlarının tespiti ve bu alanlar içinde inşaat ve tesisat yapılıp yapılamayacağı konusunda karar alma yetkisi Koruma Kurullarına aittir.

Korunma alanlarının tespitinde, korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının korunması, görünümünün ve çevreleri ile uyumlarının muhafazası için yeteri kadar korunma alanına sahip olmaları dikkate alınır. Bu hususlarla ilgili esaslar. Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikte belirtilir.

Beyoğlu ilçesi genelinde sit alanı içinde ve dışında birçok korunma alanı vardır. Bu bölgeler özel kanunla belirlenen alanlar dışında ise, plan yapım yetkisi İstanbul Büyükşehir Belediyesine aittir. Onama süreci ise koruma amaçlı imar planlarının süreci ile aynı şekilde devam eder.

Yenileme Alanları

16.06.2005 tarihinde onaylanan, 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanunla birlikte, kentsel sit alanlarıyla ilgili yenileme kavramı yasalara girmiştir. Bu yasanın amacı, “sit alanları olarak tescil edilen ve ilan edilen bölgeler ve bu bölgelere ait koruma alanlarında, bölgenin gelişimine uygun olarak yeniden inşa ve restore edilerek, bu bölgelerde konut, ticaret, kültür, turizm ve sosyal donatı alanları oluşturulması, tabii afet risklerine karşı tedbirler alınması, tarihi ve kültürel taşınmaz varlıkların yenilenerek korunması ve yaşatılarak kullanılması”dır.

İlgili kanunun 2.maddesi gereği “Belirlenen alan sınırları içindeki tüm taşınmazlar, belediyesince ve il özel idaresince hazırlanacak yenileme projelerinin kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurulunca karara bağlanmasını müteakip bu Kanuna göre yapılacak yenileme projesi hükümlerine tabi olurlar.” Yenileme alanlarında plan yapım yetkisi İstanbul Büyükşehir Belediyesine, plan onama yetkisi ise yenileme alanları kentsel sit alanı sınırları içerisinde yer aldığı için İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile birlikte İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundadır.

Beyoğlu Kentsel Sit Alanı içerisinde plan yapım yetkisi İstanbul Büyükşehir Belediyesi olan 20.02.2006 tarihli 2006/10172 sayılı Bakanlar Kurul Kararı ile belirlenen 22,3 hektarlık 6 farklı Yenileme Alanı bulunmaktadır. Bunlar;

- Tarlabası Bölgesi,
- Cezayir Çıkmazı (Fransız Sokağı) ve Çevresi,
- Tophane Bölgesi,
- Galata Kulesi ve Çevresi,
- Beyoğlu Belediye Başkanlığı Binası ve Çevresi,
- Bedrettin Mahallesi Yenileme Alanlarıdır.

1/5.000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Uygulama İmar Plan raporunda, bu alanlarda öncelikle koruma amaçlı imar planlarında öngörülen fonksiyonlar ve plan bütünlüğüne uyulması esas alınıp koruma kriterlerine aykırı olmamak şartı ile, konut-ticaret-turizm-konaklama gibi fonksiyonlar ve sağlık-egitim-sosyal-kültürel alan, belediye hizmet alanı, yönetim alanı, park ve çocuk oyun alanları gibi donatıların yer alabileceği belirtilmiştir.

Perşembe Pazarı Bölgesi ise 6.12.2010 tarihli 2010/1167 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Yenileme Alanı ilan edilmiş, bu karar 29.12.2010 gün ve 27800 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tarlabaşı Yenileme Alanı, 21.05.2009 onaylı Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Nazım İmar Planı ve 21.12.2010 onaylı Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Uygulama İmar Planı içinde yer almaktadır. "Tarlabaşı 360 Ada Yenileme Revize Avan Projesi" İstanbul I Numaralı Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun 09.05.2012 gün ve 38 sayılı kararı ile onaylanmıştır. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ise 23.08.2012 tarihinde onaylamıştır.

Proje Alanı, Tarlabaşı semtinde bulunan 9 adayı, yaklaşık 2000 m² alana oturmuş 210'u tescilli sivil mimarlık örneği olan 278 binayı ve bunların arasındaki sokakları ve altyapıyı kapsamaktadır. 16.03.2007 tarihinde gerçekleşen ihale ile en uygun teklifi veren firma ile 04.04.2007 tarihinde Beyoğlu Belediyesi ile alanın yenilenmesi için sözleşme imzalamıştır. Tarlabaşı Yenileme Projesi Beyoğlu Belediye Başkanlığınca yürütülmektedir ve günümüzde projenin %60'lık kısmının tamamlandığı, 2023 yılında ise tamamının bitirileceği bilinmektedir.

Cezayir Çıkmazı (Fransız Sokağı) ve Çevresi, Tophane Bölgesi, Galata Kulesi ve Çevresi, Beyoğlu Belediye Başkanlığı Binası ve Çevresi, Bedrettin Mahallesi Yenileme Alanları 21.05.2009 onaylı Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Nazım İmar Planı ve 21.12.2010 onaylı Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Uygulama İmar Planı içinde yer almaktadır. Bu alanlar için onaylı avan proje bulunmamaktadır. Onaylı planın fonksiyon kararları geçerlidir. Perşembe Pazarı Bölgesinde 14.01.2011 onaylı 1/5.000 ölçekli nazım imar planı bulunmaktadır ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planına ilişkin çalışmalar Başkanlığımızca yürütülmektedir. Perşembe Pazarı Yenileme Alanının onaylı avan projesi bulunmamaktadır.

Turizm Merkezleri

Turizm Merkezleri, 1982'de yürürlüğe giren Turizm Teşvik Kanunu kapsamında; "kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri içinde veya dışında, öncelikli olarak geliştirilmesi

öngörülen;yeri, mevkii ve sınırları Bakanlık önerisi ve Bakanlar Kurulu kararıyla tespit ve ilan edilen, turizm hareketleri ve faaliyetleri yönünden önem taşıyan yerleri veya bölümlerini" ifade etmektedir. Toplamda 23,8 ha alan kapsayan turizm alanlarının yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığındadır.

- Beyoğlu'nda ilk turizm merkezi, 1984 yılında alınan Bakanlar Kurulu kararıyla ilan edilen "İstanbul Park Otel Turizm Merkezi"dir.
- 1989 yılında "Galata Kulesi ve Çevresi Turizm Merkezi",
- 1995 yılında ise "Beyoğlu Tophane Salıpazarı Turizm Merkezi" kent turizmi için değerlendirilecek alanlar olarak belirlenmiştir.

Özel Proje Alanı

Özel Proje Alanlarına; 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddesi, değişik (ğ) bendinde "gecekondu, kıyı alanları ve tesisleri ile niteliğinin bozulması nedeniyle orman ve mera dışına çıkarılan alanlar dahil kentsel ve kırsal alan ve yerleşmelerde yapılacak iyileştirme, yenileme ve dönüşüm uygulamalarında idarelerce uyulacak usul ve esasları belirlemek; Bakanlıkça belirlenen finans ve ticaret merkezleri, fuar ve sergi alanları, eğlence merkezleri, şehirlerin ana giriş düzenlemeleri gibi şehirlerin marka değerini artırmaya ve şehrin gelişmesine katkı sağlayacak özel proje alanlarına dair her tür ve ölçekte etüt, harita, plan, parselasyon planı ve yapı projelerini yapmak, yaptırmak, onaylamak, kamulaştırma, ruhsat ve yapım işlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak, yapı kullanma izinlerini vermek ve bu alanlarda kat mülkiyeti kurulmasını temin etmek; 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu ile 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu uyarınca Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan uygulamalara ilişkin her tür ve ölçekte etüt, harita, plan ve parselasyon planlarını yapmak, yaptırmak, onaylamak, ruhsat işlerini gerçekleştirmek, yapı kullanma izinlerini vermek ve bu alanlarda kat mülkiyetinin kurulmasını sağlamak" şeklinde yer verilmiştir.

İlgili kararname gereği Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü'nce Camikebir Mahallesi, Camialtı ve Taşkızak Tersaneleri içinde, "Haliç Yat Limanı ve Kompleksi Projesinin" gerçekleştirildiği 29 hektarlık alan için; İstanbul'un marka değerini arttıracak ve şehrin gelişmesine katkı sağlayacak tarzda ve dünya standartlarına uygun bir projenin gerçekleştirilmesi amacıyla imar planı çalışmalarının "Özel Proje Alanı" kapsamında yürütülmesi istenilmesi üzerine "Özel Proje Alanı" ilan edilmesi için başvurulmuş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 05.03.2015 tarih ve 1541 sayılı Bakanlık Oluru ile planlama alanı "Özel Proje Alanı" ilan edilmiştir.

Bu alan için hazırlanan 1/5.000 ölçekli Camiikebir Mah. Taşkızak Ve Camialtı Tersaneleri KANİP 03.02.2016 tarihinde, 1/1.000 ölçekli Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri Kıyı Kesimine Ait 2.Etap KAUİP ve 1.Etap KAUİP sırasıyla 08.02.2017 ve 01.11.2018 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanmıştır.

İlgili plan raporlarında proje alanında otel, apart otel, ofis binaları, ticari üniteler, dini tesis, yeme- içme alanları, kongre ve kültür merkezi, sinema vb. eğlence merkezleri ile 70 yat bağlama kapasiteli 2 adet yat limanı gibi fonksiyonların yer alacağı belirtilmiştir. Günümüzde "Haliç Yat Limanı ve Kompleksi Projesi"ne ilişkin inşaat çalışmaları ilgili Bakanlıklar tarafından sürdürülmektedir.

Riskli Alanlar

Bu alanlar 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında "zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan alan" olarak tanımlanmıştır. Yine aynı kanun kapsamında bu alanlarda her tür ve ölçekte plan yapma, yaptırmak, onama ve uygulamaya yetkisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği

Bakanlığına aittir.

Bu alanlar;

- Fetihtepe, Kaptanpaşa, Keçecipiri, Piripaşa, Piyalepaşa ve Kulaksız Mahalleleri
- İstiklal Mahallesi'dir.

13.06.2016 tarihli 2016/8949 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 6306 sayılı kanunun 2. ve ek. 1. maddelerine göre Beyoğlu ilçesi Fetihtepe, Kaptanpaşa, Keçecipiri, Piripaşa, Piyalepaşa ve Kulaksız Mahalleleri içerisinde bulunan 123.25 ha alan riskli alan ilan edilmiştir.

2017 yılında 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun "Uygulama İşlemleri" başlığı altında yer alan maddesi kapsamında "Bakanlık, bu Kanunda belirtilen iş ve işlemlere ilişkin olarak TOKİ'ye veya İdareye yetki devrine ve bu iş ve işlemlerden hangilerinin TOKİ veya İdare tarafından yapılacağını belirlemeye yetkilidir." hükmü kapsamında, Beyoğlu İlçesi sınırlarında ilgili Kanun ve Yönetmelikler ile ilgili kurum ve kuruluş görüşleri çerçevesinde ve artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayacak sosyal ve teknik altyapı alanlarının ayrılması suretiyle, toplulaştırma çalışmaları, her türlü harita, tasarım projesi, arazi ve arsa düzenleme işlemleri ve imar planı onama yetkisi, geçici olarak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Beyoğlu Belediyesinin görev sorumluluğuna bırakılmıştır. 2017 yılında Beyoğlu Belediyesine devretmiştir.

Beyoğlu Belediyesi tarafından Fetihtepe, Kaptanpaşa, Keçecipiri, Piripaşa, Piyalepaşa ve Kulaksız Mahallelerini içeren alana ilişkin Okmeydanı Riskli Alana İlişkin 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı İle Okmeydanı Tarihi Sit Alanına İlişkin Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı 16.06.2022 tarihinde Beyoğlu Belediyesince onaylanmıştır.

22.10.2012 tarihli ve 2012/3901 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile **İstiklal Mahallesi** 6306 sayılı kanunun 2. maddesine göre riskli alan ilan edilmiştir. İstiklal Mah. Riskli Alan İlan Edilen Kısımına İlişkin Nazım İmar Planı 19.03.2013 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanmıştır.

İlgili planın raporunda belirtildiği üzere, mahallenin deprem riskine karşı hazırlıklı hale getirilmesi sürecinde niteliksiz çevre yaşam alanlarının sağlıklı bir şekilde yeniden oluşturulması yerel halkın ekonomik gücünün artırılması Deprem Odaklı Kentsel Dönüşüm Uygulamalarının yapılması planın hedefleri arasında yer almıştır. Plan bölgesi 8.6 ha'dır. Planda Ticaret, Konut, Park, Sağlık Tesisi, Sosyal Tesis, Dini Tesis ve Yönetim Merkezine yer verilmiştir.

Rezerv Alanlar

Bu alanlar 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilecek uygulamalarda yeni yerleşim alanı olarak kullanılmak üzere, TOKİ'nin veya İdarenin talebine bağlı olarak veya resen Bakanlıkça belirlenen alanlar olarak tanımlanmaktadır.

Küçük Piyale Mahallesi 1162 Ada 27-29-69-73-74-76 Parselleri içeren alan Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 26.08.2018 tarih 194887 sayılı Bakanlık Oluru ile Rezerv Yapı Alanı olarak ilan edilmiştir. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 26.08.2019 tarihinde onaylanan 1/5.000 ve 1/1.000 ölçekli imar planları ile "Sosyal Tesis Alanı" olarak planlanmıştır.

Beyoğlu İlçesinde plan yapım ve onama yetkisinin, alanın statüsüne göre kurumlar

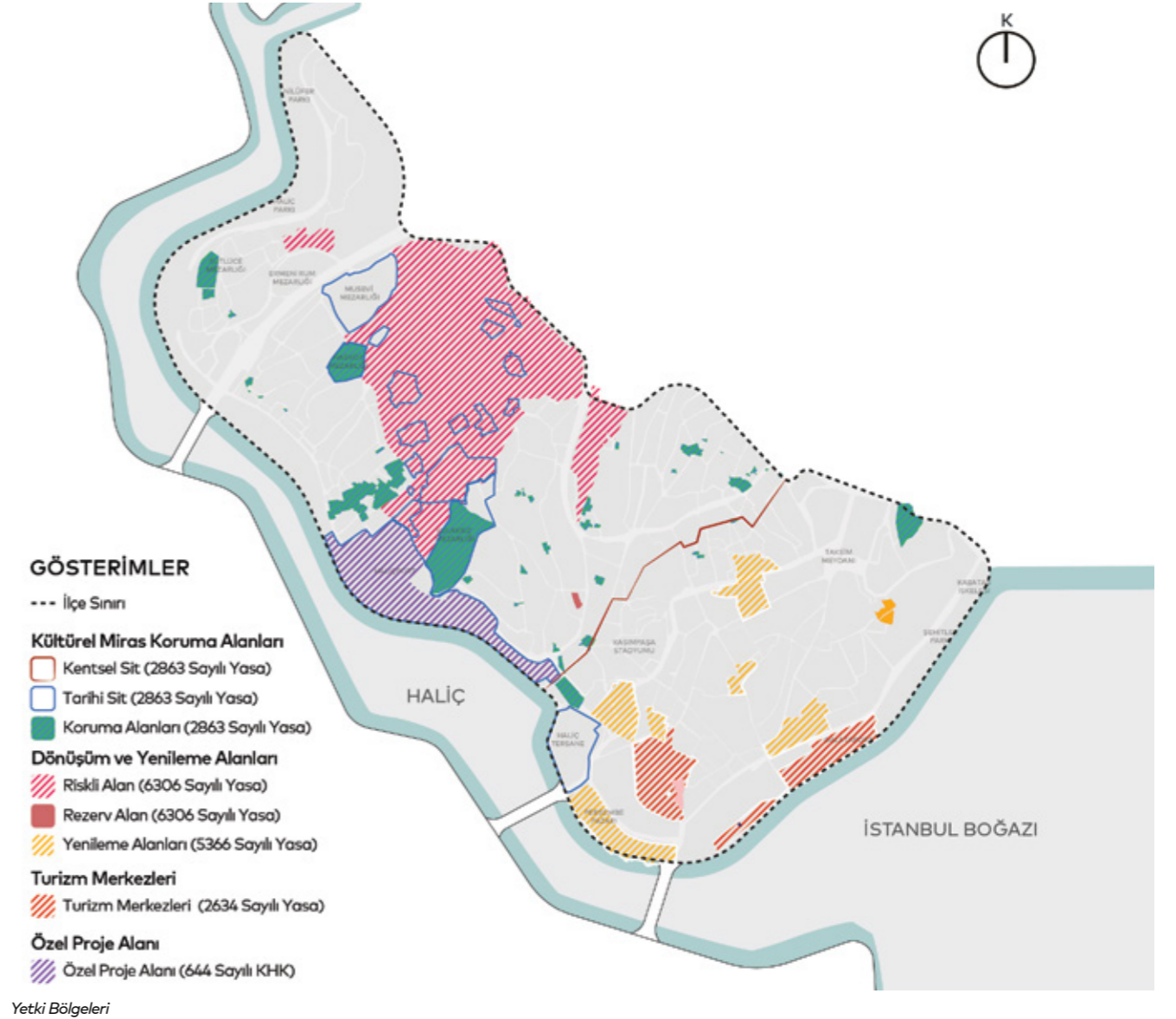
arasında değişiklik göstermesi, yasa ve yetkilerin bu denli bölünmüş veya çakışmış olması bütüncül planlama ve koruma anlayışı ile çelişkili bir durum ortaya çıkarmakta, Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın hazırlanmasını gerekli kılan temel sebeplerden biri olarak değerlendirilmektedir.

İmar Planları

Üst Ölçekli Planlar

Beyoğlu ilçesinin büyük bir kısmı, 15.06.2009 onay tarihli 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nda "MİA ve Meskun Alan" olarak belirlenmiştir. Merkezi İş Alanı ve MİA ile bütünleşmesi öngörülen bölgede, ticaret ve hizmete dönüşmesi öngörülen mevcut sanayi alanlarının tür ve özelliklerine göre kent içindeki ya da yakın çevresindeki organize sanayi bölgeleri ile planda belirlenen sanayi alanlarına desantralizasyonu esas alınmıştır.

Piyalepaşa Bulvarı, Dolapdere Aksı, Aynalıkavak Kasrı ve çevresi, Galatasaray Lisesi ve çevresi ile Tomtom Mahallesi, "Kentsel ve Bölgesel Donatı Alanı" olarak belirlenmiştir. Kentsel ve Bölgesel Donatı Alanları; kentin yerleşik dokusuna ve gelişme alanlarına hizmet verecek her türlü sosyal donatı (ilk, orta, yükseköğretim vb. eğitim tesisleri, sağlık tesisleri, sosyal ve kültürel tesisler vs.) ve teknik altyapı alanlarının yer alabileceği alanlar olarak belirlenmiştir.

Kıyılar, "Kentsel ve Bölgesel Yeşil ve Spor Alanı" olarak gösterilerek yeşil bir aks oluşturulmuştur. Kentsel ve Bölgesel Yeşil ve Spor Alanları olarak tanımlanan alanlar; kentin bütününe hizmet eden, halkın eğlenme ve dinlenme gereksinimlerini karşılamaya yönelik aktif ve pasif yeşil alanlar ile spor alanlarıdır.

1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planları

Beyoğlu ilçesinde yer alan meri planlar incelendiğinde;

- Farklı imar yasalarının bölgede hakim olması sebebiyle yaşanan mevzuat karışıklığı,
- Parçacıl riskli alanların varlığı ile plan yapım onama yetkisinde yaşanan karmaşa,
- Bazı meri planların onay tarihlerinin eski olması nedeniyle günün yapılaşma koşul ve taleplerini karşılayamaması,
- Nazım imar planı ve uygulama imar planlarının mahkeme kararları doğrultusunda kısmi olarak veya tamamen iptal edilmiş olmasının sebep olduğu plansız gelişim,
- Parsel bazlı plan iptalleri veya parsel bazlı plan tadilatları gibi sebeplerle tekrar ele alınmalarının gerekli olduğu görülmektedir.

Çalışma alanı sınırı içerisinde meriyetteki 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planları incelendiğinde ilçe genelinde toplamda parsel bazlı ve bölge planı olarak 15 adet meri nazım imar planı, 14 adet meri uygulama imar planı bulunduğu görülmektedir.

Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı

İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 07.07.1993 gün ve 4720 sayılı karar ile kentsel sit alanı ilan edilen alanda 21.05.2009 onaylı 1/5.000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve 21.12.2010 onaylı 1/1.000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit alanı Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı bulunmaktadır.

Genel olarak plan kararları incelendiğinde konut alanları kuzey ve güney yamaçlarda, çalışma alanları ise ana ulaşım aksları çevresinde yoğunlaşmıştır. Karaköy, Galata, Perşembe Pazarı, Talimhane ve Taksim Meydanı çevresi, İstiklal Caddesi, Tarlabası Bulvarı, İsmet İnönü Caddesi, Meclis-i Mebusan Caddesi ve Siraselvililer Caddesine ticaret-hizmet-turizm fonksiyonu, Bedrettin, Çatmalı Mescit,

Yahya Kahya, Kamer Hatun, Sururi, Kalyoncukulluğu, Çukur, Bostan, Bülbül, ve Marmara'ya bakan yamaçlara konut, Talimhane bölgesine turizm Gümüşsuyu, Kılıçalıpaşa Mahallelerine ise eğitim fonksiyonu verilmiştir.

Ticaret-Hizmet-Turizm alanları için plan notlarında "yerel, metropoliten, ulusal ve uluslararası ölçekte tarihi ve kültürel dokuya bağlı turizm-ticaret-pazarlama, hizmet alanları olduğu bu alanlarda perakende ticaret birimleri, mefruşat-tekstil ve konfeksiyon ürünleri-konfeksiyon satış birimleri, çok katlı mağazalar, konaklama alanları, turizme yönelik perakende ticaret alanları ve bu birimlere hizmet eden konaklama tesisleri, motel, butik otel, oteller, kongre merkezleri, tiyatro, sinema, iş hanları, yeme-içme faaliyetlerine dönük çay evi, geleneksel ve yöresel mutfak kültürünü yansıtan lokanta, kafeterya, resmi kurumlar, banka ve finans kurumları, müzik çeşitleri eğitimi-dinletisi yapılacak kültürel birimler bölgenin karakterine uygun kültür öğelerinin korunması, yaşatılması, eğitimi, araştırılması gibi konularda çalışmalar yapacak dernek, vakıf, sivil toplum örgütleri, dershaneler, kurslar, cam boyama, porselen ve seramik sanatı, el yapımı oyuncak, nakış, kumaş boyama, sedef kakma,

geleneksel müzik aletleri, altın ve gümüş takı-telkari ve ev eşyaları, soğuk bakır el işçiliği, oltu taşı-lüle taşı vb. her tür değerli doğal taş işleme, hat, ebru, tezhip, minyatür, kitap ciltleme ve onarımı, çerçeve, resim, heykel, ahşap el işçiliği, hediyelik eşya, halı, kilim, el örgüsü, hasır sepet ve kutu, bakırcılık, küçük çaplı matbaa ve baskı işleri, nargile-pipo imalatı vb. gibi kirlenici olmayan geleneksel el sanatları üretimi ve perakende pazarlaması-onarımı-sergileme ve eğitim birimleri, antikacı ve mezar salonları ve nitelikli konut" yer alabileceği belirtilmiştir.

Beyoğlu Kentsel Sit Alanı içinde bulunan ve Taksim Meydanından başlayıp Galata Bölgesine kadar devam eden aks ve çevresindeki yönetim merkezleri (konsolosluklar), kültürel tesisler, eğitim ve sağlık tesisleri, dini tesis alanları sosyal donatı alanı olarak gösterilmiştir. Planda araştırması yapılarak tespit edilebilen ve yerinde olmayan 17 kayıp esere, mimari dönemi, özellikleri, mevcut durumu, doğrultusunda ihya kararları verilmiştir.

Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nın planlama ve hukuki sürecine baktığımızda;

21.05.2009 tarihinde onaylanan meri 1/5.000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı KANİP'in Cihangir Güzelleştirme Derneği ve Galata Derneği tarafından "bölgenin özelliğini yeterince gözetmeyen ve bütünsellikten uzak plan kararları içerdiği, planlar içinde korunmayı en çok gerektiren alanların özelleştirme, kentsel yenileme veya turizm alanı ilan edilerek koruma planı kapsamı dışına çıkarıldığı, planın hazırlık aşamasında gerekli katılımın sağlanmadığı ve duyuru araçlarının kullanılmadığı, önemli bir bölgenin tarihi ve kültürel mirasını korumak adına, ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla daha etkin bir çalışma yapılması yönündeki beklentileri karşılamadığı, İstanbul'un kültürel merkezini oluşturan Beyoğlu ve İstiklal Caddesi'ndeki yapıların kültürel kullanım olarak sınırlandırılmayarak, turizm, hizmet, ticaret, yenileme alanı olarak ilan edildiği ve işlevlerinin kaybettirildiği, yayalaştırılan yolların hangi amaçla ve hangi ilkelere göre belirlendiğinin belirsiz olduğu, kamusal nitelikli olmadığı, ilçenin tarihsel kimliğinin zarar gördüğü ve imar mevzuatına, şehircilik ve planlama ilkelerine aykırı olduğu" gerekçesiyle iptali istenmiştir.

Açılan dava sonucunda 12.04.2017 tarihinde İstanbul 10. İdare Mahkemesi tarafından plan iptal edilmiştir. 01.08.2017 tarihinde yeni plan çalışmalarına başlanılmış ancak 14.02.2018 tarihte Danıştay 6. Dairesi tarafından kısmi olarak iptali bozma kararı alınmıştır. Mahkemenin planda iptal ettiği kısımların gerekçeleri;

- Sosyo-Kültürel Tesis alanlarının hangi işlev için kullanılacağı net olmaması,
- Galatasaray Lisesinin güney cephesine katlı otopark önerilmesi,
- Tesilli 145 ada 91/92/93/94 parsellerin komşuluğunda yer alan 145 ada 58 parsel ile ilişkin plan kararının ilgili kurul kararına aykırı olması,
- İhya kararı verilen yapıların özgün niteliğine zarar verilecek şekilde inşaa edilebilecek olması ve bir zamanlar var olan fonksiyonun ihyanın özüne aykırı olması şeklinde sıralanmıştır.

13.07.2020 tarihli Danıştay 6. Dairesinin kararıyla 1/5.000

ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve bu plan doğrultusunda hazırlanan 21.12.2010 onay tarihli 1/1.000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nda "Ada İçi Yeşil Alan Düzenlemeleri"ne ilişkin plan kararının iptaline karar verilmiştir. Dolayısıyla planlarda "SKT", "İhya Kararları", "145 ada 58 parselin plan kararı", "Galatasaray Lisesinin güney cephesine önerilen katlı otopark", "Ada İçi Yeşil Alan Kararı" iptal edilmiş bunun dışında yer alan plan kararları ise meriyetini korumuştur.

Planda mevcut ticaret ve turizm alanlarının yanısıra konut alanlarını da içeren imar adalar için belirlenmiş olan Turizm-Hizmet-Ticaret Alanları fonksiyonu kullanım oranlarının belirsiz olması, mekânda dengesiz dağılıma-kümelene riski ile birlikte arz-talep sistemine bağlı olarak bölgede turizm yoğun bir yapıyı çevre oluşmasına sebep olmuştur.

Geleneksel ticaret, yavaş yavaş yerini turizm yapılarına bırakmıştır. Ayrıca plan notlarında belirtildiği üzere geleneksel ticaret, bölgenin kültürel yapısına uygun tanımlanmadığından bölgenin kentsel hafızası yok olma tehlikesi altındadır. Dolayısıyla Turizm-Hizmet-Ticaret Alanları kararının tekrar değerlendirilmesi gerekmektedir.

Belirli bir düzeyde esneklik sağlanarak karma kullanımların teşvik edilmesi kentsel alanlarda canlılık ve çeşitlilik

sağlamak, gece-gündüz kullanımlarını dengelemek ve plan kararlarını uygulanabilir kılmak açısından önerilen bir yaklaşımdır. Ancak Beyoğlu Kentsel Sit Alanı için önerilmiş olan THT kullanımı ile birlikte bölgede konut kullanımı azalmakta, önerilen geleneksel ticaret kullanımı geleneksel olmayan ve turizme yönelik ticareti ifade etmekte, alanın tamamında kontrolsüz turizm gelişimi teşvik edilmektedir. Korunması gereken geleneksel ticaret ve hizmet alanları da THT kapsamına alındığından, bu alanların korunması zorlaşmaktadır.

Turizm kullanımlarının artma eğiliminde olduğu Tarlabası 360'ın komşuluğundaki ve Talimhane bölgesinin batısındaki bölgede meri planda konut alanı olarak planlanmış olmasına rağmen plan kararları ile uyumsuz bir şekilde turizm kullanımlarının geliştiği görülmektedir. Bu bölgenin turizm alanı olarak kullanılması plan kararlarına aykırılık teşkil etmektedir.

21.05.2009 onaylı Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nda Taksim Meydanının fonksiyon kararı "Taksim Meydanı" ve "Taksim Gezi Parkı" olarak gösterilmiş iken 17.01.2012 tarihinde gerçekleştirilen plan değişikliği ile Taksim Gezi Parkı "Meydan Alanı" olarak gösterilerek plan notlarında "Taksim Kışlası"nın kentsel tasarım projesi ile tekrar ele alınması kararı verilmiştir.

Kentsel Sit Alanı Planı'nın onayından sonra 2012 yılında, plan tadilatı ile Taksim Meydanının fonksiyon kararı da değiştirilmiştir. Taksim Gezi Parkının meri plan kararı ile birlikte tekrar ele alınması gerekmektedir.

Ayrıca Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Planı'nın bütünlüğü kısmi iptal kararları ile bozulmuştur. Bu da plan kararlarının uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Genel olarak Kentsel Sit alanı bütünündeki kısmi iptal kararları, Perşembe Pazarı bölgesindeki parsel bazlı ve genel dava süreçleri ile

kamulaştırma kararlarının planın uygulanabilirliğini etkiliyor olması planların tekrar ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Perşembe Pazarı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı

Kentsel Sit Alanı sınırları içerisinde yer alan planlara baktığımızda Perşembe Pazarı plan bölgesinin Beyoğlu Kentsel Sit Alanı plan sınırlarının dışında tutularak yenileme alanı olarak belirlendiğini, kentsel sit alanının plan kurgusu ve bütünlüğünün bu karar ile bozulduğunu görüyoruz. İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan Perşembe Pazarı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı 14.01.2011 yılında onaylanmıştır. Bölgede onaylı 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı ve onaylı avan proje bulunmamaktadır.

Plan fonksiyon kararları Ticaret Hizmet Kültür Alanları, Sosyal Kültürel Tesis Alanları, Dini Tesis (Cami) Alanları, Yeşil Alanları içermektedir. Perşembe Pazarı bölgesi 1985 tarihli Haliç Düzenleme Planı ile birlikte kamulaştırma sürecine girmiş, kamulaştırma çalışmaları ile planlama alanının %50'si İBB, %29,2'u şahıs, %7,2 si İBB+Şahıs, %0,43'ü İBB+Vakıf+Şahıs mülkiyetine geçmiştir.

Günümüzde Perşembe Pazarı hırdavat ve el aletleri dükkânları, makina ve teçhizat dükkânları, gemi malzemeleri dükkânlarının bir arada bulunduğu, geçmişten beri Haliç Tersanesi ile tedarik ilişkisi bulunan, geleneksel ticaret ilişkilerinin sürdürüldüğü ve içerisinde hanlar, camiler ve çeşmeler gibi birçok tarihi yapıyı barındıran önemli bir ticaret odağıdır.

Mevcutta Tersane Caddesi ve kıyıya açılan sokaklarda ticaret birimleri, kıyıda ise kamusal kullanımı destekleyecek yürüyüş ve park alanları ile yeme-içme kullanımına yönelik birimler yer almaktadır. Perşembe Pazarı karayolu, demiryolu ve denizyolu ulaşımı açısından merkezi ve erişilebilir bir konumdadır. Denize kıyısı olması nedeniyle deniz ulaşımına da olanak sağlamaktadır.

Mevcut plan kararları ile şahıs mülkiyetinin yoğun olduğu parsellere Ticaret-Hizmet-Kültür Alanları fonksiyonu, kamu ve özel mülkiyetteki tescilli eserlere Sosyal Kültürel Tesis Alanları fonksiyonu verilmiştir. Ticaret-Hizmet-Kültür Alanları ve Sosyal Kültürel Tesis Alanları için (kültür - sanat kullanımları ile vakıf ve sivil toplum örgütlerinin merkezleri) benzer fonksiyonlar verilmiştir. Ticaret-Hizmet-Kültür fonksiyonların kullanım oranı belirsiz kalmıştır.

İBB-Maliye mülkiyetindeki kamulaştırılması tamamlanan kıyı bölgesi ise planda Meydanlar, Parklar ve Dinlenme Alanları olarak gösterilmiştir. Plan notlarında belirtildiği üzere mevcutta faaliyet gösteren hırdavat, tesisat, elektrik, nalburiye ve malzemeleri satış, imalat, depolama ve toptan satış birimlerinin plan bölgesi içinde yer almayacağı belirtilmiştir.

Galataport ve Haliçport arasında kalan bu bölge turizm baskısı altındadır ve plan kararları da bu baskıyı önleyici nitelikte değildir. Üretim ve ticaret faaliyetlerinin iç içe geçtiği Perşembe Pazarında hammaddenin ürüne

dönüştürüldüğü atölyeler ve ticari birimler bulunmaktadır. Beyoğlu'nun ekonomik hafızasında önemli bir yeri olan bu alanın korunması için plan kararlarının da o doğrultuda geliştirilmesi gerekmektedir.

Okmeydanı Riskli Alana İlişkin 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı ile Okmeydanı Tarihi Sit Alanlarına İlişkin 1/5.000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı

13.08.2012 tarihinde onaylanan Okmeydanı Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı ve Etkileşim Geçiş Sahası Nazım İmar Planı İstanbul 6. İdare Mahkemesince 11.02.2015 tarihinde iptal edilmiş sonrasında 18.03.2016 tarihinde yeni bir nazım imar planı onaylanmış bu süreçte Okmeydanı bölgesi 6306 sayılı kanun kapsamında Afet Riskli Alan ilan edilmiştir. Plan yapım ve onama yetkisi Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına devredilmiştir. 18.03.2016 onay tarihli nazım imar planı da İstanbul 6.İdare Mahkemesince 12.06.2018 tarihinde iptal edilmiştir.

2017 yılında Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının plan yapım ve onama yetkisini Beyoğlu Belediyesi'ne devretmesi üzerine Beyoğlu Belediye Meclisi, aldığı yetki ile iptal edilen 13.08.2012 onay tarihli 1/5.000 ölçekli nazım imar planının ve 17.12.2012 onay tarihli 1/1.000 ölçekli uygulama imar planının tekrar yürürlüğe girdiğine dair meclis kararı almıştır.

Fakat, Danıştay 6.Dairesi 18.02.1997 tarihli E:1996/4797 ve K:1997/767 sayısı ile imar planı değişikliklerinin idari yargı tarafından iptali sonucu bölge için yeni plan yapıp iptal edilmiş olsa da yürürlükte bulunan önceki plan yeniden yürürlüğe girip kabulüne olanak bulunmadığından bu planlardan uygulama yapılması mümkün değildir.

17.12.2012 onay tarihli 1/1.000 ölçekli uygulama imar Planı'nın iptal kararının bozulduğu bu bağlamda Danıştay bozma kararı sonucu eski bölge Planı'nın yeniden yürürlüğe

girmesinin hukuki açıdan mümkün olmadığı benimsenmiş iken; İstanbul 6. İdare Mahkemesinin 19.03.2020 tarih 2020/2152 E. 2020/635 sayılı kararı ile 13.08.2012 onay tarihli Okmeydanı Tarihi Sit Alanları Koruma Amaçlı ve Etkileşim Geçiş Bölgesi 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı yasal işlem yönünden iptal edilmiş; Danıştay 6. Daire Mahkemesinin 16.12.2020 tarih 2020/7001 E. 2020/12879 K. sayılı kararı ile temyiz istemi de reddedilerek planın iptali onanmıştır.

13.08.2012 onaylı Beyoğlu ve Şişli İlçesi Okmeydanı Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı ve Etkileşim Geçiş Alanı Nazım İmar Planı'nın mahkeme kararı ile iptal edilmesi sonrasında Beyoğlu Belediyesi tarafından 15.06.2022 tarihinde Okmeydanı Riskli Alana İlişkin 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı ile Okmeydanı Tarihi Sit Alanlarına İlişkin 1/5.000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı onaylanmıştır. Bu planda ise mahkemenin iptal gerekçeleri dikkate alınmamış, mevcut sosyal doku ve mahallelinin geleneksel yaşam kültürü ile uyumlu olan organik konut dokusu yeni arazi kullanım kararları ile yerini büyük adalara bırakmış ve yeni oluşturulan yollar hem eğime hem de kentsel altyapıya uygun olmayacak şekilde oluşturulmuştur. Kentsel çalışma alanlarının önemli bir kısmı nazım imar planı ile bölge içinden çıkarılmış, mevcutta faaliyet gösteren ve istihdam olanağı sağlayan çalışma alanları, konut alanlarına dönüştürülerek herhangi bir alternatif üretilmemiştir.

Planda tarihi sit alanları ve donatı alanları olarak gösterilen alanlara denk gelen bölgelerde konut fonksiyonlu bina veya bağımsız bölüm sahiplerinin transferinin yapılacağı belirtilmiş fakat bu transferin yaşayan nüfus transferi şeklinde mi, yoksa mülkiyeti kapsar bir şekilde mi yapılacağı hususlarında bir netlik sağlanmamıştır.

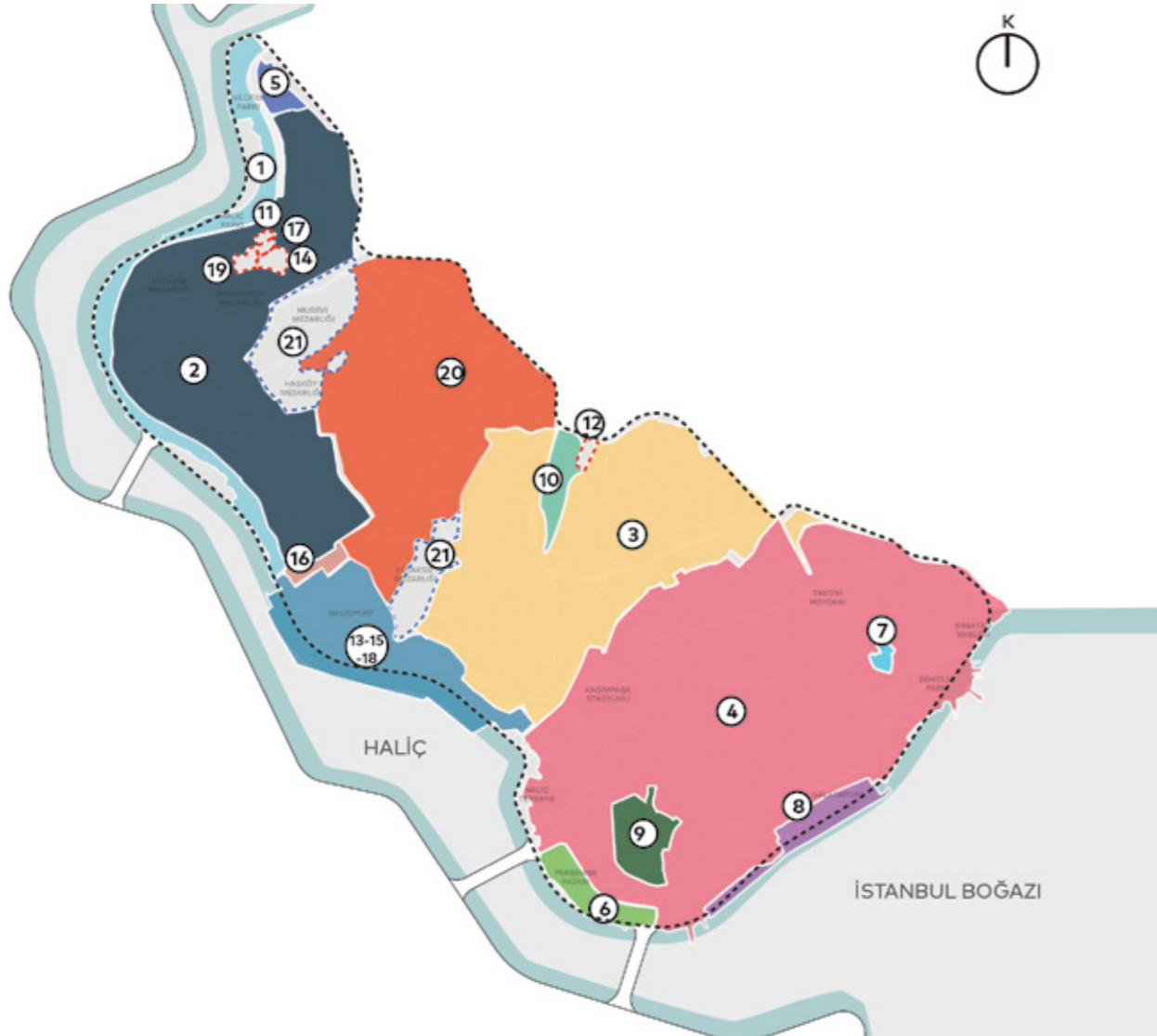
Okmeydanı planlama sürecinde plan bölgesinde ikamet eden kiracıların koşullarına ve bölge insanların hem ekonomik hem de sosyal sorunlarına dair herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

Dolapdere Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi İle Halicioğlu Sütlüce Bölgelerine İlişkin Planlar

Kentsel Sit Alanı sınırları dışında yer alan Dolapdere Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi ile Halicioğlu Sütlüce bölgelerinin yer aldığı plan sınırları içerisinde Haliç kıyıları yer almamaktadır. Haliç kıyılarında yer alan turizm alanı, kültür merkezi, eğitim alanı gibi kullanımlar ile kıyı aksı yerleşim alanlarından koparılmıştır. Kıyı için parçacıl plan kararları üretildiğinden plan bütünlüğü bozulmuştur. Ayrıca Haliç kıyısı sınırlarını içine alan 19.12.1985 onaylı Haliç Düzenleme Alanı Nazım İmar Planı'nın hala meriyetini koruması uygulamada zorluk oluşturmaktadır.

Meri planlarda sosyal kültürel tesis alanı fonksiyonu verilen parsellerin çoğunlukla şahıs mülkiyetinde yer aldığı ve buna bağlı olarak planlarda donatı elde etme şeklinin genellikle kamulaştırma yöntemi ile yapıldığı, fakat zaman içinde kamulaştırma maliyetlerinin yüksek olması sebebiyle planlarda yer alan donatı kararlarının mekânsal olarak gerçekleştirilemediği görülmektedir. Bunun yanında günümüz planlama yaklaşımı ve bölgenin ihtiyaç ve talepleri düşünüldüğünde donatıların eksik ve çeşitliliğinin az olduğu görülmektedir. Gelişen nüfus dinamikleri ve alansal kullanım oranları açısından ele alındığında ise Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde belirlenen standartların da altında kaldığı belirlenmiştir.

1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planları

No	Yapan Kurum	Plan Adı	Onay Tarihi	Alan (ha)
01	İBB	Haliç Düzenleme NİP	19.12.1985	46
02	İBB	Halıcıoğlu-Sütlüce NİP	5.04.2001	145,5
03	İBB	Dolapdere Piyalepaşa Bulvarı ce Çevresi 1.Etap NİP	15.02.2002	158,7
04	İBB	Beyoğlu Kentsel Sit Alanı KANİP	21.05.2009 (KISMEN İPTAL, KISMEN MERİ)	300
05	İBB	Sadabad Tarihi Kentsel Sit Alanı Etkileşim Geçiş Alanı KANİP	13.09.2009	8,7
06	Kültür ve Turizm Bakanlığı	İstanbul Park Otel Turizm Merkezi KANİP	12.01.2011	2,1
07	İbb, Kültür ve Turizm Bakanlığı (İlgili Kurul)	Beyoğlu Perşembe Pazarı KANİP	14.01.2011	9,02
08	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	Salıpazarı Liman Bölgesi KANİP	22.10.2012	10,6
09	Kültür ve Turizm Bakanlığı	Galata Kulesi ve Çevresi Turizm Merkezi KANİP	21.01.2013	11,9
10	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	İstiklal Mah. Riskli Alan İlan Edilen Kısımına İlişkin NİP Tadilatı	19.03.2013	9
11	İBB	Sütlüce Mah. 3257 Ada 1-2 Parsellere Ait NİP (İPTAL)	13.12.2013	0,87
12	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	İstiklal Mahallesi Riskli Alan İlan Edilen Kısımına İlişkin NİP Tadilatı 2765 Ada 2 Parsel (İPTAL)	06.03.2014	0,8
13	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Camiikebir Mah. Taşkızak Ve Camialtı Tersaneleri NİP	9.07.2015	1,6
14	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Örnektepe ce Sütlüce Mahalleleri Riskli Alana İlişkin RNİP (İPTAL)	17.11.2015	2,83
15	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Camiikebir Mah. Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri KANİP	3.02.2016	27,3
16	İBB	Keçecipiri Mah. NİP	18.03.2016	2,8
17	İBB	Sütlüce Mahallesi 3257 Ada 1 Parsele Ait NİP (İPTAL)	18.10.2016	0,35
18	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Taşkızak ce Camialtı Tersaneleri Kıyı Kesimine Ait 2.Etap NİP	8.02.2017	5,5
19	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Örnektepe ce Sütlüce Mahalleleri Riskli Alan 1.Etap NİP (İPTAL)	08.10.2018	2,8
20	Beyoğlu Belediyesi	Okmeydanı Riskli Alana İlişkin 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı İle Okmeydanı Tarihi Sit Alanına İlişkin KANİP	15.06.2022	164
21		1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı olmayan alanlar		

Dolapdere Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi ile Halıcıoğlu Sütüce plan bölgelerinde kentsel sit alanı dışında olmasına rağmen korunması gerekli kültür varlığı yapılar ile endüstri mirası yapılarının yoğun olduğu görülmektedir. Fakat planlarda bu yapılar için kültürel mirası korumaya yönelik herhangi bir karar üretilmemiştir. Ayrıca planların yapıldığı tarihten günümüze dek alınan tescil ve koruma alanı kararlarının da planlara işlenmesi için güncel bir envanter tespiti çalışması ile planların tekrar ele alınması gerekmektedir.

Beyoğlu ilçesi genelinde, Dolapdere Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi ile Halıcıoğlu Sütüce bölgeleri konut yoğunluğunun fazla olduğu yerlerdir ve mevcut nüfusun istihdam yerleri genellikle kentsel sit alanı ve kıyıda yoğunlaşmaktadır. Meri planlarda, bu alanlar ile çalışma alanları arasında bağlantıyı sağlayacak ve erişilebilirliği artıracak herhangi bir ulaşım kararı üretilmemiştir. Toplu ulaşım açısından mevcut Metrobüs Hattı Halıcıoğlu-Sütüce ve Okmeydanı bölgelerinin diğer bölgelere erişimini sağlasa da bölgenin doğusunda yer alan kentsel sit alanı ve diğer bölgeler ile bağlantı kurgusu yetersiz kalmaktadır.

Bölgede zamanla nüfus yoğunluğu ve sosyal donatı ihtiyacı artmıştır. Buna bağlı olarak zaman içinde yapılan plan değişiklikleri ile donatıların artırılması hedeflenmiştir. Plan değişikliklerinin birçoğunun planda yer alan donatının, ihtiyaç duyulan farklı bir donatıya değişimi şeklinde olduğu tespit edilmiş ayrıca bölgede inşaat ve yapı yoğunluğunu artırıcı nitelikte plan değişikliklerinin yapıldığı görülmüştür.

Beyoğlu Halıcıoğlu Sütüce Nazım İmar Planı

Halıcıoğlu-Sütüce plan bölgesi Beyoğlu ilçe merkezinin yaklaşık 10 km kuzeybatı kısmında Haliç kıyısına komşu bir konumda yer almaktadır. Sütüce ve Örnektepe mahallelerinin tamamı, Halıcıoğlu, Piripaşa Keçecipiri mahallelerinin bir kısmı planlama alanı içinde kalmaktadır. Planlama alanının ortasından Haliç Köprüsü bağlantılı E-5

karayolu geçmektedir. Plan, gecekondulaşmanın yoğun olduğu, küçük parsellerin bulunduğu organik bir yapı dokusu üzerine kurgulanmıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 05.04.2001 tarihinde onaylanmıştır. Planın fonksiyon dağılımı Ticaret Alanları, Konut Alanları, Sosyal Tesis Alanı, Sağlık Tesis Alanı, Kültürel Tesis Alanı, Eğitim Alanı, Yeşil Alan, Askeri Alan, Yönetim Alanı olarak belirlenmiştir.

Ticaret Alanları T1 ve T2 olarak sınıflandırılmıştır.

- T1 alanlarında günlük ticari birimlerinin yanı sıra kültür ve sanat birimleri ile turizme yönelik birimler, konaklama ve eğlenceye yönelik fonksiyonlar, özel eğitim, özel sağlık tesisleri yer alabileceği belirtilmiştir.
- T2 alanlarında; iş merkezi, alışveriş merkezi, çarşı, banka, büro, kafeterya, lokanta, restoran, özel eğitim, özel sağlık gibi ticari fonksiyonlara yer verilmiştir. Maksimum yükseklik 4 kat olarak belirlenmiştir.

Konut Alanları ise K1, K2, K3 olarak gösterilmiş, yoğunluk 3 kademeye ayrılmıştır. K1: 400 kişi/ha, K2: 600 kişi/ha, K3: 800 kişi/ha'dır. Maksimum yükseklikler 9.50'm ve 12.50'm olarak belirlenmiştir.

Sahil yolu 30 m. olarak planlanmış, kıyı bölgesine genel olarak T1 Ticaret Alanları içinde yer alan Kültür, Sağlık, Eğitim, Konaklama, Alışveriş, Eğlence, Sosyal Tesis gibi fonksiyonlar önerilmiştir.

Günümüz koşullarına göre değerlendirildiğinde 1/5.000 ölçekli meri nazım imar Planı'nın fonksiyon ve fiziksel koşullar açısından yetersiz olduğu, ihtiyaçlara cevap vermediği görülmektedir. Bundaki en büyük sebep, bölgenin afet riski taşımasıdır. Yapıların fiziksel koşullarının ekonomik ömürlerini tamamlamış olması, açık ve yeşil alanların azlığı, bitişik yapı düzenine bağlı gelişen yapılaşma koşulları bölgede yoğunluğu artırmıştır.

Beyoğlu Dolapdere Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi 1.Etap Nazım İmar Planı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 15.02.2002 tarihinde onaylanmıştır. Planlama alanının kuzeyinde Şişli, güneydoğusunda kentsel sit alanı batısında Okmeydanı yer almaktadır. Kocatepe, Bostan, Bülbül, Sururi, Camiikebir mahallelerinin kentsel sit alanı içinde yer alırken sit alan sınırı içinde kalmayan kısmı ise planlama bölgesi içinde yer almaktadır. Plan bölgesi Galata, Pera, Tophane ve Kasımpaşa bölgesinin ticari gelişimine paralel konut yoğun bir alan olarak gelişim göstermiştir.

Planın fonksiyon dağılımında; Konut Alanları, Ticaret Alanları, Konut+Ticaret Alanları, Yönetim Merkezi, Askeri Alan, Turizm Tesis Alanı, İdari Birimler, Belediye Hizmet Alanı, Akaryakıt İstasyonu, Eğitim Tesis, Sağlık Tesis, Dini Tesis, Kültürel Tesis, Spor Alanları, Sosyal Tesis Alanı, Halk Eğitim Merkezi, Yeşil Alanlar bulunmaktadır.

Tarihsel süreç içerisinde sürekli göç alan İstanbul'un üzerindeki göç baskısı gecekondulaşmaya ve düzensiz yapılaşmanın bu bölgede artmasına sebep olmuştur. 1999 depremi sonrası bölgede dönüşümü sağlamak amacıyla konut alanlarındaki yoğunluklar 750 Ki/Ha, 900 Ki/Ha, 1100 kişi/ha olarak belirlenmiştir.

Plan bölgesi içinde Şişli'ye bağlanan Dolapdere Caddesi ve E5 karayoluna bağlanan Piyalepaşa Bulvarı ve Bahariye Caddesi gibi ana ulaşım aksları bulunmakta ve bu akslara cephe alan parseller E:2 emsal, Hmax:6 kat olan "E:2 Ticaret Alanları" ve "T" olarak gösterilmiştir.

İstiklal Mahallesi (Hacıhüsrev) sınırları içinde yer alan yapılar 2 katlı veya tek katlı, yığma ve ahşap binalardan oluşmaktadır. Yapılar fiziksel olarak kötü durumdadır. Bu Bölge için planda 18.madde uygulamasının yapılması kararı alınmış, bu karar dönüşüm sürecini uzatmıştır. Bölgede

donatı alanlarının yetersizliği ile birlikte konut alanlarının iyileştirilememiş olması, bölgenin sosyal çöküntü bölgesi haline gelmesine sebep olmaktadır.

Hacıahmet ve Kaptanpaşa Mahallesi içinde bulunan büyük park alanları plan kararları ile korunmuştur. Piyalepaşa Bulvarına çıkan tüm yollar minimum 18 m olarak belirlenmiştir. Sanayi alanları planla Ticaret alanlarına dönüştürülmüş ve bu bölgede sanayi, küçük sanayi ve imalat alanlarına yer verilmemiştir.

İstiklal Mahallesi Riskli Alan İlan Edilen Kısımına İlişkin Nazım İmar Planı

Afet Riskli Alan olan bu bölgenin planı Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 19.03.2013 tarihinde onaylanmıştır. İlgili planın raporunda hedefler arasında, "mahallenin deprem riskine karşı hazırlıklı hale getirilmesi sürecinde niteliksiz çevre yaşam alanlarının sağlıklı bir şekilde yeniden oluşturulması yerel halkın ekonomik gücünün artırılması ve Deprem Odaklı Kentsel Dönüşüm Uygulamalarının yapılması" yer almıştır.

Planda Ticaret, Konut, Park, Sağlık Tesis, Sosyal Tesis, Dini Tesis ve Yönetim Merkezine yer verilmiştir. Yapı adalarındaki yapı nizamı Bakanlıkça uygun görülen kentsel tasarım projesi ve avan projeye göre düzenlenmiştir. Emsal:2.00 olarak belirlenmiştir. Yapıların deprem riskine karşı hazırlıklı hale getirilmesi, çevresi ile uyumlu bir yerleşim alanı oluşturulması amaçlanmış ancak inşaat alanı ve konut yoğunluğunun artmasına, mevcut kentsel doku ile uyumsuz konut ve ticaret alanlarının meydana gelmesine sebep olmuştur.

Örnektepe ve Sütüce Mahalleleri Riskli Alana İlişkin Revizyon Nazım İmar Planı

Afet Riskli Alan olan bu bölgenin planı Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 17.11.2015 tarihinde

onaylanmıştır. Plan alanı, Ticaret+Konut Alanı ve Külliye Alanı olarak planlanmıştır. Karma kullanım önerilen konut alanlarında; konut alanlarının nüfus yoğunluğu 800 ki/ha'dır. Ticaret alanlarının, iskân edilen toplam inşaat alanının %20'sini geçemeyeceği belirtilmiştir. Külliye alanında; cami, semt konağı, sağlık ocağı, aşevi, muhtarlık, idari, sosyal ve kültürel merkez yapılabileceği belirtilmiştir.

Örnektepe ve Sütluçe Mahalleleri Riskli Alana İlişkin Revizyon Nazım İmar Planı İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 27.10.2017 tarihli E:2016/443 K:2017/2133 sayılı karar ile iptal edilmiştir. Bu planın iptalinden sonra 08.10.2018 tarihinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Örnektepe ve Sütluçe Mahalleleri Riskli Alan 1.Etap Nazım İmar Planı onaylanmıştır. Bu planda, Örnektepe ve Sütluçe Mahalleleri Riskli Alana İlişkin Revizyon Nazım İmar Planı'nda "Külliye Alanı" olarak gösterilen alan "İbadet Alanı" olarak değiştirilmiştir. Cami, semt konağı, sağlık ocağı, aşevi, muhtarlık, idari kullanımlar ile sosyal ve kültürel kullanımlar gibi ortak kullanım niteliğinde karma kullanımlı tesislerin yer alabileceği belirtilmiştir. Örnektepe ve Sütluçe Mahalleleri Riskli Alan 1.Etap Nazım İmar Planı da İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 11.09.2020 tarih ve E:2020/644 K:2020/1139 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Camikebir Mahallesi Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı

Özel Proje Alanı olan bu bölgenin nazım planı Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 03.02.2016 tarihinde, 1/1.000 ölçekli Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri Kıyı Kesimine Ait 2.Etap KAUİP ve 1.Etap KAUİP sırasıyla 08.02.2017 ve 01.11.2018 tarihlerinde onaylanmıştır. Haliç Yat Limanı ve Kompleksi uygulama imar planı çalışmaları 3 etap halinde yapılmıştır.

Plan raporunda planın amacı "Planlama alanını ekonomik, sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda

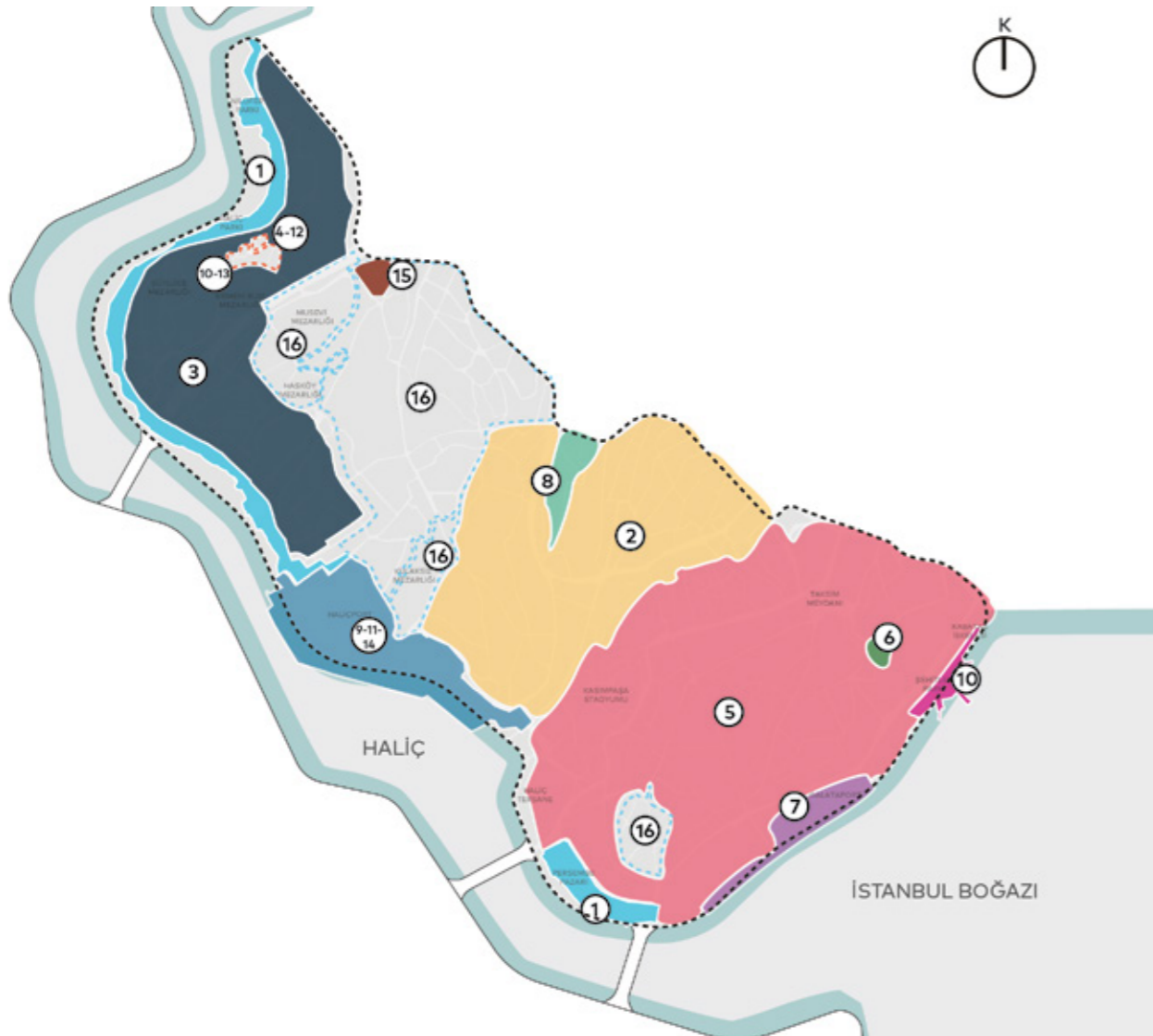

köhneleşmiş halinden arındırmak; sahip olduğu kültürel ve tarihi değerlerin koruma-kullanma dengesi gözetilerek ticaret, hizmet ve kültür odaklı dönüşümünü sağlamak; kaliteli kentsel mekânların oluşturulması ile kentin marka değerini arttırmak ve kentsel gelişime ivme katarak kent

halkının kullanımına sunulması" olarak belirlenmiştir. Planda Turizm-Kültür-Ticaret Kompleks Alanı, Askeri Alan, Kültürel Tesis Alanı, İbadet Alanı, İdari Tesis Alanı, Park ve Yeşil Alan, Kamu Hizmet Alanı ve Mezarlık Alanı fonksiyonları verilmiştir.

Bu plan doğrultusunda hazırlanan kentsel tasarım/uygulama projesinde bölgeye mevcut yapıların dışında saçak kotu +30.00 olarak belirlenen Konaklama ve Ticaret amaçlı yeni yapılar eklendiği görülmektedir. Bu bölge için önerilen konaklama ve ticaret odaklı fonksiyon kararı ile planın amacında belirtilen kamusal ve kıyı erişiminden söz etmek mümkün değildir. Ayrıca meri planlar üzerinde yapılan plan tadilatları, çevrelerinden kopuk ve yoğunlukları artırır niteliktedir ayrıca Haliç bölgesinin geneli silüetini olumsuz etkilemiştir. Bundan dolayı meri planlar tekrar ele alınırken kat yüksekliklerinin tespiti için Haliç bölgesi genelinde bir silüet çalışması yapılması gerekli görülmektedir.

1/1.0000 Ölçekli Uygulama İmar Planları

No	Yapan Kurum	Plan Adı	Onay Tarihi	Alan (ha)
01	İBB	Haliç Düzenleme Beyoğlu Azapkapı Sütlüce UİP	15.01.1986	46
02	İBB	Dolapdere Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi 1.Etap UİP	28.01.2002	158,7
03	İBB	Halicioğlu-Sütlüce UİP	21.03.2003	145,5
04	İBB	Sütlüce Mahallesi 3257 Ada 1-2 Parsellere Ait UİP	27.11.2006	0,87
05	İBB	Beyoğlu Kentsel Sit Alanı KAUİP	21.12.2010 (KISMEN İPTAL, KISMEN MERİ)	300
06	Kültür ve Turizm Bakanlığı	İstanbul Park Otel Turizm Bölgesi KAUİP	12.01.2011	1,1
07	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	Salı Pazarı Liman Bölgesi KAUİP	22.10.2012	10,6
08	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	İstiklal Mah. Riskli Alan İlan Edilen Kısımına İlişkin UİP	19.03.2013	9
09	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Camikebir Mah. Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri KAUİP	09.07.2015	33,4
10	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Örnektepe Sütlüce Mah. Riskli Alana İlişkin UİP	17.11.2015	2,83
11	Çevre, Şehircilik	Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri Kıyı Kesimine Ait 2. Etap KAUİP	08.02.2017	0,49
12	Ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Sütlüce Mahallesi 3257 Ada 1 Parsele Ait NİP	24.07.2017	0,35
13	İBB	Örnektepe ve Sütlüce Mahalleleri Riskli Alan UİP	08.10.2018 (İPTAL)	
14	Çevre, Şehircilik	Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri 1. Etap KAUİP (Kıyı Kenar Çizgisi Kara Tarafı)	01.11.2018	2,90
15	Beyoğlu Belediyesi	Okmeydanı 3550 Ada 1 Parsel UİP	15.06.2022	
16		1/1.000 ölçekli uygulama imar planı olmayan alanlar		

Büyük Projelerle Dönüşen Beyoğlu'nu Anlamak

Beyoğlu ilçesi geçmişten beri pek çok toplumsal, ekonomik ve politik olaydan etkilenmiş, kırılma noktası niteliğindeki bu olaylar Beyoğlu'nun sürekli değişime ve dönüşüme uğramasına sebep olmuştur. Bazı dönemlerde de bu dönüşümü hızlandıran ve değişimi tetikleyen önemli gelişmeler yaşanmıştır.

Cumhuriyet sonrası döneme baktığımızda 1950'lerden sonra gayrimüslim nüfusun bölgeyi terk etmeye başlaması, kentleşmeyle birlikte artan göç ve Beyoğlu'nda gayrimüslimlere ait mülklerin el değiştirmeye başlaması, 1970'lerden sonra siyasi olaylar ve darbelerle Beyoğlu'nda bir çöküş döneminin başlamasının ve akabinde yaygınlaşan Beyoğlu'nu güzelleştirme ve canlandırma uygulamaları, 1980'lerden sonra artan turizm yatırımları, 2000'li yıllardan itibaren merkezi hükümet ve yerel belediyelerin elbirliğiyle Beyoğlu'nda gerçekleştirdiği ciddi mekansal müdahaleler ve yaşanan değer artışları Beyoğlu için kırılma noktası niteliğindeki olaylardır. Son olarak 2013 yılından itibaren Beyoğlu'nda tekrar bir gerileme döneminin başladığını ve Gezi Direnişinden sonra yaşanan bombalı saldırılar, ekonomik kriz ve pandeminin bu gerilemeyi hızlandırdığını söylemek mümkündür.

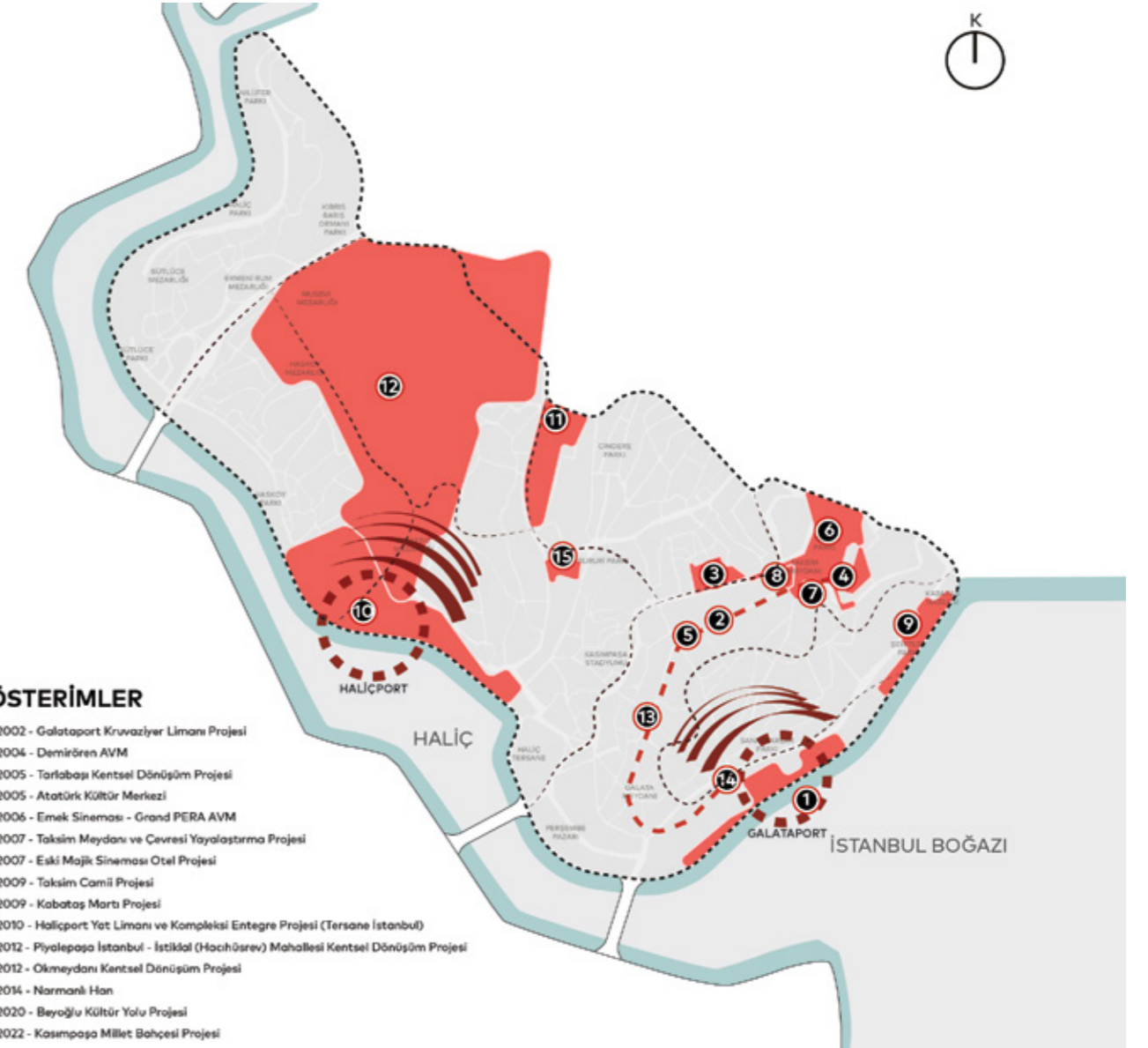
2000'li yıllardan sonra hayata geçirilen büyük ölçekli projeler, İstanbul'un tarihi kent merkezi niteliğindeki Beyoğlu ilçesinin dönüşümünde önemli bir rol oynamıştır. Üst gelir grupları ve turistlere yönelik yatırımların tetiklediği ve çoğunlukla piyasaya bırakılmış bu dönüşüm Beyoğlu ilçesinin çok kültürlü mirasına, toplumsal hafızasına zarar vermiş, demografik ve sektörel değişimlere neden olmuş, ayrıca her anlamda bir tektipleşmeyi beraberinde getirmiştir. Turizm baskısı nedeniyle mevcutta var olan konut alanları, ticari birimlere dönüşmüş, alanda yaşayan yerleşik nüfus azalmıştır.

Beyoğlu'ndakamuoyundagündem olmuşve merkezi yönetim birimleri tarafından hayata geçirilen projelerden Halıçport ve Galataport Projeleri hem ölçekleri hem de mevcut ve olası etkileri ile diğer projeler arasında öne çıkmaktadır. Ancak diğer projeler de bu iki projeyi desteklemekte ve birlikte

düşünüldüklerinde aslında Bmerkezi yönetimin Beyoğlu için öngördüğü gelecek vizyonunu tamamlar nitelikte oldukları açıkça görülmektedir.

- 2002 ● Galataport Kruvaziyer Limanı Projesi
- 2004 ● Demirören AVM
- 2005 ● Tarlabası Kentsel Dönüşüm Projesi
- 2005 ● Atatürk Kültür Merkezi
- 2006 ● Emek Sineması - Grand PERA AVM
- 2007 ● Taksim Meydanı ve Çevresi Yayalaştırma Projesi Duyurusu
- 2008 ● Eski Majik Sineması Otel Projesi
- 2009 ● Taksim Camii Projesi
- 2009 ● Kabataş Martı Projesi
- 2010 ● Halıçport Yat Limanı ve Kompleksi Entegre Projesi (Tersane İstanbul)
- 2012 ● Piyalepaşa İstanbul - İstiklal (Hacıhüsrev) Mahallesi Kentsel Dönüşüm Projesi
- 2012 ● Okmeydanı Kentsel Dönüşüm Projesi
- 2014 ● Narmanlı Han
- 2020 ● Beyoğlu Kültür Yolu Projesi
- 2022 ● Kasımpaşa Millet Bahçesi Projesi

Projelerin Kamuoyu ile Paylaşıldığı veya Kamuoyunda Tartışılmaya Başladığı Tarihler

GÖSTERİMLER

- 1 2002 - Galataport Kruvaziyer Limanı Projesi
- 2 2004 - Demirören AVM
- 3 2005 - Tarlabası Kentsel Dönüşüm Projesi
- 4 2005 - Atatürk Kültür Merkezi
- 5 2006 - Emek Sineması - Grand PERA AVM
- 6 2007 - Taksim Meydanı ve Çevresi Yayalaştırma Projesi
- 7 2007 - Eski Majik Sineması Otel Projesi
- 8 2009 - Taksim Camii Projesi
- 9 2009 - Kabataş Martı Projesi
- 10 2010 - Halıçport Yat Limanı ve Kompleksi Entegre Projesi (Tersane İstanbul)
- 11 2012 - Piyalepaşa İstanbul - İstiklal (Hacıhüsrev) Mahallesi Kentsel Dönüşüm Projesi
- 12 2012 - Okmeydanı Kentsel Dönüşüm Projesi
- 13 2014 - Narmanlı Han
- 14 2020 - Beyoğlu Kültür Yolu Projesi
- 15 2022 - Kasımpaşa Millet Bahçesi Projesi

Kamuoyunda Gündem Olmuş Beyoğlu Projeleri

Bu projeler kültürel miras niteliğindeki yapıların özgün dokusunun bozulması ve aslına sadık kalınmaması, turizm amaçlı ve lüks tüketim odaklı olarak yenilenmesi, İstanbul'un ve Beyoğlu'nun belleğinde önemli yeri olan alanların kimlik değerlerinin korunmaması, kamusal alanlara ciddi müdahaleler içermesinin yanı sıra yapılaşmayı artırması, proje alanlarında kamusal alanların azalması, bazı uygulamaların hukuksuz olması gibi pek çok sebeplerle eleştirilmiş, tepkilere ve protestolara sebep olmuş, yargıya taşınmış ve kent mücadele tarihine geçmiştir. Projelerin en çok eleştirilme nedenlerinden biri de kamuoyunun görüşünün sorulmaması, projelerin şeffaf ve katılımcı olmamasıdır.

Beyoğlu Kentsel Sit Alanı içinde yer alan projeler Galataport ile birlikte düşünüldüğünde; kruvaziyer turizmi ile bağlı ekonomilerin gelişmesi, lüks alışveriş ve yeme-içme kullanımlarının, Tarlabası 360'ta olduğu gibi lüks konut üretiminin artması ve aşırı turistikleşme beklenmektedir. Galataport çevresinde yaşanan turizm odaklı gelişmeler zaten yüksek olan arazi değerlerinin, gayrimenkul ve arsa fiyatlarının artmasına sebep olmuştur.

İkinci bölge olarak tanımlayabileceğimiz Beyoğlu Kentsel Sit Alanı dışındaki konut kullanımlarının yoğun olduğu alanının planlanan yat limanı, lüks konaklama, alışveriş, restoran kullanımları ve müzeleri içeren Haliçport Projesi (Tersane İstanbul) ve diğer projelerle birlikte değerlendirildiğinde Okmeydanı Kentsel Dönüşüm Projesi ile lüks konuta dönüşümün gerçekleşeceği, bu bölgedeki kentsel ve sosyal dokunun tamamen değişmesine sebep olacağı düşünülmektedir.

Beyoğlu Belediyesinin hizmetleri de merkezi yönetim politikalarını destekler niteliktedir. Okmeydanı Kentsel Dönüşüm Projesi, millet bahçesi gibi projelerde Beyoğlu Belediyesi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve TOKİ ile birlikte çalışmaktadır. Bunun yanında semt konakları, gençlik merkezleri ve kütüphaneler, kültür sanat hizmetleri ve sosyal yardımlar gibi alanlar ve hizmetler ile dezavantajlı gruplara yönelik yerel politikalar da üretmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin meydan ve kıyılar başta olmak üzere kamusal alanlarda yürüttüğü kentsel tasarım projeleri, İBB Miras tarafından kültürel miras alanlarında yürütülen restorasyon, basit bakım onarım ve müze projeleri ile noktasal kentsel akupunktur projeleri Beyoğlu'nda kültür ve turizm odaklı bir gelişimi destekler niteliktedir.

Tüm bu projelerin Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında bütüncül bir bakış açısıyla, çok yönlü ve çok paydaşlı bir şekilde ele alınması ve değerlendirilmesi de İBB'nin katılımcı planlama anlayışı ile örtüşmektedir.

Bu projelerin etkileri ekonomik, sosyal ve mekansal olarak kısa vadeli ve uzun vadeli olarak aşağıdaki tabloda değerlendirilmiştir.

Beyoğlu'ndaki büyük projelerin bütüncül bir bakış açısıyla, çok yönlü ve çok paydaşlı bir şekilde değerlendirilmesi ve yarattıkları olumsuz etkilerin azaltılmasına yönelik önlemler alınması gerekiyor.

	Kısa Vadeli Etkiler	Uzun Vadede Olasılıklar
Ekonomik Etkiler	Gayrimenkul değerleri ve yatırım olanakları Kira değerlerinde ve rayiç bedellerde İstanbul'a oranla daha fazla artış Ticari yapılarda mülkiyet değişimleri Yabancı yatırım olanaklarında artış İnşaat sektörü için potansiyel geliştirme bölgeleri Ekonomik yapının piyasa koşullarındaki dalgalanmaların ve krizlerin karşısında kırılgan hale gelmesi Sektörel değişim Turizm sektöründeki yükseliş/turizme dayalı gelir beklentisi Üretime yönelik sektörlerin azalması Küçük ölçekli yerel, özgün işletmelerin gitmek zorunda kalması Küçük esnafın, zanaatın, genç girişimcilerin ve bağımsız sanatçıların burada tutunamaması Turizme yönelik ve turizme bağlı sektörlerde çalışacak işgücünde artış/işgücü değişimi Yaratıcı üretim alanlarının kaybolması Tek tip ticaret ve turizm gelişimi İşgücü ve istihdam etkisi Turizm ve yeme içme sektörlerinde çalışanların artması Enformel istihdamda artış Üretimde çalışanların azalması Beyoğlu'nda yaşayanlara yönelik mevcut iş olanaklarının azalması	Projeler tamamlandığında rant değerlerinin daha fazla artması beklenir Yabancı yatırımlarda artış İnşaat sektörünün piyasa dinamiklerine göre şekillenmesi beklenir/mülkiyet ve uzlaşma sorunları nedeniyle beklenen kazançlar gerçekleşmeyebilir Turizm sektörünün baskın sektör haline gelmesi ve turizm yatırımcılarının gelirlerinde artış Üretime yönelik sektörlerin ortadan kalkması Büyük sanat kurumlarına bağlı olarak yaratıcı sektör gelişebilir Küçük ölçekli yerel, özgün işletmelerin bölgeden tamamen ayrılması Turizm sektöründe yeni iş olanaklarının oluşması İşgücünün daha fazla oranda Beyoğlu dışından gelmesi söz konusu olabilir Mevcut istihdam biçimlerinin yok olması
Sosyal Etkiler	Demografik değişim ve soyulaşma Kira artışları ve ticarileşme nedeniyle yoksul grupların barınma ve gıdaya erişim sorunu Geçmişten bugüne Beyoğlu'nun kimliğini oluşturan göçmen, LGBTI+, bağımsız sanat üreticileri, sivil toplum çalışanları gibi sosyal grupların bölgede tutunmakta zorluk çekmesi Nüfus yapısının değişmeye başlaması: rezidans kullanıcıları, Airbnb kullanıcıları Bölge içinde gelir eşitsizliğinin artması Toplumsal hafıza ve sosyal dayanışma Toplumsal hafızaya yönelik çatışmalar Sosyal ve kültürel çeşitliliğin azalması Toplumsal/siyasal ifade alanlarının kısıtlanması Yerel ihtiyaçlardan ve sivil oluşumların savunduğu hak ve değerlerden kopuk bir yapılaşma Kullanıcı profili Kruvaziyer, alışveriş turizmi ve kitlesel turizm kullanıcılarının baskınlığı, yerel kullanıcıların azalması Kadınlar ve gençlerde güvensizlik hissinin oluşması Kullanımların değişimi Turizm-ticaret ve rezidans fonksiyonlarında artış Kentsel kullanımların tektipleşmesi Merdiven altı atölyelerde artış Kentsel kullanım ve düzenlemelerin mevcut nüfustan ziyade ziyaretçi öncelikli olarak tasarlanması	Yoksul nüfusun bölgeden gitmek zorunda kalması/gönderilmesi Nüfusun zaman içinde büyük oranda değişimi ve bölgenin üst orta sınıf ve yabancılar için kullanılabilir hale gelmesi Toplumsal hafızanın silinmesi İstanbullu ziyaretçi ve kullanıcıların azalması Sosyal dayanışma pratiklerinin ve alanlarının ortadan kalkması Aşırı turistikleşme ile bölgenin insansızlaşması ve sadece turistlerin kullandığı bir alana dönüşmesi Bölgenin büyük oranda otel, yeme-içme, lüks konut, ticaret ve kültürel tüketim bölgesi haline dönüşmesi Konut dışı çalışma ve üretim alanlarının tamamen bölgeden gitmesi
Mekansal Etkiler	Kullanımların değişimi Turizm-ticaret ve rezidans fonksiyonlarında artış* Kentsel kullanımların tektipleşmesi Merdiven altı atölyelerde artış Kamusal alanlar Kıyılara inşaatlar nedeniyle erişim engeli Kamusal alanların ticarileşmesi ve kamusal niteliğini kaybetmesi Bir araya gelme, yaratıcı ifade ve özgürlük alanlarının kaybı Kültürel miras Hafıza mekânlarının ortadan kalkması Tarihi kentsel dokunun bozulması Ulaşım ve altyapı Yapı yoğunluğunda artış Otopark sayısında artış Lüks beklentisi yüksek turist artmasıyla VIP araç sayısında artış Trafik sıkışıklığı ve parklanma sorunları Ziyaretçi yoğunluğundan dolayı altyapı ve sosyal donatı alanlarında yetersizlik Deprem ve iklim krizine karşı önlemlerin öncelikli olmaması	Bölgenin büyük oranda otel, yeme-içme, lüks konut, ticaret ve kültürel tüketim bölgesi haline dönüşmesi Turizm açısından ilgi çekici özgün kentsel ve kültürel dokunun niteliklerinin zamanla tamamen yitirilmesi Konut dışı çalışma ve üretim alanlarının tamamen bölgeden gitmesi Kıyıların ticari ya da kısmi olarak kullanıma açılması Kamusal alanların özelleşmesi ve sınırlandırılması Kültürel miras alanlarının deforme olması, bağlamından ve hafızasından kopması, turistik bir nesne haline gelmesi veya metruklaşması Yapı yoğunluğunda artış Otopark sayısında artış Lüks beklentisi yüksek turist artmasıyla VIP araç sayısında artış Trafik sıkışıklığı ve parklanma sorunları Ziyaretçi yoğunluğundan dolayı altyapı ve sosyal donatı alanlarında yetersizlik Deprem ve iklim krizine karşı önlemlerin öncelikli olmaması

Beyoğlu'nun Mevcut Değerleri ve Öncelikli Sorunları

03

Sosyal Yapı

#AdilBeyoğlu

Beyoğlu geçmişten bu yana çok çeşitliliği ve kültürlülüğü ile kendini var etmiştir. Hiçbir zaman tek bir gruba ait olmayan, her dönem herkese ait olan çok yönlü bir yerleşimdir. Farklı kimliklerin, sınıfların, kültürlerin, dinlerin, yönelimlerin ve sosyal grupların varlığını sürdürdüğü Beyoğlu, bu farklı toplumsal grupların var olma ve yaşam mücadelesi verdiği, aynı zamanda bu sosyal çeşitliliğin de Beyoğlu'nu temsil ettiği ve özgün kıldığı bir yaşam alanı. Önemli kamusal alanları tarihsel mücadelelere sahne olan Beyoğlu, her zaman önemli bir merkez oldu. Sivil toplum kuruluşları, yerel inisiyatifler, mahalle dayanışmaları, kent savunmaları, sanatçılar, üreticiler Beyoğlu'nu ayakta tutan öznelerdir.

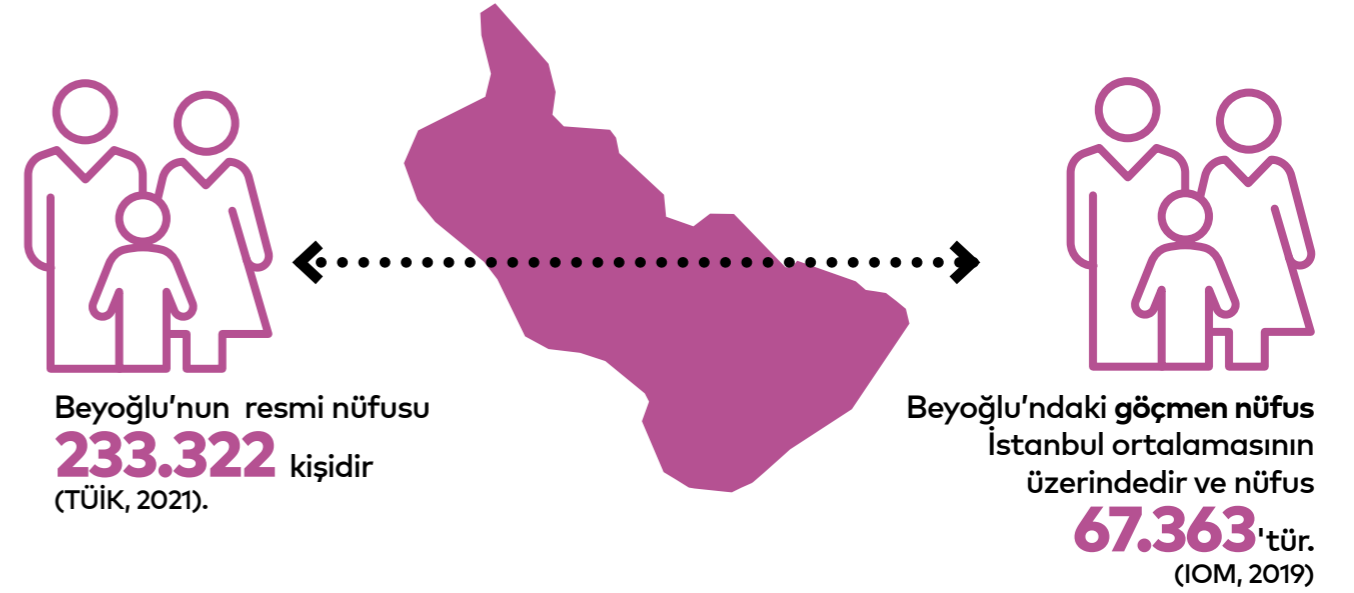
Son dönemlerde öne çıkan sektör turizm olsa da Beyoğlu tarihsel süreç içinde üretimin ve ticaretin de en önemli merkezlerinden biriydi. Küçük ölçekli zanaat üretiminin yanı sıra tersane gibi büyük çapta endüstriyel üretimin de var olduğu Beyoğlu'nda sektörel çeşitlilik zaman içinde azalma gösterse de varlığını sürdürüyor.

Beyoğlu farklı sosyo-ekonomik yapıya ve yoksulluğun derinleştiği bölgelere sahip olmasının yanı sıra büyük ölçekli turizm projelerinin odak noktasında olmasıyla aynı zamanda bir çatışma alanı. Kentin turizm ve kar odaklı değişim ve dönüşümünü hedefleyen projeler ile Beyoğlu'nda barınmaya, çalışmaya ve var olmaya çalışanlar arasındaki mücadele sürüyor.

Beyoğlu'nun tüm farklılıklarını kapsayan ve kentsel hizmetlere erişimde adil olmayı gözeterek Beyoğlu Mekansal Strateji Planı ile dezavantajlı grupların desteklenmesini, toplumsal kabul ve dayanışmanın geliştirilmesini amaçlıyoruz. Beyoğlu'nun her paydaşı, her katmanı, her kesimi için adil bir paylaşım ve erişim hedefiyle hareket ediyoruz. Bu kapsamda hayata geçireceğimiz sosyal politikaları, planları ve kentsel hizmetleri **Adil Beyoğlu** teması altında değerlendiriyoruz.

Sosyal yapıya ilişkin mevcut durum değerlendirmesi aşağıdaki başlıklar altında sunuyoruz.

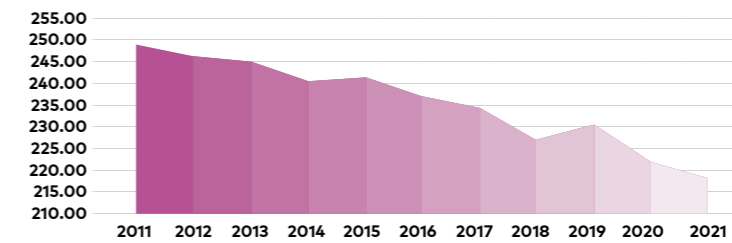
- **Beyoğlu'nun Sosyal Topografyası ve Değişimi**
- **Beyoğlu'nda Barınma**
- **Öne Çıkan Toplumsal İhtiyaçlar**
- **Beyoğlu'nda Yerel Paydaşlar**

Beyoğlu'nda nüfusun en yüksek olduğu 5 mahalle: Piyalepaşa (21.685), Kaptanpaşa (19.344), Piripaşa (16.070), Hacıahmet (15.777), Fetihstepe (14.157) ve Keçecipiri (14.066) mahalleleridir. Beyoğlu nüfusunun **%43'ü** bu mahallelerde yaşamaktadır.

Beyoğlu nüfus yoğunlukları açısından incelendiğinde ise **Kadı Mehmet Efendi Mahallesi (673 kişi/km²), Kalyoncukulluğu Mahallesi (599 kişi/km²), Yenişehir Mahallesi (540 kişi/km²)** öne çıkmaktadır.

2011-2021 arası Beyoğlu nüfusu **%10 oranında** azaldı.

Beyoğlu'nda **okuma yazma bilmeyen** kişi sayısı **3.000'in** üzerindedir. Okuma yazma bilmeyenlerin mahalle nüfusuna **oranı en yüksek** olan mahalleler: İstiklal, Yenişehir, Bostan, Çukur.

Beyoğlu ilçesinde **ortalama hanehalkı büyüklüğü** 3,1'dir ve İstanbul ortalamasının altındadır. Hanehalkı büyüklüğü en yüksek olan 3 mahalle Fetihstepe, Piyalepaşa ve Hacıahmet mahalleleridir.

Sosyo-ekonomik kırılganlığın en yüksek olduğu mahalleler: Fetihstepe, İstiklal, Bostan, Bülbül ve Çukur mahalleleridir (İBB Birlikte Başaracağız Projesi, 2020)

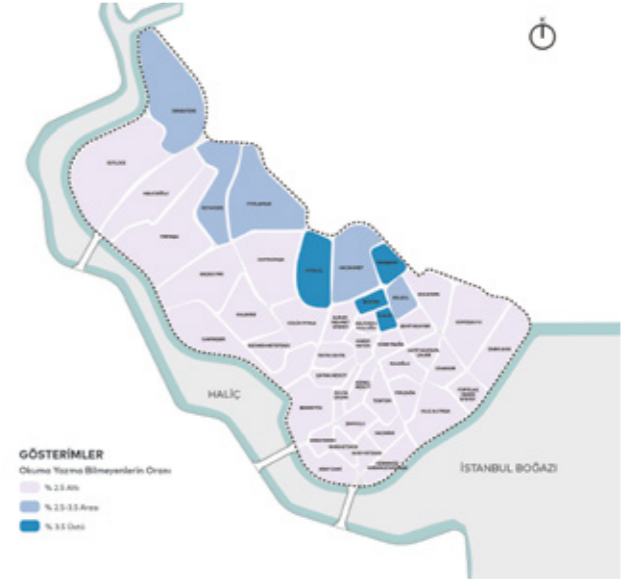
Beyoğlu'nun Sosyal Topografyası ve Değişimi

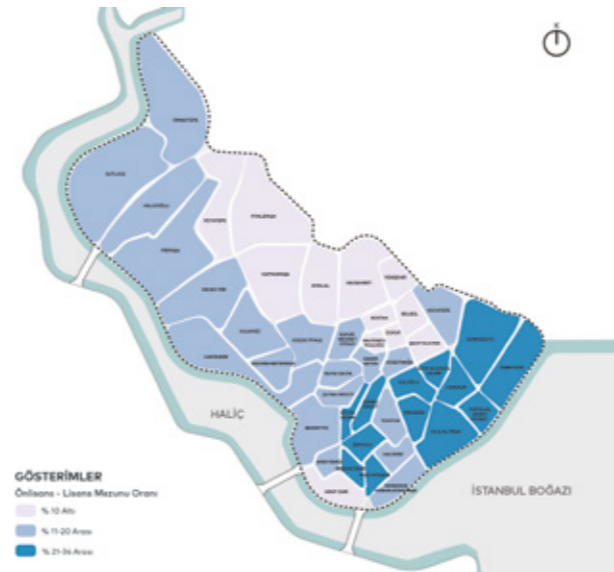
Beyoğlu mekansal ayrışmanın zamanla daha da derinleştiği sosyal bir topografyaya sahip. Bu bölümde; Beyoğlu'nun demografik ve ekonomik verileri değerlendirilerek; sosyo-mekansal incelemesi yapıldı. Bu kapsamda yaşam kalitesi analizi, kişi başı gelir analizi, sosyo-ekonomik kırılma analizi ile sosyal yardıma başvuru oranı ve okuma-yazma oranının mekansal ayrışmasına odaklanıldı.

Beyoğlu'nun birbirinden farklı 7 karakter bölgesindeki yerleşimlerin tarihsel süreci ve zaman içindeki değişimi incelendi.

Beyoğlu'nda nüfusun %10'unun okuma yazma bilmediği ya da okuma yazma bilse dahi herhangi bir okulu bitirmediği görülüyor. Okuma yazma bilmeyen kişi sayısının en fazla olduğu mahalleler ise sırasıyla Piyalepaşa, Hacıahmet, Fetihstepe ve Kaptanpaşa Mahalleleri. Bu mahallelerde okuma yazma bilmeyen kişi sayısı 3.000'in üzerinde. Okuma yazma bilmeyenlerin mahalle nüfusuna oranına bakıldığında ise yine sosyo-ekonomik verilerdeki gibi en yüksek oranların Dolapdere, Tarlabası, Okmeydanı ve Örnektepe'de olduğu görülüyor. Ön lisans ve lisans mezuniyet oranında kişi başı gelir analizi ile paralel olarak en yüksek oran Cihangir ve Galata bölgelerinde ön plana çıkıyor. Doktora mezuniyeti oranında ise sadece Gümüşsuyu, Ömer Avni, Cihangir, Pürtelaş Hasan Efendi ve Kılıçlı Paşa mahalleleri yüksek orana sahip. Tüm bu veriler demografik yapının mekansal ayrışmasını net bir şekilde ortaya koyuyor.

Okuma Yazma Bilmeyenlerin Mahalle Nüfusuna Oranı

Ön Lisans-Lisans Mezunlarının Mahalle Nüfusuna Oranı

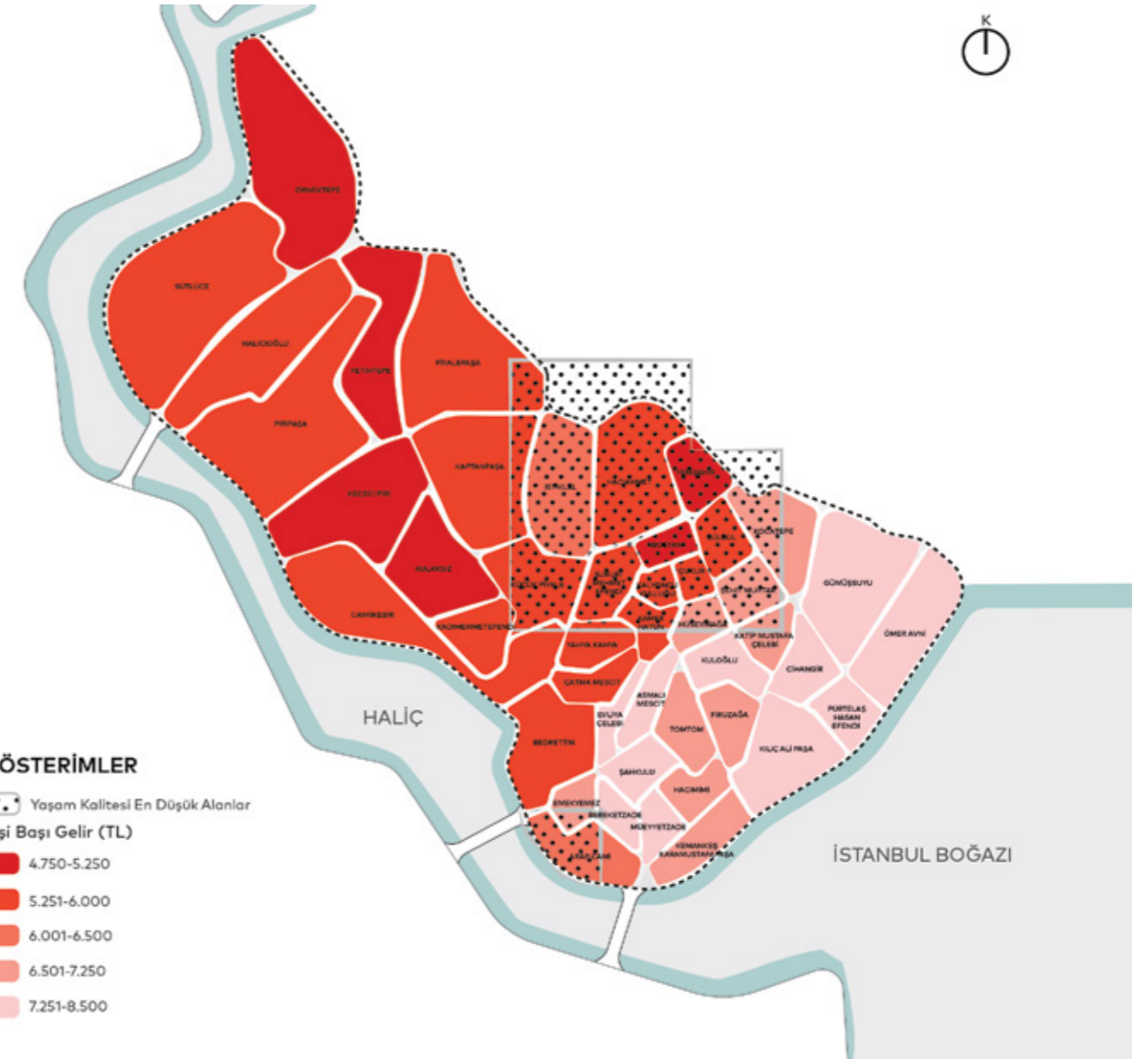

Doktora Mezunlarının Mahalle Nüfusuna Oranı

Beyoğlu'nun sosyo-ekonomik yapısı incelendiğinde Okmeydanı, Dolapdere, Tarlabası bölgeleri başta olmak üzere Kasımpaşa ve Örnektepe'de de yoksulluğun mekansal ayrışması görülüyor. Sosyo-ekonomik yapı, sosyal altyapı ve merkezlere erişim, mahalle ve yerel merkezlere erişim ve ulaşım kriterler kullanılarak değerlendirilen yaşam kalitesi analizine¹ göre; İstiklal, Hacıahmet, Yenişehir, Küçük Piyale, Sururi Mehmet Efendi, Çukur, Bostan mahalleleri yaşam kalitesi en düşük mahalleler olarak öne çıkıyor. Yaşam kalitesinin en yüksek olduğu mahalle ise Ömer Avni Mahallesidir. Yaşam kalitesi analizine göre yaşam kalitesinin düşük olduğu ve mekansal olarak dezavantajlı mahalleler, kişi başı gelir analizi² ile benzer sonuçlar veriyor. Buna göre; kişi başı gelirin en düşük olduğu mahalleler sırasıyla Fetihitepe, Kulaksız, Keçeci Piri, Örnektepe, Yenişehir, Bostan, Piyalepaşa ve Camiikebir.

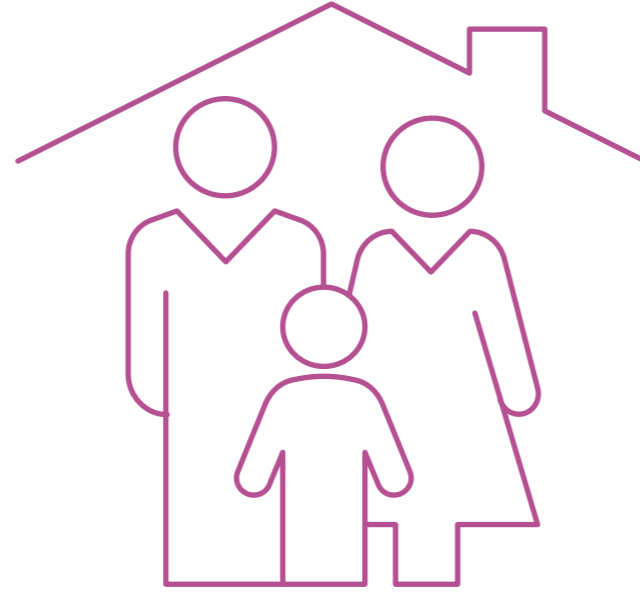

Yaşam kalitesi analizine göre İstiklal, Hacıahmet, Yenişehir, Küçük Piyale, Sururi Mehmet Efendi, Çukur, Bostan mahalleleri yaşam kalitesi en düşük mahalleler olarak öne çıkıyor.

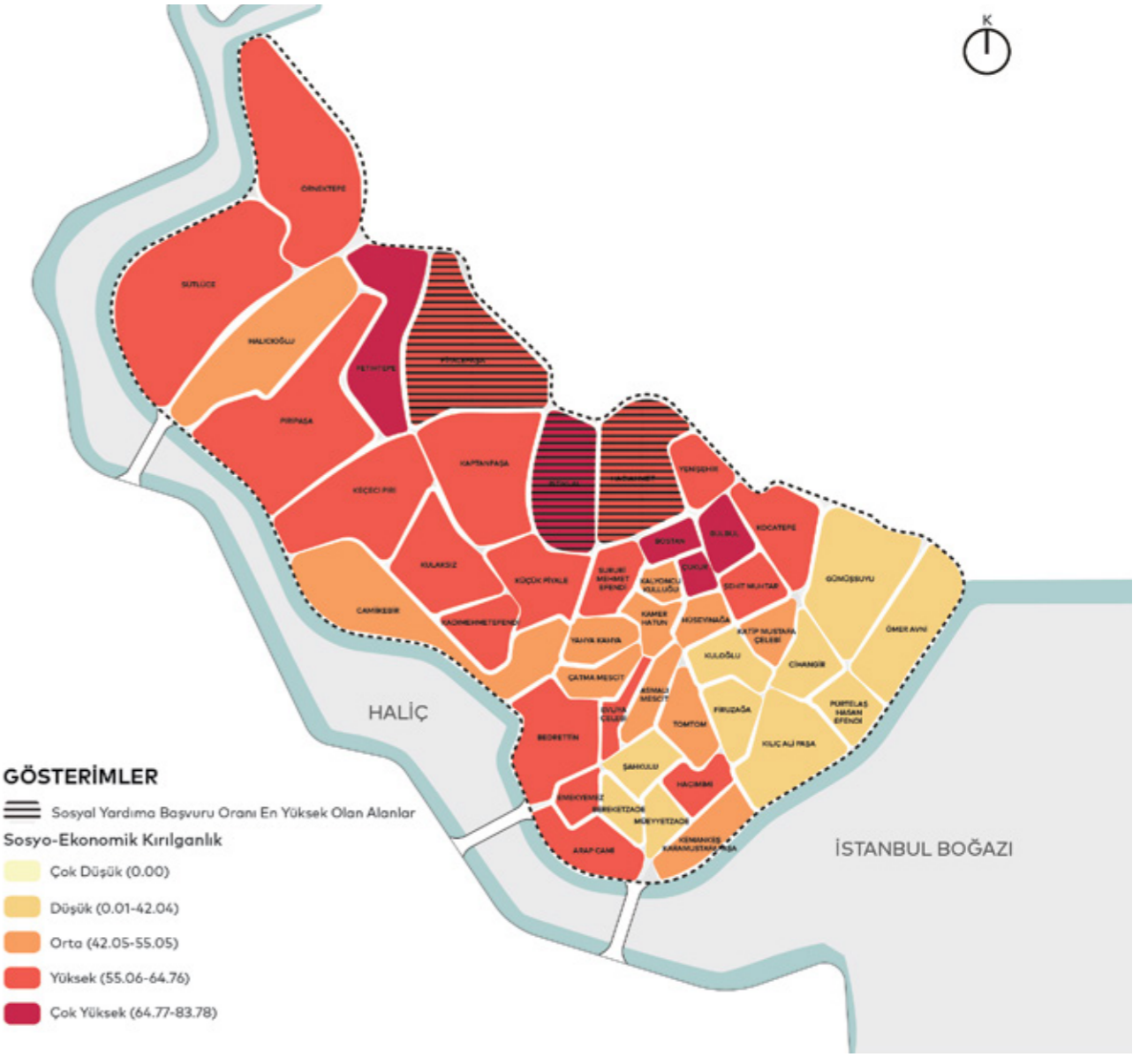

Beyoğlu Yaşam Kalitesi Analizi (İBB Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü, 2016) ve Kişi Başı Gelir Analizi (Endeksa, 2020)

Sosyo-ekonomik kırılganlığın³ yani sosyal ve ekonomik açıdan hasar görebilirliğin çok yüksek olduğu 19 mahalleden Fetihtepe, İstiklal, Bostan, Çukur ve Bülbül mahalleleri en öne çıkanları iken sosyal yardım başvurusunda bulunan hane oranının %10'un üzerinde olduğu mahalleler ise Piyalepaşa, İstiklal, Hacıahmet, Yenişehir Mahalleleri. İstiklal Mahallesinin her iki grupta da yer alması dikkat çekiyor.

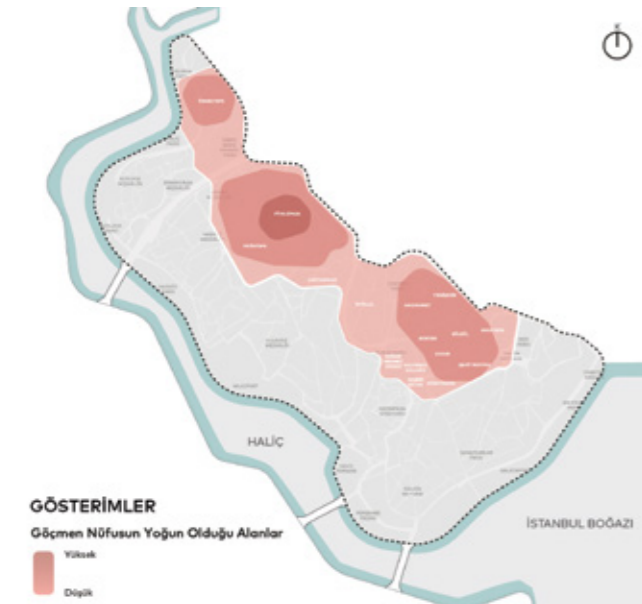
Sosyal yardım başvurusunda bulunan hane oranının %10'un üzerinde olduğu mahalleler: Piyalepaşa, İstiklal, Hacıahmet, Yenişehir Mahalleleri.

Beyoğlu Sosyo-Ekonomik Kırılganlık Analizi ve Sosyal Yardıma Başvuran Hane Oranı (İBB Birlikte Başaracağız Projesi, 2020)

Beyoğlu'nda bulunan uluslararası göçmenler yoğunluklu olarak yoksulluğun derinleştiği Dolapdere, Tarlabası, Okmeydanı ve Örnektepe'de ikamet ediyor.

Beyoğlu yerleşmelerinin tarihsel süreci ve zaman içindeki değişimi incelenerek 7 farklı karakter bölgesi belirlendi. Strateji planı kapsamında geliştirilen kararlar bu karakter bölgelerinin ihtiyaçları göz önüne alınarak ortaya kondu.

Göçmen Nüfusun Yoğun Olduğu Alanlar (IOM, 2019)

Beyoğlu'nun 7 Karakter Bölgesi

1. Bölge: İlçe Merkezi
(Taksim-İstiklal Caddesi ve Çevresi-Galata-Karaköy)
2. Bölge: Cihangir-Tophane
3. Bölge: Tarlabası-Dolapdere
4. Bölge: Kasımpaşa
5. Bölge: Okmeydanı
6. Bölge: Hasköy
7. Bölge: Sötlüce-Örnektepe

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda Tarlabası, Dolapdere, Okmeydanı bölgelerine ve Örnektepe mahallesine özel öncelikli projelerin gerçekleştirilmesi önemli ve gerekli görülüyor.

1. İlçe Merkezi (Taksim-İstiklal Caddesi ve Çevresi-Galata-Karaköy)

Beyoğlu, İstanbul'un kültürel çeşitliliğini yüzyıllardır yaşatan ve ona kimliğini veren başlıca yerleşim bölgelerinden biri. Ceneviz kalesinden kozmopolit Osmanlı'nın gayrimüslim vatandaşlarının Pera ve Galata'da kurdukları yaşam alanlarına, Osmanlı'nın Batı dünyasına açılma sürecinde kurulan diplomatik misyonlardan Cumhuriyet döneminin modern mimari yapıtlarına, önemli toplumsal olayların kamusal sahnesi olan mekanlardan mahallelerdeki konut dokusuna kadar çok katmanlı bir tarihin izlerini yapı ve sosyal çevresinde de görebiliriz.

Farklı sosyal kesimlerin barındığı ve izlerini bıraktığı Beyoğlu ilçesi denince akla gelen ilk bölge tarihi kent dokusunun yoğunlaştığı İstiklal Caddesi ve çevresi, Galata ve Karaköy. Bu alan Türkiye için bir kamusal alan, ticari merkez, kültür, sanat, eğlence odağı ve yaşam merkezi olarak tanımlanabilir.

Beyoğlu, tarih boyunca konumu, İstanbul Boğazı kıyısında Galata ve Salıpazarı limanı olarak 2 ayrı bölgeden oluşan Galata rıhtımı ile birlikte bir liman kenti oluşu ve sosyo-ekonomik yapısıyla kendine özgü ticaret ve üretim kültürü oluşturmuş bir ilçe. Pera 19. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti'nin büyük "gümrük kapısı" haline gelmiş ve yalnızca malların geldiği bir giriş noktası değil, modern hayatımızın birçok "ilk"inin de Türkiye'ye buradan geldiği ve yayıldığı bir nokta olmuştur. Osmanlı'nın Batılılaşma döneminde modernleşmeyle birlikte batılı ve yenilikçi ürünlerin giriş noktası olan eski Galata Limanı çevresinde gelişmiş Karaköy, Şişhane ve Galata aksı da eskiden beri kent içinde küçük ölçekli üretim yapan önemli bir alan olarak öne çıkıyor.

Galata-Şişhane-Perşembe Pazarı, İstiklal Caddesi çevresi ve Karaköy bölgesi sektörel olarak da çeşitliliğin yoğun olduğu bir alan. Bu alanlarda bulunan küçük üreticiler, zanaatkarlar, kültür mekanları, yeme içme ve eğlence tesisleri uzun yıllardır bölgenin karakterini oluşturuyor.

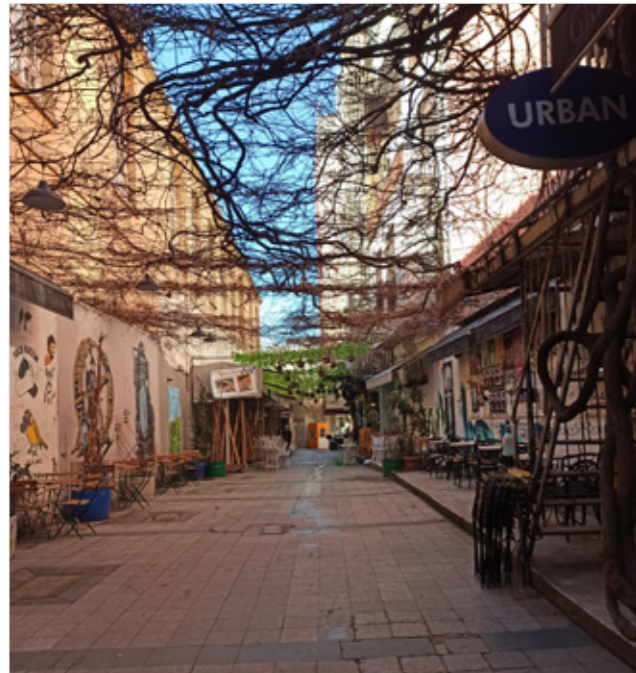
Bölgede toptan ve perakende ticaret, yaratıcı sektörler, el emeği ve tasarım içeren yaratıcı üretim alanları, turizme bağlı konaklama, yeme içme alanları ve son yıllarda konut alanlarında turistleri ağırlayan Airbnb kullanımları da yoğun olarak bulunuyor. Kentin en önemli alışveriş caddelerinden biri olan İstiklal Caddesi ise perakende ticaretin, yeme-içme mekanlarının yoğunlaştığı ve aynı zamanda konaklama, toptan ticaret ve bilgi-iletişim sektörünün yer aldığı bir aks olarak karşımıza çıkıyor. Talimhane ve Taksim Meydanı çevresinde ise konaklama birimleri yoğunlaşmış durumda.

Ulusal ve uluslararası alanda iş gücünü çeken Beyoğlu merkez, yoğun turizm sektörü sayesinde kayıtdışı istihdamın da yer bulabildiği bir alan olarak tanımlanabilir. Beyoğlu merkezinin istihdamının büyük bir bölümünü işletme sahibi ya da çalışan erkekler oluşturuyor. Kentsel sit alanı içinde 2021 yılında yapılan işyeri anket sonuçları bize işletmelerin sadece %10'unun kadınlara ait olduğunu gösteriyor. Turizm ve bağlı sektörlerde çalışmak üzere düşük ücretlerle emek yoğun çalışan, kayıtlı veya kayıtsız, Türkiye vatandaşı olan veya olmayan pek çok kişi buraya gelmektedir. Beyoğlu göçmenler için İstanbul'da tutunmayı sağlayan bir kuvöz işlevi görür.⁴

Beyoğlu'nun merkezinde bulunan ve ismini bugünkü Taksim Gezi Parkı olan Topçu Kışlası'ndaki askerlerin talim yaptığı bölgeden alan Talimhane ise, 1930'larda, kentin hareketli ve eğlenceyi barındıran bir bölgesi iken, 19. yy. ikinci yarısında Art Deco üslubunu sergileyen apartmanları ile bir konut yerleşimine dönüşür. 1930-55 yılları arasında kentin en gözde semtlerinden biri olan Talimhane, 6-7 Eylül 1955 olaylarından sonra göçle gelen nüfusla özgün kullanıcılarının bir bölümünü kaybeder. 1970-80 arasında oto yedek parçacılarının da yer aldığı bir alan haline gelir ve 1986 yılında Tarlabası Bulvarı'nın açılması için gerçekleşen yıkımlar ve bulvarın açılması Talimhane'yi önemli ölçüde etkiler ve bu dönemde Talimhane ile ilişkisi kopan İstiklal Caddesi prestij kazanırken Talimhane çöküntü bölgesi haline gelir. 1990'lı yıllardan itibaren bölgede başlayan turizm faaliyetleri bölgenin bugünkü haline gelmesine sebep olur.⁵ 1990 lardan itibaren

gerçekleştirilen turizm yatırımları ile günümüzde oteller bölgesi olarak bilinen bu bölgede turizm dışı fonksiyon çok sınırlıdır. Tarlabası 360 projesi ile birlikte düşünüldüğünde bu iki bölgenin birleşerek sadece turistlerin kullandığı bir alana dönüştüğünü, gece nüfusu azaldığından dolayı geceleri tekinsizleştiğini ve aşırı turizmin bölgedeki özgün mimariye zarar verdiğini söyleyebiliriz.

Beyoğlu'nun merkezi aynı zamanda Türkiye'nin kültür sanat merkezi olarak kabul ediliyor. Farklı sanat dalları ile ilgilenen bağımsız sanatçılar ve kültür kurumları bu bölgenin canlılığı, neşesi, bir araya gelebilme olanakları ve özgürlük ortamından besleniyor. Bu ortam sanatçıların yanı sıra, Türkiye'nin görece daha muhafazakar bölgelerinde ayrımcılığa uğrayan cinsel kimlik ve yönelimlerdeki bireylerin, toplumsal, siyasi ve mesleki örgütlerinin, hak savunuculuğu yapan sivil toplum kuruluşlarının da yer seçtiği bir alan.

Kulağlı ve Asmalımescit Mahallelerinden Görünüm

Beyoğlu merkezinde 20 yıldan fazladır geliştirilen kentsel politikalar ve turizm yatırımları bölgede konaklama tesislerinin, zincir işletmelerin ve alışveriş merkezleri gibi kullanımların hakim olmaya başlamasına sebep oldu. İstiklal Caddesi boyunca turizm kullanımında yaşanan artışla birlikte Emek Sineması, Narmanlı Han gibi simge yapıların ticaret ve turizm alanlarına dönüşümünü görmek mümkün. Bununla birlikte turizmin yaşam alanlarına yönelik baskısı özellikle Pera-Galata ve Cihangir-Tophane bölgelerinde daha çok hissediliyor. Airbnb'nin yaygınlaşması, otelleşmenin artması ve Galataport projesi bu bölgede kira fiyatlarının artmasına neden oluyor. Bu gelişmeler kira değerlerinin artması ile birlikte küçük işletmelerin buradan gitmesine sebep oluyor ve kültürel çeşitliliğin ve zenginliğin yitirilmesi tehlikesini beraberinde getiriyor. Beyoğlu'nun turizm odaklı dönüşümü, burayı özgün kılan çeşitliliğin, kültürel üretimin, kamusal niteliğin ve hafızanın da kaybolmasını beraberinde

getiriyor. Bu nedenle toplumsal çatışmalar ve kırılmalar yaşanıyor. Beyoğlu'ndaki dönüşüm eğilimlerini destekleyen proje ve politikalara karşı geliştirilen muhalefet Türkiye'nin kentsel mücadele tarihinin de temelini oluşturuyor.

Uluslararası düzeyde turizm yatırımlarının merkezi olan Beyoğlu'nun tektipleşmesi, sadece turistlerin tüketimine hitap eden mekansal dönüşümlerin ve zincir mağaza sayısının artmasının sonucu değil. Aynı zamanda toplumsal muhalefetin merkezi olan bu bölgenin kamusal alanlarının her yerinde baskı mekanizması olarak "güvenlik alanları"nın oluşturulması ve yasaklayıcı politikalar da Beyoğlu'nun çoraklaşmasının sebeplerinden biri oldu. Türkiye'nin toplumsal tarihi açısından önemli alanlardan biri olan Taksim Meydanı ve İstiklal Caddesi, merkezi yönetimin kurguladığı projelerle değişime uğramaya devam ediyor. Bu projelerden biri olan Beyoğlu Kültür Yolunun, eleştirilen birçok kentsel projenin rotasını takip ederken, kültür aracılığı ile Beyoğlu'nun dönüşümünü meşrulaştırdığına ilişkin tartışmalar da sürüyor.⁶ Tüm bu dönüşüm projelerinin aslında burada kendini var eden sanatçıların, yaşayanların ve gençlerin Beyoğlu'ndan çekilmesine neden olduğu **Beyoğlu Senin** kapsamında yapılan görüşmelerde sıklıkla dile getirildi. Ancak buna rağmen kadın mücadele tarihi açısından Beyoğlu'nun Pera bölgesi vazgeçilmez alanlardan biri olmaya devam ederken Beyoğlu'nda sosyo-kültürel çeşitliliğin tekrar sağlanabilmesi açısından umut vadediyor.

2. Cihangir ve Tophane

Osmanlı Padişahı II. Mehmed zamanında top dökümü için inşa edilen Tophane-i Amire Tophane bölgesine de adını veriyor. Tophane Kışlasından bugüne ulaşan saat kulesi, Kılıç Ali Paşa Camii, Külliyesi, Hamamı ve Tophane Çeşmesi gibi yapılar bu alanda bulunuyor. Tophane binası bugün Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi kültür merkezi olarak kullanılıyor.

Geçmişte nüfusunun büyük çoğunluğu Rum ve Ermenilerden oluşurken, limanda ve sanayi tesislerinde hamal olarak

çalışmak için Anadolu'dan gelen Müslüman nüfus ve 6-7 Eylül Olayları semtte demografik yapının önemli ölçüde değişmesine sebep olur. Diğer illerden gelen göçmenler bu bölgeye yerleşir. Eskiden beri önemli sayılabilecek bir oranda da Roman nüfusu vardır. 1630 yılında kurulan Kadiri Tekkesi, Hacı Piri Camii de Tophane'de bulunur. Taksim, Beşiktaş ve Karaköy istikametlerinin kesiştiği bu tarihi bölge canlılığını günümüzde de sürdürüyor. Galataport projesinin etkilerinin en çok hissedildiği bölgelerden biri olduğunu söylemek de yanlış olmaz.

Kanuni Sultan Süleyman ile Hürrem Sultan'ın küçük oğulları Şehzade Cihangir'in genç yaşta ölmesinden sonra adına yaptırılan Cihangir Cami semte adını veriyor. Kılıç Ali Paşa, Pürtelaş Hasan Efendi ve Cihangir mahallelerinden oluşan Cihangir semti 19. yy'ın sonlarında ve 20. yy'ın ilk çeyreğinde yapılan kâğır binalarla ve büyük apartmanlarla yoğun bir yerleşim bölgesi olur. Bu dönemde daha çok gayrimüslim azınlıkların oturduğu Cihangir'e, 1920'den sonra Beyaz Rus göçmenlerin bir bölümü yerleşir. Cumhuriyetin ilanı ile semtin gelişmesi de devam eder. 1950'lere kadar hem Beyoğlu'ndaki eğlence yerlerinde çalışanların oturduğu, lüks apartman dairelerinin yer aldığı, varlıklı kesimin yaşadığı ve muayenehanelerin, özel dispensar ve polikliniklerin bulunduğu bir semt olarak varlığını sürdürür. 1960'lardan itibaren de her zaman Taksim ve Beyoğlu'ndaki gelişmelerden, iniş çıkışlardan etkilenir. Günümüzde edebiyatçı, oyuncu, ressam, müzisyen ve yazar sakinleri veya müdavimleriyle 'sanatçı muhiti' olarak adlandırılıyor. Cihangir'de gerçekleştirilen mahalle forumu, semt dernekleri ve diğer sivil toplum bileşenleri ile yapılan toplantılarda en çok dile getirilen konular;

- Taksim Meydanı'nın işleyen bir meydan olarak yaşatılması,
- Mahalle içlerinde otelleşme sorunu,
- Mevcut yeşil alanların korunması,
- Planlarla önerilen ve uygun olmayan otopark ve katlı otoparklar,
- Sosyal tesislerin gerçek anlamda sosyal tesis olarak kullanılması gerekliliği olmuştur.

Günümüzde kentsel sit alanının Boğaz kıyıları boyunca üst gelir grubuna yönelik konut bölgeleri bulunuyor. Gelir ve eğitim düzeyi ile birlikte yaşam kalitesi göstergelerinin de yüksek olduğu bu bölgelerde bulunan Gümüşsuyu ve Cihangir'de arazi değerlerinin de yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Bu alanda yaş ortalaması da Beyoğlu geneline göre daha yüksek. Taksimle yakın ilişki içinde olan Cihangir bölgesi sanatçıların yaşadığı bir bölge olmakla birlikte bu alanın hemen bitişiğindeki Tophane bölgesi Cihangir ve Galata bölgelerinden farklılaşıyor. Tophane semtinde bulunan Tomtom ve Hacımimi mahalleleri kişi başı gelirin, sosyal kırılganlığın, arazi değerlerinin çevresinden daha düşük olduğu bir alan ve Galata-Cihangir hattının ortasında kalıyor. Bu nedenle Firuzağa Mahallesi olduğu gibi çevresindeki yüksek gelir grubunun yaşadığı mahallelere dönüşme eğilimi var. Son 15 yılda Firuzağa Mahallesi başta olmak üzere Tophane bölgesinde sanat galerilerinin

Gümüşsuyu ve Firuzağa Mahallelerinden Görünüm

yer seçtiği, turistikleşme eğiliminin arttığı ve bu alanın dönüşümünü tetiklediği görülüyor.

Beyoğlu merkezde bulunan Gümüşsuyu Mahallesi ise hem apartmanları hem de manzarasıyla Beyoğlu'ndaki nitelikli konut mahallelerinden biri. Konsolosluklar, otobüs acenteleri, Park Bosphorus Hotel ve İTÜ Gümüşsuyu yerleşkesi yanında Taksim Gezi Park, İBB Atatürk Kitaplığı, Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Gümüşsuyu Ek Binası olarak hizmet eden eski Gümüşsuyu Asker Hastanesi gibi büyük kamusal alanları içeriyor. Günümüzde bölgede yaşayanların en çok şikayet ettiği konuların başında Airbnb kullanımının artması ve kiralarn yükselmesi geliyor.

Konut yoğunluklu Cihangir, Gümüşsuyu ve Tophane bölgeleri üzerinde turizm baskısı giderek artıyor ve özellikle

Airbnb'nin bu alanlarda yoğunlaşma eğiliminde olması dikkat çekiyor. Yapılan görüşmelerde bu turistikleşmenin hem arazi fiyatlarını artırdığı hem de mevcut mahalle kimliğini değiştirdiği ifade ediliyor. Galataport ise bu alanı etkileyen önemli projelerin başında geliyor. Galataport'un mevcut mahalle kimliğini değiştirirken küçük esnafın sektörel değişimini tetiklediği; mal ticareti yapan esnafın yerine daha çok kafe-restoranlar ve butik otellerin geldiği ifade ediliyor.⁷ Bununla birlikte **Beyoğlu Senin** kapsamında yapılan toplantılarda bölgede birçok otel inşaatının başladığı dile getirildi ve bunun arka mahallelerinde kiralarn artıracığı ve bölgeyi terk etmek zorunda kalmalarına sebep olacağı yönünde endişeler bulunuyor.

3. Tarlabası - Dolapdere

Bir önceki sakinleri Rum ve Ermeniler olan, Tarlabası Bulvarı'nın kuzeybatısındaki mahallelerin olduğu bölge önemli bir kısmı korunması gereken kültür varlığı olarak tescillenen veya tescillenmesi gereken konut stokunu barındırıyor. 19. yüzyılda Tarlabası dar ve orta gelirli grubun konut alanı olarak gelişirken Pera'nın Beyoğlu'na dönüşümü bu süreçte Tarlabası'nı çok fazla etkilememişti. 1950'li yıllar Tarlabası'nın asıl değişim ve dönüşümünün yaşandığı yıllar olarak tariflenir. 6-7 Eylül olayları ve Kıbrıs Harekatı ile birlikte Rumlar ve Türklere dönüşümün bir bölge olur.⁸ 1986-88 yılları arasında tarihi yapıların yıkılarak Tarlabası Bulvarı'nın açılması ile birlikte bu bölgenin Pera ile bağlantısı kopar, konut bölgesindeki mülkiyet sorunları ve tarihi yapıların restorasyon maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle ucuz konut stoku olarak varlığını sürdürür. Eski bir Rum ve Ermeni yerleşimi olan Dolapdere bölgesi de benzer bir eğilimle Tarlabası gibi zaman içinde göç alarak yoksul nüfusun ve uluslararası göçmenlerin ikamet ettiği bir bölge haline gelir. Bu bölge Beyoğlu ilçe sınırları içinde yer alsa da Şişli'nin Kurtuluş semti ile de ilişki içindedir.

Tarlabası ve Dolapdere bölgeleri Beyoğlu'nun en yoksullarının

yaşadığı yerleşimler olarak tarif edilebilir. Düşük gelir seviyesinin yanı sıra yaşam kalitesinin de en düşük olduğu mahalleler bu bölgelerde yer alıyor. İki bölgede de 1990'ların ikinci yarısından itibaren Nijerya başta olmak üzere Sahra-altı Afrika ülkelerinden gelenler, Suriye'den gelen mülteciler, Kuzeybatı Afrikalılar, Güney Asyalılar, İranlılar, Filistinliler, Afganlar, Özbekler ve Türkmenler yoğun olarak yaşıyor.⁹ Tarlabası-Dolapdere'nin yoksullar ve göçmenler tarafından özellikle tercih edilmesinin sebeplerinden biri arazi fiyatlarının düşük olması. Bu bölgede mülkiyetle ilgili sorunlar bulunuyor ve tescilli metruk yapılar yoğunlaşıyor. Bununla birlikte konut niteliği de oldukça düşük. Özellikle İstiklal Mahallesi yer alan çoğu yapının tapu tahsis belgesine sahip olduğu, geçmişten günümüze kadar kentsel dönüşüm uygulamasının geleceği söylentisinden dolayı yapılara tadilat dahi yapılmadığı ifade ediliyor.¹⁰

Tarlabası-Dolapdere bölgesi kent merkezine yakınlığı ile büyük kentsel projelerin de etkisi altında kalan ve dönüşümün odak merkezi haline gelen bir bölge. Soylulaştırmaya ve yerinden etmeye neden olduğu gerekçesi ile çokça eleştirilen Tarlabası 360 projesi, Piyalepaşa İstanbul Projesi ve bu büyük projelerle birlikte ofis, rezidans, otel benzeri yatırımlar, bölgenin dönüşümünü tetiklemeye devam ediyor. Dolapdere'de Arter'in açılması ile birlikte sanat galerilerinin de bu alana gelmeye başladıkları görülüyor. Arazi fiyatlarını da artıran bu gelişmeler yaşayan yoksul nüfusun bölgeden gitmesine neden oluyor. **Beyoğlu Senin** kapsamında Tarlabası-Dolapdere bölgesindeki kadınlarla yapılan odak grup görüşmelerinde¹¹ kentsel dönüşüme uğrayan bölgelerde, ARTER, çeşitli sanat galerileri, etkinlik alanları ve kafelerin açılması gibi mutenalaştırmaya neden olan projelerle birlikte, Dolapdere'de dönüşen yerlerin çoğuna paylaşımlı evlerin, apartların yapılması ve kiralarn artmasıyla değişen kiracı profiline komşuluk ilişkilerini zayıflattığı belirtildi. Bu durum karşısında kadınlar Tarlabası'nda yaşadıkları tüm olumsuzluklara rağmen, taşınmak istemediklerini, tanıdıkları ve bildikleri yerde kalmak istediklerini ama koşullarının iyileştirilmesi ve düzeltilmesi gerektiğini ifade ettiler.

Kalyoncu Kulluğu ve Şehit Muhtar Mahallelerinden Görünüm

İstiklal ve Hacıahmet Mahallelerinden Görünüm

4. Kasımpaşa

İstanbul'un sur dışı kentleşme sürecinde ilk yerleşim yerlerinden olan Kasımpaşa'nın, burada bulunan Haliç Tersanesi ile bugünkü kimliğini kazanmış bir bölge olduğunu söyleyebiliriz. Tersane inşası ile başlayan süreçte Kasımpaşa zaman içerisinde bir endüstri merkezi ve yerleşim alanı haline gelir ve semtin fiziki ve sosyal oluşumu tersanedeki gelişmelere paralel olarak şekillenir. Tersane ve denizcilik mirasının izleri Kasımpaşa bölgesinde sokak isimlerinden ve bölgedeki camiler, çeşmeler, mezar taşları ve anıtlardan da sürülebilir.

Haliç Tersanesi, Haliçport projesinin devam ettiği Taşkızak ve Camialtı Tersaneleri, Kalyoncular (Cezayirli Gazi Hasan Paşa) Kışlası, günümüzde Kuzey Deniz Saha Komutanlığı olarak kullanılmakta olan Divanhane/Bahriye Nezareti

Binası, yine Haliçport kapsamında yıkılarak gündem olan Divanhane Kapısı Karakolu ve Kasımpaşa Askeri Deniz Hastanesi günümüzde Kasımpaşa'da bulunan önemli askeri ve denizcilik yapıları olarak bilinir. 19. yüzyıl öncesi Kasımpaşa semti sosyal dokusunun büyük bir çoğunluğunu tersanede çalışan gemici, kaptan, deniz eri ve tersane için çalışan zanaat sahibi meslek grupları oluştururken 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, tersanenin teknolojik olarak geri kalması sonucu yalnızca tersanede değil, kentin bütününde yaşanan dönüşüm faaliyetleri ve kent sınırlarının kuzeye doğru büyümesi, Kasımpaşa semtinin de fiziksel ve sosyal dönüşümünü tetikler.

Altıncı Dairenin, Kasımpaşa'da yeterince aktif olmaması, Galata, Pera ve kuzey bölgelerde yeni oluşan semtler ile Kasımpaşa arasında büyük hizmet farklılıklarına sebep

Beyoğlu'nda Mezar Taşlarında ve Çeşmelerde Bulunan Denizcilik Sembolleri

olur ve varlıklı kişiler Kasımpaşa'dan ayrılırken 20. yüzyılın ortalarından itibaren Kasımpaşa Anadolu'dan göç eden kişilerin yerleştiği bir yer haline gelir.¹² Günümüzde kıyıda bulunan Camikebir ve Bedrettin mahalleleri, Tarlabası komşuluğunda bulunan Sururi Mehmet Efendi, Yahya Kahya ve Çatma Mescit ve iç kesimlerde bulunan Kulaksız, Kadı Mehmet Efendi ve Küçük Piyale bu bölge içinde ele alındı. Küçük Piyale ve Sururi yaşam kalitesinin en düşük olduğu bölgeler olarak görünüyor. Keçeci Piri ve Kulaksız bölge içinde gelir durumunun görece daha iyi olduğu mahalleler. Dolapdere ve Okmeydanı komşuluğunda bulunan mahallelerde sosyal yardıma başvuru oranlarının daha yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Ahşap ve tescilli binaların yoğunlaştığı bir bölge olması ve taşkın riski bulunan bir alan olması bu bölgeyi afetlere karşı

Fetihtepe ve Kaptanpaşa Mahallelerinden Görünüm

daha kırılgan bir hale getiriyor. Nüfus ve konut yoğunluğu yüksek bir bölge olması da riskleri artırıyor. Tersane İstanbul (Haliçport) projesinden etki alanında kalan Camiikebir, Kulaksız, Kadı Mehmet Efendi ve Bedrettin Mahalleleri projesinin tamamlanması ile bu bölgede arazi değerlerini artması riskiyle de karşı karşıya.

5. Okmeydanı

Osmanlı döneminde inşa edilen Okçular Dergahı şimdi Okmeydanı olarak adlandırığımız semtte bulunurdu. Ordunun savaflara hazırlanması için okçuluk talimlerinin yapıldığı bu alanda okun en uzak noktaya gönderilmesini amaçlayan menzil atışları yer alırdı. Menzil atışlarında rekor kırıldıkça bunu kutlamak için bölgeye dikilen nişan taşlarının sayısının 300'ü aştığı ifade edilse de günümüze kadar ulaşmış 25 kadar nişan taşı bulunuyor.¹³

1970'lere kadar bir yerleşim alanı bulunmayan Okmeydanı'nda nüfus ve yapılaşma yoğunluğu özellikle 1980'lerin ikinci yarısından itibaren artar. Bugün Beyoğlu nüfusunun büyük bir çoğunluğunun bu bölgede yaşadığını söyleyebiliriz. Okmeydanı'nın eğimli topoğrafya üzerinde yer alan mahallelerinde altyapı ve sosyal donatı eksiklikleri, sağlıksız ve depreme dayanıksız konut stoku, kıyıya erişim zorluğu gibi sorunları bulunuyor. İklim krizinin etkisiyle oluşacak sıcaklık artışı, aşırı hava olayları ve gıdaya erişim sorunları ile bu bölgenin daha da kırılgan hale gelmesi söz konusu olabilir. Sosyo-ekonomik kırılganlığın da yüksek olduğu bölgede kişi başı gelirin ve eğitim düzeyinin Beyoğlu geneline göre daha düşük olduğunu görüyoruz. Kayıt dışı çalışmanın ve merdiven altı tekstil atölyelerinin yoğun olarak bulunduğu bölge, bu özellikleri ile göçmen nüfus tarafından da yerleşim yeri olarak tercih ediliyor.

Bölge uzun yıllardır kentsel dönüşüm projesi ve Tersane İstanbul (Haliçport) projesiyle şekillendirilmeye çalışılıyor. 2012 yılında başlayan planlama süreci içinde hazırlanan planların mahkeme kararı ile iptal edilmesi ve daha sonra Okmeydanı'nın 2016 yılında "riskli alan" ilan edilmesi planlama ve yetki sürecinin daha da karmaşık hale gelmesine sebep oldu. Bu projelerin yarattığı belirsizlik ve soylulaştırma ile birlikte yerinden edilme riskinin ortaya çıkması yaşayanları tedirgin ediyor. Bir yandan binaların ve kentsel çevrenin iyileştirilme ihtiyacı devam ederken, diğer yandan arazi ve konut değerlerinin yükselmesi ve alım gücünün düşmesiyle burada yaşayan nüfus bölgeden gitmek zorunda kalma tehlikesiyle karşı karşıya.

Beyoğlu Senin kapsamında yapılan toplantılarda Okmeydanı'nda insan odaklı çözüm olması gerektiği ve vatandaş "işgalci" statüsüne koymanın doğru bir yaklaşım olmadığı ifade edildi. Çok kültürlü bir yapıya sahip olan Okmeydanı'nda dönüşüm olsa dahi herkesin mahallesinde kalmak istediği ve mahallesini sahiplendiği belirtildi. Bu kapsamda kentsel yenilemeye neden ihtiyaç duyulduğunun net bir şekilde ortaya konması, ihtiyacı karşılamaya yönelik projelerin hangi kriterler çerçevesinde hazırlanacağını

doğru ifade edilmesi, sürecin şeffaf ve katılımcı bir şekilde yürütülmesi önemli görülüyor.

6. Hasköy

Bölge nüfusu Bizans döneminde Orta Asya kökenli bir Türk boyu olan Karay Yahudilerinin yoğunluğu ile dikkat çeker. Osmanlı Devleti döneminde Galata kadılığına bağlı olan Hasköy, İstanbul'un en eski Musevi yerleşim bölgelerinden biri olarak bilinir. Karay Yahudileri dışında 1492'de İspanya'dan göç eden Sefarad Yahudilerinin büyük bir kısmı da Hasköy'e yerleştirilir. 17. yüzyıl Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde bu dönemde Hasköy'de 3000 evin varlığından, on bir yahudi mahallesinin yanında iki Rum, bir Ermeni ve bir de müslüman mahallesinin bulunduğu bahsedilir.

19. ve 20. yüzyıl başlarında Hasköy'de 25.000 civarında olan Yahudi nüfusu 1950'den sonra büyük oranda azalır ve cemaatin azalmasıyla birçok yapı işlevini kaybederek yok olur.

Osmanlı döneminde ilk sanatsal faaliyetlerden tiyatro, 19. yüzyılda Hasköy'de başlar, bölgede eğitim veren binalar çoğalır. 1858 yılında açılan ve Abraham de Camondo tarafından kurulan Camondo Enstitüsü'nün okulu ile Yahudi toplumlarını eğitim yolu ile modernleşmelerini sağlamak amacı ile kurulan Alliance okullarından Hasköy Alliance Kız Okulu 1874 yılında faaliyete geçer ve 1963 yılına kadar hem ilkökul hem de ruhban okulu olarak hizmet verir. 1963'ten sonra 50 yıl boyunca İhtiyarlara Yardım Derneği olarak kullanılır, bu yapı günümüzde ise Kadir Has Üniversitesinin misafirhanesi olarak kullanılmaktadır. Şehirde ilk İbrance baskı yapan matbaa yine Hasköy'de kurulur.

İstanbul'da 1795 yılında Osmanlı ordusu için topçu ve istihkâm subayı yetiştirmek için kurulan askerî okul Mühendishane-i Berrî-i Hümayûn 1795'te Hasköy'de açılmıştır ve Hasköy'deki Mühendishane binası günümüzde İstanbul Askeralma Bölge Başkanlığı olarak hizmet veriyor. Günümüzde Hasköy'de Kal ha Kadoş be Kuşta Bene Mikra Sinagogu, Maalem Sinagogu ve restorasyondan sonra

Piripaşa ve Keçecipiri Mahallelerinden Görünüm

kafe olarak kullanılan Esgher Sinagogu, El Kal de Sinyora – Sinyora Sinagogu, Parmakkapı Abudara Sinagogu, bugün yıkık halde bulunan Kula, kapalı durumda bulunan Mayor ve yangınlarda yok olan sinagoglar gibi Yahudilerden kalan pek çok yapı bulunuyor. Hasköy'de Müslüman mezarlığının yanında bir de büyük bir Yahudi mezarlığı yer alıyor.

Osmanlılarda gemiyi sabitlemek için denize atılan zincir ve ucundaki çapaya lenger, bunların yapıldığı yere ise lengerhane denilir. Bizans döneminde başka maksatlar için inşa edilmiş bir binanın temelleri üzerine kurulmuş bu Osmanlı Lengerhanesi'nin geçmişi ise Sultan III. Ahmet devrine uzanır. Hasköy'deki lengerhane binası 1994'ten beri Rahmi Koç Müzesi olarak hizmet veriyor.

Hasköy Tersanesi ise, 1861 yılında Şirket-i Hayriye tarafından

kendi gemilerinin bakım-onarımı için kurulur. Başlangıçta atölye düzeninde birkaç binadan oluşan tersane, zamanla olanaklar oranında genişletilir. İlerleyen yıllarda Hasköy Tersanesi, deniz ulaşımına dair yapılanma değişikliklerine göre 1980'lere dek sık sık el değiştirir. Kasım 1996'da Rahmi M. Koç Müzecilik Vakfı tarafından satın alınarak müzeye çevrilir.

1936-1950 yılları arasında Henri Prost'un İstanbul planında Haliç'in sanayi bölgesi olarak belirlenmesi sonucu 1940-1970 yıllarında Hasköy'ün hızla sanayileşmesi semtin ekolojisini ve nüfus dengesini etkiler. Sanayi gelişmesinin yanında sık sık meydana gelen yangınlar ve kolera salgınları da nüfus dengesinin bozulmasına sebep olur. 1974'te III. Haliç Köprüsü'nün inşası, 1988 yılından itibaren başlayan Haliç çevresini düzenleme projesi kapsamında Hasköy sahilinde

yer alan sanayi yapılarının ortadan kaldırılması semtin gelişimini etkileyen diğer gelişmeler olarak değerlendirilebilir. Sanayi ile oluşan işçi mahalleleri de bu dönüşümden etkilenir.

Günümüzde sosyo-ekonomik kırılganlığı ve kişi başı gelir analizi Beyoğlu ortalaması düzeyinde bulunan ve hemen kuzeyindeki Okmeydanı bölgesinden bu anlamda farklılaşan Hasköy'ün, Tersane İstanbul (Haliçport) projesinden en fazla etkilenecek bölgelerden biri olacağı tahmin ediliyor. Haliçport projesinin tamamlanması ile bu bölgede mutenalaşmayı tetikleyeceği ve arazi değerlerini artıracacağı ile ilgili endişeler bulunuyor. Bölgenin fiziksel durumu incelendiğinde; eğimli bir topografyanın denizle buluşma noktasında bulunması sebebiyle fiziksel olarak zor şartlara sahip olduğu, bu durumun 65 yaş üstü ve engelli nüfusunun Beyoğlu ortalamasının üzerinde olduğu Hasköy'e özel erişilebilirlik politikalarının geliştirilmesini gerektiğini ortaya koyuyor.

7. Sütlüce - Örnektepe

Erken Osmanlı dönemi padişahların yazlık saraylarının bulunduğu ve halkın sayfiye yeri olarak kullanıldığı Sütlüce 20. yy. başlarından itibaren sanayi fonksiyonlarının yavaş yavaş sahilde yer almasıyla sanayi ağırlıklı bir bölgeye dönüşür. Cumhuriyetin ilk yılında İstanbul'un en büyük kesimhanesi Sütlüce'de bulunur ve Haliç için başlatılan kapsamlı temizleme çalışmalarıyla birlikte elden geçirilerek bu bina kongre ve kültür merkezine dönüştürülür. Bundan sonra Sütlüce İstanbul emlak piyasasında değer kazanan bir merkez haline gelir. Günümüzde kesimhaneden miras kalan uykulukçular Sütlüce'de bulunuyor.

Bölgede günümüzde İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Yeni Yüzyıl Üniversitesi yanında pek çok lise bulunuyor. Üniversite alanlarının buradaki dönüşümü ve değişimi tetikleyen önemli fonksiyon kararları olduğunu söyleyebiliriz. Eğitim fonksiyonlarının

yanında Miniaturk, Haliç Kongre Merkezi ve Hilton Oteli de önemli turizm odaları olarak sıralanabilir. Kıyıda bulunan Haliç ve Sütlüce parkları dışında Halıcıoğlu Ermeni mezarlığı yeşil alan olarak öne çıkıyor.

Örnektepe'de okuma yazma bilmeyenlerin oranı komşuluğundaki Fetihtepe ve Piyalepaşa mahalleleri ile benzer şekilde %2.5 ile %3.5 arasında değişiyor ve göçmen nüfusun yoğun olarak yaşadığı bir mahalle. Her iki mahallede de sosyal kırılganlık yüksek olsa da Örnektepe bu özellikleri ile Sütlüce'den farklılaşıyor. Sütlüce'nin hemen üstünde bulunan Örnektepe mahallesinin kot farkı nedeniyle Sütlüce'den mekansal olarak da ayrıldığı ve Şişli ilçesi ile ilişkilerinin daha güçlü olduğunu söyleyebiliriz. Örnektepe'de bulunan İBB Mahalle Evi bölgede önemli bir potansiyel olarak görülüyor. Hemen yanında bulunan kız öğrenci yurdu ve Yuvam İstanbul ile bölgedeki önemli bir sosyal merkez niteliğinde.

1955 yılında Sütlüce'de temeli atılan Arçelik'in genel merkezini Gebze Çayırova'dan yeniden buraya taşıması Sütlüce'nin değişimi için itici güç olur. 1973-1974 yılları arasında inşa edilen III. Haliç Köprüsü ve bağlantıları nedeniyle bölge İstanbul trafiğinin ana kilit noktalarından biri haline gelir. Sonraki yıllarda köprünün genişletilmesi ve iki ucundaki bağlantı kesimlerinde istimlaklerin yapılmasına karar verilir ve 1996 yılında yol genişletme çalışmaları sırasında Ermeni topluluğuna ait birçok arsa, ev ve dini tesis kalıntıları yıkılır. 1984-89 yıllarında İstanbul Belediyesi tarafından yürütülen Haliç'i temizleme planları kapsamında özellikle 2009 yılında açılan Haliç Kongre Merkezi ile bölge yatırımlar açısından daha cazip hale gelir ve Kağıthane'ye doğru uzanan Karaağaç Caddesi boyunca arka arkaya rezidans, otel ve iş merkezi inşaatları hızlı bir şekilde devam eder. 2008 yılında kullanıma açılan Halıcıoğlu metrobüs durağı ve 2018 yılında Şişhane bölgesinden başlayarak Kasımpaşa üzerinden Hasköy ve Sütlüce'ye devam eden yol

Sütlüce ve Örnektepe Mahallelerinden Görünüm

güzergahının genişletilerek çevre ve köprü yoluna bağlantısını sağlayabilmek amacıyla açılan Kasımpaşa-Sütlüce Tüneli de bölgenin cazibesini artıran diğer ulaşım yatırımları olarak görülüyor.¹⁴ Bölge üniversitelerin de bu bölgede yer seçmesi ile uzun bir süredir çekim merkezine dönüşmüş durumda.

Tüm bu yatırımların dışında bölgede konut alanlarında yürütülen kentsel dönüşüm projeleri de bulunuyor. Bakanlar Kurulunun 24.09.2012 tarih 3786 sayılı kararı ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun kapsamında Örnektepe ve Sütlüce Mahallelerinde 2.8 ha'lık bir alan Riskli Alan ilan edilir. 1.62 ha'lık kısmını kapsayan bir alanda Beyoğlu Belediyesiince hazırlanan 1. Etap nazım ve uygulama imar planları 6306 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca 11.08.2014 tarihinde onaylanır ancak söz konusu planlar, süreç içerisinde uygulamaya dönük olumsuzluklar gerekçesiyle 05.11.2018 tarihinde revize edilir. Söz konusu imar planları Haliç bölgesine ciddi bir yapılaşma, bölgedeki mevcut yapılaşma üzerine ek yoğunluk getireceği, Haliç silüetini bozacağı ve bölge sakinlerini yerinden edeceği gerekçeleriyle eleştirilir. Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından ihale edilen 398 konutluk inşaatının 2022 yılı içinde bitirilmesi öngörülmüyordu ancak 8 Temmuz 2022 tarihinde TOKİ

tarafından 75 konut için açık artırma yapıldı ve konutların 12 ay içinde teslim edileceği taahhüt edildi.

Beyoğlu'nda Barınma

Konut ve barınma hakkı, hem İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi hem de Anayasada temel haklardan biri olarak görülüyor. Anayasanın 36. maddesine göre;

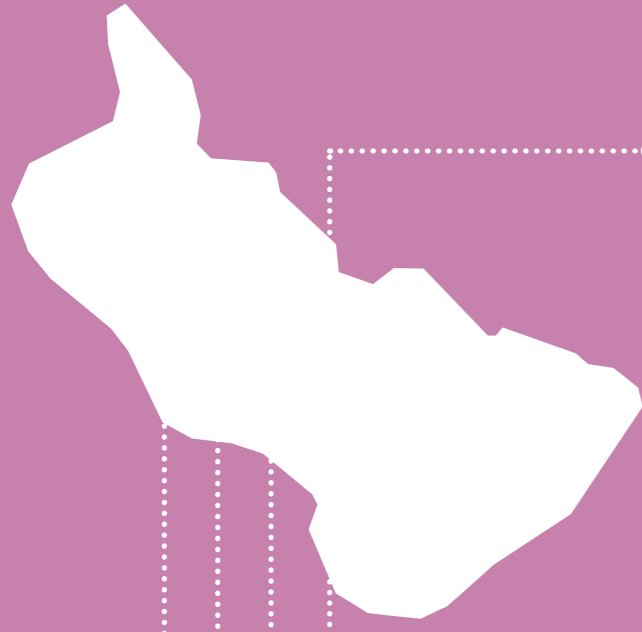
- Herkes temel insani gereksinimlerini karşılayabilecek, insan haysiyetine yakışır biçimde konut ve barınma hakkına sahiptir.
- Devlet bu hakların gerçekleşmesi için şehirlerin ve diğer yerleşim birimlerinin tarihi ve kültürel nitelikleri ile çevre değerlerini de esas alan bir plan çerçevesinde gerekli tedbirleri alır.

Türkiye'de ve özellikle İstanbul'da ekonomik kriz ve artan enflasyon, var olan barınma ve konut krizini daha da derinleştirdi. 1950'lerden bu yana konut konusu her dönem farklı başlıklarda tartışılan ve güncelliğini koruyan bir konu olarak ön plandaydı. Ancak pandeminin de etkisiyle kriz farklı bir boyuta taşındı. Üzerine ekonomik krizi de düşünecek olursak yaşanan geçim sıkıntısının yanında bir de barınamama sorunu en temel haklara ulaşamadığını gösteriyor.¹⁵ Bu krizden en çok etkilenenlerin ise okumak veya çalışmak için gelen ve ev, yurt bulmakta zorlanan gençler, yoksullar, göçmenler, evsizler ve kiralarnı ödemekte zorlanan herkes olduğu görülüyor.

Sağlıklı, güvenli ve ödenebilir konutlara ulaşmak son yıllarda çok daha zor hale geldi. İstanbul'da konuta erişimde en temel değişkenlerden biri olan kredi ve kira gibi konut giderlerinin harcanabilir hanehalkı gelirin oranı ortalama %28.6 olmakla birlikte gelir seviyesi düştükçe konut giderinin

yükünün de arttığı görülüyor. Mülk sahipliği için elzem olan konut kredilerinin aylık geri ödemeleri ise ortalama bir hanenin ödeme kapasitesinin çok üzerinde kalıyor. Son yıllarda artan enflasyon, ekonomik kriz ve politik koşullar düşünüldüğünde, esneklik sağlamayan ve uzun vadeye yayılan konut finansman modelleri, insanların nitelik ve güvenlik açısından daha kötü evleri tercih etmelerine ya da evlerini kaybederek daha zor bir durumda kalmalarına sebep oluyor.¹⁶

İngiltere merkezli gayrimenkul şirketi Knight Frank'in raporuna göre¹⁷ 2022 yılının ilk çeyreğinde konut fiyatlarındaki artışın son 1 yıllık değişiminde en yüksek orana sahip ilk 3 şehir İstanbul (%184,9), Ankara (%165,4) ve İzmir (%150,9). Beyoğlu'ndaki barınma krizinin İstanbul genelinin üzerinde bir artışla yaşandığını söyleyebiliriz. Özellikle artan arazi fiyatları ve kiralardan yaşayanların, çalışanların ve üreticilerin Beyoğlu'ndan ayrılmak zorunda kalması, dezavantajlı grupların ve sivil dayanışmaların Beyoğlu'nda barınamaması, kentsel dönüşüm projelerinin hak temelli olmaması ve niteliksiz konutlarda yaşam Beyoğlu'nda barınma konusunda öne çıkan sorunlar. Mekan kirasını ödemekte güçlük çeken derneklerin yanı sıra mekanını LGBTİ+ derneklere kiralayanların da ödeme yükümlülüklerini ağırlaştırdığına yönelik eleştiriler de bulunuyor.

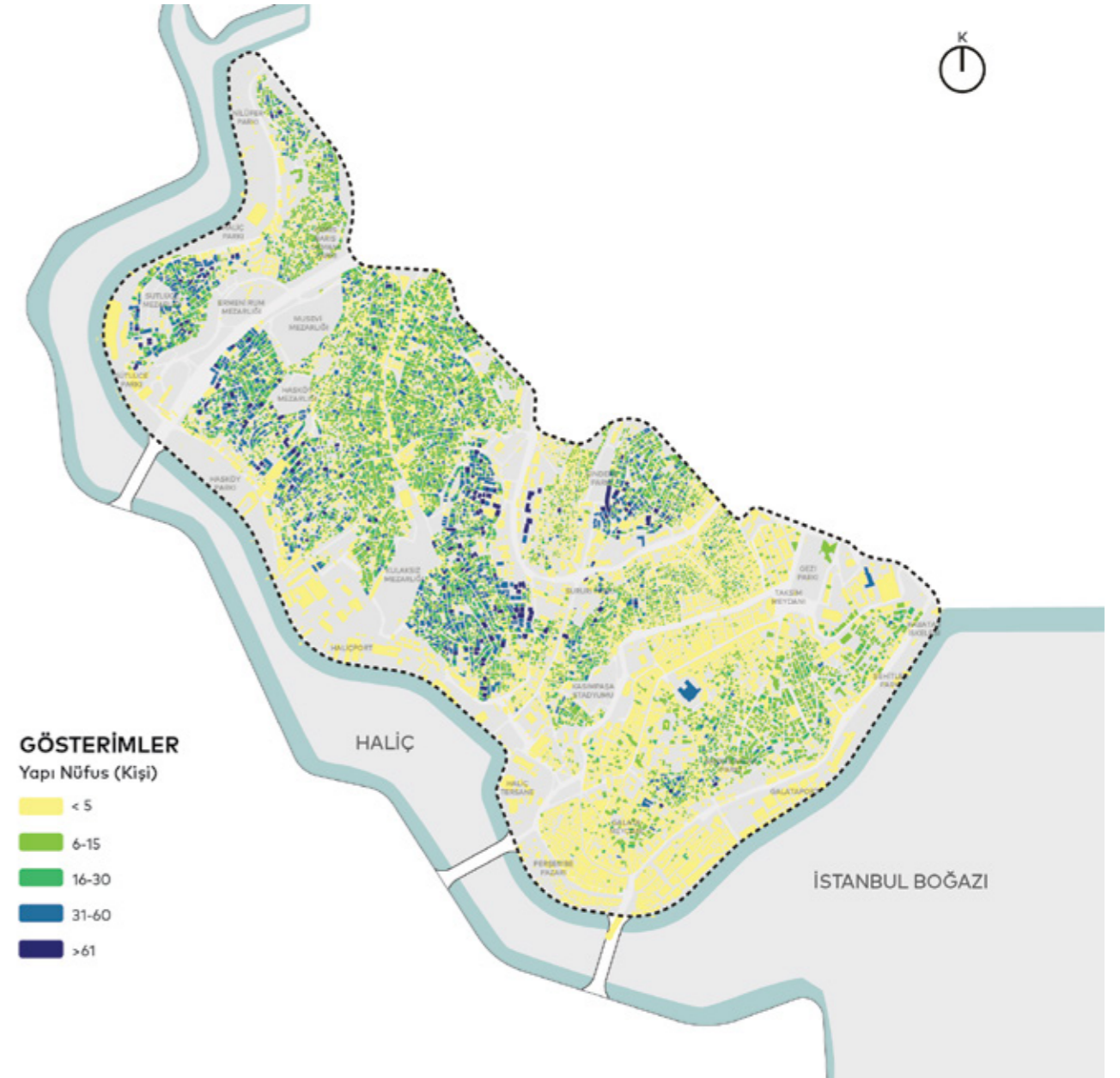

Beyoğlu ilçesinde toplam
29.837
bina bulunuyor.

Binada yaşayan kişi sayısının en çok olduğu mahalleler Kaptanpaşa, Küçük Piyale, İstiklal, Hacı Ahmet, Piri Paşa ve Halıcıoğlu mahalleleri.

- Beyoğlu ilçesinde konut yoğunluğunun kentsel sit alanı dışında belirgin bir şekilde daha yüksek olduğunu ve özellikle Okmeydanı, Hacıahmet, Örnektepe bölgelerinde yoğunlaştığını görüyoruz. Kentsel sit alanı içerisinde ise Tarlabası, Şişhane ve Tomtom çevresinde yoğun olarak yer alıyor.
- Beyoğlu'nun son dönemlerde yapılan yatırımlar ile birlikte turizm ağırlıklı dönüşümü özellikle konut alanlarının ticaret ve turizm baskısına dayanamayıp dönüşmesi yaşam alanlarını da olumsuz etkiliyor. 2008-2021 yılları arasında arazi kullanımındaki değişimleri incelediğimizde son 13 yılda; konut alanlarının oranının %30.8'den %26.5'e düştüğünü ve 1.16 kat azaldığını görüyoruz.
- Beyoğlu İstanbul'da konutların Airbnb yoluyla en fazla kiraya verildiği ilçe. Son 3 yılda ilan sayısının 3 kat arttığını görüyoruz. (bkz. Turizmde Yeni Trend: Airbnb)

Bina Bazlı Gece Nüfusu Dağılımı

Beyoğlu'nun Dönüşüm Süreci, Artan Arazi Fiyatları ve Kiralar

Artan arazi fiyatları ve kiralar yüzünden yaşayanların, çalışanların ve üreticilerin Beyoğlu'ndan ayrılmak zorunda kalması Beyoğlu'ndaki temel sorunlardan biri olarak görülüyor. **1980'lerin ortalarından itibaren** Beyoğlu'nun yaşadığı değişim ve dönüşüm, arazi fiyatlarının ve kiraların artmasına ve bu yüzden yaşayanların, çalışanların ve üreticilerin Beyoğlu'ndan ayrılmasına neden olmaya devam ediyor. Beyoğlu açısından bu durum en temel sorunlardan biri ve Beyoğlu'na yapılan turizm yatırımları bu artışın nedenlerinin başında geliyor. **Beyoğlu Senin** kapsamında sivil oluşumlarla yapılan toplantılarda Beyoğlu'ndaki kira artışları ile birlikte dezavantajlı grupların ve sivil dayanışmaların Beyoğlu'ndan ayrılmak zorunda kalması sıklıkla ifade edildi.

Beyoğlu tarihsel süreç içinde sürekli bir değişim ve dönüşüme maruz kalmıştır. Asuman Türkün'ün yönetiminde hazırlanan Arafta Bir Beyoğlu çalışmasında 1971-2000 döneminin Beyoğlu'nun "çöküş ve onarım" dönemi olduğu ifade ediliyor. Özellikle 1990-2000 yılları arasında Beyoğlu'nu güzelleştirmek ve canlandırmak için çeşitli çalışmalar yapıldığı, kira ve mülk değerlerinin ölçsüz arttığı "süper soylulaştırma" denilen bir süreçten bahsedilmektedir. Bu dönemde İstiklal Caddesi'nin yayalaştırılması, Beyoğlu'nun sit alanı ilan edilmesi, kültür sanat kurumlarının açılması ile çeşitli festival ve etkinliklerin düzenlenmesi, eğlence mekanlarının açılması, toplumsal muhalefetin ve sivil inisiyatiflerin Beyoğlu'nda güçlenmesi Beyoğlu'nu canlandırır. Taksim ve civarının yükseliş döneminin yanı sıra **1990'ların ikinci yarısından itibaren** özellikle Haliç Kültür Vadisi projesi ve özel üniversitelerin açılması Haliç çevresinin dönüşümünü tetikleyen gelişmeler olur. **2000'li yıllar ise** Beyoğlu'nun bugün geldiği noktayı şekillendiren projelerin başladığı dönemdir.

2002-2012 yılları arasında Beyoğlu'nda bir çok kentsel proje ve yatırımın duyurusu yapılır ve dönüşüm ile ilgili yasal süreçler başlar. Bu dönemde, emlak rayiç değerlerinin ve

piyasa değerlerinin devasa bir şekilde arttığını görüyoruz. Arafta Bir Beyoğlu çalışmasında adlandırıldığı gibi dönem, "Beyoğlu'nda yatırım ve yükseliş" dönemidir. Galataport projesinin duyurulması, Demirören AVM inşaatının başlaması, Taksim Yayalaştırma Projesi, İstanbul'un Avrupa Kültür Başkenti ilan edilmesi, Miniatürk'ün, metrobüs hattının, Haliç Kongre Merkezinin, özel üniversitelerin açılması gibi projeler Beyoğlu'nun özellikle Sütlüce, Örnektepe, Halıcıoğlu, Piripaşa mahallelerinde ve Taksim bölgesinin emlak rayiç değerlerinin artmasına neden olur. 2006 İstanbul Çevre Düzeni Planı'nda İstanbul'un bir finans ve turizm merkezi olması vizyonu belirlenir. Beyoğlu'na ilişkin vizyon ise "kültür ve turizm endüstrilerinin" geliştirilmesi olarak ortaya konar. 2002-2012 arası dönem bir sonraki on yılın değişim ve dönüşümünün de yasal süreçlerinin başladığı bir dönemdir. Tarlabası ve Emek Sinemasının yenileme alanı ilan edilmesi, 2012 yılında çıkan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ile birlikte Beyoğlu'nu mutenalaştırma girişimlerinin yasal süreçlerinin başladığı söylenebilir.

İBB Şehir Planlama Müdürlüğü'nün 2018 yılında yaptığı analiz çalışmasına göre; 2006-2016 yılları arasında İstanbul'un arazi değeri en fazla artan ilçeleri arasında Beyoğlu 4. sırada bulunmaktadır. Bu tarihler arasında en fazla değerlendirilen mahalle ise Beyoğlu'na bağlı Örnektepe Mahallesidir. Mahalle bünyesinde açılan üniversiteler (İstanbul Ticaret Üniversitesi, Haliç Üniversitesi, Bilgi Üniversitesi), kültür ve sanat etkinlik alanları (Miniatürk, Rahmi Koç Müzesi, Haliç Kültür ve Kongre Merkezi) bu artışın sebebi olarak ifade edilebilir. 2016 yılında piyasa değeri en yüksek olan 17 mahalle; Beyoğlu, Şişli ve Fatih'te bulunurken; en yüksek değere sahip mahalle Beyoğlu Emekyemez'dir.

2012'den günümüze kadar olan dönem ise bir önceki dönemin kararlarının uygulandığı ve başlayan inşaatların sona erdiği dönemdir. Büyük ölçekli turizm yatırımları öncelikli olarak Beyoğlu'nu daha sonra ise İstanbul'u büyük çapta etkiler. Haliçport (Tersane İstanbul) ihalesinin yapılması, Galataport projesinin biterek açılması, Narmanlı Han projesi gibi turizm

odaklı dönüşüm projelerini birbirine bağlayan Beyoğlu Kültür Yolu, Beyoğlu'na biçilen turizm bazlı dönüşümün önemli adımları olur. Bununla birlikte Okmeydanı'nın riskli alan ve Perşembe Pazarı'nın yenileme alanı ilan edilmesi ile Hasköy tünelinin açılması, Galataport ve Haliçport ile bütünleşen Beyoğlu'ndaki turizm dönüşümünün bütünlüklü bir tablosunu çiziyor. Beyoğlu'ndaki önemli projelerinden biri olan Piyalepaşa Projesinin tamamlanması da buradaki arazi değerlerini de artırdı. Tüm bu turizm odaklı projelerle birlikte özellikle Galata ve Cihangir çevresinde Airbnb kullanımının artması ile de kira fiyatları ciddi oranda artış gösterdi.

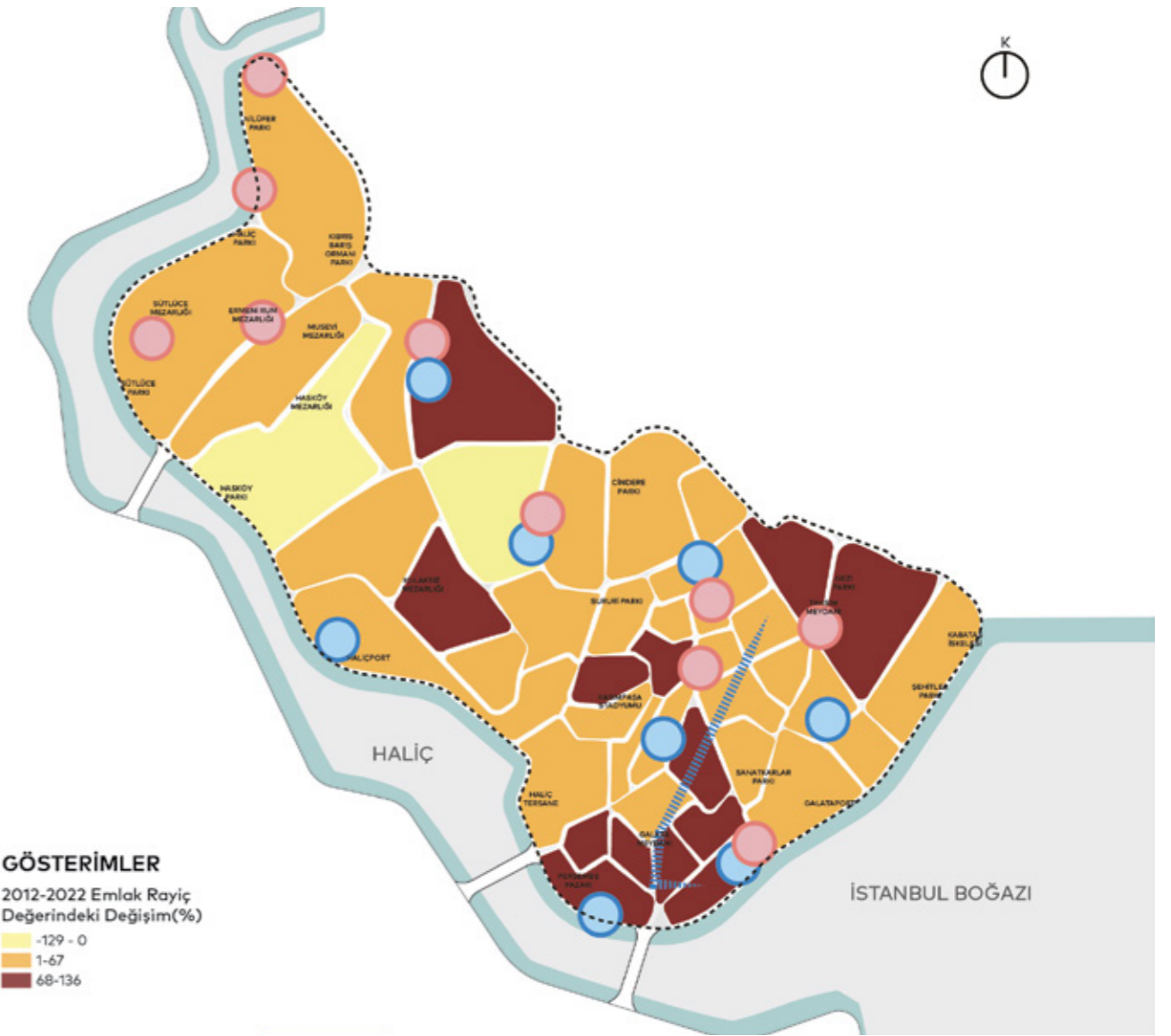
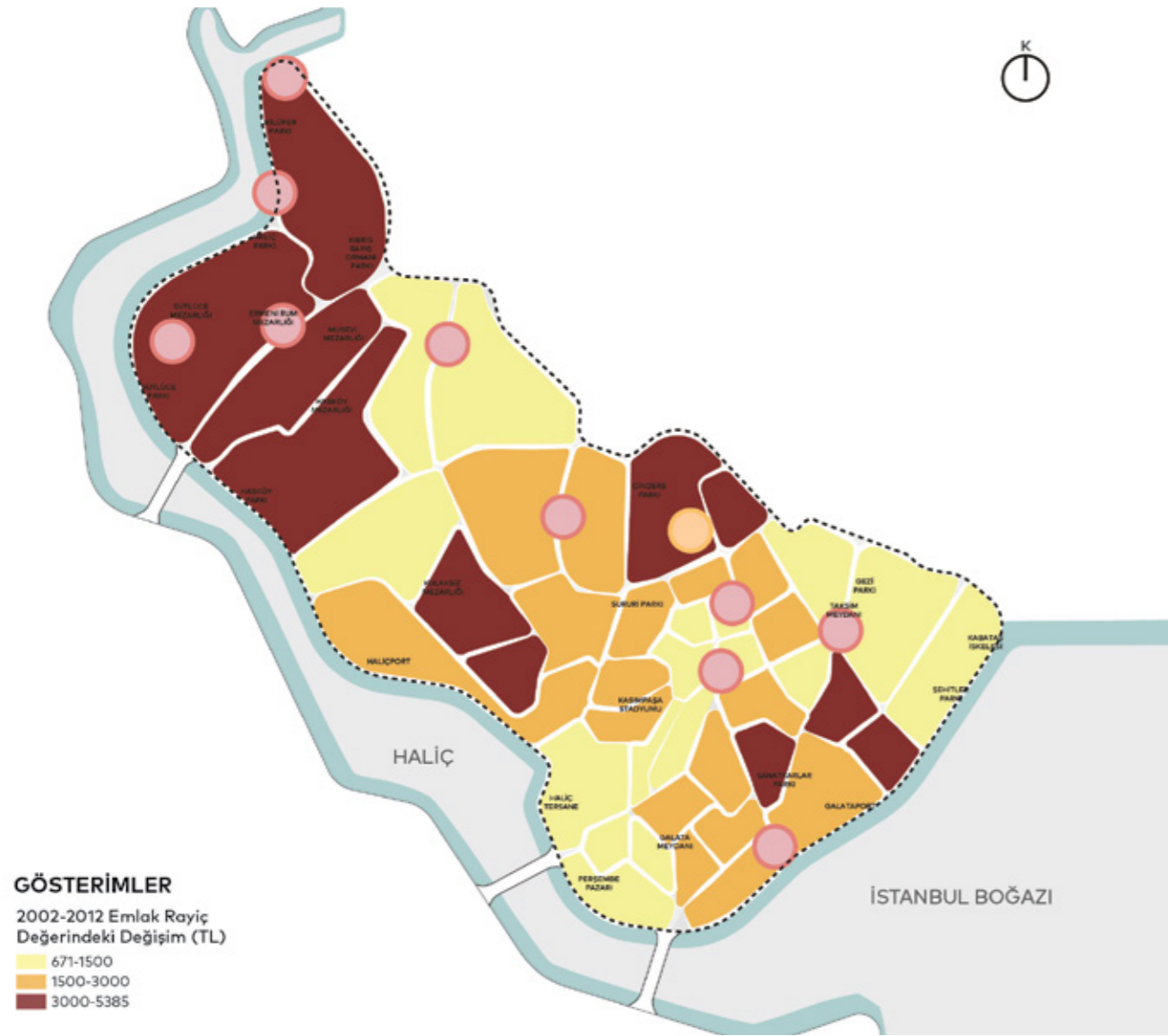
2002-2012 yılları arasında Beyoğlu'nda bir çok kentsel proje ve yatırımın duyurusu yapıldı ve dönüşüm ile ilgili yasal süreçler başladı. 2012'den sonra ise bir önceki dönemin kararları uygulandı ve başlayan inşaatlar sona erdi.

Taksim 360 Projesi, Çukur Mahallesi

Beyoğlu Kültür Yolu Festivali, Narmanlı Han

2002-2022 Yılları Arasında Emlak Rayiç Değerleri ve Değer Değişimlerini Etkileyen Projeler

Beyoğlu piyasa analizine göre; satılık konut ve kiralık konut m² fiyatları her zaman İstanbul'un üzerinde olmuştur. 2022 yılında aradaki fark daha da artmıştır.

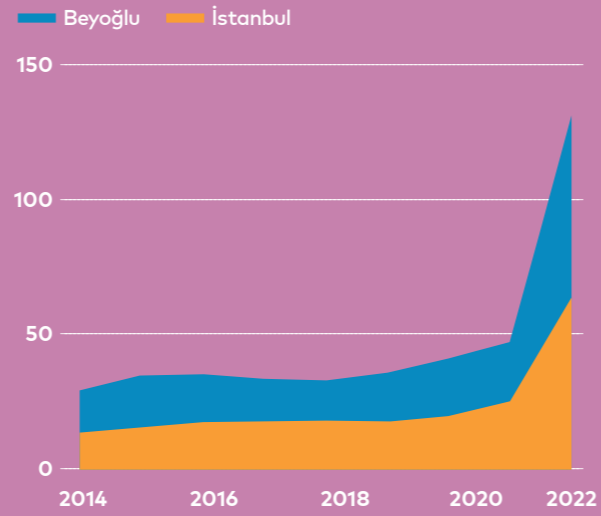

2021 ve 2022 yıllarına ait satılık konut m² fiyatları en yüksek mahalleler: İstiklal, Müeyyetzade, Hacımimi, Kılıçali Paşa, Bereketzade ve Ömer Awni Mahalleleri
(Hepsiemlak, Zingat, Endeksa, Sahibinden)

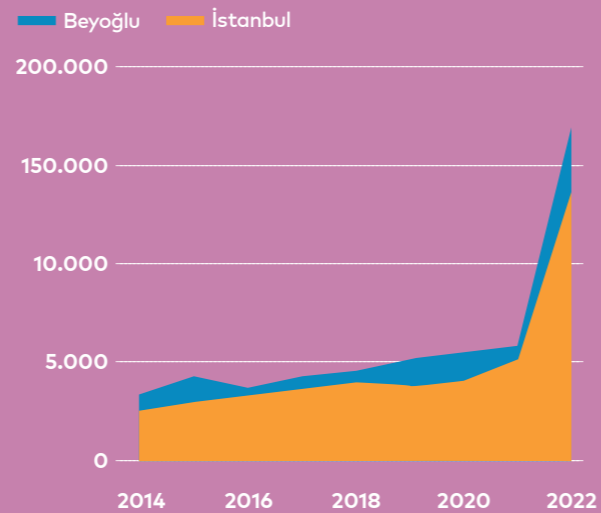
2022 yılına ait kiralık konut m² fiyatları en yüksek mahalleler: Asmalı Mescit, Şahkulu, Bereketzade, Müeyyetzade ve Hacımimi Mahalleleri
(Hepsiemlak, Zingat, Endeksa, Sahibinden)

Kiralık Konut m² Fiyatları Değişimi

Beyoğlu ve İstanbul'daki Kiralık Konut m² Fiyatlarının Yıllar İçindeki Değişimi
(Hepsiemlak, Zingat, Endeksa, Sahibinden)

Satılık Konut m² Fiyatları Değişimi

Beyoğlu ve İstanbul'daki Satılık Konut m² Fiyatlarının Yıllar İçindeki Değişimi
(Hepsiemlak, Zingat, Endeksa, Sahibinden)

Beyoğlu piyasa analizine göre; satılık ticaret ve kiralık ticaret m² fiyatları her zaman İstanbul'un üzerinde olmuştur.

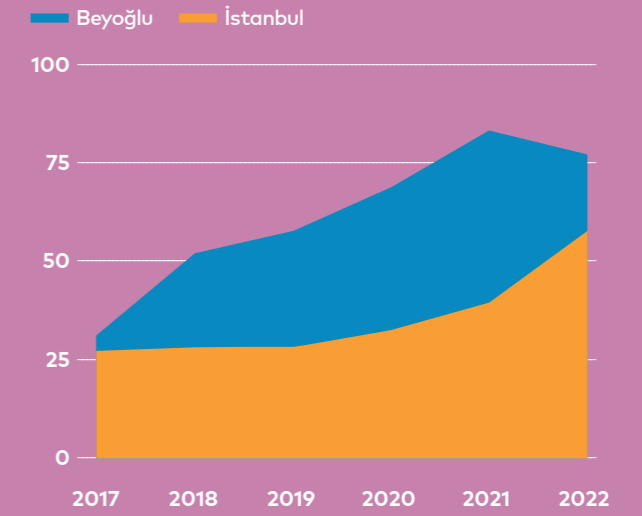

2021 ve 2022 kiralık ticaret m² fiyatları en yüksek mahalleler: Hüseyinağa, Şahkulu, Müeyyetzade, Çukur, Pürtelaş Hasan Efendi, Kemankeş Karamustafapaşa ve Hacımimi Mahalleleri
(Hepsiemlak, Zingat, Endeksa, Sahibinden)

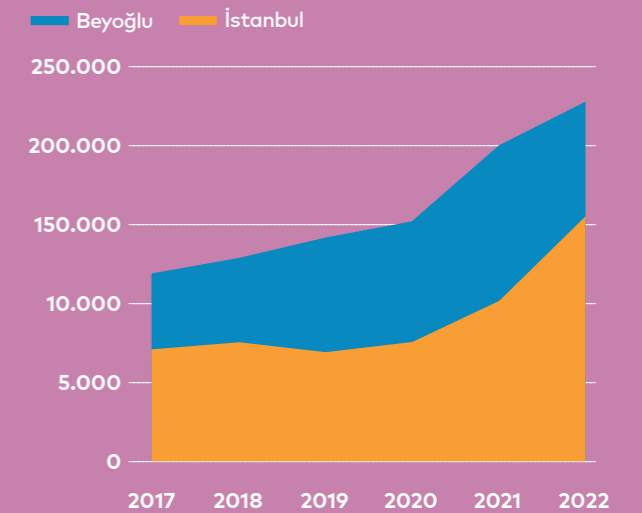
2021 ve 2022 yıllarına ait satılık ticaret m² fiyatları en yüksek mahalleler: Çukur, Pürtelaş Hasan Efendi, Kemankeş Karamustafapaşa, Kocatepe, Hüseyinağa, Katip Mustafa Çelebi, Tomtom ve Şahkulu Mahalleleri
(Hepsiemlak, Zingat, Endeksa, Sahibinden)

Kiralık Ticaret m² Fiyatları Değişimi

Beyoğlu ve İstanbul'daki Kiralık Ticaret m² Fiyatlarının Yıllar İçindeki Değişimi
(Hepsiemlak, Zingat, Endeksa, Sahibinden)

Satılık Ticaret m² Fiyatları Değişimi

Beyoğlu ve İstanbul'daki Satılık Ticaret m² Fiyatlarının Yıllar İçindeki Değişimi
(Hepsiemlak, Zingat, Endeksa, Sahibinden)

Kentsel projelerin ilçe genelinde yarattığı etkiler **Beyoğlu Senin** çalışmaları kapsamında değerlendirildi. Yapılan toplantılarda ve saha etkinliklerinde arazi değerlerinin artışının sebep olduğu pek çok sorun dile getirildi. Beyoğlu'nda yükselen kira piyasa değerlerinden kar elde etmek isteyenlerin bu davranışlarının mülk devirlerini hızlandırdığı ve çeşitli yerleşik yerel işletmelerin kapanmasına neden olduğu belirtiliyor. Kiracıların tamamen süreç dışında kaldığına yönelik eleştiriler bulunuyor.

Beyoğlu Senin çalışmaları kapsamında yapılan hanehalkı anketi verilerine göre;

Sit alanı dışında kirada oturan (928 hane)	%41,2
Sit alanı içinde kirada oturan (508 hane)	%51,8

Tarlabaşı Projesinin hem kiralardan artmasına hem de çevrede oturan kişileri ve esnafı etkilediği dile getiriliyor. Galataport Projesi ile bölgede birçok otel inşaatının başladığı ve ayrıca önceden beri ikamet eden küçük esnafın sektörel yapısında da önemli değişiklikler yaşandığı, ara mal ticareti yapan esnafın yerini daha çok kafe-restoranlara ve butik otellere bırakmaya başladığı belirtiliyor. Galataport'un Tophane'de kiralardan artacağına ve insanların bölgeyi terk etmek zorunda kalacaklarına dair endişeler var. Airbnb'nin geldiği muhitte ev kiralardan yükselttiği ve Karaköy ve çevresindeki bölgede konaklamanın çok pahalı olduğu dile getirilen diğer sorunlar olarak öne çıkıyor.

Beyoğlu özelinde artan arazi fiyatları nedeniyle Beyoğlu'nda tutunamayan hafıza mekanlarının ve dezavantajlı grupların desteklenmesi, kentsel dönüşüm projelerinin hak temelli olarak ele alınması ve örnek projelerin ortaya konulması hedefleniyor. Tescilli ve kötü durumdaki yapıların bulunduğu yoksul mahallelerde yaşam şartlarının iyileştirilmesi ve korumaya yönelik sübvansiyonların sağlanması öncelikli ve gerekli görülüyor.

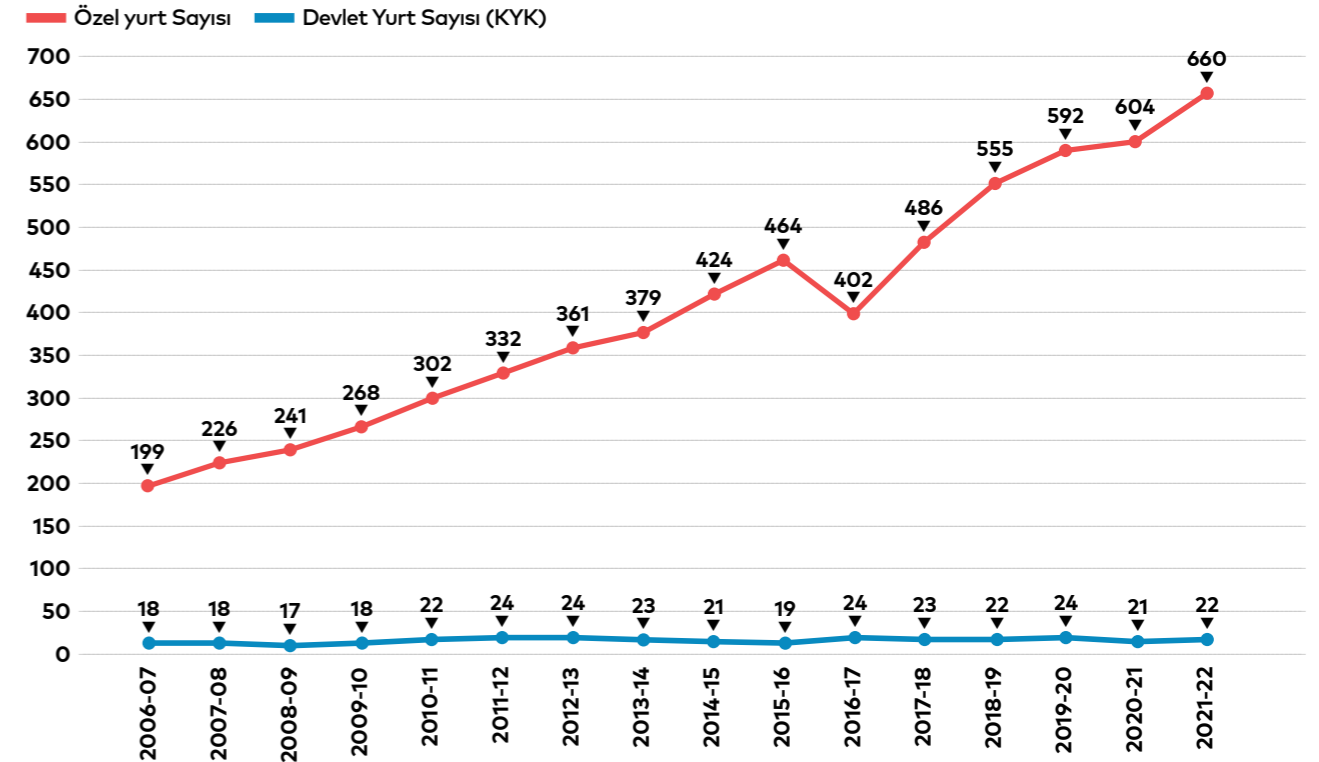
Öğrencilerin Barınma Sorunu

Barınma üniversite öğrencilerinin karşılaştığı temel sorunlarından biri olarak karşımıza çıkıyor. Öğrenciler kamu ve özel sektöre ait yurtlarda, özel pansiyonlarda, apart otellerde, kiralık evlerde, ailelerinin ve akrabalarının yanında veya öğrenci evlerinde kalıyorlar. Barınma yöntemlerinin seçilmesinde, öğrencinin kendisinin ve ailesinin sosyo-ekonomik durumu, üniversite öğrenimi için bulunduğu şehirde barınma amacıyla yapılan konut ve/veya binaların kapasitesi, okula yakınlık ve ulaşım kolaylığı gibi birçok faktör etkili oluyor.

YÖK'ün 2022 yılı verilerine göre; Türkiye'deki üniversitelerin yüzde 29,61'ine ev sahipliği yapan İstanbul'da 11 devlet ve 47 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 58 üniversite bulunuyor. İstanbul Valiliği ise yükseköğretimde eğitim gören öğrenci sayısının toplam 1 milyon bin 834 olduğunu ifade etmiştir. Bu sayının 553 bin 203'ü devlet üniversitelerinde, 440 bin 586'i vakıf üniversitelerinde, 8 bin 45'i ise vakıf meslek yüksekokullarında eğitim görüyor.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2022 yılında hazırladığı Örgün Eğitim İstatistikleri Raporu'nda, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa dair çeşitli bulgulara ulaşılabiliyor.

2014-15 eğitim öğretim döneminden bu yana İstanbul'da örgün öğretime kayıtlı öğrenci sayısı yüz binin üzerinde artarken devlet yurdu sayısının neredeyse aynı kaldığını, 2006-07 döneminden bu yana İstanbul'daki özel yurt sayısının ise 3 kat artarak 660'a ulaştığını görüyoruz. KYK'ya bağlı 22 yurdun kapasitesi 29 bin 794 iken özel öğrenci yurtlarındaki yatak kapasitesi ise 100 bin 645. MEB'in 2021-2022 Örgün Eğitim İstatistikleri Raporu'na göre yatak kapasitesinin 58 bin 104'ü bu yıl eğitime başlayacak öğrenciler için ayrıldı.

Yıllara Göre İstanbul'daki Özel ve Devlet Yurtlarının Sayısı (MEB, 2022)

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin açtığı öğrenci yurtlarının sayısı ise 2022 itibarıyla 4'ü erkek, 6'sı kız olmak üzere 10'a çıktı ve yurtların kapasitesi 2800'e ulaştı. Beyoğlu'nda 2021 yılında hizmete açılan İBB Örnektepe Kız Öğrenci Yurdu bulunuyor.

Üniversite sayısının 2012 yılından itibaren arttığını görüyoruz. Beyoğlu ilçesinde 11 tane üniversitenin kampüsü veya binası bulunuyor. Artan üniversite sayısı ile birlikte artan öğrenci sayıları karşısında aynı oranda artmayan yurt ve yatak sayıları da özellikle öğrenciler için Beyoğlu'nda barınma sorununu artırıyor. Bir önceki bölümde anlatılan Beyoğlu'nda artan arazi fiyatları ve kiralardan olumsuz etkilenen grupların başında da öğrenciler geliyor. Beyoğlu ilçesinde oldukça yaygın olan Airbnb uygulamasının artık oturduğu evin kirasını ödeyebilmek için evinin bir odasını veya tamamını kiraya veren kişiler tarafından da kullanıldığını söyleyebiliriz. 2021 yılı verilerine göre Beyoğlu'ndaki Airbnb ilanlarının %38.7 sinin özel oda olarak kiralama türü olması bu görüşü destekler nitelikte. 2022 yılı itibarıyla ise bu oranın artmış olduğu tahmin ediliyor.

Dayanıksız Konut Stoku ve Kentsel Dönüşüm

Beyoğlu konut stokunun eski olduğu bir alan, depreme dayanıksız binaların yanında metruk veya kötü durumda tarihi binaların da yoğun olduğu bir ilçe. Yaşanan konut krizi ile birlikte konut seçiminde önemli bir kriter olan depreme dayanıklılığın artık ikinci planda kaldığını söyleyebiliriz. Ekonomik krizle birlikte inşaat maliyetlerinin artması konut arzının yetersiz kalmasına ve Beyoğlu gibi kent merkezlerinde yer alan, yapım yılı eski, depreme dayanıksız konutların daha uygun fiyatlı olmasından dolayı tercih sebebi olmasına veya insanların bu konutlarda yaşamaya mecbur kalmasına sebep oluyor.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Deprem ve Zemin İnceleme Müdürlüğü ve Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü'nün 2009

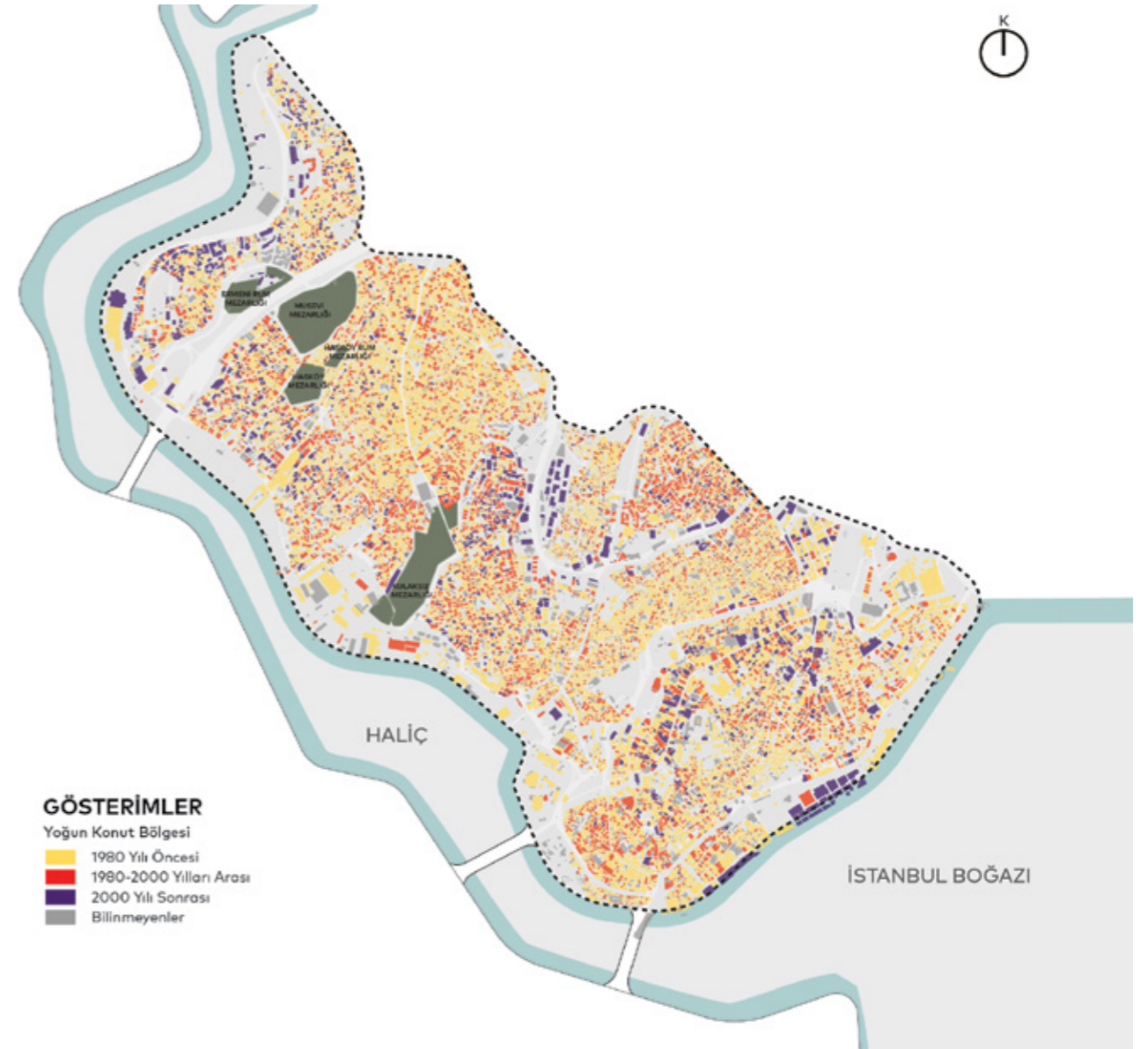
yılında birlikte hazırladığı "İstanbul Olası Deprem Kayıp Tahminleri" raporu 2019 yılında güncellenmiştir. İstanbul İli Genelinde Olası Deprem Kayıp Tahminlerinin Güncellenmesi İşi kapsamında Beyoğlu ilçesindeki yapıların %77'sinin yapım yılı tespit edilmiştir. Tespit edilen yapıların yapım yılına göre bina dağılımları incelendiğinde; yaklaşık %63'ünün 1980 öncesi, %30'unun 1980-2000 yılları arasında ve %7'sinin 2000 sonrası inşa edildiği tespit edilmiştir.

Beyoğlu Senin çalışmaları kapsamında kentsel sit alanı dışında (928 hane) ve içinde (508 hane) yapılan hanehalkı anketleri verilerine göre;

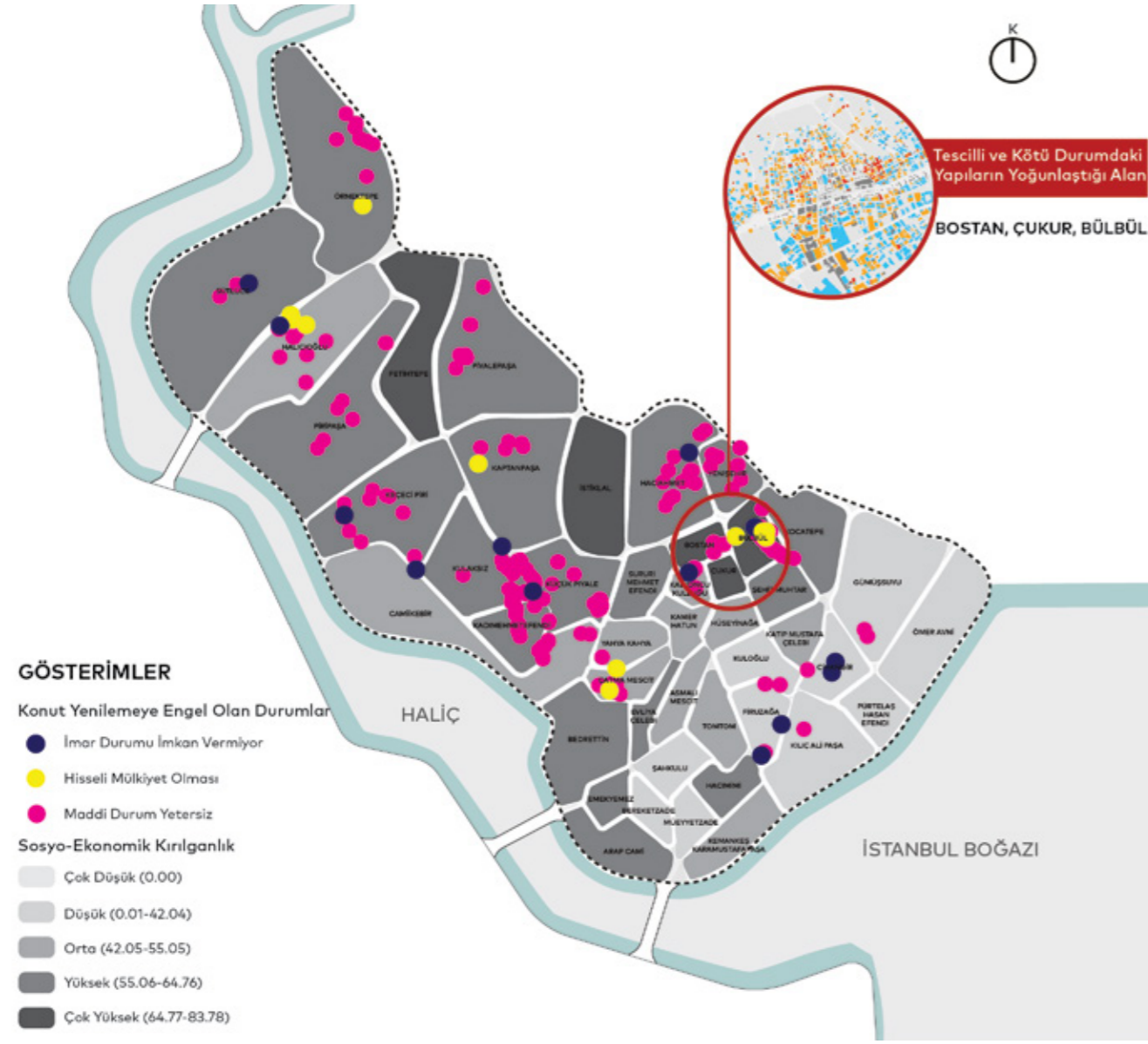
- Konutların yenilenmesine engel olacak durumların başında sit alanı içinde %40.3 ve sit alanı dışında %82.3 ile maddi durum yetersizliği geliyor.
- Sit alanı içinde "Binanız kaç yaşında?" sorusuna "41 yıl ve üzeri" cevabını verenlerin oranı yaklaşık %68 seviyesinde iken sit alanı dışında "21-30 yılları arası" diyenler %34.1 seviyesinde.
- Kentsel sit alanı içinde yaşayanların %32.7'si, kentsel sit alanı dışında yaşayanların ise %45.7'si binasının depreme karşı dayanıksız olduğunu düşünüyor.

Tescilli ve kötü durumdaki yapıların ise kentsel sit alanı içinde Bostan, Çukur ve Bülbül Mahallelerinde yoğunlaştığını görüyoruz.

Beyoğlu'nda kişi başına düşen konut m²'si dağılımına bakıldığında Dolapdere, Tarlabası, Tophane bölgelerinde oranın düşüklüğü dikkat çekiyor. Tarlabası-Dolapdere bölgesindeki yoksul mahallelerde nüfus yoğunluğunun az olmasına rağmen hanelerde kişi başına düşen alanın kısıtlı olduğunu görmekteyiz. Cihangir ve çevresinde ise tam tersi bir durum söz konusu.

Yapım Yılına Göre Bina Dağılımları

Sosyo-Ekonomik Kırılganlığın Yüksek Olduğu Bölgelerde Konut Yenilemeye Engel Olan Durumlar

Kişi Başına Düşen Konut m² Dağılımı

Kentsel dönüşümün hızlanması için hazırlanan ve 2012 yılında çıkarılan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'la bina ve parsel bazlı kentsel dönüşüm uygulamalarının yanında riskli alan ilan edilen alanlarda daha büyük ölçekli kentsel dönüşüm projeleri yürütülüyor. Yasanın çıktığı 2012 yılından beri İstanbul'daki yapıların %1'inden daha azının ve yapılaşmış alanların sadece %2'sinin bu yasa kapsamında dönüştüğü belirtiliyor. Bu oranlar depreme ne kadar hazırlıksız olduğumuzu çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor.¹⁸

Beyoğlu'nda Okmeydanı, Piyalepaşa, Sütlüce ve Tarlabası'nda Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülen kentsel dönüşüm projeleri bulunuyor.

Kentsel dönüşüm projelerinin hak temelli olmaması, bölgede yaşayanların daha sağlıklı ve güvenli konutlarda yaşamalarını sağlamak yerine artan konut değeri ile sakinlerini yerinden ettiğine yönelik eleştiriler de güncelliğini koruyor.

Bunun yanında sahada yaptığımız etkinliklerde konut ve ticaret bölgelerinde iyileştirici etkiye sahip örnek olabilecek hakça, sosyal adaleti gözetilen projeler geliştirilerek mega projelerin etkilerinin giderilmesi gerektiği, kentsel yenileme ihtiyacının neden doğduğunun net bir şekilde ortaya konması, bu ihtiyaca yönelik projelerin hangi kriterler çerçevesinde hazırlanması gerektiğinin, bölgeye dair hazırlanan üst ölçekli planlar doğrultusunda oluşturulmasının oldukça önemli olduğu, dezavantajlı grupların olumsuz etkilerle karşılaştığı kentsel dönüşüm süreçlerinin katılımcı olması ve harap binaların yoğunlaştığı mahallelerde mevcut sakinlere fayda sağlamaya odaklanması gerektiği dile getirilen öncelikli konular oldu.

Veriler yapılan yeni konutların daha çok yabancılar tarafından satın alındığını ortaya koyuyor. Ocak-Mart 2022 döneminde yabancılar yapılan konut satışlarının %41,6'sının İstanbul'da gerçekleştiği, İstanbul'da yabancılar yapılan konut satışlarının Ocak-Mart 2022 döneminde bir önceki

yılın aynı dönemine göre %18,9; Türkiye genelinde ise %45,1 arttığı, Şubat ayında yeni konut fiyatlarının bir önceki yılın aynı dönemine göre İstanbul'da %114,6, Türkiye genelinde ise %102,2 arttığı açıklandı. Bu dönemde ikinci el konut fiyatlarının ise İstanbul'da %107,6 artarken Türkiye genelinde %95,3 arttığı belirtiliyor.¹⁹

TÜSES tarafından Beyoğlu'ndaki göçmenlerle ilgili yapılan araştırma sonuçları ise bize yoksulluğun derinleştiği yerlerde nitelsiz ve kötü durumdaki yapıların da yoğunlaştığını ve konut stokundaki kayıtsızlığın göçmenlere ucuz barınma imkânı sağladığını gösteriyor. Bu binaların iç göçlerle kente gelen yoksul kırsal göçmenlere olduğu gibi Türkiye'ye sığınma ya da çalışma amacıyla gelen yabancı göçmenlere de bir tutunma imkânı sağladığı ancak bu binaların bir kısmının insan sağlığını tehdit eden ve onur kırıcı düzeyde kötü koşullara sahip olduğu belirtiliyor.²⁰ Beyoğlu ilçesinde göçmen nüfusun ve kötü durumdaki yapıların yoğunlaştığı alanlar Örnektepe, Okmeydanı, Dolapdere ve Tarlabası bölgeleri olarak görülüyor.

Beyoğlu genelinde nüfus ve konut yoğunluğunun yüksek olduğu bölgelerde ve yapı kalitesi kötü olan alanlarda sağlıklı ve yaşanabilir bir çevre oluşturulması için hak temelli kentsel dönüşüm ve iyileştirmeye yönelik projelerinin geliştirilmesine ihtiyaç olduğu görülüyor.

Beyoğlu Senin kapsamında yapılan saha çalışmasında kentsel dönüşüm süreçleri ile ilgili öne çıkan konular şunlardır:

- Okmeydanı'nda insan odaklı çözüm olması gerektiği ve vatandaş işgalci statüsüne koymanın doğru bir yaklaşım olmadığı ifade edildi. Sosyolojik olarak çok kültürlü bir dokuya sahip olan ve 6 mahallenin özelliklerinin de birbirinden farklı olduğu bölgede dönüşüm olsa dahi herkesin mahallede kalmak istediği ve mahallesini sahiplendiği tespit edildi.
- İstiklal Mahallesi'nde yer alan çoğu yapının tapu tahsis belgesine sahip olduğu, geçmişten günümüze kadar kentsel dönüşüm uygulamasının geleceği söylentisinden dolayı yapılarına tadilat dahi yapamadıkları ifade edildi.
- Tarlabası'nda yaşayan kadınlar Tarlabası'nda yaşadıkları tüm olumsuzluklara ve risklere rağmen, taşınmak istemediklerini, tanıdıkları ve bildikleri yerde kalmak istediklerini ama koşullarının geliştirilmesi ve düzeltilmesi gerektiğini ifade ettiler.

	Okmeydanı	Piyalepaşa	Sütlüce-Örnektepe	Tarlabası
Yapı Sayısı	6045	21 Blok	13 Blok	9 Blok
Konut Bina Sayısı	2735	9	-	-
Konut+Ticaret Bina Sayısı	2291	5	-	123
Hane Sayısı (Birimi)	8214	950	398	551
İşyeri Sayısı (Birimi)	5491	7 Blokta Toplam 45.000 m ²	20	140
Nüfus	60.000 kişi	2.000 kişi	2.000 kişi	1.000 kişi
Arazi Büyüklüğü	123.25 ha	8.2 ha	1.6 ha	15.24ha
Konut Satış m² Fiyatı	10-40 bin TL	70-100 bin TL	35-50 bin TL	125-200 bin TL
İşyeri Satış m² Fiyatı	5-20 bin TL	30 bin TL üzeri	-	80-120 bin TL

Beyoğlu Kentsel Dönüşüm Projeleri (Konut ve işyeri satış m² fiyatları gayrimenkul satış sitelerindeki ortalama değerler baz alınarak hesaplanmıştır.)

Öne Çıkan Toplumsal İhtiyaçlar

Kadınların Sosyal ve Ekonomik Hayata Katılımı

TÜİK'in Ağustos 2022 verilerine göre Türkiye'de kadınların işgücüne katılım oranı %35,1. İstihdamdaki kadınların oranı ise %30,8. SGK 2020 verilerine göre; Beyoğlu'nda toplam istihdam içinde kadın çalışanların oranı %30,1'dir.

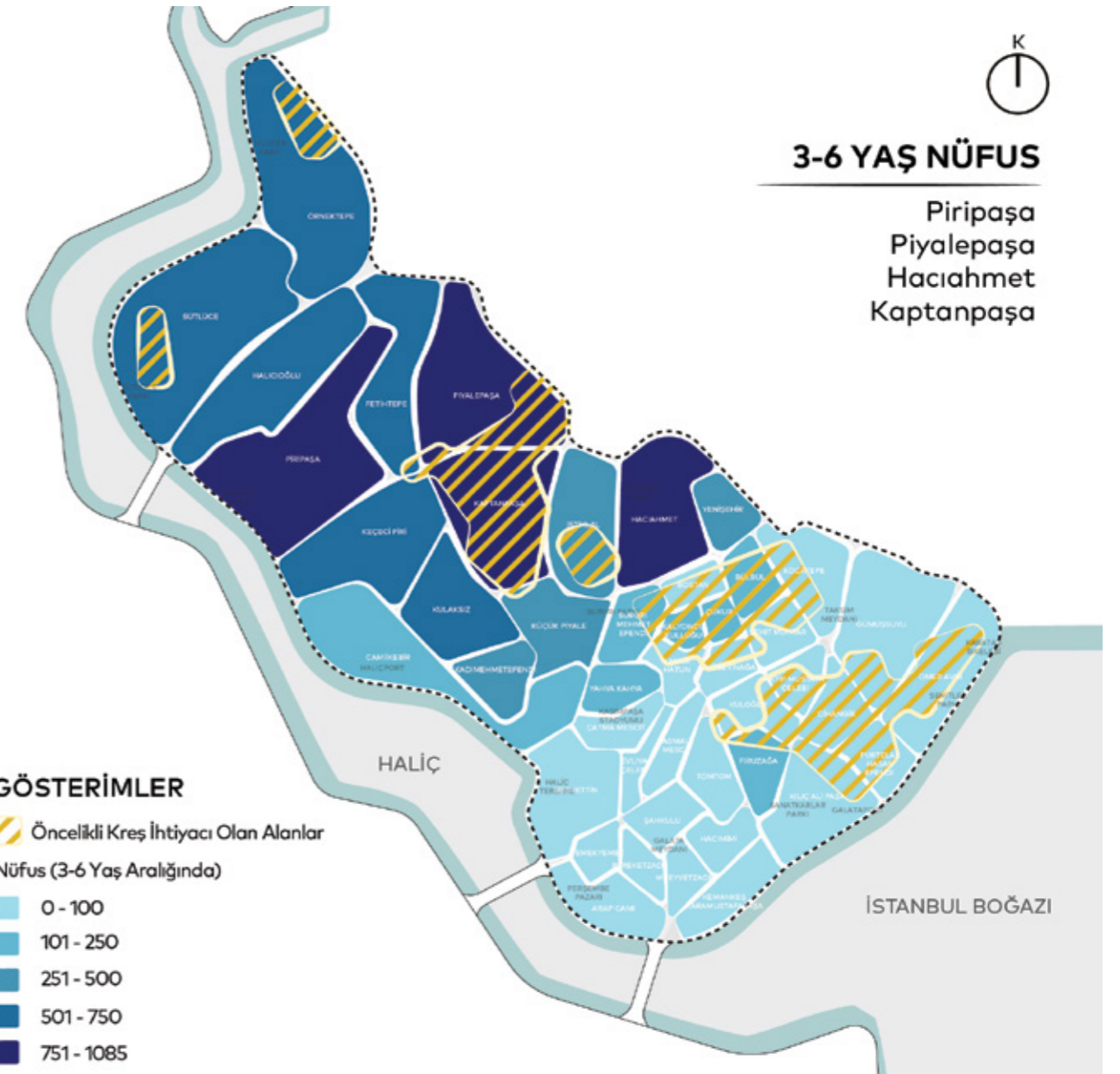

Beyoğlu'nda her 3 çalışandan 1'i kadındır.

Türkiye'de 2019 yılında 500 bin kadının ev içi bakım hizmetleri nedeniyle işinden ayrıldığı ve 12 milyon kadının ev işleri nedeniyle çalışma hayatına giremediği ifade ediliyor.²⁷ İPA İstatistik Ofisinin 2021 yılında İstanbul genelinde 50 bin kişiyle yaptığı ankete göre Beyoğlu'nda ailede çocuğun günlük bakımı ile en fazla ilgilenen kişinin kim olduğuna dair soruya %97,9 ile "anne", %6,4 ile "anneanne", %0,4 ile "baba" cevabı verilmiş. **Beyoğlu Senin** çalışmaları kapsamında kadınlarla yapılan forumlar ve odak grubu toplantılarında; ev içi bakım hizmetleri nedeniyle kadınların toplumsal hayata katılımında yaşadıkları sorunlar en ön plana çıkan konu oldu.^{22/23/24/25}

Bu nedenle öncelikle yoksul mahallelerde olmak üzere Beyoğlu'nda çocukların okul öncesi eğitimin desteklenmesi, kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılımını sağlamak için önemli bir araç olarak görülüyor. 2022 itibari ile Beyoğlu'nda Beyoğlu Belediyesi'ne ait 12 anaokulu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait 1'i yapım aşamasında olan toplam 2 anaokulu bulunuyor.

Kreşlerin erişim mesafesi analizine göre eksikliğin en fazla bulunduğu bölge ve mahalleler; Tarlabası, Kaptanpaşa ve Piyalepaşa'dır. Buna ek olarak İstiklal, Cihangir, Firuzaga, Sütlüce, Örnektepe, Halıoğlu ve Fetihtepe erişim mesafesi açısından kreşe ikinci derecede ihtiyaç duyan bölgeler. Beyoğlu'nda mahalle bazında 3-6 yaş arası nüfus yoğunluğuna bakıldığında ise Hacıahmet ve Piripaşa mahalleleri öne çıkıyor. Bu nedenle bu mahalleler erişimle ilgili sorunları bulunmasa da kapasite olarak kreşe ihtiyaç duyuyor ve ikinci derece öncelikli bölge olarak değerlendiriliyor.

Mahalle Bazında 3-6 Yaş Grubu Nüfus Yoğunluğu ve Kreş İhtiyacı Öncelikli Olan Alanlar

Beyoğlu'nda nüfusun %10'unun okuma yazma bilmediği ya da herhangi bir okulu bitirmediği tespit edilen en önemli sorunlardan birisi oldu. Beyoğlu'nda okuma yazma bilmeyenlerin oranı %2 iken bu oranın %85'ini kadınlar oluşturuyor. Beyoğlu'nda göçmen nüfusun da yoğun olarak yaşadığı göz önüne alındığında dil bariyeri önemli bir sorun olarak ortaya çıkıyor. Tüm bunlar çerçevesinde mekansal olarak göçmen nüfusun yoğunlukla yaşadığı²⁶, okuma yazma oranının düşük olduğu ve sosyal kırılganlığın²⁷ fazla olduğu alanlara bakıldığında Okmeydanı, Tarlabası, Dolapdere ve Örnektepe'nin öne çıktığını görüyoruz.

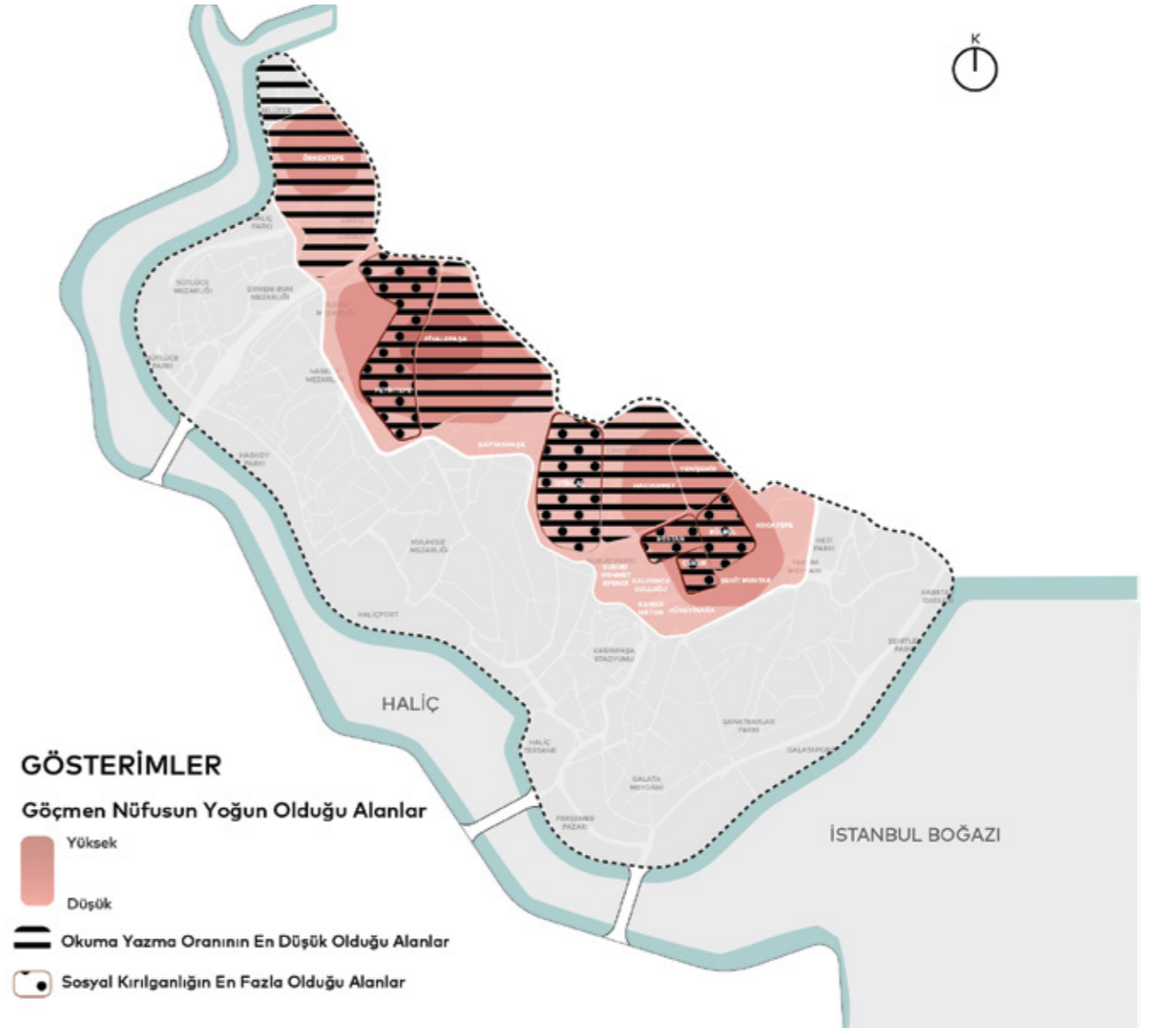
Beyoğlu'nda 13 adet semt konağında Beyoğlu Sanat Meslek Eğitimi Kursları (BESMEK), bir adet Enstitü İstanbul İSMEK ve Zemin İstanbul bulunuyor. Ayrıca İBB Örnektepe Mahalle Evinde kadınlar için çeşitli kurs imkanları bulunuyor. **Beyoğlu Senin** kapsamında yapılan görüşmelerde kadınlar daha fazla meslek edindirme ve dil kurslarına ihtiyaç duyduklarını ifade ettiler.^{28/29/30/31} Bu ihtiyacı gidermek için hem mevcut kursların çeşitlendirilmesi ve kapasitesinin artırılması hem de MEB'e bağlı okulların kullanımının sağlanması gerekiyor. Saha çalışmalarında; Beyoğlu'nun yoksul mahallelerinde yaşayan ve mahalle dışına çıkamayan kadınların ortak çalışma alanlarına ihtiyaç duyduğunu gördük. Görüşmelerde ayrıca kadınların sürekli evde vakit geçirmesi, sosyalleşme ortamlarının eksikliği, mahallelerinde katılabilecekleri ücretsiz sosyal-kültürel aktivitelerin olmaması öne çıkan konu başlıkları oldu.

Kadınların ve LGBTİ+'ların şiddete karşı güvenli alanlara ihtiyaç duyması yapılan toplantılarda öne çıkan bir diğer konu oldu. **Beyoğlu Senin** kapsamında kadın dayanışma ağları³² ile yapılan toplantıda şiddete maruz kalan kadınların ve LGBTİ+'ların başvurabilecekleri görünen ve görünmeyen mekanların yaratılması gerektiği ortaya kondu. Bununla birlikte Beyoğlu'nun giderek kadınsızlaşan bir mekan haline geldiği ifade edilirken bunun karşısında İstiklal Caddesi'nin

tekrar kadınların geleceği bir yere dönüştürülmesi için etkinliklerin düzenlenebileceğine dair öneriler yapıldı.

Beyoğlu'nda kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılımı ile ilgili öne çıkan sorun başlıkları aşağıdadır:

- Kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılımında temel gerekliliğin kreş olması, kreşlerin sayılarının ve kapasitelerinin yetersiz olması
- Yoksul mahallelerinden ayrılamayan kadınların ortak çalışma alanlarına ve eğitime olan ihtiyacı
- Kadınların ev içi emeği ve çocuk bakımı nedeniyle sosyal hayata katılamaması, evden çıkamaması
- Okuma-yazma bilmeme oranının yüksekliği
- Türkçe ya da yabancı dil öğrenmeye yönelik ihtiyaç
- Kadınların meslek sahibi olmamaları ve mevcut kursların genellikle meslek edindirmeden ziyade biçki-dikiş üzerine kurgulanması
- Kadınlar ve LGBTİ+'lar için şiddete karşı güvenli alanların eksikliği
- Taksim'in güvenli olmadığı gerekçesi ile kadınların bu alanlardan çekilmesidir.

Okuma-Yazma Bilmeyenlerin Oranı, Göçmen Nüfusun Yoğun Olduğu Alanlar (IOM, 2019) ve Sosyo-Ekonomik Kırılganlık (Birlikte Başaracağız Projesi, 2020)

Çocuğun Üstün Yararını Sağlama Konusunda İşbirliği İhtiyacı

Yerel Eşitlik Eylem Planı hedeflerinden biri "Çocuk istismarına karşı kurumsal tutuma dayalı ve korumaya yönelik kurumsal kapasiteyi geliştirmek" olarak ifade ediliyor. Bu kapsamda ilgili tüm kamu kurumlarının sivil toplum kuruluşları ile birlikte çocukların temel hakları konusunda çalışma yapacak bir ağ oluşturmasına ihtiyaç duyuluyor.

Beyoğlu nüfusunun
%7'sini
0-5 yaş

%11'ini
6-15 yaş
aralığındaki çocuklar oluşturuyor.

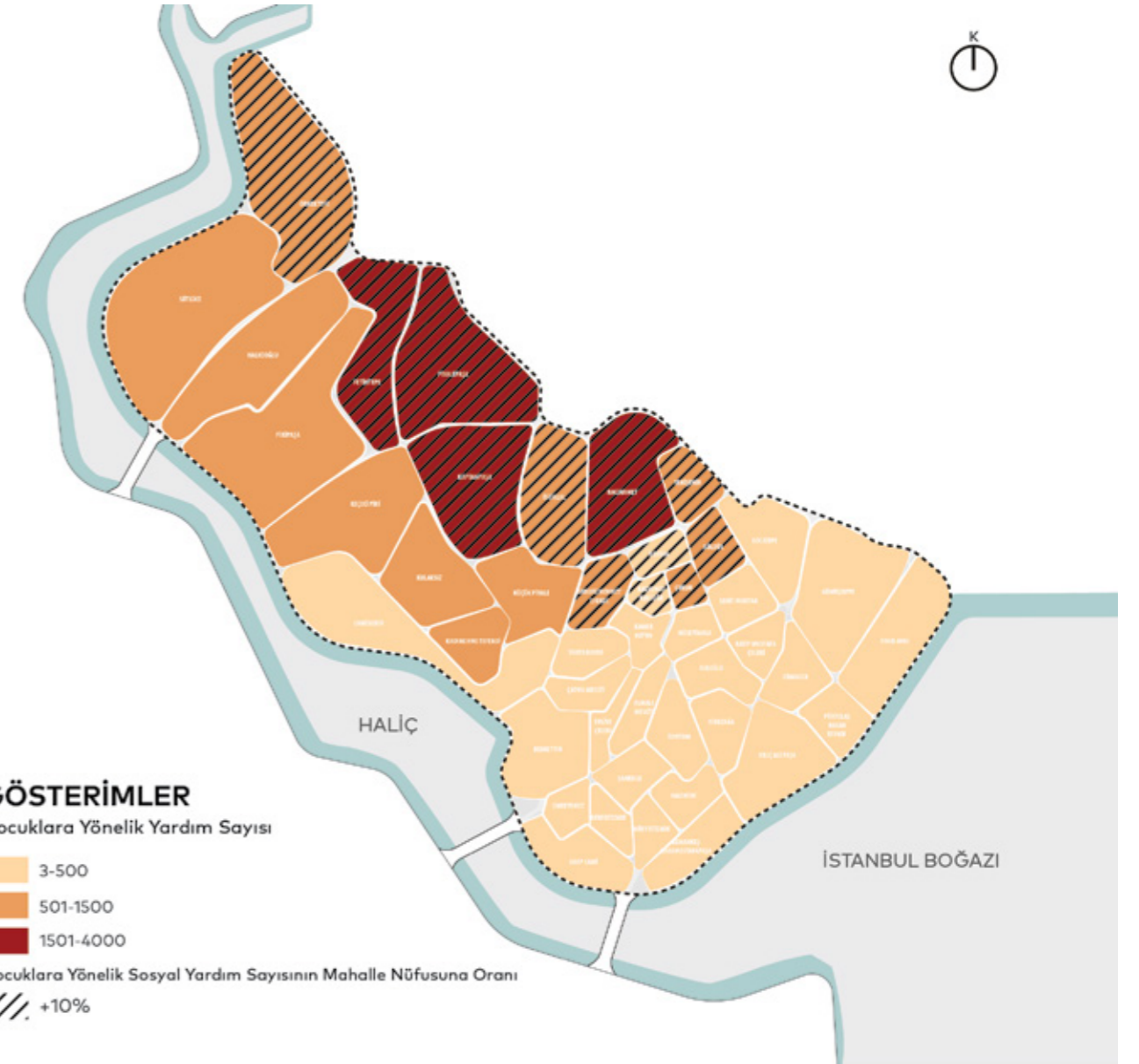
İBB Engelliler Müdürlüğü, 2020

Beyoğlu Senin kapsamında çocuk hakları inisiyatifleri ile yapılan toplantıda çocuk yoksulluğunun üstesinden gelmek için ailelerin güçlendirilmesi gerektiği ifade edildi. Sosyo-ekonomik kırılganlık verilerine göre Fetihstepe, İstiklal, Bostan, Bülbül, Çukur mahallelerinin; sosyal yardıma başvuran hane oranına bakıldığında ise Piyalepaşa, İstiklal ve Hacıahmet mahallelerinin öne çıktığı görülüyor. 2020 yılında gerçekleştirilen Birlikte Başaracağız kampanyası verilerine göre çocuklara yönelik yardım sayısı ve bu yardım sayısının mahalle nüfusu oranlarına bakıldığında Okmeydanı (Fetihstepe, Piyalepaşa mahalleleri), Kaptanpaşa,

Dolapdere, Tarlabası ve Örnektepe öne çıkıyor. Hem analizler hem de sahada gerçekleştirilen toplantılarda; yoksulluğun derinleştiği ve göçmen çocuk nüfusunun yoğun olduğu Okmeydanı, Dolapdere-Tarlabası ve Örnektepe'de, çocuklar ve gençler özelinde projelerin oluşturulması ihtiyacının öne çıktığı görülüyor.

Beyoğlu'nda çocukların yaşantısı ile ilgili öne çıkan sorun başlıkları aşağıdadır:

- Farklı yaş gruplarındaki çocukların taleplerinin ve ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi
- Yoksul veya göçmen çocukların kültür ve eğitim faaliyetlerine ulaşamaması
- Beyoğlu'nun çocuklar için güvenli olmaması
- Refakatsiz çocukların istismara maruz kalma riskleri ve eğitim hakkına ulaşamamalarıdır.

Çocukların İhtiyaçlarına Yönelik Yapılan Sosyal Yardımın Yoğunlaştığı Mahalleler (Birlikte Başaracağız Projesi, 2020)

Gençlerin Beyoğlu'nda Sosyalleşebilecekleri Kamusal Alan İhtiyacı ve Madde Kullanımının Yaygınlığı

Beyoğlu'nda çocuklar ve gençler, sosyalleşebilecekleri, spor yapabilecekleri, etkinliklere katılım sağlayacakları mekanlara ihtiyaç duyuyorlar. Bunun yanı sıra sivil toplumun ve kültür kurumlarının oldukça güçlü olduğu Beyoğlu'nda çocuklar ve gençler için sosyal-kültürel faaliyetlere erişim büyük bir potansiyel de taşıyor.

Beyoğlu nüfusunun %16,3'ünü 15-25 yaş arası gençler oluşturuyor.

Beyoğlu nüfusunun %16,3'ünü 15-25 yaş arası gençler oluşturmakla birlikte; kültürel merkez olması nedeni ile Beyoğlu, geçmişten bu yana kent genelinde gençlerin sıklıkla ziyaret ettiği bir bölge oldu. Ancak **Beyoğlu Senin** kapsamında üniversite öğrencileri ile yapılan forumlarda³³; son yıllarda özellikle üniversiteli gençlerin Beyoğlu'nu güvensiz bulmaları, pahalı bulmaları ve öğrencilere hitap eden mekanların yok olması sebebiyle Beyoğlu'ndan giderek uzaklaştıkları ve daha çok Beşiktaş ve Kadıköy ilçelerini tercih ettikleri ifade edildi. Bu durumun en önemli sebeplerinden biri; turizm projeleri nedeniyle Beyoğlu'nun yaşadığı mekansal ve sosyal dönüşüm olarak değerlendirilebilir. Forumlarda; gençler için ücretsiz etkinlik ve alanların artırılmasının öğrencileri tekrar Beyoğlu'na çekebilme açısından önemli bir yaklaşım olacağı ortak bir öneri olarak öne çıktı.

Sorunlardan bir diğeri madde kullanımının gençler arasında yaygınlaşması. Beyoğlu muhtarları ile yapılan görüşmelerde 15 muhtar, gençler arasındaki madde kullanımı ve bağımlılığın ve bağımlılığının Beyoğlu'nda büyük bir sorun olduğunu ifade ettiler.³⁴ Yine Tarlabası ve Dolapdere'de yaşayan kadınlarla yapılan odak grup toplantısında³⁵ bölgede uyuşturucu madde satışının oldukça yaygın olduğu ifade edildi. Bunun karşısında kadınların çocuklarıyla bu konuları konuşabilmeleri için şiddetsiz iletişim yöntemlerine dair güçlendirme çalışmalarının bölgedeki sivil toplum kuruluşları işbirliğiyle yapılabileceği, aynı zamanda bölge okullarında seminer, broşür gibi bilgilendirici paylaşımlar düzenlenebileceği ifade edildi.

Beyoğlu'nda gençlerle ilgili öne çıkan sorun başlıkları şunlardır:

- Beyoğlu'nun turizme hitap etmesi nedeniyle pahalı olması
- Gençlerin kendilerini güvensiz hissetmeleri
- Kültür-sanat faaliyetlerinin pahalı olması
- Yoksulluk ve işsizliğe bağlı olarak okullaşma oranının düşük olması
- Madde kullanımının yaygınlığıdır.

Engellilerin ve Yaşlıların Hakları ile Hizmetlere Erişim

Kamusal alanların, toplu ulaşımın ve binaların engelli ve yaşlı kullanımına uygun olmaması gibi sorunların yanı sıra Beyoğlu topografyasının eğimli yapısı erişilebilirliği olumsuz etkileyen faktörler olarak değerlendiriliyor.

Engelli bireyler Beyoğlu nüfusunun %1,4'ünü oluşturuyor.

Beyoğlu nüfusunun %8'i 65 yaş ve üstündeki bireylerden oluşuyor.

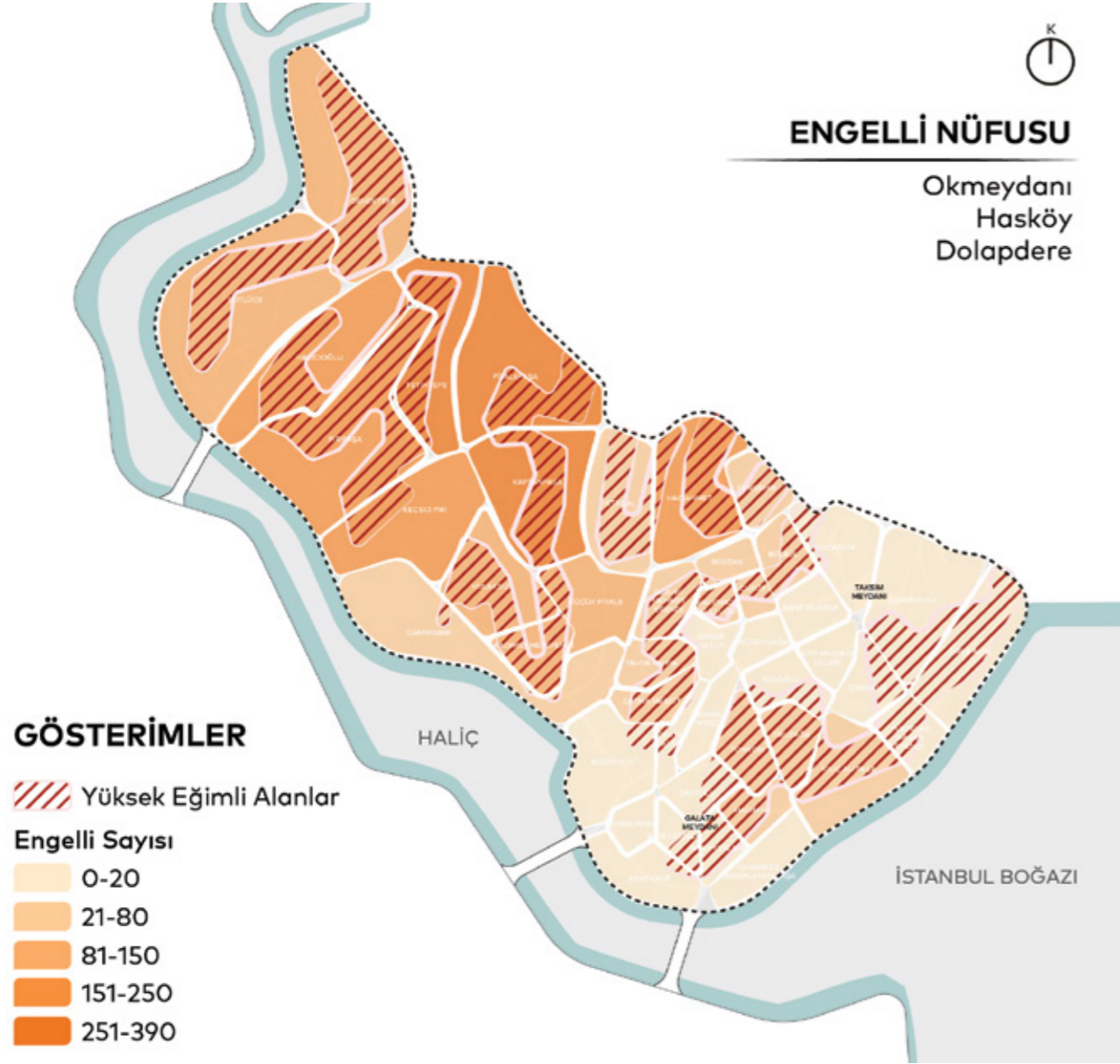
Beyoğlu Senin kapsamında engelli hakları ile ilgili yapılan toplantıda³⁶ Beyoğlu'nun bir buluşma merkezi olması ancak erişilebilirliğinin az olması, mekanların sadece engelliler için değil herkes için erişilebilir olması gerektiği tartışılan konu başlıkları oldu. Yaşlı hakları ile ilgili toplantıda ise şehir mobilyalarının tasarımının ve mobilyaların konumlarının yaşlı insanlara göre tasarlanması gerekliliği ortaya çıktı. Kamusal alanların erişilebilirliği konusunda yapılacak çalışmalarda engelli nüfusunun yüksek olduğu Okmeydanı, Hasköy ve Dolapdere bölgelerinin; 65 yaş üstü nüfusun yüksek olduğu Halıcıoğlu, Piyalepaşa, Keçecipiri ve Kaptanpaşa mahallelerinin öncelikli olarak ele alınması gerektiği

görülmüyor. Bu mahalleler de, Beyoğlu'nun geneli gibi eğimi yüksek alanlara sahip.

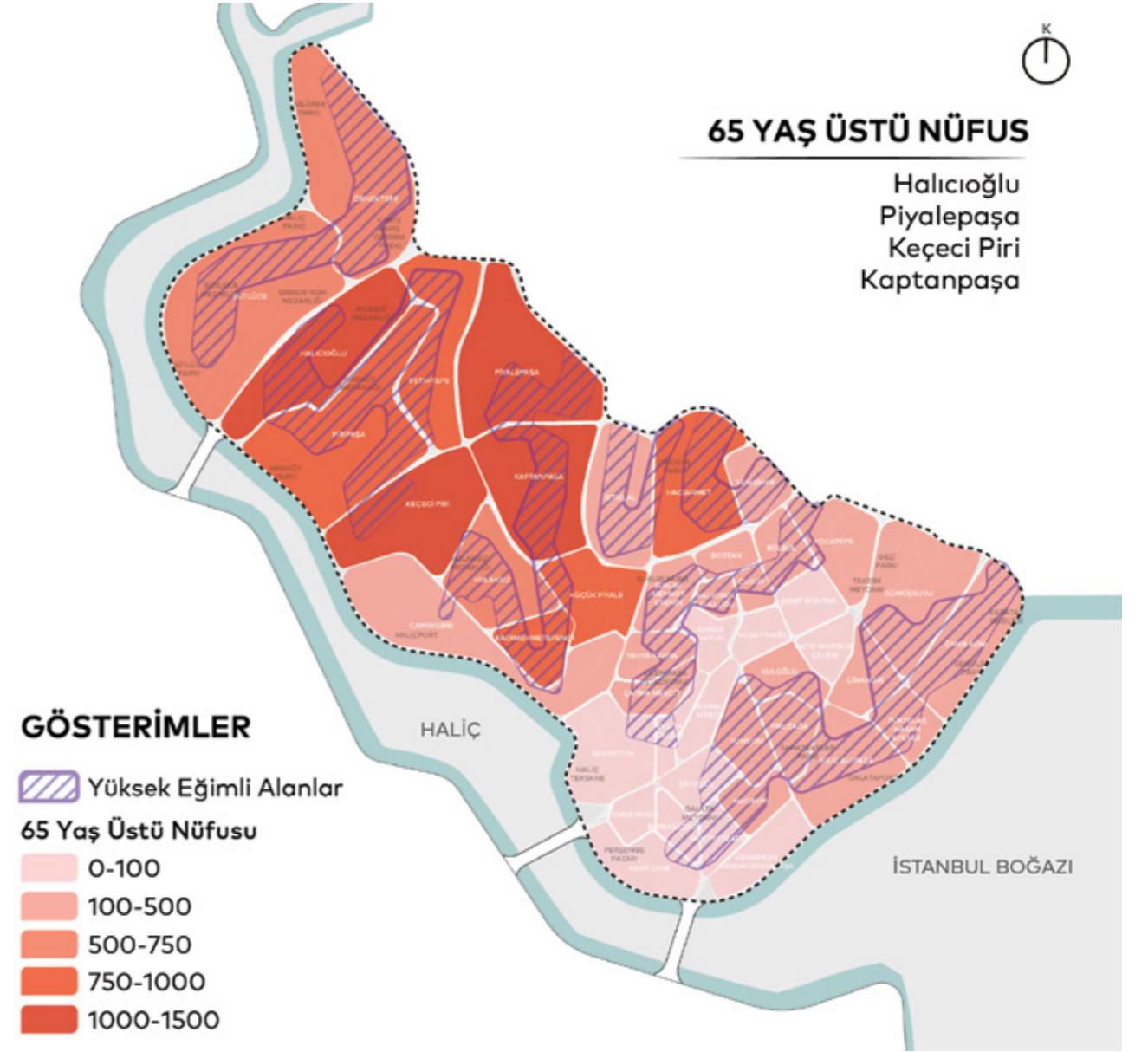
Fiziksel mekanın engelli ve yaşlı dostu bir biçimde şekillenmesi gerekliliğinin yanı sıra sosyal politikaların da bütüncül bir bakış açısıyla yeniden şekillenmesi ihtiyaç olarak görülüyor. Farklı disiplinlerin bir araya gelip yaşlılık konusunda çalışmalar yapması gerektiği, yaşlıların hem ihtiyaçlarına hem de tercihlerine saygı duyulmasının önemli olduğu, yaşlılarla ilgili politikalarda "yerinde yaşlanma" ilkesinin benimsenmesinin gerektiği, hak temelli yaklaşımla birlikte engelli hakları ile ilgili çalışan aktivist ve kurumların sürece daha fazla dahil edilmesi gerekliliği yapılan toplantılarda dile getirildi.

Beyoğlu'nda engelliler ve yaşlılar ile ilgili öne çıkan sorun başlıkları şunlardır:

- Toplu ulaşımın veya toplu ulaşımına giden yolların engellilerin kullanımına uygun olmaması
- Asansörlere akülü araçların sığmaması
- Beyoğlu'nda merdivenli yolların çokluğu ve erişilebilirlik sorunu
- Yaşlı insanların sadece ihtiyaçlarının göz önüne alınması, tercihlerinin önceliklendirilmemesi
- Yaşlı insanların sosyalleşmeleri için gerekli olan kamusal alanların ve mekanların yeterli olmaması
- Yollar, parklar, meydanlar, sosyal tesisler gibi kamusal alanların yaşlıların ve engellilerin erişilebilirliğine göre tasarlanmamış olmasıdır.

Engelli Nüfusu (Engelliler Müdürlüğü, 2020) ve Yüksek Eğimli Topografya Yapısı

65 Yaş Üstü Nüfus ve Yüksek Eğimli Topografya Yapısı

Evsizlerin İhtiyaçlarına Yönelik Bütüncül Politikaların Eksikliği

Evsizlerin kamusal, sosyal yardım ve hizmet hakkı bulunan kırılğan gruplardan biri olarak kabul edilmemesi; bu nedenle herhangi bir yardım ve hizmetin öznesi haline gelememeleri büyük bir sorun. **Beyoğlu Senin** kapsamında yapılan "Kent Yoksulluğu" panelinde Türkiye'de evsiz sayısında artış olduğu, Beyoğlu'nun Fatih'ten sonra evsizlerin en fazla bulunduğu ilçe olduğu aktarıldı.³⁷ Bunun yanı sıra evsizlerin güvenli buldukları için en çok Gezi Parkını barınma için tercih ettikleri ifade edildi.

Beyoğlu, Fatih'ten sonra evsizlerin **2. olarak en fazla bulunduğu ilçe.**

Evsizlik ve evsizlerle ilgili öne çıkan sorun başlıkları şöyledir:

- Kurumlar tarafından evsizlerin kendi barınma çözümlerinin "kirlilik" olarak görülmesi ve bertaraf edilme, izin verilmemesi gereken bir durum olarak yorumlanması
- Evsizlere yönelik sosyal politika üretmede kurumlar arası işbirliğinin (merkezi yönetim, yerel yönetim, STK'lar) olmaması
- Evsizlerin barınaklarda aldıkları hizmetin insana yakışır bir hizmet olmaması, barınakların fiziksel imkanlar ve güvenlik açısından yetersiz; sağlık ve bulaşıcı hastalık bakımından riskli olması
- Evsizlere 3 günlük barınma imkanı sağlandıktan sonra harçlık verilerek bırakılması ve evsiz bireylerin takibinin yapılmamasıdır.

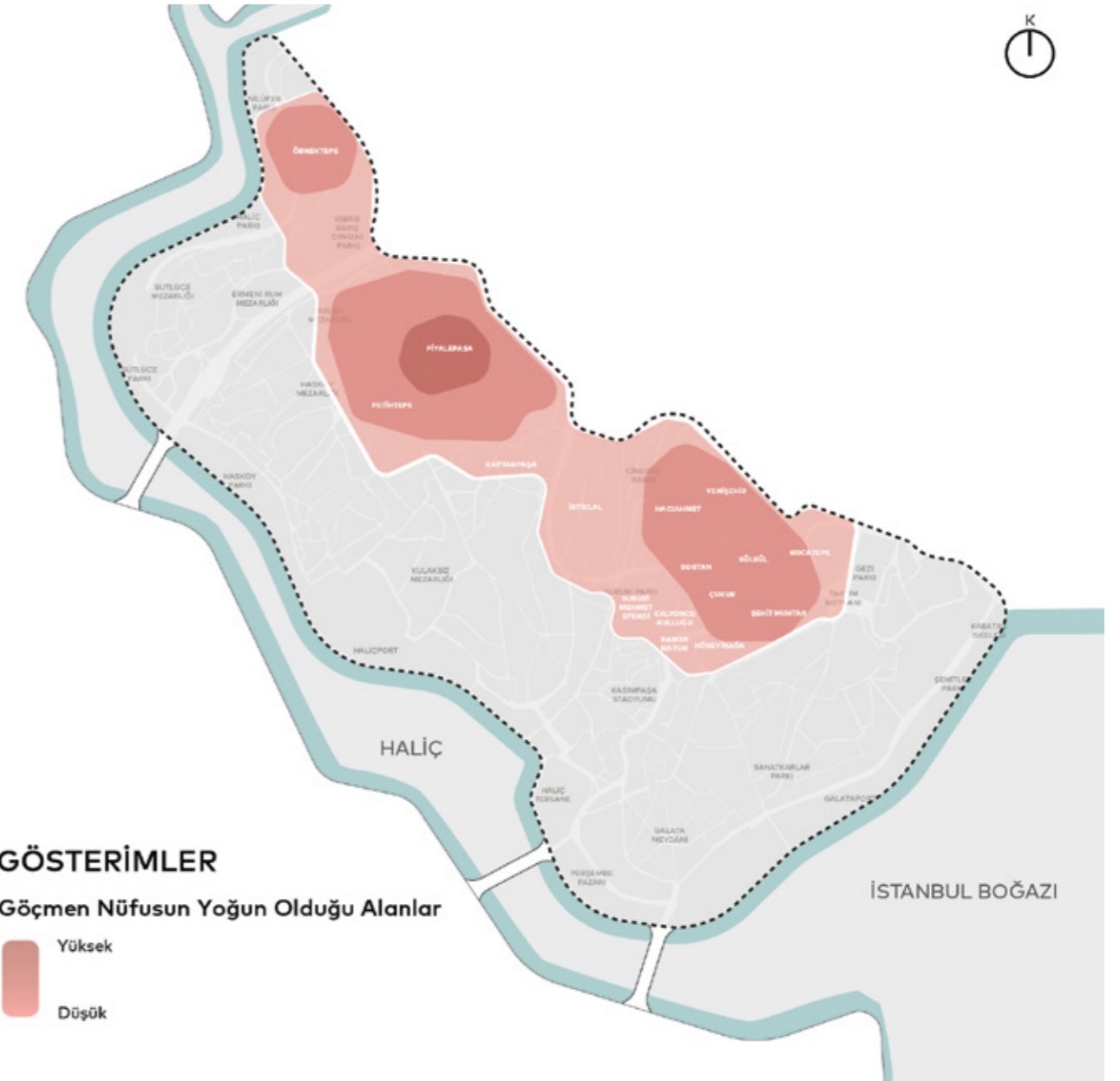
Göçmenlerin Kamusal Hizmetlere Ulaşamaması

Beyoğlu niteliği değişse de geçmişten bu yana her zaman İstanbul'un göç alan merkezlerinden biri oldu. 2000'ler itibari ile yeni göç dalgalarına maruz kalan Beyoğlu'nun güncel nüfusunun yaklaşık beşte birini uluslararası göçmenler oluşturuyor.

Beyoğlu nüfusunun **beşte birini uluslararası göçmenler oluşturuyor.**

Uluslararası Göç Örgütü (IOM)'un 2019 yılında İstanbul için yaptığı saha araştırmasında³⁸ Beyoğlu'nda göçmen nüfusunun 67.363 olduğu ifade edilirken en büyük göçmen grubunun 40 bin kişi ile Suriyeliler olduğu belirtiliyor. IOM'un verilerine göre Beyoğlu'nda yaşayan göçmen nüfusu sırayla Suriyeliler (%58,3), Nijeryalılar (%7,3), Özbekler (%6,29), Afganlar (%5,9) ve "diğer" (%22,4) oluşturmaktadır. Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfının (TÜSES), Heinrich Böll Stiftung Derneği ile birlikte hazırladığı raporda³⁹ IOM raporunda tanımlanan "diğer" kategorisindeki göçmenlerin en hareketli ve düzensiz gruplar olan (Nijeryalılar dışındaki) Sahraaltı Afrikalılar, Kuzeybatı Afrikalılar (Fas, Tunus), Güney Asyalılar (Bangladeş, Pakistan, Hindistan, Nepal) ve İranlılar olduğu ifade ediliyor. Raporda, göçmenlerin Beyoğlu'nu tercih etme sebeplerinin bu bölgedeki kayıt dışı ve yasa dışı emek piyasasında istihdam olanağı, göçmen ağırları ve "kamusal kayıtsızlık" olduğu ifade edilmekte.

Bu kayıtsızlık durumunun düzensiz göçmenler için mekana tutunma olanağı sağladığı ve sınıfsal durumun göçmenlerin yer seçimine etki ettiği vurgulanıyor.

TÜSES'in Beyoğlu'nda farklı göçmen odak grupları ile gerçekleştirdiği araştırmanın raporunda göçmenlerin yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri ortaya konuyor. Buna göre; en büyük sorunlardan biri göçmenlere yönelik uluslararası ve ulusal politikaların belirsizliği göçmenlerin statü ve ikamet sorunu olarak görülüyor. Geçici statülere sahip göçmenlerin yanı sıra koruma statüsü bekleyen göçmenler ve hiçbir statüsü bulunmayanlar da bulunuyor. Bu durum kamusal hizmetlere ulaşmada eşitsizliklere sebep olurken bazı göçmenlerin sağlık ve eğitim gibi temel haklara ulaşmasını kısıtlıyor. Sorunlardan bir diğeri sosyal hayata katılımda ya da kamusal hizmetlere erişimde yaşanan dil bariyeri ve bilgilendirme sorunları olarak öne çıkıyor. Kamu kurumlarında tercüman bulunmaması (sağlık hizmetleri, gebe kadın takibi, anne-çocuk sağlığı vb.) hizmetlerin erişebilirliğini olumsuz etkiliyor. Bunun yanı sıra göçmenlerin veya sivil toplum kuruluşlarının mevcut kamusal hizmetlere dair bilgi eksikliği (Verem Savaş Dispanserinin ücretsiz olması vb.), göçmenlerin yaşadıkları yerlerin kötü yapı stokunun yoğunlaştığı alanlarda bulunması ve deprem, sel gibi afetlere karşı göçmenlerin yeterince bilgi sahibi olmaması en çarpıcı sorunlar.

Göçmen çocukların okullarda akran zorbalığına ve ötekileştirilmeye maruz kalmaları, kayıtsız ya da düzensiz göçmenlerin çocuklarının aşılmasında sorunlar yaşaması ya da dil bilmeme nedeniyle çocukluk aşı programından yararlanamamaları, düzensiz göçmenlerin Türkiye'de doğan çocuklarının kayıt altına alınmamasından kaynaklı eğitim ve sağlık haklarından faydalanamaması gibi sorunlar, öncelikli olarak göçmen çocuklara yönelik politikalar geliştirilmesini gerekli kılıyor. Temel haklara yönelik sorunların yanı sıra kamusal alanda yaşanan çatışma ve göçmen karşıtlığı

nedeniyle güvenlik sorunlarının var olması da önemli bir konu olarak karşımıza çıkıyor.

Dezavantajlı Grupların Sağlık ve Psikolojik Destek Hizmetlerine Olan İhtiyacı

Beyoğlu'nda ön plana çıkan ihtiyaçlardan biri sağlık ve psikolojik destek hizmetlerine olan ihtiyaçlar öne çıktı. Mevcut durumda Beyoğlu Halıcıoğlu'nda İBB'ye bağlı bir adet psikolojik danışmanlık merkezi bulunmakta ve bununla birlikte semt konakları zaman zaman psiko-sosyal danışma alanları olarak kullanılmakta. **Beyoğlu Senin** kapsamında kadın, çocuk, göçmen ve evsiz dayanışma ağları ile yapılan toplantılarda, mahalle ve kadın forumlarında, katılım masalarında psiko-sosyal desteğe ihtiyaç duyulduğu ifade edildi.^{40/41} Sağlık hizmetlerine erişilebilirlik açısından çok dilli bilgilendirme ve yönlendirme mekanizmalarının olması gerekliliği dile getirildi.^{42/43} Bu nedenle Beyoğlu'nda özellikle dezavantajlı bölgeler başta olmak üzere herkesin kapsayıcı sağlık hizmetlerine erişimini destekleyecek politikaların geliştirilmesine ihtiyaç olduğu tespit edildi.

Hayvan Hakları ve Sokak Hayvanlarının Temel İhtiyaçları Konusunda Yaşanan Sorunlar

Beyoğlu Senin kapsamında hayvan hakları inisiyatifleri ve Beyoğlu muhtarları ile yapılan toplantılarda belirlenen önemli sorun başlıklarından biri hayvanların uğradığı şiddet ve temel ihtiyaçlarını karşılamadaki yetersizlik ile kurumlar-gönüllüler arası koordinasyon sorunu olarak ortaya çıktı.^{44/45}

Sokak hayvanlarına yönelik veterinerlik hizmetlerinin geliştirilmesi gerekliliği vurgulanırken tam teşekküllü hayvan ambulansı ve acil durumlarda sokak hayvanlarının veterinerlik merkezlerine ulaşımının sağlanması ihtiyacının olduğu ifade edildi. Bununla birlikte ilçeler bazında şiddet

gören hayvanlar için yerel rehabilitasyon merkezi kurulması ve hızlı araç kullanımından kaynaklı sokak hayvanlarının zarar görmesi nedeniyle bu nedenle sokak aralarına araç hızını yavaşlatıcı müdahalelerin yapılması önerildi. Önerilen diğer konular; belediye logolu kedi evleri ve mama kaplarının üretilmesi ve sokak hayvanlarının beslenme ihtiyaçlarına yönelik yerel yönetimlerin desteklerini artırması gerekliliğiydi.

Sokak hayvanlarının sokaktan alınıp tedavi gördükten sonra tekrar alındığı yere bırakılması ve o bölgedeki hayvan koruma gönüllülerine bilgilendirme yapacak bir ağı oluşturulması gerekliliği belirtilen bir diğer konuydu. Bununla birlikte belediyeler, STK'lar, gönüllüler ve yerel halk arasında işbirliği mekanizmalarının olmaması büyük bir sorun olarak ortaya çıktı.

İfade edilen bir diğer konu; İstanbul ve Beyoğlu genelinde hayvan hakları ile ilgili çok fazla yanlış bilgi olduğu ve bu nedenle özellikle parklar, otobüs durakları, meydanlar gibi kamusal alanlara bilgilendirici pankartlar ve yazıların asılması, hayvan hakları konusunda çocukları bilgilendirecek çalışmaların yapılması gerektiğiydi.

Cihangir Saha Gezisi

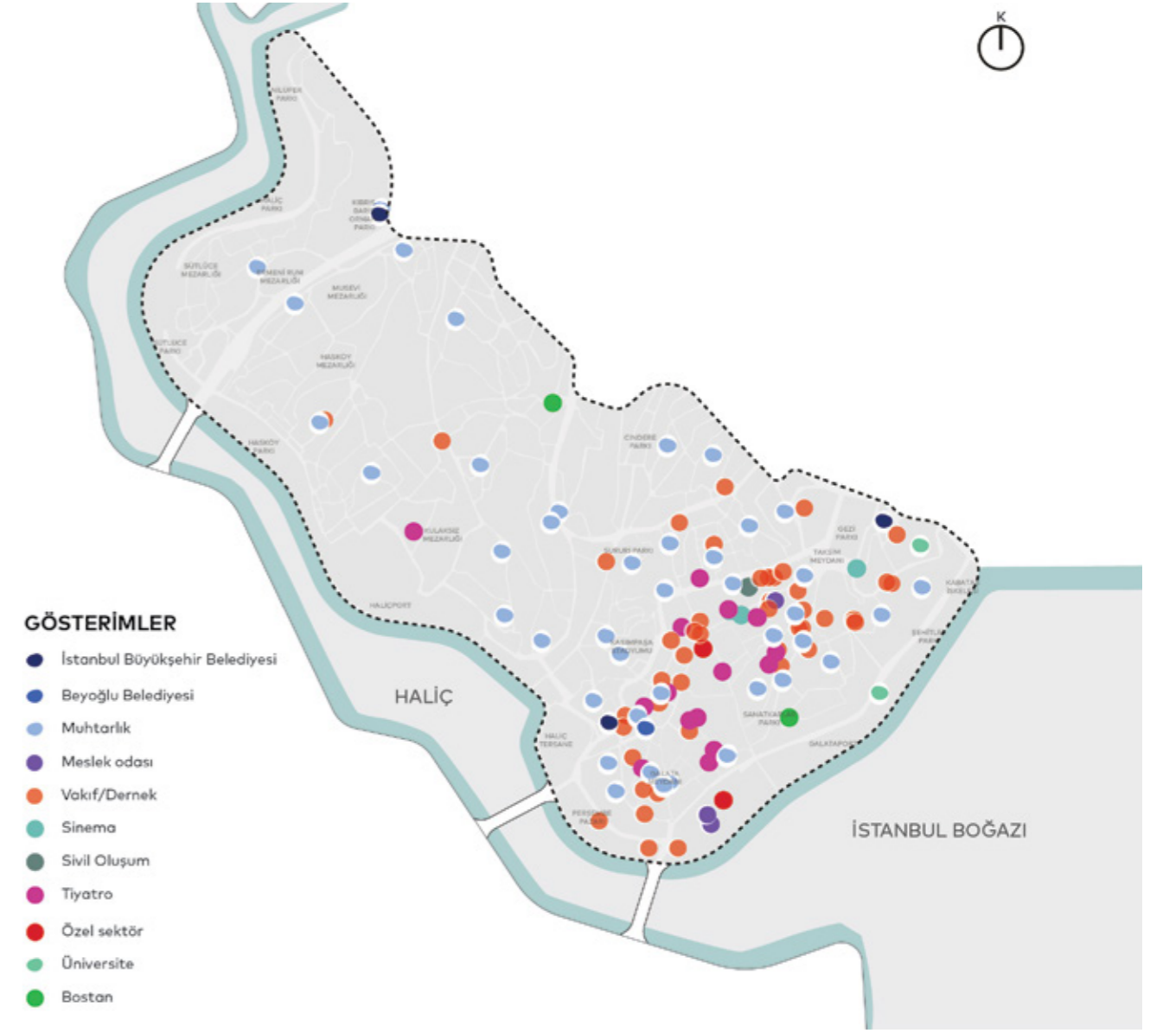
Beyoğlu'nda Yerel Paydaşların Rollerini

Beyoğlu'ndaki dernekler, sivil oluşumlar ve yerel dayanışma ağları, özellikle yoksulluğun derinleştiği alanlarda önemli rollere sahip yerel paydaşlar. Geçmişten bu yana farklı kültürlerin ve grupların yaşadığı Beyoğlu; dernek, vakıf, kültür merkezi gibi kuruluşların da ana merkezlerini barındırıyor. Bununla birlikte kent hakkını savunan ve Beyoğlu'na sahip çıkan sivil dayanışmaların varlığı Beyoğlu'nu daha da özgün kılıyor. Önemli bir mücadele tarihine sahip olan Beyoğlu bu anlamda yerelliğin güçlü olduğu, sivil dayanışmanın sıkı ağlarla örüldüğü ve herkesin kendinden bir parça bulduğu bir yer olmaya devam ediyor. Kadın yürüyüşleri, 1 Mayıs mitingleri, Gezi Parkı eylemleri gibi Türkiye'nin önemli toplumsal mücadelelerine sahne olan Beyoğlu, sivil hareketler açısından önemli bir tarihsel belleğe sahip. Bu durum sivil hareketlerin kentsel alanla kurdukları bağı da güçlendiriyor.

İstanbul'daki derneklerin yaklaşık %3'ü Beyoğlu'nda bulunuyor. Toplam dernek sayısı 824.⁴⁶

Son yıllarda yoğunlaşan turizm yatırımları, artan arazi fiyatları ve Beyoğlu'na biçilen turizm odaklı tüketici rol, birçok sivil ve yerel kuruluşun Beyoğlu'ndan ayrılmak zorunda kalmasına neden oldu. Ancak tüm bu olumsuz tabloya rağmen Beyoğlu'nda kalmaya çalışan bir çok sivil dayanışma ve kuruluş var. Beyoğlu'nun toplumun her kesiminden insanı kapsayan bir yapıya sahip olması ve kendi içinde bir özgürlük alanı oluşturması Beyoğlu'nda kalma mücadelesinin temel motivasyonu olarak ortaya çıkmakta. Bu nedenle öncelikli olarak Beyoğlu'nda kalmaya çalışan sivil dayanışma ve kuruluşların desteklenmesi ve Beyoğlu'nun çok kültürlü yapısını koruyacak politikalar geliştirilmesi gerekiyor. **Beyoğlu Senin** kapsamında dernekler, sivil oluşumlar ve yerel ağlarla yapılan toplantılarda ön plana çıkan temel sorun Beyoğlu'nda artan mekan fiyatları yüzünden bu alanın terk edilmek zorunda kalınması, kiraların ödenememesi, toplantı ve etkinlik yapacak alan bulunamaması ve ortak kamusal alanların eksikliği oldu. Bu sorunun çözümü için belediye mekanlarının sivil toplum örgütlerinin kullanımına açılması ve bu yapıların çevrimiçi takip edebileceği oda/salon envanteri ile şeffaf ve katılımcı bir şekilde etkinlik, toplantı, eğitim vb. faaliyetlerin programlanmasının sağlanabileceği ifade edildi.⁴⁷

Beyoğlu Senin Kapsamında Görüşülen Yerel Paydaşların İlçedeki Konumu

Mekan sorununun yanı sıra kamunun yerel dayanışma ağları ve derneklerle ilişkilerinin zayıf olduğu da ifade edildi. Bu kapsamda sivil toplum örgütleri ile kurumsal ilişkiler geliştirmek ve destekleyici faaliyetlerde bulunulacak dayanışmayı artırmak için bir iletişim ve işbirliği modeli oluşturulması ihtiyacı ortaya çıktı. Örneğin Yerel Eşitlik Eylem Planı'nda hem kamu, hem de sivil toplum taraflarında temsilci kişilerin belirlenmesinin iletişimi kuvvetlendirmek açısından önemli olduğu ifade edildi.

Yerel paydaşlardan bir diğeri muhtarlardır. **Beyoğlu Senin** kapsamında 45 mahalle muhtarı ile yapılan görüşmelerde muhtarların karar alma süreçlerine daha fazla katılmak ve yerel yönetimlerle işbirliğini daha fazla geliştirmek istedikleri vurgulandı.⁴⁸ Mahalledeki sorunları en doğru şekilde analiz eden muhtarların, sakinlerin ihtiyaç ve taleplerini sakinlerin üzere karar alma süreçlerine daha fazla müdahil edilmesi ve yeni bir kurumsal ilişki modeli geliştirilmesi ihtiyacı ortaya çıktı. Mahallelerde yapılacak herhangi bir projede muhtarların fikirlerinin alınması ve bilgilendirme mekanizmasının oluşturulması gerektiği ifade edildi. Bunun yanı sıra muhtarlık yapısı bulunmayan ya da donanımı yetersiz olan muhtarlıkların fiziksel koşullarının iyileştirilmesi öne çıkan bir diğer talep oldu.

Yerel paydaşların rollerinin geliştirilmesinin yanı sıra Beyoğlu'nda çokça tartışmalı olan kentsel projelerin şeffaf, katılımcı, denetlenebilir olarak yürütülüyor olması **Beyoğlu Senin** kapsamında yapılan etkinliklerde eleştirilen bir nokta oldu. Kent hakkı bağlamında Beyoğlu'nda kurumların kentsel projelerinin, halk ve sivil toplum tarafından tartışılabilir şeffaflıkta yürütülmesine ihtiyaç var. Bu kapsamda alınacak kararlarda yaşayanların görüş ve önerilerinin alınması, eleştiri ve öneriye açık, izlenebilir bir proje takip modelinin geliştirilmesi önemli ve gerekli görülüyor.

Beyoğlu mekanda yaşanan değişim ve dönüşümle kullanıcı ve sakinleri sürekli değişse de; her yeni her yeni gelene de bir bir şekilde yer açan özelliği ile gençler, çocuklar, kadınlar, sanatçılar, üreticiler, göçmenler, LGBTİ+lar, evsizler, engelliler, işsizler ve yoksullar gibi farklı toplumsal grupların var olma ve yaşam mücadelesi verdiği, aynı zamanda bu sosyal çeşitliliğin de Beyoğlu'nu temsil ettiği ve özgün kıldığı bir yaşam alanı. Beyoğlu'nun bu özelliği korunması gereken değerlerinden biri olarak görülüyor. Ancak devam eden turizm öncelikli kentsel dönüşüm projeleri, artan kiralar ve arazi fiyatları bu grupların Beyoğlu'nda yaşamaya devam etmesini ve barınmasını engelliyor. **Adil Beyoğlu** teması kapsamında karakter özellikleri farklılaşan bölgeler özelinde Beyoğlu'nun sosyal topoğrafyası ortaya kondu. Farklı kimliklerin, sınıfların, kültürlerin, dinlerin, yönelimlerin ve sosyal grupların varlığını sürdürdüğü bir yer olan Beyoğlu'nda bu grupların öne çıkan toplumsal ihtiyaçları belirlendi. Bununla birlikte bu bölümde; Beyoğlu'nda kentsel hizmetlere erişimde adaletin öncelikli olması, dezavantajlı grupların desteklenmesi, toplumsal kabul ve dayanışmanın geliştirilmesi ve yerel paydaşların güçlendirilmesini önemli görüyoruz.

Beyoğlu'nun her paydaşı, her katmanı, her kesimi için adil bir paylaşım ve erişim hedefiyle sosyal politikalar, strateji ve eylemler ortaya koyduk. Bu kapsamda;

- Beyoğlu'nda herkes için ucuz ve güvenilir konut sağlanması ve bu kapsamda dezavantajlı grupların desteklenmesi **"Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Barınma Olanakları"**
- Beyoğlu'ndaki dezavantajlı grupların toplumsal ihtiyaçlarının karşılanması ve bu grupların güçlendirilmesi **"Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları"**
- Yerel paydaşların kapasitelerinin geliştirilmesi, güçlendirilmesi ve işbirliği modellerinin geliştirilmesi **"Yerel Paydaşları Güçlendiren Şeffaf, Etkin ve Katılımcı Yönetim"** politikası altında ele alındı.

Haliç Üniversitesi Öğrenci Forumu

Örnektepe Kadın Forumu

Yaşam Kalitesi

#YaşanabilirBeyoğlu

Beyoğlu ilçesi yerleşik nüfusu yaklaşık 230 bin kişi olup, İstanbul'un önemli bir tarihi ve kültürel merkezi olarak yıl içerisinde milyonlarca kişi tarafından ziyaret edilmektedir. Nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu mahallelerin önemli bir kısmı plansız gelişmiş ve bu bölgelerin altyapı ihtiyaçları, niteliksiz konut alanları, kentsel hizmetlerin yetersizliği, kamusal alan yetersizlikleri ve ulaşım sorunları bulunuyor. Büyük bir kısmı mühendislik desteği almadan yapılaşmış yapı stokuna sahip ve afet riskleri karşısında yaşamsal tehdit oluşturan, düşük yaşam kalitesi sunan yaşam alanları var. Bu sorunların çözümü için yıllardır planlama ve kentsel dönüşüm çalışmaları yapılsa da halen karmaşa ve belirsizlikler bulunuyor ve sorunlar aciliyetini koruyor. Yaşanabilir bir Beyoğlu amacıyla mekansal ihtiyaçları yaşayanlarla birlikte belirleyerek, daha sağlıklı ve yaşam kalitesi yüksek, bir kentsel çevre için tüm taraflarla birlikte uygulanabilir kentsel iyileştirme yöntemlerini **Yaşanabilir Beyoğlu** teması altında değerlendiriyoruz.

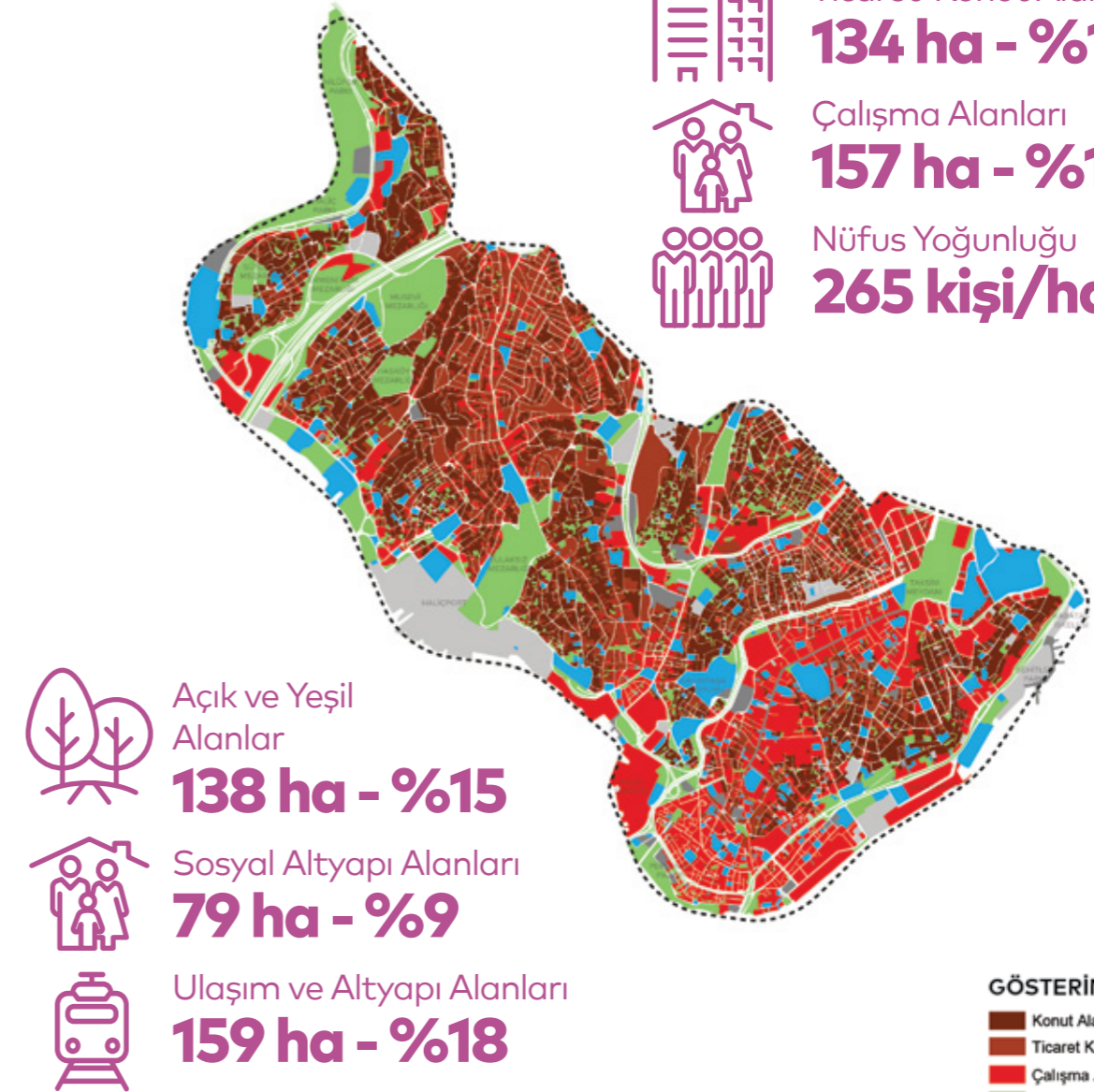
Yaşam kalitesine ilişkin mevcut durum değerlendirmesini aşağıdaki başlıklar altında sunuyoruz.

- **Beyoğlu'nda Kentsel Standartlar**
- **Kamusal Alanlar**
- **Kent İçi Ulaşım ve Erişilebilirlik**
- **Kentsel Form ve Kimlik Öğeleri**

Arazi Kullanımı

Beyoğlu'nun geçmişten bugüne gelen bir ticaret merkezi olması ve buna bağlı olarak gelişen yerleşim dokusu nedeniyle arazi kullanımı oldukça çeşitli. Genel olarak arazi kullanımını Haliç aksı boyunca açık ve yeşil alanlar, İstiklal Caddesi ve yakın çevresini içine alan ve kentsel sit alanı olan bölgede ticaret ve turizme yönelik kullanımlar, kentsel sit alanı dışında kalan alanlarda işlevsel bağlantılar boyunca gelişmiş konut alanları oluşturuyor. İlçenin toplam yüzölçümü olan 890 hektar alanın temel fonksiyonlara dağılımı incelendiğinde konut alanları %20, ticaret+konut alanları %15, çalışma alanlarının %18, kentsel açık ve yeşil alanların %15, sosyal altyapı alanlarının %9, ulaşım ve altyapıya yönelik alansal kullanımın ise %18'lik paylara sahip olduklarını görüyoruz.

Beyoğlu ilçesinin Toplam Alanı **890 ha**

GÖSTERİMLER

- Konut Alanları
- Ticaret Konut Alanları
- Çalışma Alanları
- Kentsel Açık Ve Yeşil Alanlar
- Sosyal Altyapı Alanları
- Ulaşım Ve Altyapı Alanları
- Diğer Alanlar (İnşaat vb.)

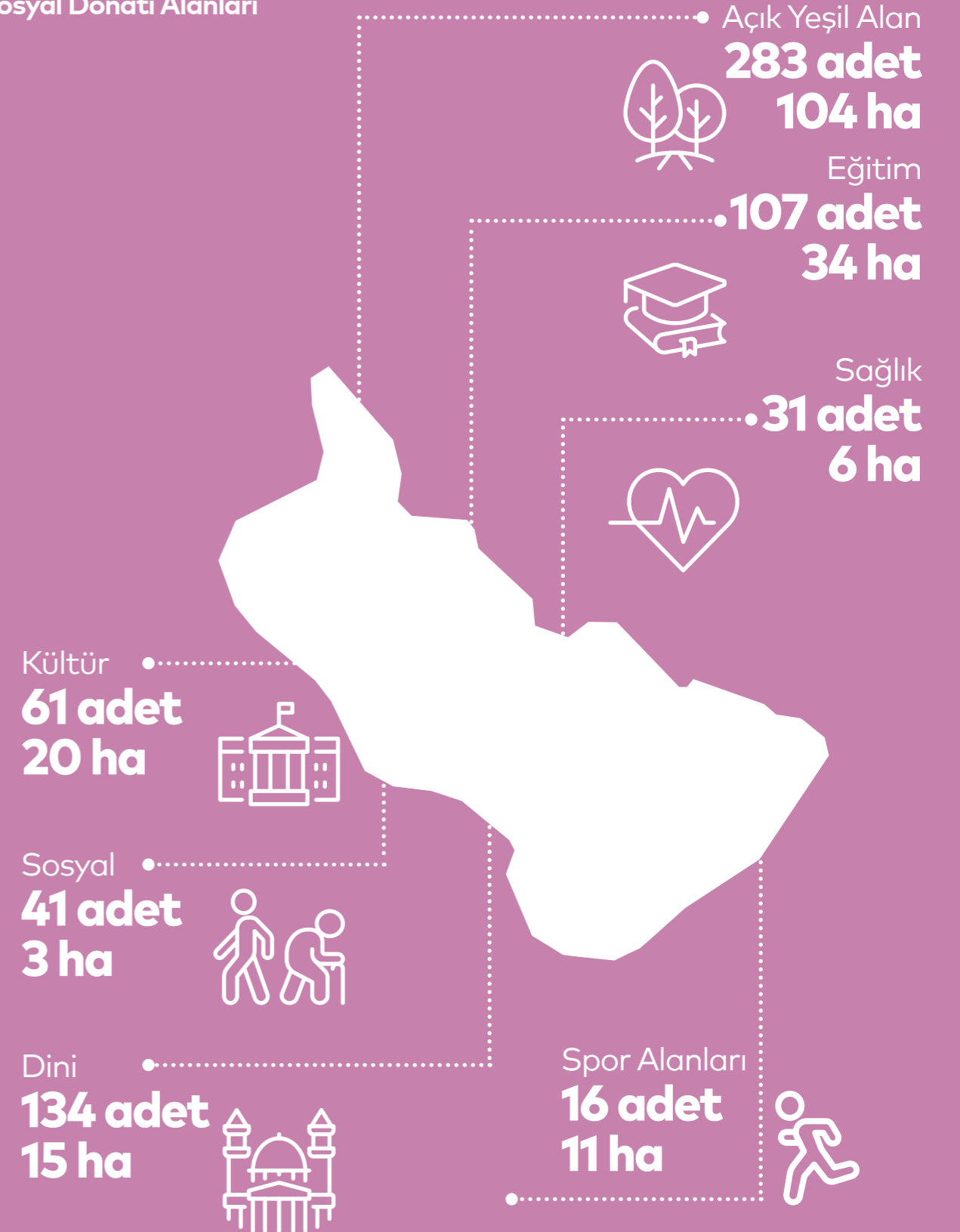
Beyoğlu'nda Kentsel Standartlar

Kentsel donatı alanları Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 5. Maddesinin i Bendinde; birey ve toplumun kültürel, sosyal ve rekreatif ihtiyaçlarının karşılanması ve sağlıklı bir çevre ile yaşam kalitelerinin artırılmasına yönelik kamu veya özel sektör tarafından yapılan eğitim, sağlık, dini, kültürel ve idari tesisler, açık ve kapalı spor tesisleri ile park, çocuk bahçesi, oyun alanı, meydan, rekreasyon alanı gibi açık ve yeşil alanlara verilen genel isim olarak tanımlanıyor. Bu bölümde yönetmelik kapsamında Beyoğlu İlçesi'nde kentsel donatı alanları aşağıdaki başlıklar halinde ele alındı.

- Açık ve Yeşil Alanlar
- Eğitim Alanları
- Sağlık Alanları
- Sosyo-Kültürel Tesis Alanları
- Spor Alanları
- İbadet Alanları
- Resmi Kurumlar

Sosyal Donatı Alanları

Açık ve Yeşil Alanlar

Beyoğlu ilçesindeki nüfusa hizmet eden yeşil alanlar incelendiğinde 52 adet park, 4 adet çocuk bahçesi, 2 adet kent parkı, 2 adet panayır/festival alanı, 7 adet ağaçlık alan, 1 adet bostan ve 15 mezarlık alanı bulunduğunu görüyoruz. Yeşil alanların kent içerisindeki dağılımına bakıldığında genellikle Haliç kıyı şeridinde yoğun, ilçe içerisinde ise Okmeydanı ve Tarlabası bölgeleri hariç homojen bir dağılım olduğunu söyleyebiliriz. Saha araştırmalarında ilçe genelinde park alanlarının yetersiz olduğu ve aktif kullanımına yönelik sorunlar öne çıktı ve Sururi ve Cindersi parklarında güvenlik sorunları nedeniyle kullanım oranının diğer parklara göre daha az olduğu tespit edildi. Hasköy Parkı, Haliç Parkı, Cezayirli Hasan Paşa Parkı, Hacıahmet Cindersi Parkı, Sururi Parkı, Perşembe Pazarı Parkı ve Gezi Parkı ilçedeki önemli parklar.

İBB tarafından güncel olarak yürütülen "Piyalepaşa Cami Çevresi Düzenleme Projesi" kapsamında, yeşil alanlara ilişkin çevre düzenlemesi yapılıyor ve otopark alanı planlanıyor. Cami ve Bostan alanı çevresinde bölgenin de ihtiyaç duyduğu kamusal alanların oluşturulması hedefleniyor.

Beyoğlu'nda kişi başına düşen yeşil alan miktarı 2,74 m²'dir.

Sosyal Donatı Alanları				
	Sosyal Donatı Alanları	Adet	Alan (m ²)	Oran (%)
Açık ve Yeşil Alanlar	Ağaçlık Alan	7	14.559	1,4
	Çocuk Bahçesi	4	2.861	0,3
	Kent Parkı/Koru	2	38.736	3,7
	Panayır - Festival Alanı	2	76.360	7,3
	Park	52	348.959	33,5
	Bostan Alanı	1	6.166	0,6
	Mezarlık Alanı	15	344.724	33,1
	Pasif Yeşil Alan (Refüj, Şev-Yamaç)	200	92.865	8,9
Genel Toplam		283	1.042.400	100

Açık ve Yeşil Alanlar Dağılımı

Açık ve Yeşil Alanlar

Eğitim Alanları

Eğitim sektörünün önemli olduğu Beyoğlu ilçesinde lise ve üniversite düzeyinde pek çok okul bulunuyor. Eğitim tesislerinin alan bazında dağılımı incelendiğinde, son yıllarda ilçedeki sayısı 10'u bulan üniversitelerin önemli bir yer tuttuğunu görüyoruz. Bahçeşehir Üniversitesi, Beykent Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Haliç Üniversitesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul Kent Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Koç Üniversitesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ilçede kampüsü veya binası bulunan üniversiteler.

Toplam sayısı 39 olan özel eğitim tesislerini incelediğimizde ilçede Özel Alman Lisesi, Özel Saint Benoit Fransız Lisesi, Özel St. Georg Avusturya Lisesi ve Ticaret Okulu, Özel Galileo Galilei İtalyan Lisesi, Sainte-Pulcherie Fransız Lisesi gibi yüz yıldan eski eğitim kurumlarının bulunduğunu görüyoruz. Ayrıca Galatasaray Lisesi ve Beyoğlu Anadolu Lisesi gibi oldukça köklü okulların, Ermeni ve Rum azınlıklara yönelik hizmet veren eğitim kurumlarının da yer aldığını söyleyebiliriz.

Lise ve üniversite düzeyindeki okullar hinterland açısından çevre ilçelere ve ilin tamamına hizmet ettiği için ilçede önemli

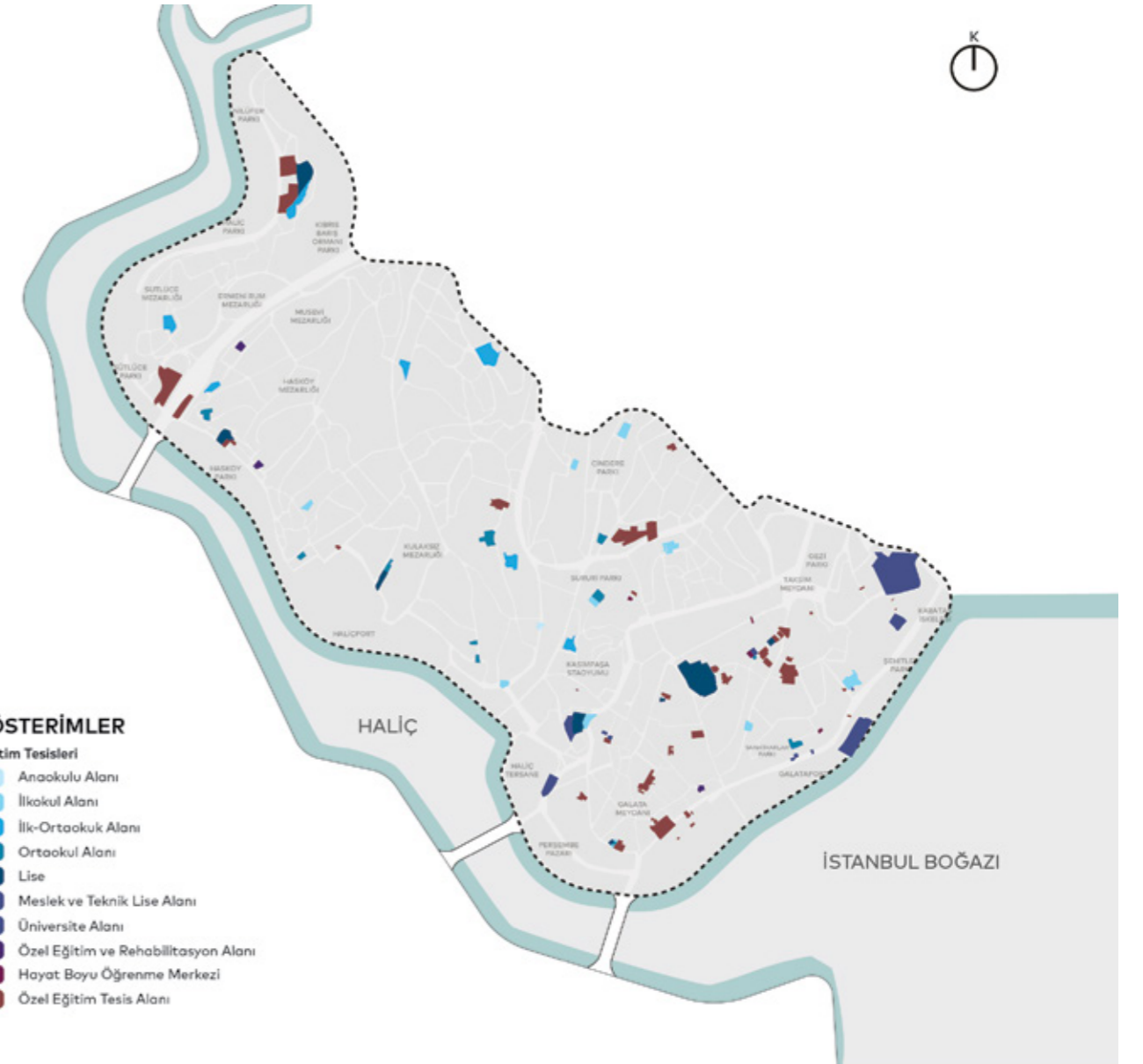
bir öğrenci nüfusundan da bahsetmek mümkün. Eğitim alanları genellikle kentsel sit alanı içerisinde yoğunlaşsa da Sötlüce ve Örnektepe'nin kıyı kesimlerinde üniversiteler yer seçmiş durumda. Toplam donatı alanlarındaki eğitim alanı oranı %16.51 dir.

Kalyoncu Kulluğu, İstiklal, Fetihtepe, Piyalepaşa, Kaptanpaşa, Firuzağa, Kadimehmetefendi, Küçükpiyale, Halıcıoğlu, Örnektepe, Bereketzade, Hüseyinağa, İstiklal, Kemankeş, Şehit Muhtar, Camiikebir, Piripaşa mahallelerinde birinci derece sağlık hizmetlerine erişim yetersizdir.

Piripaşa İlkokulunda derslik başına 309, Muallim Cevdet İlkokulunda 225, Hasköy Ortaokulunda 86 öğrenci ve bu okullarda derslik kapasitesinin artırılması gerekiyor.

Sosyal Donatı Alanları	Adet	Alan (m ²)	Oran (%)
Eğitim Tesisi Alanları			
Anaokulu Alanı	12	4.537	1,3
Hayat Boyu Öğrenme Merkezi	5	2.042	0,6
İlkokul Alanı	11	27.074	7,8
İlk-Ortaokul Alanı	7	39.352	11,3
Lise Alanı	8	55.012	15,8
Mesleki Ve Teknik Lise Alanı	6	17.548	5,0
Ortaokul Alanı	11	21.457	6,2
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Tesisi	3	4.242	1,2
Üniversite Alanı	5	66.117	19,0
Özel Eğitim Tesisi Alanı	39	111.180	31,9
Genel Toplam	107	348.561	100

Eğitim Tesisi Alanları Dağılımı

Eğitim Tesisi Alanları

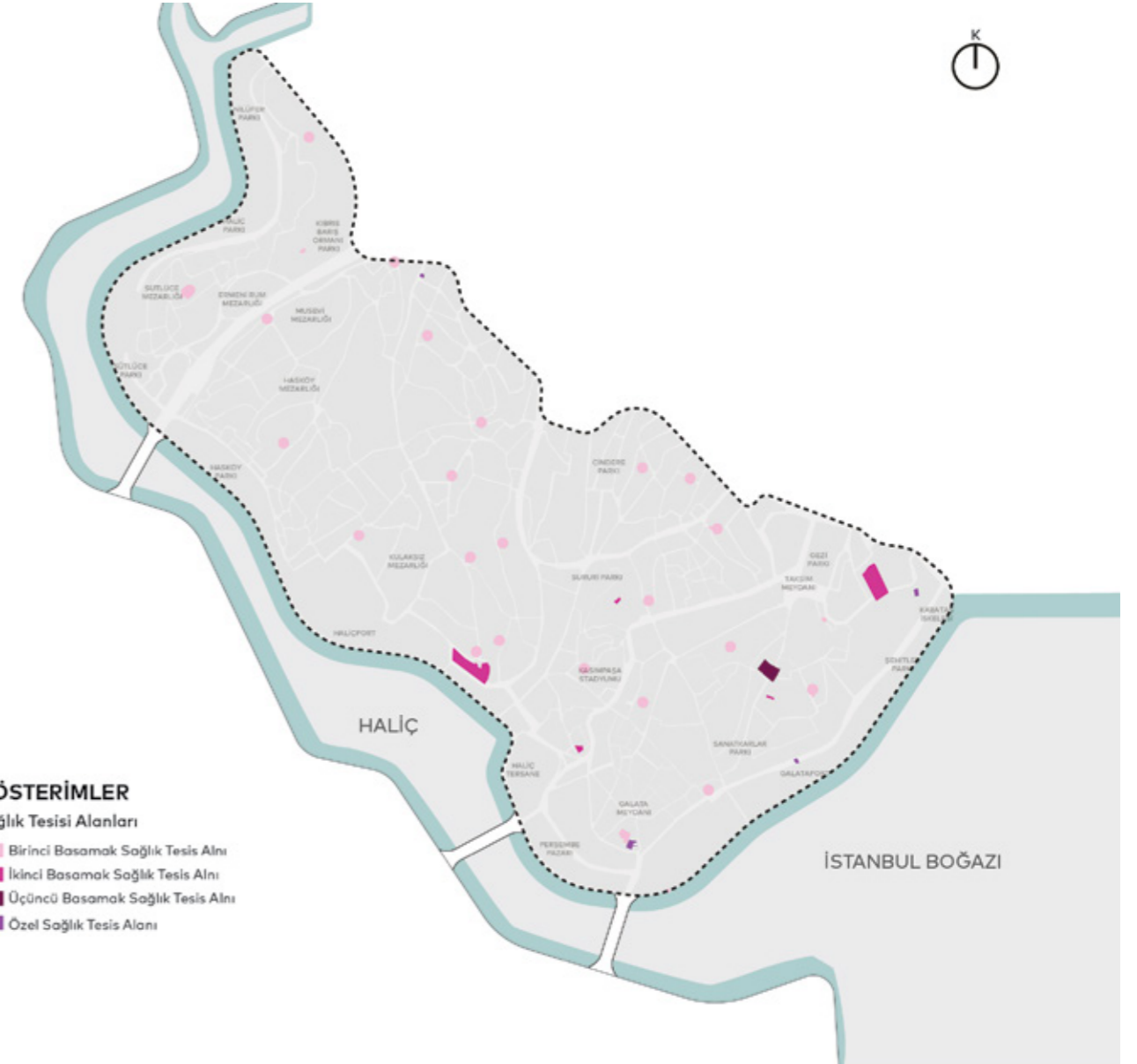
Sağlık Alanları

İlçe genelinde yer alan 36 adet sağlık tesisinin 21 tanesi birinci basamak sağlık tesisi olarak hizmet veriyor. Aile sağlığı merkezlerinden 5 tanesi ilçedeki semt konaklarında yer alıyor. Aile sağlığı merkezleri ilçede homojen dağılım gösterirken ikinci basamak sağlık ve özel sağlık tesisleri kentsel sit alanı içerisinde yoğunlaşıyor. İlçede ayrıca üçüncü basamak sağlık tesisi olan Taksim Eğitim Araştırma Hastanesi yer alıyor. Sağlık tesislerinin toplam donatı alanları içindeki oranı %2.72. İlçedeki önemli sağlık tesislerinden bazıları Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kasımpaşa Deniz Hastanesi, Beyoğlu Göz Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Özel Avusturya Sen Jorj Hastanesi, Gümüşsuyu Asker Hastanesi.

Kalyoncu Kulluğu, İstiklal, Fetih-tepe, Piyalepaşa, Kaptanpaşa, Firuzağa, Kadimehmetefendi, Küçükpiyale, Halıcıoğlu, Örnektepe, Bereketzade, Hüseyinağa, İstiklal, Kemankeş, Şehit Muhtar, Camiikebir, Piripaşa mahallelerinde birinci derece sağlık hizmetlerine erişimin yetersiz olduğu görülüyor.

Sosyal Donatı Alanları	Adet	Alan (m ²)	Oran (%)
Sağlık Tesisi Alanları			
Birinci Basamak Sağlık Tesisi	21	13.753	23,9
İkinci Basamak Sağlık Tesisi	5	33.021	57,5
Üçüncü Basamak Sağlık Tesisi	1	7.335	12,8
Özel Sağlık Tesisi Alanı	4	3.315	5,8
Genel Toplam	31	57.424	100

Sağlık Tesisi Alanları Dağılımı

Sağlık Tesisi Alanları

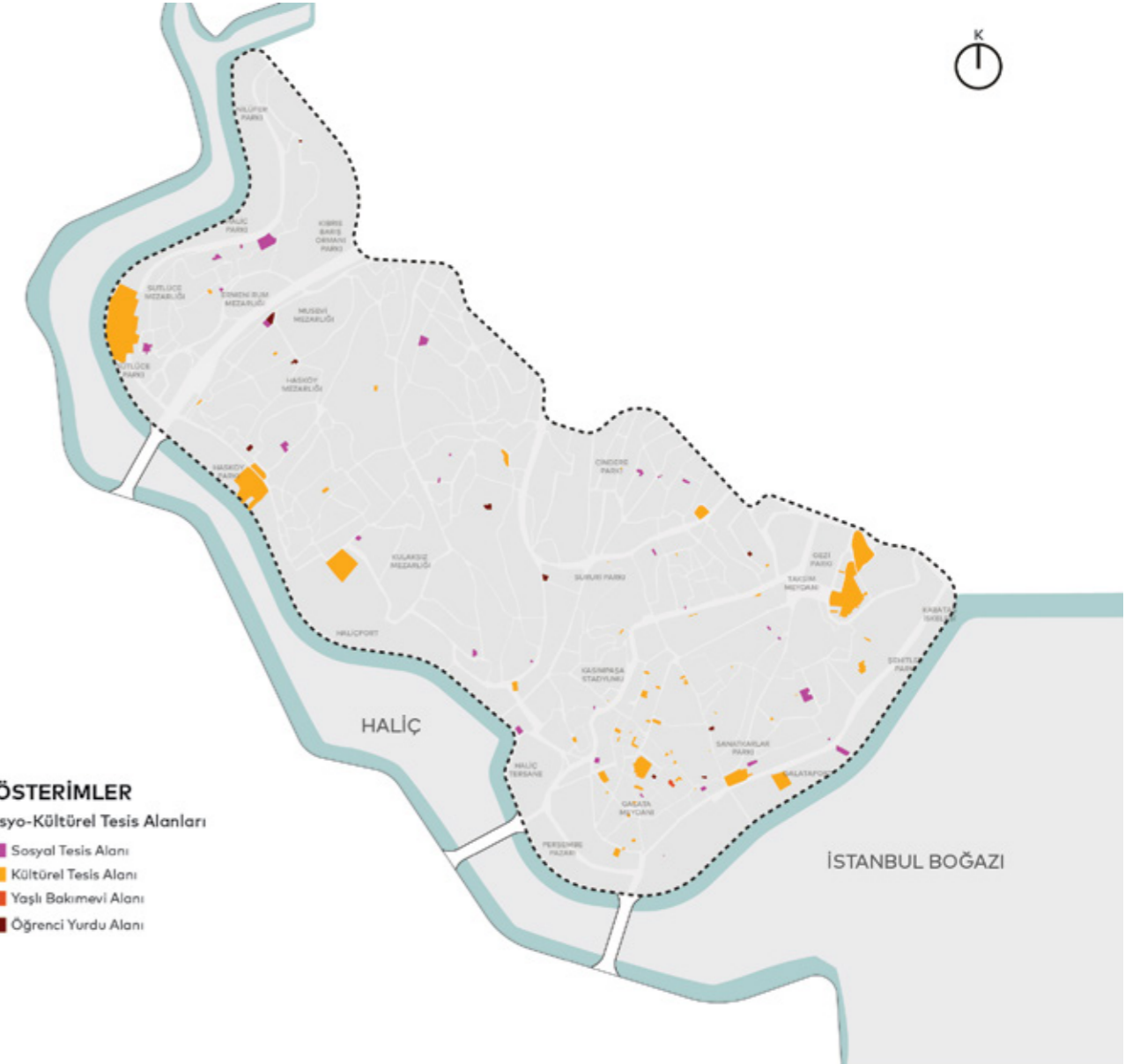

Sosyo-Kültürel Tesis Alanları

Kültür sanat alanlarıyla tüm İstanbul'a hizmet eden Beyoğlu ilçesinde kültür merkezi, müze, kütüphane, sinema, tiyatro ve performans sanatlarına yönelik pek çok alan bulunuyor. İlçe genelinde 112 adet sosyo-kültürel tesis yer alırken toplam donatı alanları içerisindeki oranı %10.76'dır. İlçede konut alanlarının yoğunlaştığı bölgelerde mahalle düzeyinde kültürel tesis ihtiyacının ilçe belediyesinin semt konaklarından karşıladığını görüyoruz. Ayrıca saha görüşmelerinde Örnektepe'de bulunan İBB Mahalle Evi'nin de kültürel faaliyetler ve sağladığı eğitim olanakları ile sosyalleşme alanı olarak öne çıktığı tespit edildi.

Sosyal Donatı Alanları		Adet	Alan (m ²)	Oran (%)
Sosyo-Kültürel Tesis Alanları	Kültürel Tesis Alanı	61	199.257	87,6
	Öğrenci Yurdu Alanı	10	5.912	2,6
	Sosyal Tesis Alanı	29	21.370	9,4
	Yaşlı Bakımevi Alanı	2	817	0,4
Genel Toplam		102	227.356	100

Sosyo-Kültürel Tesis Alanları Dağılımı

Sosyal ve Kültürel Tesis Alanları

İBB Mahalle Evleri ve Sosyal Tesisler

İBB Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı tarafından İstanbul genelinde mahalle evlerini yaygınlaştırmaya yönelik çalışmalar yapılıyor. Bu kapsamda diğerleri Fatih Cibali, Fatih Sulukule, Bahçelievler Zafer, Üsküdar Çengelköy ve Bayrampaşa İsmetpaşa Mahallelerinde olmak üzere 6 mahalle evi aktif olarak çalışmaya başladı. Bu kapsamda Beyoğlu Örnektepe Mahalle Evi 2020 yılından beri hizmet veriyor.

Mahalle Evi aracılığı ile mahalle ölçeğinde kadın, çocuk, yaşlı ve gençlerin sosyal ve kültürel hayata katılımının artırılması, eğitim destek, psikososyal gelişim ve kültür-sanat faaliyetlerinin İstanbul'un her noktasına yayılması, mahallelinin belediye hizmetleri ve sosyal hizmetlere hak temelli erişebilmesi, mahalle kültürünü canlandırarak toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi hedefleniyor.

Çocuklar, gençler ve yetişkinlere yönelik faaliyetler şunlar;

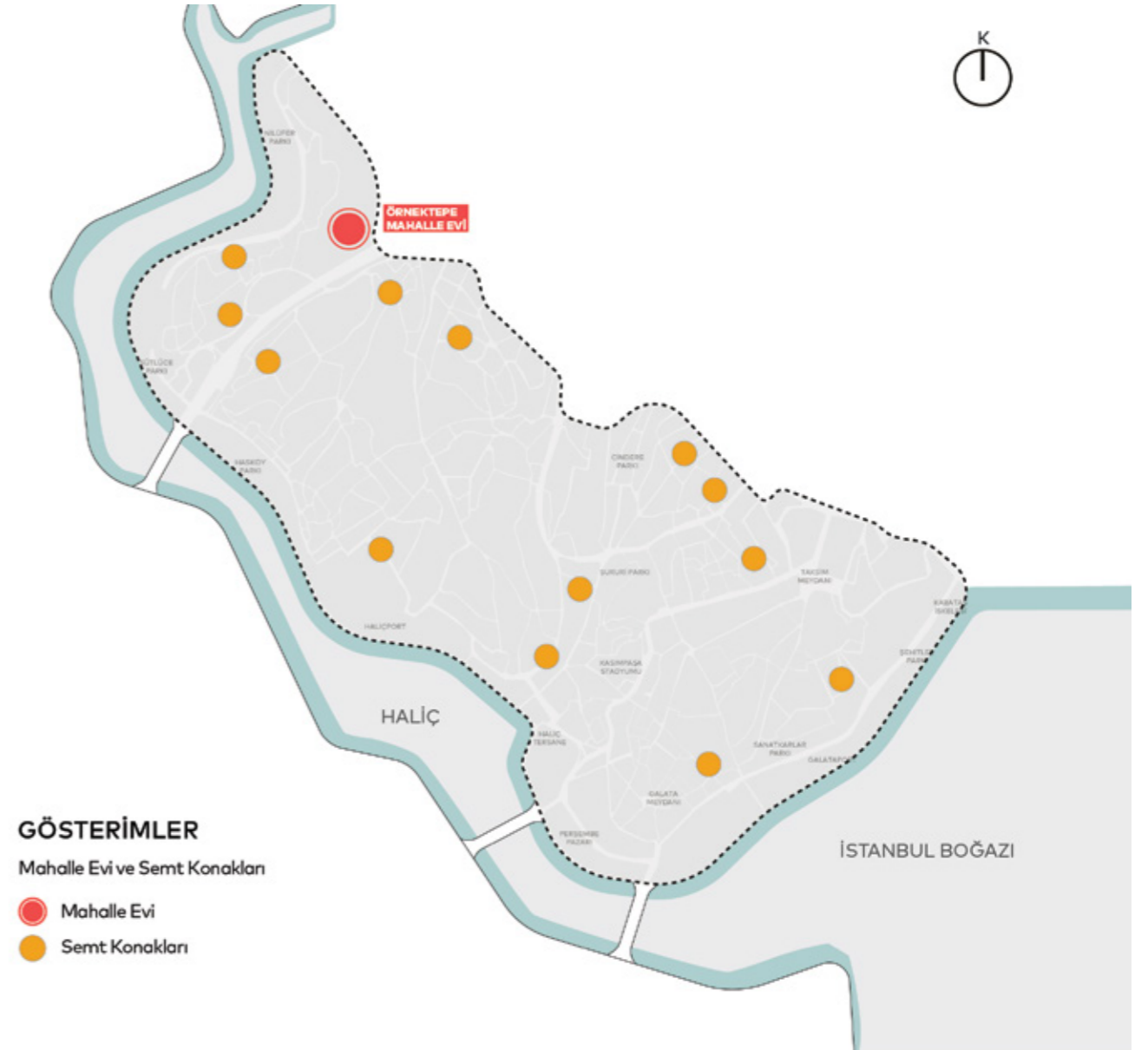
- Çocuklar için her ay müzik, spor, sanat, doğa, sözel beceriler, mantıksal beceriler, bireysel ve sosyal gelişime yönelik atölyeler
- Yabancı dil, matematik ve fen bilgisi başta olmak üzere ders destek atölyeleri
- Sınava hazırlanan gençler ve üniversitelilerin yararlanabileceği kütüphane, bilgisayarlar, internet erişimi, çalışma alanları
- Yetişkinlere yönelik eğitim, sağlık, psikoloji, hukuk vb. alanlarda uzman söyleşileri
- Kadın emeğinin değerlendirilmesi ve kadınların bireysel, sosyal ve ekonomik açıdan güçlenmesi amacıyla üretim atölyeleri
- Mahalleli ile doğal, tarihi, kültürel mekanlara gezi etkinlikleri

Mahalle evleri dışında İBB'nin Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığına bağlı Kasımpaşa'da ve Cihangir'de Sosyal Tesisleri bulunuyor. Restoranlarıyla hizmet veren sosyal tesisler ayrıca davet ve organizasyonlar için de kullanılabilir. **Beyoğlu Senin** çalışmaları kapsamında

gerçekleştirdiğimiz saha etkinliklerinde özellikle Cihangir'de mahalle toplantılarının yapılabileceği kamusal alanlara ihtiyaç duyulduğu ve İBB'nin sosyal tesisinin gerçek anlamda bir sosyal tesise dönüştürülerek daha kamusal bir alan olmasına yönelik talepler dile getirildi. Mevcut durumda İBB sosyal tesisleri mahallelinin yanında diğer ilçelerden veya illerden gelen ziyaretçilerin kullandığı alanlar olarak hizmet veriyor.

Beyoğlu Belediyesi Semt Konakları ve Gençlik Merkezi

Beyoğlu Belediyesinin her semte bir konak hedefiyle çalışmalarını sürdürdüğü semt konakları projesi bulunuyor. Pek çok sosyal ve kültürel etkinliğin düzenlendiği, mahalle halkının bir araya geldiği, eğitim ve kültürel ihtiyaçlarının karşıladığı hizmet merkezleri olarak çalışan 15 semt konağı bulunuyor. Semt konakları bünyesinde BESMEK, anaokulları, sağlık ve sosyal yardım hizmetleri veriliyor. Ayrıca Beyoğlu'nda yaşayan ve okuyan 15 – 30 yaş arasındaki gençlerin, kültürel, sanatsal ve sosyal gelişimini desteklemeyi amaçlayan, merkez çalışanları ve gönüllü gençlik ekipleri ile birlikte gençlik aktivitelerinin düzenlendiği Beyoğlu Gençlik Merkezi Mart 2021'den beri Şişhane'de hizmet veriyor.

Mahalle Evi ve Semt Konakları

Spor Alanları

İlçede açık, kapalı ve özel spor tesisi olarak 14 adet tesis, 1 adet de kentsel ve bölgesel spor alanı bulunuyor. Bu tesislerin toplam donatı alanları içerisindeki oranı %5.36 olup, Kasımpaşa Spor Kulübü'nün stadı olan kentsel ve bölgesel spor alanı niteliğindeki Kasımpaşa Stadyumu ilçedeki en büyük spor alanı ve kentsel sit alanı içerisinde yer alıyor. İlçedeki diğer spor tesisleri İBB Beyoğlu Stadı, Piyalepaşa Spor Tesisi, Okmeydanı Fetih Futbol Sahası, Hasköy Futbol Sahası, Çıksalın Sahası, Sütluçe Spor Kulübü Halı Saha Tesisleri, Beyoğlu Spor Tesisi, Beyoğlu Yüzme Havuzu, Kasımpaşa Spor Kulübü Derneği, Mehmet Oktav Güreş Salonu ve Okmeydanı Atıcılık Okçuluk Tekkesi olarak sıralanabilir. Spor alanlarının daha çok sit alanı dışında ve kıyı kesimlerde yoğunlaştığını söyleyebiliriz.

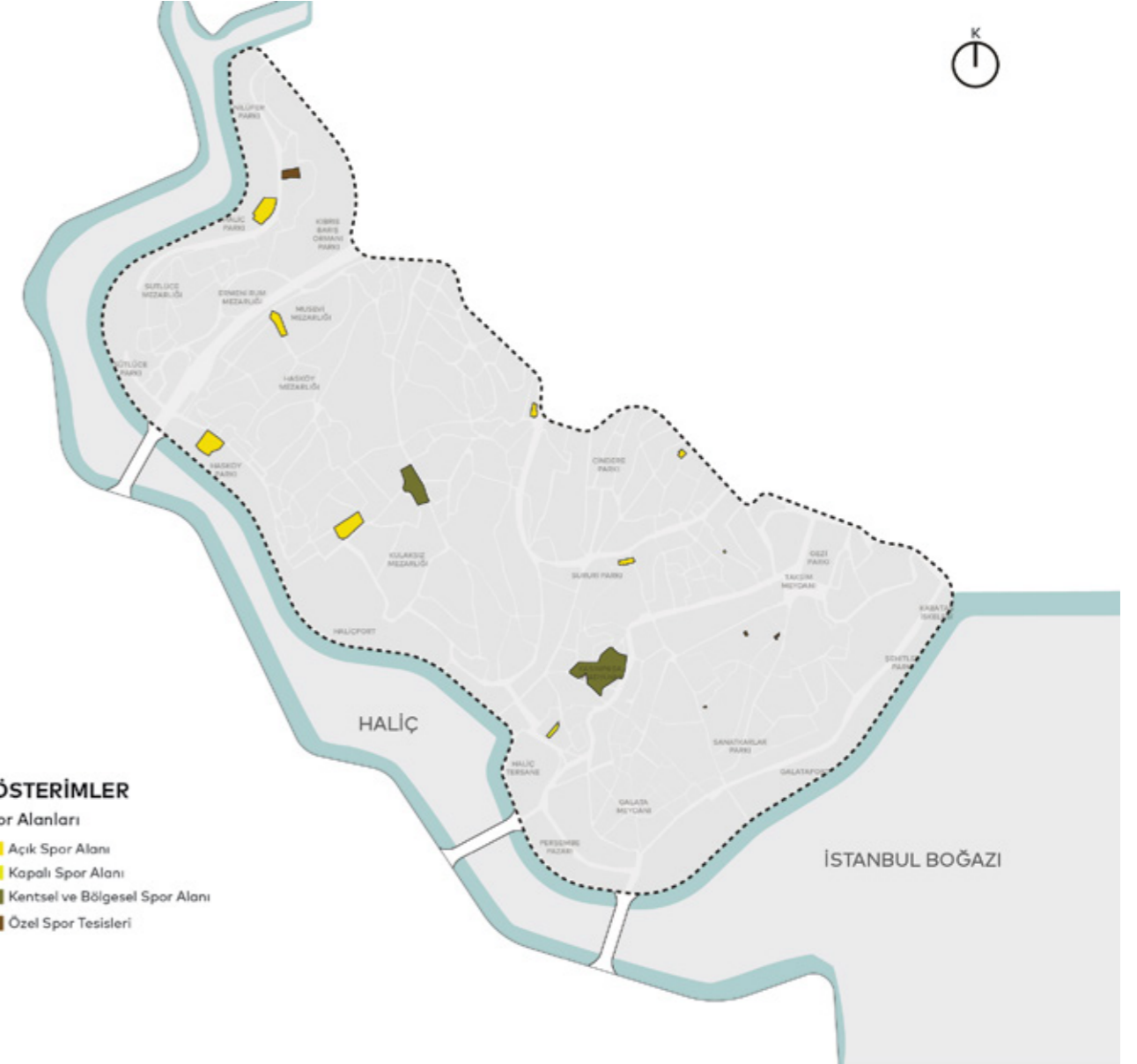
İlçedeki önemli spor kulüpleri şunlar;

- Galatasaray Spor Kulübü
- Kasımpaşa Spor Kulübü
- Beyoğlu Spor Kulübü
- Okmeydanı Fetih Spor Kulübü
- Hasköy Spor Kulübü
- Çıksalın Spor Kulübü
- Beyoğlu Yeni Çarşı Spor Kulübü
- Yenişehir Gençlik Spor Kulübü
- Yeniçeşme Spor Kulübü
- Tophane Tayfun Spor Kulübü

	Sosyal Donatı Alanları	Adet	Alan (m ²)	Oran (%)
Spor Alanları	Açık Spor Alanı	9	48.049	42,4
	Kapalı Spor Alanı	1	1.894	1,7
	Kentsel Ve Bölgesel Spor Alanı	2	57.814	51,0
	Özel Spor Tesisleri	4	5.493	4,9
Genel Toplam		16	113.250	100

Spor Alanları Dağılımı

Haliç'in yakın gelecekte önemli bir su sporları merkezi olması öngörülmüyor.

Spor Alanları

İbadet Alanları

Beyoğlu İlçesi'nde çok kültürlü ve çok katmanlı yapısını yansıtabilecek şekilde farklı dönemlere ve dinlere ait çoğu anıt eser niteliğinde pek çok ibadet alanı yer alıyor. İlçede aktif olarak 100 adet cami, 7 sinagog, 25 kilise/şapel bulunuyor. Toplam donatı alanları içerisindeki oranı %7.19 dur. Sinagog ve kiliseler ağırlıklı olarak kentsel sit alanı içerisinde yer alıyor.

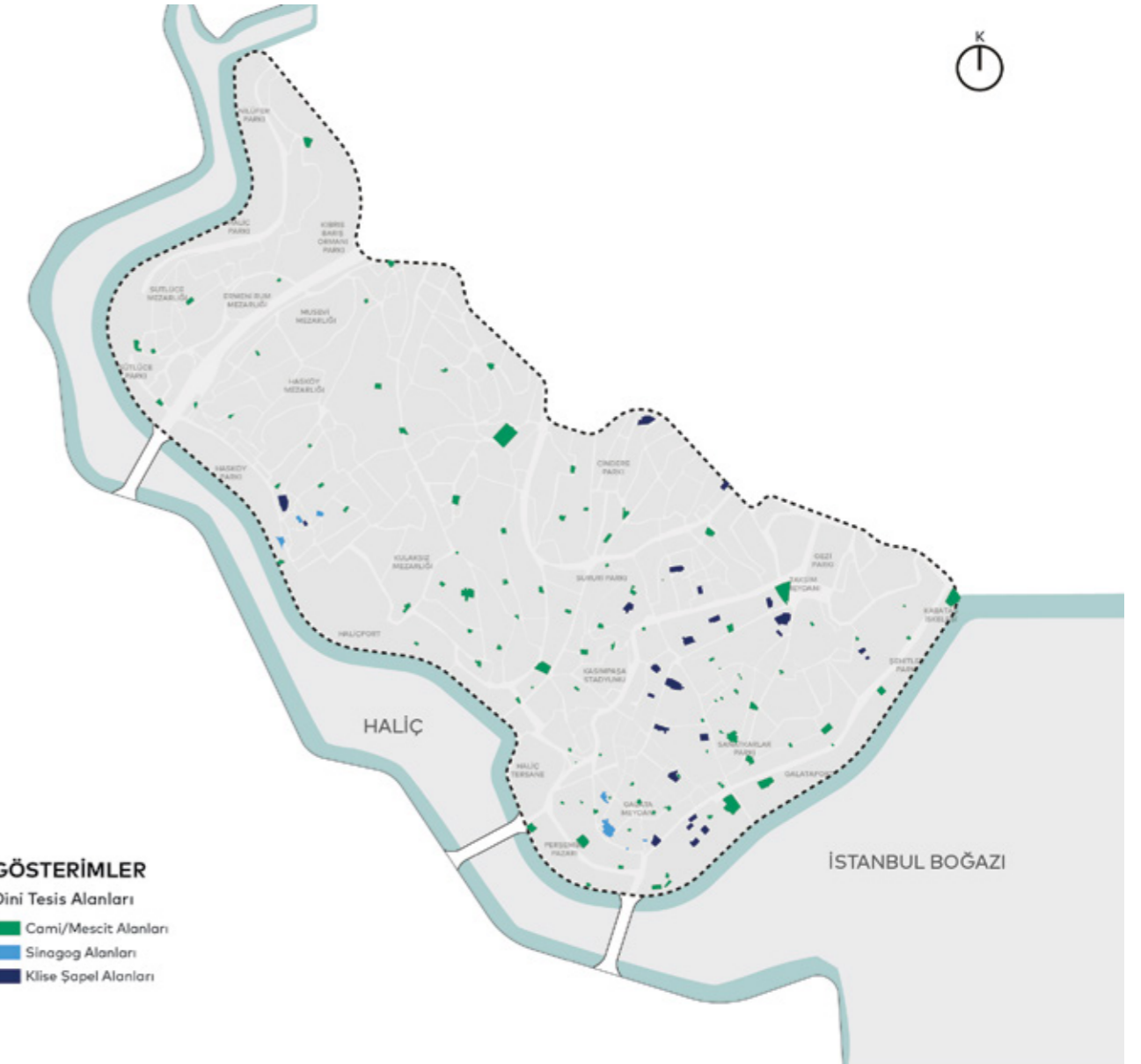
Önemli cami, sinagog, kilise ve şapellerden bazıları şunlar;

- Arap Cami (715)
- Karaköy Surp Lusavoriç Ermeni Ortodoks Kilisesi (1436)
- Kasımpaşa Büyük Camii (1533)
- Cihangir Cami (1559)
- Piyalepaşa Cami (1573)
- Kılıç Ali Paşa Camii (1580)
- Molla Çelebi Camii (1589)
- İtalyan Musevi Sinagogu (1800 ler)
- Nusretiye Cami (1826)
- Aya Triada Rum Ortodoks Kilisesi (1879)
- Sent Antuan Katolik Kilisesi (1912)
- Neve Şalom Sinagogu (1951)

	Sosyal Donatı Alanları	Adet	Alan (m ²)
İbadet Alanları	Cami/Mescit Alanı	102	101.440
	Kilise/Şapel Alanı	25	40.826
	Sinagog Alanı	7	9.089
Genel Toplam		134	151.355

İbadet Alanları Dağılımı

1960'lardan beri ara ara yapımı gündeme gelen Taksim Cami Projesi yer seçimi, tasarımı ve diğer tüm tartışmalara ve eleştirilere rağmen 4 yıl süren inşaatın ardından tamamlandı ve 2021'de açıldı.

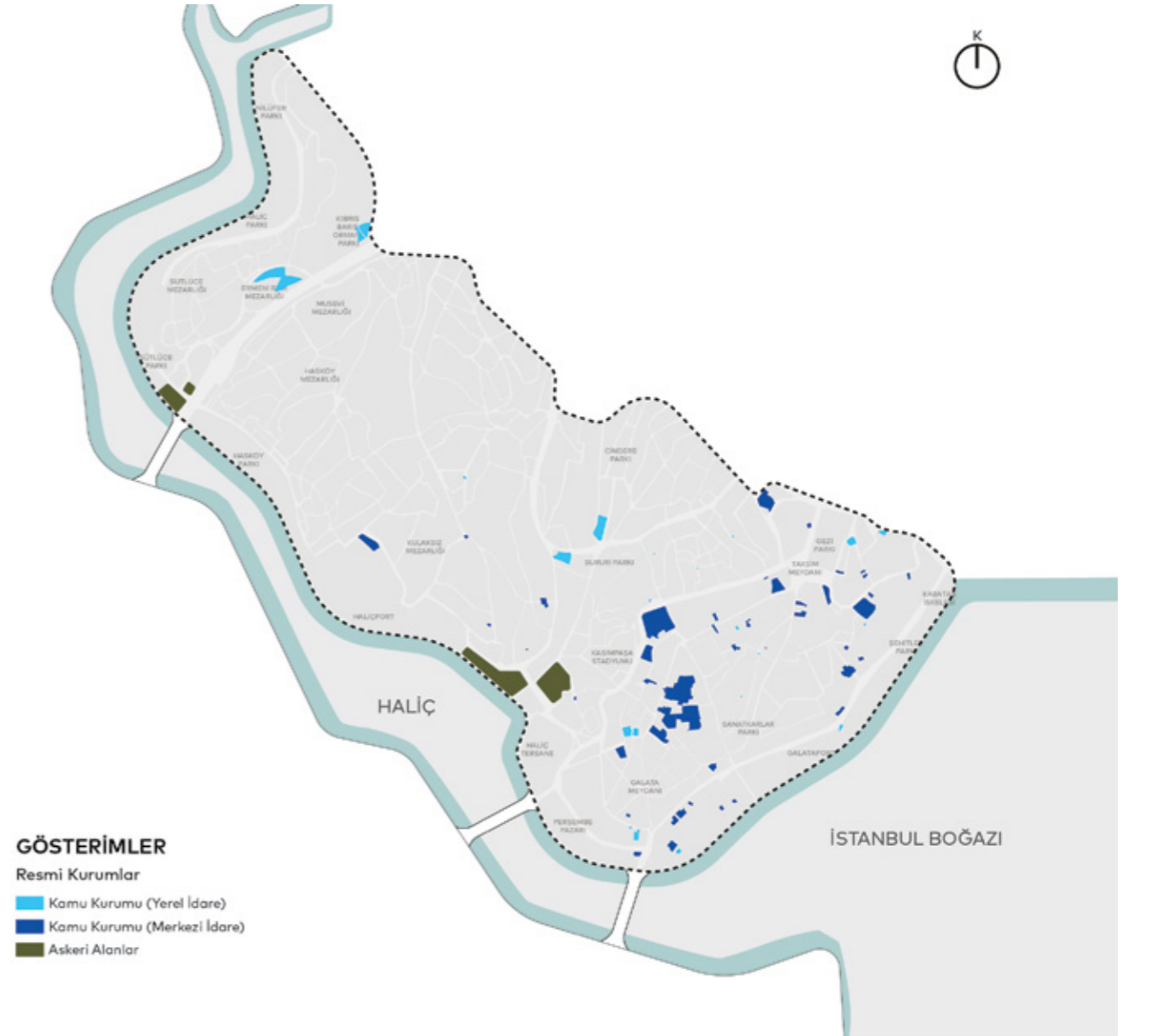

İbadet Alanları

Resmi Kurumlar

Modern belediyeciliğin İstanbul'daki ilk örneği olan Beyoğlu 6.Daire, Osmanlı'nın ilk daimi elçilik binası Fransız Sarayı ve diplomatik temsilcilikleri ile Beyoğlu geçmişten beri önemli bir yönetim merkezi. Beyoğlu'nun kuruluşunda elçilik ve konsolosluk binalarının büyük önemi bulunuyor. Beyoğlu ilçesi günümüzde de İngiltere, Hollanda, Rusya, İsveç, Yunanistan, İtalya Konsolosluklarına ev sahipliği yapıyor. İlçede bulunan toplam 68 adet resmi kurum bulunmakta olup toplam donatı alanları içerisindeki oranı %8'dir. Beyoğlu Belediyesi Binası, İBB Kasımpaşa Hizmet Binası, TRT Taksim Tepebaşı Stüdyoları, Deniz Kuvvetleri Kuzey Deniz Saha Komutanlığı ise ilçede yer alan önemli yerel ve merkezi idare kuruluşlarından bazıları.

Resmi Kurumlar

Donatı Hizmeti Yetersiz Alanlar

Beyoğlu Senin analiz çalışmaları kapsamında mevcut sosyal donatı alanlarının hizmet alanları için Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği Madde 12'de belirtilen anaokul, ilkököl spor alanları ve aile sağlığı merkezleri için 500 m, liseler için 2.500 metre ve camiler için 400 metre değerleri esas alındı. Plan kapsamında yönetmelikte tanımlanmayan park alanları için 500 metrelik yürüme mesafesi yerine park alanların büyüklüklerine göre 500m²'nin altındaki park alanlarına 150m, 500-1.000m² arasındaki park alanlarına 250m, 1.000m²'nin üzerindeki park alanlarına 500m hizmet alanı kabul edilerek ve hizmet alanı dışında kalan nüfusun yoğunluk dereceleri baz alınarak hizmet boşlukları analizi elde edildi. Sosyal donatıların hizmet boşlukları sentez çalışmasında ise her donatı türü özelinde, hizmet boşluklarının tamamından etkilenen nüfusun en çok yoğunlaştığı alanlar tespit edildi. Hizmet alamayan nüfusun yoğunlaştığı alanlar, Beyoğlu genelinde bir kamu yatırımı yapılması durumunda öncelikli alanların tespit edilebilmesi açısından önem teşkil ediyor.

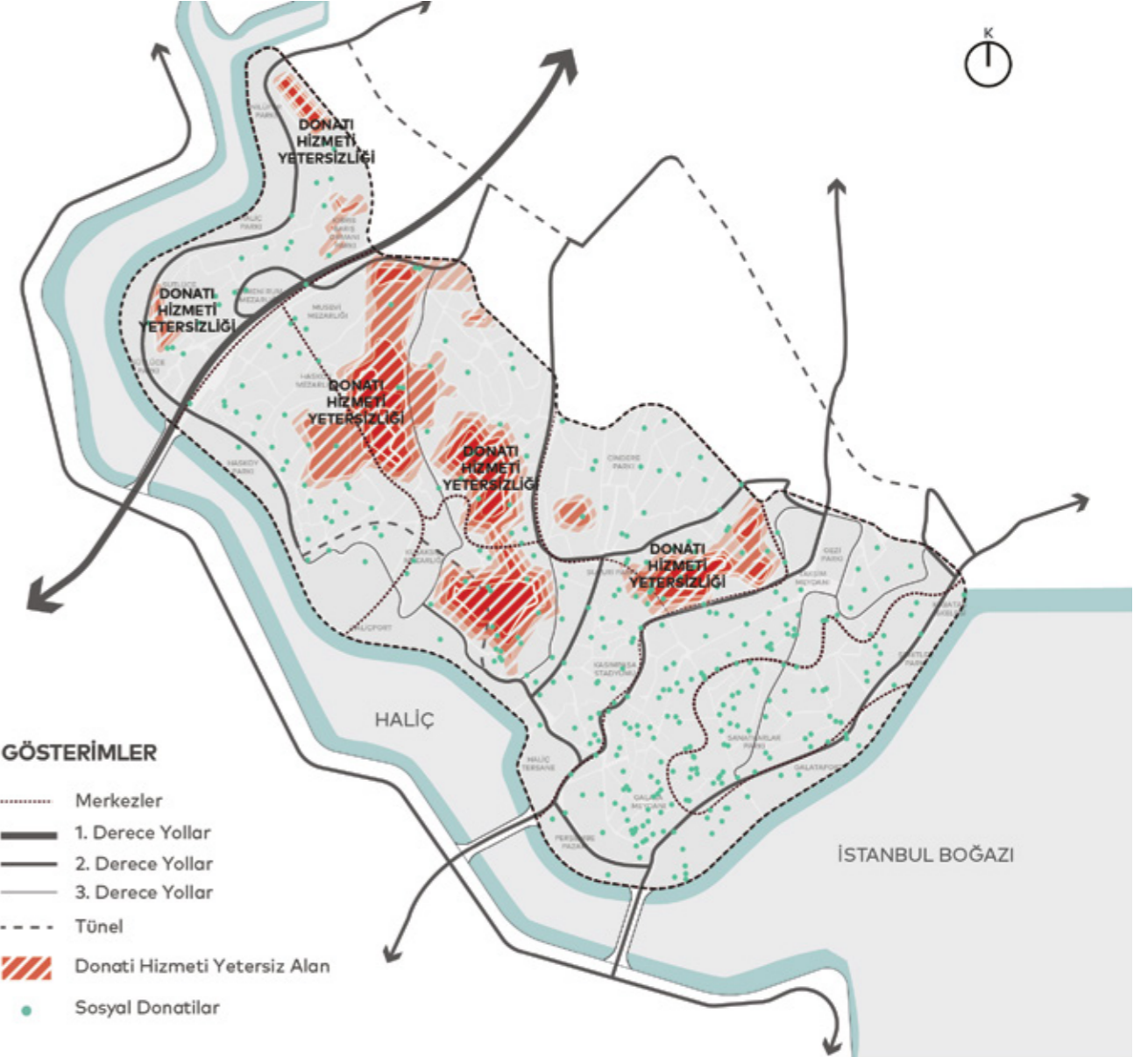
Ortaya çıkan hizmet alamayan alanlar, Kentsel Sit Alanı içerisinde Kasımpaşa, Tarlabası, Ömer Hayyam mahalleleri çevresi, Kentsel Sit Alanı dışında ise Fetihstepe, Kaptanpaşa Kulaksız, Kadı Mehmet Efendi, Hacıahmet ve Piripaşa mahallelerinde nüfusun yoğun olduğu alanlar. Kentsel donatı alanları kentlinin yaşam kalitesinin belirlenmesinde ve yaşanabilir bir çevre oluşturulmasında önemli ve Beyoğlu ilçesinde yetersiz düzeyde olduğu görülüyor. Beyoğlu ilçesi nüfus çeşitliliği açısından farklı ihtiyaçları olan gruplara hizmet ediyor ve kentsel donatılar var olan çeşitliliği kapsayacak düzeyde değil. Beyoğlu, İstanbul içerisinde üstlendiği kültür, sanat ve turizm faaliyetleri yanında önemli bir sağlık ve eğitim merkezi niteliğinde. Bu nedenle İstanbul'un geneline sunulan bu hizmetlerin sürekliliği ve hizmet kalitesinin geliştirilmesine ihtiyaç duyuluyor.

Beyoğlu Senin kapsamında yapılan saha çalışmalarında açık ve kapalı ortak alanlara toplumun her kesiminden ihtiyaç duyulduğu belirtilerek aşağıdaki sorunlar dile getirildi:

- Park yetersizliği ve mevcut parkların kullanımında yaşanan sorunlar
- Park alanlarının farklı yaş gruplarındaki çocukların ihtiyacına yönelik tasarlanmamış olması
- İşiklandırmanın yetersiz olması nedeniyle yaşanan güvenlik sorunları
- Kadınların sosyalleşebilecekleri kamusal alan ihtiyacı
- Farklı yaş grubundaki çocukların kamusal alan ihtiyacı
- Pandemi nedeniyle kamusal alana ihtiyacının artması
- Kamusal alanların yaşlıların ve engellilerin erişilebilirliğine göre tasarlanmamış olması
- Göçmen nüfus ile yerel halkın bir arada yaşadığı mahallelerdeki kamusal alanlarda sorunların ortaya çıkması
- Bazı grupların kamusal alanları kullanamaması

Donatılar	Hizmet Alamayan Nüfus (%)
Anaokulu	44,60
İlkokul	28,70
Ortaokul	0,95
Lise	-
Parklar	3,63
Spor Alanları	44,63
Aile Sağlığı Merkezi	22,66
Cami	11,12

Donatı Alanları Hizmet Alan/Alamayan Nüfus

Donatı Hizmeti Yetersiz Alanlar

Kamusallık

Kamusal alanlar, kentlerde toplumsal deneyimin yoğunlaştığı mekanlar olarak değerlendirilir ve özellikle İstanbul ve Beyoğlu gibi çok katmanlı ve çok kültürlü kentlerde kamusal mekanların erişilebilirliği, işlerliği, sahiplenilmesi, paylaşılması, değişimi ve dönüşümü önemli tartışma konusudur. Bu bölümde Beyoğlu meydanları, kıyıları ve İstiklal Caddesi ele alındı.

Kamusal Mekan Olarak Beyoğlu Kent Meydanları ve İstiklal Caddesi

Kentlerde sosyal etkileşimin en üst düzeyde yaşandığı meydanlar fiziksel kurguları, sosyal, kültürel ve tarihsel özellikleri ile etkileşim sağlayan, kentlerin geçmişten günümüze kadar uzanan dönemlerin etkisi ile biçimlenmiş odak noktaları olarak tanımlanır. Zaman içerisinde değişim ve dönüşüm yaşayan kent meydanları kentlerin hafıza mekânları niteliğindedir ve kullanıcıların sosyal, kültürel ve işlevsel açıdan kent hayatına katkı sağlayarak yaşam kalitesini etkilerler.

Beyoğlu ilçesinde meydan fonksiyonuna sahip 11 adet alan bulunuyor. Beyoğlu merkezinde konumu, tarihi birikimi, sosyal, kültürel ve ticari faaliyetlerin çeşitliliğinin öne çıktığı kentsel sit alanı bölgesinde meydanların yoğunlaştığını görüyoruz.

Kentsel sit alanı dışında kalan konut yoğun bölgedeki meydanlar ise Kızılay Meydanı, Kulaksız Meydanı, Kalaycibahçe Meydanı ve Çıksalın Meydanı. Bu meydanlar

daha çok yakın çevresine hizmet ediyor. Mevcut kamusal kullanımları araç işgalleri ile kısıtlanmış durumda ve meydan kullanımlarına yer verecek düzenlemelere ve tasarımlara ihtiyaçları var.

Karaköy'de yer alan "Meydan ve Zeminaltı Otopark Projesi" ile katlı otoparkın alandan kaldırılarak bölgenin meydan niteliğinde kamusal alan olarak tasarlanmasına karar verildi ve proje süreçleri devam ediyor.

Meydan Alanları

Beyoğlu'ndaki Meydan Alanları

Taksim İstanbul'un Kalbi Sergisi, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü⁴⁹

İstanbul'un Buluşma, Bir Araya Gelme, Tartışma, Yaratıcılık, Keşif, İfade, Özgürlük, ve Çatışma Alanı: Taksim Meydanı

17. ve 18. yüzyıllarda, Pera'nın sınırını belirleyen mezarlıkları, gezinti yerleri, kahvehaneleri ve su dağıtım merkezi ile tanımlanan Taksim bölgesi, 19. yüzyılın başında Topçu Kışlası'nın yapımıyla askeri bir işlev de kazanır, yeni rejimin hızla inşa edildiği 20. yüzyılda ise Cumhuriyet'in en kuvvetli temsil alanlarından birine dönüşür. Devletin, İstanbul'un Bizans ve Osmanlı kimliğini yansıtan Tarihi Yarımada yerine,

ilk şehircilik denemelerinin uygulandığı, apartmanları, mağazaları ve eğlence yerleriyle modern bir yeni kimliğin yaratımına hâlihazırda uygun Beyoğlu-Taksim bölgesini seçmesi şaşırtıcı değildir ve toplumsal devinim Taksim'in mekânsal dönüşümüyle başlatılmak istenir.⁵⁰

Taksim Meydanı Türkiye Cumhuriyeti ile batılı, çağdaş kamusal alan kavramı ile inşa edilen ve kamusalılık durumunun tariflenerek bir öğretiye dönüştüğü fiziksel mekân olarak karşımıza çıkar.

- Topçu Kışlası, özellikle futbola olan yoğun ilgiden dolayı, 1921'de İstanbul'un ilk stadyumu olarak kullanılmaya başlanır ve 1940'taki yıkımına kadar Galatasaray ve Güneşspor gibi kulüplerin sahası olur.
- 1926 yılında yapımına başlanan Cumhuriyet Anıtı ile İstanbul, yeni rejimi temsil eden bir tören ve toplanma alanına kavuşur, mekân sıklıkla yerli-yabancı konukların ziyaretine ve bayram kutlamalarına sahne olur.
- 1936'da İstanbul'un nazım planını yapmakla görevlendirilen mimar ve şehirci Henri Prost, Cumhuriyet Meydanı'nın düzenlenerek halkın yeni tören ve toplanma alanı olmasını teklif eder.
- Topçu Kışlasının yıkılmasıyla yeni konut yerleşimlerinin ortasında, araç trafiğiyle kesilmeyen bir gezinti parkı yaratılmış olur.

İlk yapılışından günümüze kadar değişen hükümetlerin ideolojileri doğrultusunda şekillenen Taksim Meydanı özellikle kamusal alan tartışmalarının ve kamusal alanda farklı söylem gruplarının çatışmalarının da merkezi niteliğindedir.

Taksim Meydanına cephesi olan ve 2021 yılında tamamlanarak açılan Taksim Camii toplumsal hafıza, meydanın ölçeğini, fonksiyonunu değiştirmesi ve özellikle yeri açısından çokça eleştirilir. 2016 yılında Taksim Camii projesinin başlamasının ardından 2018 yılında yaklaşık 10 yıl boyunca işlevsiz bırakılan Atatürk Kültür Merkezi'nin yıkılarak yerine Yeni AKM projesinin yapılması büyük ölçekli projelere yönelik eleştirilerin odaklarından biri olur.

Taksim Meydanı aynı zamanda İstanbul için bir kendini ifade etme, özgürlük ve çatışma alanı olarak kentin mücadele hafızasında önemli bir yer tutar. 1 Mayıs kutlamaları için işçi sınıfının buluşma noktası olan meydan, 2013 yılında Gezi Direnişine ve birçok mücadeleye de tanıklık etmiş bir alan. Taksim Camii Projesi, AKM'nin yıkılması ve Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesi ve Topçu Kışlası'nın yeniden yapılması gibi kentsel hafıza açısından önemli bir yer tutan Taksim

Meydanına yönelik bu müdahaleci projeler Gezi Direnişinin de temelini oluşturur.

Son olarak; İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 'İstanbul Meydanlarına Kavuşuyor' sloganıyla 2020 yılında ilan ettiği ve Taksim Meydanı, Gezi Parkı ve çevresi olmak üzere yaklaşık 160 bin metrekarelik alanı kapsayan Taksim Meydanı Kentsel Tasarım Yarışmasına 146 proje katılır ve seçilen 3 proje "istanbulsenin.org" internet sitesinde halk oylamasına sunulur. Oylama sonucuna göre 15 sıra numaralı proje yarışmayı kazanırken 16 ve 19 sıra numaralı projeler eşdeğer proje seçilir.

Değiştirilmiş Proje Sınırı

- Projede Taksim Meydanı'nın Gezi parkı ile bütünleşerek farklı taleplere cevap verebilecek bir buluşma noktası haline gelmesi hedeflenmiştir. Cumhuriyet Anıtı'nın meydan içindeki konumunu güçlendirmek için Cumhuriyet Caddesi ve AKM yönündeki iki eksen ağaçlarla gölgelenmiş konforlu yürüme ve dinlenme alanlarına dönüştürülerek bu iki eksenin meydanı desteklemesi sağlanmıştır.
- Projede İstiklal Caddesi ile devamlılığı bulunan, AKM ve Atatürk Kitaplığı gibi kültür mekânları ile bağlantı kurarak Gezi Parkı'nı Maçka Parkı'na bağlayan ve manzara terasları bulunan yaya köprüsü önerisi geliştirilmiştir. Yaya köprüsünün bir diğer katkısının da yakın dönemde artan turizm baskısını dengeleyecek şekilde Gezi Parkı ve Taksim ile Maçka ve Nişantaşı arasında yeni bir bağlantı kurması olarak düşünülmüştür. Ayrıca nostaljik tramvayın güzergahının da Gezi Parkı'nın çevresini dolaşacak şekilde uzatılması planlanmıştır.
- Uzun süreli bir inşaat süreci olmamasına ve mümkün olan en az müdahale ile en büyük faydayı sağlama amaçlı yapılmış olan proje aynı zamanda etaplı bir imalat süreci ile Taksim'in gündelik yaşamını aksatmadan dönüşümünün sağlanmasını hedeflemiştir.

Taksim Kentsel Tasarım Yarışmasını Kazanan 15 Sıra Numaralı Proje

- 12.02.2021 • Projenin Koruma Kuruluna İletilmesi
- 12.03.2021 • Gezi Parkının mülkiyetinin vakfa devri
- 05.10.2021 • Proje sınırının revize edilerek tekrar Koruma Kuruluna İletilmesi
- 17.12.2021 • Koruma Kurulu Kararı
- 10.01.2022 • Koruma Kurulu kararına itiraz

12.02.2021 tarihli yazı ile Jüri değerlendirmesi, halk oylaması ve Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı onayıyla seçilen "Taksim Meydanı Kentsel Tasarım Yarışma Projesi" onaylanmak üzere Koruma Kuruluna iletilir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Vakıflar Genel Müdürlüğü, tapuda İBB'ye tahsis edilmiş olan ve mülkiyeti İBB'de bulunan Taksim Gezi Parkı'nı, 12.03.2021 tarihinde alınan kararla "Sultan Beyazıt Hanı Veli Hazretleri Vakfı"na devreder ve proje süreci duraklar.

Ardından 05.10.2021 tarihli yazı ile Jüri değerlendirmesi, halk oylaması ve Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı onayıyla seçilen "Taksim Meydanı Kentsel Tasarım Yarışma Projesi"nden mülkiyeti Sultan Beyazıt Hanı Veli Hazretleri Vakfı'na ait 751 ada 1-2-3-4 parsel nolu alanlar çıkarılarak sınır revize edilir ve proje tekrar ilgili Koruma Kuruluna iletilir. İstanbul İli, Beyoğlu ve Şişli İlçesi, Taksim Uluslararası Kentsel Tasarım Yarışması Projesine ilişkin pek çok hususta değişikliği içeren Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 17.12.2021 tarih ve 10038 sayılı kararında projenin ilgili hususlar doğrultusunda hazırlanarak Kurula iletilmesi halinde değerlendirilebileceği belirtilir. 10.01.2022 tarihli yazı ile söz konusu kurul kararına ilişkin İBB itirazı Koruma Yüksek Kurulu'na iletilir.

Yarışma süreci bazı eleştirileri de beraberinde getirir. Kültürel miras ve kent planlaması konularında çalışan meslek ve bilim insanları, meslek örgütleri, kent savunucuları gibi tüm paydaşların yarışma süreci başlatılmadan önce tartışmaya davet edilmesi ve kentlinin zihninde nasıl yeni bir silüet ya da kimlik oluşturacağına ilişkin sorulara cevaplar ve çözümler aranması gerektiği dile getirilir. Ayrıca projenin Taksim Meydanı'nın siyasal, simgesel ve tarihsel kimliğini daha fazla ifade etmesi gerektiği ifade edilir ve insanların toplanmasına elverişli bir alan tasarlanması talepleri gündeme gelir. Projenin uygulanması sürecinde bu taleplerin dikkate alınması ve katılımın genişletilmesi daha sahiplenilen bir tasarım uygulamasının gerçekleşmesini sağlayacaktır.

Taksim Meydanına ilişkin Beyoğlu Senin çalışmalarında ifade edilen sorun ve talepler aşağıdadır:

- Meydandaki gölgeliklerin ve oturma alanlarının artırılması ile Taksim'i geçmişten bu yana kullanan insanların bölgeyi daha fazla ziyaret etmesinin ve daha fazla vakit geçirmesinin sağlanması
- Alt geçidin iptal edilerek Cumhuriyet Caddesi ve Tarlabası Bulvarının eski halinin korunması ve ulaşım konusunun proje kapsamında yeniden değerlendirilmesi
- Taksim Meydanı'nın işleyen bir meydan olarak yaşatılması
- "Kavuşma Durağı" gibi projelerle meydanda karşılaşma mekanları yaratan yaklaşımların çoğaltılması
- Taksim Meydanı dışında bölgede acil ve afet durumunda toplanacak bir alanın olmaması
- Taksim Meydanı'nda kent belleği çalışan sanatçıların iş yapmasını teşvik edecek uygulamalar ve tasarımlar yapılması
- İstanbul'un en önemli merkezlerinden birisi olan Taksim Meydanı için detaylı bir şekilde temizlik yapabilecek ve alanın güvenliğini sağlayabilecek özel bir ekip oluşturulması
- Taksim Meydanı projesinde kadınların da düşünülmesi

- Taksim alt geçitteki rutubet, su basması, temizlik ve güvenlik sorunlarının, bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları eksikliğinin ve asansör ve yürüyen merdivenlerdeki sürekli oluşan arızaların giderilmesi
- Meydanlarda sürekli güvenlik bariyerlerinin bulunması sonucu kamusal kullanımın kısıtlanması sorunu

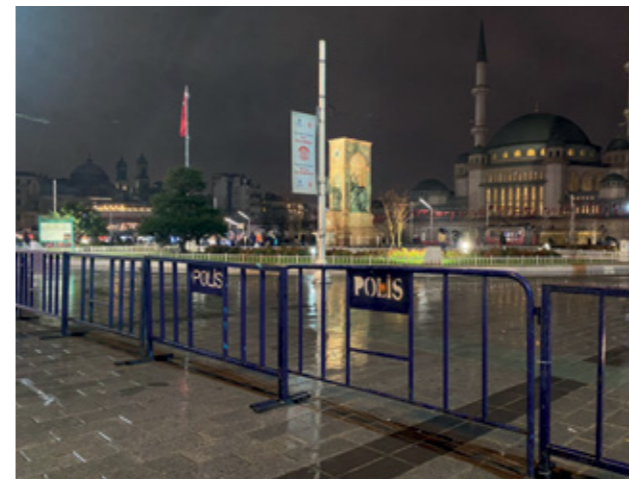
Toplantı ve etkinliklerde diğer meydanlara ilişkin ifade edilen sorun ve öneriler de aşağıdaki gibidir:

- Tünel Hattının Beyoğlu çıkışında İstiklal Caddesine açılan Tünel Meydanı, Metrohan ve Cer Atölyesi ile odak özelliği taşımaktadır. Kullanıcı deneyimi için İstiklal Caddesine açılan bir kapı olarak ve çevresinde yer alan önemli tarihi yapılar ile bütüncül değerlendirilmesi, meydan özelliğini ve kamusallığını ön plana çıkaracak tasarım projelerinin hazırlanması
- Şişhane Meydanının Kasımpaşa, Galata ve İstiklal Caddesi hattına bağlantısının güçlendirilmesi
- Karaköy Meydanında yaya erişilebilirliğinin artırılması ve ulaşım bütünlüğünün sağlanması
- Galata Meydanı - Tünel Meydanı - Şişhane Meydanı arasındaki bölgede geleneksel üretim faaliyetlerinin korunarak geliştirilmesi
- Taksim Meydanı, Galatasaray Meydanı ve Tünel meydanında bulunan kamu araçlarının kaldırılması

Taksim Meydanı ve diğer tüm kentsel alanlar, şehrin tarihsel ve kolektif belleği olarak değerlendiriliyor. Bu doğrultuda, Taksim çevresi ve diğer kent meydanları kentsel ve toplumsal bellek ile toplumsal tarih açısından somut biçimde koruması gerekli bir kültür mirası olarak ele alınmalı.

Taksim Meydanı, 2022

Taksim Meydanı

Galatasaray Meydanı

Türkiye'nin En Kozmopolit Aksı: İstiklal Caddesi

Beyoğlu denince aklımıza ilk İstiklal Caddesi gelir. Geçmişte Cadde-i Kebir ve Grande Rue de Péra olarak bilinen 1,4 km uzunluğundaki cadde Tünel Meydanı ile Taksim Meydanını birbirine bağlar ve paralelinde yer alan Tarlabası Bulvarı ile birlikte Beyoğlu merkezinin bel kemiğini oluşturur. İstanbul'un ticari ve kültürel merkezi olma özelliğini koruyan İstiklal Caddesi İstanbul'un kentleşmesinde de önemli bir yere sahiptir.

Bizans döneminde Cenevizlilerin yerleştiği Pera bölgesine, 16.yy'da İstanbul'un fethinden sonra Galata'nın ticari gelişimiyle birlikte Haliç kıyılarında bulunan Venedik, Pisa ve Amalfi kolonileri, sonraki yıllarda ise Osmanlı ile ticaret yapmak isteyen İngiliz, Fransız ve Hollandalılar yerleşirler. Fransızların Galata'da ilk elçilik binalarını yapmaları, 17.yy'da Beyoğlu'na pek çok elçilik binası yapılmasıyla İstiklal Caddesi etrafında mahallelerin oluşmaya başlaması, 18.yy'da Osmanlı'daki batılılaşma hareketleri ile İstanbul'un Avrupa'nın pazarı haline gelmesi, 1731 yılında Maksem binasının, 1762 yılında Saint-Antoine Kilisesi'nin yapılması gibi gelişmelerle Kauffer'in 1786 ve Stolpe'nin 1882 yılındaki haritalarında İstiklal Caddesi aksının kamusal bir merkez olarak belirginleştiği görülür.

19. yüzyıl İstiklal Caddesi'nin mekansal gelişimi açısından önemlidir ve bu dönemde dış ticaretinin gelişmesiyle uluslararası bir pazar haline gelen Beyoğlu; tiyatroları, konserleri, mağazaları ve otelleri ile Avrupa'ya özgü bir yaşam tarzının temsilcisi ve kültür, sanat ve eğlence merkezi olarak sadece yabancıların değil tüm halkın yer aldığı bir kamusal hayatı temsil eder. 19.yy'da Beyoğlu'nda simge yapı niteliğinde pekçok tiyatro, farklı dinlere ait dini tesisler ve hastaneler yaptırılır. Yüzyıl sonlarına doğru ise otel yapıları ve çoğu İstiklal Caddesi üzerinde bulunan pasajlar ortaya

İstiklal Caddesi⁵¹

çıkır. Avrupa mallarının satıldığı bir bölge olan Beyoğlu ve İstiklal Caddesi 1845 yılında yapılan Galata Köprüsü ile çekim merkezi haline gelir. 1850'li yıllarda ilk otomobillerin gelmesi, 1875 yılında açılan Beyoğlu-Karaköy Tüneli ve yine bu yıllarda hizmete açılan İstiklal Caddesi tramvayı ile birlikte İstiklal Caddesi'nin başlangıç ve bitiş noktaları belirlenmiş olur. 1857'de ilk belediye teşkilatı olarak kurulan Altıncı Dairenin Caddede ulaşım ve altyapı ile ilgili düzenlemeleri, yol genişletme, kaplama ve bölgenin daha sağlıklı hale getirilme çabaları 20. yy'a kadar devam eder.

20. yy'da da Beyoğlu'nun kültürel odak noktası olma özelliği devam eder. Galata Köprüsü'nün açılmasıyla Tarihi yarımada da üretilen ürünler Beyoğlu'nu pazar olarak kullanmaya başlar. Beyoğlu pastaneleri politikacıların, edebiyatçıların, sanatçı ve iş adamlarının uğrak yeri olur.⁵²

1914-1918 I. Dünya Savaşı'nın ardından İstanbul, kaybedilen topraklardan gelen göç dalgası, Batı Anadolu'nun Yunanlılar tarafından işgali ile oluşan göç ve Rusya'daki çarlık rejiminin

yıkılışı ile başlayan Bolşevik devriminden kaçan Rus nüfusu için çekim merkezi haline gelir. Bu göç dalgasından İstanbul bütünü etkilense de çok kültürlü ve çok dilli yapısı ile Pera olarak adlandırılan Beyoğlu bölgesi daha fazla etkilenir. Bu süreçte, artan nüfusun doğurduğu asayiş ve sağlık sorunları, pahalılık, gıda, konut sıkıntısı belirgin hale gelir.⁵³

1923'te Lozan Antlaşması ile kapitülasyonların kaldırılmasıyla yabancı tüccarların bölgeyi terk etmesi, elçiliklerin Ankara'ya taşınması İstiklal Caddesi ve çevresini etkiler. 1928 yılında Taksim Cumhuriyet Anıtının yapılmasıyla Taksim Meydanı ve anıt, Caddenin başlangıç noktası haline gelir. 6-7 Eylül olayları gibi toplumsal ve siyasal olaylar, Tarlabası Bulvarı'nın açılması ve İstiklal Caddesi'nin yayalaştırılması gibi planlama ve imar çalışmaları yine İstiklal Caddesi'nin gelişimini ve dönüşümünü etkiler. 1990'lı yıllardan başlayarak 2000'li yıllardan itibaren etkilerinin daha çok hissedildiği küreselleşme kentler kadar kentlerin kamusal bir parçası olan caddelerin ve sokakların da kendilerine özgü mekanlarını kaybederek değişmesine sebep oldu. 2000'li yıllar İstiklal Caddesi'nin bugünkü görünümüne kavuşmasında dönüm noktası niteliğindedir.

İngiliz 28. Piyade Tümeni Birliği, İşgal Yılları, İstiklal Caddesi

Beyoğlu'nda küresel ekonomi ile yarışamayan küçük esnafın bölgeyi terk etmesi, kentin belleğinde önemli yere sahip dükkanların kiralarını ödeyemediğinden kapanması veya taşınması, zincir mağazaların açılması 2000'li yıllardan sonra gerçekleşir. Demirören, Grand Pera ve Narmanlı Han gibi projelerle önemli yapılar İstiklal Caddesi'nin dokusuna ve ticari yapısına uygun olmayacak şekilde AVM'ye dönüşür. Caddede yer alan kitapçılar, pastaneler, sinemalar, lokantalar ve Beyoğlu ile özdeşleşmiş daha pek çok özgün işletme yerini zincir mağazalara, yeme içme mekanlarına ve uluslararası markalara bırakır. (bkz: İstanbul'un Hafıza Mekanları: Özgün Beyoğlu İşletmeleri) Çok işlevli yarı kamusal ve özel mekanlar olan pasajlar, geçitler ve hanların kentsel dokuya eklenmeleri önemli bir potansiyel olarak görülüyor. Bu yapıların tek işlevli otel veya AVM yapılarına dönüşmesi, aşırı ticarileşme ve turistikleşme 2000'li yıllarda hem eleştirilere hem de kentsel mücadelelere konu oldu. Toplumsal olayların da hafızasında önemli bir yer tuttuğu İstiklal Caddesi 2013 Gezi Direnişi ile 2016 bombalı saldırılardan büyük ölçüde etkilendi ve bu olaylar da değişim sürecinde önemli rol oynadı.

Günümüzde İstanbul'da yaya trafiğinin en yoğun olduğu İstiklal Caddesi sahip olduğu dükkanlarla perakende sektörü tarafından da önemli bir alışveriş caddesi olarak değerlendiriliyor. Değişen tüketici talepleri, ekonomik ve politik anlamda yaşanan olumsuz gelişmeler, kentsel yenileme faaliyetleri, inşaat çalışmaları, değişen turist profili ve güvenlik sorunları İstiklal Caddesinde sektörü etkileyen olumsuz gelişmeler olarak görülüyor.

Caddeler ve sokaklar kentsel hafızanın ve kentlerin ulaşım ağının önemli bir parçası olmasının yanında barındırdıkları işlevler ile kent hayatında kamusal mekan olarak da önemli bir yere sahiptirler. Kentlerin sosyal, ekonomik, toplumsal durumlardan etkilenmesi gibi caddeler de içinde buldukları koşullardan etkilenecek değişirler.

Beyoğlu Senin çalışmaları kapsamında hem büyük ölçekli projelerin etkileri değerlendirilmiş hem de ölçeği küçük olsa da etkileri büyük olan pek çok karar ve müdahalenin İstiklal Caddesinde sebep olduğu dönüşüm incelenmiştir. Bunun yanında kentsel hafıza açısından önemli olan bu aksta kültürel miras yürüyüşleri gerçekleştirilmiştir. İBB Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı tarafından İstiklal Caddesi üzerinde hayata geçirilen "İstiklal Senin" projesi de Beyoğlu'nun zengin kültürel mirasının mekanlar, olaylar ve kişiler üzerinden takip edilmesini, hafızasının yaşatılmasını amaçlıyor. Ayrıca İBB Miras tarafından Botter Apartmanı, Markiz Pastanesi ve Metrohan gibi tarihi eser niteliğinde simge binalarda restorasyon çalışmaları yürütülüyor. Eş zamanlı olarak cadde üzerinde belirlenen Galatasaray Lisesi Önü ve Tünel Meydanı gibi noktalarda, kesintisiz kültür-sanat etkinlikleri düzenleniyor. Açık alan sergileri, müzik dinletileri ve karma etkinliklerle bu etkinliklerin sürekli hale getirilmesi amaçlanıyor.

Beyoğlu Senin kapsamında yapılan toplantılar, atölyeler ve saha çalışmalarında İstiklal Caddesi özelinde diğer çıkan sorun ve öneriler ise şunlar;

- STK'lar da dahil edilerek mekansal alan yönetimi eylem planı yapılması
- Tarık Zafer Tunaya sokaktaki metro girişinin ve İsveç Konsolosluğunun yanındaki açık alanın etkinlikler için kullanılması
- Trafiğe kapalı bir cadde olmasına rağmen trafik sorunu bulunan İstiklal Caddesinde insanların araç taciziyle karşı karşıya kalmaması için gerekli önlemlerin alınması
- Taksim Meydanı ile Galatasaray Meydanı arasındaki alanın aşırı turistikleşmesinden dolayı Beyoğlu kitlesi tarafından artık kullanılmaması
- Turistleri çekmek için yapılan faaliyetlerin, insanların pasajlara girmesi ve İstiklal Caddesi üzerinde yürümesi için güvensiz bir ortam yaratması
- İstiklal Caddesi'ndeki yaya ulaşımının güvenli ve

konforlu hale getirilmesi, yoğunluğu azaltacak çözümlerin geliştirilmesi

- Cadde üzerindeki ara sokakların sağlıklı kullanılması için cadde üzerinde yer alan önemli kurumlarla ilişkilerin geliştirilmesi, işbirliklerinin güçlendirilmesi
- Galatasaray Lisesi'nin bahçesinin dönemsel etkinlikler için kullanılabilir hale getirilerek yarı kamusal alanlar yaratılması
- Çıkma sokak ve dar sokakların tespit edilerek aydınlatma elemanlarının artırılması
- Sosyal ve kültürel etkinlik mekanlarının gösterdiği uygulamaların geliştirilmesi
- Pasajlara yönlendirmelerin artırılması

Kıyı Erişimi ve Kıyı Kamusalılığı

İnsan yaşamında su ve kıyı eski çağlardan beri hep önemli olmuştur. Eski uygarlıkların hemen hepsi su kenarında veya ona bağımlı olarak kurulmuşlardır. Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sürecinde de kentleşmenin hızlanması, sanayinin kent dışına çıkması, halkın dinlenme ve gezinme alışkanlıklarındaki değişimler, turizm ve ulaşım gereksinimleri ve özellikle metropoliten alanlarda rekreasyon gerekliliğinin artması kıyı kullanımı ve erişim ihtiyacını artırmış ve bu durum da kıyı alanlarının değişimini beraberinde getirmiştir.

Galata Limanı çevresinde bir liman kenti olarak gelişen Beyoğlu ilçesi yaklaşık 9 bin 500m uzunluğunda Haliç ve Marmara kıyıları ile günümüzde de kıyı kenti olma özelliğini devam ettiriyor. Kıyıda yer alan 5 adet iskeleden aktarma merkezi niteliğindeki Karaköy ve Kabataş iskeleleri çevre ilçelerle bağlantı sağlayan önemli ulaşım odakları. Beyoğlu kıyılarında son dönemde Merkezi hükümet tarafından yürütülen Galataport ve Haliçport gibi büyük ölçekli turizm yatırımları ilçede kıyı sürekliliği ve kamusalılığına büyük oranda zarar verdiği gerekçesiyle eleştirilere sebep olur. Projelerin yapımı için kıyıya yapılan dolgu alanları ise Haliç'in doğal yapısının bozulmasına ve kıyı formunun değişmesine neden olur.

Kabataş, deniz yolu, tramvay, füniküler ve otobüs hatlarının kesiştiği önemli bir ulaşım odağıdır. Kamuoyunda "Martı Projesi" olarak bilinen ve 2009 yılında duyurulan "Kabataş Transfer Merkezi Projesi" dolgu alanı ile kıyıya ve tarihi kent silüetine zarar vermesi ve 2016 yılından itibaren uzun süre Fındıklı Parkı'nın bulunduğu kıyı bandının yayalara kapatılması gerekçeleriyle eleştirilir. 2018 yılında ise daha önce büyük bir tepkiye neden olan projede martı formunda önerilmiş iskele yapısı ve yolun yer altına alınması kararı iptal edilir ve 2019 yılında geçici iskele binasının yer aldığı ilk etap erişime açılır. 2019 yılından sonra İBB tarafından çevrimiçi haritalandırma, anket ve çalıştay gibi etkinlikleri içeren katılımcı bir süreç işletilerek "Kabataş Meydanı Hizmet Yapıları ve Transfer Merkezi Projesi" ismi ile proje içeriği de kamusal kullanımlara daha fazla imkan sağlayacak düzenlemeler ile güncellenir. Ancak kıyı erişimi kısıtlılığının uzun süre devam etmesi, proje sürecinin yeterince şeffaf olmaması ve katılım sürecinin tasarıma ne ölçüde yansıdığına belirsiz olması gibi gerekçelerle eleştirilmeye devam ediyor.

Kıyı bölgesinde yer alan fonksiyonlar incelendiğinde kıyıların %29.47'lik kısmının aktif yeşil alan olarak kullanıldığı, %25.32'lik kısmında ise Haliçport inşaatının devam ettiğini görüyoruz.

Fonksiyonlar	Alan (ha)	Yüzde (%)
Aktif Yeşil Alanlar	28.72	29.47
İnşaat Alanları-Haliçport	24.68	25.32
Sosyo-Kültürel Tesis Alanları	8.82	9.05
Haliç Tersanesi	7.57	7.77
Askeri Alanlar	4.67	4.79
İnşaat Alanları-Kabataş	4.47	4.59
Ticaret Alanları	4.21	4.32
Otopark Alanları	3.50	3.59
Spor Alanları	2.39	2.45
Eğitim Tesisi Alanları	2.33	2.39
Turizm Alanları	1.25	1.28
İskeleler	1.21	1.24
İbadet Alanları	1.07	1.09
İnşaat Alanları-Spor Alanı	0.88	0.91
Galataport	0.84	0.87
Diğer	0.85	0.86
Genel Toplam	97.46	100.00

Kıyı Alanı Arazi Kullanım Dağılımı

Beyoğlu kıyılarında yer alan turizm, ticaret, sanayi, sosyal donatı, askeri alan, ulaşım ve teknik altyapı gibi fonksiyonların bir kısmı kıyının kamusallığını sınırlandırıyor. Kıyıda yer alan sınırlayıcı fonksiyonlar sınırlı erişim alanları ve erişilemeyen alanlar olarak 2 grupta ele alındı.

Sınırlı Erişim Bulunan Bölgeler

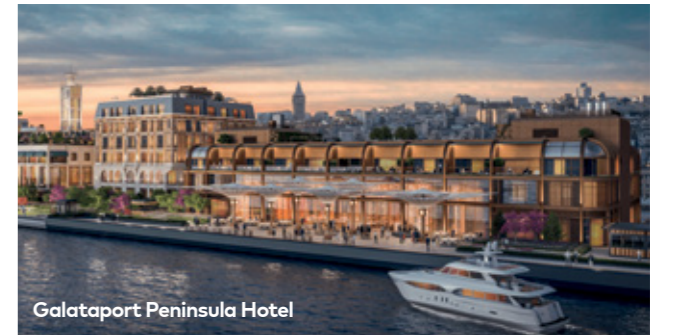
Sınırlı Erişim	Kıyı Uzunluğu (m)
Galataport	900
Haliçport (Tersane İstanbul)	1.250
Miniatürk	450
Kabataş İskelesi İnşaatı	650
Rahmi Koç Müzesi	250
Toplam Sınırlı Erişim Kıyı Uzunluğu	3.500

Kıyı Bölgesi Sınırlı Erişim Alanları ve Kıyı Uzunluğu

Erişilemeyen Bölgeler

Sınırlı Erişim	Kıyı Uzunluğu (m)
Haliç Kongre Merkezi	700
Sütlüce Askeri Alan	250
Kuzey Deniz Saha Komutanlığı	450
Haliç Tersanesi	500
Galataport Peninsula Hotel	250
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fındıklı Kampüsü	250
Toplam Erişilemeyen Kıyı Uzunluğu	2400

Kıyı Bölgesi Erişilemeyen Alanlar ve Kıyı Uzunluğu

Beyoğlu Kıyılarında Yaya Erişiminin Sorunlu Olduğu Bölgeler

İç Kesimlerin Kıyı ile İlişkisi

Kıyının kentteki gündelik yaşamı kurmadaki rolü kenti şekillendiren önemli bir etmen olarak görülüyor ve kıyı sürekliliği yanı sıra iç kesimlerde yer alan konut yerleşmelerinin kıyı ile ilişkisi de planlamada önemli bir ihtiyaç olarak değerlendiriliyor. Beyoğlu'nun en belirgin topografik özelliğinin hem Halic'e hem de Marmara'ya doğru inen dik yamaçlar ve vadi sırtlarından oluşan kıvrımlı yüzeyler oluşturması olduğunu söyleyebiliriz.

Halic, Beyoğlu kıyılarında kıyıya yönelim açısından kuzeybatı güneydoğu aksında kent dokusuyla bütünleşerek Beyoğlu'nun iç bölgeleri ile kıyı arasında aktif bir kentsel hareketlilik sağlıyor. Vadi tabanlarından kıyıya açılan sokaklar, topoğrafik çeşitlilikle birlikte iç kesimler ile kıyı arasında rüzgar koridorlarının oluşmasına ve kıyıya cephesi olan bakı noktalarının oluşmasına imkan veriyor. Kıyıya bağlanan dik sokakların düzenlenmesi, mevcut kıyıyı kent dokusundan izole olmuş bir yeşil aks olmaktan kurtarabilir. Hasköy Bölgesi diğer bölgelerle kıyaslandığında mahalle ölçeğindeki yeşil alanların kıyı bölgesi ile beslenen bağlantılar oluşturulması açısından öne çıkıyor. Kıyı boyunca yer alan yapılar, kıyı ile iç bölgeler arasındaki bağlantıyı engelliyor. Halic Kongre Merkezi, Halic Köprüsü, Askeri Alan, Rahmi Koç Müzesi, Halicport, Halic Tersanesi ve Galataport yapıları kıyının iç kesimler ile bağlantısını ve kıyı aksı boyunca sürekliliğini kesintiye uğrattırıyor. Halic Kongre Merkezi ile arkasındaki yerleşim arasında inşa edilen duvar ise kıyı erişimini tamamen keserek kıyının iç bölgeyle ilişkisini engelleyen bir eşik olarak karşımıza çıkıyor.

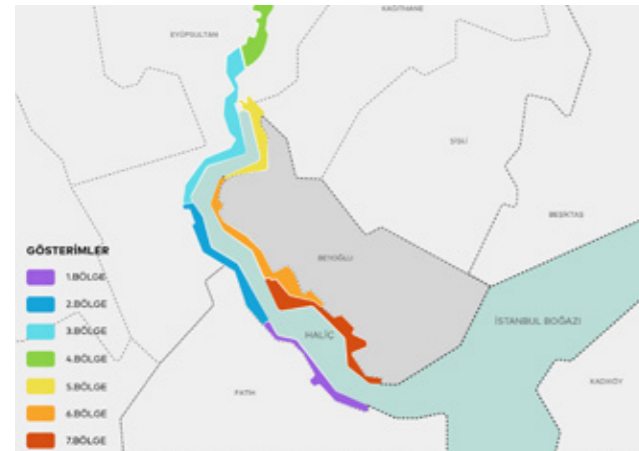
Kıyıya Dik Bağlanan Sokaklar

İstanbul Senin - Halic Kıyıları Tasarım Yarışması

20.01.2020 tarihinde Halic kıyıları İBB tarafından "İstanbul Senin, Halic Kıyıları Tasarım Yarışması" ile yarışmaya açıldı. İstanbul İli, Fatih, Eyüpsultan ve Beyoğlu ilçelerini kapsayan Galata Köprüsü ile Alibeyköy Cep Otoparkı arasında kalan 3.135.000 m²'lik Halic kıyı bandı yarışma alanı olarak belirlendi. Halic adaları çalışmaya konu edilmedi ve yarışma alanı, 7 bölge olarak çalışıldı. Yarışmaya katılanlardan Halic kıyılarının tarihi dokusunu koruyan, kentsel açık ve yeşil alan koridoru niteliği sergileyen, yaşanabilirlik, sürdürülebilirlik kavramları ve yaşam kalitesini artırma ilkesi açısından yerine ve kent bütününe katkıda bulunan, kesintisiz bir kıyı kullanımının yanı sıra öncelikle yaya ve bisiklet sürekliliğini sağlayan bir proje tasarlanması beklendi. **Beyoğlu Senin** çalışmaları kapsamında Beyoğlu kıyılarını kapsayan 5-6 ve 7. bölge projeleri incelendi, Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kararları ile birlikte yeniden ele alınarak uygulanabilirlikleri değerlendirildi.

Projeler kapsamında geliştirilen aşağıdaki öneriler Beyoğlu Senin çalışmaları kapsamında kıyılara ilişkin çıkan sorunlara çözüm üretmesi açısından önemli görülmüştür;

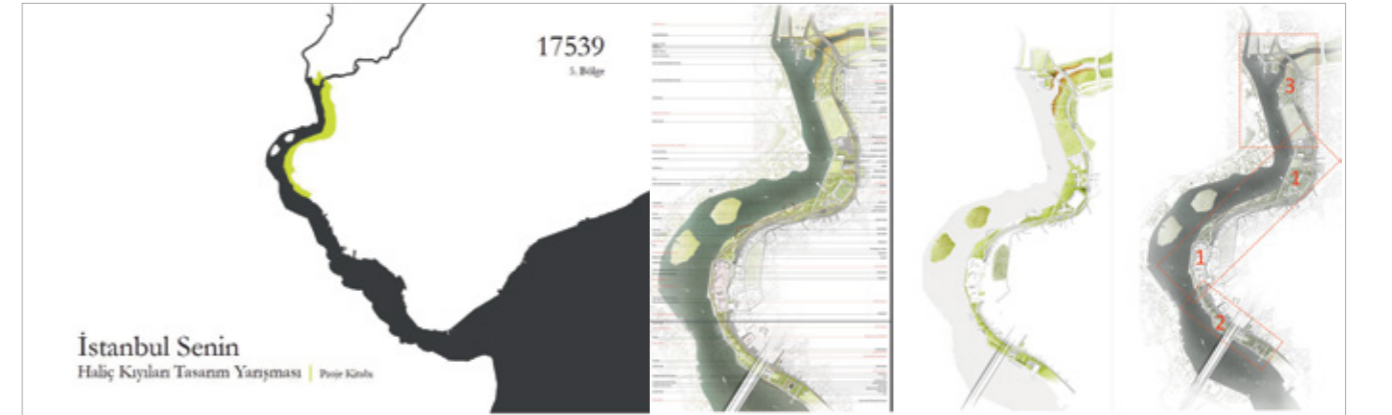
- Haliç Kıyıları ile iç bölgelerin bağlantısı güçlendirilerek iki bölgenin birbirini beslemesi
- Metropolitan ölçekteki kıyı bandının aynı zamanda mahallenin kendi ölçeğinde ürettiği yeşil örüntüden de beslenen bir merkez olması
- Kıyıya doğru genişleyen kent dokusunun, mevcutta kıyıya paralel konumlanan yeşil bandın, dokunun uzantısı "yeşil adalar"a dönüşmesi
- Kıyı aygıtları ile yeşil adalar ve su ile temas kuracak şekilde yaya hareketliliğinin artırılması
- Kıyıda yer alan park alanlarının etkin ve çok işlevli olmasını sağlayacak düzenlemeler yapılması
- Haliç Kongre Merkezinin sınırlayıcı etkisini azaltacak düzenlemeler yapılması
- Tarihi yapılar ile kıyı yapılarının etkileşiminin sağlanması
- Odakların kentin nirengi noktaları olarak ortaya çıkarılması
- Haliç kıyısı bütününde araç trafiğinin sakinleştirilmesi, toplu taşıma sisteminin desteklenmesi, kıyı boyunca ulaşım aracı olarak bisiklet altyapısının planlanması ve bisikletin toplu taşıma sistemleri ile entegrasyonunun sağlanması.

Haliç Kıyıları Tasarım Yarışması Bölgeleri

Beyoğlu Senin kapsamında son 2 yılda gerçekleştirilen toplantılar ve yürütülen saha çalışmalarında; kamusal alan tasarımında düşük performans gösteren alanların yeniden ele alınması veya yenilerinin oluşturulabilmesi, kamusal alan yaratma süreçlerinde katılımcı yöntemlerin izlenmesi, bu alanların adil bir şekilde dağıtılması ve kullanılması, kullanıcıların tümünü kapsayan bir tasarım anlayışı ile erişilebilirliğin artırılması, kullanıcı ve aktivite çeşitliliği sunan karma kullanım alanlarının geliştirilmesinin yanı sıra Beyoğlu'nun sosyal hayatının ve etkileşiminin desteklenmesi talepleri ön plana çıkıyor.

Bu bağlamda hem kapalı kamusal alanlar hem de meydanlar, caddeler, sokaklar ve kıyılar gibi açık kamusal alanların planlanması, tasarlanması ve kullanımına yönelik ilkelerin ve önceliklerin belirlenmesi, bu alanların Beyoğlu geneliyle bütünleşmesi için mekânsal planlama yaklaşımlarının geliştirilmesi ve Beyoğlu'nun özel nitelikli alanlarının kamusallığını artırmaya yönelik mekânsal politikalar gerekli görülüyor.

Haliç Kıyıları Tasarım Yarışması 5. Bölge Ödül Alan Proje

Haliç Kıyıları Tasarım Yarışması 6. Bölge Ödül Alan Proje

Haliç Kıyıları Tasarım Yarışması 7. Bölge Ödül Alan Proje

Kent İçi Ulaşım ve Erişilebilirlik

Karayolu Ağı

Beyoğlu ilçesinde karayolu ağı, tüm İstanbul'u birbirine bağlayan ve 1. derece yol olan çevre yolundan ve ikinci, üçüncü ve dördüncü kademe yollardan oluşur. İlçenin kuzeybatısında yer alan D-100 karayolu ile ilçe, İstanbul'u doğu batı istikametinde kat ederek kentin İstanbul Boğazı ve Haliç'le olan bağlantısını sağlar. D-100 Karayolu, devlet yolu sınıfına girer, otoyola göre daha sık kesişimler içerir ve katlı kavşaklar ya da yan yollar ile diğer yollara bağlanan yüksek dereceli bir ana arter görevini üstlenir. Bunun yanı sıra İBB yönetimi, denetimi ve işletiminde olan ana arterler ve Beyoğlu Belediyesi yetki ve sorumluluk alanında kalan ara arterler "Karayolu Ulaşım Ağı Dereceleri" haritasında gösterilmiştir.

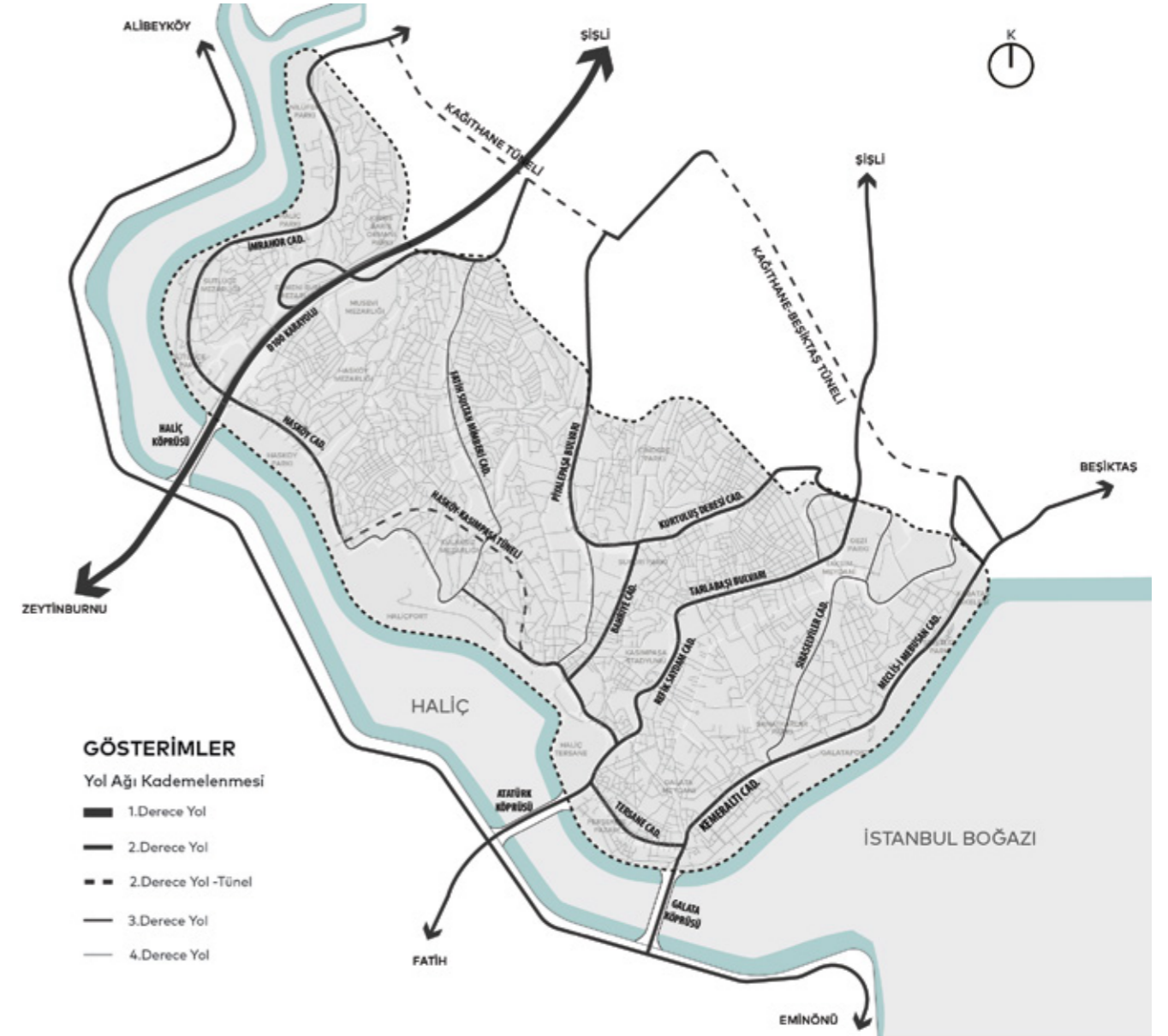
İlçe içerisindeki önemli akslar;

- Unkapanı Köprüsü aracılığıyla Fatih İlçesi ile Taksim ve kentin finans bölgesi olarak gelişmiş Büyükdere aksını birbirine bağlayan **Refik Saydam Caddesi ve Tarlabası Bulvarı**'ni içeren aks,
- Galata Köprüsü'nün keştiirdiği ve İstanbul Boğazı'nın sahil kuzeyine sahil hattından devam eden aksa bağlanan **Tersane Caddesi ile Meclis-i Mebusan Caddesi**,
- Şişli ve Kâğıthane tünellerine bağlantı sağlayan **Piyalepaşa Bulvarı**,
- Piyalepaşa Bulvarını Kasımpaşa'ya bağlayan **Bahriye Caddesi**,
- Okmeydanı'ndan Kulaksız ve Haliç sahile bağlanan

Fatih Sultan Minberi Caddeleri,

- **Kasımpaşa-Hasköy Tüneli** ve devamı olan sahilde Sütülcü ve Örnektepe boyunca devam eden **Hasköy, Karaağaç ve İmrahor Caddeleri**,
- Tophane ve Taksim'i bağlayan **Defterdar Caddesi**,
- 1990 yılından beri motorlu araç trafiğine kapalı olan ve kentin en kozmopolit bölgesini oluşturan **İstiklal Caddesidir**.

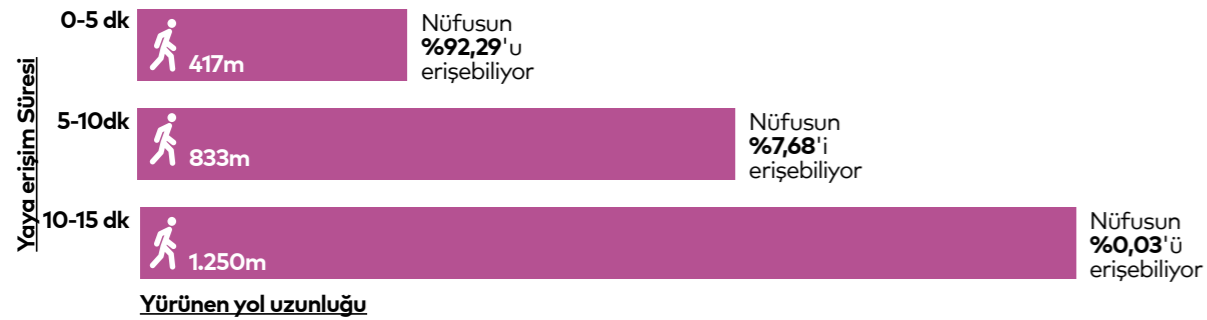
1. derece yol olan D-100 Karayoluna bağlanan Unkapanı-Refik Saydam-Tarlabası aksı, Piyalepaşa Bulvarı, Meclis-i Mebusan Caddesi, İmrahor Caddesi 2. derece yol olarak kullanılıyor. 2. derece yolları birbirine bağlayan karayolu tüneli 2. derece yol sınıfında yer almaktayken 2. ve 3. derece yolların bağlantısı niteliğinde yoğun olarak kullanılan Sıraselviler Caddesi, Fişekhane Deresi Caddesi, Fatih Sultan Minberi Caddesi 3. derece yollar arasında yer alıyor.

Karayolu Ulaşım Ağı Dereceleri

Karayolu Toplu Ulaşım Erişilebilirliği

D-100 Karayolu'nun ortasında gidiş ve geliş olmak üzere iki şeritli yoldan oluşan ve toplam uzunluğu 40 km, toplam durak sayısı 44 olan metrobüs hattının Okmeydanı ve Halicioğlu istasyonları Beyoğlu ilçe sınırları içerisinde yer alıyor. Beyoğlu ilçe genelinde 149 adet İETT otobüs durağı bulunuyor. Bu duraklardan binen yolcu sayısının günlük ortalaması en yüksek olan ilk 20 durak "Karayolu Toplu Ulaşım Erişilebilirliği" haritasında gösterilmiştir. İstanbul'un hemen her yerine yolculuk transferi yapılabilen bir aktarma istasyonu sayılan Taksim'de yer alan İETT durağı günlük ortalama 2.554 yolcu ile ilçede en fazla kullanılan İETT durağı olarak biliniyor. İETT Metrobüs hattı Halicioğlu istasyonu için aktarma noktası olan 2 adet İETT durağı 1.992 ve 1.814 kişilik günlük ortalama kullanımla Taksim İETT durağını takip ediyor. Ayrıca ilçede İETT hatları dışında minibüs hattı ve durakları ile taksi dolmuş hattı ve durakları yer alıyor. Bunlar Şişhane-Şişli minibüs hattı, Taksim-Beşiktaş taksi dolmuş hattı ve Taksim-Kadıköy sarı dolmuş hatları.

Karayolu Toplu Ulaşım İstasyonlarına Erişim Süreleri

İlçe içerisinde yer alan lastik tekerlekli toplu ulaşım duraklarının tamamı dikkate alınarak yaya yürüme hızı 5 km/s, 5 dakikada kat edilen yürüme mesafesi yaklaşık 417 m kabul edilerek erişilebilirlik analizleri yapıldı.

Karayolu Toplu Ulaşım Erişilebilirliği

Raylı Sistemler ve Erişilebilirliği

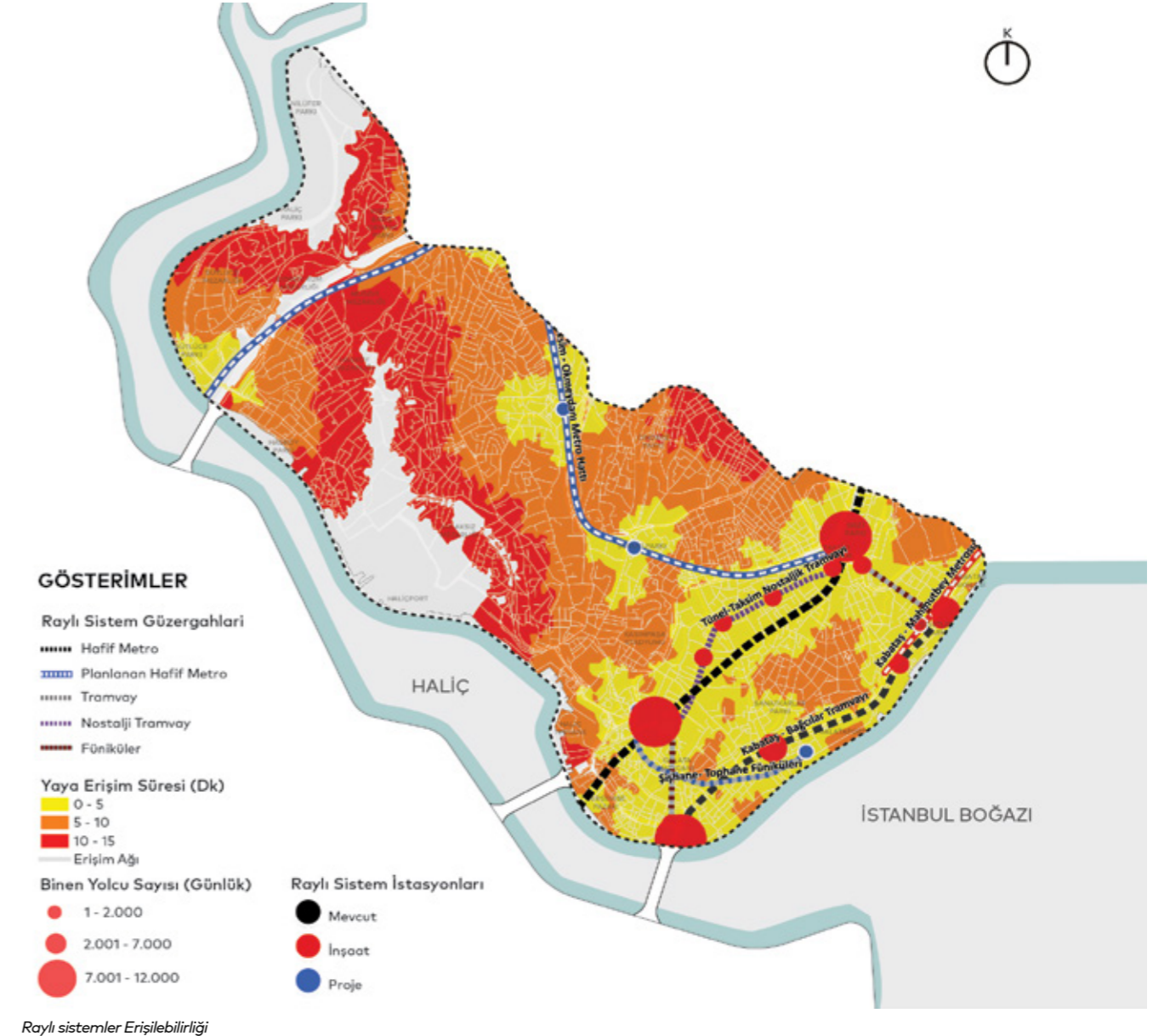
Beyoğlu İlçesi kendi içinde ve yakın çevresindeki toplu ulaşım bağlantılarını sağlayan raylı sistemler açısından oldukça gelişmiş bir ilçe. İlk raylı sistem altyapısı 1875 yılına kadar gidiyor ve Karaköy- Tünel arasında sefer yapan metro günümüzde İETT tarafından işletiliyor. 1992 yılında temeli atılan M2 Yenikapı-Haciosman metro hattının 2000 yılında açılan ilk etabının istasyonlarından birisi ise Taksim istasyonu. T1 Kabataş-Bağcılar hattı Eminönü istasyonundan 2005 yılında Fındıklı'ya ve 2006 yılında Kabataş'a entegrasyonu sağlandı. Günümüzde bu hattın Karaköy, Tophane, Fındıklı ve Kabataş istasyonları ilçe sınırları içerisinde yer alıyor. Ayrıca Kabataş tramvay istasyonu ile Taksim metro istasyonunu birbirine bağlayan F1 Taksim-Kabataş füniküler hattı 2006 yılında açıldı. Bunun yanında 1990 yılından beri motorlu araç trafiğine kapalı olan İstiklal Caddesi güzergâhında Taksim Meydanı ile Tünel Meydanı arasındaki 1.870 metrelik hatta, İETT tarafından işletilen ve günde 2.500 yolcu tarafından

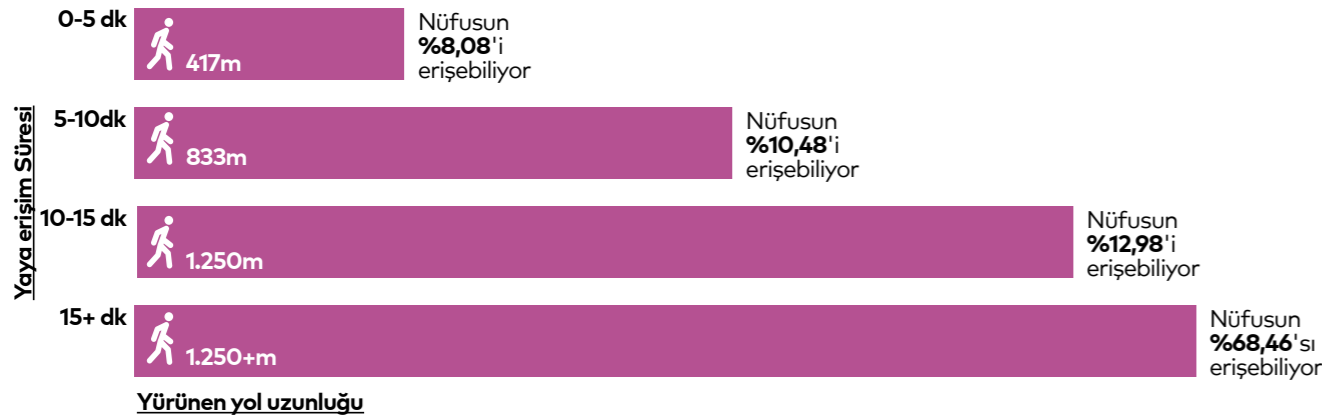
kullanılan nostaljik tramvay hattı bulunuyor. Binen yolcu sayısı en fazla olan raylı sistem istasyonu günlük ortalama 11.871 yolcu ile Taksim metro istasyonu. Günlük ortalama 9.678 yolcu sayısı ile Kabataş-Bağcılar hattının Karaköy istasyonu ilçede en yoğun kullanılan istasyonlar arasında ikinci sırada geliyor.

Mevcut raylı sistem hatlarına ek olarak yapılması planlanan üç adet raylı sistem ve 4 istasyon bulunuyor. Bunlardan ilki inşaatı 2015 yılında başlayan ve devam eden, 45 km uzunluğunda ve 86.400 kişi kapasiteli M7 Mecidiyeköy-Mahmutbey metro hattının 2. etabı olarak projelendirilmiş olan M7 Kabataş-Mecidiyeköy metro hattı. Hattın Kabataş istasyonu, ilçe sınırları içerisinde yer alıyor ve tamamlandığında T1 Bağcılar-Kabataş tramvay hattı, F1 Kabataş-Taksim füniküler hattı ve Kabataş iskelesi arasında aktarma istasyonu haline gelmesi bekleniyor.

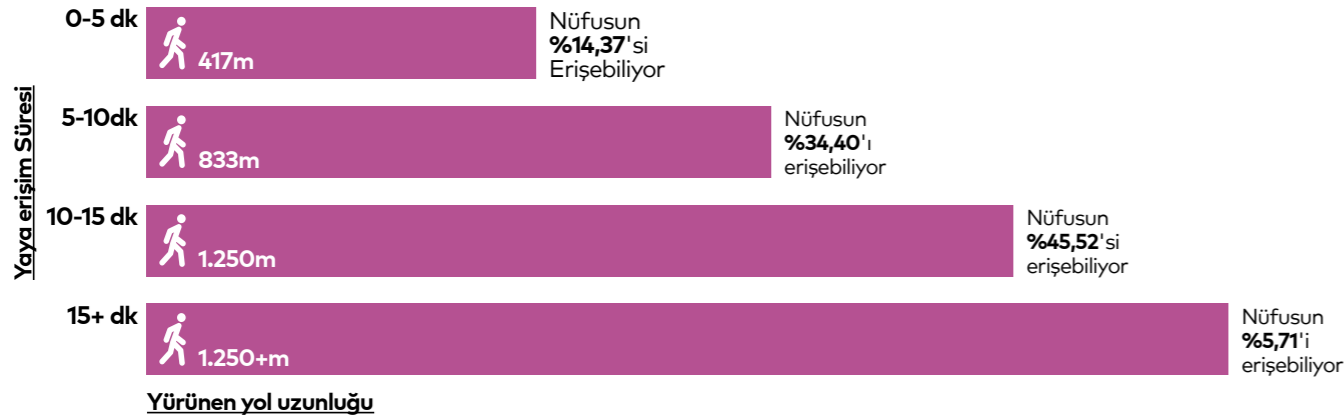
Raylı Sistem Adı	İstasyon Adı	Toplu Ulaşım Duraklarına Erişebilen Nüfus (Kişi)		
		Günlük	Hafta İçi	Hafta Sonu
Yenikapı - Haciosman Metro Hattı	Taksim	11.871	13.784	7.088
Kabataş - Bağcılar Tramvayı	Karaköy	9.678	11.274	5.689
Yenikapı - Haciosman Metro Hattı	Şişhane	8.494	10.137	4.382
Kabataş - Bağcılar Tramvayı	Kabataş	5.331	6.085	3.448
Yenikapı - Haciosman Metro Hattı	Haliç	5.235	6.125	3.012
Kabataş - Bağcılar Tramvayı	Tophane	2.480	2.936	1.339
Taksim - Kabataş Füniküleri	Kabataş	1.794	2.134	946
Taksim - Kabataş Füniküleri	Taksim	1.354	1.598	743
Kabataş - Bağcılar Tramvayı	Fındıklı	1.104	1.342	507
Tünel - Karaköy Füniküler Hattı	Karaköy	374	450	194
İstiklal Caddesi (Tünel-Taksim) Nostaljik Tramvay Hattı		116	129	107

Raylı Sistem İstasyon Yolcu Sayıları, BELBİM 2020

Mevcut Raylı Sistem Ağı İstasyonlarına Erişim Süreleri

Mevcut ve Planlanan Raylı Sistem Ağı İstasyonlarına Erişim Süreleri

Proje aşamasında olan ve 2024 sonrası Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca yapımına başlaması planlanan İncirli-Söğütlüçeşme metro hattının Okmeydanı istasyonuna entegre olmak üzere Taksim ile Okmeydanı arasında 3.6 km uzunluğunda olan ve 4 istasyon içeren bir metro hattı da İBB'nin 2029 sonrası projeleri içerisinde yer alıyor. Yine 2029 sonunda işletmede olması beklenen hatlar arasında Şişhane ve Tophane arası füniküler hattı yer alıyor.

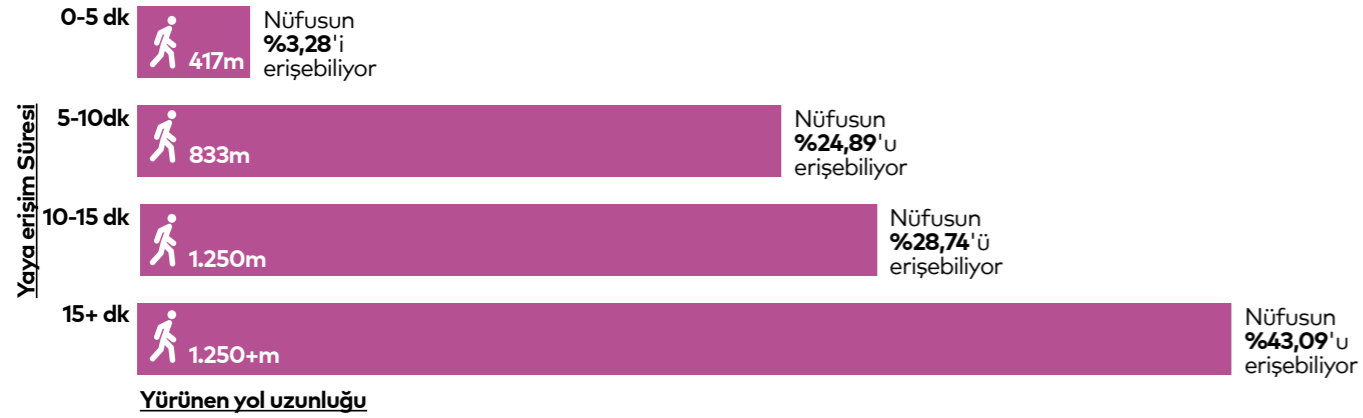
Deniz Yolu Ulaşımı ve Erişilebilirliği

İstanbul'un deniz yolculuklarındaki talebi incelendiğinde, Avrupa-Anadolu yakası arasında yapılan ev-iş yolculuklarının oranının yüksek çıktığı görülüyor. İBB Şehir Hatları Genel Müdürlüğünden elde edilen verilere göre; Kadıköy-Eminönü, Kadıköy-Beşiktaş, Üsküdar-Eminönü ve Kadıköy-Karaköy yolculuk sayılarının yüksek olduğunu söyleyebiliriz.

Beyoğlu ilçesine hizmet eden ve Şehir Hatları tarafından işletilen Haliç Hattı, Üsküdar ve Kadıköy Hatları, Boğaz Hattı, Bostancı-Beşiktaş-Kabataş Hattı, Kabataş-Adalar Hattı, Küçüksu-Beşiktaş-Kabataş Hatları bulunuyor. İlçede bulunan en önemli iskeleler ise Karaköy'de bulunan Şehir Hatları İskelesi ve Turyol İskelesi ile 2019 yılında ilk etabı tamamlanan Kabataş Transfer Merkezi İskelesi. Beyoğlu ilçesi, Kabataş İskelesi aracılığıyla Bostancı, Kadıköy, Üsküdar, Bakırköy ve Maltepe ilçelerine, Boğaz Hattı ile Adalar ilçesine bağlanıyor. 2022 yılında şehir hatlarına eklenen Eyüp-Kadıköy hattı ile var olan Haliç hattın Kadıköy'e bağlanması gerçekleşmiş olup hattın Eminönü iskelesi ile bağlantısı bulunmamaktadır. "İskele Yolcu Sayıları" tablosunda ilçede yer alan iskeleler ve 2020 yılı bazında günlük yolcu sayıları yer alıyor. En çok kullanılan iki iskele olan Şehir Hatları ve Turyol İskelelerini kullanan günlük ortalama yolcu sayısının 3.000'in üzerinde olduğunu görüyoruz.

İlçede bulunan her bir iskele, yaya erişilebilirliği açısından ele alındı ve Beyoğlu nüfusunun deniz yolu toplu ulaşım sistemlerine erişilebilirliği analiz edildi.

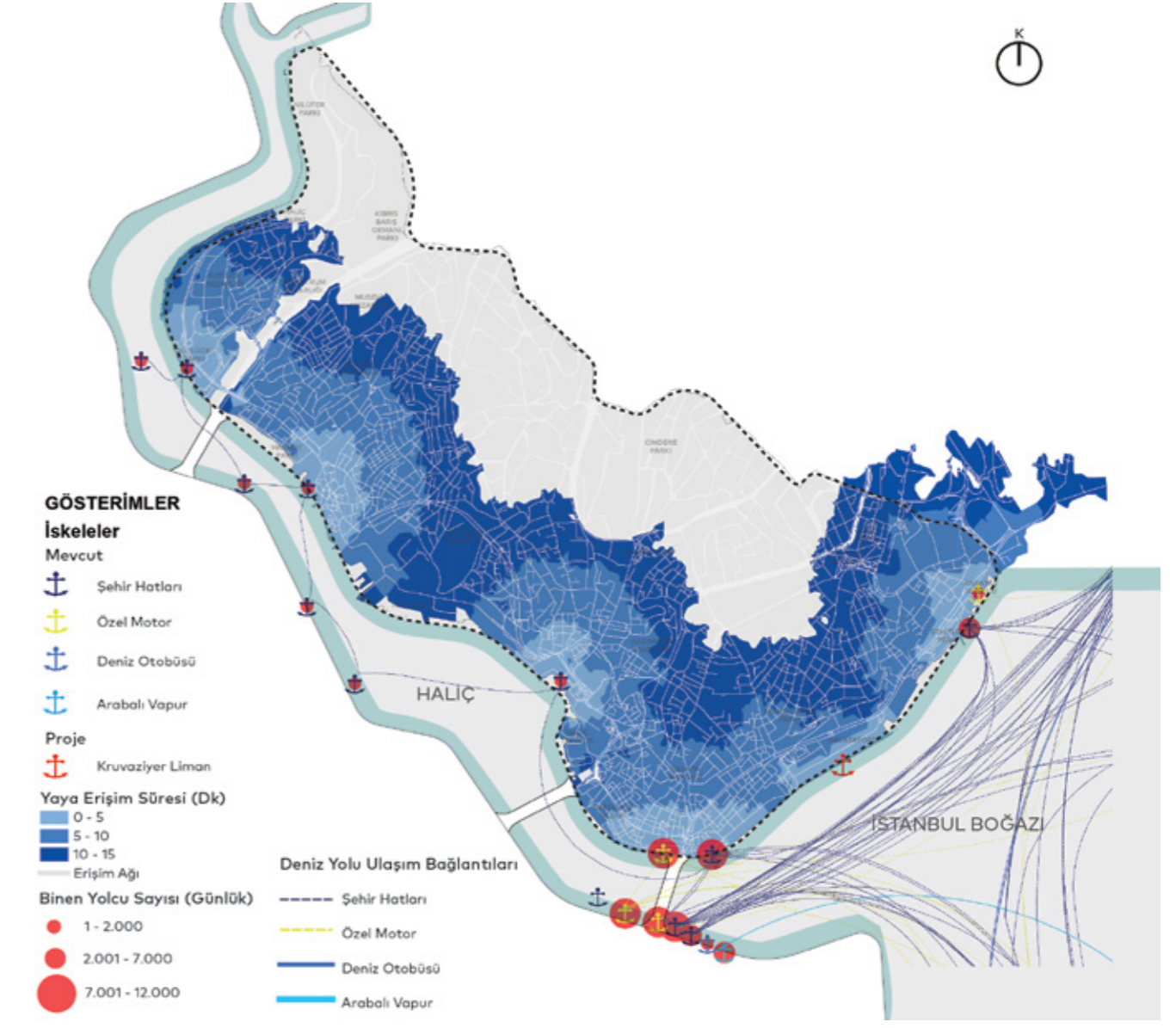

İskelelere Erişilebilirlik Süreleri

İskele	Ortalama Binen Yolcu Sayısı	Ortalama Binen Yolcu Sayısı		
		Günlük	Hafta İçi	Hafta Sonu
Şehir Hatları İskelesi	Karaköy	3.460	3.915	2.323
Motor İskelesi	Karaköy	3.255	4.020	1.340
Şehir Hatları İskelesi	Kabataş	930	1.083	548
Şehir Hatları İskelesi	Kasımpaşa	356	389	276
Şehir Hatları İskelesi	Hasköy	157	164	139
Şehir Hatları İskelesi	Sütlüce	45	49	36

İskele Yolcu Sayıları, BELBİM 2020

Deniz Yolu Erişilebilirliği

Toplu Ulaşım Aktarma Merkezleri

Beyoğlu ilçesi merkezi konumu, kent içerisinde geçmişten günümüze sürdürdüğü ticari ve turistik merkez olma rolü gibi özellikleriyle İstanbul içerisinde ulaşım sistemleri açısından gelişmiş bir bölge olarak kabul edilebilir. Tüm İstanbul'u birbirine bağlayan karayolu bağlantılarının, raylı sistem hatlarının ve iskelelerin ilçede bulunması, farklı toplu taşıma ulaşım sistemleri arasında entegrasyon sağlanmasını da zorunlu hale getiriyor. İlçede toplu ulaşım aktarma merkezi rolünü Taksim, Kabataş, Karaköy, Şişhane ve Halıcıoğlu bölgeleri üstleniyor. İstanbul'u doğu-batı aksında birleştiren metrobüs hattının Halic bağlantısının bir ayağı olan Halıcıoğlu istasyonu metrobüs, otobüs, minibüs ve dolmuş olmak üzere karayolu ulaşım modlarının keşişim noktası niteliğinde ve proje aşamasında olan İncirli-Söğütluçeşme metro hattının açılmasıyla raylı sistem ve karayolu toplu ulaşım sistemleri arasında bir aktarma merkezi haline gelmesi bekleniyor.

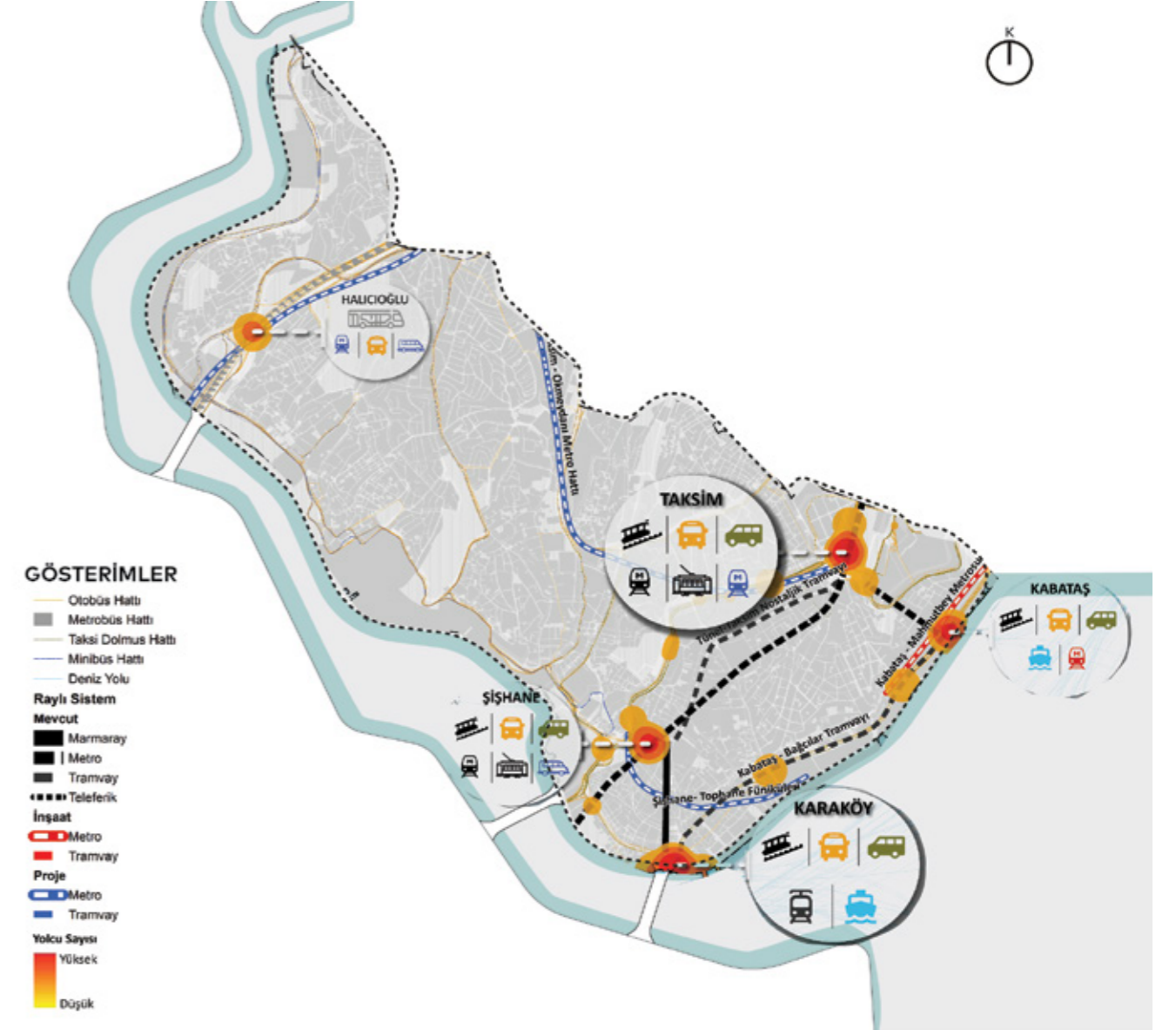
Taksim istasyonu ise İstanbul'un birçok ulaşım aksının keşişim noktası konumunda. Gezi Parkı, Taksim Meydanı, Talimhane, Gümüşsuyu bölgelerinin keşişiminde yer alıyor ve raylı sistem ve karayolu ulaşım sistemleri arasında bir aktarma alanı olarak görev görüyor. M2 Yenikapı-Haciosman metro hattı, Taksim-Kabataş föniküler hattı, Taksim-Tünel nostaljik tramvay hatları; Taksim istasyonundan İETT otobüs duraklarına ve dolmuş hatlarına entegre oluyor. Proje aşamasında olan İncirli-Söğütluçeşme metro hattına

entegre olarak tasarlanan Taksim-Okmeydanı Metro hattının tamamlanmasıyla bu aktarma merkezini kullanan yolcu sayısında da artış yaşanması bekleniyor. M2 hattının bir diğer istasyonu olan Şişhane istasyonu da hizmet verdiği yolcu sayısı bakımından Taksim'e kıyasla daha küçük ölçekli olsa da raylı sistem ve karayolu ulaşım sistemlerinden metro, nostaljik tramvay, İETT otobüsleri, dolmuş ve minibüs türleri arasında bir aktarma alanı niteliğinde. Şişhane istasyonu ile Tophane arasında bir föniküler hattının yapılması ile bölgenin önemli bir aktarma merkezine dönüşebileceği öngörülmüyor.

İlçede denizyolu, karayolu ve raylı sistemlerin her birinin keşiştiği aktarma merkezlerinden olan Karaköy; metro ile İstiklal Caddesi, deniz motorları ve Şehir Hatları iskelesi ile İstanbul'un birçok kıyı noktası, tramvay istasyonu ile Tarihi Yarımada ve ayrıca kentin doğusundaki birçok konut ve çalışma alanı için önemli bir aktarma alanı. Denizyolu, raylı sistem ve karayolu toplu ulaşım sistemleri arasında bir aktarma merkezi olan diğer nokta transfer merkezi olarak da projelendirilen ve ilk etabı 2019 yılında kullanıma açılan Kabataş. Transfer merkezi projesinin ve inşaat aşamasında olan Kabataş-Mahmutbey metrosunun tamamlanmasıyla Kabataş ilçenin önemli bir düğüm noktası niteliğinde.

Aktarma Merkez	Mevcut Ulaşım Türleri	Planlanan Ulaşım Türleri
Taksim	Metro, Föniküler, Otobüs, Nostaljik Tramvay, Dolmuş	Metro
Karaköy	Föniküler, Otobüs, Tramvay, Dolmuş, Vapur	
Şişhane	Metro, Föniküler, Otobüs, Nostaljik Tramvay, Dolmuş, Minibüs	Föniküler
Kabataş	Föniküler, Otobüs, Tramvay, Dolmuş, Vapur	Metro, Deniz Otobüsü
Halıcıoğlu	Otobüs, Metrobüs, Dolmuş, Minibüs	Metro

Aktarma Merkezleri

Aktarma Merkezleri

Otopark Alanları

İstanbul genelinde İBB'ye ait otoparklar İBB iştiraki olan İSPARK A.Ş tarafından işletiliyor. 2022 yılı Ekim ayı itibarıyla Beyoğlu ilçesinde 1109 kapasiteli 15 adet açık otopark, 1519 kapasiteli 3 adet katlı otopark olmak üzere toplam 2628 araç kapasiteli otopark alanı İSPARK A.Ş. işletmesinde bulunuyor. Mülkiyet açısından baktığımızda özel işletmeli otoparkların en fazla kapasiteye sahip olduğunu görüyoruz. İlçede özel işletmelere ait otopark alanlarının 15.547 araç kapasitesi bulunuyor.

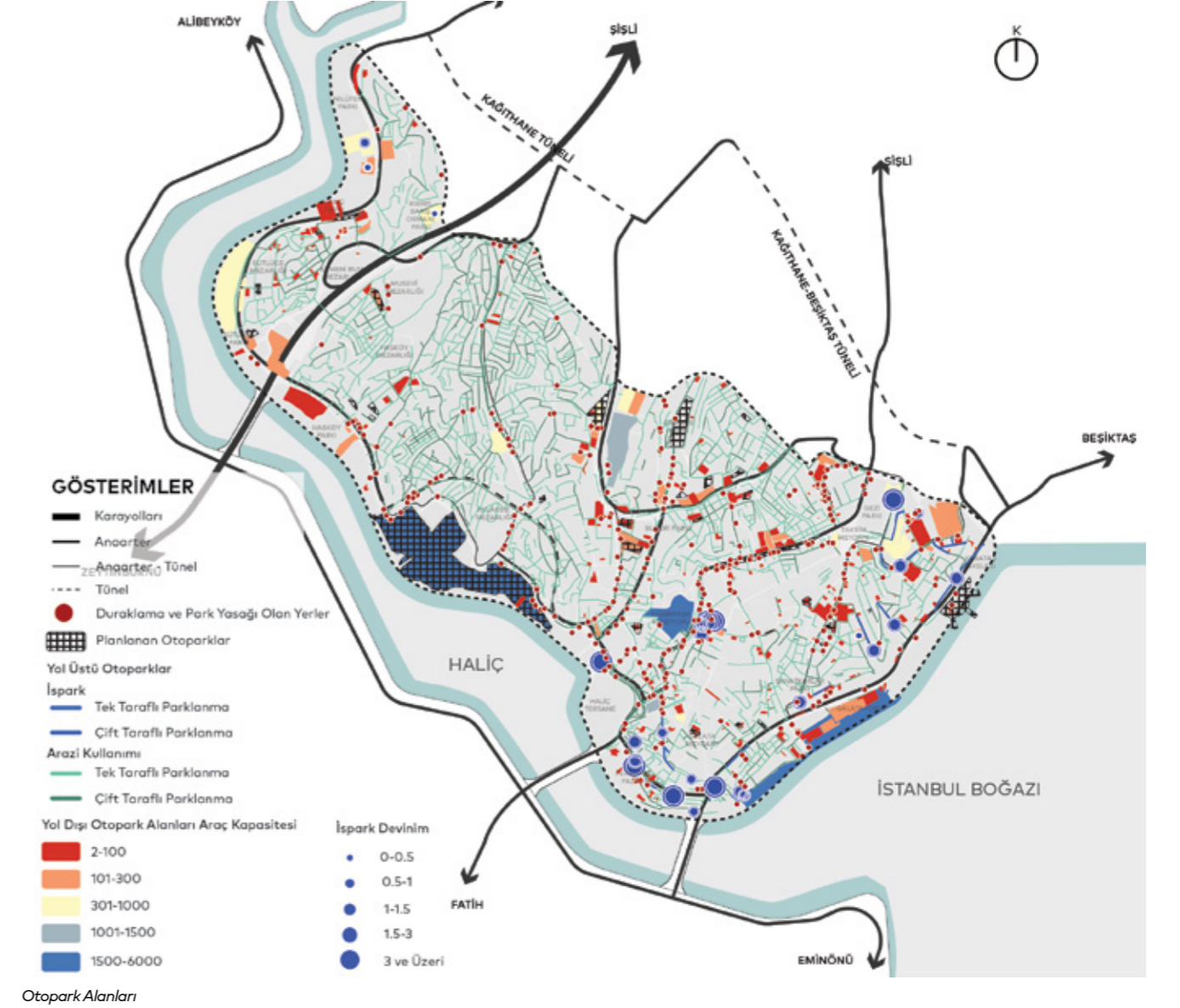
İlçede 5.700 adedi Halicport (Tersane İstanbul) Projesinde olmak üzere farklı bölgelerde toplamda 7.500 araç kapasitesine sahip planlanan otopark alanları bulunuyor. Ayrıca arazi kullanım çalışmalarından elde edilen sonuçlara göre ilçenin neredeyse tamamında yol üstünde yoğun bir biçimde parklanma yapılması söz konusu. Kentsel sit alanı dışındaki konut yerleşim alanlarında otopark eksikliği nedeniyle yol üstü parklanmanın daha yoğun olduğu görülüyor. İlçe merkezinde yoğun ticaret ve turizm

kullanımları, kontrolsüz ve yoğun bir biçimde yapılan yol üstü parklanma ve denetim eksikliği ilçede trafik yoğunluğunun yanında yaya ve bisiklet ulaşımı açısından da sorunlara sebep oluyor. Bu nedenle özel araç kullanımını ve kent merkezinde otopark ihtiyacını azaltıcı, özellikle turistler için toplu ulaşım kullanımını artıran, mal giriş çıkışına ilişkin lojistik planlamasını da içeren strateji ve uygulamalar oldukça gerekli ve önemli görülüyor.

İlçe genelinde İSPARK işletmesinde olan otoparklar devinimleri açısından incelendiğinde en yoğun olarak kullanılan otoparkların Azapkapı'da yer alan açık otopark, Tepebaşı Otoparkı ve Taksim Gümüşsuyu'nda Atatürk Kültür Merkezi ve Atatürk Kitaplığı arasında bulunan alanda yer alan açık otoparkın öne çıktığı görülüyor. Azapkapı ve Tepebaşı otoparklarının, çalışma alanlarında yer aldıkları için hafta içi devinim oranlarının hafta sonuna göre daha yüksek olduğunu görüyoruz.

Otopark	Kapasite				Toplam
	Açık	Katlı	Katlı Zemin Altı	Karma	
İSPARK	1.109	1.519			2.628
Kamu	334	485	3.751		3.863
Özel	4.025	7.908	8.538	575	15.547
Vakıf	-		60		545
Diğer	1.162		3.531		752
Toplam	6.379	9.912	6.469	575	23.335

İşletme Türüne Göre Otopark Kapasiteleri

Yaya ve Bisiklet Yolları

Endüstri dönemi öncesi tamamen bir yaya kenti olan İstanbul'da 19. yüzyıl itibarıyla yaygınlaşmaya başlayan motorlu taşıt kullanımı kentin nüfus artışıyla paralel olarak arttığını ve özel araç kullanımının teşvik edici politikalarla yaya ulaşımının gittikçe zorlaştığını söyleyebiliriz. Yayalaştırma tartışmalarının İstanbul'da ilk kez 1960'lı yıllarda Beyazıt bölgesi özelinde gündeme geldiğini görüyoruz. Türkiye yayalaştırma tarihinde yaya dolaşımının yoğun olduğu kent merkezindeki ticaret alanlarında ticaret ve turizm odaklı yayalaştırma uygulamaları ön planda olsa da etkin bir yaya ulaşımı; kentsel yaşam kalitesi bağlamında insan ölçeğinin korunması, ekolojik ayak izinin azaltılması, kamusal alanların etkinleşmesi, sağlıklı bireylerden oluşan kentsel toplulukların desteklenmesi gibi pek çok konuyla iç içe bir konu. İklim krizi ve sağlık problemleri bağlamında bisiklet kullanımının yaygınlaşması da yaşanabilir kentler için oldukça önemli görülüyor.

İstanbul'da ilk yayalaştırma uygulamalarından olan İstiklal Caddesi'nin yayalaştırılması 1990 yılında uygulanmaya başlamış ve 1.4 km uzunluğundaki cadde günümüzde de motorlu taşıt trafiğine kapalı. 2004 yılında Cumhuriyet ve Tarlabası caddelerinin kesişimi olan Talimhane Bölgesi'nin yayalaştırılması da ilk yayalaştırma uygulamalarından biri.

İstiklal Caddesi ve yakın çevresindeki sokakları içine alan toplam 4.7 km'lik uzunluğunda yayalaştırılmış bölgeye ek olarak Karaköy ile Tophane arasında 1.5 km uzunluğunda yol yayalaştırılmış ve 1.1 km uzunluğunda yol ise kısmen yayalaştırılmış durumda. Ayrıca Kasımpaşa Meydanı'na bağlanan 158 metre yol da 2001 yılında yayalaştırılmış gözüküyor. Bununla birlikte Perşembe Pazarı Sahil Düzenleme Projesi kapsamında 625 metre uzunluğunda yol kısmen yayalaştırılmış ve 900 metre uzunluğundaki yol için yayalaştırma kararının alındığını ama henüz uygulanmadığını görüyoruz.

Böylece ilçe genelinde toplam 6.4 km uzunluğunda yayalaştırılmış yol, 2.2 km uzunluğunda kısmen yayalaştırma

kararı uygulanmış yol ve 1.4 km uzunluğunda yayalaştırma kararı alınmış fakat henüz uygulama gerçekleşmeyen yolun mevcut olduğunu görüyoruz.

Yaya Yolu (UKOME Kararı Alınan)	Uzunluk
Yayalaştırma Kararı Uygulanan	6.413
Kısmen Yayalaştırma Kararı Uygulanan	2.275
Yayalaştırma Kararı Uygulanmayan	1.417
Toplam Uzunluk	10.105

Yaya Yolu Uzunlukları

Çalışma alanı bisiklet ulaşımı açısından değerlendirildiğinde ise tamamen bisiklet kullanımına ayrılmış olan mevcut Karaköy Sahil Düzenleme Projesi kapsamında uygulanmış olan 587 metre, Sütlüce Parkı içinde uygulanmış olan 772 metre ve Dr. Bedii Gordon Sokak - Aynı Ali Baba Sokak - Hayratçı Sokak - Arıkay Sokak güzergahında uygulanmış 471 metre, UTK kararı alınmış fakat henüz uygulanmamış olmakla birlikte Taksim Meydanı-Gezi Parkı ve Nilüfer Parkı içini kapsayan 1.6 km'lik yol bisiklet kullanımına ayrılmış durumda. Uygulama gerçekleştiğinde ilçede toplam 3.4 km'lik bisiklet yolu olması planlanıyor.

Bisiklet Yolu	Uzunluk
UTK kararı alınan	1.587
Mevcut Ayrılmış (Projelendirilmiş)	1.830
Toplam Uzunluk	3.417

Bisiklet Yolu Uzunlukları

Beyoğlu genelinde yaya ve bisiklet ulaşımının oldukça kısıtlı olduğunu görüyoruz.

Yaya ve Bisiklet Yolları

Beyoğlu Senin kapsamında gerçekleşen toplantılarda kent içi ulaşım ve erişilebilirlik kapsamında öne çıkan sorun ve talepler ise şu şekilde;

- Kentsel sit alanı dışında yer alan bölgede **toplu ulaşım hizmetlerinin yetersizliği**
 - Mevcut ulaşım hatlarının sefer yetersizliği ve güzergah sorunları
 - Ulaşımı ve kolaylaştırmak için Kasımpaşa – Taksim arasında ve Cihangir gibi alanlarda otobüs ring hattı talebi
 - Gece ulaşımının artırılması ve güvenli hale getirilmesi talebi
 - Raylı sistem önerilerinin geliştirilmesi ve ulaşım sisteminin kıyı bandı ile entegrasyonunun sağlanması
- **Yaya yollarının** yetersizliği veya kesintiye uğraması, topografyadan kaynaklı yüksek eğimli sokaklarda merdivenli yolların bakımsızlığı ve yetersizliği, yaya dolaşımı ve erişimine yönelik rampa ve merdivenlerin düzenlenmesi
 - Pasajlar ve geçitlerin yaya dolaşımına uygun şekilde kurgulanması
- İlçe merkezinde ticari faaliyetlerin yoğun olduğu alanlarda sürekli olarak araç trafiği **ve parklanma** sorunlarının yaşanması
 - (Karaköy, Şişhane, Kasımpaşa, Fındıklı), kontrolsüz ve yoğun bir biçimde yapılan yol üstü parklanma ve denetim eksikliğinin ilçede trafik yoğunluğunun yanında yaya ve bisiklet ulaşımı açısından da sorunlara sebep olması
- **Turizmin yarattığı ulaşım ihtiyacı**
 - Galataport projesinin tamamlanmasıyla ziyaretçilerin kent içerisindeki hareketliliğinin ve ziyaretçi yönetiminin planlanması ihtiyacı

- Haliçport (Tersane İstanbul) Projesinin tünel girişlerinde ciddi bir trafik yükü yaratması

- **Afet ve acil durumlarda** tahliye yolları ve kıyı alanlarına erişimin sağlanmasına ve afet durumlarında erişim ve dolaşımı destekleyen düzenlemelerin yapılması
- **Kent içi deniz ulaşımının güçlendirilmesi**
 - Vapurlar, vapur hatları, tersaneler ve deniz ulaşımının bütünlüklü olarak iyileştirilmesi ve yeniden işler hale getirilmesi
 - Deniz taksi ücretlerinin düşürülerek daha fazla kişinin faydalanmasının sağlanması
- **Dezavantajlı gruplara yönelik ulaşım olanaklarının artırılması**
 - Kadınlardan "anne kart" kullananların oldukça memnun olduğu gözlemlense de, 4 yaşından büyük çocuğu olanlar, kronik rahatsızlıkları olanlar, çocuklarının okulları uzak olduğu için her gün okula gidip gelirken toplu taşıma kullananların ulaşım ücretlerini fazla bulması
 - Parklarda çocuk öncelikli etkinlikler ile yaya hareketliliğinde kapsayıcı tasarımı gözeterek sürekliliğin sağlanması
 - Kamusal mekana uygun ve farklı ulaşım modları tasarlayarak, yöneterek, yürüme ve bisiklet rotalarına öncelik vererek tıkanıklığın, seyahat süresinin ve trafik kazalarının azaltılmasıdır.

Kentsel Form ve Kimlik Öğeleri

Kimlik kavramı, bireyler göz önünde bulundurularak tanımlanırsa bireyin tekilliğini ifade etmeyi sağlayan özelliklerin tümüne işaret eden bir kavram olarak karşımıza çıkıyor. Tek ve biricik olma, benzerler arasından ayırt edici özelliklerle farklılaşma özelliği kimlik kavramı için son derece ayırt edici. Kent kimliği tanımlamalarında ise kentlerin de insanlar gibi kimliklerinin var olduğuna işaret edilir. Kentler özgün karakterleri ile kimlik kazanırlar. Kentlerin kimliklerinin belirlenmesinde en önemli noktalardan biri insan ve mekân ilişkisini ifade eden imaj kavramıdır.

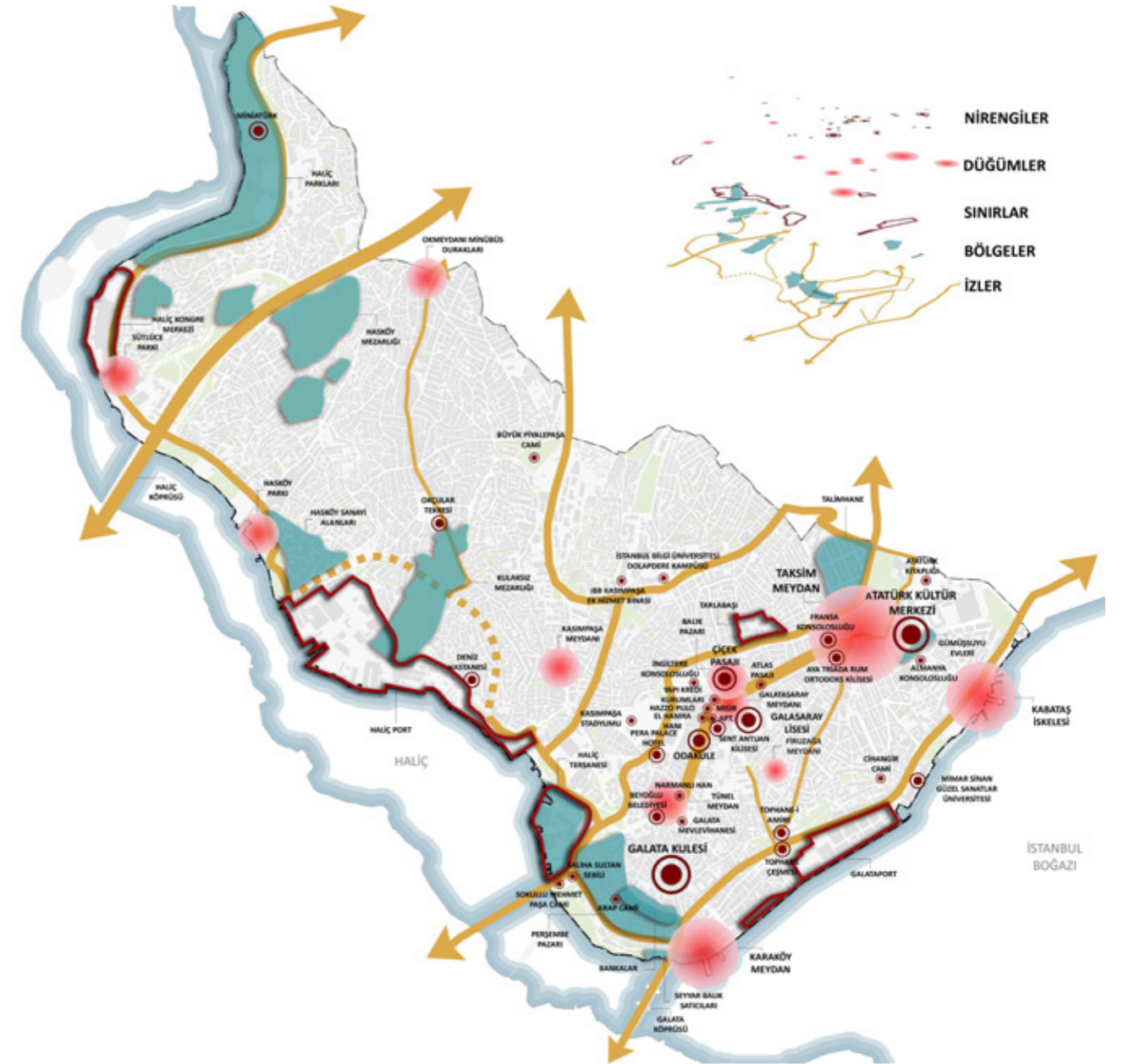
Kevin Lynch 1960 yılına ait "Kent İmgesi" isimli çalışmasında kentsel kimlik konusunda algının önemini vurgulayarak, kentte yaşayanların kente bir kimlik kazandırmasının gerekliliğine değinir ve kentsel imaj kavramını ortaya koyar. Lynch yaptığı alan çalışmalarında, kentsel doku ve kimlik algısının, kentsel imgelerin insan zihninde oluşturduğu imajlar sayesinde şekillendiği sonucuna varıyor. Lynch imgenin gözlemci ve çevresiyle arasındaki etkileşimi sonucuyla ilişkili kompleks bir süreç olduğundan söz eder. Bu etkileşimin ürünü, kent ile uzun süreli ilişki içerisinde olan her bir gözlemcinin zihninde çevresindeki nesnelere ilişkin imgeler sonucu bilişsel haritalardır.

Beyoğlu İlçesi için Lynch'in sınıflandırması dikkate alınarak kent kimliğini oluşturan imaj analizinde izler, sınırlar, nirengi noktaları, odaklar ve bölgeler kullanımının gösterildi.

Kullanıcıların yer-yön tayini belleğinde referans olarak birincil öncelikli olan yapılar ve yerler 1. derece yer işaretleri olarak gösterildi. Buna kıyasla bilinirliği daha az olan yer ve yapılar ise ikinci derece yer işaretleri olarak gösterildi.

İzler: Kent içinde eylem alanları arasındaki dolaşım, ilişki akslarıdır. Bu aksların tümü kentliler üzerinde etki bırakanlardır. Bağlantılar, sokaklar, caddeler olabileceği gibi, kanal, köprü, vb. ulaşım, iletişim ağları da olabilirler. Beyoğlu genelinde izler olarak başlıca akslar olan İstiklal Caddesi, Sıraselviler Caddesi, Kumbaracı Yokuşu, Tarlabası Bulvarı, Asmalımescit, Nevizade, Kamondo Merdivenleri, Bankalar Caddesi, Meclis-i Mebusan Caddesi, Piyalepaşa Bulvarı, Kulaksız Caddesi, Turabi Baba Caddesi, Donanma Caddesi, Hasköy Caddesi, Galata Köprüsü, Haliç Köprüsü ve Fatih Sultan Minberi Caddesi imaj analizine dâhil edildi.

Sınırlar: Kent içinde eylem alanları arasında oluşan ayırıcı hatlarıdır. Kara ve deniz arasındaki ayırıcı sınır olarak değerlendirilebileceği gibi, arazi topoğrafyasındaki keskin farklılık, engel oluşturan demiryolu veya geniş kesitli, yoğun akışlı karayolları gibi unsurlar sınırlar olarak değerlendirilmektedir. Sosyal açıdan oluşmuş sanal sınırlar da bu kapsamda ifade edilebilir. Beyoğlu'nda sınırlayıcı unsurlar olarak ele alınan yer, yol ve alanlar arasında Tarlabası Bulvarı, Galataport, Haliç Tersanesi, Haliç Kongre Merkezi ve Haliçport proje alanı yer alıyor. Tarlabası Bulvarı İstiklal Caddesi ile Tarlabası Bölgesi'ni birbirinden kopararak mekansal ayırmaya neden olması yönüyle

Kentsel Kimlik Öğeleri

sınırlayıcı bir unsur olarak değerlendirildi. Galataport, Haliç Tersanesi, Haliç Kongre Merkezi ve Haliçport proje alanı olan Camialtı ve Taşkızak Tersaneleri kıyıda yaya dolaşımı açısından sınırlayıcı fonksiyonlar olarak değerlendirildi.

Nirengi noktaları: Kentlerde yer tarifi yapılırken veya yön bulmada etkili yapılardır. Bunlar binalar olabileceği gibi çeşme, ağaç, kent mobilyası gibi çeşitli yapısal öğeler de olabilir. Kent bu nirengiler yardımıyla tanımlanır. Beyoğlu'nda Galata Kulesi ve Atatürk Kültür Merkezi en temel nirengi noktaları olarak görülmektedir. Ancak silüeti etkileyen ve kentsel hafızada yer tutan miras yapıları da nirengi noktaları arasında sayılabilir.

Odaklar: Kentsel mekanda kullanıcıların toplandığı, bulunduğu kırılma noktalarıdır. Meydanlar, bazı yapıların önündeki genişlemeler bu kapsamdadır. Beyoğlu'nda önemli toplanma ve dağılıma alanları Taksim Meydanı, Karaköy Meydanı, Kabataş İskelesi ve Okmeydanı minibüs durakları. Galatasaray Meydanı, Tünel Meydanı, Kasımpaşa Meydanı, Sütlüce Meydanı, Firuzpaşa Meydanı ve Balık Pazarı ise diğer toplanma ve dağılıma alanları.

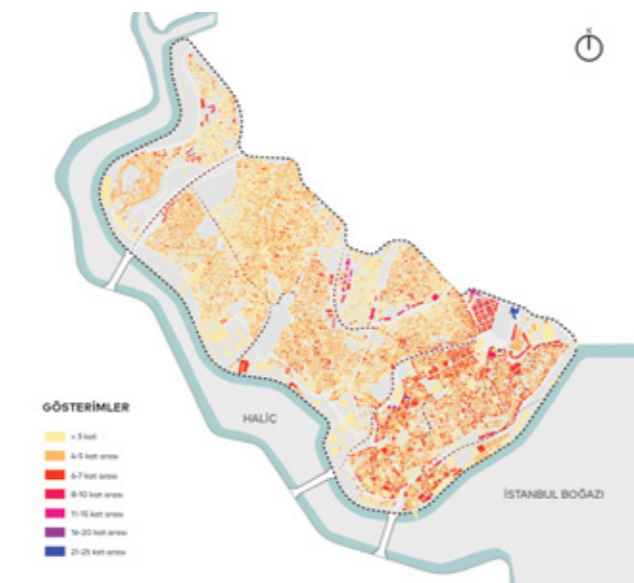
Bölgeler: Kentsel eylem alanlarıdır. Konut, sanayi, yeşil kıyı bölgeleri ve çalışma alanları, eğitim yerleşkeleri veya diğer donatı alanlarının oluşturulmuş olduğu farklı kent bölgeleridir. Haliç kıyısı boyunca sahil parkları, Hasköy'deki sanayi alanları, Haliç tersaneleri, mezarlıklar, Talimhane oteller bölgesi, Bankalar Caddesini içine alan Galata finans bölgesi, Perşembe Pazarı ticaret alanı ve Gümüşsuyu apartmanları benzer özellikte unsurların bir araya gelerek oluşturduğu bölgeler arasında yer alıyor.

Bina Kat Adetleri

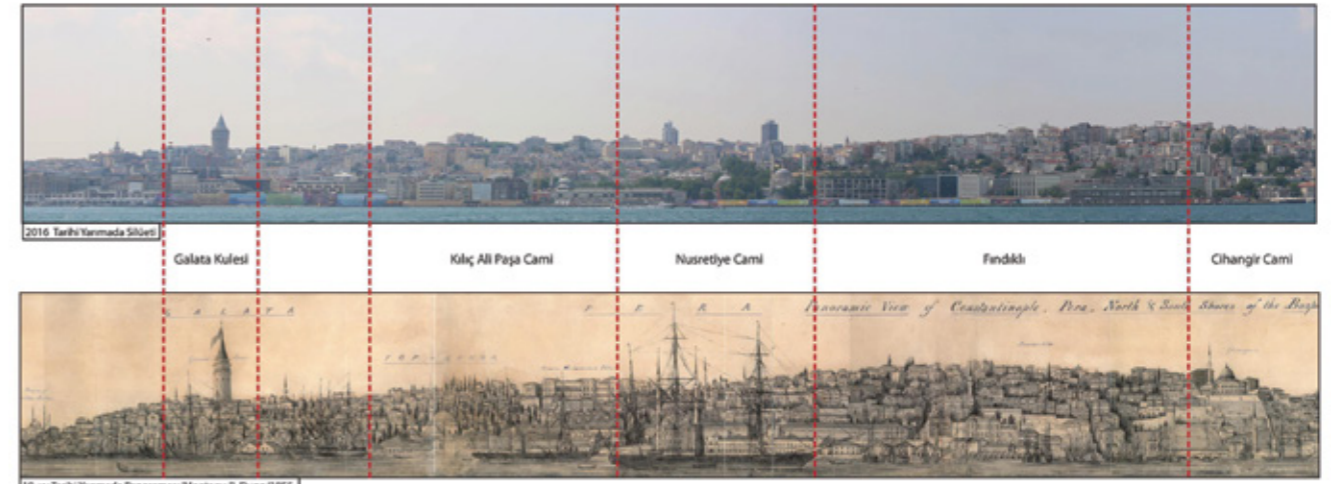
Yapıların kat adedine göre dağılımı incelendiğinde yapı stokunun ağırlıklı olarak 0-3 katlı binalardan oluştuğu görülüyor. 4-5 katlı binalar da 11.474 adet olmak üzere %38 oranında ağırlığa sahiptir. Kat adedi 21-25 arasında olan iki adet yapı bulunmaktadır. Bunlardan biri Odakule ve diğeri

ise The Marmara yapılarıdır. Kat adedi yüksek olan yapıların Kentsel Sit Alanı içerisindeki turizm yoğun yapı adalarında yer aldığı görülüyor. **Konut alanlarındaki yapılar ağırlıklı olarak 4-5 katlıdır.** Kat adedi analizi sonuçları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Kat Adedi	Bina Adet	Oran (%)
0-3 adet	15.577	52.20
3-5 adet	11.474	38.45
6-7 adet	2.382	7.98
8-10 adet	380	1.27
11-15 adet	18	0.06
16-25 adet	8	0.03
Toplam	29.389	100

Bina Kat Adedi Dağılımı

1855 tarihli İstanbul Gravürü ile 2016 Beyoğlu Silüeti Karşılaştırması, İBB 2016

Silüet

Silüet, kentsel çevreyi oluşturan mekânsal etkiler ve mekânı yönlendiren etkilerin tarihsel süreçteki birikimi ile oluşan ve değişen bir kimlik ögesi olduğu gibi aynı zamanda kentin sosyo-kültürel özelliklerini de yansıtır. Bu bölümde İBB Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından 2018 yılında yapılan Kentsel Kimlik ve Silüet çalışmasından yararlanılarak Beyoğlu'nda silüetin tarihsel gelişimi ortaya kondu.

- Beyoğlu'nda Galata çevresinde ilk yerleşim Cenevizliler tarafından kurulan "Pera" kolonisi ile 1267'de başlar ve 1348'de bir gözetleme kulesi olarak inşa edilen **Galata Kulesi** o dönem bölgedeki en yüksek yapı olarak Beyoğlu silüetini şekillendiren ilk yapı olur. Günümüzde hala kent kimliğini oluşturan en önemli yapılardan biri.
- 1577 yılında Azapkapı'da Mimar Sinan tarafından yapılan **Sokullu Mehmet Paşa Camii** Haliç silüetinde önemli bir yer tutar. Kentsel gelişmeler devam ettikçe güney bölgesi için külliye ve kuzey bölgesinde tersaneler, askeri yapılar, kulelerle birlikte kent silüeti belirginleşmeye başlar.

- 18. yüzyılda Osmanlı'da modernleşme hareketleri ikonik askeri yapıların yapımına neden olur ve günümüze kadar ilk haliyle korunamamış olan Kasımpaşa'da **Cezayirli Hasan Paşa Kışlası** ve **Kalyoncu Kışlası**, **Hasköy'de Humbaracılar Kışlası** o dönemin silüetinde önemli yerleri olan askeri yapılar olarak bilinir.
- Haliç'in kuzey silüetine hakim bir diğer yapı grubu tersanelerdir. Kasımpaşa'dan Hasköy yönüne doğru **Haliç Tersanesi**, **Camialtı Tersanesi** ve **Taşkızak Tersanesi**nden oluşan Haliç Tersaneleri 1455 yılında kurulur.
- 19. yüzyılda kentte ulaşım ağının genişlemesiyle başlayan çalışmalar neticesinde Haliç silüetinde önemli değişimler olur. 1845 yılında Abdülmecit'in annesinin yaptırdığı **Karaköy (Valide Sultan) Köprüsü** Haliç silüetine farklı bir anlam katar.

Karaköy sahilinden bakış açısıyla çizilen 1855 Montagu B. Dunn tarafından çizilmiş gravür İstanbul'un en geniş panoramik ifadesi olarak bilinir. Yukarıda Galata, Tophane-i Amire ve Beyoğlu'nun resmedildiği bölümü görüyoruz.

2018 tarihli çalışma ile kent kimliği kapsamında belirlenen bakı noktalarından çekimler yapılarak silüet paftaları oluşturuldu. Görüş alanına Beyoğlu İlçesinin girdiği bakı noktalarından yapılan çekimler birleştirilerek ilçenin silüeti elde edildi. Silüette belirgin olan yapılar arasında **The Marmara Pera Otel, Oda Kule, Saint Antoine Kilisesi, Kılıç Ali Paşa Camii, İstanbul Modern Binası, Anthill Residence, The Marmara Otel Taksim, Mimar Sinan Üniversitesi, Park Otel, Süzer Plaza** yer alıyor.

22.10.2012 tarih ve 3901 Sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile "Riskli Alan" olarak belirlenmesi ve 19.03.2013 onay tarihli 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı ile dönüşüm süreci başlayan **Piyalepaşa İstanbul** ile düşük yoğunluklu ve az katlı yapıların bulunduğu alana konut ve ticaret fonksiyonlarına sahip 11 kata kadar yükselen yapılar inşa edildi.

24.09.2012 tarih ve 3901 Sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile "Riskli Alan" olarak belirlenen **Sütlüce Kentsel Dönüşüm Alanında** ise TOKİ tarafından yürütülen ve projede 398 konut biriminin yer aldığı, yüksek yoğunluklu ve kat yükseklikleri 9 kata kadar yükselen yapıların inşa süreci devam ediyor.

Haliç kıyısında Sütlüce'de bulunan ve kat yükseklikleri sebebiyle eleştirilen projelerden biri de çeşitli plan değişiklikleri ile 2012 yılında yapılan **Hilton Garden Hotel**. Plan fonksiyonu konut ve eğitim alanı iken plan değişikliği ile özel proje alanı ilan edilir ve otel yapılmasının önü açılmış olur. Daha sonra yapılan plan değişikliği ile turizm fonksiyonu verilen alan 2011 yılında düzenlenen yapı kullanma izin belgesinde belirtilen yapılanma şartlarının geçerli olduğu plan notlarında belirtilerek toplam 11 katlı olarak hayata geçirilir.

Piyalepaşa İstanbul Kentsel Dönüşüm Alanı Drone Görüntüsü

Hilton Garden Inn Hotel ve Sütlüce TOKİ Kentsel Dönüşüm Alanı Drone Görüntüsü

Beyoğlu 2013 lidar görünümü

Beyoğlu 2016 fotoğrafı

Beyoğlu 2013 lidar görünümü ve 2016 fotoğrafı karşılaştırması

Beyoğlu alan sentezi

Beyoğlu Silüet Çalışmaları, İBB 2016

Haliçport (Tersane İstanbul)⁵⁴

Günümüzde inşaatı devam eden Haliçport (Tersane İstanbul) Projesi kıyılarının doğal topoğrafyasını ve Haliç silüetini bozmasıyla kamuoyunda gündem oldu. Haliç kıyısında hem mevcut doku ve hem de kültür mirası niteliğindeki tersane yapıları ile uyumsuz bu denli yüksek katlı ve büyük kütleli bir yapının yapılması şehircilik ilkeleri açısından uygunsuz olduğu kadar kültürel miras açısından da bir kent suçu olarak görülüyor. Proje alanı, projenin uygulama dayanağı olan 01.11.2018 onay tarihli, 1/1.000 ölçekli Camikebir Mah. Kentsel Tasarım Uygulama Projesi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nda ticaret ve turizm fonksiyonunda kalıyor. Söz konusu planda kat yüksekliği ile ilgili plan notlarında; "Ticaret-turizm alanında Emsal:1,50'dir. Öneri ve tescilli binaların kullanımı, tescilli yapılara uygulanacak koruma müdahaleleri, öneri binaların yükseklikleri, yapı malzemeleri, cephe boşluk/doluluk oranları,

binalar arası yaya ve trafik ulaşım aksları, kamusal açık alanların nitelikleri, donatı alanlarının yapılanma koşulları, bina ebat ve yükseklikleri Haliç silüeti göz önünde bulundurularak imar durumuna ve uygulamaya esas olmak üzere 1/500 ölçekli kentsel tasarım/uygulama projesinde belirlenmiştir. Mimari projelerin incelenmesi aşamasında Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun gerekli görmesi halinde konum, kontur, gabari ve fonksiyonda düzeltme yapılabilir. Ancak her koşulda proje alanındaki binaların saçak kotu +0.00 sıfır kotundan itibaren 24.50 m'yi geçemez." şeklinde kat yüksekliğinin 8 katı geçmeyeceği ifade ediliyor.

Haliçport proje alanına ilişkin yapılaşma kararlarını içeren plana Şehir Plancıları Odası, Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası ve Gemi Mühendisleri Odası tarafından;

"1/1.000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nda kentsel tasarım ölçeğine yakın detaylar içeren, bina kullanımı tescilli yapılara uygulanacak koruma müdahaleleri, öneri binaların konumları, öneri binaların yükseklikleri, yapı malzemeleri, cephe boşluk doluluk oranları vb. binalar arasındaki ulaşım aksları, kamusal açık alanların nitelikleri, keza donatı alanlarının aynı şekilde yapılaşma koşulları ortaya konmuş olması gerektiği, ancak dava konusu planda öneri binaların kat yükseklikleri ile herhangi bir ibare konmamış olduğu, konunun kentsel tasarım projesine ve kurulun değerlendirmesine bırakıldığı, yeni binaların ne şekilde ve hangi değerlere bağlı olarak tasarlanacağı ve inşaat tekniklerinin ortaya konması gerektiği, bu binaların kat yükseklikleri veya binanın yüksekliği, pencere kapı oranları, bina cephesindeki boşluk doluluk oranlarının plana yansıtılmadığı, planlama alanındaki yaya ve taşıt yollarının 1/1.000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nda gösterilmediği, plan notlarında kentsel tasarım projesinde belirlenen doğu batı istikametindeki ulaşım aksının kamuya açık kontrollü kullanımı sağlanacağı belirtilmediği fakat planlamada gösterilmesi gereken fonksiyonun daha sonradan yapılacak olan kentsel tasarım rehberine bırakılmasının 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı hakkında düzenlemeler içeren 3194 sayılı Kanun'un 5/2. maddesi Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin 4/k. ve 11/4. maddesine uygun olmadığı anlaşıldığından 1/1.000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nda kamu yararına, planlama şehircilik ilkelerine ve hukuka uygunluk bulunmadığı" gerekçesiyle dava açıldı.

Beyoğlu'nda, silüeti belirleyen ve değiştiren öğelerin ve projelerin analizinden sonra, Beyoğlu'ndaki yapıların mevcut kat adetleri meri plan kararlarındaki kat adetleri ile karşılaştırıldı.

İlçede bulunan yapılardan, plan kararında yükseklik sınırı belirtilmiş olanlar "plan kararını aşan", "plan kararına uygun" ve "plan kararının altında" olmak üzere üç kategoride

sınıflandırıldı. Bunlar dışında, plan kararında donatı-teknik altyapı olarak tanımlanan yapılar ile yükseklik kararının mimari avan projeye bırakıldığı yapılar ayrıca gösterildi.

İlçe genelinde yapıların %11,60'ının plan kararındaki yükseklik sınırını aştığı,

%14,60'ünün plandaki yükseklik kararına uygun olduğu,

%18.73'ünün plandaki yükseklik kararının altında olduğu,

%12,64'ünün donatı-teknik altyapı olarak planlandığı ve/veya yükseklik kararının mimari avan projeye bırakıldığı görülüyor.

Okmeydanı, Galata Kulesi ve çevresi ile Söğütözü ve Örnektepe Mahallerindeki uygulama imar planları meri olmadıkları için diğer (%42,43) olarak değerlendirildi.

Kat Adetleri Plan Durumu	Yapı Adedi	Oran(%)
Plan Kararını Aşan	3.460	11,60
Plan Kararına Uygun	4.356	14,60
Plan Kararı Altında	5.590	18,73
Donatı-Teknik Altyapı ve/veya Mimari Avan Projeye Göre Uygulama Yapılacak Alanlar	3.772	12,64
Diğer (UIP Adaları İle İlişkisi Olmayan ve/veya Yapı Katsayısı Bilinmeyen Yapılar)	12.661	42,43
Genel Toplam	29.839	100,00

Meri Plan-Mevcut Durum Kat Adedi Karşılaştırması

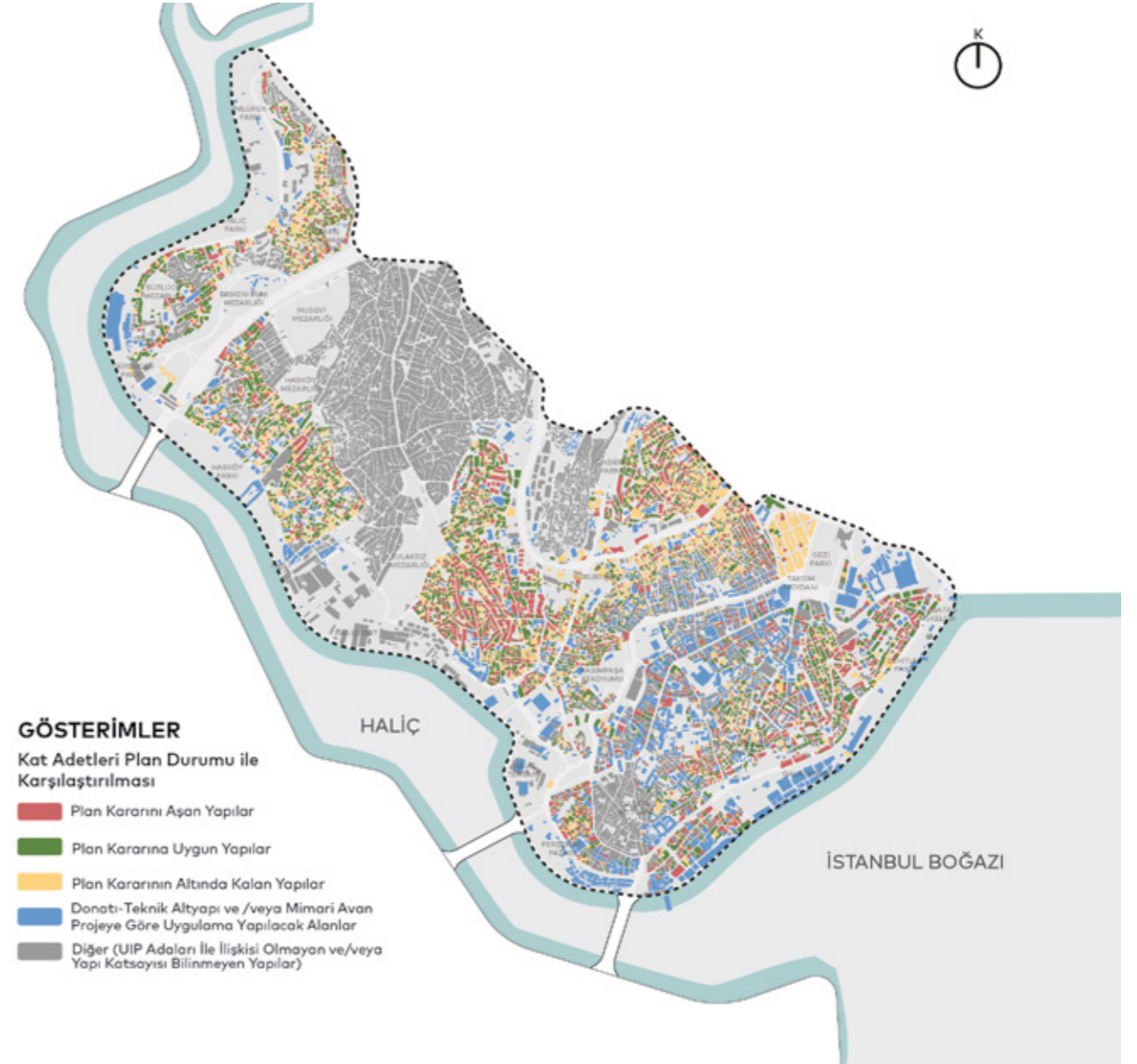
Yaşanabilir Beyoğlu teması kapsamında Beyoğlu'nun yaşam kalitesini etkileyen mekansal yapısına ilişkin mevcut değerleri, kentsel standartları, ulaşım olanakları ve donatı açısından yetersiz alanları ortaya kondu. Beyoğlu'ndaki kamusal alanlar, hem kent belleği açısından hem de kültürel miras açısından korunması gereken mevcut değerler olarak görülüyor. Önemli bir kıyı yerleşimi olan Beyoğlu ilçesinin kıyıları, kent meydanları, caddeleri ve sokakları kamusal alanlar açısından, Beyoğlu silüeti, odakları, nirengi noktaları ise sahip olduğu özgün karakter özellikleri ile kentsel kimliği açısından önemli görülüyor.

Yaklaşık 230 bin kişinin yaşadığı Beyoğlu mahallelerinin önemli bir kısmı plansız gelişmiş; altyapı ihtiyaçları, kamusal alan yetersizlikleri ve ulaşım sorunları var. Yapı stokunun büyük bir kısmı mühendislik desteği almadan oluşmuş ve bu durum deprem, sel gibi afet riskleri karşısında yaşamsal tehditler oluşturuyor.

Bu sorunların çözümü için yıllardır planlama ve kentsel dönüşüm çalışmaları yapılsa da halen karmaşa ve belirsizlikler bulunuyor ve sorunlar aciliyetini koruyor. Beyoğlu'nun mekansal ihtiyaçlarının karşılanması, daha sağlıklı ve yaşam kalitesi yüksek bir kentsel çevre oluşturulması amacıyla strateji ve eylemler ortaya kondu.

Bu kapsamda:

- Kentsel hizmetlerin iyileştirilmesi ve ilçe genelinde erişilebilir kapsayıcı kamusal alanların oluşturulması **"Erişilebilir ve Kapsayıcı Sosyal Hizmet Alanları ile Bütünleşen Nitelikli Kamusal Mekanlar"**
- İlçe genelinde toplu ulaşım ile erişilebilirlik hizmetlerinin artırılması ve altyapının güçlendirilmesi **"İklim Uyumlu, Afetlere Dirençli Ulaşım ve Altyapı"**
- Sosyal hizmetlerin toplumun her kesimini kapsayacak şekilde sunulması **"Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları"** politikası altında ele alındı.

Meri Plan-Mevcut Durum Kat Adedi Karşılaştırması

Altyapı ve Afetlere Hazırlık

#DayanıklıBeyoğlu

Afet riski ve afetlere hazırlık Beyoğlu'nun planlama gündeminin belirleyici unsurlarından biri. İstanbul'da deprem ve sellerin yanı sıra iklim krizinin etkisiyle yaşanacak aşırı doğa olayları, deniz seviyesinin yükselmesi, sıcaklık artışları gibi krizler de önümüzdeki yıllarda beklenen afetler arasında yer alıyor. İçinde bulunduğumuz dönemde bir örneğini yaşadığımız salgın hastalık ve pandemi riskinin yanında afetlerin birbirlerini tetiklemesiyle meydana gelebilecek çoklu afet riskleri de yönetsel ve mekansal müdahale gerektiren konuları belirliyor.

Haliç ve Haliç kıyılarına yönelik doğa tabanlı olmayan ekolojik yaklaşım, sıkışık ve depreme dayanıksız yapı stoku ve yoksulluğu derinleştiren kentsel dönüşüm uygulamaları, yangına girilemeyen merdivenli, çıkmaz sokaklar, yangına dayanıksız ahşap yapılar, iklim değişikliğinin etkilerini göz ardı eden kentsel uygulamalar, aşırı yağışlara bağlı kent selleri ve yoğun bir turistik merkez olmasına bağlı olarak oluşan atık, çevresel kirlilik gibi sorunlar dayanıklılık kapsamında Beyoğlu'nda çözülmesi gereken öncelikli sorunlar olarak görülüyor.

Beyoğlu'nda hem sosyal hem de fiziksel yapı, afet risklerine karşı yeterince dirençli olmadığı gibi, iklim krizine bağlı yaşanacak iklimsel olaylar nedeniyle bölgenin olumsuz etkilenme riski de çok yüksek. Beyoğlu genelinde afetlere ve iklim krizine karşı dirençliliği artırmak, etkili bir afet yönetimi kurgulamak ve kent ekolojisini dikkate alan altyapı ve çevre politikaları üretmek için **Dayanıklı Beyoğlu** temasını geliştirdik.

Altyapı ve afetlere ilişkin mevcut durum değerlendirmesi aşağıdaki başlıklar altında sunuyoruz:

- **Beyoğlu'nda Olası Afetler**
- **İklim Tehlikeleri**
- **Yeşil Altyapı**
- **Atık Yönetimi ve Çevre**
- **Mücadele Kapasitesi**

Beyoğlu'nda Olası Afetler

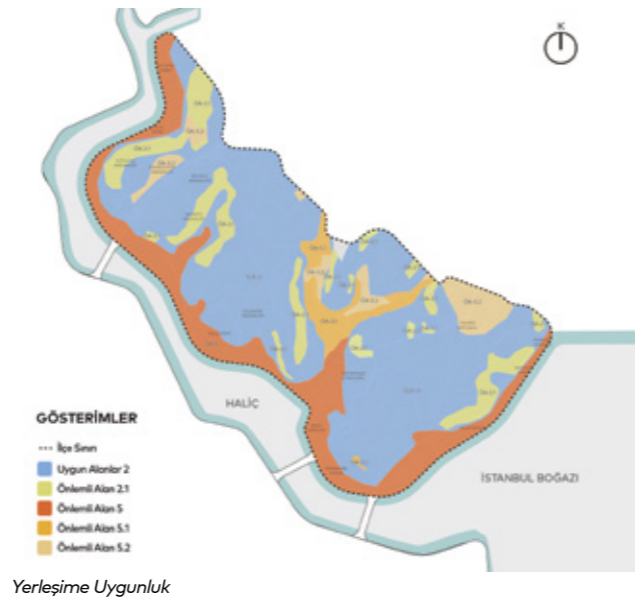
Doğal Afetler

Deprem

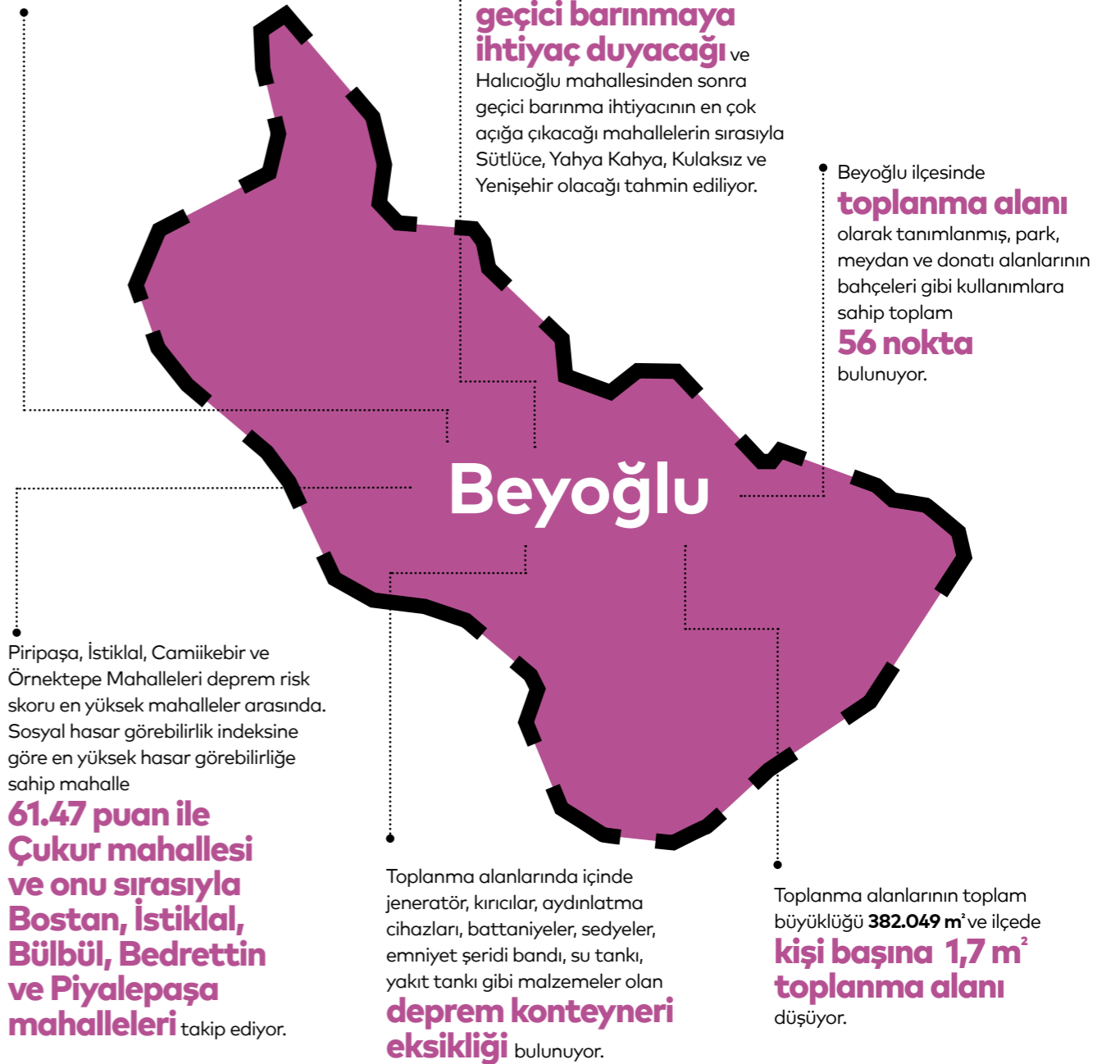
İstanbul, Marmara Denizi'nde Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde meydana gelecek deprem tehlikesiyle karşı karşıya. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından 2019 yılında güncellenen deprem risk haritasına göre İstanbul mevcut risk faktörlerine bakıldığında en büyük riskin 30 yıl içerisinde gerçekleşmesi beklenen deprem riski altında olduğu ve İstanbul'un büyük bir bölümünün 1. derece deprem riski taşıdığı görülüyor.

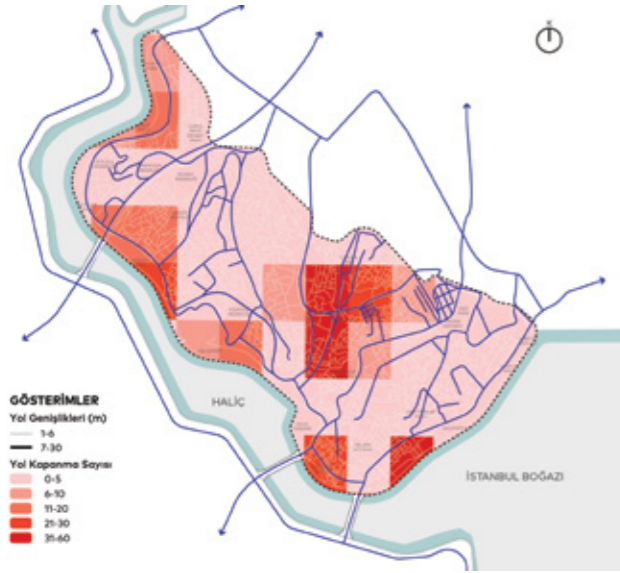
İstihdamda önemli bir paya sahip olan Beyoğlu ilçesinin yoğun kentsel nüfusu ve ziyaretçileri ile depremden önemli ölçüde etkileneceği öngörülüyor

Beyoğlu ilçesinde jeolojik olarak yapay dolgu ve alüvyon zemin birimlerin yer aldığı ve sıvılaşma, şişme-oturma ve taşıma gücü açısından zemin problemleri olan alanlar bulunuyor. Haliç ve İstanbul Boğazı kıyıları boyunca yer alan ve topografik eğimi %0-10 arasında olduğu alanlar ve eğimin %20'den fazla olduğu alanlar yerleşime uygunluk açısından değerlendirildiğinde önlem alınarak yerleşilecek alanlar olarak ele alınıyor.

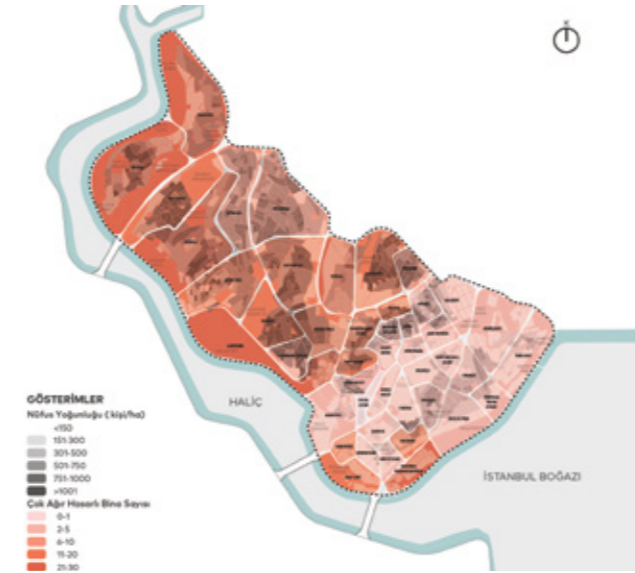

Beyoğlu İlçesi risk sıralamasında **39 ilçe içinde 17. sırada** yer alıyor.

Yol Kapanma

Bina Hasarı

Olası 7.5 Büyüklüğündeki Deprem Senaryosuna Göre;

Bina Hasarı: İstiklal, Camikebir, Piripaşa Mahalleleri başta olmak üzere 410 binanın çok ağır hasar alacağı İstiklal, Piripaşa, Örnektepe Mahalleleri başta olmak üzere 841 binanın ağır hasar alacağı Piripaşa, İstiklal, Piyalepaşa Mahalleleri başta olmak üzere 3132 binanın orta hasar alacağı tahmin ediliyor.

Can Kaybı ve Yaralanmalar: 217 can kaybı olacağı ve 150 kişinin ağır yaralanacağı öngörülüyor.

Altyapı: 12 atık su noktasında, 5 içme suyu noktasında ve 3 doğalgaz noktasında hasar oluşacağı tahmin ediliyor.

Yol Kapanma: İlçede İstiklal, Bostan, Hacıahmet, Küçükpiyale, Sururi, Yahya Kahya mahallelerinde 21-32

arasındaki yolun kapanması, Hacımimi ve Kemankuş Karamustafapaşa Mahalleleri, Örnektepe ve Sütlüce Mahalleleri ile Piripaşa, Keçecipiri, Camikebir mahallelerinin kesişiminde kalan alanlarda da yol kapanma sayısının 11-20 arasında olacağı öngörülüyor. Yol kapanmasının en yoğun yaşanacağı öngörülen bölgeler; İstiklal, Hacıahmet, Bostan, Küçükpiyale, Sururi Mehmet Efendi, Yahya Kahya mahallelerinin kesiştiği bölge.

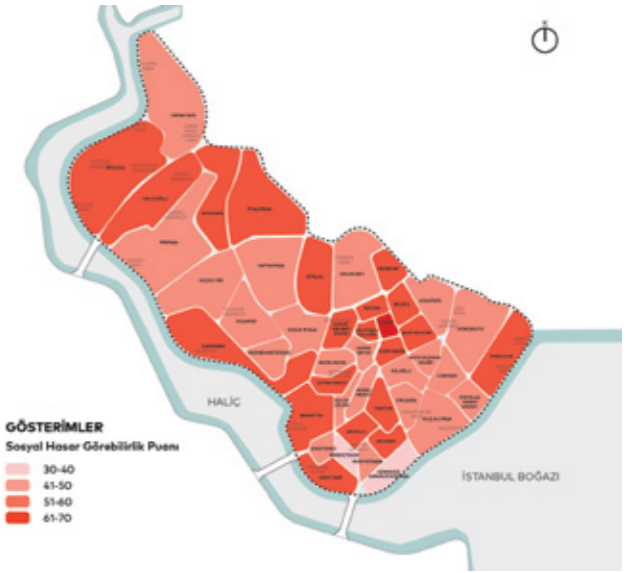
Fiziksel Hasar Görebilirlik: Beyoğlu ilçesinde fiziksel göstergeler baz alınarak hesaplanan sismik risk indeksi en yüksek olan mahalleler Hacıahmet, Piripaşa, Fetihstepe, Piyalepaşa, Keçecipiri ve Kaptanpaşa Mahalleleri.

Sosyal Hasar Görebilirlik: Yaş, cinsiyet, sağlık durumu, gelir düzeyi ve çalışma durumu gibi kriterlerle değerlendirilerek hesaplanan sosyal hasar görebilirlik durumuna göre

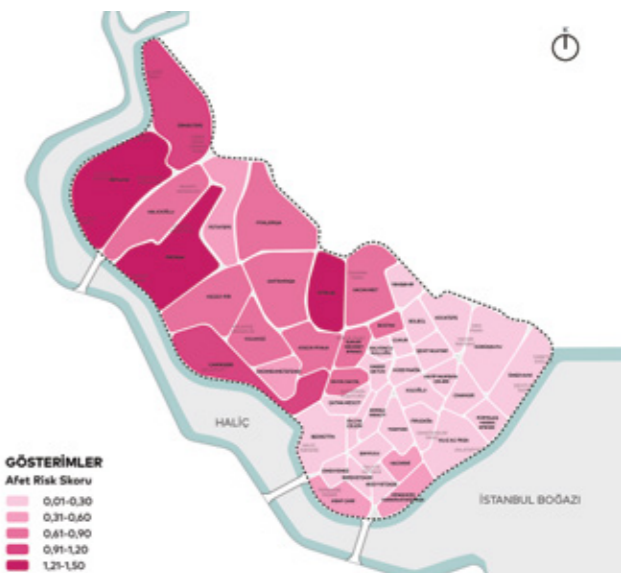
Beyoğlu'nda afetler açısından en kırılgan mahalle 61.47 puan ile Çukur mahallesi. Sırasıyla Bostan, İstiklal, Bülbül, Bedrettin ve Piyalepaşa mahalleleri ise onu takip ediyor. Ayrıca Beyoğlu, 50-59.9 aralığındaki risk puanı ile İstanbul içinde orta-üst hasar görebilir ilçe olarak değerlendiriliyor.

Afet Risk Skoru: Fiziksel hasar görebilirlik ve sosyal hasar görebilirlik puanlarının bütünlük olarak değerlendirilmesiyle hesaplanan afet risk skoruna göre 39 ilçede risk skoru 0.01 ile 1.25 arasında değişiyor.

Beyoğlu İlçesi 0.22 afet risk skoru ile İstanbul içinde 39 ilçe arasında 16. sırada yer alıyor. Piripaşa, Sütlüce, İstiklal, Camikebir ve Örnektepe Mahalleleri ise afet risk skorunun en yüksek olduğu mahalleler.

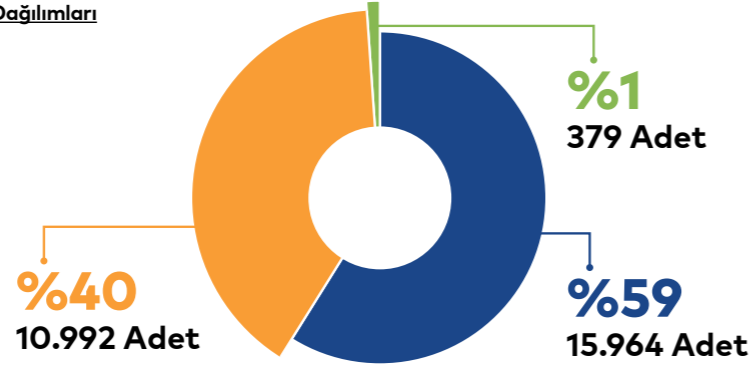
Sosyal Hasar Görebilirlik

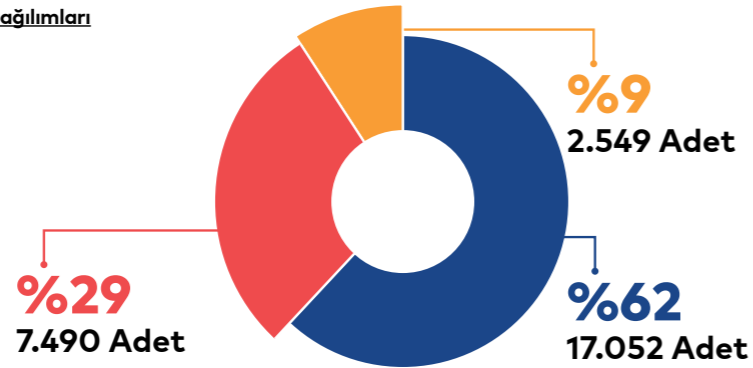
Afet Risk Skoru

Beyoğlu İlçesi Kat Sayısına Göre Bina Dağılımları

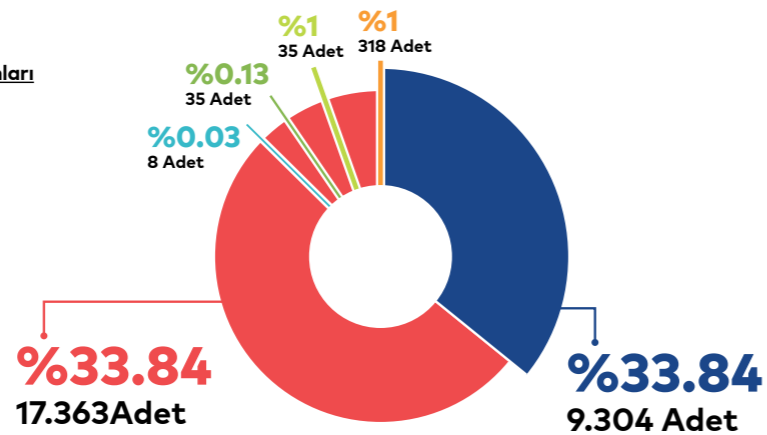
- 1-4 Arası Katlı Binalar
- 5-6 Arası Katlı Binalar
- 9-19 Arası Katlı Binalar

Beyoğlu İlçesi Yapım Yılına Göre Bina Dağılımları

- Yapım yılı 1980 öncesi
- Yapım yılı 1980-2000 arası
- Yapım yılı 2000 sonrası

Beyoğlu İlçesi Yapım Göre Bina Dağılımları

- Yığma
- Betonarme
- Prefabrik
- Çelik
- Tünel Kalıp
- Ahşap

İBB Deprem ve Zemin İnceleme Müdürlüğü'nün Olası Deprem Kayıp Tahminleri Kitapçığındaki⁴⁵ verilerine göre Beyoğlu'nda bulunan yapıların %62'si 1980 yılından önce yapılmış durumda. Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında BİMTAŞ tarafından yapılan analitik etüt çalışmalarına göre ilçede toplam 29.837 bina bulunuyor ve bu binaların yaklaşık üçte biri (10.832 adet) Kentsel Sit Alanı içinde yer alıyor. Gözleme dayalı analize göre binaların %20 si kötü durumda ve bu binalar Okmeydanı, Piyalepaşa Bulvarı'nın kuzeyindeki yerleşimler, Tarlabası bölgesinde yoğunlaşıyor.

Kentsel sit alanında güçlendirmesi ve yenilemesi yapılamayan tarihi yapı stoku ve boş metruk tarihi binaların afet riskleri açısından kırılgan olması, kentsel dönüşümün sosyal ve mekansal ayrışmaya neden olacağı kaygısı, hak temelli ve yerinde dönüşüm modeline duyulan ihtiyaç ve bölge halkının kentsel dönüşüm maliyetlerini karşılayamaması (kira masrafları, taşınma maliyetleri gibi) binaların yenilenmesinin önündeki engellerin başında geliyor.

Hem barınma hakkı hem dayanıklılık hem de yapı stokunun miras niteliğinde olması bina yenileme konusunun çok boyutlu bir şekilde ele alınmasını zorunlu kılıyor.

Tsunami

İBB-DEZİM tarafından "Tsunami Dayanıklı İstanbul" yaklaşımıyla ve ODTÜ işbirliğiyle 2018 yılında hazırlanan İstanbul Marmara Kıyıları Tsunami Modelleme, Hasar Görebilirlik ve Tehlike Analizi Güncelleme Projesi, Beyoğlu İlçesi Eylem Planı kapsamında Beyoğlu'nda tsunami yaratabilecek 2 unsur bulunuyor.

Beyoğlu Tsunami Modellemesi

Çalışmada Beyoğlu ilçesi için en kritik tsunami kaynağının Prens Adaları Fayı (PIN) olduğu ve bundan kaynaklı tsunami sonucunda maksimum su basma derinliğinin 3.04 metreye, yatayda ise su basma mesafesinin yaklaşık 150 metreye ulaşacağı hesaplanmış durumda. Beyoğlu ilçesi için kritik olan denizaltı heyelanı kaynaklı tsunami senaryosunun da Büyükçekmece Deniz Altı Heyelanı (LSBC) olduğu tespit edilmiş. Bu senaryoya göre ilçede karadaki maksimum su basma derinliğinin 4.5 metreye, yatayda su basma mesafesinin de yaklaşık 380 metreye ulaşacağı öngörülmüyor. Bu kapsamda deniz kıyısında kalan tüm mahallelerin tsunami riski altında olduğu kabul ediliyor.

Taşkın

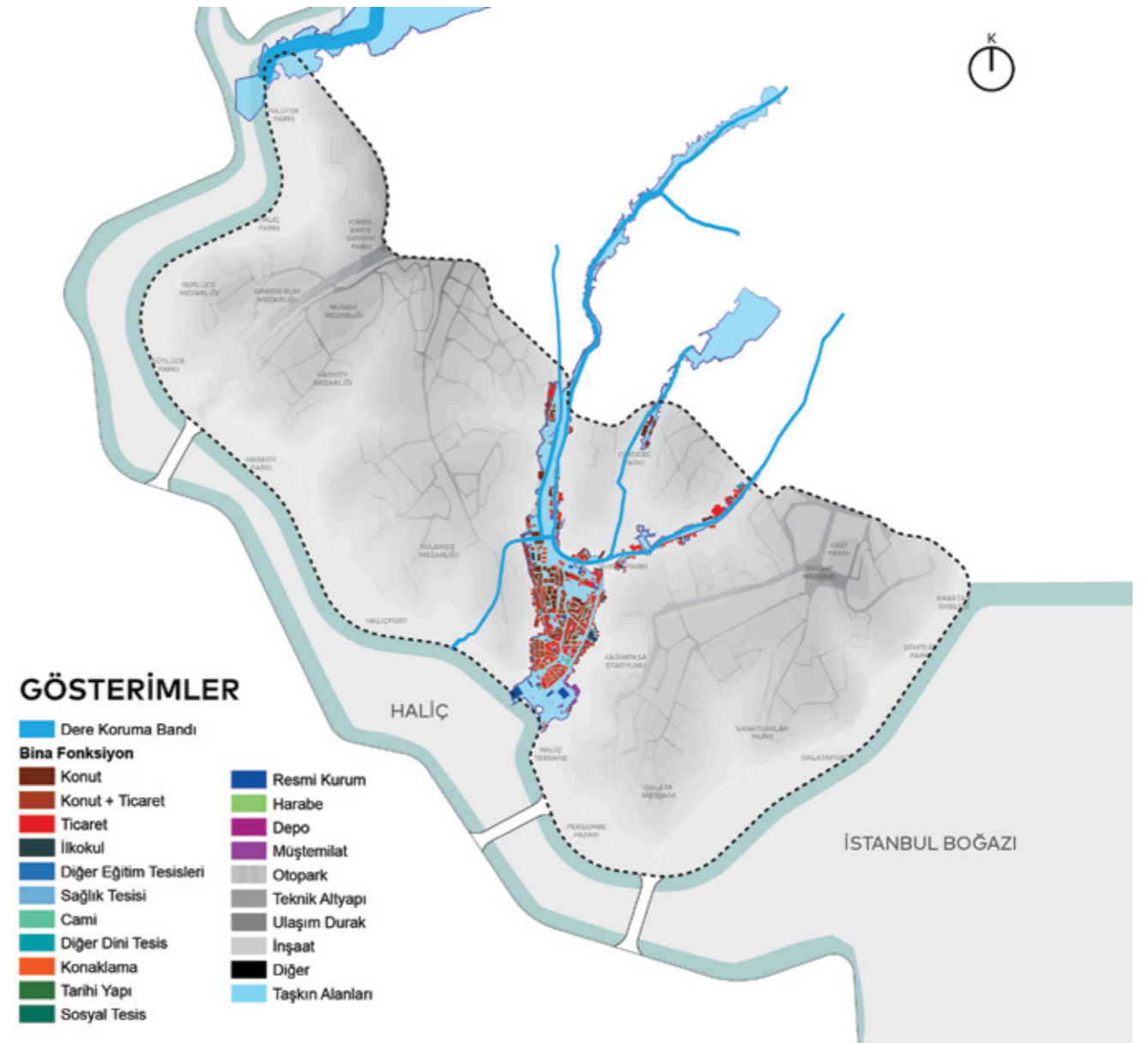
İlçede 45 ha'lık taşkın sahasında toplam 1.322 adet yapı, 8.612 kişinin taşkın riski altında olduğu görülüyor. Bu rakamların fonksiyonlarına göre dağılımı incelendiğinde ise en fazla riskin ticaret, konut+ticaret, konut ve müştemilat yapılarına mahsus olduğu dikkat çekiyor.

Taşkın alanının Bahriye Caddesi ve Fişekhane Deresi Caddesi arasında kalan ticaret yoğun ve konut fonksiyonu da bulunan kentsel alanlar ile Piyalepaşa Bulvarı aksındaki ticari alanları kapsadığını görüyoruz. Bölgedeki altyapı eksikliği de sel, taşkın ve su baskını gibi afet risklerinin önlenememesinde rol oynuyor.

Piripaşa Mahallesi Şaban Deresi Sokak, Örnektepe Mahallesi Zümrüttaş, Menekşe, Ok ve Mevlana Sokak ile Arapcamı Mahallesi Perşembe Pazarı Caddesi gerçekleştirdiğimiz saha çalışmalarında su baskınlarına ilişkin sorunların en çok dile getirildiği bölgelerdendi. Bölgedeki altyapı yetersizlikleri ve suyun toplandığı alanlar olması bu şikayetleri destekler nitelikte görünüyor.

Beyoğlu Tsunami Modellemesi

Taşkın Alanları

İnsan Kaynaklı Afetler

Yangın

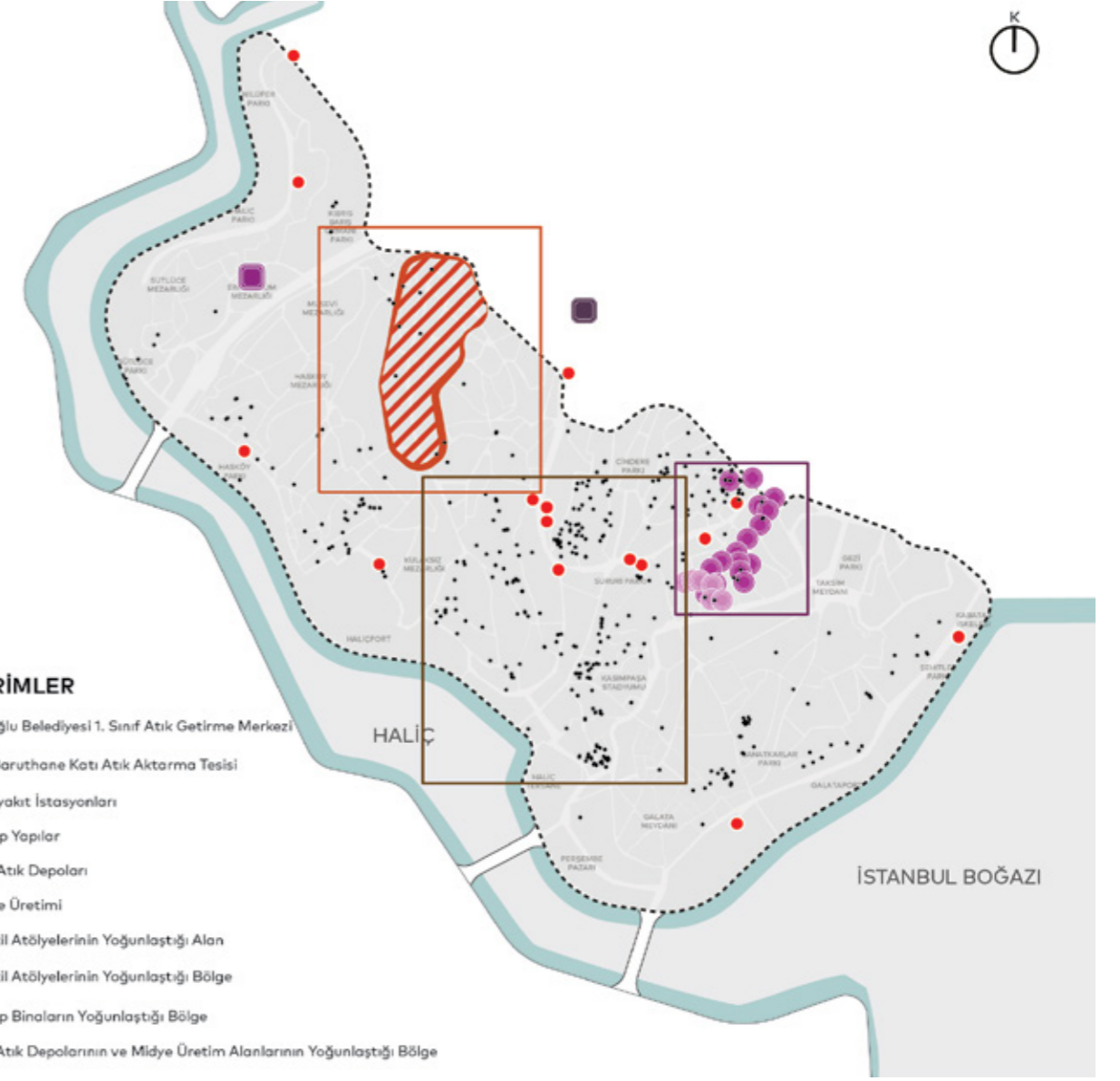
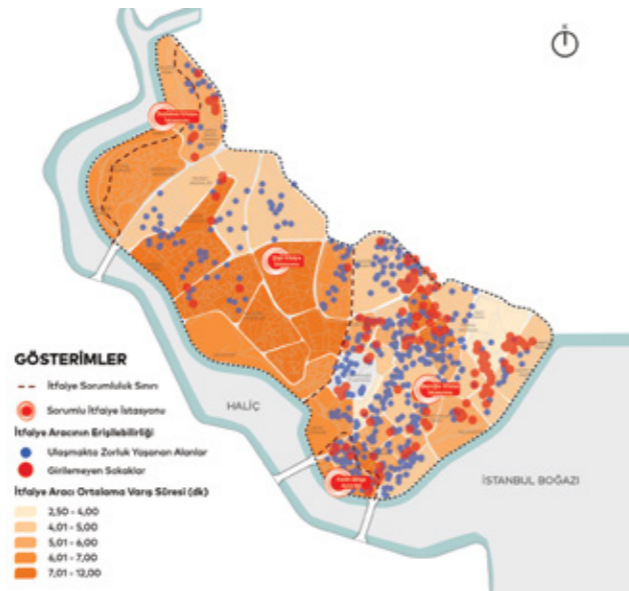
Yangınların birçok nedeni bulunuyor. Bunlar genel olarak ısınma, yemek pişirme ve aydınlatma amacıyla kullanılan malzemeler, özellikle barut gibi ateşe duyarlı maddeler, yıldırım düşmesi, kundaklama, dikkatsizlik, ocak ve baca kurumlarının tutuşması olarak sıralanabilir. Alanın dar olmasından kaynaklı oluşan nüfus yoğunluğu, binaların birbirine yakınlığı ve hatta yapışık olması ve sokakların darlığı, şehrin mimari durumu gibi sebepler de başlayan yangınların büyümesinde risk oluşturuyor. Ayrıca fırtına ve rüzgâr gibi doğal hareketlilikler de risk unsurları olarak sayılıyor. İstanbul geçirdiği afetler açısından incelendiğinde deprem ve yangınların kent tarihinde önemli bir yer tuttuğunu söyleyebiliriz.

İlçe genelinde %1.30 luk (387 bina) bir orana sahip ahşap binalar Kasımpaşa bölgesinde yoğunlaşıyor. Ayrıca faaliyet gereği hammadde (kumaş) ve ürün depolaması da yapılan ve Okmeydanı bölgesinde yoğunlaşan tekstil atölyeleri de konut alanları ile iç içe oluşundan dolayı yangın açısından ayrıca risk teşkil ediyor. Bu atölyelerde kullanılan hammaddenin tipi ve depolanma şekli de risk açısından belirleyici olabilecek faktörler olarak ele alınabilir. Çukur, Bülbül, Yenişehir, Dolapdere, Kocatepe mahallelerinde bulunan katı atık depoları yine katı atıkların tipi, depolanma şekli ve hava sıcaklığına bağlı olarak yangın riski taşıyan alanlar olarak karşımıza çıkıyor. Tarlabası'nda yoğunlaşan midye üretim ve temizleme faaliyetleri genellikle evlerin bodrum katlarında, metruk binalarda ve sağlıksız koşullarda denetimsiz bir şekilde yapıldığından yangın riski taşıyor. İlçe genelinde yer alan akaryakıt depoları risk taşıyan alanlar olarak değerlendiriliyor.

Soba kullanımı da yangına sebep olan bir faktör. BİMTAŞ Analitik Etüd çalışması hanehalkı anket verilerine göre; "Konutunuzun ısınma türü nedir?" sorusuna kentsel sit alanında %8,5 oranında, kentsel sit alanı dışında ise %2,2 oranında odun/kömür ile ısıyorum cevabı verilmiş olması da Beyoğlu'nda bir risk faktörü olarak görülüyor.

Korunması gerekli tescilli yapılar ve ahşap yapı stoku, yanıcı ve patlayıcı tesislerin varlığı yangın riskini artırırken itfaiye araçlarının giremediği ve yangında hızla ulaşılamayan dar sokaklar, eğimli ve dik yollar, çıkmaz sokaklar da müdahaleyi sınırlandıran faktörler olarak karşımıza çıkıyor.

Kentsel sit alanındaki ulaşılması zor sokaklar ve çıkmaz sokaklar itfaiye araçlarının bölgeye varış sürelerinin de uzamasına sebep oluyor. İtfaiye aracının ortalama varış süresinin en uzun olduğu bölgeler de Hasköy ve Kasımpaşa bölgeleri.

Yangın Riskli Alanlar

İklim Tehlikeleri

İklim değişikliği, iklim parametrelerinin ortalamalarında ve değişkenliğinde gözlenebilen uzun süreli değişimler olup, karşılaştırılabilir zaman dilimlerinde doğrudan veya dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda hava durumu modellerinin istatistiksel dağılımındaki değişim olarak tanımlanıyor.

Hızlı nüfus artışı ve şehirleşme, fosil yakıtların kullanımı, ormanların yok edilmesi, tarım ve sanayi gibi beşeri faaliyetler, karbondioksit ve metan gibi sera etkisi yaratan gazların atmosferdeki konsantrasyonunu artırıyor. Bu durum sonucunda, dünyaya ulaşan güneş ışınlarının giderek daha fazlası geri yansıtılmadan dünya tarafından soğuruluyor ve bu da atmosferin sera etkisini kuvvetlendirmesine ve yüzey sıcaklıklarının artmasına neden oluyor. Atmosferde hapsolan enerji; yeryüzünün ısınması, kara ve deniz buzullarının erimesi, kar örtüsünün küçülmesi, deniz seviyesinin yükselmesi, yağış rejimlerinin değişmesi, kuraklık ve fırtınalar gibi aşırı hava olaylarının şiddet ve sıklıklarının artması, doğal çevrenin bozulması, yaşam kalitesindeki düşüş ve ekonomik kayıplar gibi sonuçlar doğuruyor.

Kentli nüfus iklim değişimi ve çevre sorunlarının hedefinde olduğu gibi bu sorunların yaratılmasında da önemli rol oynuyor. Dünya coğrafyasında %3 yer kaplamasına rağmen, kentli nüfus dünya genelindeki CO2 salımının %70'inden sorumlu ve toplam enerjinin üçte ikisini harcıyor.

Dünya'daki yaşam döngülerinin sürdürülebilirliğini sağlamak ve iklim krizinin önüne geçmek üzere mevcut ulaşım, tüketim ve üretim, yeme-içme alışkanlıklarının ve insanın kısa vadeli yaşam sürecine odaklanan bakış açısının sorgulanması, insan davranış ve tutumlarının toptan bir şekilde dönüşümüne yönelik yeni bir yaklaşım geliştirilmesi gerektiği vurgulanıyor. Bu nedenle, uluslararası anlaşma ve kampanyaların da etkisiyle merkezi ve yerel yönetimler politikalarını bu yönde geliştirmeye başladı. Üst ölçekten geliştirilen ulusal ve uluslararası yaklaşımların yanı sıra, topluluklarının ve yerel belediyelerin geliştirdikleri uygulamaların, ortak çalışmalar ve doğa ile bütünleşik yeni bir yaşam kültürüne yönelik sosyal ağların geliştirilmesi de gerekli görünüyor. İklim krizi ile mücadele ve sürdürülebilir bir yaşam için her ölçekte yönetsel düzenlemelerle, tabandan örgütlenen hareketlerin birbirlerini desteklemesine olanak sağlayacak yaklaşımlar öneriliyor. Dünyada politikalar ve protokoller doğrultusunda iklim krizinin önüne geçmek ve karbon emisyonunu sifıra indirmek de hedefler arasında.

Bu protokollerden en önemlisi Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında 2015 yılında Türkiye tarafından imzalanan ve 2016 yılında yürürlüğe giren Paris Anlaşması. Bu anlaşmanın hedefi 2030 yılına kadar karbon salınımını %50 azaltmak 2050'de ise sifıra indirmek, küresel sıcaklık artışını da 2 °C ile sınırlı tutmak ve 1,5 °C için de çaba harcamak. Anlaşma uyarınca, her ülkenin bu kapsamda yapacağı düzenlemeleri ve uygulamaları belirlemesi, planlaması ve düzenli olarak raporlaması

bekleniyor. 197 ülke ile birlikte Türkiye de bu anlaşmanın taraflarından biri. 6 Ekim 2021 tarihinde TBMM'de Paris Anlaşması'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi kabul edildi. Bu kapsamda Türkiye için de hedeflerini belirleme ve eylem planlarını hazırlama gerekliliği oluştu ve 2053 net sıfır emisyon hedefi açıklandı. Türkiye'nin 2010-2023 Türkiye İklim Değişikliği Stratejisi ve aynı yıllara ait İklim Değişikliği Eylem Planı ve İklim Değişikliği Uyum Stratejisi ve Eylem Planı çalışmaları bulunuyor.

2020 yılındaki ölçümlere göre Dünya çapında en yüksek karbon ayak izi olan şehirler arasında 26. sırada olan İstanbul, Türkiye'deki karbon ayak izinin %16.4'ünü üretiyor ve İstanbul'da iklim krizinin etkileri de daha fazla hissediliyor.⁵⁵ İlk olarak 2018 yılında hazırlanan ve revize edilerek 2021 yılında duyurulan İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planı da sera gazı emisyonlarının azatılması ve iklim krizine uyum sağlama kapasitesinin artırılması, iklim adaletinin sağlanması, iklim krizine yönelik kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, ekolojinin ve doğal kaynaklarının korunması, yaşam döngüsünün desteklenmesi ve karbon ayak izinin azaltılması gibi temel stratejilere dayanıyor.

Teknolojik ve bilimsel gelişmelerin etkisiyle tüketici ve üreticilerin sürdürülebilirliğe yönelik beklentilerinin karşılanması amacıyla üretim süreçlerinde yeşil dostu uygulamaların benimsenmeye başladığı söylenebilir ancak üreticilerin kurumsal imajlarını artırmak ve doğaya karşı sosyal sorumluluklarını göstermek amacıyla yanıltıcı

yeşil pazarlama stratejileri geliştirmeye başladıklarını görüyoruz. Literatürde yeşil boyama olarak adlandırılan bu uygulamaların Türkiye'deki örnekleri ise daha çok inşaat ve ulaşım sektöründe karşımıza çıkıyor. Beyoğlu İlçesinde 82 dönüm arazi üzerine kurulan ve büyük kentsel dönüşüm projelerinden biri olan Piyalepaşa İstanbul Projesi LEED Komşuluk Altın sertifikasına sahip ve kentsel ölçekte çevreye verilen zararın azaltılması gibi pek çok sürdürülebilir kentleşme hedefi bulunuyor. Ancak çevresindeki yapılaşma ile uyumsuz olması, emsal ve yapı yükseklikleri gerekçe gösterilerek çokça eleştirilen ve "riskli alan" ilan edilerek boş bir alanda hayata geçirilen proje "yeşil boyama" örneği olarak değerlendirilebilir.

İstiklal Caddesi, 2014⁵⁶

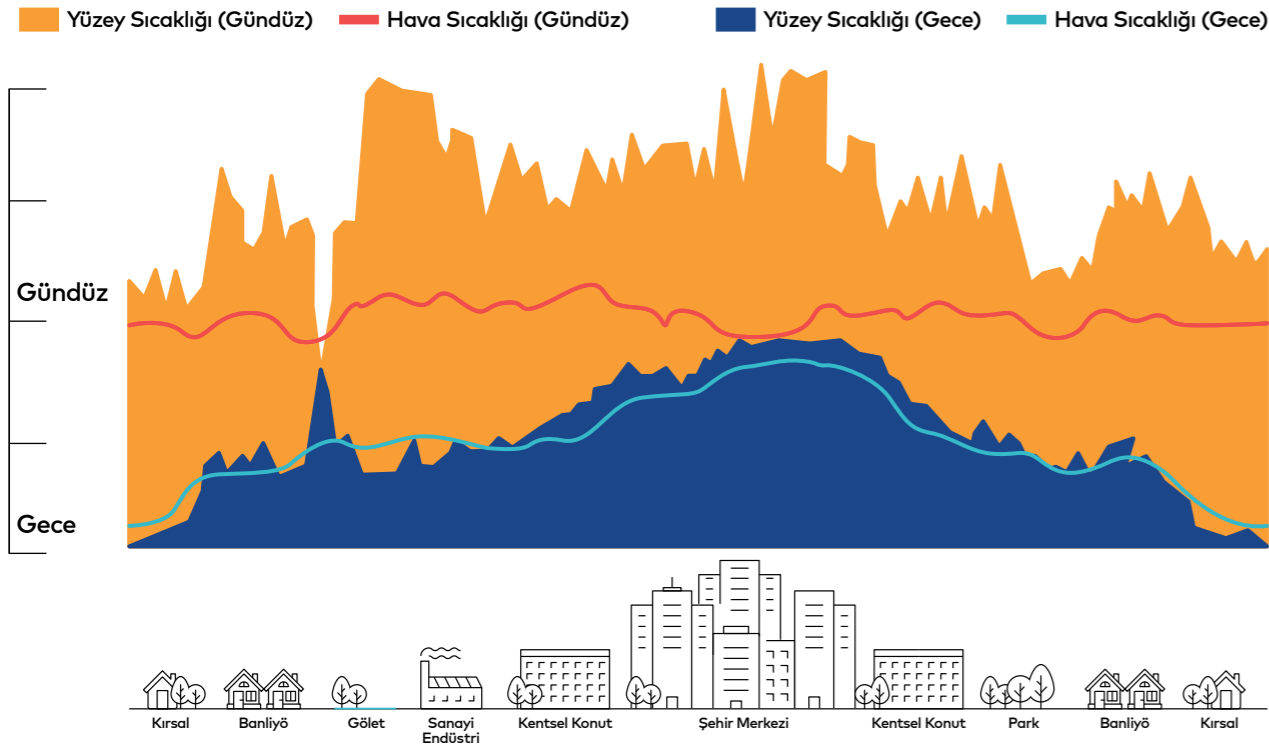
Sıcaklık ve Aşırı Isınma

Tüm senaryolarda, İstanbul'da yılda 1 ila 4,5 °C arasında daha yüksek ortalama sıcaklıklar yaşanması (RCP 8.5) ve yaz aylarında kış mevsimlerine göre daha hızlı bir sıcaklık artışı olması bekleniyor. Bu sıcaklık artışının en az 1 ve hatta 2 derecesinin, doğrudan kentsel ısı adası etkisine bağlı olabileceği tahmin ediliyor.

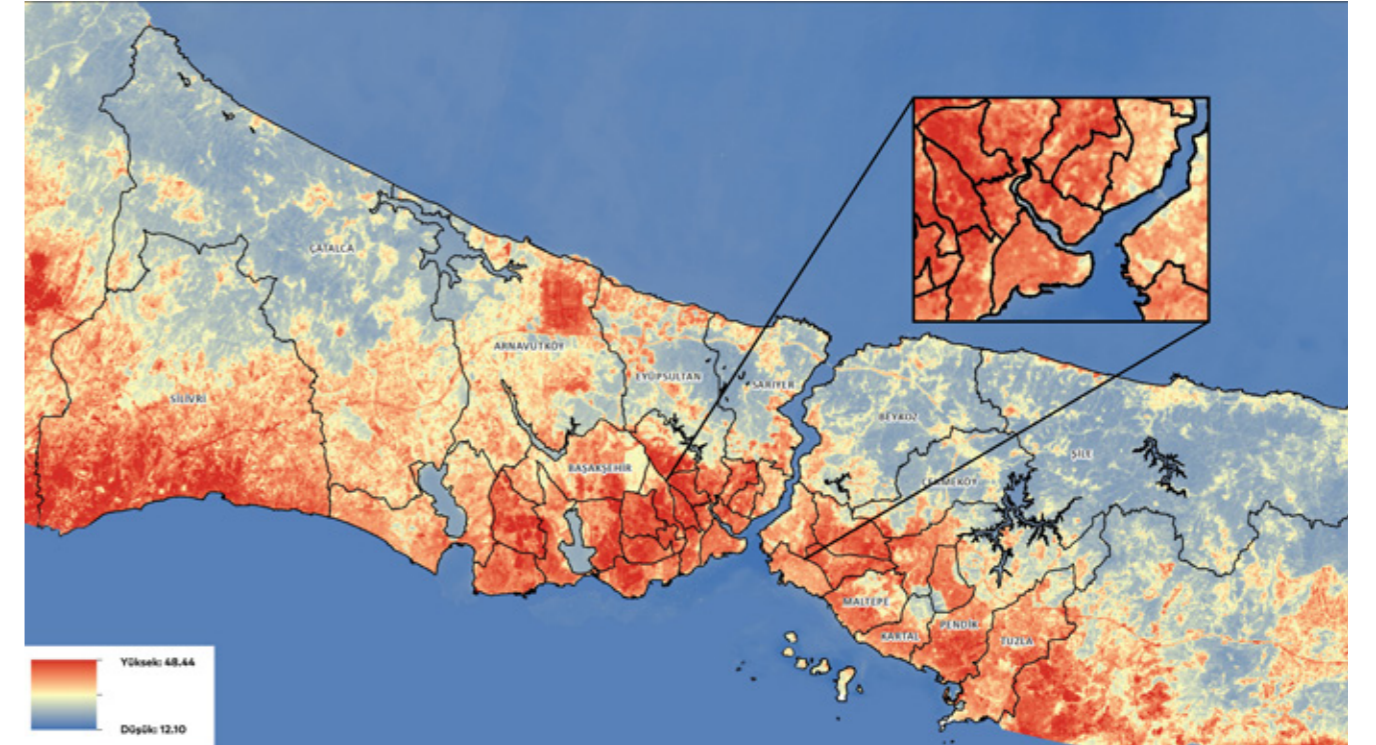
Artan bina ve nüfus yoğunluğunun daha fazla ısıtma kaynağına ihtiyaç duymasının yanında sıcaklık artışlarının azalan hava kalitesiyle birleşerek ısıyı hapsedeceği kentsel ısı adası etkisiyle birlikte daha da kötüleşmesi bekleniyor. İstanbul'un, özellikle çevre bölgelere kıyasla, gündüz sıcaklıklarında artış riski altında olduğunu görüyoruz. Kentsel alanlarda doğal yer örtüsünün yerini koyu renkli,

kuru ve geçirimsiz yüzeylerin alması, bitki örtüsünün tahrip edilmesi, yüksek düzeyde enerji tüketilmesi, yoğun ve yüksek yapılaşma sıcaklıkların artarak kentsel ısı adalarının oluşmasına sebep olan temel faktörler olarak görülüyor. Kentlerde ısı adalarının olumsuz etkisini azaltmanın en temel yolu ise yansıtabilirlik değerleri yüksek olan yansıtıcı yüzey kaplamalarının tercih edilmesi ve kentsel alanlarda ağaç-bitki örtüsü yüzeylerinin artırılması olarak belirtiliyor.

Beyoğlu'nda arazi kullanım içinde kentsel açık ve yeşil alanların oranı %15,46 iken yapılaşmış alanların oranının %69 olduğunu görüyoruz. 12 ile 48 aralığına sahip kentsel ısı adası etkisi index değeri ise Beyoğlu'nda en düşük bölgede 27, en yüksek bölgede 33 olmak üzere yüksek bir değere sahip.

Kentsel açık ve yeşil alanların yetersizliğine ve yoğun yapılaşmaya yönelik önlem alınmazsa ilçede kentsel ısı adası etkisinin daha da artması bekleniyor.

İstanbul ısı Haritası, İBB 2020

Yağışlarda Dalgalanmalar

RCP 8.5 senaryosuna göre yaz yağışlarında %30'a, toplam yağış miktarında ise yıllık %12'ye varan oranlarda azalma olacağı tahmin ediliyor. Yağışlı günlerin sayısında azalmanın, 1 mm veya daha az yağışın olduğu yerlerde gözleneceği, daha çok yağışlı, yani 10mm ila 20mm arasında yağış alan günlerin sayısının ise muhtemelen artacağı ve bu günlerde toplam yağış miktarının %59'a varan oranda ve ortalama %13 oranında artması bekleniyor. Yağışta yaşanacak bu dalgalanmalar artan buharlaşma ile birleştiğinde, kurak mevsimin yüzyılın ortalarına kadar 45 günden 57 güne yükselmesiyle uzun süreli kuraklık dönemleri öngörülüyor. Kar yağışının İstanbul genelinde daha yüksek irtifalara çekilerek azalacağı ve ilkbaharda karların erimesininin daha erken tarihlerde gerçekleşeceği de diğer tahminler arasında.

Deniz Seviyesinin Yükselmesi

Buzulların erimesi ve sıcak suların genişlemesi sonucunda deniz seviyesinin 1986-2005 ile 2100 yılları arasında 45 ile 75 cm arasında yükselmesi bekleniyor. En önemli riskler arasında yer almamakla birlikte, İstanbul'un bir kıyı kenti olarak deniz seviyesindeki yükselmeden bir ölçüde etkileneceği tahmin ediliyor.

Aşırı Hava Olayları

Küresel risk raporlarının on yıllık geçmişinde ilk kez, 5 uzun vadeli riskin tamamı çevre ile ilgili başlıklardan oluşuyor. Buna göre önümüzdeki on yılda gerçekleşme olasılığı en yüksek riskler sıralamasında aşırı hava olayları ilk sırada yer alıyor.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), Çalışma Grubu II'nin Altıncı Değerlendirme Dönemi (AR6), "İklim Değişikliği 2022: Etkiler, Uyum ve Kırılganlık" raporuna göre Türkiye, aşırı hava olaylarına karşı Avrupa'nın en kırılgan ülkesi. Avrupa'da aşırı sıcaklar sonucu gerçekleşen ölüm sayısının 2050 yılına gelindiğinde, bugünkü yıllık yaklaşık 2 bin 700 ölüme kıyasla 30 bine yükselmesi öngörülüyor. Bu vakaların büyük kısmının Avrupa'nın, Türkiye'nin dahil olduğu

bölgelerinde meydana gelmesi bekleniyor. Isınmanın önemli ölçüde artması sonucunda, ölüm sayısının, yüzyılın sonuna kadar üç kat artması da diğer öngörüler arasında.

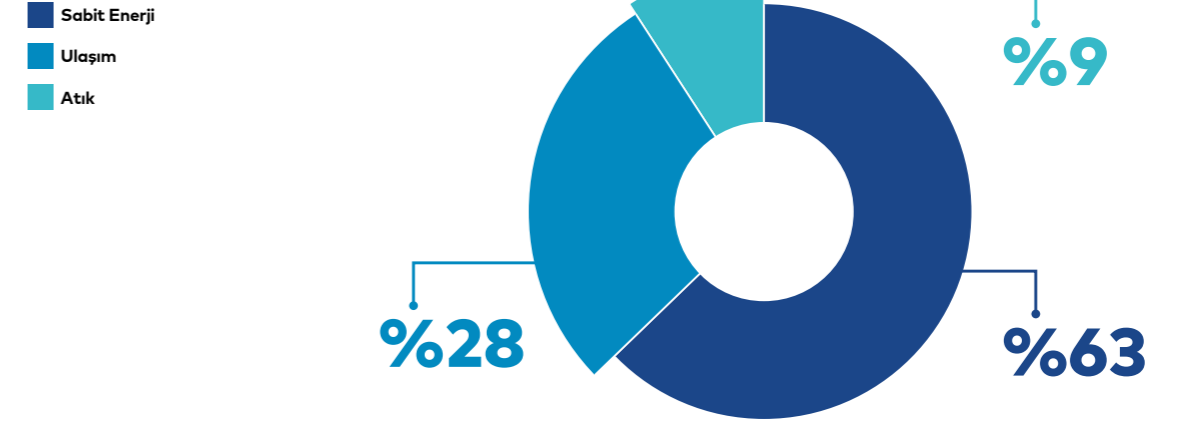
Son yıllarda Türkiye ve İstanbul'da yaşanan sağanak yağış ve dolu gibi aşırı hava olayları ise can kayıplarına neden olmanın yanında mal kaybına ve pek çok şehirde on binlerce hektarlık tarım arazisinin zarar görmesine sebep oldu.

Sera Gazı Salınımı Azaltım ve Uyum Hedefleri

İklim değişikliğine ilişkin veriler sera gazı emisyonu ile ölçülür. İstanbul'da sera gazı salınımlarına ilişkin verileri incelediğimizde;

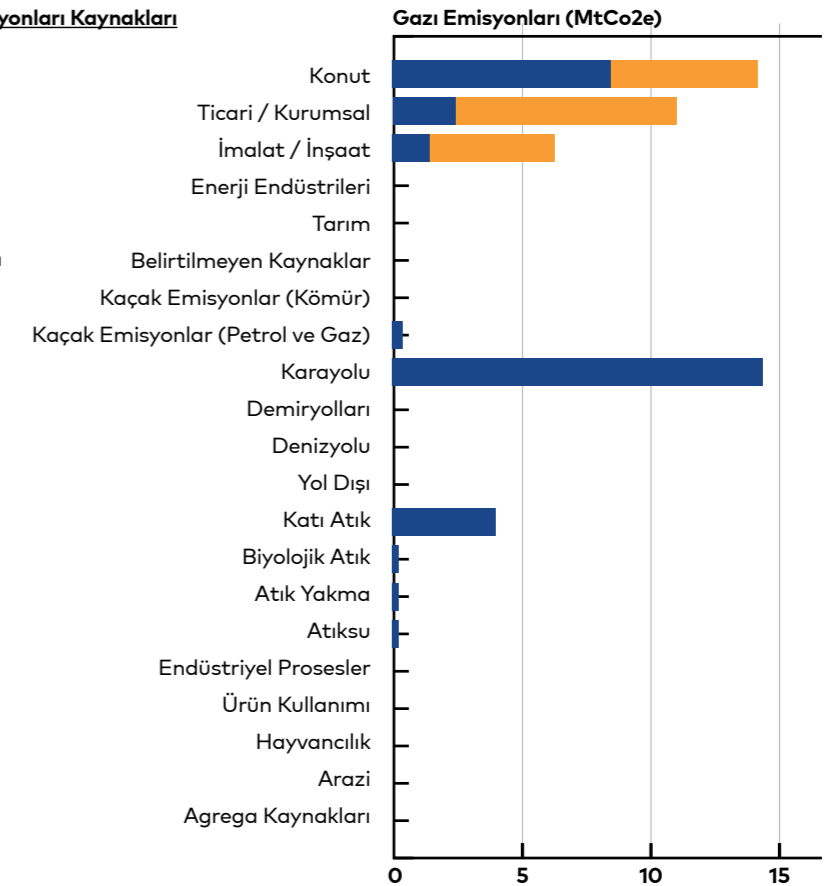
- **konut, ticari/kurumsal ve endüstriyel, imalat/İNŞAATTA** sabit enerji kullanımına bağlı emisyonların, toplam sera gazı emisyonlarının **%63'ÜNÜ** oluşturduğunu ve 32 MtCO₂e ile en büyük paya sahip olduğunu görüyoruz.
- Sabit enerji emisyonlarını, toplam emisyonların %28'ini oluşturan ulaşım (kara yolu, raylı sistem ve deniz yolu) emisyonları ve ardından %9'luk pay ile atık (katı atık düzenli depolama sahaları, kompostlaştırma, endüstriyel atık yakma ve atıksu) emisyonları takip ediyor. İstanbul için en fazla salınımına sebep olan alt sektörler yaklaşık 14 MtCO₂e seviyesi ile kara yolu ulaşımı ve konutlar. Bunları 11 MtCO₂e ile ticari/kurumsal yapılar ve 6,5 MtCO₂e ile imalat ve inşaat sektörü takip ediyor.
- İstanbul'daki toplam sera gazı emisyonu 50,9 MtCO₂e
- Kişi başına sera gazı salınımı 3,3 tCO₂e/kişi

İstanbul'da Sera Gazı Emisyonları Dağılımı

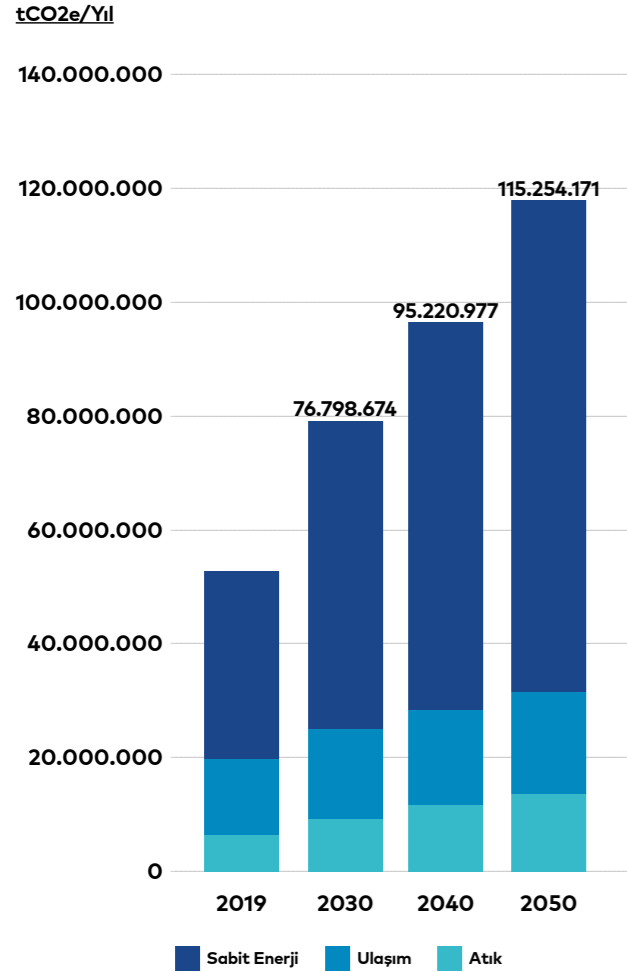
İstanbul'da Sera Gazı Emisyonları Kaynakları

- **Kapsam 1**
Şehir sınırları içerisinde oluşan emisyonlar.
- **Kapsam 2**
Şehir sınırları içerisinde şebekeden sağlanan elektrik, ısı, buhar ve/veya soğutmanın kullanılması sonucunda oluşan emisyonlar.

Yeşil Altyapı

Olağan durum senaryosu, Paris Anlaşması taahhütlerine uygun olarak şehir emisyonlarını azaltan ek iklim stratejilerinin uygulanmaması ve mevcut faaliyet seviyesinin nüfus ve GSYİH büyümesine uygun olarak devam etmesi hâlinde, İstanbul'daki emisyon gidişatını temsil ediyor.

Olağan durum senaryosunda hesaplanan temel emisyon değerleri ve sektörel kırılımları

İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planı ile emisyon azaltımı için İstanbul'da belirlenen hedefler doğrultusunda; Genişletilmiş İddialı Senaryo ile; baz yılımız olan 2019'daki 50,9 milyon ton CO₂e emisyonunun 2030'da %52,2 oranında azalarak 25 milyon ton CO₂e'ne, 2040'ta %89,4 oranında azalarak 5,5 milyon ton CO₂e'ne ulaşacağı ve son olarak 2050 yılında 104 bin ton CO₂e artık emisyon kalacağı öngörülmüyor.

Kümülatif sera gazı emisyonları açısından değerlendirildiğinde ise; Genişletilmiş İddialı Senaryo stratejilerinin hayata geçirilmesi ile Olağan Durum Senaryosu'na göre %78'lik bir azaltım sağlanması gerekiyor.

İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planı'nın en önemli hedeflerinden biri 2050 yılına kadar karbon nötr hâle gelinmesi ve emisyonlarda 2019'daki 50,9 MtCO₂e baz yıl değerlerine kıyasla, 2030'a kadar %52'lik bir azalma elde edilmesi.

Yollar, su, kanalizasyon ve elektrik hatları ile sosyal altyapı olarak tanımlanan geleneksel altyapıdan farklı olarak yeşil altyapı temiz hava, içme suyu, besin gibi ekosistem hizmetleri olarak bilinen, yaşamsal öneme sahip kimi hizmetleri kamunun kullanıma sunar. Avrupa Komisyonu Yeşil Altyapı Bildirisi'nde yeşil altyapı, doğaya dayalı çözümlerle ekolojik, ekonomik ve sosyal faydalar sağlamak, doğanın insana sunduğu faydaları anlamaya yardımcı olmak ve bu faydaları sürdüren ve geliştiren yatırımları harekete geçirmek için bir araç olarak tanımlanıyor ve iklim değişikliğinin sebep olduğu doğal afetlerin etkilerini azaltmadaki rolü önemli görülüyor.

Yeşil altyapı sistemleri kentsel ve bölgesel ölçekten başlayarak parsel ve bina ölçeğinde uygulanabilen, yeşil çatılardan doğa dostu yağmur suyu yönetim sistemlerine kadar ekoloji temelli tüm yaklaşımları içeren uygulamalar olarak ele alınıyor.

Bu başlık altında Beyoğlu ilçesi özelinde mevcut açık ve yeşil alanlar, bostanlar, su, enerji yeşil ulaşım altyapısı değerlendirildi.

Yeşil Alanlar

Ağaçlar CO₂ içerisindeki karbonu tutarak odun dokularında selüloz olarak depolar ve ortaya çıkan oksijeni atmosfere bırakırlar. Ayrıca ağaçların gölgeleme etkileri serinleme ihtiyacını yüzde 30 oranında azaltarak elektrik tüketimini düşürebilir ve daha az fosil yakıt kullanılmasına neden olur. Yeşil alanların kentsel ısı adası etkilerini azaltıcı etkilerinin

yanında suyu ve toprağı tutarak taşkın, sel ve heyelan gibi doğal afetlerin yıkıcı etkilerini azaltma işlevi de vardır. Yeşil alanların varlığı kentin su zenginliğini de artırır. Yeşil alanlar, havayı temizler ve oksijen miktarını artırır, tozu veya havadaki kirli materyalleri tutar. Yeşil alanlar hava sirkülasyonu sağlar, hava akımını ve nemini düzenler, hava sıcaklığının yükselmesini önler, havayı serinletir, rüzgâr hızını azaltır ve doğru bir planlamayla istenilen istikamete yöneltir. Bitkiler toprağın üst kısmını kaplayarak hem su kaybını azaltır hem de su tutmayı kolaylaştırarak yer altı sularını besler. Bitki örtüsüyle beslenen toprağın kalitesi ve verimliliği artar. Kentsel yeşil alanlar ayrıca sınır, engel ve perde oluşturarak istenmeyen görüntüleri ortadan kaldırır. Kentlerin daha estetik hale gelmesini sağlayarak insan psikolojisine olumlu katkı sağlar. Yeşil alanlar ayrıca özellikle trafik kaynaklı gürültüyü emerek azaltır.⁵⁸

Küresel iklim değişikliği nedeniyle kentler ısı adalarına dönüşüyor, sıcak dalgaları, kuraklığa bağlı su kesintileri, aşırı yağışlar sonucu yaşanan taşkınlar ve seller gibi çeşitli olumsuzluklar insan sağlığı ve toplum hayatını olumsuz yönde etkiliyor. İstanbul'da bu olumsuzluklara ek olarak artan insan nüfusuna bağlı olarak ortaya çıkan yoğun yapılaşma sonucu su geçirimsiz yüzeyler (asfalt, beton ve beton etkisi yaratan taş yüzey kaplama uygulamaları vb.) artarken, mevcut yeşil alanlar (ormanlar, tarım alanları, sulak alanlar vb.) azalıyor. Tüm bunlar da iklim değişikliğine karşı kentsel dayanıklılığı azaltarak İstanbul'un kırılgan bir şehir olmasına sebep oluyor. Beyoğlu'nda arazi kullanım

içinde yapılaşmış alanların oranının %69 iken kentsel açık ve yeşil alanların oranının sadece %15,46 seviyesinde kaldığını görüyoruz.

Kurakçıl peyzaj ve yağmur bahçesi uygulamaları, yeşil koridorlar, yağmur bahçeleri, nehir parkları, yeşil kuşaklar, su geçirgen kaldırım, yeşil çatılar gibi yeşil alan yönetimine yönelik pek çok uygulama bulunuyor. Beyoğlu özelinde de bu uygulamaların yaygınlaştırılması gerekli görülüyor.

Sağlıklı Gıdaya Erişim ve Kent Bostanları

Kentli nüfus üretilen gıdanın %70'ini tüketiyor, buna rağmen gıdaya erişimde yaşanan adaletsizlikler, yetersiz beslenme ve beslenme bozuklukları, aşırı kilo, obezite ve bunlara bağlı sorunlar önemli toplum sağlığı sorunları olarak karşımıza çıkıyor. Kentlerin büyümesi ve gıda dışındaki sektörlerde yaşanan hızlı ekonomik büyüme kentlerde tarıma ayrılan alanın giderek küçülmesine neden oluyor. Bu da kentlerde gıda temininde uzun tedarik zincirlerinin oluşmasına ve kentlerin tüketim merkezleri haline gelmesine sebep oluyor. Bunların yanında iklim değişikliği, getirdiği felaketler, rekabetçi serbest piyasa ekonomileri, devlet politikaları ve endüstriyel tarımın yıkıcı etkileri küçük üreticilerin ayakta kalmasını zorlaştırıyor. Sağlıklı gıdaya erişim için yerel gıda politikalarına duyulan ihtiyaç da artıyor. Bu kapsamda İBB tarafından Eylül 2021'de yayımlanan İstanbul Gıda Stratejisi Belgesi büyük önem taşıyor.

İstanbul Gıda Strateji Belgesi "adil, güvenli, dirençli, onarıcı, dögüsel ve doğa dostu" olmak üzere beş temel ilke üzerinde şekilleniyor ve sekiz temel odak alanına yoğunlaşıyor.⁵⁹

- İstanbul'un kırsal bölgelerini ve üreticilerini korumak,
- Açlıkla mücadele, gıdaya erişim, sosyal güvence ve adalet
- Sağlıklı gıda ve beslenme politikaları
- Gıda güvenliğini sağlamak
- Su güvenliğini sağlamak
- İklim krizi ve doğa dostu-istikrarlı tarım
- Gıda atık, israf ve kayıplarının önlenmesi
- İstanbul'u afetlere dirençli kılmak ve krizleri yönetmek.

Belgede ayrıca beş temel ilke çerçevesinden yola çıkılarak temel hedeflere ulaşılması için sekiz temel odak konularında kısa, orta ve uzun vadede uygulanması önerilen somut projeler de yer alıyor. İstanbulluların sağlıklı ve ucuz temel gıdalara ulaşmasını sağlayan İBB halk ekmek büfeleri 2.800'e yakın satış noktasında hizmet vererek İstanbul'un ekmek ihtiyacının yaklaşık %10'unu karşılıyor. Beyoğlu'nda 7 noktada hizmet veren halk ekmek büfelerine talebin fazla olduğunu ve yapılan saha çalışmaları kapsamında Sötlüce, Keçecipiri, Kulaksız-Küçükpiyale, Tomtom, Örnektepe, Piyalepaşa, Kaptanpaşa, İstiklal ve Tarlabası bölgelerinde bu ihtiyacın öne çıktığını söyleyebiliriz.

Merkezi hükümet ve yerel belediyelerin faaliyetleri dışında üreticilerin üretimlerini sürdürmeleri ve tüketicilere ulaştırmaları konusunda yaşadıkları zorluklara çözümler bulmak amacıyla kurulmuş gıda kooperatiflerinin yanında küçük üreticiler ve yerel kooperatifler tarafından üretilen doğal ve sağlıklı gıdayı tüketicilere ulaştırmak ve bir dayanışma ekonomisi oluşturmayı hedefleyen gıda toplulukları bulunuyor.

Sağlıklı gıdaya erişim için önemli olan yerel tarım ve kentlerde uygun mahallerde oluşturulabilecek kent bostanları çok amaçlı politikalara hizmet eder. Kent bostanları özellikle dar gelirli kent sakinlerinin sağlıklı taze sebze ve meyveye erişimini artıran, yerel üretimi desteklediği için istihdam sorununa çözüm öneren, tedarik zincirini kısaltarak ekolojik etkileri en aza indiren ve gıda üretimine yönelik kişisel becerileri artıran bir üretim modeli olarak kabul edilir.

Beyoğlu İlçesi Kentsel Açık Yeşil Alanlar

Beyoğlu tarihsel olarak bostancılığın gelişmiş olduğu bir bölgedir. Özellikle Kasımpaşa Deresi kenarlarında 20. yy sonlarına kadar yaygın biçimde bostancılık faaliyetleri devam etmiştir. Piyalepaşa Bostanında uzun yıllardır faaliyet gösteren bostancı aile, bostanın özgün değerini günümüzde koruyarak işletmeye devam ediyor. Bostancı aileye, bölgenin korunmasına ve ucuz ve sağlıklı gıdaya erişime katkıda bulunması nedeniyle çeşitli dayanışma grupları tarafından sahip çıkılıyor ve buradaki faaliyetleri destekleniyor. Daha önce Arkeologlar Derneği, Direnen Üretici Tüketici Kolektifi, Beyoğlu Kent Savunması, güncel olarak da Beyoğlu Gıda Topluluğu, Bostandan Tatavla'ya Grubu, İstanbul Kent Konseyi Bostanlar çalışma grubu bu bostanın korunması için çalışıyor. Bu gruplar Piyalepaşa Bostanının halka ucuz gıda üretimine yönelik desteklenmesini, Beyoğlu'ndaki tarihsel bostancılık geleneğinin korunmasını ve aktarılmasını talep ediyor.

Piyalepaşa Bostan

Beyoğlu'ndaki tarihsel bostancılık geleneğinin ve cami bostan birlikteliğinin son örneği olan bu alanın korunması ve olduğu şekilde yaşatılması çok önemli. Bu bölgede geliştirilecek kararlarda Piyalepaşa Bostanı dayanışma grupları ve bostancı aileyle müzakere edilmesi gerekiyor.

Cihangir'de Roma Parkında yer alan atıl alanlarda ise mahalledeki gruplar tarafından kurulan Roma Bostanı, topluluk destekli kent bahçesi oluşturularak permakültür tasarım ve ilkelerince uygulama yapılan kolektif bir üretim alanı olarak kullanılabilir hale geldi. Bulunduğu konum, kaynaklar ve ihtiyaçlar doğrultusunda; toprak yapısı zengin, dört mevsim ürün alınan bir sistem ile mevsimlik bitkiler dikilip yetiştirirken su ihtiyacını minimize edecek bir sistemin uygulandığı bostana, birçok çok yıllık ağaç, ağaçcık, çalı dikilerek mini bir gıda ormanı oluşturuldu.

Roma Bostanı

Boston'da çeşitli meyve ağaçları, yemişler, şifalı bitkiler bulunuyor. Bu alanı geliştiren Roma Bostanı insanları bölgede eğitimler ve etkinlikler düzenleyerek buradaki bilgiyi yaygınlaştıran ve tartışmaya açan çalışmalar yapıyor. Bu alandaki deneyimin yaşatılması için desteklenme ihtiyacı bulunuyor. Bunun yanı sıra ilçenin çeşitli yerlerinde arka bahçelerde bireysel bostancılık faaliyetleri gerçekleştiriliyor.

Beyoğlu'nda bulunan Piyalepaşa Bostanı ve Roma Bostanı önemli bir potansiyel olarak görülüyor. Bu alanların korunması ve kent bahçeciliğinin yaygınlaştırılması kentleşmenin yoğun olduğu ve yoksul nüfusun yaşadığı Beyoğlu gibi merkez ilçelerde geleceğe dönük önemli bir ihtiyaç olarak da değerlendirilebilir. Beyoğlu ilçesinde kentsel açık ve yeşil alanlar (%15,46) içerisinde bostanların oranı %0,07. Ancak ilçede çatı bahçeciliğinin yapılmasına uygun yapılar da kent bahçeciliği açısından bir potansiyel olarak düşünülebilir.

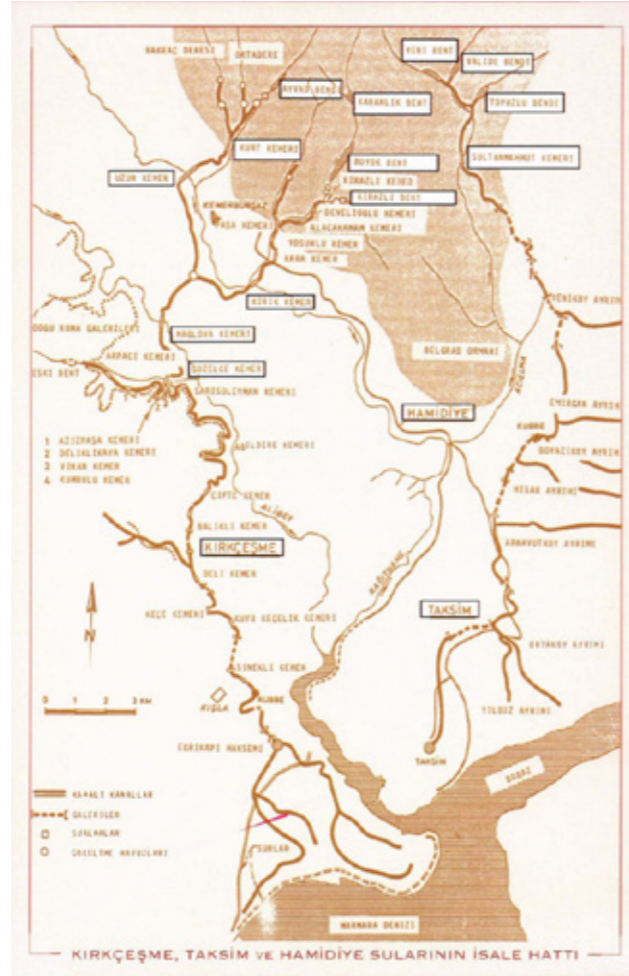
Özellikle pandemi ve ekonomik kriz sonrası sağlıklı gıdaya erişimin zorlaşması, bostancılık geleneğinin sürdürülebilirliğinin sağlanamaması, sıkışık doku yoğunluğu sebebiyle ilçede kent tarımı, bahçeciliği yapabilecek uygun boş alanların veya parsellerin olmaması, Piyalepaşa bostanının ekilip biçilmesi için sürdürülebilir bir sistemin olmaması ve bostancılık ve kent bahçeciliğinin sürdürülebilmesi için yeterli desteğin verilmemesi (tohum, fidan, gübre vb. sağlanması; mahsulün satılabileceği bir alan oluşturulması) Beyoğlu'nda kent bahçeciliği konusunda öncelikli olarak çözülmesi gereken sorunlar olarak karşımıza çıkıyor.

Su Altyapısı

Osmanlı Döneminden günümüze ulaşmış bentler-barajlar, su yolları-galeriler, sarnıçlar, su kemerleri, ayazmalar, hamamlar, kuyular, su terazileri, maksemler, şadırvanlar, sebiller ve çeşmeler gibi pek çok su yapısı bulunur. Bu da suya ve su yapılarına verilen önemi gösterir.

18. yüzyıl ortalarına kadar şehrin Beyoğlu ve civarı, merkezi bir su sistemine sahip değildi. Halk, su ihtiyacını kuyu, sarnıç ve bölgesel kaynak sularından karşılıyordu. Taksim Su Yolu tesisleri Boğaziçi'nde Yeniköy'den Kasımpaşa'ya kadar Avrupa yakası sahillerinin ve Beyoğlu ile Galata civarının su ihtiyacını karşılamak için 1731 yılından itibaren 1839 yılına kadar geçen sürede inşa edilen su yapıları bütünü olarak bilinir. Haliç'in kuzeyinin artan nüfusunun su ihtiyacını karşılamak için I.Mahmut 1731 yılında Taksim Su Yolu'nu hizmete alır, ilaveler ve düzeltmelerle Taksim Su Yolu tamamlanır. 1732 yılında yapılan Maksem'de su, üç bölgeye taksim edildiği için bu bölgeye Taksim adı verilir. Taksim Su Yolu ile 1890 yılında toplam 622 yere (141 çeşme, 6 sebil olmak üzere) günde 6131 m³ su ulaştırıldığı bilinir.

Günümüzde üzerinden cadde geçen Kasımpaşa Deresi, Baruthane Deresi ve şimdi Kurtuluş olarak bildiğimiz Tatavla Deresi Kasımpaşa'da birleşerek Tersane içinden Haliç'e dökülürdü. Kasımpaşa Deresinin, 1890'ların sonu 1900'lerin başında dere ıslah projelerinin oldukça yaygın olduğu 2. Abdülhamit döneminde ıslah edilerek yol yapıldığı biliniyor. Ayrıca günümüzde Kasımpaşa Deresinin memba yada kaynak olan kolları yerleşim alanı içerisinde kalıyor. Her ne kadar Kasımpaşa Deresi ıslah edilmiş ise de günümüzde Haliç kıyılarındaki en büyük çökme riski barındıran alanlardan biri olduğu da söylenebilir.

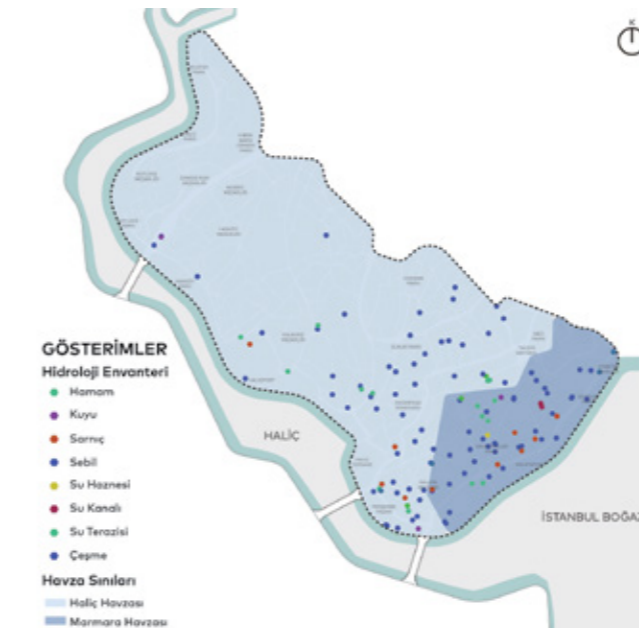
Kırkçeşme, Taksim ve Hamidiye Sularının İshale Hattı ⁶⁰

Taksim Maksemi ⁶¹

Kasımpaşa Deresi, 1865-70 ⁶²

Hidrojeoloji

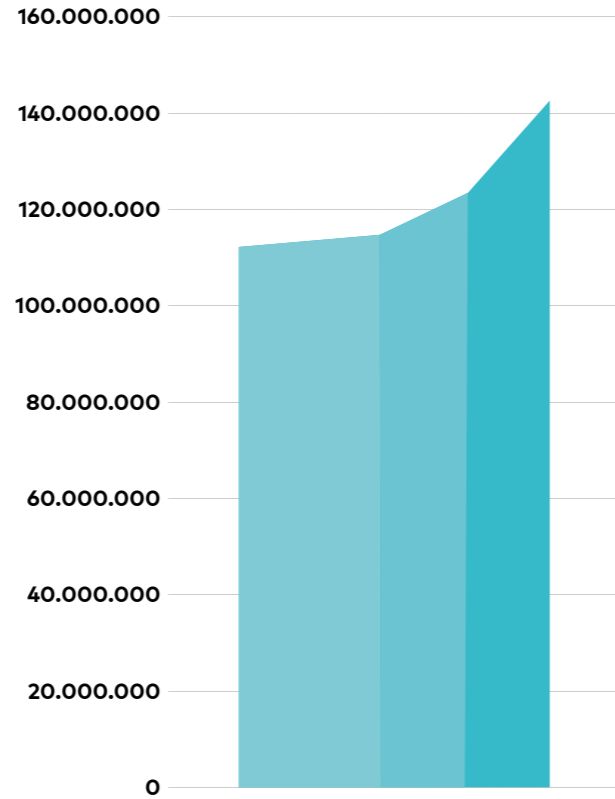
Su Altyapısı

Yaşam için vazgeçilemez doğal kaynaklardan biri olan su ve su kaynakları üzerindeki baskı artan nüfus dolayısı ile sürekli artıyor, aynı zamanda küresel iklim değişikliği de suyun döngüsünü değiştirerek suya zamanında erişimde sıkıntı yaratıyor.

Dünyanın %70'i su olmasına rağmen tatlı su kaynakları sadece bunun %2.8'lik bir kısmını kapsıyor. Su kaynakları üzerindeki baskılar yanında suyun sektörel kullanımı, içme suyu kaynakları, su kalitesi, su verimliliği, atık su yönetimi, su geri dönüşümü, yağmur suyu hasadı, su kayıpları ve suyun fiyatlandırılması gibi konular önem taşıyor ve ilgili kurumlar tarafından su yönetimine ilişkin strateji ve politikalar üretiliyor.

İklim değişikliği ile birlikte daha yüksek ortalama sıcaklıkların neden olacağı tahmin edilen yağıştaki değişiklikler, yağışların şekli, sıklığı, yoğunluğu ve dağılımı, toprak nemi ve yeraltı suyu akışlarındaki değişikliklerin su kaynaklarının kullanılabilirliğini etkileyeceği ve su kalitesini daha da kötüleştireceği tahmin ediliyor. Bu da su kaynaklarının verimli kullanılmasını zorunlu kılıyor. İSKİ verileri Beyoğlu ilçesinde yıllara göre su tüketiminin arttığını gösteriyor.

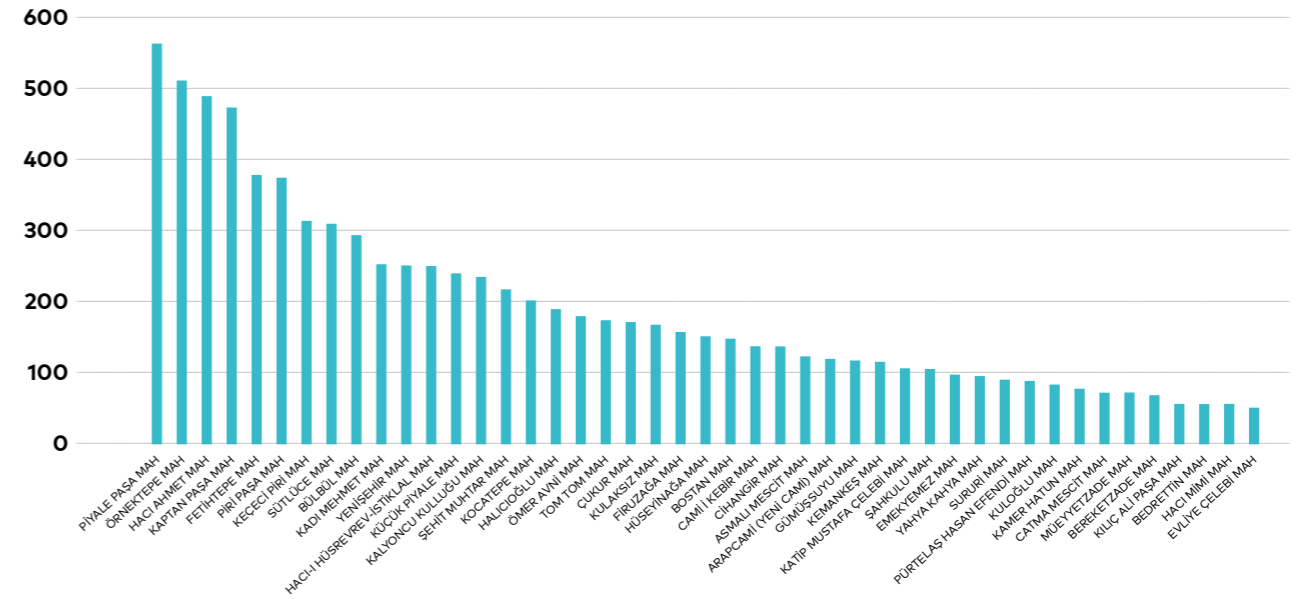
Beyoğlu İlçesi Su Tüketim Miktarı (m³)

Beyoğlu İlçesi Su Tüketimi

Beyoğlu ilçesinde mahallelere göre İSKİ'ye gelen arıza sayısını incelediğimizde Piyalepaşa, Örnektepe, Hacı Ahmet, Kaptanpaşa ve Fetihstepe mahallelerinin ilk sırada yer aldığını görüyoruz. Bu da su altyapısı öncelikli olarak yenilenmesi gereken mahalleler hakkında bize fikir veriyor.

Beyoğlu Mahallelere Göre İSKİ'ye Gelen Arıza Sayısı, 2019

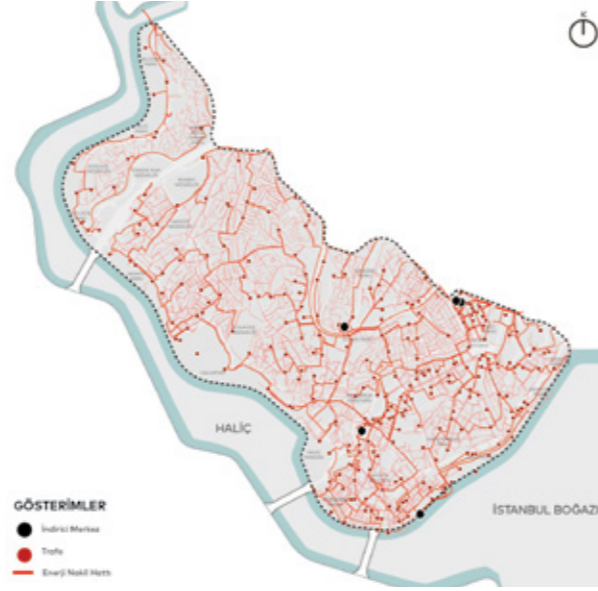

Enerji Altyapısı

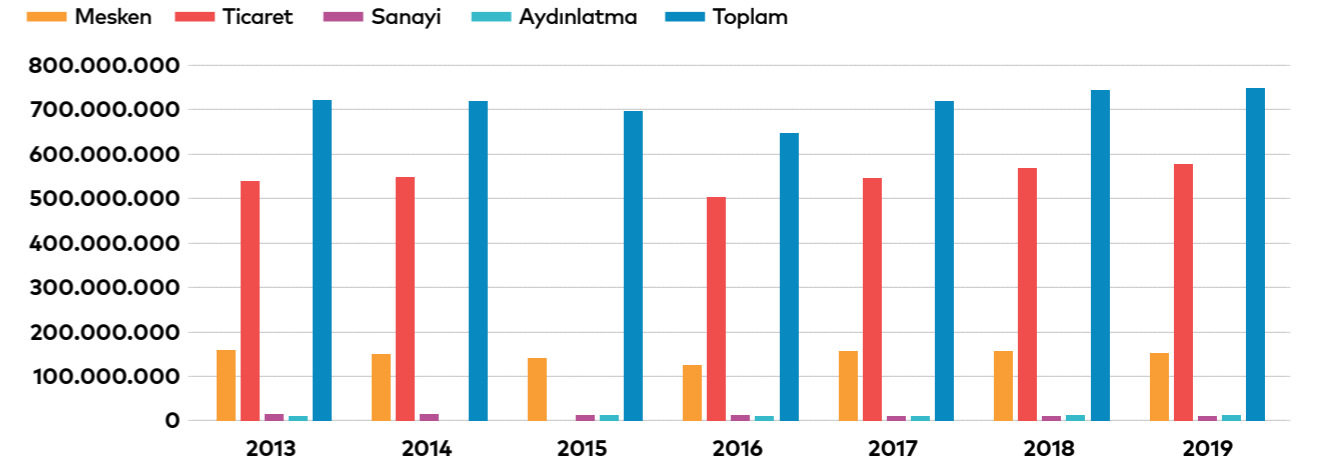
Artan nüfus ve büyüyen ekonominin enerji gereksinimleri artarken bu gereksinimin karşılanması, fosil yakıt tüketiminin ve buna bağlı olarak atmosferdeki CO2 miktarının artmasına neden oluyor. Enerji üretim amacı ile harcanan fosil yakıtlar atmosfere karbondioksit gazı salınımına ve küresel ısınmanın artmasına sebep oluyor. İklim değişikliği enerji üretim potansiyelini ve enerji ihtiyaçlarını değiştirebiliyor. Örneğin su döngüsüne yönelik değişiklikler su gücünden üretilen enerjiyi etkileyebiliyor, daha yüksek sıcaklıklar yaz aylarında soğutmaya yönelik talebi artırıyor, kış aylarında da ısınmaya yönelik talebi azaltıyor.

Yenilenebilir enerji kaynakları enerji üretiminde dışa bağımlılığı azaltması, enerji verimliliğinin artmasına yardımcı olması, hava kirliliğini ve karbon emisyonunu azaltarak çevre dostu bir enerji tüketimi sağlaması açısından önemli görülüyor.

Beyoğlu'nda elektrik enerjisi tüketim miktarları kullanım alanlarına göre değişiyor. İlçede en yüksek miktarda elektrik enerjisi ticarethanelerde kullanılıyor ve 2013 yılından beri ticari elektrik kullanım miktarları giderek artıyor. Sanayi alanında enerji kullanımı da ilçede sanayi tesisi sayısının yıllara göre düşmesiyle ilişkili bir şekilde düşüyor. Fakat tüketilen toplam enerji miktarının ilçe genelinde artış eğiliminde olduğunu görüyoruz. Ticari faaliyetlerin ve buna bağlı enerji tüketiminin oldukça yüksek olduğu ilçede enerji tasarrufunun ve yenilenebilir kaynaklardan üretilmiş enerji kullanımının son derece önemli olduğu söylenebilir.

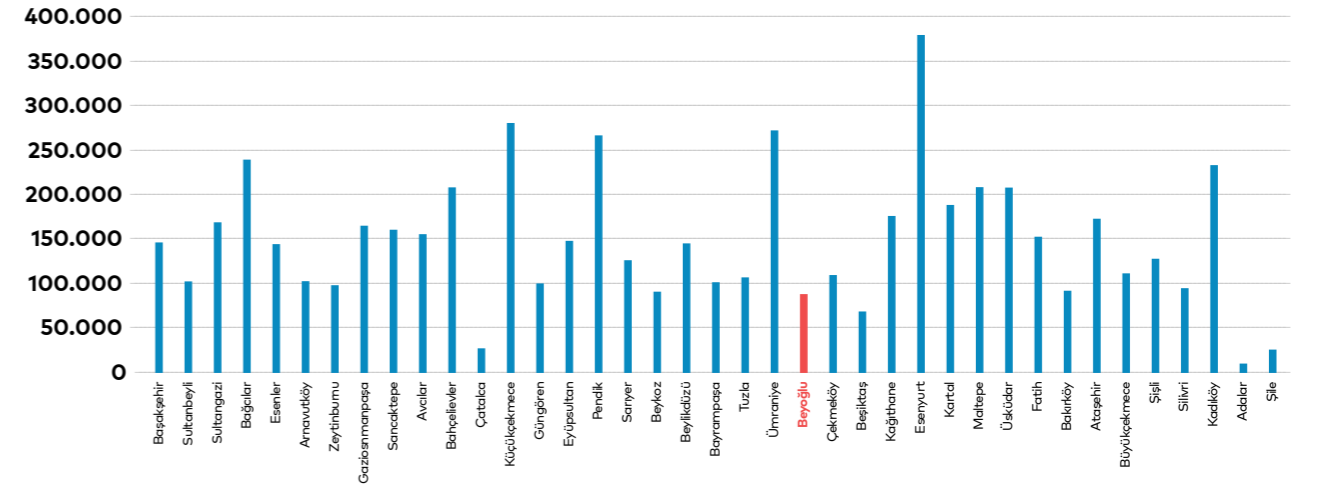
Beyoğlu İlçesi Yıllara ve Abone Grubuna Göre Enerji Tüketimi (MWh)

Doğalgaz kullanımına ilişkin verileri incelediğimizde ilçe genelinde doğalgaz altyapısının olduğunu görüyoruz. Sadece İstiklal Mahallesinde altyapısının yetersiz olduğu görülüyor. Nüfusu 233.322 olan Beyoğlu İlçesinde 87.306

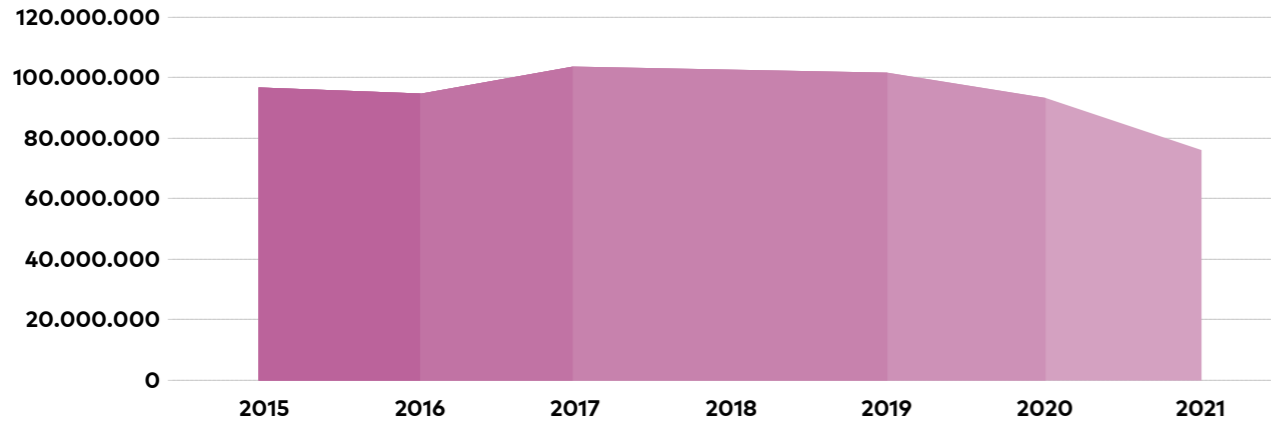
doğalgaz abonesi bulunuyor. Beyoğlu ilçesindeki doğalgaz tüketiminin ise 2017 yılından itibaren düşme eğiliminde olduğunu görüyoruz.

İlçelere Göre İGDAŞ Abone Sayısı

Atık Yönetimi ve Çevre

Beyoğlu İlçesi Yıllara Göre Doğalgaz Tüketim Miktarı (m³)

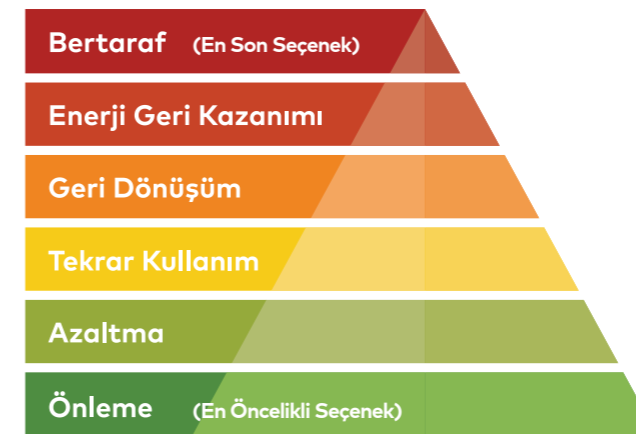
Beyoğlu'nda iklim tehlikelerine karşı dirençliliğin düşük olması ve adaptasyon ve uyum politikalarının uygulanmasının önündeki engeller temel sorunlardan biri olarak görülüyor.

Beyoğlu'nda afet dirençliliğini azaltan altyapıya ilişkin;

- Geçirimli yüzeylerin yetersiz olması nedeniyle ortaya çıkan yağmursuyu ve drenaj kaynaklı sorunlar,
- Park yüzeylerinde yerel ve su ihtiyacı olmayan bitkiler yerine oldukça fazla su kullanımı gerektiren çim vb. bitkilerin kullanılması,
- Yoğun bir turizm merkezi olan ilçede yoğun turist ziyaretlerine bağlı olarak meydana gelen hava, çevre ve gürültü kirliliği,
- Beyoğlu'nda bazı mahallelerde ısınma amacıyla karbon salınımı yüksek bir materyal olan kömür kullanılması
- Sosyo-ekonomik açıdan kötü durumda olan İstiklal mahallesinde bazı sokaklarda doğalgaz altyapısı olmaması
- Yoğun yapılaşmaya bağlı olarak artan kentsel ısı adası etkisi
- Altyapısı yetersiz olan mahallelerde sel, su baskını riskinin bulunması sorunları öne çıkıyor.

Günümüzde sanayileşme, artan nüfus ve tüketim alışkanlıkları ile birlikte atık sorunu ve ona bağlı oluşan çevre kirliliği tüm dünyada önemli bir sorun olarak görülüyor.

Atık yönetimi; üretim, uygulama ve tüketim gibi faaliyetler sonucunda çıktı olarak nitelendirilen evsel, tehlikeli, tehlikesiz ve tıbbi atıkların minimizasyonu, kaynağında ayrı toplanması, ara depolanması, ön işleme tabi tutulması, gerekli durumlarda atık aktarma merkezlerinin kurulması, geri kazanımı, bertarafı süreçlerini içeren bir yönetim biçimi olarak tanımlanıyor. Atık hiyerarşisinde atık önleme, ilk sırada yer alıyor ve atık yönetiminde en önemli basamak olarak görülüyor. Onu atık azaltma, yeniden kullanım, geri dönüşüm, enerji geri kazanımı ve son olarak bertaraf etme izliyor.

Dünyada her yıl çıkan milyarlarca ton atığı doğru yönetebilmek, aslında bir ülkenin çevre ve doğayı koruma politikalarına verdiği önemi gösteriyor.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesinde Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü altında Döngüsel Ekonomi ve Atık Yönetimi Dairesi ve Sıfır Atık Dairesi Başkanlıkları bulunuyor. Bakanlık tarafından 2016-2023 yılları için hazırlanmış Ulusal Atık Yönetimi Eylem Planı bulunuyor ve plan kapsamında 2023 yılında oluşan atığın; % 35'inin geri kazanım, % 65'inin düzenli depolama yönetimi ile bertaraf edilmesi hedefleniyor. 2019 yılında hazırlanan Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması için hedef kitlelere yol göstermek amacıyla hazırlanmış AVM, iş merkezi, ticari işletme ve plazalar, eğitim kurumları ve yurtlar, hane ve siteler, havalimanları, tren ve otobüs terminalleri, kurum ve kuruluşlar, kırsal alanlar, mahalli idareler, organize sanayi bölgeleri ve sanayi tesisleri, sağlık kuruluşları, turizm tesisleri ve limanlar, marinalar, kıyı otelleri ve plaj işletmeleri için 11 adet farklı uygulama kılavuzu bulunuyor.

Atık türleri; kağıt, ahşap, plastik, cam, kompozit, metal, elektronik atık, atık pil, bitkisel atık yağ ve organik atık olarak tanımlanıyor. Beyoğlu Belediyesi ev, ofis, işyeri, kamu kurum ve kuruluşlarından ambalaj atıkları, ev, otel, restoran ve kafelerden atık camlar ve bitkisel atık yağlar, ev ve işyerlerinden atık elektrikli ve elektronik eşyalar, okullar, ev ve işyerlerinden atık piller, sağlık ocakları ve eczanelerden atık

ilaçlar, semt pazarları, ev ve işyerlerinden organik atıklar ve evlerden kullanılmış giysi ve tekstil atıkları topluyor.

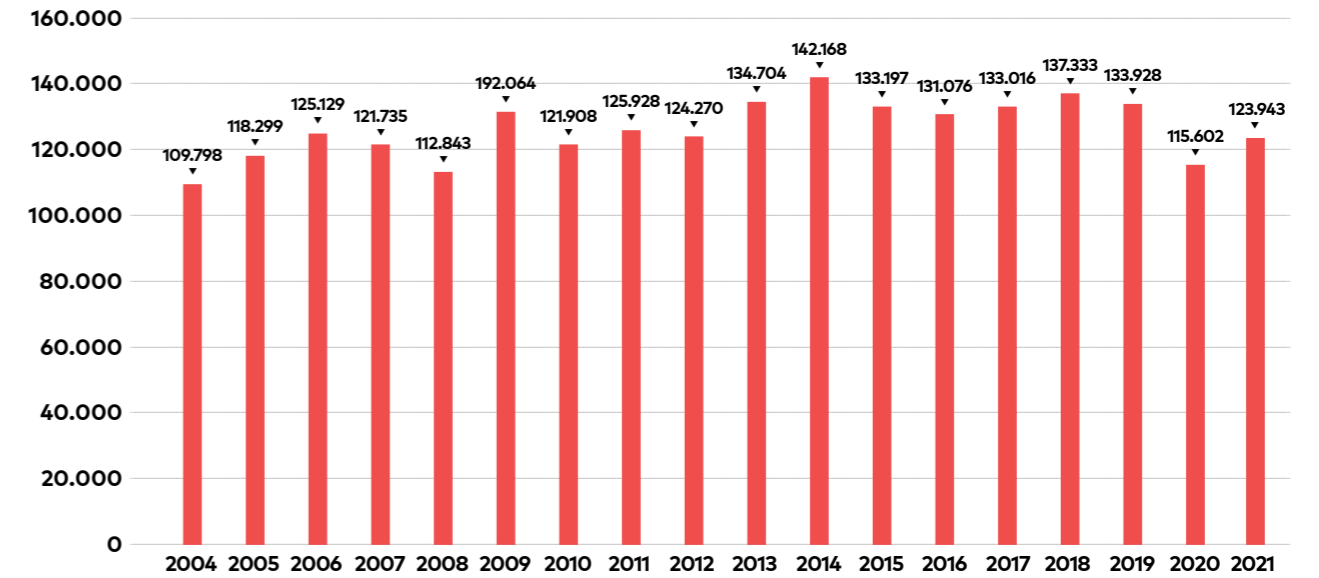
Beyoğlu Belediyesi'nin evsel atık miktarını Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında her yıl %15 azaltılması, ekonomiye katkı sağlanması, toplumun sıfır atık konusunda daha bilinçli ve duyarlı bir konuma getirilmesi, iklim değişikliğine farkındalık yaratması amaçlarıyla "Beyoğlu Sıfır Atık

Projesi" bulunuyor. "Tertemiz Beyoğlu Projesi" kapsamında Beyoğlu'nda cadde ve sokakların temizliği yapılıyor.

Beyoğlu Belediyesi; 1. Sınıf Atık Getirme Merkezi ve içinde bulunan Kompost Tesisi, 1 adet Mobil Atık Getirme Merkezi ve Geri Dönüşüm Toplama Noktaları ile atık toplama konusunda hizmet veriyor.

Beyoğlu Belediyesi ⁶³	2020	2021	2022
Toplanılan geri kazanılabilir atık miktarı (ton)	2.554	2.977	5.096
Toplanılan evsel atık miktarı (ton)	115.036	104.668	101.383
Ambalaj atığı, cam toplama konteynırı, tekstil kumbarası ve mobil atık getirme merkezi miktarı (Adet)	236	416	310
Kompost makinası sayısı (Adet)	1	1	2

Beyoğlu İlçesi Yıllara Göre Evsel Atık Miktarı (Ton)

Beyoğlu İlçesi Yıllara Göre Evsel Atık Miktarı, İBB Çevre Koruma Müdürlüğü

İBB'nin ise 8 adet aktarma istasyonu bulunuyor. Beyoğlu Belediyesi tarafından toplanan atıklar günlük kapasitesi 1500 ton olan Baruthane Katı Atık Aktarma İstasyonuna

taşınıyor. Buradan da Silivri ilçesinde bulunan Seymen Düzenli Depolama Alanına taşınıyor.

Evsel atıklar, ilçe belediyeleri tarafından ev, işyeri ve sokaklardan değerlendirilebilir atıklar ayrıştırılarak toplanır. Ayrıştırılmayan atıklar İBB'ye ait aktarma istasyonlarına getirilir.

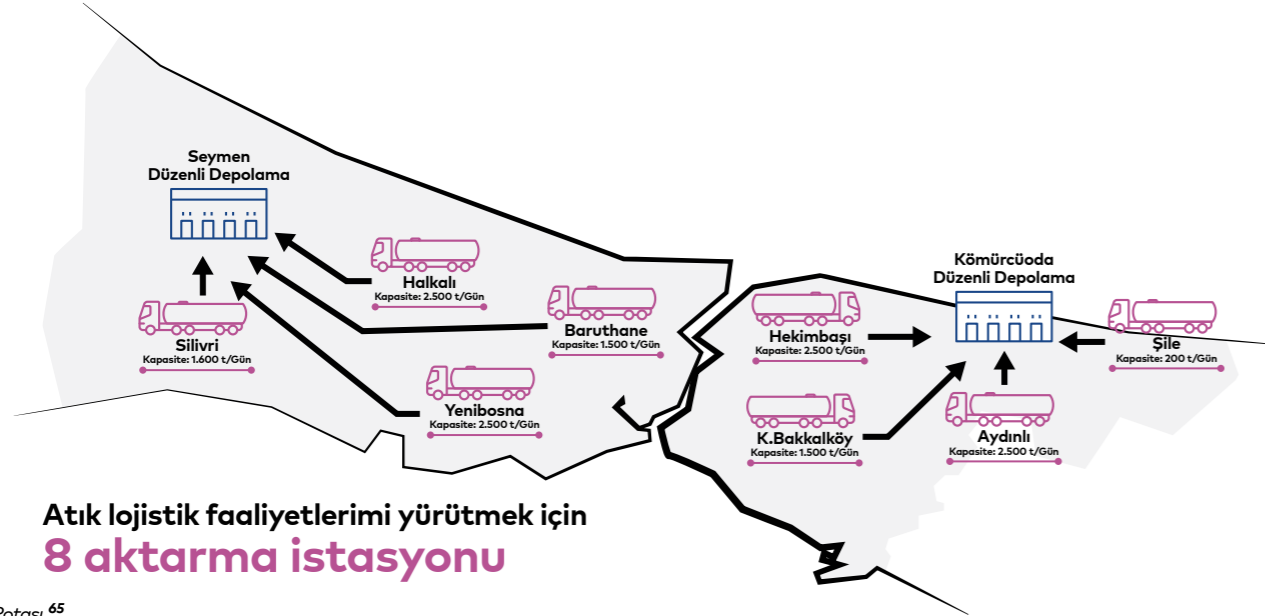
Aktarma istasyonlarında küçük araçlarla getirilen atıklar sıkıştırılarak daha büyük araçlara (tır) transfer edilir.

Tırlara transfer edilen atıklar bertaraf edilmek üzere şehir dışında yer alan düzenli depolama sahalarına taşınır.

Atık Taşıma ⁶⁴

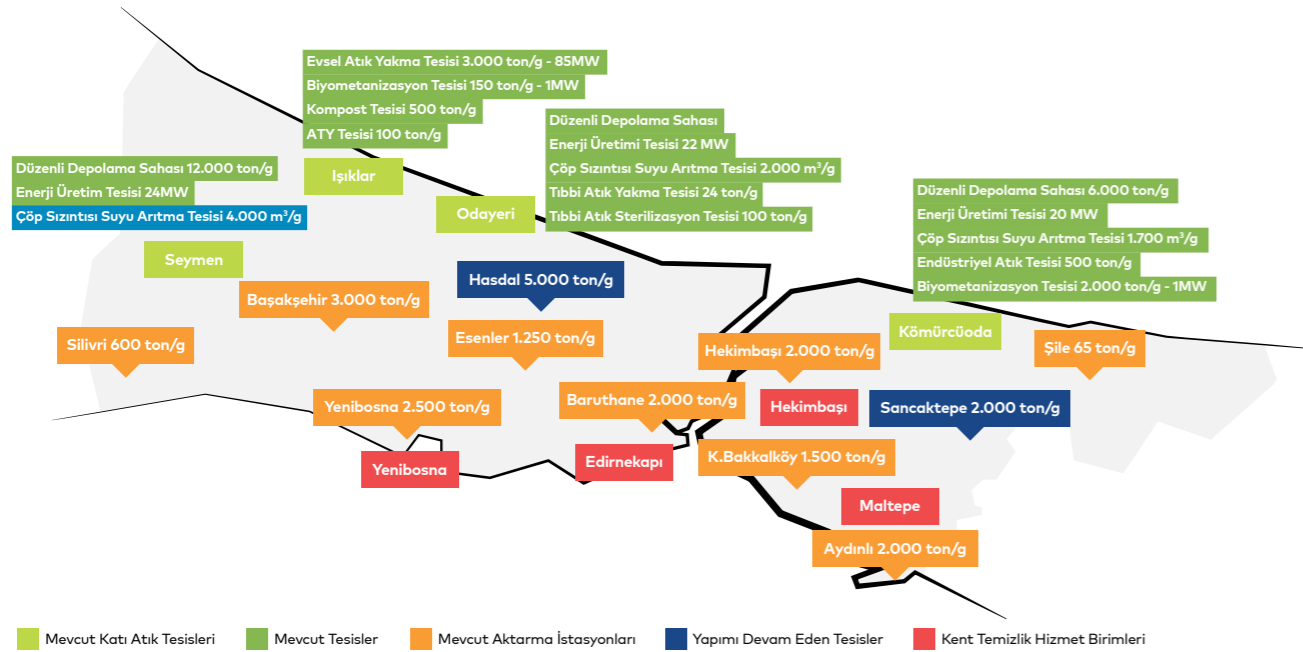
Mevcut Aktarma İstasyonları

Atık lojistik faaliyetlerimi yürütmek için
8 aktarma istasyonu

Atık Rotası 65

Atık Yönetim Müdürlüğü Faaliyet Haritası

İBB Atık Yönetimi ve Tesisler 66

İBB İklim Değişikliği Eylem Planı'nda atıkların düzenli depolama sahalarından uzaklaştırılması, daha verimli araçların kullanılması, gıda ve bahçe atıklarının geri dönüşümü ve daha fazla çöp gazının yakalanması gibi stratejiler bulunuyor.

Hedefler ise;

- 2005 yılı baz alınarak düzenli depolama tesislerine kabul edilecek biyobozunur atık miktarının, 2015 yılına kadar ağırlıkça %75'ine, 2018 yılına kadar %50'sine, 2025 yılına kadar %35'ine indirilmesi,
- 2023 yılı sonuna kadar ülke genelinde entegre katı atık bertaraf tesislerinin kurulması ve belediye atıklarının %100'ünün bu tesislerde bertaraf edilmesi,
- Ambalaj Atığı Yönetim Planlarının tamamlanması,
- Mevcut durumda %14 olan atık geri kazanım oranının 2050 yılına kadar %41'e çıkarılması,
- İstanbul'da günde üretilen yaklaşık 18.000 ton evsel atığın Atıktan Enerji Üretimi Tesisi ile yıllık 1 milyon tonunun bertaraf edilmesi ve 624 GWh yenilenebilir elektrik üretilmesi,
- Seymen Çöp Gazından Enerji Üretim Tesisi kapasitesinin 90 MW'a çıkarılması,
- AB ile uyumlu Entegre Atık Yönetimi anlayışı ile Katı Atık Ana Planı (KAAP/2010) kapsamında öngörülen geri kazanım tesislerinin kurulması,
- 2023 yılına kadar vahşi depolama sahalarının %100'ünün kapatılması olarak belirlenmiş.

Katı Atık Depoları

Atık rotalarının önemli bir parçasını da enformel iş gücünü oluşturan atık toplayıcıları oluşturur. Enformel geri dönüşümde atık toplayıcıları; kaynağında ayrıştırma işlemi yapar ve sonrasında ayrıştırılan materyallerin atık depolarına satışı gerçekleştirilir. Belediyelerce toplanan atıklar ise transfer istasyonlarına gönderilir, burada ön işleme tabi tutulan atıklar sonrasında düzenli depolamaya, kompostlamaya vb. gönderilerek bertaraf edilir.

Türkiye'de bulunan yaklaşık 500 bin katı atık işçisinin %84'ünün işsizlik nedeniyle İstanbul'a Türkiye'nin diğer kentlerinden göç eden kişilerden, kalan %16'lık kısmın ise yabancı göçmenlerden oluştuğu, İstanbul'da katı atık işçisi sayısının ise 20 bin civarında olduğu tahmin ediliyor. Atık toplayıcılarının büyük çoğunluğu 18-35 yaş arası ve fiziksel güç gereksiniminden dolayı birçoğu erkek.⁶⁷ Genellikle orta ve üst sınıfların yaşadığı ve gündelik hayatlarını geçirdikleri, tüketimin ve dolayısıyla atığın fazla olduğu Beyoğlu, Nişantaşı, Üsküdar, Beşiktaş, Şişli, Kadıköy, Fatih ve Zeytinburnu gibi ilçeler işçilerin çalıştığı bölgeler olarak öne çıkıyor.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı çalışmaları kapsamında düzenlenen "Beyoğlu ve Kent Yoksulluğu" konulu panel katılımcılarından Geri Dönüşüm İşçileri Derneği Başkanı Ali Mendillioğlu Beyoğlu'nda çok fazla deponun olmadığını, Tophane, Tarlabası, Okmeydanı, Kasımpaşa arasında serpiştirilmiş depoların olduğunu belirtti. Beyoğlu'nda toplayıcı sayısının çok fazla olduğunu fakat toplayıcıların başka bölgelerden geldiklerini ve Beyoğlu'na mahsus bir durum olarak bu bölgede Afrikalı toplayıcıların varlığından söz etti. Ayrıca ilçeler arası geçirgenlikten dolayı depo sayısı vermenin mümkün olmadığını ifade etti.

İPA Sosyal Politikalar Ofisi tarafından gerçekleştirilen saha çalışmaları bize Beyoğlu'nda Çukur, Bülbül, Yenişehir, Dolapdere, Kocatepe Mahallelerinde katı atık depolarının yoğunlaştığını gösteriyor. Yapılan çalışmaya göre ilçede yaklaşık 30-35 katı atık deposu ve Beyoğlu bölgesinde (diğer

ilçelerden de gelen) 1.000'e yakın atık toplayıcısı bulunuyor. Yapılan görüşmelere göre bu depolara getirilen atıklar sadece Beyoğlu'ndan değil, Şişli, Beşiktaş, Sarıyer, Kâğıthane ve Eminönü ilçelerinden de getiriliyor ve depolarının büyük çoğunluğu 10 yıldan fazladır bu bölgede bulunuyor. Beyoğlu'nda mağazaların ve ticaret merkezlerinin çok fazla olması, insanların en fazla uğradığı ilçelerden biri olduğu için tüketimin fazla olması, gece hayatının aktif olduğu Beşiktaş, Şişli, Eminönü'ne yakın olması gibi sebeplerle çok uzun zamandır bu bölgede katı atık depolarının bir ihtiyaç haline geldiği dile getiriliyor.

Beyoğlu'nda mağazaların ve ticaret merkezlerinin çok fazla olması, insanların en fazla uğradığı ilçelerden biri olduğu için tüketimin fazla olması, gece hayatının aktif olduğu Beşiktaş, Şişli, Eminönü'ne yakın olması gibi sebeplerle, çok uzun zamandır bu bölgede katı atık depolarının bir ihtiyaç haline geldiği dile getiriliyor.

Atık depolarının bu bölgede çok kolay bir şekilde yer edinebilmesi ise atık kokusu ve görüntü kirliliğine bu bölgede alışılmış olması ve herkesin birbirini tanımamasına bağlıyor.

Ancak kentsel sit alanında yapılan hanehalkı anketinde mahalledeki en büyük sorunun "Çevre Kirliliği 33,3%" olduğu belirtiliyor.

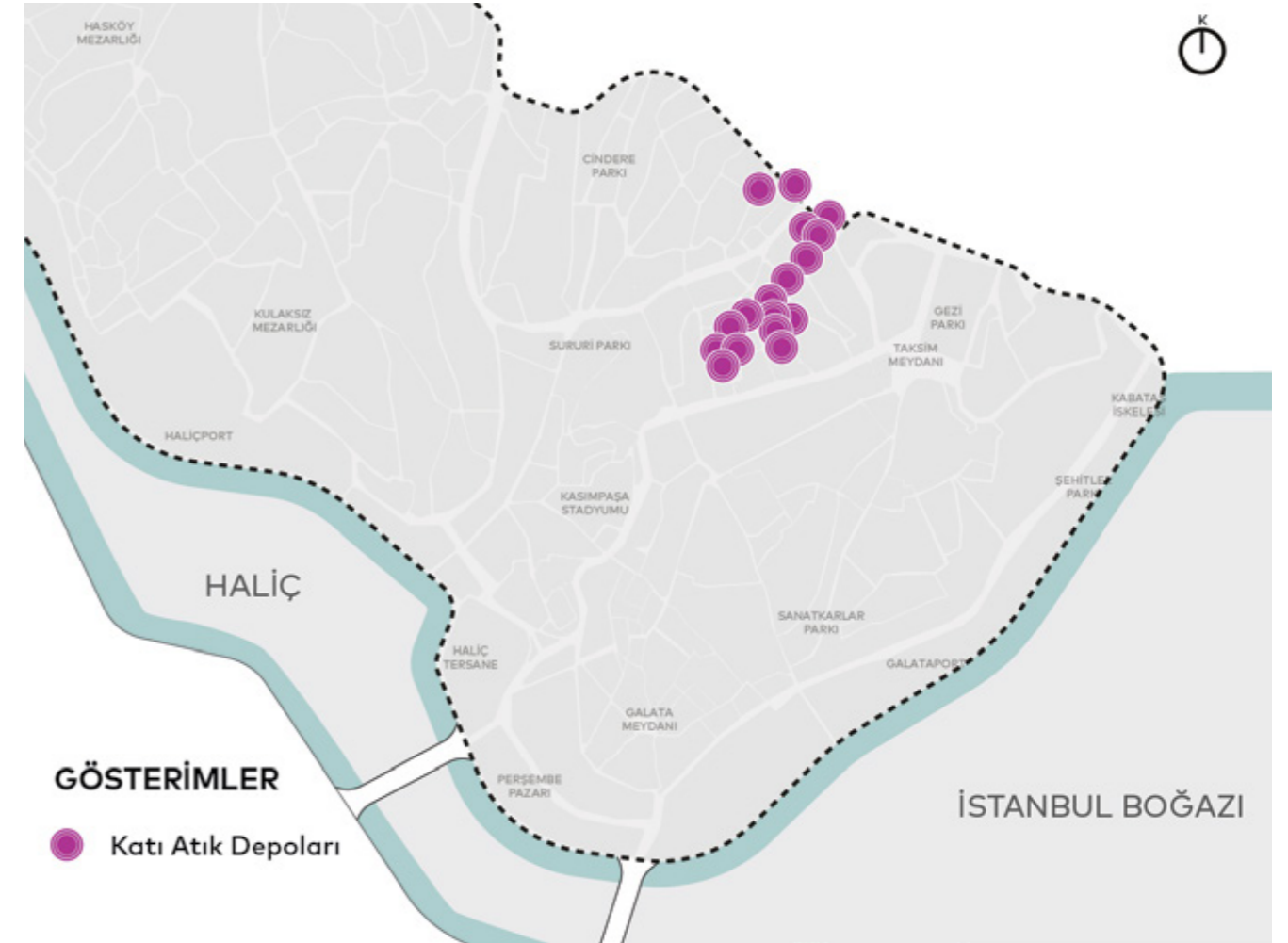
Yapılan görüşmelerde küçük depoların topladıkları atıkların yine aynı ilçede bulunan daha büyük 2 depoya verildiği, büyük depolardan ise genel olarak Bayrampaşa ve

Bayrampaşa'nın yakınlarında bulunan aracıya (hurdacılar/ prescilere) verildiği belirtiliyor. Depoların büyüklüğü ve çalışan sayısına bağlı olarak günlük/haftalık toplanan atık miktarı değişiyor. Afgan, Suriyeli atık işçilerinin daha yoğun olduğu depolarda günlük/haftalık toplanan atık miktarlarının daha fazla olduğu ve Beyoğlu'nda atık toplayan bir işçinin günlük 50-100 kg arasında kağıt-plastik-metal atık toplayabileceği diğer tespitler arasında yer alıyor.⁶⁸

Beyoğlu ilçesi özelinde; atık yönetimi planlaması konusundaki yetersizliklerin giderilmesi, özellikle yoğun restoranların bulunduğu kentsel sit alanında gıda atıklarının-artıklarının değerlendirilmesi için yeterli kompost alanlarınının planlanması, sıfır atık projesi ile önce kaynaktan- evden ayrıştırma bilincinin yerleştirilmesi için gerekli eğitimlerin verilmesi öncelikli ihtiyaçlar gibi görünüyor.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Yürüyüş Etkinliğinden: Tüketimin Ardındaki Beyoğlu'nda Yürümek

Katı Atık Depoları

Afetle Mücadele Kapasitesi

Afet altyapısına ilişkin incelemeler acil toplanma alanları, geçici barınma alanları ve tahliye yolları üzerinden değerlendirildi. Afetle mücadele kapasitesi ise afetin yaratacağı durum ile mücadele etme ve yönetme yeteneğini belirleyici olduğundan önemli. İBB DEZİM tarafından hazırlanan Afet Risk Yönetimi İçin Megaşehir Gösterge Sistemi çalışması kapsamında İBB'nin mücadele kapasitesi kriterleri şu şekilde ele alınıyor;

Kurtarma & Yardım Kapasitesi

- Arama & Kurtarma Kapasitesi
- Yangınla Mücadele Kapasitesi
- Mezarlık Kapasitesi
- Acil Barınma Alanlarını Destekleme Kapasitesi
- Ekmek Dağıtım Kapasitesi
- İçme Suyu Dağıtım Kapasitesi
- Yemek Dağıtım Kapasitesi
- Planlanmış Çadır Alanlarının Yeterliliği

Enkaz Kaldırma Kapasitesi

Altyapı İyileştirme Kapasitesi

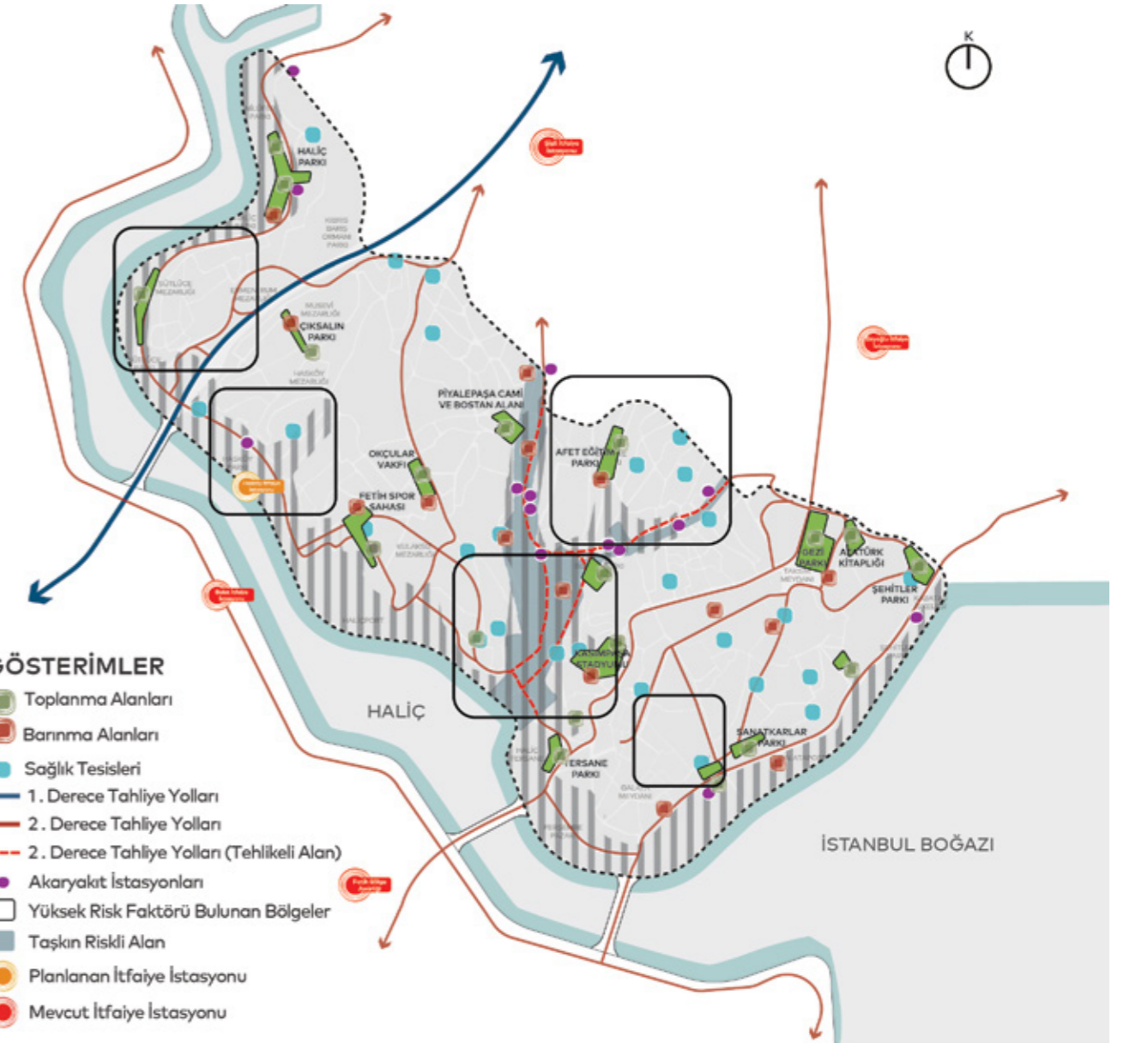
- İSKİ Acil Durum Müdahale Kapasitesi
- İGDAŞ Acil Durum Müdahale Kapasitesi

Uluslararası standartlara göre kişi başına 3,5-4,5 m² barınma alanı ve 1 m² acil toplanma alanı ayrılması gerekiyor. Beyoğlu ilçesinde AFAD tarafından belirlenen 20,21 ha açık barınma alanı, 3,97 ha kapalı barınma alanı ve 44,66 ha acil toplanma

alanı bulunuyor. Hesaplamalara göre mevcut durumda kişi başına 1 m² barınma alanı, 1,7 m² ise toplanma alanı düşüyor. Bu durumda toplanma alanı standartların üstünde iken barınma alanlarının oldukça yetersiz kaldığını söyleyebiliriz. Her ne kadar toplanma alanları alan büyüklüğü olarak yeterli görünse de bu alanlarda içinde jeneratör, kırıcılar, aydınlatma cihazları, battaniyeler, sedyeler, emniyet şeridi bandı, su tankı, yakıt tankı gibi afet sonrasında gerekli olacak malzemelerin bulunduğu deprem konteyneri bulunması da gerekiyor. Mevcut toplanma alanlarının bu gözle tekrar değerlendirilmesine ihtiyaç var. Ayrıca afet toplanma alanlarında erişilebilirlik de dikkat edilmesi gereken önemli bir kriter.

Beyoğlu ilçesinde olası bir yangın durumunda yangına müdahale edebilecek en yakın itfaiye istasyonları Şişli ve Haliç'in karşı kıyısında Balat'ta bulunuyor. Ancak İBB'nin Hasköy'de proje süreci devam eden bir itfaiye istasyonu projesi bulunuyor. 4000 m² büyüklüğündeki bu projenin tamamlanmasıyla ilçenin yangınla mücadele kapasitesinin artması bekleniyor. Beyoğlu ilçesinde 125 adet hidrant bulunuyor ve bunlardan Arapcami ve Şahkulu Mahallelerindeki 2 tanesinin çalışmadığını biliyoruz.

Afetle mücadele kapasitesini artıran bir diğer faktör de eğitim ve farkındalık durumu. Yaşanabilecek bir afette hızlı müdahalenin en önemli bileşeni afete müdahale bilgisi ve

Afet Altyapısı

becerilerine sahip, donanımlı afet gönüllüleri olması. AFAD ve İBB AKOM bünyesinde verilen eğitimlerin dışında sivil toplum çalışmaları ve gönüllü çalışmalar bulunuyor. Beyoğlu MAG (Mahalle Afet Gönüllüleri) tarafından 2019 yılında Cihangir, Fetihstepe, Kılıçalı Paşa, Pürtelaş Mahallelerinde 70-80 kişiye temel afet eğitimi verilmiş olması önemli ve geliştirilmesi gereken bir potansiyel olarak görülüyor.

Heyelan ve sel simülasyonu, deprem deneyim odası, fırtına simülasyonu, yangın söndürme simülasyonu ve deprem enkaz koridoru gibi eğitimleri içeren Afet Eğitim ve Bilinçlendirme Parkları da bu eğitim ihtiyacını giderecek bir araç olarak kullanılabilir.

Beyoğlu İklim Uyum Oyunu

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı çalışmaları kapsamında düzenlenen Beyoğlu İklim Uyum Oyunu atölyesi ile Beyoğlu ilçesinin dayanıklılığına ilişkin değerlendirmeler yapıldı. Afet riskleri, iklim kırılganlığının fazla olduğu bölgeler, mevcut altyapısı, ihtiyaçları ve afetlerle mücadele ve iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak için neler yapılabileceği değerlendirildi. Kamu ve özel sektörden iklim ile ilişkili uzmanları bir araya getirmek, katılımcıların işbirliklerine ve önerilerin gerçekliğine dayanan ortaklıklar kurarak ortak akıl ile iklime dayanıklı bir Beyoğlu için stratejiler belirlemek amacıyla su, ulaşım, kamusal mekân, enerji, atık, gıda, miras ve konut temalarını kapsayan bir çalışma yapıldı.

Bu kapsamda Beyoğlu ilçesi için aşağıdaki öneriler geliştirildi.

Su ve Gıda:

- Varolan bostanları koruma ve üretime devam etme
- Hasköy Parkı ve Sütlüce gibi sosyal kırılganlığı yüksek mahallelerde üretici pazarları kurma
- Galataport'ta yeşil çatı uygulaması
- Okmeydanı, Örnektepe ve Hasköy gibi kırılgan mahallelerde topluluk destekli tarımı destekleme ve gıda konseyleri kurma

- Kamu binalarında örnek teşkil etmesi için su sarnıcı ve yeşil çatı uygulamaları yapma
- Camiler ile ortak çalışarak dezavantajlı gruplara yemek sağlamak için topluluk mutfakları ve gıda konseyi kurma

Enerji ve Atık:

- Kentsel dönüşüm ile yeniden yapılacak binalara sürdürülebilir yeşil bina standartları getirme ve denetleme
- Su üstünde gezici bir platform ile atık toplama ve bunu interaktif bir ödüllendirme sistemine dönüştürme
- Galataport'un altında biyoatık toplama noktası oluşturulması
- Kompost toplama ünitelerini kamusal mekana yerleştirme ve pazar sokakları ile entegre etme

Kamusal Mekan:

- Bahriye Caddesi ve Kurtuluş Deresi Caddesi hattı boyunca yeşil koridor oluşturma
- Kıyıda parçalı olan yeşil alanları kent içindeki yeşil alanlar ile bağlayarak kıyı ve yeşil ilişkisini güçlendirme
- Piyalepaşa Bostanı yanındaki otoparkı yeşil otoparka dönüştürme
- Mezarlıkları ve çevresini rekreatif faaliyetler için kullanma

Hareketlilik:

- Kıyı hattı boyunca kesintisiz yaya ve bisiklet yolu yapma
- Tarihi bölgeye özel otomobil girişini engellemek için otopark ücretlerini artırma ve akıllı park etme yöntemlerini yaygınlaştırma
- Tarihi bölgede güvenli yürüyüş yollarını artırma
- Kentsel sit alanına girişte park et ve devam et uygulamasını gerçekleştirme
- Yaya yoğun hareketliliği olan ilçede yaya yolu altyapısını iyileştirme

Konut ve Miras:

- Kentsel sit alanında yeni bina yapımını durdurmaya yönelik önlemler alma
- Restorasyonu yapılan binalarda ısı yalıtımı sağlama
- Çatı alanı uygun binalarda yeşil çatı uygulaması yapma
- Kentsel dönüşüm bölgelerinde katılımı destekleme

Dayanıklı Beyoğlu teması kapsamında Beyoğlu'nun afet riskleri ve iklim değişikliği etkilerine karşı mevcut durumu ve öncelikli kırılganlıkları ortaya kondu. Beyoğlu'nda eski konut stokunun varlığından kaynaklı deprem riski, altyapı yetersizliklerinden dolayı sel/su baskını riski, yoğun yapılaşma ve açık yeşil alan yetersizliğine bağlı olarak kentsel ısı adası etkisi ve yoğun bir turistik merkez olmasından kaynaklı çevre ve gürültü kirliliği, herkesin sağlıklı ve ucuz gıdaya erişememesi gibi sorunlar bulunuyor.

Mevcut konut stokunu güçlendirmek için öncelikli müdahale alanları belirlemek ve afetle mücadele kapasitesini artırmak, sel/su baskını riskine karşı yeşil altyapı çözümleri uygulamak, su, atık su, enerji ve atık altyapısını iklim değişikliğine karşı dirençli hale getirecek uygulamaları hayata geçirmek, adil ve iklime dirençli bir gıda sistemi oluşturmak bu tema kapsamında öne çıkan konu başlıkları oldu.

Bu kapsamda:

- Su ve atık su, enerji altyapısı, atık yönetimi ve afetle mücadele kapasitesinin artırılması "**İklim Uyumlu, Afetlere Dirençli Ulaşım ve Altyapı**"
- Mevcut konut stokunu güçlendirmek için öncelikli müdahale alanlarının belirlenmesi "**Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Barınma Olanakları**"
- Adil ve iklime dirençli bir gıda sistemi oluşturma hedefi ise "**Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları**" politikası altında ele alındı.

Ekonomik Canlılık

#ÜretenBeyoğlu

Beyoğlu İstanbul'da ekonomik faaliyetlerin yoğunlaştığı, çeşitli sektörlerin ve iş kollarının bir arada olduğu ve kendine özgü ticaret ve üretim kültürü ile geleneksel ticaret ve üretimin önemli odaklarından biri. Ayrıca İstanbul'un Merkezi İş Alanının devamı niteliğinde ve çeşitli ölçeklerde ticaret, turizm, eğlence, lojistik, yaratıcı endüstriler, bilgi teknolojileri, finans, sağlık ve eğitim gibi sektörlerin değer ve istihdam ürettiği bir ilçe.

Sanatsal ve yaratıcı üretimin merkezi olduğu gibi Haliç Tersanesi gibi 500 yıllık bir endüstriyel mirasa ve onun üretim kültürüne de ev sahipliği yapıyor. 19. yüzyılın son çeyreğinde Osmanlı Devletinin finans merkezi haline gelen ve 1930'lara kadar Türkiye Cumhuriyeti'nin mali hayatında önemli bir rol oynayan Voyvoda Caddesi, bugünkü adıyla Bankalar Caddesi Karaköy'de bulunuyor. Geçmişten beri önemli bir konaklama ve turizm merkezi olması, yeme-içme-eğlence, kültür-sanat faaliyetleri ve ticari faaliyetlerin geleneksel üretim mekânları ile uzun yıllara yayılan yakın ilişkisi ve hafıza mekânı niteliğinde sahip olduğu özgün işletmeleri Beyoğlu İlçesinin ekonomik çeşitliliğini destekleyen diğer değerleri.

Beyoğlu'nda ekonomik faaliyetlerde çeşitlilik kayboluyor. Var olan özgün mekanlar el değiştiriyor, küçük üreticiler, zanaatkarlar ve yerel esnaf büyük zincir işletmelerle rekabet edemez hale geliyor. Yabancı sermayeli firmaların yoğunlaştığı ve küreselleşmenin en çok hissedildiği Beyoğlu aynı zamanda siyasal, toplumsal ve ekonomik olaylardan en fazla etkilenen ilçelerden biri. Turizm odaklı kentsel

politikalar ve büyük ölçekli projelerle değişimin hızlı ve yoğun bir şekilde yaşandığı Beyoğlu ilçesinde turizm ve tüketim odaklı dönüşüme bağlı artan kira fiyatları kent merkezinde yer alan küçük üreticilerin bölgeyi terk etmelerine sebep oluyor. Ekonomik krizler, enflasyon ve kur dalgalanmaları, savaşlar, göç dalgaları ve beraberinde getirdiği kayıtdışı ekonomiler, pandemi ve sebep olduğu yeni çalışma koşulları, turizmde değişen trendler dünyayı etkilediği gibi İstanbul ve Beyoğlu ekonomisini de etkiliyor. Yeme, içme, eğlence, ticaret ve konaklama işletmeleri bu değişimlerden zarar görüyor.

Yerel ekonomik değer üretimine katkıda bulunmak amacıyla sektörlerin sorunlarını tartışmak ve ekonomik çeşitliliği destekleyecek çok boyutlu projeler geliştirmek amacıyla **Üreten Beyoğlu** temasını geliştirdik. Beyoğlu ekonomisine ilişkin mevcut durum değerlendirmesini aşağıdaki başlıklar altında sunuyoruz.

- **Beyoğlu'nda Üretim Kültürü**
- **İstanbul'un Hafıza Mekanları: Özgün Beyoğlu İşletmeleri**
- **Beyoğlu'nda Aşırı Turistikleşme**
- **Kayıtdışılık: Güvenceli ve Sağlıklı İstihdam Olanaklarının Yetersizliği**
- **Beyoğlu'nda Sektörel Eğilimler**

İstanbul Planlama Ajansı tarafından hazırlanan Vizyon 2050 Strateji Belgesi'ne göre Türkiye'de işgücü ve istihdamın %20'si, ekonomik üretimin %30'undan fazlası, dış ticaretin ve tüm vergi gelirlerinin neredeyse yarısı İstanbul'da üretiliyor.

Bilgi ve iletişim teknolojileri, enerji ve doğal kaynaklar, sağlık, ulaşım ve lojistik, eğitim gibi sektörler katma değerlerin çalışan sayısına oranı açısından incelendiğinde İstanbul'da verimliliği en yüksek hizmet alt sektörleri olarak karşımıza çıkıyor. Ekonomi Bakanlığı 2015 yılı verilerine göre eğitim, turizm ve ulaştırma sektörleri ise İstanbul'da teşvik belgesi dağılım oranları açısından en çok teşvik edilen sektörler.

Yüksek genç nüfus, istihdam açısından demografik bir fırsat ve kent ekonomilerinin büyümesi için önemli bir potansiyel olarak görülüyor. Beyoğlu İlçesi %73 oranındaki çalışma çağındaki nüfusu ile bu oranın %71 olduğu İstanbul'da, ortalamanın üzerinde son derece önemli bir potansiyele sahip.

BETAM (Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi) ve İstanbul Planlama Ajansı (İPA) işbirliğiyle hazırlanan "İstanbul İşgücü Piyasası: Yapısal Özellikler ve Sorunlar" araştırma raporuna göre 2021 yılında İstanbul'da yaklaşık 12 milyon 200 bin çalışabilir nüfus bulunuyor ve 2020 yılında işsizlik oranı erkeklerde % 13,7, kadınlarda ise % 16,8.

Toptan ve perakende ticaret ile konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri %48'lik bir oranla toplam firmaların yarısını oluşturuyor. Bunu; yaratıcı sektörler olarak tanımlayabileceğimiz mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve bilgi ve iletişim sektörleri takip ediyor. İmalat yapan firmalar ise ilçe içinde 4. sırada yer alıyor.

Beyoğlu İlçesi İstanbul içinde sahip olduğu;

2017 verilerine göre çalışanlar

139.963
kayıtlı
çalışan

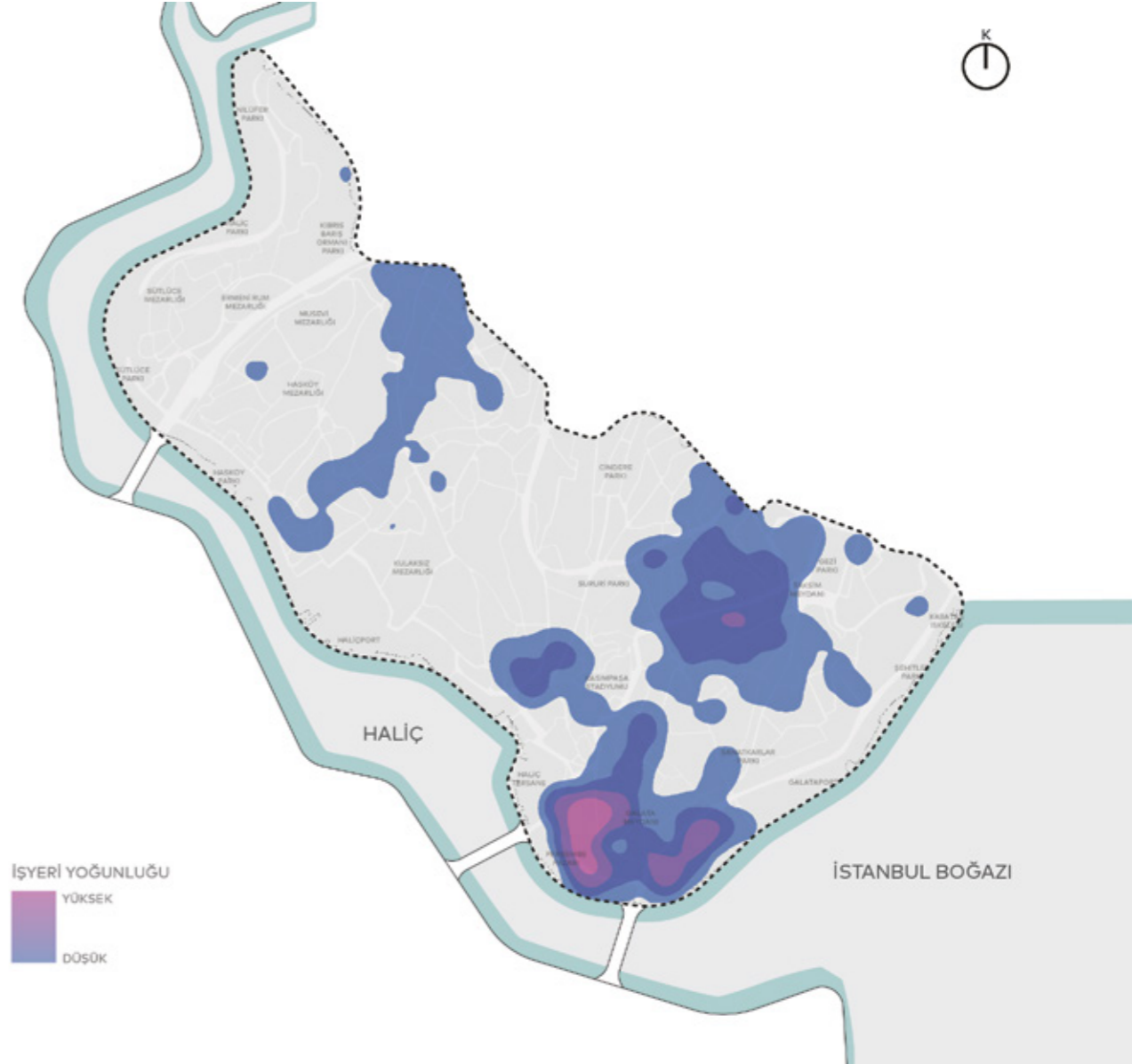
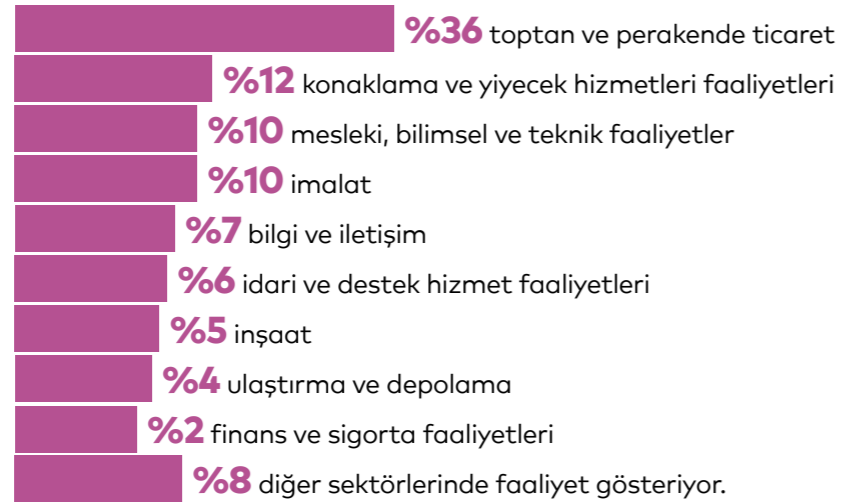

SGK'dan edinilen 2020 yılı verilerine göre ise Beyoğlu ilçesinde toplam 130.874 sigortalı çalışan bulunuyor ve bunun %30'unu kadınlar oluşturuyor.²²

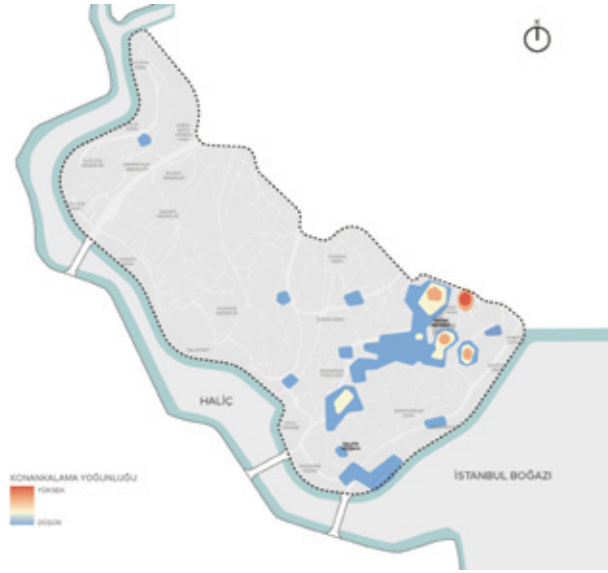
Beyoğlu'nda faaliyet gösteren işletmelerin sektörel dağılımı incelendiğinde 2021 İTO verilerine göre işletmeler (13.521 firma)

13.521
firma

Beyoğlu İşyeri Yoğunluğu

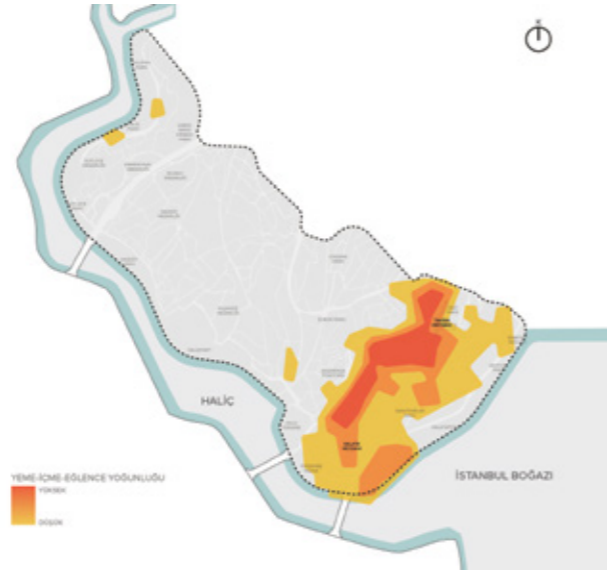

Konaklama

Geçmişten beri önemli bir üretim ve ticaret merkezi olan Galata ve Şişhane aksı ile Perşembe Pazarı ve Karaköy'ü içeren bölge sektörel çeşitliliğin en fazla olduğu, toptan ve perakende ticaretin yanında yaratıcı sektörlerin de yoğunlaştığı ve yeme-içme, konaklama ve Airbnb gibi turizm faaliyetlerinin artma eğiliminde olduğu bir alan. Bu bölge aynı zamanda özel işçilik, el emeği ve tasarım içeren zanaat tipi üretimin Beyoğlu'ndaki merkezi niteliğinde ve işyerlerinin en yoğunlaştığı alan olarak öne çıkıyor.

Bilgi ve iletişim sektörüne ilişkin faaliyetler ve mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Tepebaşı ve çevresinde yoğun olmakla birlikte kentsel sit alanında dağılmış durumda.

İstiklal Caddesi ve çevresi yeme-içme ve alışveriş birimleri ile toptan ve perakende ticaretin yoğunlaştığı önemli bir aks niteliğinde. Aynı zamanda önemli bir hafıza aksı olan İstiklal Caddesi ve çevresinde tarihi dükkanlar ve pek çok eğlence ve kültür mekanı da bulunuyor. Toptan ticaret

Yeme-içme-Eğlence

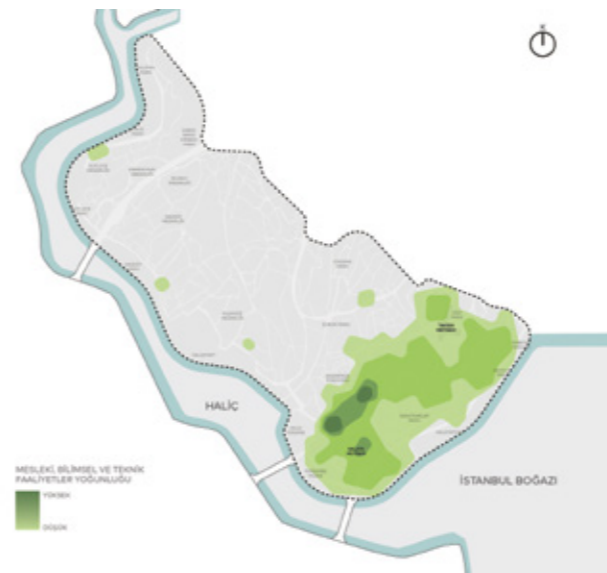
Galata ve çevresinde, Talimhane'de ve Kasımpaşa'da da öne çıkıyor. Konaklama birimlerinin ilçede en yoğun olduğu bölgeler başta Talimhane bölgesi olmak üzere Karaköy, Tepebaşı ve Taksim Meydanı çevresi. Ancak Tarlabası 360 Projesi çevresinde ve Dolapdere aksında konaklamanın artış eğiliminde olduğunu görüyoruz.

Galataport ve Haliçport'ta pek çok yeni perakende ticaret, yeme-içme ve konaklama birimi bulunuyor. Fındıklı da bu değişimin hissedildiği yerleşimlerden biri.

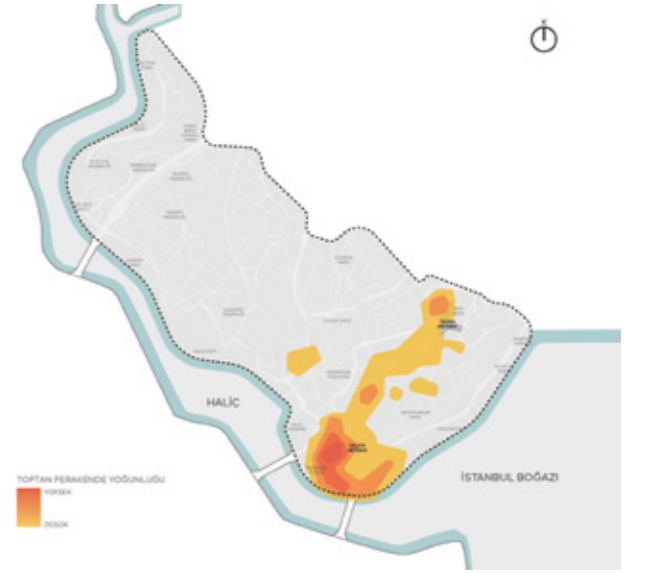
İlçede üretim faaliyetleri Galata, Şişhane ve İstiklal Caddesi çevresinde yoğunlaşıyor. Kasımpaşa ve Okmeydanı konut alanlarına hizmet eden perakende ticaret birimlerinin yanında üretimin ilçede yoğunlaştığı diğer bölgeler. Geçmişten beri tersane ile olan yakın ilişkisinden dolayı demir ve metal atölyelerinin ve tabelacıların bulunduğu Hasköy bölgesi ise yaratıcı sektörlerin artma eğiliminde olduğu bölgelerin başında geliyor.

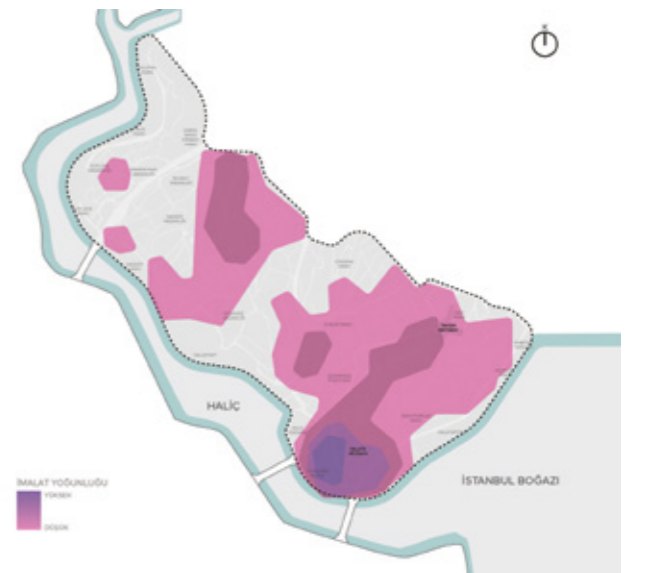
Bilgi ve İletişim

Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler

Toptan ve Perakende Ticaret

İmalat

Beyoğlu'nda Üretim Kültürü

Galata Limanı, 1940 ⁶⁹

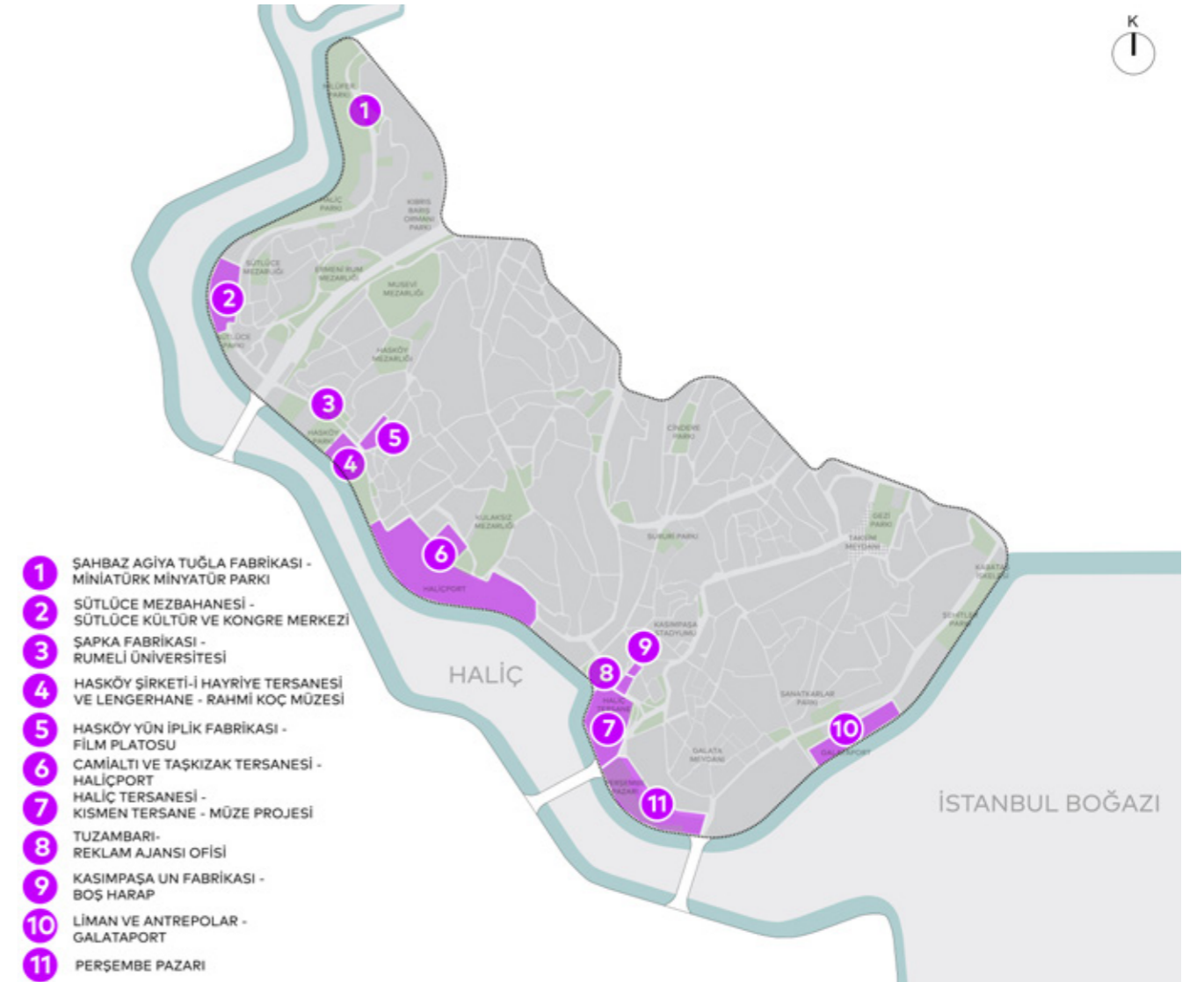
Merkez Dışına Taşınan Üretim ve Lojistik Alanları

Beyoğlu, tarih boyunca konumu ve sosyo-ekonomik yapısıyla kendine özgü bir ticaret ve üretim kültürü oluşturmuştur. 18. yy'dan itibaren Sanayi Devrimi ile birlikte boğazlarla olan ilişkisi ve sahip olduğu diğer doğal değerlerin de etkisiyle Haliç kıyıları ve Beyoğlu, endüstriyel gelişimin çekirdeklerinden biri olmuştur. Haliç'in sanayi ve üretim işlevi özelliğinden yola çıkarak kent içindeki fonksiyonunu kimlik bağlamında yeniden değerlendirmek ve Beyoğlu özelinde Haliç kıyısındaki üretim alanlarını bu kapsamda düşünmek önemlidir.

Sanayi alanlarının çevre kirliliğine sebep olması ve tarihi yapıyı olumsuz etkilemesi gerekçesiyle özellikle Haliç kıyılarında yer alan üretim alanlarının; üretim ilişkileri, istihdama etkisi, yeni işlevinin ne olacağı, çevresindeki arazi kullanımına etkisi, tarihi ve endüstriyel miras niteliği ve bu alanların kıyı ile ilişkisi gibi konular yeterince değerlendirilmeden yasaklanması, merkez dışına taşınması veya kapatılması Beyoğlu'nun bugünkü haritasının oluşmasında etkili olmuştur.

Beyoğlu'nda Sütlüce Mezbahası, Lengerhane ve Hasköy Tersanesi, Camialtı ve Taşkızak Tersaneleri, Hasköy Yün İplik Fabrikası; karşı kıyıda Silaharağa Elektrik Fabrikası, Cibali Tütün Fabrikası gibi sanayi yapılarının işlevleri değiştirilerek günümüzde farklı amaçlarla kullanılmaya başlanmıştır. 1987 yılında acele ve plansız yapılan Haliç yıkımları ve şehrin endüstriyel merkezinin taşınması, gümrük limanı olan Galata Limanının ve antrepoların işlevsiz kalmasına sebep olmuştur.

"Haliç Tersanesi" ise 15. yüzyıldan günümüze kadar gelişerek varlığını sürdüren ve üretim işlevini devam ettiren kültürel, mimari ve endüstriyel olarak özgün bir değere sahiptir. 1455'te kurulan Tersane-i Amire, geçen 6 asıra rağmen günümüzde kısmen de olsa hala işlevini koruyan, dünyanın yaşayan en eski kamu tersanesi olan Haliç, Camialtı ve Taşkızak Tersanelerinden oluşuyor. Taşkızak ve Camialtı Tersanelerinde yürütülen Haliçport (Tersane İstanbul) Projesi ile bu alanlara otel, alışveriş, müze, yeme-içme

Beyoğlu Endüstriyel Miras Alanları

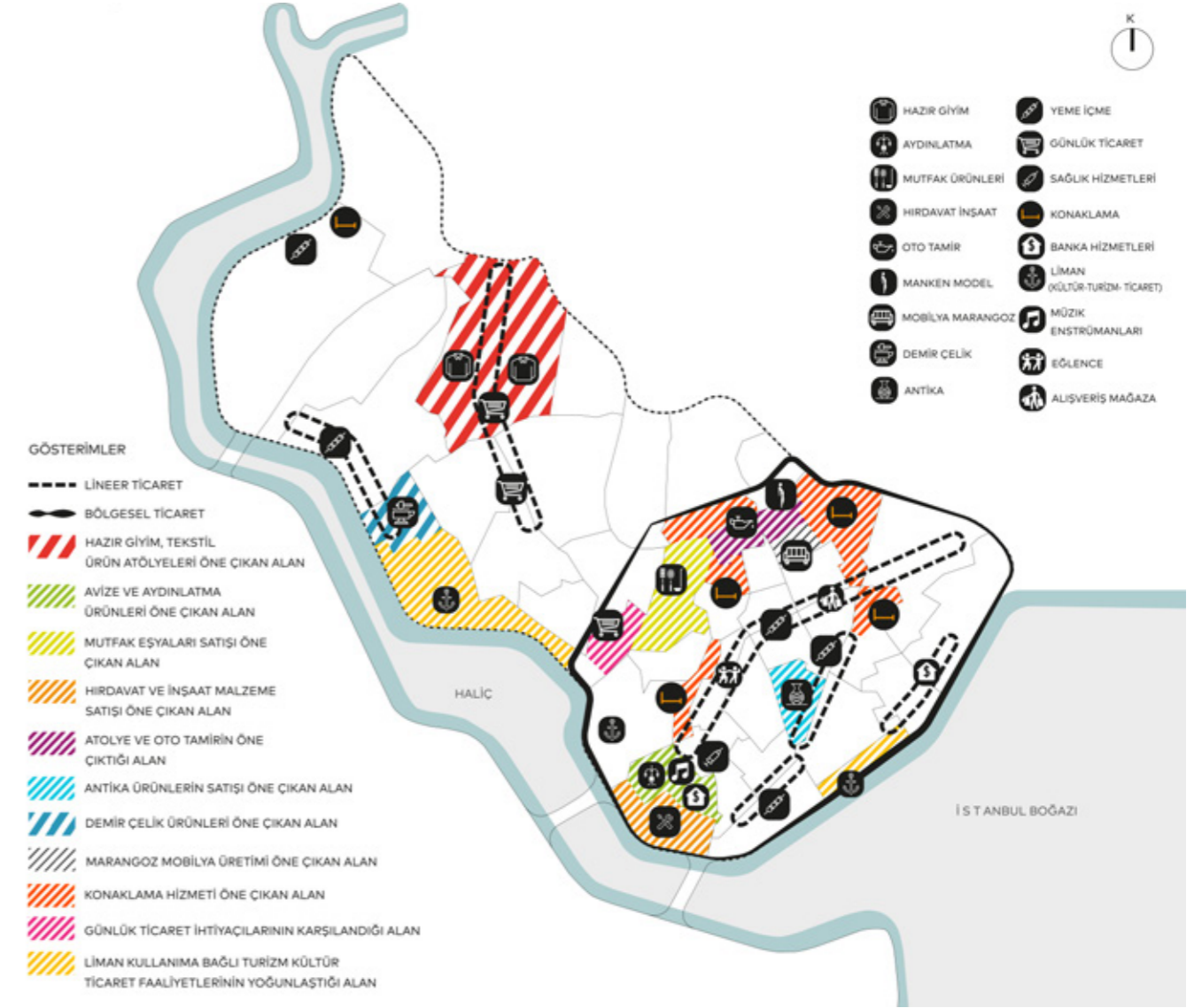
mekanları gibi fonksiyonlar verilerek yeniden işlevlendirildi. Projeye meslek odalarının, sivil toplum bileşenlerinin, kamu kurumlarının ve yurttaşların endüstri mirasına, Haliç'in peyzaj değerlerine, tersane alanındaki arkeolojik varlıklara, tarihi yapılara, çevresindeki kentsel dokuya, Haliç silüetine ve tersane alanındaki kamu mülkiyetine zarar verdiği gerekçesiyle çokça itirazı bulunuyor ve dava süreçleri devam ediyor. Projenin şeffaf yürütülmemesi ve itirazların dikkate alınmadan Haliç kıyılarının ve tersane alanının ticari ve turizm kullanımına açılması, mahalleli ve kentlilerin ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi diğer eleştiriler arasında yer alıyor. Ölçeği sebebiyle çevresel, kültürel ve sosyal açıdan olumsuz etkilerinin Galataport'tan kat kat fazla olacağı tahmin ediliyor.

Tüm bu olumsuzlukların yanında Haliç Tersanesi yaşayan ve üretim işlevini koruyan son tersane alanı. İBB Şehir Hatları Genel Müdürlüğü tarafından işletilen ve vapurların bakım ve onarımının yanında deniz taksi imalatı için kullanılan Haliç Tersanesi'nde üretim işlevinin yanında tersane alanının %20'lik bir kısmının (yaklaşık 14 bin m²) İstanbul Sanat Müzesi olarak kullanılmasına yönelik İBB Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığının projesi bulunuyor. İBB Fen İşleri Dairesi tarafından yapılan restorasyon ve güçlendirme çalışmaları devam ediyor. Müze fonksiyonunun yanında kapalı konser ve etkinlik alanı, sinema ve konferans salonu, dijital kütüphane, kafeterya gibi fonksiyonların da yer alması ve 2023 Mart ayında projenin tamamlanarak açılması planlanıyor. Ancak başta Haliç Tersanelerinin korunması için mücadele eden Haliç Dayanışması olmak üzere sivil toplum bileşenlerinin müze fonksiyonunun Haliç kıyılarındaki turizm baskısını artıracığı ve Galataport ve Tersane İstanbul'da yer alan müzeler ve Beyoğlu Kültür Yolu projesi ile bütünlük oluşturarak ileride tersanenin tamamen dönüşümüne zemin hazırlayacağı yönünde endişeleri ve eleştirileri bulunuyor. Müze fonksiyonunun, işlevi olmayan atıl alanlarda geliştirilmesi gerektiği ve özellikle üretim işlevi devam eden ve gemicilik tarihi ve teknolojik gelişimin önemli bir belgesi olmanın yanı sıra, gemi inşa ve bakımı konusunda da teknik bilgilerin biriktiği ve güncellendiği, gemi

tasarım ve üretiminin yapıldığı çok önemli kaynaklar olan tersanelerin korunması gerektiği vurgulanıyor. Yolcu gemisi üretimini gerçekleştirmek için gerekli altyapıya hala sahip olan tek üretim birimi olan Haliç Tersanesi'nin İstanbul'daki deniz yolu taşımacılığındaki payın artabilmesi için önemli bir potansiyel olduğu düşünülüyor. Haliç Tersanesinin yenilenerek teknolojik donanımının artırılması ve üretim işlevinin tam kapasite ile kullanılarak devam etmesi üreten Beyoğlu için elzem görülüyor.

Yıllarca Türkiye'nin en önemli üretim merkezlerinden biri olan ve Galataport ile Haliçport arasında kalan Perşembe Pazarı'nda da turizm baskısı daha fazla hissediliyor. Tornacıları, pik ve sarı dökmeçileri, frezecileri, planyacıları, kaynakçıları, gemi makineleri tamircileri ve daha pek çok küçük işletmesiyle makine sanayisinin önemli bir merkezi olmuş, Haliç Tersanesi ile tedarik ilişkisini sürdürmüş bu alan Bursa, Borusan, Kalebodur, Çolakoğlu Metal, Alarko gibi büyük firmalara da ev sahipliği yapmıştır.

Günümüzde üretim fonksiyonu kısmen devam eden Haliç Tersanesinin geleceği konusundaki tartışmalar devam ederken dönüşüm projelerinin yeterince katılımcı olmaması, Beyoğlu dokusu ile kurduğu toplumsal ve mimari bağın eksikliği ve fonksiyon kararlarında kentsel ihtiyaçların gözletilmemesi tartışmaların temelini oluşturuyor. 2009 yılında onaylanan İstanbul Çevre Düzeni Planı ile Beyoğlu ve Haliç kıyılarının kültür, turizm ve rekreasyon kullanımını içermesi ve kültür odaklı bir turizm gelişimi ön görülürken Perşembe Pazarı'nda bu plan kararları uygulanmamıştır. Okmeydanı'nın dönüşümü ve bu bölgede yer alan tekstil atölyelerinin geleceği, boş olan endüstriyel miras alanları ve Beyoğlu Kentsel Sit Alanında belirlenen Ticaret-Hizmet-Turizm fonksiyonlarında plan notlarının yetersiz oluşu gibi konuların yeni yapılacak Nazım Planların gündeminde olması bekleniyor.

Beyoğlu Üretim Alanları ve Uzmanlaşmalar

Beyoğlu'nun Zanaatkarları

1900'lu yıllardan itibaren Beyoğlu merkeze yakın yer seçen üretim faaliyetleri arasında terzilik, kürkçülük, ayakkabı-çanta, mobilya, müzik aletleri, konfeksiyon, aydınlatma ve elektronik alet üretimi, eczacılık ürünleri, fotoğraf çekim ve basım faaliyetleri, kayıtlı medya basım ve çoğaltma faaliyetleri, ekmek, pasta, çikolata gibi gıda üretimleri ve her konuda tamir faaliyetleri öne çıkıyor.⁷⁰

Günümüzde ise, Beyoğlu'nda Şişhane, Galata ve Karaköy; üretim aşamasına özel işçilik ve tasarım da katarak zanaat üretimi yapan birbiriyle ilişkili aktörlerin, atölyelerin,

dükkanların ve toptancıların zaman içerisinde kümelenecek yoğunlaştığı bir üretim bölgesi olarak hala varlıklarını sürdürüyor. Beyoğlu ilçesi sahip olduğu köklü zanaat ağları ve bu ağların yaratıcı aktörlerle kurduğu ve kurabileceği ilişki zenginliği ile İstanbul'un yaratıcı kent kimliğinin önemli bir parçasını oluşturuyor.⁷¹ Ayrıca oluşturdukları bu kentsel doku, kentsel kimliğin sürekliliğinin sağlanması için de önemli bir potansiyel. Arafta Bir Beyoğlu çalışmasının sonuçlarına göre üretimden sinemaya, tiyatrodan yeme-içmeye Beyoğlu'nda her sektörde gayrimüslim azınlıklardan bir ustanın adı geçiyor ve Beyoğlu'nun Beyoğlu olmasında gayrimüslimlerin payı vurgulanıyor. Çalışmada dikkat çeken

Şişhane'de Bir Zanaatkar⁷²

bir diğer konu göç hikâyeleri. Şu anda işletme sahiplerinin çoğunun 13 yaşında İstanbul'a gelmiş ve bir ustanın yanında çalışmaya başlamış kişiler olduğu belirtiliyor.

Beyoğlu'nda Kuledibi ve Şişhane'deki aydınlatmacılar ve avizeciler, Şişhane ve Galata çevresinde aydınlatma armatürleri üreticileri, Yüksek Kaldırım Caddesi tabela ve pantograf üreticileri ve dükkânları, Perşembe Pazarı'ndaki hırdavatçılar, Galip Dede Caddesi'ndeki müzik dükkanları, müzik atölyeleri, müzik aletleri tamircileri, İstiklal Caddesi ve çevresindeki sahaflar, kitapçılar, yayınevleri, Tarlabası ve Dolapdere'de mankenciler ve perukçular gibi bulunduğu mekânla bütünleşmiş ve diğer aktörlerle bir araya gelerek bir ekosistem oluşturmuş fonksiyonlar bulunuyor. Bu fonksiyonlardan birinin eksilmesi ya da uyumsuz başka bir işlevin gelmesi bu ekonomik yapıyı ve ilişkileri bozuyor.

El emeği ve zanaat geleneğine sahip çıkılarak, yaratıcı endüstriler ve turizm ile buluşturulması gerekiyor.

Üretici ve yaratıcı sektörlerin birbirleriyle ilişkilerini incelediğimizde bu ilişkinin bazı iş kollarında sürdüğünü görüyoruz. Örneğin mimarlar ve tasarımcılar ahşap, metal, cam gibi malzemelerle çalışmayı bilen ustalara yakın yer seçiyorlar çünkü artık bu ince işleri yapanların sayısı çok azalmış durumda. Beyoğlu turistikleştikçe ve kiralar arttıkça bir ekosistem oluşturan bu işkolları ayrılmak zorunda kalıyor. Oysa bu tür zanaat türü üretimler ve tasarım ürünleri dünyada önem kazanıyor. İnsanlar standart ürünlerden çok kişiye özel ürünleri tercih ediyor. Yaratıcı sektörler kapsamında değerlendirilen bu zanaat türü üretimler hem girişimcilik hem de istihdam yaratmak açısından önemli bulunuyor. İngiltere, İrlanda ve İtalya'da bu tür girişimlere destek veriliyor. Tasarıma ve el işine yönelik zanaatlar

turizm açısından da önemli. Nitekim Beyoğlu'nda el yapımı ayakkabı en fazla turistlerden talep görüyor. Ayrıca tarihi çevrede bulunan ve korunması gereken bina stokunun restorasyonu söz konusu olduğunda da bu tür zanaatlara ciddi ihtiyaç duyuluyor.⁷³

2022 yılında saha çalışmaları kapsamında ortalama yaşları 30 olan 28 işyeri ile gerçekleştirdiğimiz yaratıcı-üretici sektör mülakatları da bize;

- İstiklal Caddesi ve çevresinde yoğunlaşmış kitapçılarınve matbaacıların bölgede yoğunlaşmış okullar ve öğrencilerle,
- Şişhane'de yoğunlaşmış aydınlatma ve avizecilerin büyük oteller ve AVM'ler ile,
- Tünel ve çevresinde yoğunlaşmış müzik dükkanlarının ilçedeki eğlence ve müzik mekanları, sahneler ile,
- Doladere ve Kumbaracı yokuşundaki mobilyacıların iç mimarlık ofisleri ile,
- Hasköy'deki demir ve metal atölyelerinin Haliç Tersanesi ile,
- Antikacılar ve perukçuların film sektörü ile,
- Kasımpaşa'daki mutfak malzemecilerinin Beyoğlu'ndaki otel, restoran, pastane, kafe ve barlarla güçlü ekonomik ilişkileri olduğunu gösteriyor.

YEKON Yaratıcı İstanbul Atölyeleri kapsamında; 2013-2014 yılları arasında Beyoğlu'nda faaliyet gösteren üç farklı esnaf/zanaatkâr grupla yapılan (müzik aletçileri, tabelacılar ve aydınlatmacılar) mülakatlarda üreticilerin dile getirdiği başlıca sorunlar⁷⁴;

- Zanaat temelli ve el emeği bulunan üretimin, müşteriler tarafından yeterince değerinin anlaşılması,
- Üretim mekanlarının alan olarak küçük olmasına rağmen kira fiyatlarının oldukça yüksek olması,
- Üretim yapılan alanların küçük olması, imalathanelerin gelişmesi ya da teknolojik yatırımın yapılması konusunda yetersiz olması, bu sektörlerle ilgili teknolojinin pahalı olması,

- Çıracılık müessesinin artık eskisi gibi işlemediği ve önemini yitirdiği,
- Satış ve pazarlama konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları ve/veya gelişmeleri takip etmek amacıyla ekstra insan kaynağı yaratamamaları,
- Üretim aşaması daha uzun olan özel ve butik üretimin fabrikasyon üretimle baş etmekte zorlanması olarak dile getirilmiştir.

Beyoğlu'nun kendine özgü ticaret ve üretim kültürünün ve küçük ölçekli üretim alanlarının korunarak Beyoğlu ile özdeşleşmiş zanaatların hak ettiği değeri görmesi için Türkiye'nin de 2006 yılından beri taraf olduğu UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması sözleşmesinin konularından "el emeği ve zanaat geleneğine" sahip çıkılarak, yaratıcı endüstriler ve turizm ile buluşturulması gerekiyor.

İstanbul'un Hafıza Mekanları: Özgün Beyoğlu İşletmeleri

Beyoğlu'nun kendine özgü ticaret ve üretim kültürünün, bu kimliğinin bileşenleri olan küçük ölçekli üretim alanlarının, zanaat türü üretim alanlarının ve toplumsal hafıza açısından önemli işletmelerin korunması Üreten Beyoğlu temasının temel konularından biri.

Lokantalar, meyhaneler, pastaneler, kokoreççiler, birahaneler, barlar, kahveciler, gece kulüpleri, canlı performans sahneleri, sahaflar, kitapçılar, sinema ve tiyatrolar, dans salonları, müzik dükkanları ve daha pek çok işletme birbirini besleyen bir ekosistem içinde var olabiliyor. Bu işletmelerden birinin kapanması domino taşı etkisiyle diğer işletmelere de zarar veriyor.

Yenileme Kanunu, Borçlar Kanunu ve Afet Kanunu gibi yasal düzenlemeler pek çok karakteristik işletmenin kiracısı oldukları binalardan tahliye edilmelerine sebep oldu. 2013 yılında gerçekleşen Gezi Direnişi sonrasında oluşan siyasal ve toplumsal iklimden işletmeler büyük ölçüde etkilendiler. 2019 yılı sonunda başlayan ve hala devam eden pandeminin, savaşların ve bunların sebep olduğu ekonomik krizin etkileri bazı işkollarının Beyoğlu'ndan ayrılmasına, esnaf çeşitliliğinin kaybolmasına ve hafıza mekanlarının kapanmasına sebep oldu. Beyoğlu esnafı ile yapılan toplantılarda 2016 yılında başlayan ve yaklaşık 2 yıl sürerek 2018 yılında tamamlanan İstiklal Caddesi altyapı yenileme çalışmaları da esnafı olumsuz etkileyen faktörlerden biri olarak dile getirildi.

Toplumsal ve siyasal olayların hem merkezi olan hem de bundan etkilenen Beyoğlu ilçesi İstanbul'un ekonomik olarak da merkezlerinden biri. Birçok ekonomik ve siyasal çalkantıya rağmen Beyoğlu, esnaf kültürünün geliştiği ve küçük işletmelerin büyüdüğü bir yer. Küreselleşme ve uluslararası bütünleşmeyle tüm dünyada ürünlerin, fikirlerin, kültürlerin ve tüketim alışkanlıklarının tekdüzeleşmesi Beyoğlu'nda da yerel ekonominin küresel sermayeler ve tüketim odaklı dönüşümle baş edemez hale gelmesine sebep oluyor.

Galataport ve Haliçport gibi bölgesel ölçekli turizm yatırımlarının küçük ölçekli işletmelere zarar vermesi, toplumsal hafıza açısından önemli yerel işletmelerin kapanması, zincir mağazaların artması, mal ve hizmetlerde tek tipleşmenin ortaya çıkması, kullanıcı ve tüketici profilinin değişmesi, perakendeci yapısının değişmesi, turizm baskısına bağlı artan kira fiyatlarıyla bazı işkollarının Beyoğlu'ndan ayrılması, esnaf çeşitliliğinin kaybolması öncelikli sorunların başında geliyor.

Beyoğlu'nda bu işletmelerin korunması toplumsal hafıza, kültürel miras değeri, turizme katkısı ve sağladığı istihdam sebebiyle çok önemli.

2005 ● YENİLEME KANUNU

2006 ● Vakko'nun kapanması ve yerine Mango'nun açılması

2009 ● Serkildoryan binasındaki Emek Sinemasının kapatılması ve yıkılarak Grand Pera AVM'nin üst katına kopyalanması

2010 ● Ağa Lokantasının kapanması ve yerine Demirören AVM - GAP mağazası açılması
2010 ● Hayal Kahvesi'nin Afrika Han'ın satılmasıyla Meşelik Sokağa taşınması

2011 ● MASA KALDIRMA OPERASYONLARI

2012 ● AFET YASASI

2012 ● Kelebek Korse'nin kapanması

2012 ● İnci Pastanesi'nin boşaltılması ve Mis Sokak'taki yeni yerine taşınması

2013 ● GEZİ DİRENİŞİ

2013 ● 93 yıllık kitapçı ve Türkiye'nin ilk müzayede mekanı Librairie de Péra'nın kirasını ödeyemeyeceği için kapanması

2014 ● BORÇLAR KANUNU

2014 ● Narmanlı Han'ın satılması, bugün Caffè Nero, Starbucks, Gratis, illüzyon müzesi ve çeşitli dükkanlar var

2014 ● Babylon Asmalimescit'in Bomontiada'ya taşınması

2014 ● Rebul Eczanesinin tahliye edilerek Meşelik sokağa taşınması

2014 ● Robinson Crouse Kitapevi'nin kirasını ödeyemediğinden tahliye edilmesi

2015 ● Taksim Sıraselviler Caddesinde bulunan Laterne Cafe'nin polis zoruyla boşaltılması

2016 ● BOMBALI SALDIRILAR

2016 ● İSTİKLAL CADDESİ ALTYAPI YENİLEME ÇALIŞMALARININ BAŞLAMASI

2017 ● Girişinde şapkaçılar, şemsiyeciler, aksesuarçılar, meyhaneler, parti ve dernek şubeleri bulunan Rumeli Han'ın satılması

2017 ● Hayal Kahvesi'nin kapanması

2017 ● İndigo'nun kapanması

2017 ● İstiklal'de konumlanan çok sayıda ulusal ve uluslararası markanın Beyoğlu'nu terk etmesi (The House Cafe, Tommy Hilfiger,

2017 ● Greyder, Bershka, Topshop, Pizza Hut, Columbia, Camper, Otto, Teknosa, D&R, Adil Işık, Kifidis, Paşabahçe)

2018 ● İSTİKLAL CADDESİ ALTYAPI YENİLEME ÇALIŞMALARININ TAMAMLANMASI

2019 ● 82 Yıllık ısmarlama ayakkabıcı Mahmut Kundura'nın mal sahibi olmasına rağmen talep azlığı nedeniyle kapanması

2020 ● COVID-19 PANDEMİSİ

2020 ● Asmalimescit'teki Refik Meyhanesi'nin kapanması

2021 ● EKONOMİK KRİZ ve RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI

2021 ● Beyoğlu'nun simge mekânlarından Demir Kafe'nin kapanması

2021 ● Lebon Pastanesi'nin, mal sahibinin kira kontratını yenilememesi nedeniyle kapatma kararı alması

2021 ● Denizler Kitabevi'nin kapanarak Kuledibi'ndeki yeni yerine geçmesi ve Falafel dükkanı

2022 ● 1991'den beri Beyoğlu'nda hizmet veren Pandora Kitapevi'nin Beyoğlu şubesini kapatma kararı alması

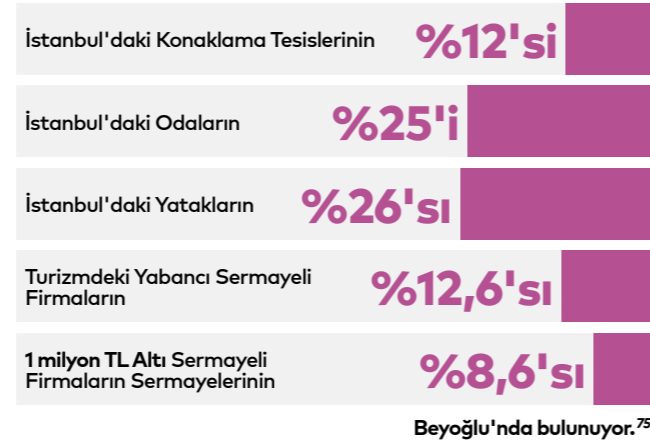
Beyoğlu'nda Aşırı Turistikleşme

Turizm sektörü, bugün dünya gayrisafi hasılasının önemli bölümünü oluşturan ve dünyada en hızlı gelişen sektörlerin başında yer alıyor. Turizm gelişmekte olan ülkelerde istihdam yaratan, yabancı yatırımcı çeken, döviz getiren, kültürler arası diyalogu geliştiren ve çeşitli sektörleri bir arada barındıran bir sektör ancak kendi yaratıcı kaynaklarını korurken aynı zamanda bu kaynakları tahrip eden bir yanı da var.

Aşırı turistikleşme çevresel, sosyal ve mekânsal açıdan incelendiğinde ekolojik dengenin bozulması, çevresel kirliliğe sebep olması, su kalitesinin bozulması, aşırı ve dengesiz yapılaşma, yapılaşmanın belli yerlerde yoğunlaşması, gürültü kirliliği, trafik, yerel mimari özelliğin korunamaması, yaz aylarında fazla enerji tüketimi gibi kentsel sorunları da beraberinde getiriyor.

Geçmişten beri önemli bir turizm ve konaklama merkezi olan Beyoğlu ilçesi sahip olduğu çok katmanlı kültürel miras alanları, yeme-içme ve eğlence alanları, çeşitli alışveriş olanakları sunan farklı ölçeklerdeki ticaret alanları, yaratıcı üretim alanları, özgün ve yerel işletmeleri, ev sahipliği yaptığı tiyatro ve sinema salonları, sergi, konser ve etkinlik alanları ve Türkiye'nin kültür sanat yaşamının ve üretiminin merkezi olması sebebiyle günümüzde de yerli ve yabancı ziyaretçiler

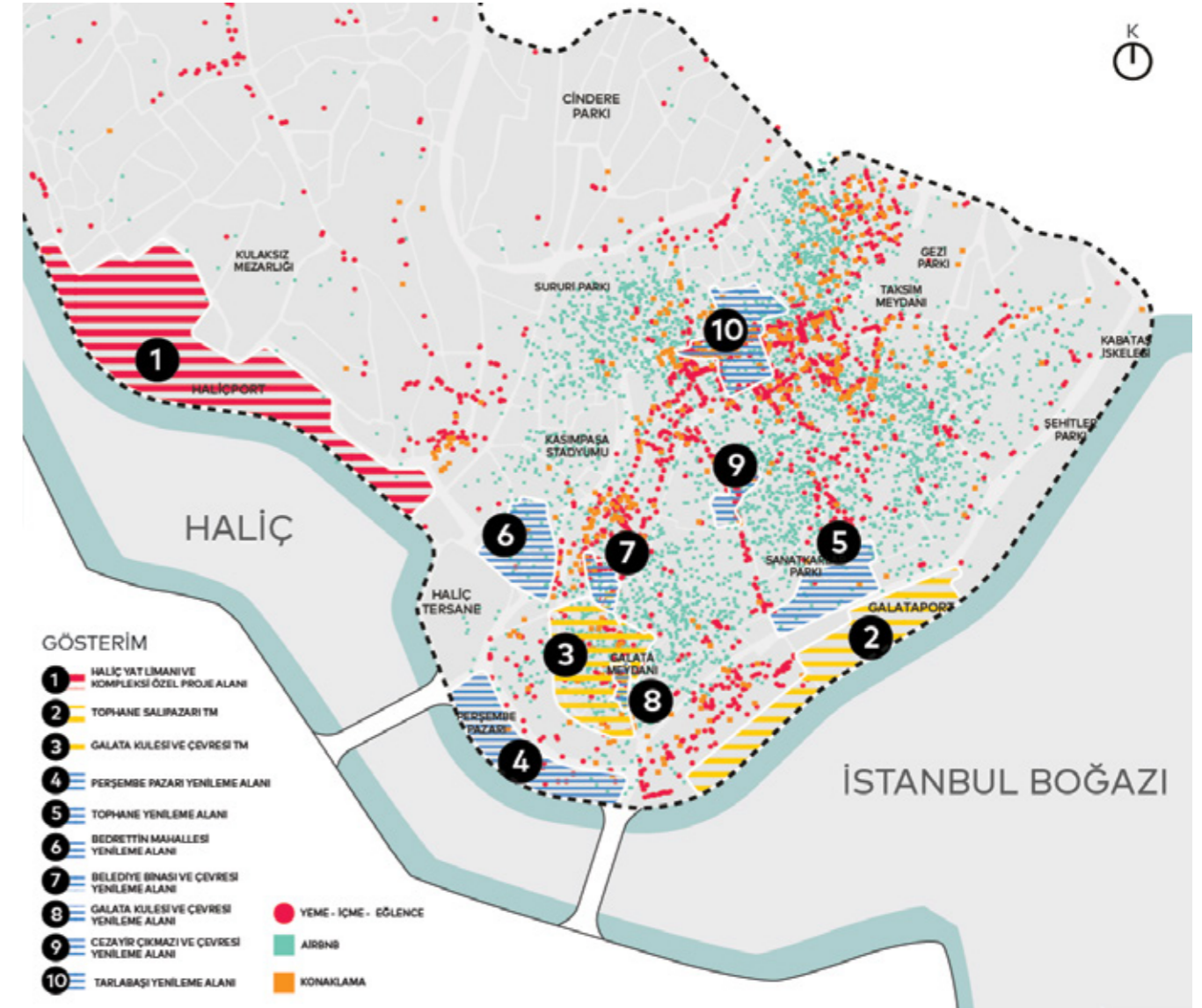
için önemli bir çekim noktası.

Türkiye ve İstanbul'da İzlenen Turizm Stratejisi

Türkiye'de uzun yıllardır izlenen turizmi geliştirme ve teşvik etme stratejisinin yansımaları olan ve Beyoğlu'nda yürütülen bölgesel ölçekli turizm yatırımlarının etkisiyle son on yılda, özellikle İstiklal Caddesi, Galata Kulesi, Boğazkesen Caddesi ve Karaköy'de hızlı bir "kentsel dönüşüm" yaşanıyor. Bu değişiklikleri yönlendiren birincil etken merkezi hükümet tarafından desteklenen "özel geliştiricilerin kâr odaklı girişimleri" gibi görünüyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığınca 2023 Türkiye Turizm Stratejisi kapsamında İstanbul'un uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk 5 ülke arasında önemli bir varış noktası olması ve uluslararası bir marka haline getirilmesi vizyonu ile kruvaziyer liman, kongre merkezi yat limanı entegre projeleri hazırlandı ve 2'si (Galataport ve Haliçport - Tersane İstanbul) Beyoğlu İlçesinde 1'i Adalar ilçesinde olmak üzere İstanbul'da 3 adet bölgesel ölçekli turizm yatırımı hayata geçirildi.

Beyoğlu Kentsel Sit Turizm Alanları

43 bin m²
kiralabilir ofis alanı

2400 araç kapasiteli
yer altı otoparkı

170 odalı otel

2 müze

250 adet restoran
ve mağaza birimi

Yılda **415**
krvaziyer gemi

Yılda **1 milyon** yolcu

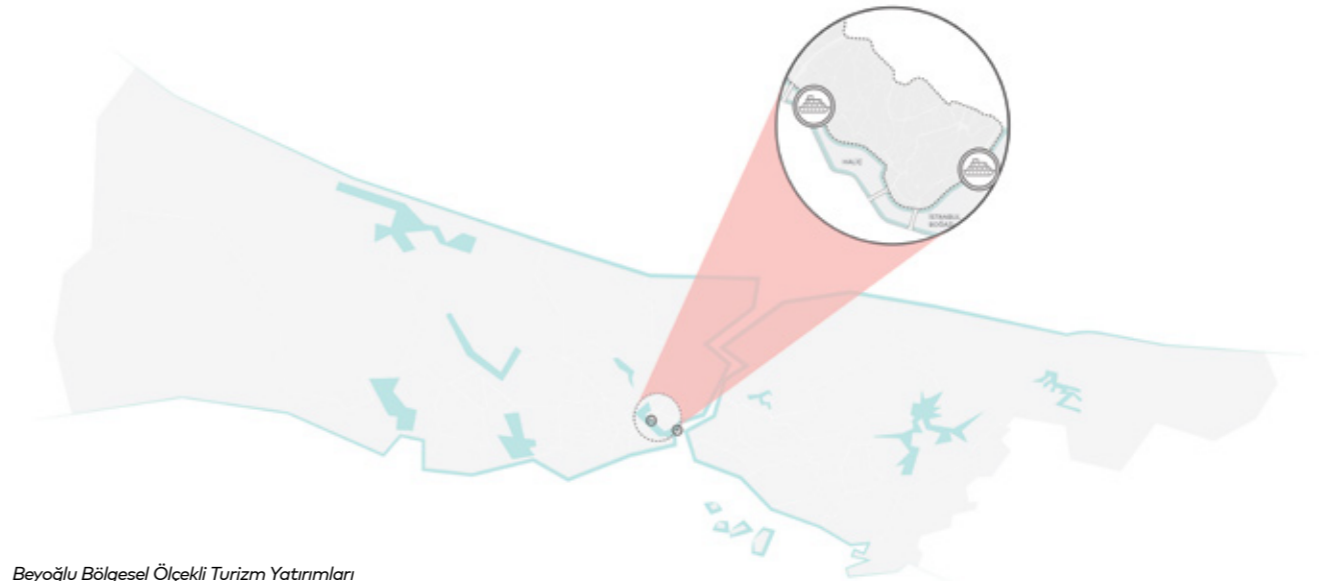
Yılda **7 milyon** yabancı
25 milyon ziyaretçi

Galataport

Galataport Liman Projesi ile limana yılda en fazla 415 kruvaziyer geminin ve 1 milyon yolcunun gelmesi, günlük gelecek en fazla gemi sayısının 3, ziyaretçi sayısının 15 bin olması öngörülmüyor. 1 yılda gelmesi planlanan 1 milyon yolcunun %41'inin yani 411.585'inin ise geceleyeceği kabul ediliyor. Bu sayı Beyoğlu İlçesine 2021 yılında tesislere gelen 1.835.328 ziyaretçinin⁴² %22'sine denk geliyor. Galataport 29 Ekim 2021'de toplam 43 bin m² kiralabilir ofis alanı, 2400 araç kapasiteli yer altı otoparkı, 176 odalı The Peninsula İstanbul Otel, 250 adet restoran ve mağaza birimiyle hizmete açıldı ve 7 milyonu yabancı olmak üzere yılda toplam 25 milyon ziyaretçi ağırlamayı hedefliyor. Denizcilik Genel Müdürlüğü verileri bize projenin hedeflerinin 2011 yılındaki sayılarla paralel olduğunu ve 2022 yılı Temmuz ayı itibarıyla 79 geminin İstanbul'u ziyaret ettiğini gösteriyor.

Sebebi olduğu deniz ve hava kirliliği, bu kirliliğin liman yakınında yaşayan sakinlerin sağlıklarını olumsuz etkilenmesi, yolcuların harcadıkları çok az paranın ziyaret ettikleri yerel toplulukların ekonomilerine katkı sağlaması ve aşırı turizm hareketlerine sebep olması kruvaziyer endüstrisinin Venedik, Marsilya, Barselona ve Norveç'teki şehirler başta olmak üzere dünyada eleştirilmesine sebep oluyor.

- 2021 yılında Venedik, büyük yolcu gemilerinin lagüne girmesini yasakladı.
- Barselona, kruvaziyer turistlerden 'kirlilik vergisi' alacağını açıkladı.
- 2018 yılında Marsilya'da yapılan bir araştırma, yolcu gemilerinden kaynaklanan emisyonların şehirdeki araba emisyonlarını aştığını ve bir saat demirlemiş bir geminin 30 km/s hızla seyahat eden 30.000 araca eşdeğer olduğunu ortaya koydu. 50.000'den fazla kişi, Marsilya'ya gelen kirletici yolcu gemilerinin yasaklanması için dilekçe imzaladı.

Beyoğlu Bölgesel Ölçekli Turizm Yatırımları

İstanbul Liman Başkanlığı Gemi ve Yolcu Sayısı ⁷⁶							
Yıl	Kruvaziyer Tipi Yolcu Gemisi		Kruvaziyer Yolcu Gemisi				
	Sayı	% (Türkiye İçindeki Oranı)	Gelen Yolcu	Giden Yolcu	Transit Yolcu	Toplam Yolcu	% (Türkiye İçindeki Oranı)
2011	414	26	80.590	85.445	461.116	627.151	29
2012	377	24	46.625	50.101	502.150	598.876	29
2013	382	25	78.505	87.349	523.563	689.417	31
2014	338	24	74.824	74.681	369.162	518.667	29
2015	343	24	100.619	104.916	390.121	595.656	32
2016	54	9	9.353	10.238	23.943	43.534	7
2017	4	1	302	335	654	1.291	0
2018	0	0	0	0	0	0	0
2019	13	4	588	831	6.094	7.513	2
2021	9	12	1.170	1.046	1.698	3.914	9
2022*	79	18	19.266	21.773	56.994	98.033	26

Haliçport

1.100 odalı 5 otel

600 apart birimi

4 müze

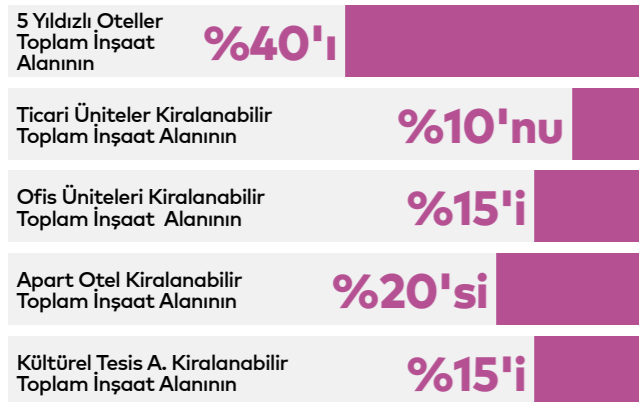
242 bin m² alan

5.773 araçlık otopark

Yılda 1 milyon yolcu⁷⁷

şeklinde belirtilmiş ve olduğu gibi plana işlenmiştir.⁷⁸

Tarlabaşı 360 Projesi kapsamında gerçekleştirilen kentsel dönüşümün sebep olduğu değerlenme ise, çoğu yabancı sermayeli bireysel emlak yatırımcılarını turizm yatırımları için bölgeye çekerek binaların hızla işlev değiştirmesine neden oluyor. Göçmenlerin ucuz kiralarla barındıkları metruk binalar yabancı yatırımcılar tarafından satın alınarak apart otel, butik otel, Airbnb ya da başka ticari amaçlar için yeniden inşa ediliyor. Bu değişim bir yandan orada barınabilen göçmen nüfusu oradan iterken, diğer yandan da niteliği değişerek genişleyen turizm sektörünün ucuz işgücü ihtiyacı nedeniyle göçmeleri oraya çekiyor.⁷⁹ Ayrıca proje kapsamında 100 odalı Hilton otelinin açılması planlanıyor.

Bu yatırımlarla birlikte Beyoğlu'nda öne çıkan kültür, eğlence, yeme-içme turizminin yanında kruvaziyer turizmin de öngörülen ziyaretçi sayıları ile Beyoğlu'nda, baskın bir alt sektör olarak eklenmesi, lüks konaklama ve alışveriş turizminin yaygınlaşması bekleniyor.

Bu projelerin kültürel mirasa, kentsel ve doğal çevreye, çevresinde yaşayan nüfusa ve işyerlerine, diğer sektörlerle etkileri ise yeterince değerlendirilmediği gibi ekonomik getiriler ön planda tutulduğundan göz ardı ediliyor.

Galataport, Haliçport ve Tarlabaşı 360 projelerinin tamamlanmasıyla Beyoğlu'nda konaklama altyapısına yaklaşık 2.000 odanın daha eklenmesi ve oda sayısının %5 oranında artması bekleniyor.

Otel sayısı

2 kat artmış

2010

2022

Eğlence mekanları

%18 azalmış

2010

2022

(SGK, 2010-2020)

Turizm alanları

5 kat artmış

2010

2022

İTO'ya kayıtlı konaklama ve yiyecek hizmetleri veren firma sayısı

%2 artmış

2010

2022

(İTO, 2016, 2021)

2022 Temmuz ayında Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi son 10 yılın en yüksek sayısı, 2021 Temmuz'a göre

%56 artmış

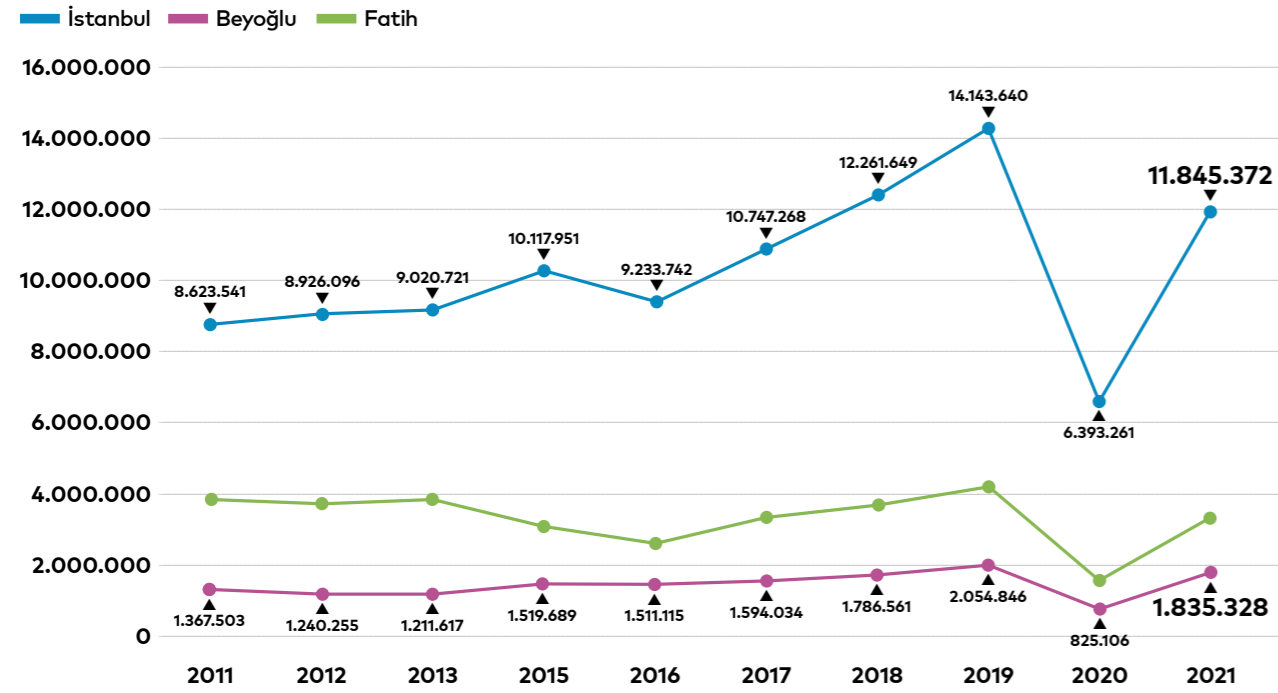

2021

2022

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

İstanbul-Beyoğlu-Fatih / Tesise Geliş Sayıları (2011-2021)

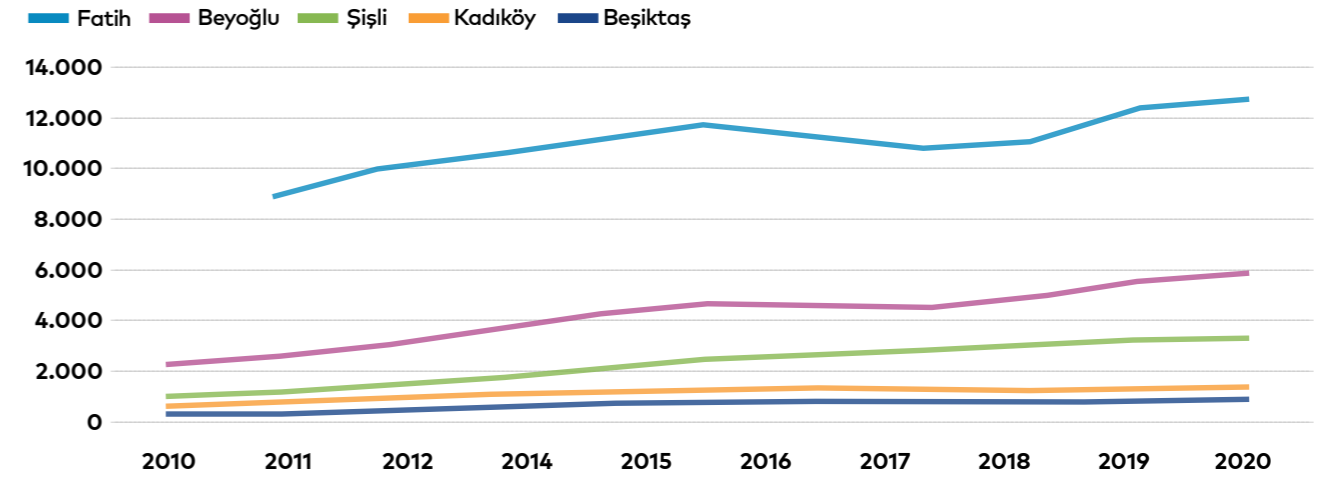

Tesislere Geliş Sayısı (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2021)

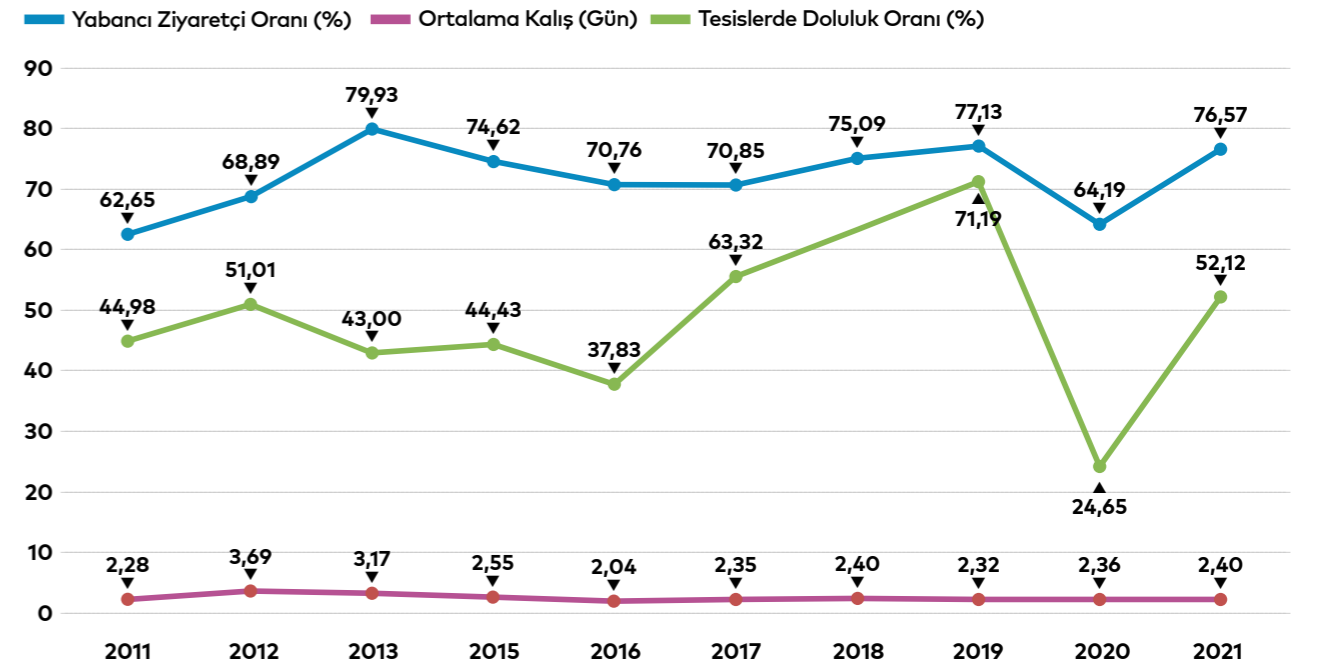
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İlçe Belediyeleri, Türkiye Küçük Oteller Derneği, 2021 yılı verilerine göre Beyoğlu'nda 2021 yılında tesislere gelişlerin %77'sini yabancı ziyaretçiler oluşturuyor.

Turizm politikalarının yabancı ziyaretçilere yönelik olması ve bu durumun sektörü bağımlı ve kırılgan hale getirmesi de turizm sektöründeki sorunlardan biri olarak karşımıza çıkıyor. 2011-2021 yılları arasında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçileri uyruklarına göre incelediğimizde 2011 yılında Almanya, Rusya, ABD, İtalya ve Fransa ilk 5 ülke iken 2021 yılında ilk 5 ülkenin Almanya, İran, Rusya, Fransa ve Irak olarak değiştiğini görüyoruz.

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2021 yılı verilerine göre 2011-2021 yılları arasındaki ziyaretçi verilerini incelediğimizde Gezi Direnişi, bombalı saldırılar, darbe girişimi ve Covid-19 pandemisinin ziyaretçi sayılarında ciddi bir azalmaya sebep olduğu ancak 2021 yılında seyahat yasaklarının kalkmasıyla birlikte İstanbul genelinde ziyaretçi sayılarının bir önceki yıla göre %85 oranında arttığını, bu oranın Beyoğlu'nda ise %122 olduğunu görüyoruz. 2022 yılının ilk çeyreğinde Türkiye genelinde %58.8 olan doluluk oranı ise İstanbul'da %65.8'e yükseldi.⁸⁰

İlk 5 İlçede Otellerin Son 10 Yılda Değişimi (SGK, 2010-2020)

Beyoğlu İlçesi Yabancı Ziyaretçi Oranı, Ortalama Kalış Süresi ve Tesislerde Doluluk Oranı (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2021)

Turizmde Yeni Trend: Airbnb

Özellikle konut ağırlıklı mahallelerde artan Airbnb, apart ve butik otel sayısı kira artışlarına, mahallede ticaretin gelişmesine, mahallenin yaşam biçiminin ve kullanımının değişmesine ve mahallenin turistler için bir eğlence ve tüketim alanı olarak yeniden kurgulanmasına sebep oluyor.

2008'de kurulan Airbnb şirketi, son yıllarda hızla büyümüş ve 2018 yılı verilerine göre 10 yılda 34.000 şehir ve 191 ülkeden fazla yerde 2 milyondan fazla mülkü kiralık olarak listelemiştir.

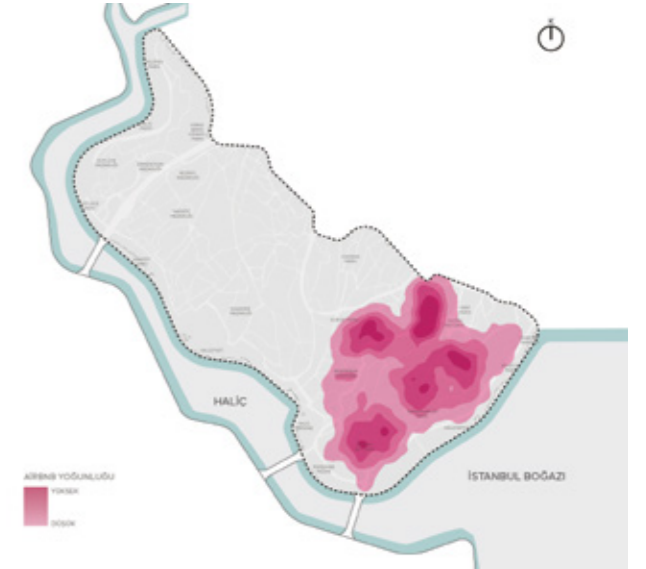
2021 Aralık ayı itibariyle 220'yi aşkın ülkede 4 milyon kişiden fazla kayıtlı mülk sahibi tarafından yayınlanan yaklaşık 6 milyon ilanı bulunan Airbnb'nin kentlerdeki sosyal, ekonomik ve mekansal etkileri pek çok ülkede tartışılıyor.

İstanbul Airbnb Yoğunluğunun İlçelere Göre Dağılımı, 2021

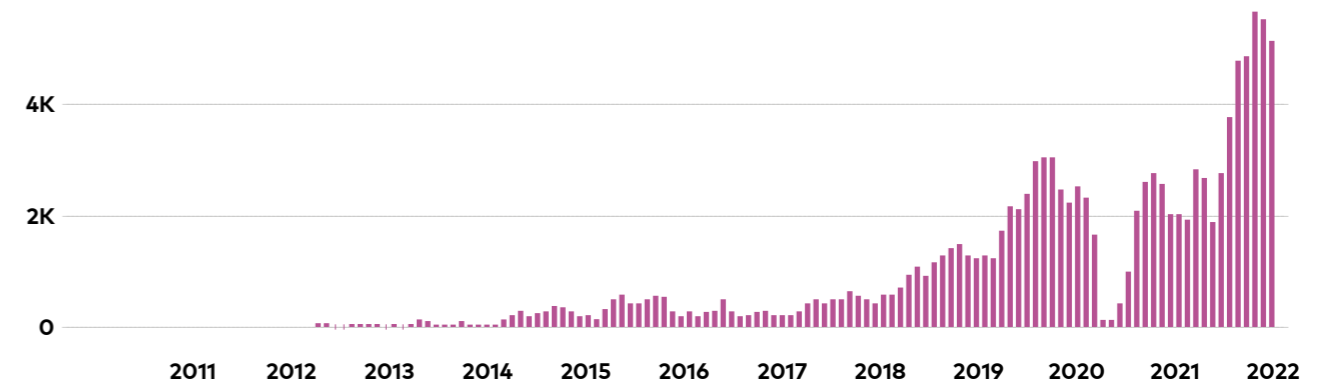
Beyoğlu Airbnb Kiralık Evleri, 2021

Beyoğlu Airbnb Yoğunluk Haritası, 2021

2008 yılından beri faaliyette olan ve ev pansiyonculuğu sistemine benzer şekilde hizmet veren turizm modeli Airbnb'nin İstanbul ve Beyoğlu'ndaki mevcut durumunu ve yıllar içindeki değişimini incelediğimizde; son 3 yılda 3 kat artış göstererek Beyoğlu'nun İstanbul'daki 23.159 Airbnb

kaydının %28'ini (6291) içerdiği ve bu oran ile ilk sırada yer aldığı görülüyor. Beyoğlu'nu 3124 (%14) kayıtla Fatih ilçesi, 2739 (%12) kayıtla Şişli ilçesi takip ediyor.⁸⁷ Bu durumun Beyoğlu'nda arazi değerlerine etkisinin İstanbul'da diğer ilçelere göre daha fazla olduğunu söylemek mümkün.

Yıllara Göre Beyoğlu'nda Airbnb Artışı (insideairbnb.com, Aralık 2021)

Beyoğlu'nda gecelik Airbnb'ye ilişkin mevcut durum değerlendirildiğinde⁸²;

- Gecelik ortalama Airbnb ücreti 924₺'dir.
- Ücretler 103.026₺ (en yüksek) ile 36₺ (en düşük) aralığında değişkenlik gösterdiği için medyan değerleri de incelenmiştir.
- Tüm Beyoğlu Airbnb ilanlarında medyan değeri 667₺'dir.
- Beyoğlu 523₺ olan İstanbul medyanının üzerindedir.
- Beyoğlu ilçesi turizm merkezi olması sebebiyle İstanbul geneline göre Airbnb kiracıları için pahalıdır.
- Beyoğlu'nda ev sahipleri için aylık gelir 4616₺, İstanbul'da 2678₺'dir. Beyoğlu'nda Airbnb kiralari İstanbul'un yaklaşık iki katı kadar gelir sağlamaktadır.
- Beyoğlu için yıllık öngörülen doluluk oranı %18.8 (yılda 69 gün) olarak hesaplanmıştır.
- Beyoğlu'nda Airbnb kiralık ilanlarının %67,3'ünde (4259 ilan) evin tümü kiralanırken, %29,1'inde (1842) odalar kiralanmaktadır.
- Ev sahiplerinin Airbnb ilan sayılarına bakıldığında; %23,8'inin yalnızca bir Airbnb ilanı olduğu, %76,2'sinin birden fazla ilanı olduğu görülmüştür. İstanbul'da çoklu ilana sahip ev sahibi oranı ise %59,8'dir. Bu da Beyoğlu'nda Airbnb'nin büyük ölçüde turizm işletmeciliğine dönüştüğü anlamına gelmektedir.

Dünyada Airbnb sistemine ilişkin vergi tahsilatı, imara aykırılık, kiralaayanların yarattığı suçlar, iş kaybı, ev sahipleri tarafından işlenen suçlar ve ayrımcılık gibi yasal problemler; vergilendirme, gün sınırlandırması, lisans alma zorunluluğu, belediyeye bilgi verme zorunluluğu, belediyenin denetim yetkisi, fonksiyon kararının korunması ve mekansal düzenleme gibi çözümlerle birlikte tartışılıyor.

Kültürel Miras ve Turizm

Beyoğlu'nda bulunan 6119 adet tescilli yapının 381⁸³ adedi otel olarak kullanılıyor, 549 tanesinde ise ticari faaliyetler sürdürülüyor. Airbnb ise Galata ve Cihangir çevresinde

yoğunlukta olmak üzere kentsel sit alanının tamamında oldukça yaygın.

Beyoğlu'nun hatta Türkiye'nin özellikli binaları han ve pasajların, geçmişten gelen çok fonksiyonlu yapıları günümüzde aşırı turistikleşme ile otel veya alışveriş merkezi gibi tek fonksiyonlu yapılara dönüşme riski ile karşı karşıya. Yapıldıkları dönemde bir çoğunun üst katları konutlara ayrılmış; ancak bunlar giderek çeşitlenen hizmet sektörünün ihtiyaçlarına cevap veren ofis ve işyerlerine dönüşmüştür. Beyoğlu'nda İstiklal Caddesi üzerinde bulunan han ve pasajların dönüşümünü araştıran 2008 yılı tarihli yüksek lisans çalışması⁸⁴ 2022 yılında Şehir Planlama Müdürlüğü'nce yapılan saha araştırmaları ile karşılaştırılmış ve han ve pasajlarda ofis ve konut kullanımı azalırken, otel, alışveriş, yeme içme ve kültürel faaliyet içeren birimlerde artış olduğu görülmüştür.

İstiklal Caddesindeki Han ve Pasajların Kullanımı*	2008	2022
Kültürel Faaliyet İçeren	5	9
Konut Kullanımı İçeren	1	0
Otel Kullanımı İçeren	0	2
Alışveriş Kullanımı İçeren	12	15
Yeme-İçme Kullanımı İçeren	8	11
Ofis Kullanımı İçeren	10	6

*24 tane pasajın 7 tanesi yok veya pasaj özelliğini kaybetmiş. 13 tanesi karma kullanım, 2 tanesi tek fonksiyon içeriyor. İçinde kitapçı barındıran pasajlar kültürel faaliyet içeriyor olarak değerlendirildi.

Bağımsız sanatçıların Beyoğlu'ndan ayrılması, kültürel üretim alanlarının ve kültürel hizmetlerin azalması, son 15 yılda eski Saray Sineması binası (Demirören), Grand Pera ve Narmanlı Han'ın AVM'ye dönüşmesi, Beyoğlu'da kültür

Restorasyon öncesi Narmanlı Han⁸⁵

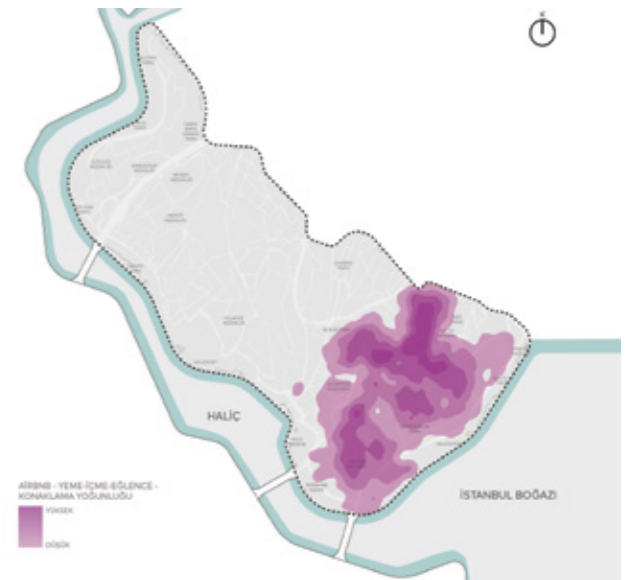
Sineması, AKM gibi kültür yapılarında gerçekleştirilen ciddi dönüşümlerle bu alanların turizm için araç olarak kullanılması, Beyoğlu Kültür Yolu projesi ile kültür ve sanatın rotalar şeklinde pazarlanması ve ticarileştirilmesi de kültür sanat ve kültürel miras üzerindeki baskısını gösteriyor.

Baskın sektör haline gelen turizm ve tüketim odaklı dönüşüme bağlı otel, restoran, kafe, hediyelik eşya dükkanı, mağazaların artması sonucu görece alım gücü yüksek nüfusa hizmet eden bu alanlar kullanıcı ve ziyaretçi profilini de değiştiriyor. Aşırı turistikleşmenin sonuçlarından biri de turizm sektörüne bağlı hizmetlerin yetersizliği ve denetimsizlik. İstanbul Turizm Çalıştay Raporuna göre turizmde insan kaynağı konusunda yaşanan başlıca sorunlar nitelikli personel eksikliği, eğitim kurumlarıyla işbirliğinin yeterli olmaması, kayıt dışı istihdam ve taksi şoförlerine yönelik eğitim, denetim eksikliği ve standartların yetersiz olması olarak tespit edilmiştir. Beyoğlu'nda;

- Taksiler, oteller, eğlence mekanları ve apartların denetlenmemesi, apart tipi konaklama alanlarında seks turizminin yaygınlaşmış olması,

- Görüntü ve gürültü kirliliğinin artması,
- Aşırı kalabalıklaşma ve sokakların tekinsizleşmesi,
- Yerel mutfağın korunamaması, yeme-içme mekanlarında bir standardın olmaması,
- Kamusal alanlardaki polis ablukaları,
- Haliç girişinde kıyı düzenlemesinin yetersiz olması, kıyının etkin bir şekilde kullanılmaması,
- İstiklal Caddesi ve Taksim Meydanındaki kentsel tasarım uygulamalarının sebep olduğu işlevsizlik turizm hizmetlerine yönelik öncelikli olarak giderilmesi gereken sorun alanlarının başında geliyor.

Beyoğlu'nda üreticileri, zanaatkarları ve özgün işletmeleri destekleyen bir turizm anlayışının geliştirilmesine ihtiyaç var.

Yeme-İçme-Eğlence, Konaklama ve Airbnb Yoğunluklarının Dağılımı

Kayıtdışılık: Güvenceli ve Sağlıklı İstihdam Olanaklarının Yetersizliği

Türkiye ekonomisinin başlıca yapısal sorunlarından biri kayıt dışı istihdamın yaygınlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. Gelir dağılımındaki adaletsizlik, düşük gelir grubunun genişliği ve orta gelir grubu üyelerinin nispi olarak azlığı kayıtdışılığın nedenleri arasındadır. İktisadi kriz ve durgunluk dönemleri de kayıtdışılığa uygun bir zemin oluşturuyor. Böyle dönemlerde işsiz kitleler, kayıtlı ekonomide bulamadıkları istihdam imkanlarını kayıtdışı faaliyetlerde arayabiliyor. İşverenler ise kriz ve durgunluğun etkilerini minimuma indirmek ve özellikle istihdam ve üretim açısından esnek davranabilmek amacıyla kayıtdışı faaliyetlere yöneliyorlar.

Düşük büyüme nedeniyle istihdam artışları durgunlaşırken işsizliğin artışa geçtiği koşullarda kayıt dışılığın yaygınlaştığı açıkça gözlemleniyor. Kayıtdışı ekonominin ekonomik krizlerin aşılmasına katkıda bulunması, düşük nitelikli işgücü ağırlıklı olmak üzere kişilere gelir imkanı sağlaması ve işsizliğin azalmasına katkıda bulunması, mal ve hizmet arzının artmasına yardımcı olması gibi sebeplerle olumlu yönleri olduğuna yönelik görüşler de bulunuyor.

2020'de Türkiye genelinde olduğu gibi İstanbul'da da kayıtdışılık oranlarında büyük çapta düşüşler gerçekleşmiş, şaşırtıcı görünen bu gelişme pandemi döneminde uygulamaya konulan kısa çalışma ödeneği ve işten

çıkarma yasaları bağlamında beklenen bir sonuç olarak değerlendirilmiştir. Önemli bir çalışma alanı olan Beyoğlu'nda kayıt dışı istihdamın İstanbul ortalamasının üstünde olması beklenmektedir.

Beyoğlu'nun nüfusunun yaklaşık beşte birini oluşturan göçmenler ve mülteciler, büyük çoğunlukla ilçedeki kayıtdışı ekonomik faaliyetlerde çalışıyor. Kayıtdışı ekonominin yoğunlaştığı bölgeleri incelediğimizde^{87/88};

- Okmeydanı ve Örnektepe Mahallelerinde tekstil atölyelerinin yoğunlaştığını,
- Piyalepaşa'da binaların zemin altında yer alan ahşap ürünleri, giyim, sünger ve yatak imalatı atölyelerinde kayıtdışı faaliyetlerin yoğunlaştığını,
- Tarlabası'nda sağlıksız koşullarda midye üretimi yapıldığını,
- Dolapdere ve Bülbül Mahallelerinde yaşayanların tekstil atölyelerinde, lokantalarda, inşaatlarda ve marangozhanelerde çalıştığını,
- Tarlabası'nda yaşayan Faslıların tekstil ve imalat atölyelerinde çalıştığını,
- Dolapdere ve Tarlabası'nda yaşayan Senegalliler ve Gambialıların işportacılık yaptığını,
- Örnektepe, Bülbül ve Çukur Mahallelerinde yaşayan çocukların dilencilik, mendil ve su satışı gibi işlerde çalıştığını,
- İranlı genç göçmenlerin bir kısmının Taksim'de seks turizmi ve ona bağlı iş kollarında çalıştığını,
- Tarlabası'nda yaşayan Güney Asyalı göçmenlerin bir kısmının yeme-içme ve konaklama sektöründe çalıştığını,
- Çukur, Bülbül, Yenişehir, Dolapdere ve Kocatepe'de bulunan katı atık depolarında ise Afganların çalıştığını görüyoruz.

Katı Atık Depoları⁸⁹

	İstanbul							
	Ücretli				Ücretli Olmayan			
	Toplam	Kayıtlı	Kayıt Dışı	Kayıt Dışılık Oranı (%)	Toplam	Kayıtlı	Kayıt Dışı	Kayıt Dışılık Oranı (%)
2014	4201	3589	612	14.6	895	548	347	38.8
2015	4384	3766	618	14.1	922	566	356	38.6
2016	4551	3922	629	13.8	1007	572	435	43.2
2017	4556	3884	672	14.7	1109	502	502	45.3
2018	4765	4048	717	15.0	1133	517	517	45.6
2019	4682	3940	742	15.8	1094	539	539	49.3
2020	4434	3889	545	12.3	476	453	453	48.3

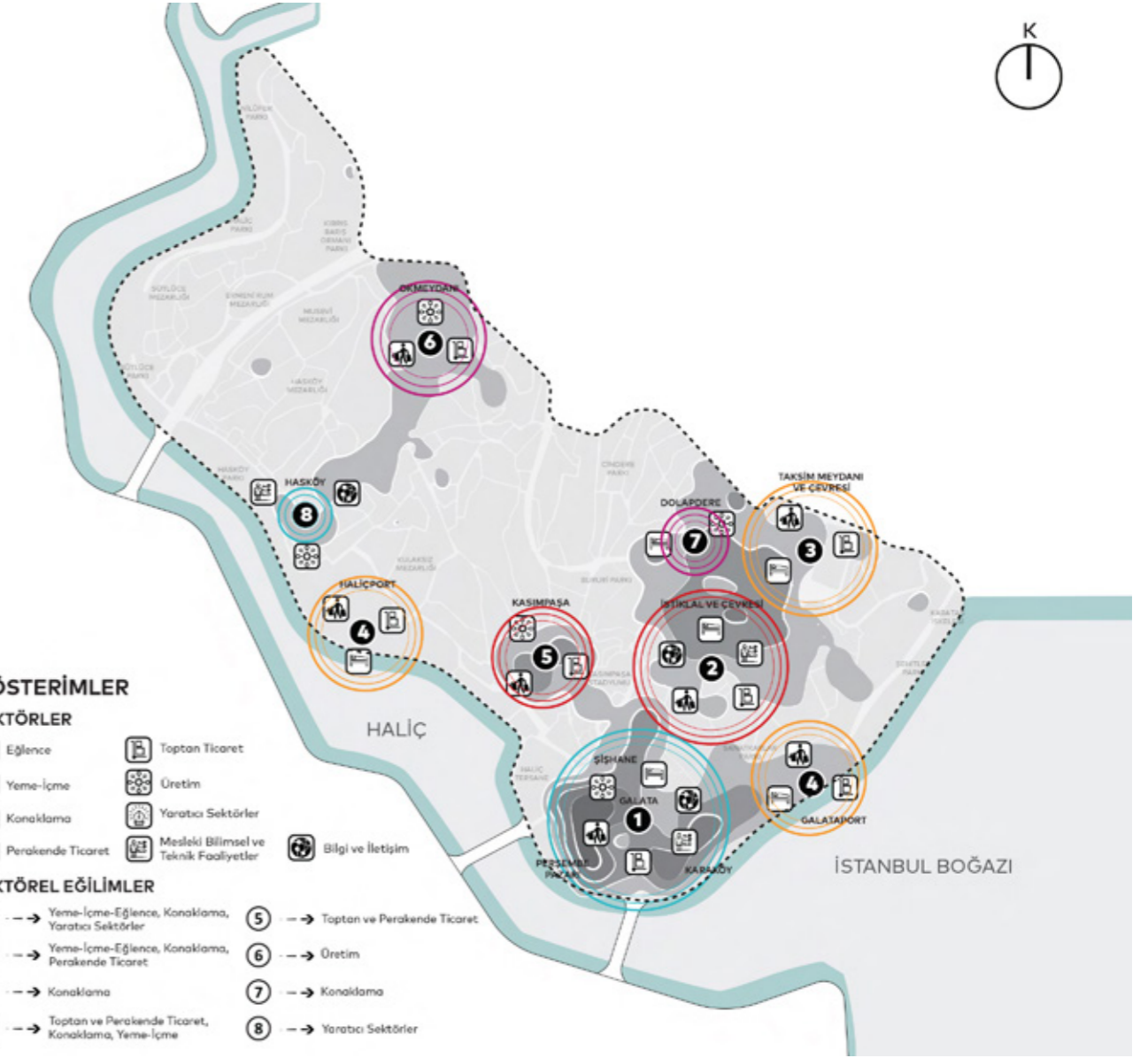
İşteki durum itibarıyla İstanbul ve Türkiye'de kayıt dışılık (bin, %) ⁸⁶

Beyoğlu'nda Sektörel Eğilimler

İşyerlerinin yoğunlaştığı Galata, Şişhane, Perşembe Pazarı, Karaköy, İstiklal Caddesi ve çevresi, Talimhane, Taksim Meydanı çevresi, Fındıklı, Galataport, Haliçport, Kasımpaşa, Okmeydanı, Piyalepaşa, Hasköy ve Dolapdere aksı

mevcut sektörel yapı dikkate alınarak değerlendirilmiş ve karakteristik 8 bölge belirlenerek bu alanlara ilişkin eğilimler ortaya konmuştur.

Bölge	Mevcut Durum	Eğilim
01 Galata-Şişhane-Perşembe Pazarı ve Karaköy:	Sektörel çeşitliliğin en fazla olduğu alan, Toptan ve perakende ticaret yoğun, Yaratıcı sektörler (Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler ve Bilgi ve İletişim) yoğun, Özel işçilik, el emeği ve tasarım içeren yaratıcı üretim alanları yoğun, Turizme bağlı konaklama tesisleri, yeme içme mekanları yoğunlukta, Galata'da Şahkulu Mahallesi AIRBNB'nin İstanbul'da en yoğun olduğu bölge.	Yeme-içme Konaklama Yaratıcı sektörler Üretim
02 İstiklal Caddesi ve Çevresi:	Perakende ticaret, yeme-içme mekanlarının yoğunlaştığı aks, Konaklama Galatasaray'a kadar daha yoğun, Tophane, Taksim, Galatasaray'da toptan ticaret yoğun, İstiklal Caddesi aksında Bilgi ve İletişim sektörü yoğunlukta	Perakende ticaret Yeme-içme eğlence Konaklama
03 Talimhane ve Taksim Meydanı Çevresi:	Konaklamalı turizm tesisleri yoğun, Dış ticaret, Katip Mustafa Çelebi, Cihangir, Kocatepe ve Gümüşsuyu'nda Airbnb yoğun.	Konaklama
04 Fındıklı, Galataport ve Haliçport:	Yeni perakende alanları, konaklama birimleri ve yeme-içme alanları.	Toptan ve perakende ticaret Konaklama Yeme-içme
05 Kasımpaşa	Toptan ticaret ve üretimin yoğunlaştığı bir bölge, Perakende ticaret yoğun.	Toptan ve perakende ticaret
06 Okmeydanı ve Piyalepaşa	Tekstil, ahşap ürünleri, yatak ve sünger imalatı, Kayıtdışı istihdam yoğun, Perakende ticaret yoğun.	Üretim
07 Dolapdere	Mobilyacılar, cilacılar ve oto sanayi alanları, Konaklama tesisleri.	Konaklama
08 Hasköy	Demir ve metal atölyeleri, tabelacılar, Yaratıcı sektörler.	Yaratıcı sektörler

Sektörel Eğilimler

Beyoğlu'ndaki mevcut sektörlerle ilişkin bir değerlendirme yapılarak sektörün baskın olduğu bölgede artma veya azalma eğiliminde olup olmadığı, ihtiyaçları ve önündeki riskler genel olarak değerlendirilmiştir. Buna göre, İTO'ya kayıtlı işyerlerinin sektörel dağılımının 2016-2021 yılları arasındaki değişimini öne çıkan 5 sektör açısından

incelediğimizde; konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ve bilgi ve iletişim sektörü gibi yaratıcı sektörlerin artma, toptan ve perakende sektörü ile imalat sektörlerinin ise azalma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Sektör	İçerik	Eğilim
Toptan ve Perakende Ticaret	Elektrik malzemelerinin toptan ticareti (kablo, sigorta, duş, fiş, priz gibi malzemeler) Müzik aletleri ticareti Hırdavat Kozmetik ürünleri Tıbbi cihaz ve ürünlerin ticareti Belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalardaki bir başka ülkeyle yapılan toptan ticaret Dış ticaret (tekstil, gıda, mobilya, aydınlatma ürünleri)	Toptan ve perakende sektörünün azalma eğiliminde olduğunu görüyoruz. Küçük esnaf ve kültürel miras niteliğindeki eski işletmeler kira değerlerini karşılayamadığı için kapanıyor. Uluslararası markalar ve turistik tüketime yönelik perakende artış gösteriyor ve Galataport, Haliçport, Tarlabası 360 projelerinin tamamlanmasıyla yeni perakende ticaret alanlarının oluşması bekleniyor.
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler Sektörü	Reklam ajanslarının faaliyetleri, işletme ve idari danışmanlık faaliyetleri, mimarlık faaliyetleri Diğer: hukuk, muhasebe, mühendislik, bilimsel araştırma, piyasa araştırmaları vb. Üniversiteler (10 adet üniversite)	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörünün artma eğiliminde ancak potansiyelinin altında olduğunu görüyoruz. Toptan ticaret ve imalathanelerin boşalttığı bölgelerde bu sektörün gelişme eğiliminde olduğunu söylemek mümkün. Yeni projelerdeki ofis alanları bu sektörlerin mekansal ihtiyaçlarını karşılayabilir ancak kira değerleri yükseldiği için küçük ölçekli yaratıcı sektörler için öneri alanların belirlenmesi gerekiyor.
Bilgi ve İletişim Sektörü	Sinema filmi, video ve televizyon programları yapım faaliyetleri, bilgisayar programlama faaliyetleri, Kitap yayımı	Bilgi ve iletişim sektörü artma eğiliminde .
Konaklama Ve Yiyecek Hizmetleri	Otel, Yeme-içme, Eğlence, Airbnb	Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründe faaliyet gösteren firma sayısının %2.2'lik bir artışla artma eğiliminde olduğunu görüyoruz. Açılan Galataport ve devam eden otel projelerin tamamlanması ile bu oranın artması öngörülmüyor. Taksim ve Tarlabası'nda turizme bağlı işgüçlerinde kayıtdışı göçmen istihdamı ve seks turizmi de artış eğiliminde.
İmalat	Dış giyim eşyası imalatı, dokuma, örme ve tığ işi Avize, aplik ve diğer elektrikli aydınlatma armatürleri imalatı/	İmalat sektörü azalma eğiliminde ancak tekstil sektörü artma eğiliminde. 2008-2021 yılları arasında arazi kullanımındaki değişimleri incelediğimizde son 13 yılda üretim alanlarının kentsel sit içinde 1.2 kat, kentsel sit dışında ise 2.7 kat azaldığını görüyoruz. Tekstil artma eğilimi Okmeydanı kentsel dönüşüm alanındaki çöküntüleşme ve bölgedeki ucuz işgücü olarak görülen göçmen nüfusla ilişkilendirilebilir. Okmeydanı kentsel dönüşüm projesinin tamamlanmasıyla tekstil atölyelerinin ortadan kalkması bekleniyor. Okmeydanı, Örnektepe, Piyalepaşa, Dolapdere, Bülbül ve Tarlabası'nda kayıtdışı istihdam bulunmakta ve çoğunluğu göçmen.

Üreten Beyoğlu teması kapsamında Beyoğlu'nun ekonomik yapısına ilişkin mevcut değerleri ve öncelikli sorunları ortaya kondu. Beyoğlu'ndaki üretim kültürü, endüstriyel miras alanları, zanaatkarları ve özgün Beyoğlu işletmeleri korunması gereken mevcut değerleri olarak görülüyor. Günümüze kadar gelişerek varlığını kısmen de olsa sürdüren ve üretim işlevini devam ettiren kültürel, mimari ve endüstriyel olarak özgün bir değere sahip Haliç Tersanesi,'nin korunması amaçlanıyor. Türkiye'de yıllarca makine ve inşaat sanayi için önemli bir üretim merkezi olmuş günümüzde de hırdavatçıları ile geleneksel bir ticaret yapısına sahip Perşembe Pazarı ve aydınlatmaçılar, müzik dükkanları, tabelacılar gibi uzmanlaşmış pek çok küçük atölye ve ticaret birimlerini içinde barındıran Galata, Şişhane ve Karaköy bölgeleri de yaratıcı üretim kültürü açısından korunması gereken bir alan olarak öne çıkıyor.

El emeği ve zanaat tipi üretim alanlarına sahip çıkılarak, yaratıcı endüstriler ve turizm ile buluşturulması bu geleneğin yaşatılabilmesi için önemli görülüyor. Bununla beraber Beyoğlu'nda aşırı turistikleşmenin önüne geçilmesi ve sürdürülebilir bir turizm modelinin benimsenmesi gerektiğini ifade ediyoruz. Beyoğlu'nda kültürel miras alanlarını, üreticileri, zanaatkarları ve özgün işletmeleri destekleyen, kültürel mirasa saygılı bir turizm anlayışının geliştirilmesinin gerekli ve önemli bir ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Ayrıca Beyoğlu'nda yaşayan gelir grubu düşük ve dezavantajlı gruplar için istihdam olanaklarının artırılması, istihdam yapısının teknolojik ve yenilikçi yaklaşımlarla yenilenmesi için gerekli eğitim alanlarının oluşturulması gerekli görülüyor.

Bu kapsamda:

- Beyoğlu'nda aşırı turistikleşmenin önlenmesi, İstanbul ve Beyoğlu'nda sürdürülebilir ve dengeli bir turizm için geliştirilen strateji ve eylemler "**Sürdürülebilir, Dengeli ve Kültürel Mirasa Saygılı Turizm**",
- Beyoğlu'ndaki üretim alanlarının, zanaatkarların ve

özgün Beyoğlu işletmelerinin korunmasına, gelecekteki sektörel dağılım dikkate alınarak mevcut istihdam yapısının ve dezavantajlı gruplar için istihdam olanaklarının iyileştirilmesine yönelik eylemler "**Yerel Ekonomiye Destekleyen İstihdam Olanakları**" politikası altında ele alındı.

Kültürel Yaşam

#YaratıcıBeyoğlu

Beyoğlu Türkiye'nin kültür sanat yaşamının ve üretiminin merkezi olmasının yanında uluslararası bağlantı noktası olarak tüm dönemlerde önemli yer tutmuş bir ilçedir. Özellikle İstiklal Caddesi ve çevresinde yer seçmiş olan müzeler, kültür merkezleri, sinemalar, tiyatro ve sergi salonlarıyla İstanbulluların, yerli ve yabancı sanatseverlerin hatta ziyaretçilerin uğrak noktası olma özelliğini yıllardır koruyor.

Beyoğlu'nun yıllar içindeki gelişimi; sahip olduğu özgün ve özgür ifade ortamı, toplumsal çeşitliliği, eğlence yaşamı ile üretim faaliyetleri birbirini destekleyen bir kültür-sanat endüstrisinin ve birbirini besleyen bu sektörlerin bir arada yaşadığı bir ekosistemin oluşmasını sağladı. Son yıllarda kültür sanat ortamının canlılığını yitirmesi, sanat üretimi, sergileme ve performans alanlarının kapanması ya da başka bölgelere taşınması gibi sorunlar kamuoyu gündeminde sıkça tartışılıyor. Özellikle bağımsız sanatçılar ve gruplar artan kira değerleri ve ticarileşme karşısında burada varlığını sürdürmekte zorlanıyor, kültür-sanat üreticilerinin mekânsızlaşması sorunu öne çıkıyor. Hayatın pek çok alanında yaşanan teknolojik dönüşüm ve dijitalleşme kültür sanat alanında da kendini hissettiriyor. NFT, Metaverse ve sanal gerçeklik gibi teknolojik gelişmeler bire bir mekânda deneyimlenen kültür sanat faaliyetlerinin yerini alırken sektörün mekânsal ihtiyaçları değişiyor ve bu da çeşitli kayıpları beraberinde getiriyor. Müzelerin sanal olarak gezilebilir olmasının yanı sıra artan dijital platformlar, sinema, tiyatro gibi sahne sanatlarına pandemi ve ekonomik

krizle birlikte ilginin azalması sektörü etkileyen diğer olumsuz gelişmeler olarak karşımıza çıkıyor. Pandemi kriziyle birlikte kişi ve saat sınırlamaları kültür sanat faaliyetlerini olumsuz etkiledi. Kültür sanat aktivitelerinin temel ihtiyaç olmaması ve pek çok aile için bütçede ilk vazgeçilen kalemlerden biri olması da kültür sanat alanında yaşanan temel sorunlardan biri haline geldi.

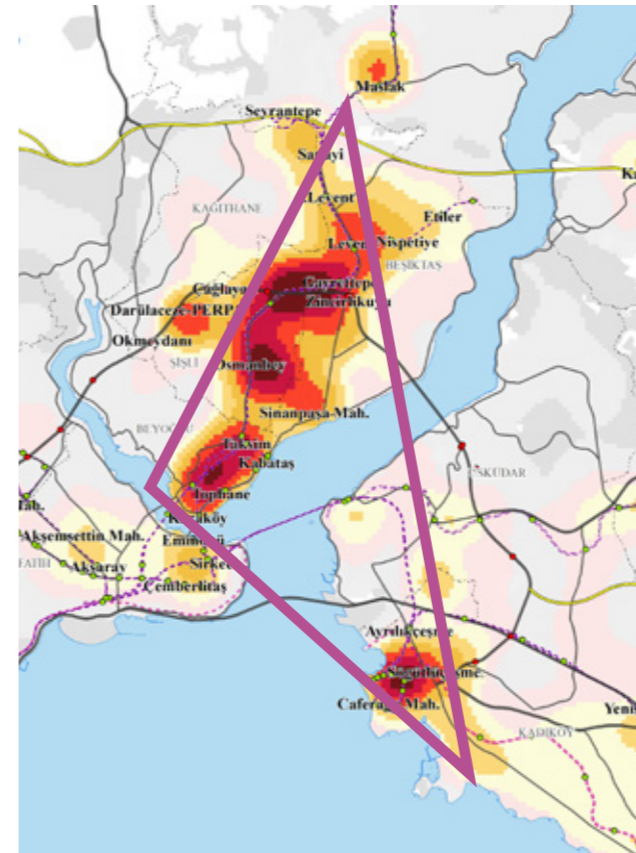
Yaratıcı Beyoğlu teması ile Beyoğlu'nun bir toplumsal ifade, karşılaşma, buluşma ve diyalog alanı ve farklı toplumsal taleplerin gösteri ve ifade alanı olduğunu, kültür sanatın da bu karşılaşmaları besleyen yaratıcı bir disiplin olduğunu vurgulamak istiyoruz. İlçenin sahip olduğu kentsel canlılık, çeşitlilik, kültürel zenginlik, tarihi miras, yüzyıllardır bir ticaret merkezi olmasının etkilerinin yanında kültürel ve yaratıcı endüstrileri bünyesinde barındırması da İstanbul içinde her zaman önemli bir yere sahip olacağını gösteriyor.

Bu bölümde Beyoğlu'nun canlı, özgün ve çeşitlilik içeren kültür sanat yaşamını oluşturan ekosisteminin günümüzde nelerden beslendiğini ve gelişim eğilimlerini gösterge analizleri üzerinden alt açılımlarla değerlendirdik. Bu kapsamda ele alınan kültürel yaşama ilişkin mevcut durum değerlendirmesini aşağıdaki başlıklar altında sunuyoruz.

- **Beyoğlu Kültür-Sanat Ekosistemi**
- **Azalan Etkileşim Mekanları ve Üretim Çeşitliliği**
- **Kültür-Sanat Olanaklarına Erişim**
- **Yaratıcı Faaliyetlerin Desteklenme İhtiyacı**

Beyoğlu Kültür-Sanat Ekosistemi

İstanbul'da kültür sanat altyapısını oluşturan; kütüphaneler, müzeler, kültür ve sanat merkezleri, sinemalar, tiyatrolar, gösteri sanatları mekânları, görsel sanat mekânları, fuar ve kongre mekânları ile bienal, sergi ve festival mekânları, mimarlık, film ve müzik sektörü ve yazılı medya bileşenlerinin birçoğunun Fatih ve Beyoğlu ilçelerinde, Beşiktaş, Şişli, Üsküdar ve Kadıköy ilçelerinin merkez bölgelerini kapsayan alanlarda yoğunlaştığı görülmekte ve baktığımızda bu yoğunlaşma "kültür üçgeni" olarak tanımlanan alanda kümeleniyor.

İstanbul Kültür Üçgeni

Yaratıcı endüstriler sektörünün, "reklamcılık ve pazarlama", "mimarlık", "tasarım ve moda tasarımı", "film, TV, video, radyo ve fotoğraf", "müzik, gösteri ve görsel sanatlar", "bilgi teknolojileri, yazılım ve bilgisayar hizmetleri" ile "yayımcılık" olmak üzere yedi alt meslek grubu bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda⁹⁰ da bu meslek gruplarında faaliyet gösteren firmaların genel olarak kültür üçgeni içinde yer alan Şişli, Beyoğlu ve Kadıköy ilçelerinde bir arada bulunduğu görülmekte.

Kültür üçgeni içinde Beyoğlu, kültür ve sanat alanındaki mevcut altyapısının çeşitliliği ve bir arada bir ekosistem oluşturması ile İstanbul'un diğer ilçelerinden farklılaşıyor.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı Örgütü (UNCTAD) yaratıcı endüstrileri kültürel miras, sanatlar, medya ve yaratıcı hizmetler olarak 4 ana kategoride ele alıyor. İstanbul ve Beyoğlu'ndaki kültür-sanat ekosisteminin temel bileşenleri ve onun oluşturduğu kültür ekonomisini de bu kategorilere göre incelemeye çalıştık.

Kültür mirası; müzeler, kütüphaneler, arşivler, antika koleksiyonları, arkeolojik kazılar ve el işleri alt bileşenlerinden oluşuyor, sanat ise görsel ve sahne sanatları olmak üzere 2 temel alanı kapsıyor.

Kültür endüstrilerinden yazılı medya olarak tanımlanabilecek basım ve yayıncılık gibi gazete, dergi, kitabevleri ve sahaflar bileşenlerini içinde barındırırken, film ve müzik endüstrisinin sinema, yapımcılık ve müzik sektörü ile ilişkilendiği görülüyor. Yaratıcı hizmetler kapsamında ise mimarlık, tasarım, restorasyon, moda, kültür ve eğlence gibi önemli alt bileşenler değerlendiriliyor. Bu ekosistemin her bir bileşeninin birbirini besleyen ve birbirinden etkilenen bir yapıya sahip olduğunu söylemek mümkün ve Beyoğlu Kültür Sanat Ekosistemi bu

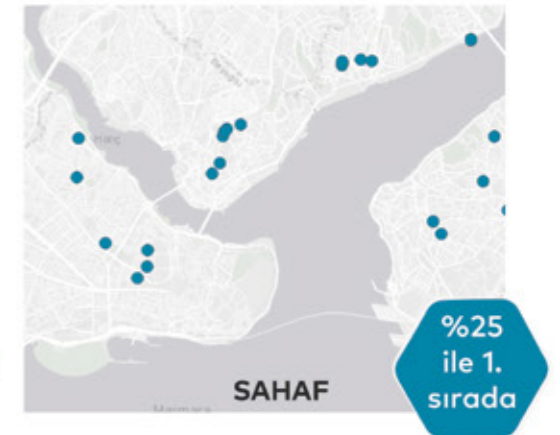
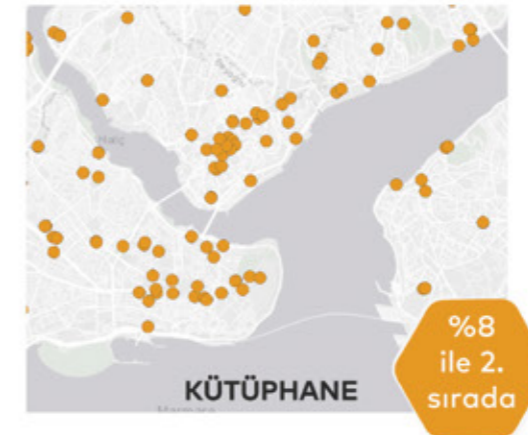
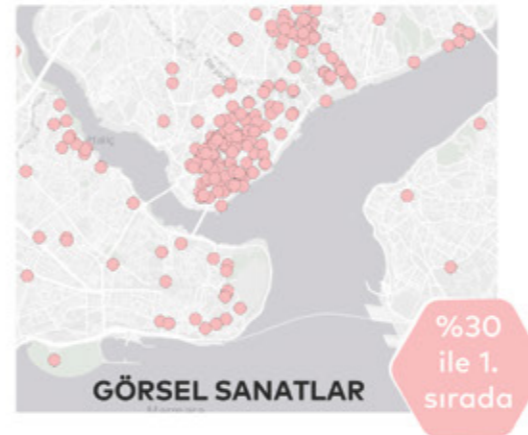
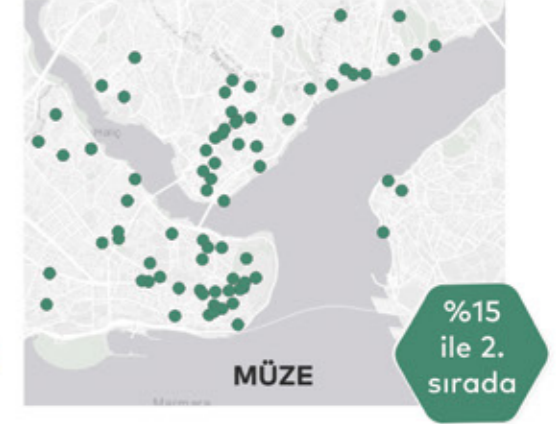
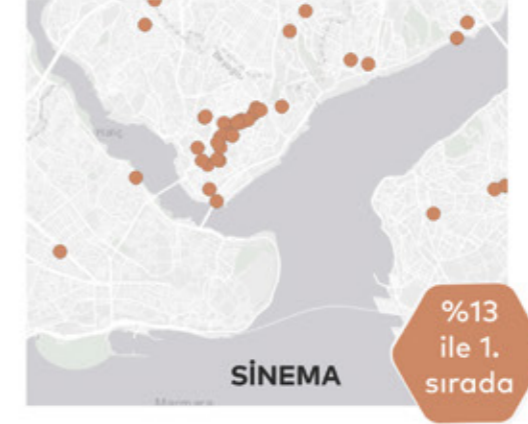
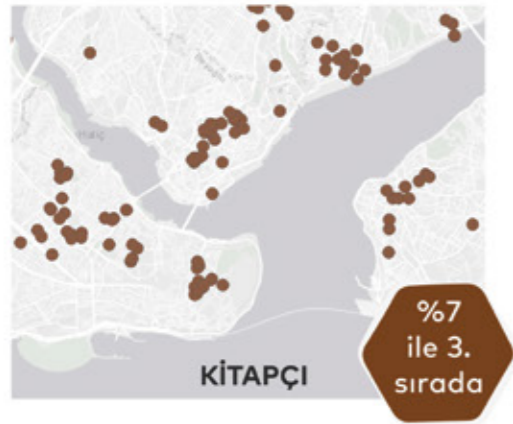
4 ana kategori ve alt açılımlarını İstanbul geneline hizmet verecek şekilde taşıyabilen ve birlikte yaşatabilen bir alan olabilmesi açısından büyük önem taşıyor.

İTO, 2021 yılı verilerine göre İstanbul'un yaratıcı sektörlerde öne çıkan ilçeleri sırasıyla Şişli (~%13), Kadıköy (~%11), Beşiktaş (~%8), Ataşehir (~%8), Sarıyer (~%8), Beyoğlu (~%5) ilçeleridir. Bu sıralamaya göre Beyoğlu ilçesi 6. sırada yer alıyor.

İTO 2021 yılı Kasım ayı verilerine göre;

- Arkeolojik alanlar, müzeler, kütüphaneler, arşivler faaliyetlerinde; Beyoğlu (~%18) ile ilk sırada,
- Müzik endüstrisinde; Beyoğlu (~%10) ile 4. sırada,
- Radyo, TV faaliyetlerinde; Beyoğlu (~%6) ile 6. sırada,
- Yayıncılık ve basılı medya faaliyetlerinde; Beyoğlu (~%11) ile 2. sırada,
- Mimarlık faaliyetlerinde; Beyoğlu (~%7) ile 4. sırada yer alıyor.

Beyoğlu ilçesinin görsel sanatlar, sinemalar ve sahaflar açısından İstanbul'da 1. sırada, kültür merkezleri, gösteri sanatları, fuar ve festival alanları, müzeler, kütüphaneler, tiyatrolar ve kitapçılar açısından değerlendirildiğinde İstanbul'da 2. sırada yer aldığını görüyoruz. Bu doğrultuda Beyoğlu, sahip olduğu kültür altyapısı ile geçmişten günümüze İstanbul'un en önemli merkezi olmaya devam ediyor.

Beyoğlu Kültür-Sanat Ekosistem Bileşenleri

Beyoğlu'nun Yaratıcı Odakları ve Aksları

Beyoğlu'nda kültür sanat hayatı önemli odak noktaları ile çevrelerinde oluşan etki alanları ve hareketliliği sağlayan aksları ile şekilleniyor.

Beyoğlu'nda yer alan çekim noktaları, performans sanatları alanında önemli etkinlik merkezleri, müzik kayıt stüdyoları, konser mekânları, kitabeveleri ve sahaf dükkanları, Beyoğlu sinemaları ve tiyatroları, öncü tasarımcıların butikleri ve atölyeleri, bienal ve kavramsal sanat sergi ve arşiv mekânları Beyoğlu'nun yaratıcı odaklarının başında geliyor ve bu mekânların Beyoğlu Kentsel Sit Alanı içinde yoğunlaştığı görülüyor.

Beyoğlu'nun yaratıcı odaklarını Kültür ve Turizm Bakanlığına ait tesisler, İBB ve Beyoğlu Belediyesine bağlı tesisler, vakıflara, üniversitelere, yabancı Dışişleri Bakanlıkları ve konsolosluklara bağlı kurumlar, özel kültür sanat kurumları ve bağımsız sanatçılar oluşturuyor. Bu kurumlara bağlı

kütüphaneler, müzeler, sanat galerileri ve sahneler Beyoğlu'nun merkezinde bulunuyor.

Salt Galata, Salt Beyoğlu, Yapı Kredi Kültür Sanat, İstanbul Modern, Akbank Sanat gibi özel kurumların yanında vakıflara bağlı İKSV, Borusan, Arter gibi büyük kültür sanat kurumlarının sahip oldukları sermaye, yarattıkları istihdam ve düzenledikleri büyük ölçekli kültür sanat etkinlikleri, uluslararası etkinlikler, festivaller, araştırmalar ve sergiler ile daha ön plana çıktıkları ve görünürlüklerinin daha fazla olduğu söylenebilir. Ayrıca bu kurumların, büyük sermaye grupları tarafından da desteklendikleri söylenebilir.

Karşı Sanat, Kumbaracı 50 ve Depo-İstanbul gibi kendi kaynaklarını yaratan, bağımsız sanatçıları destekleyen, sivil toplumla işbirlikleri yaparak bir tartışma ve buluşma ortamı yaratan kurumlar da bulunuyor. Bu kurumların ekonomik olarak daha fazla desteğe ihtiyacı olduğunu görüyoruz.

Atatürk Kültür Merkezi⁹¹

Beyoğlu'nda ayrıca geçmişten beri pek çok ülkenin konsoloslukları bulunuyor ve günümüzde de İtalyan Kültür Merkezi, Alman Kültür Merkezi (Goethe Institut), Japon Kültür ve Enformasyon Merkezi, İspanyol Kültür Merkezi (Instituto Cervantes), Fransız Kültür Merkezi, İstanbul Dimitrie Cantemir Romen Kültür Merkezi ve Küba Kültür gibi yabancı ülkelerin kültür kurumları faaliyetlerini sürdürüyor. Bu kurumlar dil kursları, kütüphaneleri ile düzenledikleri etkinliklerin yanında fon sağlayarak, etkinlik ve araştırmaları destekleyerek ve çeşitli işbirlikleri yaparak uluslararası kültürel işbirliği çalışmalarını sürdürüyor.

Beyoğlu İlçesinde kamu kurumlarının da hatırı sayılır sayıda kültürel tesisi bulunuyor. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı AKM, bu alanların başında geliyor ve kültürel hafıza açısından da çok önemli bir alan olarak kabul ediliyor. Türkiye'nin ilk opera binası olma özelliği taşıyan AKM Cumhuriyet Dönemi'nin simge yapılarından biri ve 1969

yılında "İstanbul Kültür Sarayı" adıyla dünyanın dördüncü büyük sanat merkezi olarak hizmete girdi.

1970 yılında bir oyun sırasında meydana gelen büyük yangından sonra tekrar onarıldı ve 6 Ekim 1978 yılında Atatürk Kültür Merkezi (AKM) adıyla yeniden kullanıma açıldı. 2000'li yıllara kadar hizmet vermeye devam eden bina ömrünü doldurduğu gerekçesiyle 2005 yılında kamuoyuna yapılan duyurunun ardından Mayıs 2008'de kapatıldı ve 13 yıl boyunca kapalı kaldı. Devlet tiyatrolarının opera, bale ve senfonisinin bunca yıldır salonsuz kalması ve kent hafızasında bu denli yer etmiş simge bir yapının onararak gelecek nesillere aktarılması yerine yıkılması büyük eleştirilere sebep oldu.

Eski AKM'de 307 kişilik Büyük Salon, 502 kişilik konser salonu, 296 kişilik tiyatro salonu, 190 kişilik "Aziz Nesin Sahnesi" ve 206 kişilik sinema salonu bulunmaktaydı. Yeni AKM'de

ise 2040 seyirci kapasiteli opera salonu, 781 kişilik seyirci kapasitesine sahip tiyatro salonu ve istenildiğinde 170 kişilik bir sinema salonu olarak düzenlenebilen 486 m² bir alana sahip AKM Çok Amaçlı Salon bulunuyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi 2020 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından restore edildi, 110 kişilik bir tiyatro salonu, 97 kişilik bir cep sineması, sergi salonları ve çok amaçlı salonu ile hizmet veriyor.

Perdesinin her iki yanında Art Nouveau tarzı melek figürleri, barok ve rococo bezeli duvarları, 875 kişilik salonu, perdesi ve yüksek duvarları ile önemli bir kültürel hafıza ve miras alanı olan Emek Sineması yıllarca uluslararası film festivallerine ev sahipliği yapmış ve toplumsal hafızada yer etmiş önemli bir yapıdır. Ancak 2006 yılında Emek Sineması'nın da içinde yer aldığı Cercle D'Orient Binası kompleksinin bulunduğu alan 5366 sayılı kanun kapsamında "Yenileme Alanı" ilan edildi. Türkiye'nin ve özellikle İstanbul'un en eski sinema salonlarından biri olan Emek Sineması 2013 yılında yıkılarak günümüzde Grand Pera AVM olarak bilinen alışveriş merkezinin üst katına kopyalandı. Bu proje ile böylesine bir yapının yıkılarak bir AVM'nin üst katına kopyalanması hem kamusal alanın sorgulanmasına hem de süreç boyunca meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, sanatçılar ve yurttaşların yoğun itirazlarına ve davalara neden oldu. Bu sinemanın replikası, günümüzde Grand Pera AVM'de hizmet vermeye devam ediyor. Bunun yanı sıra, Ses 1885 Tiyatrosu ve Beyoğlu Sineması da kültürel hafıza açısından çok önemli kültür sanat odakları olarak kabul ediliyor.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesine bağlı İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Türkiye'nin batılı anlamda ilk sanat müzesi olma özelliğine sahip ve üç ayrı sergi holü bulunan bir yapıdır ve bu mekanlarında yurtiçi ve yurtdışı sergiler düzenlenen Tophane-i Amire Kültür Sanat Merkezi önemli kültür odakları arasında yer alıyor. Türkiye'nin ilk modern ve çağdaş sanat müzesi olarak 2004 yılında Karaköy'de kurulan İstanbul Modern Sanat Müzesi ile İstanbul Resim ve

Heykel Müzesi günümüzde 2021 yılında açılan Galataport içinde bulunuyor. İstanbul Modern'in yeni binasında sergi salonları, eğitim atölyeleri, sinema, kütüphane, tasarım mağazası, etkinlik alanları, kafe ve restoran bulunuyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Beyoğlu kültür sanat yaşamına katkıları, İBB'nin farklı mekanlarında sürüyor. Bu kapsamda;

- Kültür A.Ş.'ye bağlı Taksim Sanat kamu alanında sanat galerisi olma özelliği ile bağımsız sanatçılara destek oluyor,
- Maksem, Taksim Cumhuriyet Sanat Galerisi olarak hizmet veriyor,
- İstanbul Kitapçısı'nın Karaköy ve Beyoğlu şubeleri bulunuyor,
- 2012'de deprem riskli olduğu için boşaltılan Muammer Karaca Tiyatrosu'nda restorasyon çalışmaları devam ediyor,
- Büyükşehir Belediyesi Kütüphane Müzeler Müdürlüğüne bağlı olarak halka ve özel araştırmacılara hizmet veren Atatürk Kitaplığı, Cumhuriyet Dönemi'nin ilk kütüphanelerinden kabul ediliyor ve 2022 yılı içinde açılan Kasımpaşa Peyami Safa Kütüphanesi ile Taksim Sevgi Sosyal Kütüphanesi bulunuyor,
- Bunların yanında çalışmaları devam eden müze projeleri bulunuyor.

Beyoğlu Belediyesi ise Turabibaba Kütüphanesi, Şişhane Başkanlık Binası Sanat Galerisi, Akademi Beyoğlu, Talimhane Sahne ve Hasköy Kültür Sanat ve Gösteri Merkezi ile kültür sanat hizmetleri veriyor. Semt konaklarında ise yerel halka yönelik pek çok sosyal ve kültürel etkinlik düzenleniyor. Bu etkinlikler kapsamında festivaller, konserler, geziler, sinema ve tiyatro etkinlikleri organize ediliyor. Semt konaklarının salonları, bahçe ve sınıfları bu etkinliklerde kullanılıyor.

Beyoğlu'nun bir diğer önemli değeri kitabeveleri ve sahaf lar bölgenin kültür sanat hayatının canlılığının simgelerinden. Geçmişten günümüze İstiklal Caddesi'nin başından Tünel Meydanı'na kadar devam eden bir güzergâh içinde yıllar

içerisinde Robinson Crusoe Kitabevi, Denizler Kitabevi, İstavrit, Metropol ve Librairie de Pera gibi birçok önemli kitabevinin ekonomik sebeplerden dolayı kapandığını görüyoruz. Kültür sanat hayatının çeşitliliğini destekleyen yabancı dillerde kitap satışını yapan kitabeveleri ve sahaf ların korunmasına yönelik adımların atılması gerekiyor.

Kültür sanat faaliyetleri kamu kurumlarınca da desteklenir veya bizzat kamu tarafından gerçekleştirilir. Sanatta kamu desteğinin gerekçeleri ekonomik ve siyasal olarak ikiye ayrılır. Her geçen gün sanatçı sayısının ve arzının artmasına rağmen talebin aynı oranda artmaması ekonomik açıdan sanatın desteklenmesi ihtiyacını doğururken saygınlık, ideoloji, propaganda ile yönlendirme, eğitim ve kültürel mirasın korunması da kamu desteğinin siyasal nedenleri olarak gösterilir. Bunun yanında devlet desteklerinin sanatsal yaratıcılık ve özgürlük üzerine etkilerinin olup olmadığına ilişkin tartışmaların da devam ettiği söylenebilir. Beyoğlu özgün kültür sanat odaklarıyla ve sahip olduğu kimliği ile kamu, özel, vakıf ve bağımsız kültür sanat üreticilerinin birlikte özgür ve dinamik kültür yaşamının korunduğu bir alan olarak yaşamaya devam ediyor.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında hazırlanan Analitik Etüt Raporuna göre Beyoğlu ilçesinde faaliyette olan 44 tane kültür ve sanat merkezi, 33 tane kütüphane, 24 müze, 19 tane sinema salonu, 12 tiyatro sahnesi, 15 tane performans mekanı ve gösteri merkezi, 39 adet sanat galerisi, 3 adet sanat atölyesi, 3 adet sanatçı inisiyatifi, 8 adet sanat galerisi ya da sanat atölyesi, 1'er adet müzayede evi ve diğer kategorisinde ele alınan 1 fotoğraf merkezi ve bir çağdaş sanat müzesi, 3 adet fuar ve kongre merkezi bulunuyor.

Beyoğlu'nun önemli kültür sanat odaklarını destekleyen ve kendine özgü farklı yaratıcı faaliyetlerle canlılığını devam ettiren İstiklal Caddesi, Meclis-i Mebusan Caddesi, Tarlabası Bulvarı, Çukurcuma, Bankalar Caddesi, Boğazkesen, Asmalimescit, Yüksek Kaldırım, Kumbaracı Yokuşu, Serdar-ı Ekrem, Nevzade, Yeşilçam Sokağı, Meşrutiyet Caddesi Ve

İstiklal Caddesi⁹²

Taksim Sanat⁹³

Dolapdere Aksı ise öne çıkan önemli kültür sanat aksları olarak öne çıkıyor.

Kültürel Etkinliklerin Merkezi Beyoğlu

Beyoğlu'nun en önemli özelliklerinden birisi, geçmişten beri kültürel ve sanatsal etkinliklerin merkezi olması ve özellikle sinema ve tiyatronun Türkiye'deki gelişimine ev sahipliği yapmasıdır. Beyoğlu, ulusal ve uluslararası pek çok kültürel etkinliğin gerçekleştiği bir odak ve bienal, sergi, fuar, konser ve festivallerin gerçekleştiği önemli bir kültür mekanı olarak öne çıkıyor.

İstanbul'da uluslararası sanat festivalleri düzenlemek amacıyla 1973 yılında kurulan İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV) tarafından aynı yıl ilk festival olma özelliği taşıyan Uluslararası İstanbul Festivali düzenlenir ve 1973-1987 yılları arasında devam eder. En geniş çaplı sanat sergisi olma özelliği taşıyan İstanbul Bienali ise 1987-2022 yılları arasında 2 yılda 1 olmak üzere 17 kez düzenlenen ve birçok farklı sanatçıyı ve platformu bir araya getiren uluslararası bir kültür ağı ve İKSV etkinlikleri içerisinde dünyada en çok bilinen etkinliktir. Yapıldığı ilk yıllardan itibaren bienal için kullanılan mekanlar yoğunluklu olarak Beyoğlu'ndaki kültür-sanat mekanları olmuş, Pera Müzesi ve Antrepolar, son yıllarda da Akbank Sanat, Salt Galata-Beyoğlu, İstanbul Modern ve Arter sık kullanılmıştır. 2012 yılından beri 2 yılda bir düzenlenen İstanbul Tasarım Bienali, 1994'ten Türkiye'deki en köklü klasik müzik etkinlikleri arasında yer alan İstanbul Müzik Festivali, 1994 yılından beri düzenlenen İstanbul Caz Festivali ve 1989 yılından beri düzenlenen İstanbul Tiyatro Festivali İKSV tarafından uzun yıllardır düzenlenen önemli festivaller arasında yer alıyor.

Müzik, sanat ve tasarım festivallerinin yanında tiyatro ve film festivalleri de özellikle 1990'lı yıllardan itibaren, 2000 sonrası dönemde artarak Beyoğlu kültür hayatına girerek Beyoğlu'nun kültür sanat hayatında önemli yer tutar. İstanbul gibi bağımsız film festivallerinin yanında belgesel, kısa film, animasyon filmleri gibi farklı kategorilerde ve kadın, işçi ve LGBTİ+ gibi farklı temalarda pek çok festival gerçekleşir. Ancak günümüzde Beyoğlu'nda sinema salonlarının yavaş yavaş kapanmasıyla bu durumun değiştiğini söylemek mümkün.

1989 yılında kurulan ve önemli müzik festivallerini organize eden Pozitif Tanıtım ve Organizasyon Şirketi'nin sahibi üç girişimci tarafından konser mekânı olarak tasarlanan ve 1999 yılında Asmalı Mescit'te açılan Babylon ve Bronx Pi Sahne, Balans Jolly Joker, Dogzstar, Garaj İstanbul, Ghetto, Hayal Kahvesi, Indigo, Jazz Stop, Kemancı, Mojo Live Music, Old School Rock Bar gibi Beyoğlu'nda bulunan bar ve performans mekanları iz bırakır bu mekanlarda

gerçekleşen konserler ve etkinlikler Beyoğlu kültür sanat etkinlik takvimi içinde önemli bir yer tutar. The Hall ve Roxy Performans Sanatları Merkezlerinde müzik ağırlıklı festivallerin gerçekleştiği mekanlar olarak öne çıkar. Günümüzde bu mekânların neredeyse tamamı kapalı veya Beyoğlu dışına taşınmış durumda. Festivallerin bir çoğu da artık düzenlenmiyor.

Görsel sanat mekanlarından sanat galerilerinin ve sergi alanlarının da Beyoğlu'nda yoğunlukta olduğunu ve alışılmış mekanların dışında kilise, depo, sarnıç gibi tarihi yapıların ve kamusal alanların sergi mekanı olarak kullanıldığını görüyoruz.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2023 Turizm Stratejisine uygun olarak Türkiye Kültür Yolu Festivalleri kapsamında 2021 yılından beri Beyoğlu Kültür Yolu Festivali düzenleniyor. AKM, Maksim, Taksim Camii Kültür Merkezi, Emek Sineması, Alkazar Sineması, Atlas Sineması, Mehmet Akif Ersoy Müze Evi (Mısır Apartmanı), Garibaldi, Beyoğlu Belediyesi Sanat Galerisi, Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi, Galata Mevlevihanesi, Galata Kulesi, Tophane-i Amire ve Galataport 4 km'lik bu kültür rotasının etkinlik mekanları olarak kullanılıyor. İlki Eylül 2021'de düzenlenen festivalin üçüncüsü 2022 yılının Eylül ayında düzenlendi. Tiyatro, sinema, edebiyat, dans, müzik, dijital sanatlar, sergiler ve sohbetler gibi etkinlikleri içeren festival 51 mekanda, 88 salon ve 5 açık hava sahnesinde gerçekleştirildi. Bu festival pek çok sanatçı ve sanatseverin Beyoğlu'na yoğun biçimde gelmesine neden olmakla birlikte kent muhalefeti tarafından özgün sanatsal ve toplumsal dokuya zarar verdiği ve toplumsal hafıza ile ilişki kurmadığı gerekçeleriyle yoğun eleştirilere de konu oldu.

Geçmişte Beyoğlu'nda doğmuş, bölgeyi ayakta tutmuş, çeşitliliği üreten bir unsur olmakla birlikte ekonomik açıdan da bir potansiyel oluşturmuş ancak Beyoğlu'nda artık gerçekleşemeyen irili ufaklı pek çok bağımsız festival ve etkinlik bulunuyor. Bu karakterdeki etkinliklerin tekrar düzenlenebilmesi için gerekli çalışmaların yapılması gerekiyor.

Büyük Projelerle Değişen Özgün Kültür Sanat Ekosistemi

Beyoğlu'nda 10 yıldan fazladır geçmişi olan büyük ölçekli projelerin sebep olduğu kira artışları, emlak değerlerinde yükselişler, küçük esnafın yerini büyük zincir mağazalara bırakması, turizm sektörüne yönelik büyük yatırımların buraya yönelmesi ve Beyoğlu'nun bir turizm destinasyonu şeklinde tüketim yeri olarak pazarlanmaya başlaması buradaki kültürel dönüşümün de tetikleyicisi oldu. Yerli kültür üreticilerinin bölgeden ayrılması ile birlikte kültür sanat da daha çok turisti çekmek için cezbedici bir unsur olarak ele alınmaya başlandı.

2021 yılında duyurulan Beyoğlu Kültür Yolu Projesi; Galataport, AKM, Taksim Camii, Narmanlı Han, Emek Sineması gibi yapımı ve proje süreçleri boyunca eleştirilere konu olarak yeniden inşa ve geliştirme projelerini içeren bir turizm rotası olarak ortaya çıktı. Bu rota oluşturulurken kültürel hafıza mekanlarının tahrip edilmesi, kamulaştırma ve eldeğiştirme süreçlerinin gerçekleştirilmesi gibi nedenlerle eleştiriyeye konu oldu. Eleştirilerde, itirazlara rağmen

Beyoğlu Kültür Yolu Broşüründe Etkinlik Mekanları

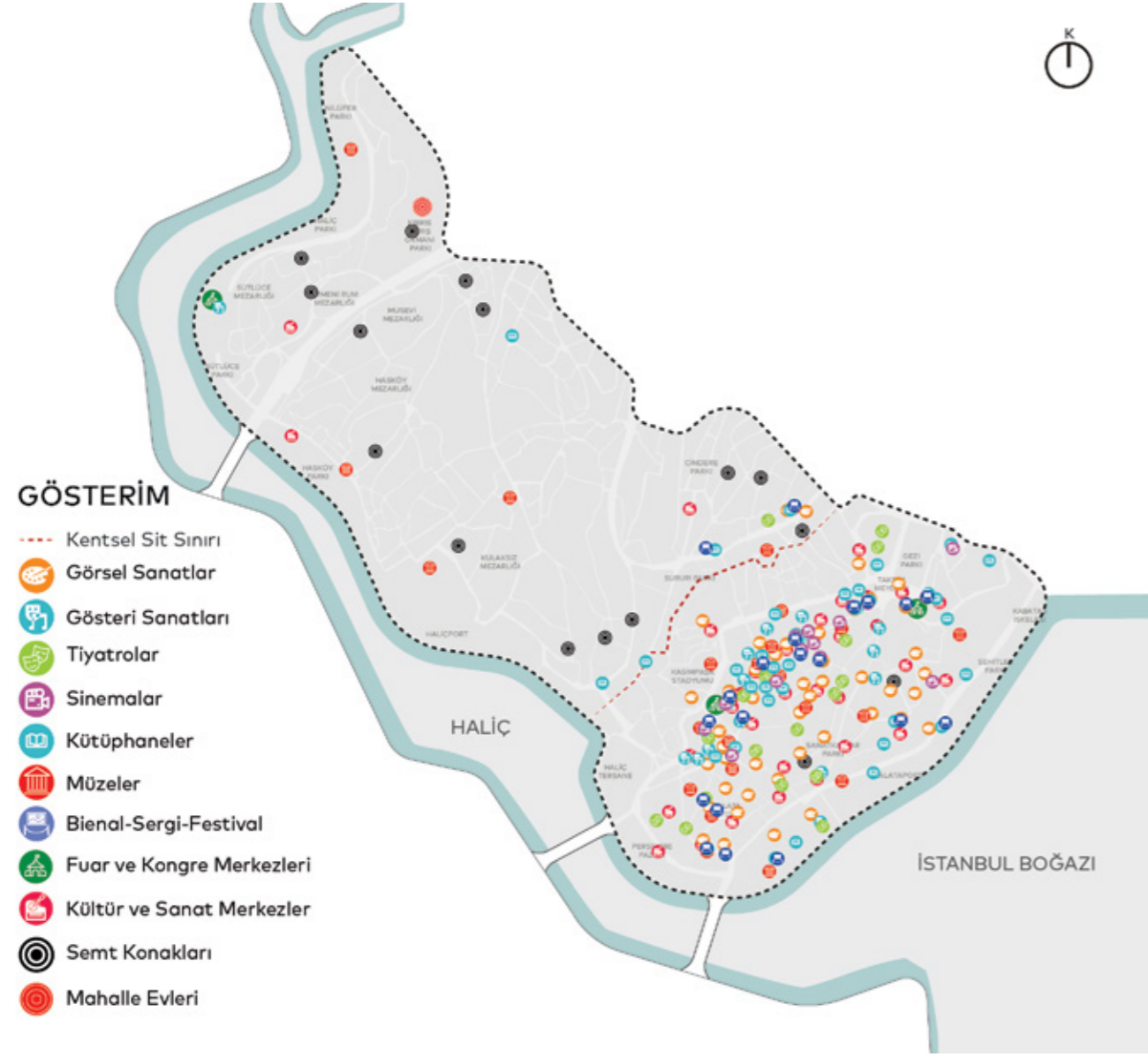
gerçekleşmiş olan kentsel projelerin kültür ve sanat yoluyla meşrulaştırılmaya çalışıldığı, kültürün ve kent hafızasının turizm ve ticaretin hizmetine sunulması tahrip edildiği ifade ediliyor. Bu eleştirilerde, festivalin Beyoğlu'nu turist ve ziyaretçi için çekici hale getirmek üzere tüketim odaklı olarak gerçekleştirildiği, bölgenin tarihsel arka planı ve kültürel zenginliği ile oluşan özgün sanatsal ve toplumsal dokuya zarar verdiği dile getiriliyor.

Narmanlı Han, Grand Pera AVM ve Demirören AVM gibi ticari alanlara dönüşen mekanlar ve müze, tiyatro, sinema gibi kültürel alanların ticari mekanların içinde bir birim haline gelmesi Beyoğlu kültür sanat dokusunun bozulmasına, kültür alanlarının giderek ticarileşmesine ve özgün niteliğini kaybetmesine sebep oldu.

Beyoğlu Senin çalışmaları kapsamında gerçekleştirdiğimiz kültür sanat toplantılarında araştırmacılar, tiyatrolar, sinemalar, sanatçılar ile büyük ve küçük kurumların tamamı kültür sanatın turistikleşmesine yönelik bu dönüşümden bahsettiler. Beyoğlu'nda kültürel faaliyetlere ev sahipliği yapan kurumların yanı sıra bu kurumları besleyen kültür ve eğlence mekanlarında bu dönüşümden etkilendiği dile getirildi.

Büyük projeler ve politik kararlar ile gelişen turistik ve ticari ortam, Beyoğlu'nda kamusal alanın kaybolmasına, sanat sokak ilişkisinin kopmasına ve özgün kültür sanat ekosisteminde bozulmalara yol açtı.

Azalan Etkileşim Mekanları ve Üretim Çeşitliliği

Beyoğlu Kültür Sanat Mekanları

Kültür ve eğlence sektörünün odağı olan Beyoğlu'nda yer alan kültür sanat mekanlarının, 2010 yılı sonrasında hukuki düzenlemeler, gayrimenkul projeleri, eğlence ve emlak vergileri, simge yapıların AVM'ye dönüşmesi gibi birçok etken sonucunda kapanmaya başladığı söylenebilir.

Beyoğlu ilçesinde kültür sanat mekanlarının sayısında, özellikle 2015 yılından sonra hızlı bir düşüş yaşandığı görülüyor.

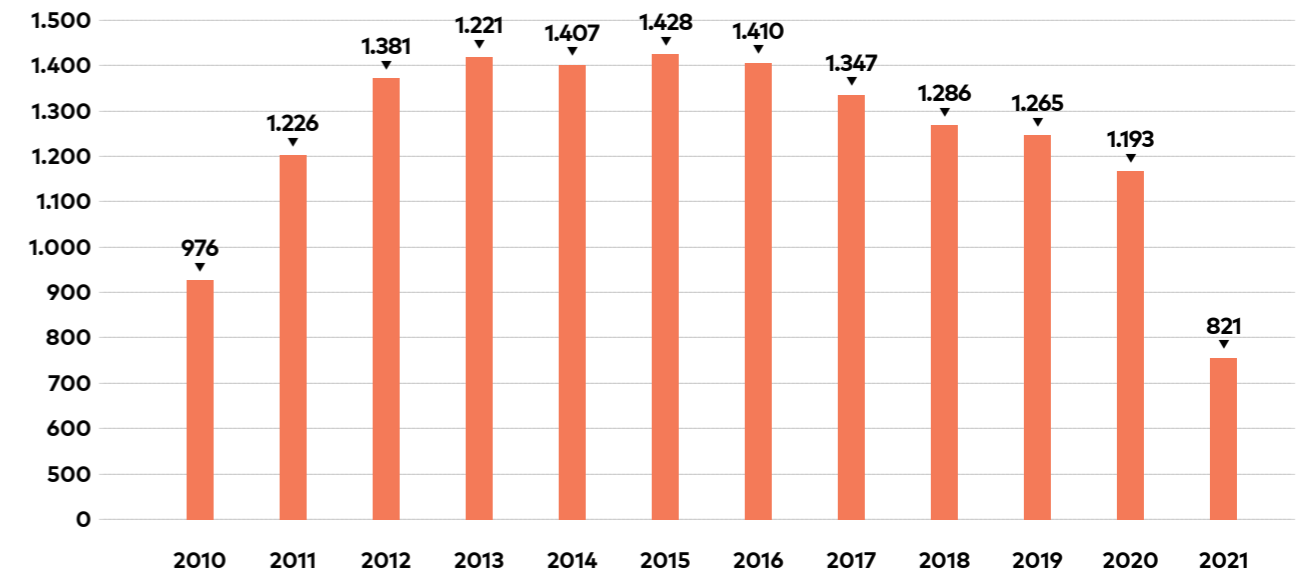
Nitelikli ve özgün kültür sanat mekanlarının kaybolması Beyoğlu'nda yaratıcı faaliyetlere sağlanan özgürlük alanının azalmasına, yerel kültür sanat üretiminin ve sanatçı inisiyatiflerinin bölgeden ayrılmasına sebep oldu. Özellikle simge kültür yapılarının kapanmasıyla kültürel hafıza zarar gördü ve bu da Beyoğlu'nun kimliksizleşmesine sebep oldu.

Ticarileşen, turizm için bir araç olarak kullanılmaya başlanan ve rotalar şeklinde pazarlanan kültür sanat ile birlikte sanatın kamusal alanlar ve sokak ile etkileşimi de yavaş

yavaş azaldı. Gösteri ve performans mekanları eğlence sektöründeki düşüşle kapatma kararı aldı ve şubelerini Kadıköy veya Beşiktaş'a kaydirdılar. Tiyatroların ve gösteri mekanlarının kapanması ya da başka bölgelere taşınması eğlence sektörünün de olumsuz etkilenmesine yol açtı.

2000'li yıllarda yaygınlaşmaya başlayan AVM projeleri tarihi sinemaları ve ilişkide olduğu sektörleri doğrudan etkiledi. Kültür sanatta dijitalleşmeyle birlikte artan dijital platformlar, çevrimiçi etkinlikler ve pandemi, azalan etkileşim mekanlarına duyulan ihtiyacın da artmasına sebep oldu.

Bu süreçte, büyük ve kar amacı güden kültür sanat kurumları varlığını sürdürürken, öncü kültür sanat üreticilerinin ayrılmak zorunda kalması dikkat çekici olmuştur. Yeni kültürel mekanların çeşitlilik sunmaması, ihtiyaca yönelik olmaması ve tektipleşmesi kültür sanat faaliyetlerinde çeşitlilik ihtiyacının giderek artmasına sebep oluyor.

Yıllara Göre Beyoğlu'nda Kültür-Sanat Mekanları Sayısı (SGK 2010-2021)

Denizler Kitabevi⁹⁴Manastır Sanat Merkezi⁹⁵

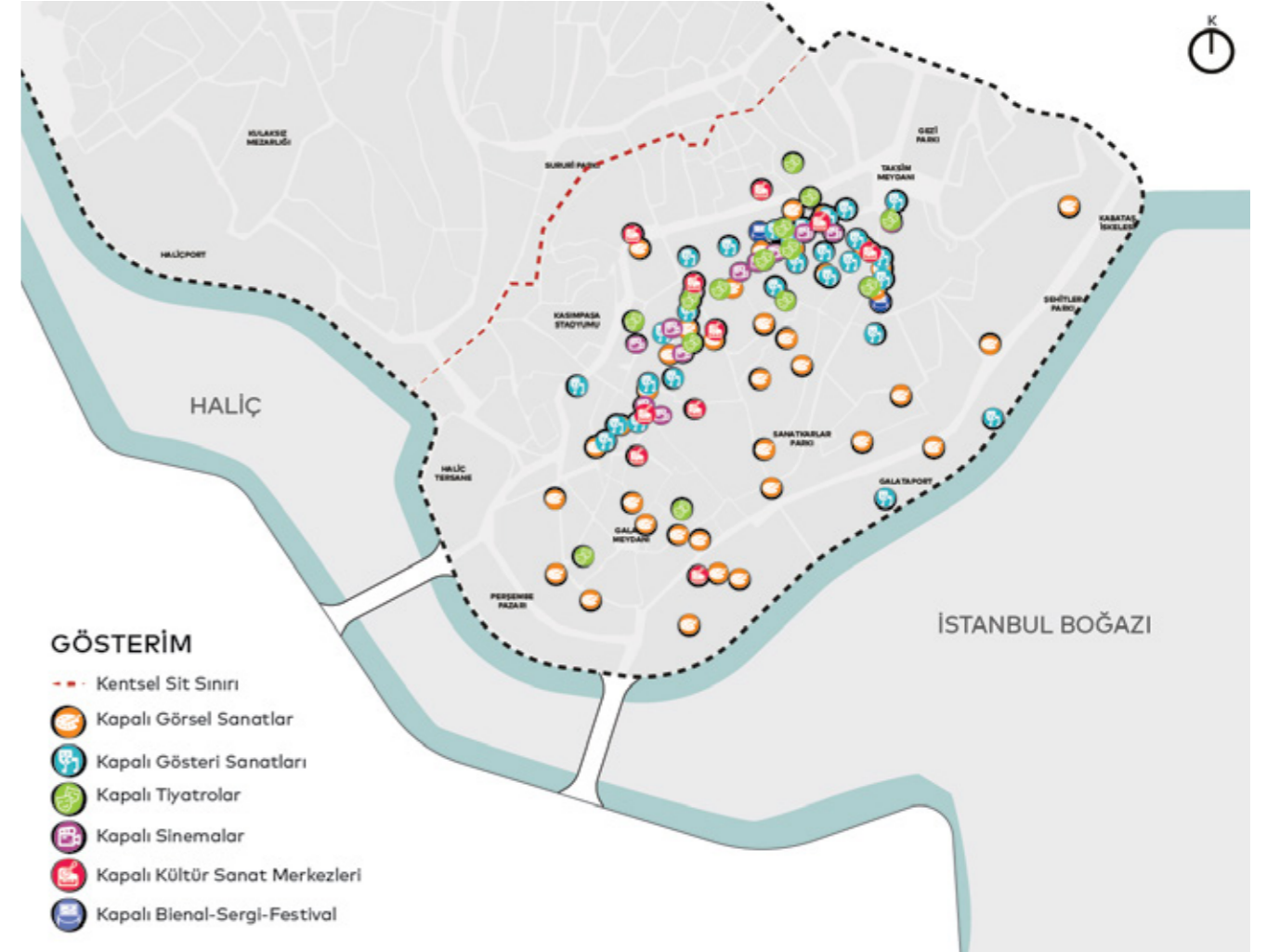
Stratejik plan çalışmalarımız kapsamında yaptığımız kültür sanat toplantılarında sanatçılarla yaptığımız görüşmelerde; etkileşim mekanlarının azalması ile birlikte kültür sanat üretiminde özellikle görsel sanatlar alanında sahne ve prova alanı gibi ortak mekan ihtiyacının öne çıktığı, kültür-sanat üreticilerinin karşılaşma, birlikte üretme ve etkileşim alanlarına duyduğu ihtiyacın arttığı dile getirildi. Bunun yanı sıra mevcut mekanlardaki fiziksel altyapı yetersizliklerinin giderilmesi ve kamusal alanlarla parkların açık hava sahneleri olarak düşünülmesi öne çıkan diğer talepler olmuştur.

Kültür sanat üreticilerinin tanışma ve yardımlaşma ihtiyacını

gidermek ve diğer aktörler ile diyalog alanı oluşturmak için ortak bir ağ ve platform kurma ihtiyacının da bulunduğu belirtildi.

Yaratıcı sektörlerinin etkileşim alanlarının azaldığı, üretim mekanlarına ihtiyaç duyulduğu ve ilçe bütününde kültür sanat faaliyetlerinin yetersiz kaldığı görülüyor.

- 1973 ● AKM, İKSV açılışı
- 1988 ● Manastır Sanat Merkezi
- 1990 ● İstiklal Caddesi Yayalaştırma
- 1994 ● Haliç Rahmi Koç Müzesi açılışı
- 1999 ● Kemancı Babylon açılışı
- 2004 ● Galataport projesi onayı, Antrepo 4, İstanbul Modern
- 2006 ● Emek Sineması Yenileme Alanı ilanı, Demirören AVM Yapımı, Manastır kapanışı
- 2008 ● AKM kapanışı
- 2010 ● Avrupa Kültür Başkenti ilanı
- 2011 ● Majik Sineması yıkımı
- 2012 ● Antrepo 5 yıkılışı
- 2013 ● Haliçport İhalesi, Emek Sineması yıkılışı
- 2014 ● Narmanlı Han Projesi
- 2016 ● Galataport İnşaatı, Babylon kapanışı
- 2017 ● Hayal Kahvesi kapanışı
- 2019 ● Arter-Dolapdere, Resim Heykel Müzesi açılışı
- 2020 ● Beyoğlu Kültür Yolu Projesi
- 2021 ● AKM açılışı

Beyoğlu'nda Kapanan Kültür-Sanat İşletmeleri

Kültür-Sanat Olanaklarına Erişim

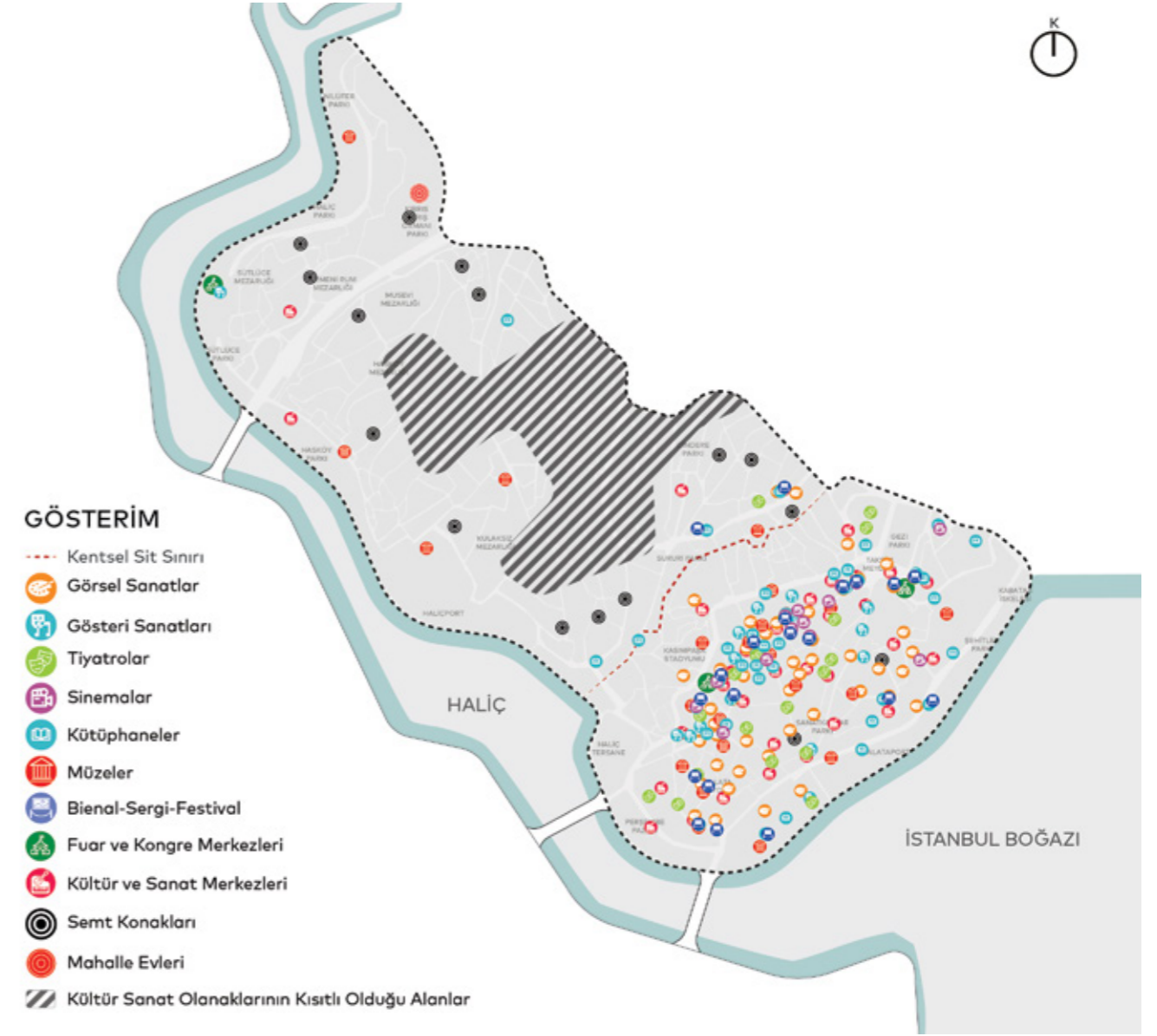
Beyoğlu ilçesinde kültür sanat mekanları ve faaliyetleri kentsel sit alanı içinde yoğunlaşıyor, konut alanlarının yoğun olduğu kentsel sit alanı dışındaki mahalleler bu imkanlardan eşit olarak faydalanamıyor. Kültür ve sanat hizmetlerinin yetersiz kaldığı mahalleler ise İstiklal, Kulaksız ve Kaptanpaşa mahalleleri ile çevresi.

Beyoğlu Belediyesine bağlı 16 adet "Semt Konağı" kentsel sit alanı dışındaki Beyoğlu mahallelerinde sosyal ve kültürel faaliyetlerin gerçekleştirilmesi açısından önemli bir potansiyel taşıyor. Sosyal ve kültürel imkânlardan istedikleri gibi faydalanamayan gruplar için önemli olan bu alanlar, sosyal içerme ve insanların güçlendirilmesi gibi amaçlar çerçevesinde yürütülen kültürel hizmet uygulamaları kapsamında değerlendirilebilir.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında kentsel sit alanı (508 hane) ve kentsel sit alanı dışında (928 hane) ayrı ayrı yapılan hanehalkı anket çalışmalarından çıkan sonuçlar kentsel sit alanı dışı için değerlendirildiğinde;

- "Yakın çevrenizde yeterli sosyal kültürel aktivite var mıdır?" sorusuna %80 oranında hayır cevabı verildi.
- "Ne sıklıkta sosyal kültürel faaliyetlerden yararlanıyorsunuz?" sorusuna yılda birkaç kez ve hiç cevabını verenlerin oranı %50'nin üzerinde.
- Ne tür sosyal kültürel faaliyetler var/veya olmasını istersiniz?" sorusunu "Film ve Tiyatro Gösterimleri" olarak cevaplayanların oranı %42,6, "Konserler" olarak cevaplayanların oranı ise %16,8.

Kültür-sanat etkinliklerinin pahalılığı ve ücretsiz etkinliklere duyulan ihtiyaçlar mahallelerde öne çıkan taleplerden. Mahallelerde tiyatro oyunlarının gösterimine yönelik sahne ve mekan sağlanması, açık hava sahneleri ve bahçe tiyatrolarının kurulması, gezici kütüphane ve yazar-okur buluşmalarının düzenlenmesi, mahallelerde çocuklara yönelik tiyatro atölyeleri düzenlenerek kültür sanat etkinliklerine gençlerin ve çocukların dahil edildiği projelerin hayata geçirilmesi, kültür sanat olanaklarının yetersiz olduğu mahallelerde bu ihtiyaçları gidermek için hayata geçirilebilir.

Beyoğlu'nda Kültür Sanat Olanaklarının Kısıtlı Olduğu Alanlar

Yaratıcı Faaliyetlerin Desteklenme İhtiyacı

Beyoğlu kültür sanat alanında yaşanan gelişmeleri ve bu alanda faaliyet gösteren sektör bileşenlerinin ihtiyaçlarını anlayabilmek amacıyla strateji planı kapsamında birçok kültür sanat toplantısı gerçekleştirildi. Beyoğlu kültür sanat alanında öncü olabilecek kurumlar, dernekler, gruplar ve sanatçılar ile yapılan görüşmelerde öne çıkan temel konu Beyoğlu'nun yaratıcı ve üretken kültür alanının tüm aktörleri ile yeniden canlandırılmasının gerekliliğine yönelik oldu.

Kültür sanat ekosisteminin özgün karakterini kaybetmeden yeniden canlandırılması için gerekli iki önemli konu gündeme geldi. Birincisi; **bölgede yer seçen kültür ve sanat üreticilerinin mekanlarında görünür olmalarının sağlanması ve tanıtım konusundaki yetersizliklerin giderilmesi olarak tariflendi.** Beyoğlu'nda yer alan büyük sanat kurumları dışında daha küçük ölçekli kültür sanat üreticilerinin ve bağımsız sanatçıların ise sürdürmekte oldukları kültürel faaliyetlere ilişkin genel tanıtım ve duyurular konusunda desteğe ihtiyaçlarının olduğu görülüyor.

Bubağlamda, bazı kurumlar ruhsat sorunları sebebiyle tabela gibi görünürlük ve reklam araçlarını kullanamadıklarını belirttiler. Bölgede tanıtım ve bilgilendirme amaçlı görsel iletişim kanallarının daha etkin kullanılması, özellikle bağımsız sanatçıların daha görünür olmak için desteğe ihtiyaç duyduğu ve hafıza mekanı niteliğindeki kültür sanat mekanlarının görünürlüğünün artırılmasının toplumsal hafıza açısından önemli olduğu dikkat çeken konular oldu.

Ayrıca bölgede sanatsal faaliyetlerin çeşitliliğin giderek azalmasının Beyoğlu'nda özgün ve yaratıcı sanat bileşenlerinin mekanda giderek görünürlüğünü kaybetmesine yol açtığı dikkat çekiyor.

Yaratıcı ekosistemin yapı taşları olan küçük ve bağımsız kültür sanat üreticileri bölgede var olmak için mücadele ediyor.

Devlet ve şehir tiyatroları dışında özel tiyatro ve galerilerin İBB'nin reklam ve tanıtım çalışmalarında yer alması, İBB internet sitesinde tanıtım ve duyurularının yayınlanması ile ortak bilet satış ağının kurgulanması, belediyenin etkinliklere ilişkin SMS ile bilgilendirme yapması, kültür sanat mekanlarının envanterinin çıkarılarak kültür sanat haritasının üretilerek broşürlerin basılması, mekanlara yönlendiren tabelaların sokaklara yerleştirilmesi ve görünürlüğü artıran tiyatro yılı veya sinemacılar buluşması gibi etkinliklerle festivallerin yapılması da reklam ve tanıtım etkinlikleri kapsamında gelen taleplerden öne çıkanlar.

Kültür sanat ekosisteminin yeniden canlandırılması için gerekli görülen ikinci konu ise; Beyoğlu'nda yer alan kültür sanat üreticilerinin mekanda sürekliliklerini sağlamak yönünde destek mekanizmalarının ve işbirliği olanaklarının geliştirilmesi.

Beyoğlu'nda sahnesi olmayan, bağımsız, ödeneksiz, küçük-orta ölçekli ve olanakları dar tiyatro grupları; paylaşımlı ücretsiz üyelik ve rezervasyon sistemi ile çalışan ve ortak kullanımı olan bir sahneye ihtiyaç duyuyor.

Kira ve aidat giderleri çok fazla olduğundan dolayı ödeme gücünü çeken kurumların, Beyoğlu kültürünü yaşatan ve üretim yapan mekânların İBB tarafından desteklenmesi bekleniyor. Ayrıca mevcut sahnelerin korunması ve atıl kalmış sahnelerin devam edebilmesi için desteklerin sağlanması, mekanların pandemi koşullarına uygun hale getirilmesi, altyapı sorunlarının giderilmesi talep ediliyor.

Mekansal, lojistik, ulaşım ve tanıtım ihtiyaçlarını finansal yetersizlikten dolayı karşılayamayan ya da gideremeyen bu grupların desteklenmesi, devamlılıkları için önemli görülüyor. Yerel kurumsal kapasitenin (İBB ve Beyoğlu Belediyesi) değerlendirilmesi, belediyeler arası işbirliklerinin artırılması, kardeş belediyelerle işbirliği ve sponsor uygulamalarının yaygınlaşması ise diğer talepler arasında yer alıyor. Sanatçı grupları arasında bir ağ kurulması, sanatçı buluşmalarının düzenlenmesi ve bu konuda yine İBB desteği önemli görülüyor.

Yaratıcı Beyoğlu teması kapsamında Beyoğlu'nun kültür sanat ekosisteminin oluşturan yaratıcı odakları ve kültürel altyapısı ortaya kondu. Beyoğlu'nun kültür ve sanat alanındaki mevcut altyapısının çeşitliliği ve bu çeşitliliğin bir arada bir ekosistem oluşturması İstanbul'un diğer ilçelerinden farklılaşmasını ve kültür-sanat alanında İstanbul'un yanı sıra Türkiye'nin de merkezi olmasını sağlıyor. Beyoğlu'nun sanatçılara ve yaratıcı sektör çalışanlarına sağladığı özgür ve bağımsız sanat ortamı, bu sektörlerin bir aradalığı korunması gereken önemli bir değer olarak görülüyor. Ancak Beyoğlu'nda kültür sanat alanında küresel ve yerel ölçekte yaşanan değişim ve dönüşümler, hafıza niteliğindeki simge kültür yapılarının kapanması, artan kira değerleri ile bölgede tutunamayan bağımsız sanatçıların bölgeden ayrılması, ortak buluşma, etkileşim ve üretim mekanlarının ortadan kalkması, kültür sanat alanının ve yaratıcı alanın giderek daralmasına sebep oluyor. Beyoğlu merkezi dışında kalan, ilçedeki diğer mahallelerde ise kültür sanat olanaklarına erişim açısından yetersiz alanlar olduğu tespit edildi.

Bölgenin yeniden canlandırılmasına ve tüm değerleri ile korunmasına yönelik önemli adımlar atılması gerektiği görülüyor. Beyoğlu'nda kültür ekosisteminin oluşturan tüm aktörlerin üretiminin desteklenmesi, azalan etkileşim alanlarının artırılarak birlikte ve sürdürülebilir bir döngünün kurgulanması, Beyoğlu'na özgü simge yapıların işlevlendirilerek korunması ve kültür sanata erişimin tüm ilçede yaygınlaştırılmasının kültürel yaşamın yeniden inşasında önemli adımlar getireceğini düşünüyoruz. Beyoğlu'nun yüzyılı aşkın bir sürede kültürel birikimi ile bugüne gelebilmiş kendine özgü kimliğinin korunması ve canlı tutulması için Beyoğlu'nun kültür-sanat ekosisteminin yeniden canlandırmak ve sanat üretimini desteklemek üzere, belirlenen sorunlara yönelik çözüm önerilerini "**Özgün ve Çeşitlilik Sunan, Etkileşim Olanakları Güçlendirilmiş Kültür Sanat Ortamı**" politikası altında ele aldık.

Miras ve Toplumsal Hafıza

#HatırlayanBeyoğlu

Beyoğlu, İstanbul'un kültürel çeşitliliğini yüzyıllardır yaşatan ve ona dünya kenti kimliğini veren başlıca yerleşim bölgelerinden biri ve İstanbul'un çok katmanlı sosyal, ekonomik, kültürel ve mekansal mirasını bünyesinde barındıran bir ilçedir. İstanbul'un kalbi niteliğindeki bu ilçede, Doğu Roma'nın başkenti Konstantinopolis'in karşı kıyısına yerleşen Ceneviz kalesinden kozmopolit Osmanlı'nın Rum, Ermeni ve Yahudi topluluklarının Pera, Galata ve Hasköy'de kurdukları yaşam alanlarına; Osmanlı'nın Batı dünyasına açılma sürecinde kurulan diplomatik misyonlardan Cumhuriyet döneminin modern mimari yapıtlarına, önemli toplumsal olayların kamusal sahnesi olan mekanlardan, hayranlık uyandıran mahallelerdeki konut dokusuna kadar çok katmanlı bir tarihin izlerini Beyoğlu'nun yapı ve sosyal çevresinde görebiliyoruz. Yüzyıllar boyunca süregelen bir tarihsel birikimle birlikte pek çok farklı toplumsal grup için de barınma, buluşma, ifade, keşif, özgürlük ve çatışma alanı olma özelliğine sahip olan Beyoğlu bu özelliklerini hala sürdürüyor.

Beyoğlu, aynı zamanda İstanbul'un farklı dönemlerindeki sosyal dönüşümleri de yansıtan, şehrin başlıca kültür, sanat, eğlence, ticaret ve yaşam merkezlerinden biri. Farklı sosyal kesimlerin barındığı ve izlerini bıraktığı canlı bir kamusal yaşamın tanığı niteliğinde bir ilçe. İstanbul'da yaşayan ve onunla bağları olan herkese ait olan bu ortak mirasın günümüz İstanbul'unun sermaye ve siyaset ortamında yaşanan hızlı dönüşümlerin de etkisiyle yoğun bir baskı altında kaldığını söyleyebiliriz. Bu durum İstanbulluların hem kent hakkı hem kültürel hakları açısından önemli sonuçlar

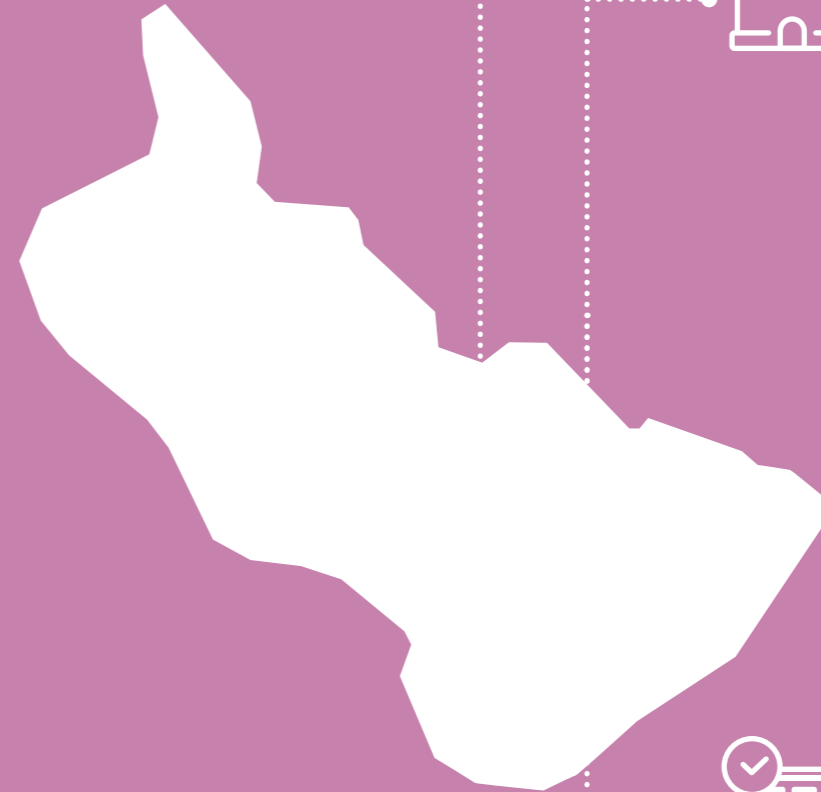
doğuruyor ve kültürel mirasın korunması meselesini de hak temelli yaklaşımlar üzerinden tartışmaya açıyor.

Beyoğlu'nu özgün kılan ve geçmişin izleri olarak kabul edilebilecek miras alanları; ihtiyaçlara cevap vermeyen planlar, uygulamalar, parçalı çözümler ve büyük ölçekli projeler nedeniyle kaybolma tehdidi altında. Kültürel miras alanlarının bütünsel değerlendirilmemesi, büyük ölçekli turizm yatırımlarının ve diğer projelerin kültürel mirasa zarar vermesi, toplumsal hafızanın kaybolması ve kültürel mirasın korunması için ihtiyaç duyulan yasal yönetsel süreçler ile finansal kaynak yetersizliği temel sorunlar olarak görülüyor. Beyoğlu'nun tarihsel süreci içerisinde geçirdiği dönüşümleri, aktarılan ve kesintiye uğrayan alışkanlıklarını, farklı formlara bürünerek devam eden çeşitliliğini, kapsayıcılığını ve özgürlük ortamını, kısacası Beyoğlu'nu oluşturan değerleri korumak ve hafızasını canlı tutmak için **Hatırlayan Beyoğlu** teması kapsamında evrensel hakları temel alan, bütüncül bir planlama yaklaşımı geliştirmeyi amaçlıyoruz.

Mirasa ilişkin mevcut durum değerlendirmesini aşağıdaki başlıklar altında sunuyoruz.

- **Tarihsel Gelişimin Mekandaki İzleri**
- **Toplumsal Hafızanın Mekanı Beyoğlu**
- **Tahribat, Metruklaşma ve Miras Alanlarının Korunması**
- **Hak Temelli Bütünsel Koruma**

Tescilli somut kültür varlıklarının zenginliği açısından İstanbul'da 2. sırayı alarak pek çok miras ögesine sahip olan Beyoğlu arkeolojik alanlar, müzeler, kütüphanecilik, arşiv faaliyetleri ve sahaflarıyla da önde gelen ilçelerden bir tanesi.

24.7 ha büyüklüğünde 18 koruma bölgesi

Beyoğlu Kentsel Sit Alanı, Perşembe Pazarı, Okmeydanı Tarihi Sit Alanı ve Haliç Tersaneler Bölgesi Tarihi Sit (Endüstriyel Miras) Alanı olmak üzere toplam

422,07 ha büyüklüğünde 4 adet Tarihi Sit Alanı,

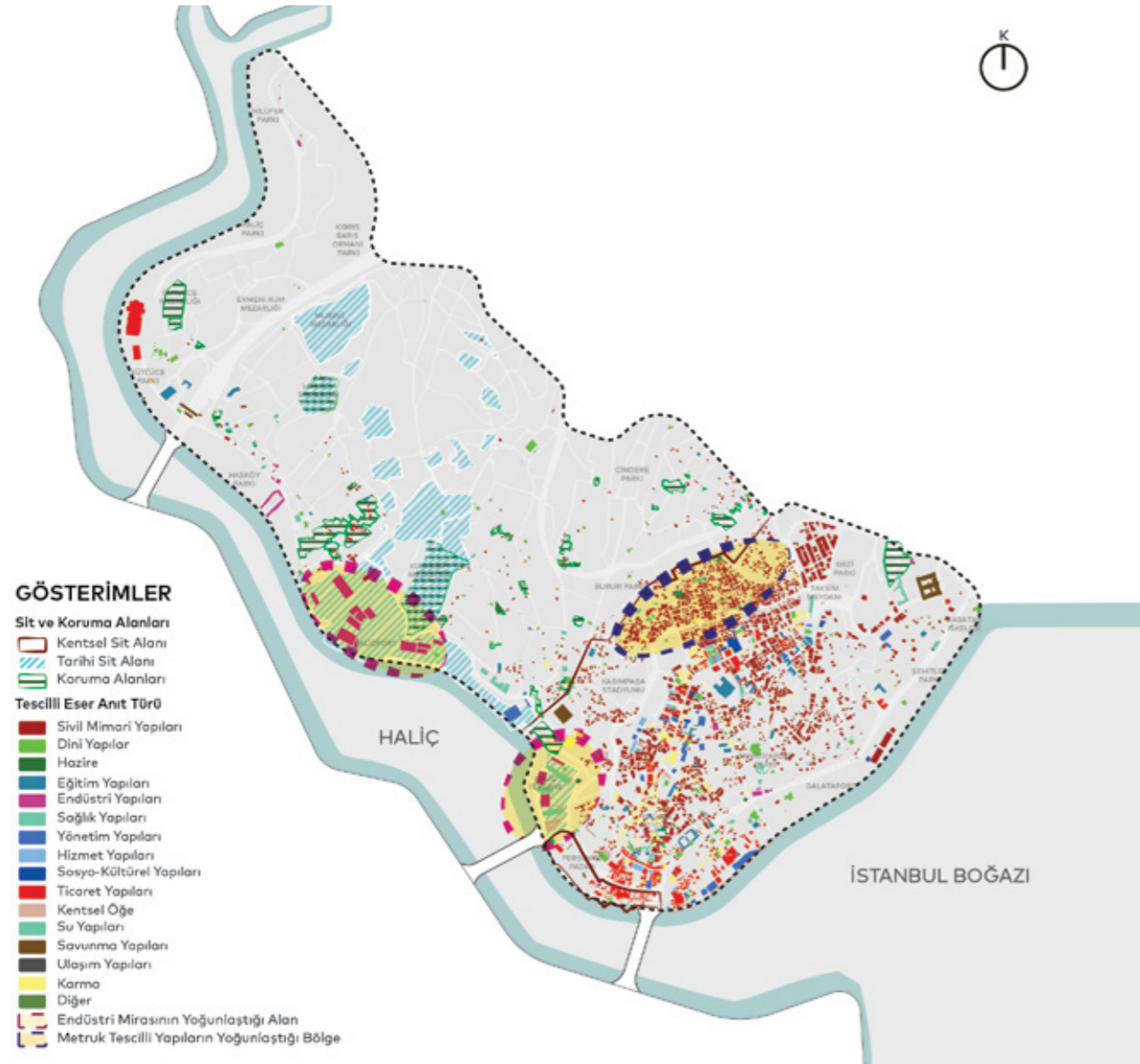
4.087 tanesi (%66,79) sivil mimarlık yapısı,

549 tanesi (%8.97) ticaret yapısı,

530 tanesi (%8.66) karma yapılar olan toplamda

6.119 adet tarihi tescilli yapı bulunuyor.

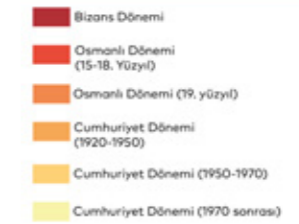
Tarihsel Gelişimin Mekandaki İzleri

Beyoğlu Kültürel Miras Alanları

Beyoğlu'nun Bizans ve Ceneviz yerleşimleri ile başlayarak Osmanlı'nın modernleşme dönemi ve Cumhuriyet sonrasında da devam eden süreçte sosyo-mekansal kurulumuna etki ederek İstanbul'un en etkin şehir merkezlerinden birisi olma özelliğini muhafaza etmesine sebep olan ve şu anda yok olma tehdidi altında bulunan kümülatif hafızasının yeniden canlanması Beyoğlu'nun çeşitli ve özgün kimliğiyle varlığını sürdürebilmesi açısından önem arz ediyor.

Bu kadar uzun soluklu bir süreçte, yönetimlerin uyguladığı politikaların Beyoğlu'nu etkilediği, sosyal gelişmelerinin yanı sıra mekanın yönelimine değişimini de yönlendirdiğini görüyoruz. Birbirini takip ederek ilerleyen bu gelişmeler, yaşanan sürecin özellikleri ve süreçlerin birbirini etkileme yoğunluklarına göre dönemlere ayrılarak haritalandırıldı. Bu dönemler, 18.yüzyıl öncesi mekansal gelişmeler, 18. ve 19. yüzyıllar arasındaki mekansal gelişmeler ve 20. yüzyıl ve sonrasındaki mekansal gelişmeler olarak 3 zaman diliminde ele alındı.

Geçmişten Günümüze Dönemlere Göre Mekansal Değişim

18. Yüzyıl Öncesi Mekansal Gelişmeler

Tarihsel gelişimine bakıldığında 4.yy'dan itibaren Bizans yerleşimleri doğrultusunda başlayan ilk kentleşme hareketleriyle Galata Bölgesi'nde bir liman ve buna bağlı yerleşim dokusuyla temelleri atılan Beyoğlu'nda kent kültürünün ilk izleri olarak hamamlar, tiyatrolar gibi yapılar varlık göstermeye başlıyor.

13.yy'da Ceneviz yerleşimi olan Galata, 14.yy'da Galata Surları olarak anılan ve günümüze sadece kalıntısı ulaşmış olan surlar ile çevrilir ve 15.yy'ın ortalarına kadar surların yapımı devam eder. Bunun yanı sıra bugün İstanbul'un önemli tarihi ve tescilli yapılarından biri olan, Beyoğlu'nun simgesi ve nirengi noktalarından biri niteliğindeki Galata Kulesi, 14.yy'da bir gözetleme kulesi olarak savunma amacıyla inşa edilir. Bugün, Beyoğlu'nun önemli kültürel miras değerlerinden biri olan Galata Kulesi'nin inşaatı 1348 yılında tamamlanır, 1387 ve 1397'de de kuzeybatısındaki alan ile 1446 yılında da tepenin Salı Pazarı rıhtımına doğru inen bölümü surlarla kapatılır (Kentsel Arkeoloji Çalışmayı, 2018). 2013 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alınan ve aynı yıl içinde işletmesi İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne geçen kule, 2019 yılında mülkiyeti ve işletmesiyle birlikte Vakıflar Genel Müdürlüğüne devredilir ve 2020 yılında, kamuoyunda tartışma yaratan bir restorasyon sürecinden geçer. Çalışmaların tamamlanmasının ardından müze ve sergi mekanı olarak düzenlenen Galata Kulesi İstanbul'un en çok ziyaretçi çeken mekanlarından birisidir.

16.yy ile birlikte konsoloslukların İstanbul'a gelmesi, sonrasında da daimi elçiliklerin açılmasıyla İstiklal Caddesi, Tarlabası ve Pera yerleşimlerinin dokusu yavaş yavaş oluşmaya başladı. Konsolosluklar ve elçilikler gibi Avrupalı idari birimlerin Beyoğlu'nda varlık göstermesini takiben zamanla ilçenin sosyo kültürel dokusuna etki eden diplomasi, yerleşim ve ticaret dokusunun yaygınlaşmasıyla Beyoğlu, Avrupalıların ve İstanbulluların karşılaşma mekanı olmaya başlayarak kozmopolitleşti.

Ayrıca, modern anlamda sigorta ve gümrük işlemleri gibi yönetsel faaliyetlerin gelişmesine de etki etti. 18. yy'a kadar geçen süreç ekseriyetle, liman ticaretinin yanı sıra Haliç Tersanesi ile birlikte sanayinin gelişimi etkisinde konut yerleşimleriyle sosyal dokunun Galata, Kasımpaşa ve Hasköy bölgelerinde şekillenmeye başladığı bir dönem olarak ön plana çıkıyor. Gelişim sürecinin bir başka önemli zaman aralığı olarak da 18. ve 19. yüzyıllar arasındaki tarihsel - mekansal gelişim süreci baş gösteriyor.

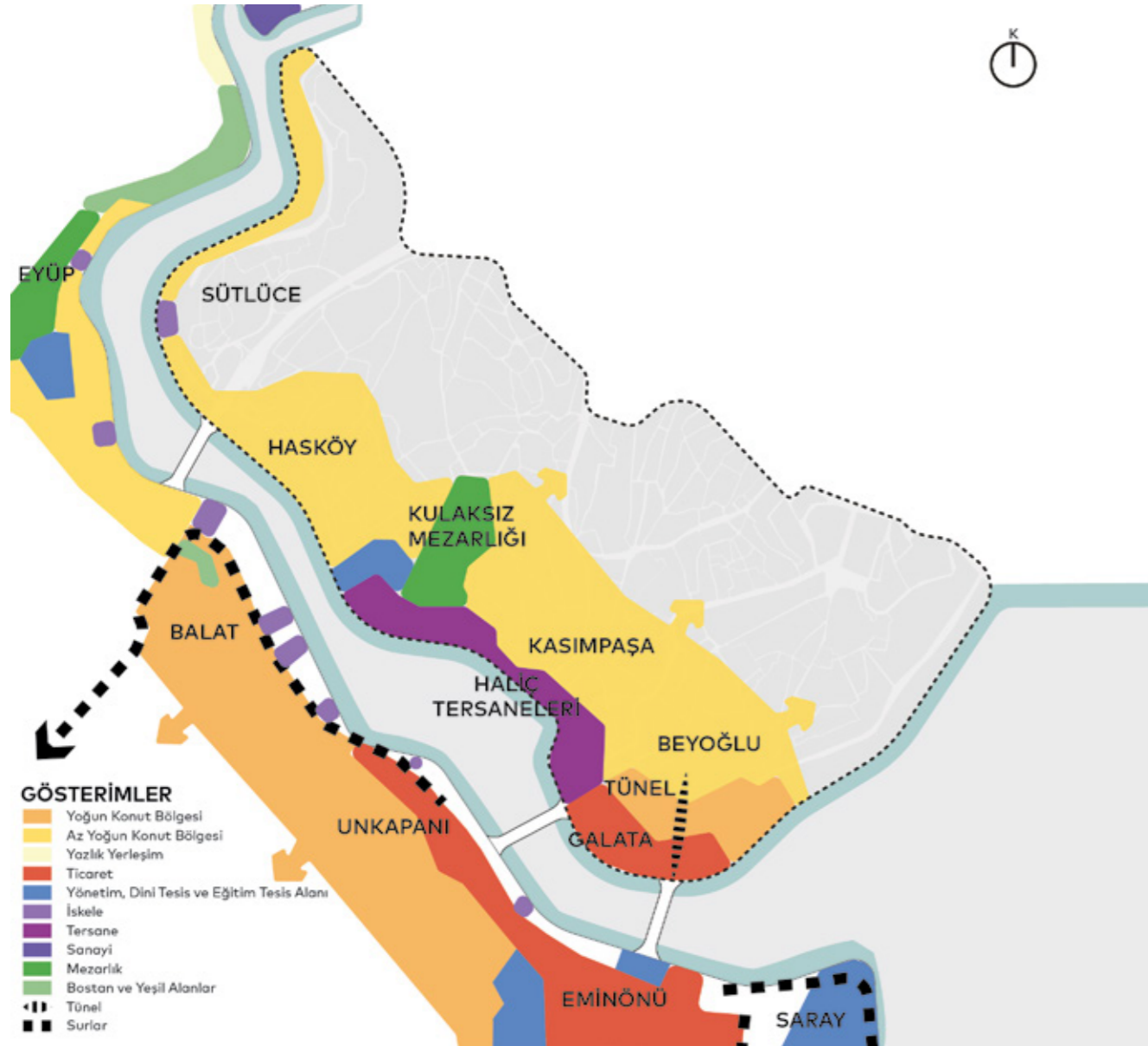
Beyoğlu'ndaki kentleşme sürecinin en eski tanıkları Galata Surları

Beyoğlu'nun simgesi ve nirengi noktalarından biri olan Galata Kulesi

Galata'daki ticari geleneği üretim alanına doğru genişleten endüstri mirası Haliç Tersanesi⁹⁶

18.yy Öncesi Mekansal Gelişmeler

18. ve 19. Yüzyılda Mekansal Gelişmeler

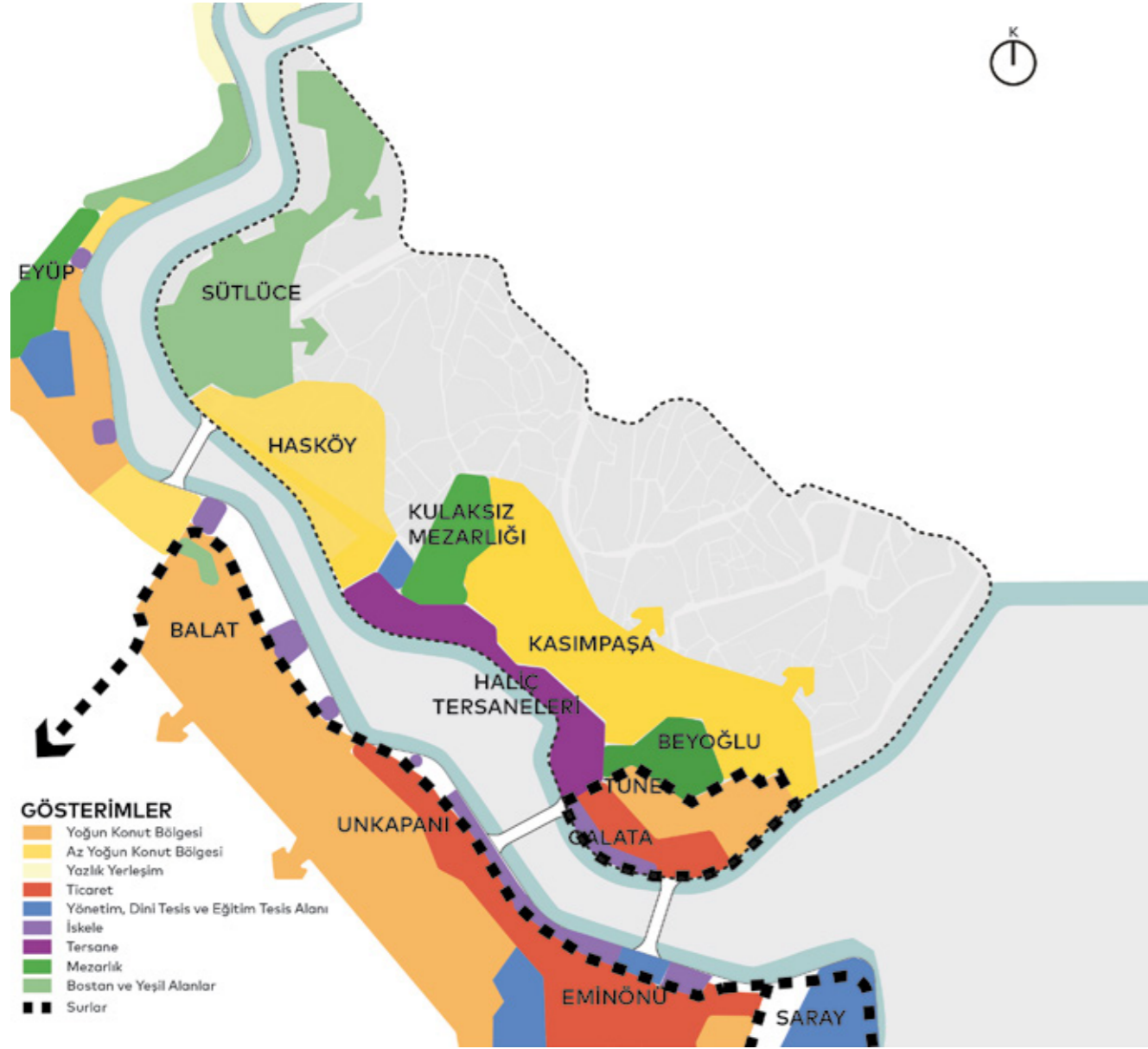
18. ve 19. yy'larda Osmanlı'da modernleşme sürecinin hız kazanmasıyla İstanbul'un ilk belediyesi olan 6.Daire (Beyoğlu Belediyesi) kuruluyor ve belediyecilik faaliyetleri artmaya başlıyor. Yine, modern ulaşım sistemlerinden olan Tünel'in açılması da bu döneme denk geliyor.

Sosyal, ekonomik, kültürel ve mekansal anlamda kentleşme hareketlerinin artması, Galata, Pera, Kasımpaşa, Tophane ve Fındıklı güzergahlarında yerleşim dokusunun yaygınlaşmasını, dış ticaretin gelişmesini, eğlence mekanları ve mağazaların açılmasını, kamu kurumlarının varlığının belirginleşmesini beraberinde getirdi. Bunun yanı sıra, Haliç Tersane Bölgesi'nin endüstri alanı halini alması, deniz ulaşımının gelişmesi ve bu etkinin bir sonucu olarak Kasımpaşa'da konut dokusunun yaygınlaşması ile Haliç'te deniz ulaşımının gelişmesi de 19.yy'a ait önemli süreçler olarak karşımıza çıkıyor. Yine, döneme ait savunma yapılarından olan Taşkılla ve Topçu Kışlası'nın inşasının yanı sıra Taksim Meydanı'nda kamusal alan pratiklerinin görülmesi de bu yüzyıla ait gelişmelerden. Kentleşmenin yoğun bir şekilde yaşandığı bu dönemin günümüzde kültürel miras yapısı olarak ele alınan Galata Surları'na olumsuz etkilerinin olduğu ve yerleşim alanlarının genişlemesi baskısı altında kalan surların yıkıldığı görülüyor. Bu şekilde yaşanan mekansal dönüşümlerin en çarpıcı örneklerinden bir tanesi de İstiklal Caddesi'nin mekansal gelişimine etki eden ve güncel dokusunun oluşmasına sebep olan Büyük Beyoğlu Yangını'dır.

18. ve 19. yüzyıllar arasında Beyoğlu'nun mekansal gelişimi, modern anlamda idari yönetim birimlerinin açılması, ulaşım sistemleriyle endüstrinin gelişmelerini yanı sıra ticari gelişmeler ve Avrupalıların İstanbul'a gelmesi İstiklal Caddesi, Galata, Pera ve Tophane bölgelerine doğru mekanın yayılmasına ve yerleşim dokusunun belirginleşmesine, sosyal dokunun

da çeşitlenmesine sebep oluyor. Gelişim sürecinin bir başka önemli zaman aralığı da 20. yüzyıl ve sonrasındaki tarihsel - mekansal dönüşümler olarak göze çarpıyor.

Modern belediyeciliğin İstanbul'daki ilk örneği Beyoğlu 6.Daire⁹⁷

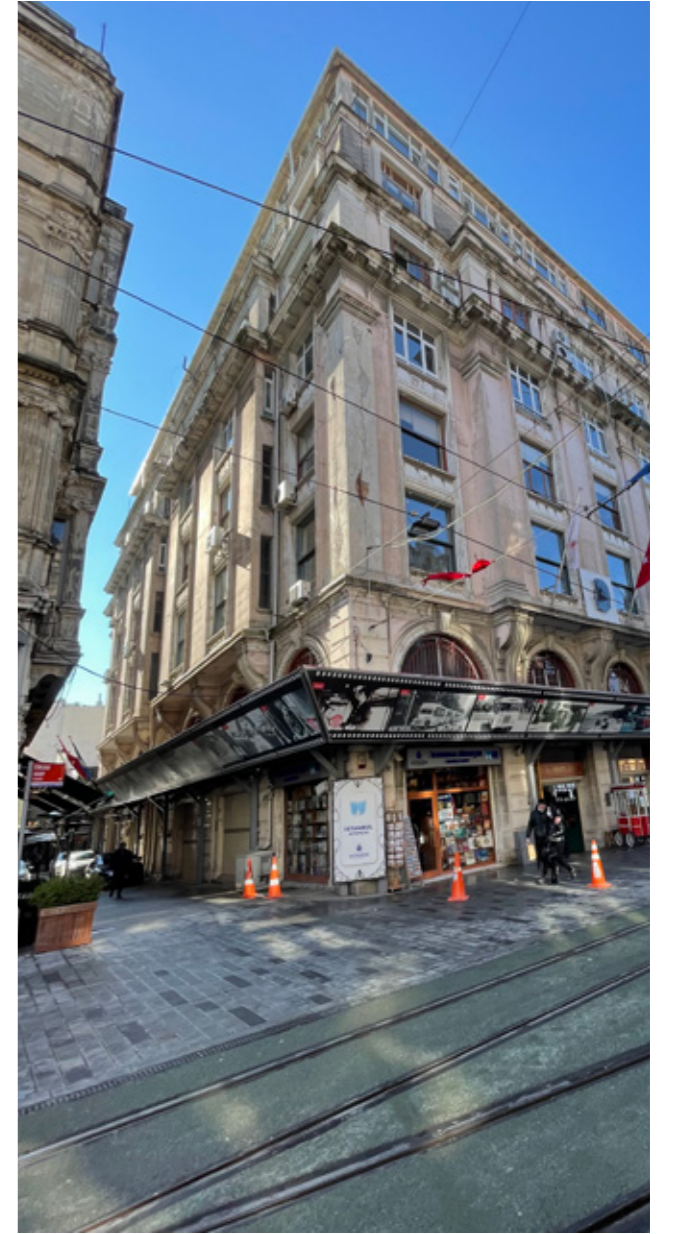
18. ve 19.yy'da Mekansal Gelişmeler

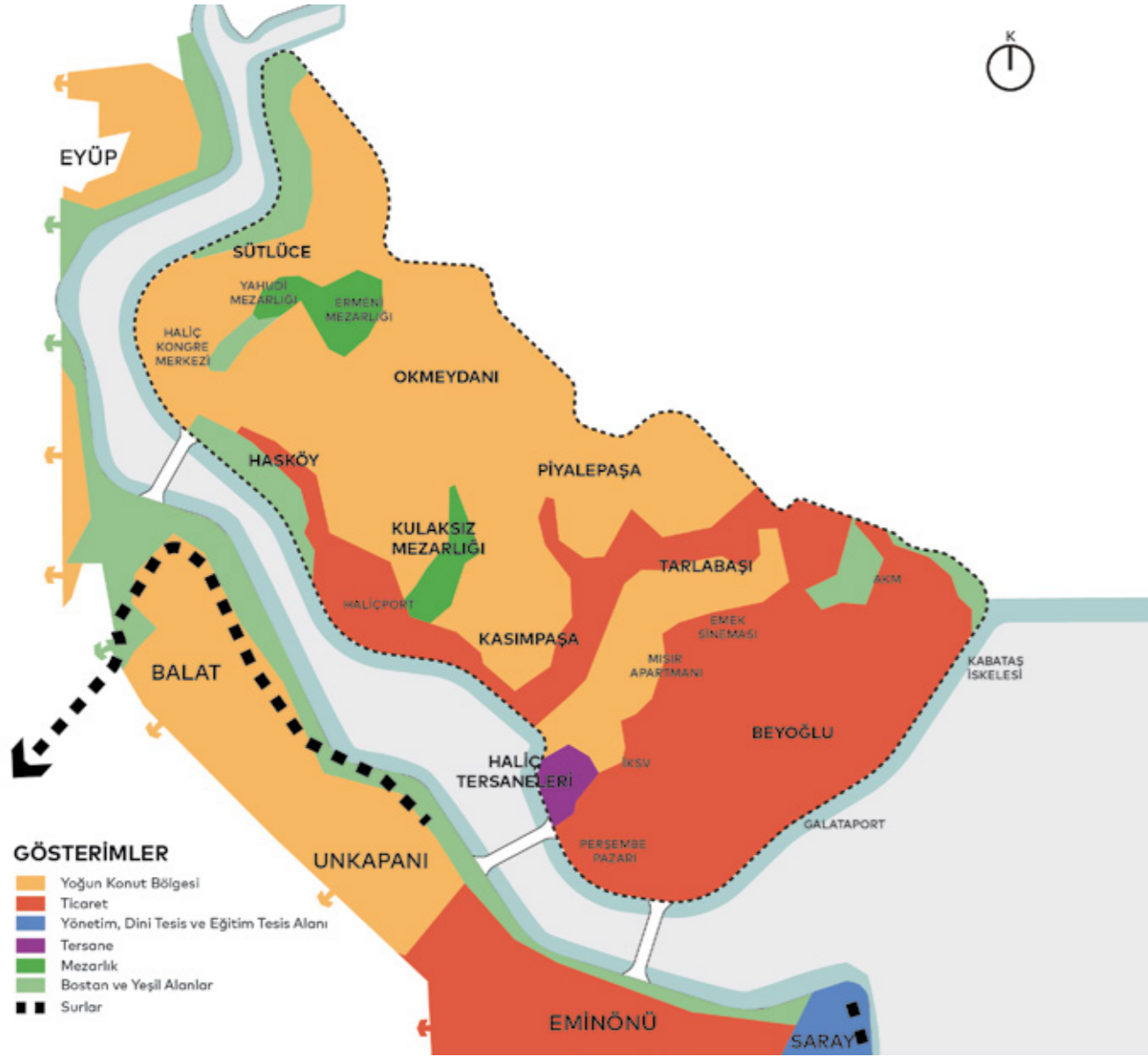
20. Yüzyıl ve Sonrasındaki Mekansal Gelişmeler

20.yy'la birlikte Şişli yönüne doğru mekansal gelişim gösteren Beyoğlu'nda konut, ticaret ve karma (konut ve ticaret) kullanımların, buna paralel olarak da Taksim-Galatasaray aksında apartmanlaşmanın yoğunlaştığı ve pasajların açıldığı görülüyor. Cumhuriyet sonrasında ise yeni rejimin seküler anlayışı doğrultusunda hazırlanan Henri Prost Planı'nın bir parçası niteliğindeki ve bütün toplumsal kesimlerin kullanımına açık bir kamusal alan olan Gezi Parkı tasarımı ön plana çıkıyor.

Batılı anlamda yönetim ve kentleşme sistemlerinin iyiden iyiye kurumsallaşmaya başladığı bu dönemde, dünyanın ikinci metrosu olma özelliği taşıyan Tünel'in bulunduğu adada 1912 tarihinde metronun gar istasyonu ve yönetim büroları olarak faaliyet gösteren Metro Han inşa ediliyor. Çok kültürlülüğün, çeşitli ticari faaliyetlerin, kültür-sanat aktivitelerinin ve Beyoğlu'na gelen ziyaretçi sayısının artmasıyla inşa süreci aynı döneme denk gelen bu yapı, demiryolu bağlantısıyla birlikte ulaşım sistemi ve yönetiminin önemli bir parçası olarak insanların Beyoğlu'na gidiş-gelişlerine katkı sağlamaya başlar. 1939 yılında İETT'nin bu binayı ve raylı sistemi satın almasıyla İETT'ye ait bir genel merkez olarak kullanılmaya başlanan Metro Han, 1971 senesinde bugünkü halini alır ve uzun yıllar boyunca idari merkez olma fonksiyonunu korur.⁹⁸ 2022 senesinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı tarafından restorasyon çalışmalarına başlanan bu bina, bir kültür-sanat merkezi olarak işlevlendirilecek ve yakın zamanda İstanbulluların kullanımına açılacak.

Beyoğlu'nun kültürel ve mekansal dokusunun bir parçası olan Rum, Ermeni ve Yahudi toplulukları ile bu toplulukların mirasına yönelik olarak 11 Kasım 1942 tarih ve 4305 sayılı kanunla çıkarılan, olağanüstü bir servet vergisi niteliğindeki Varlık Vergisi ile 1955'te gerçekleşen 6-7 Eylül saldırıları

Beyoğlu'nda bulunan tarihi yapılarından biri olan Metro Han binası⁹⁹

20.yy ve Sonrasındaki Mekansal Gelişmeler

sonrasında, sosyal ve kültürel doku yok edilirken somut kültürel miras yapıları da kaderine terk edilerek metruklaşıyor ve böylelikle tarihsel gelişim sürecinde kümülatif bir şekilde süregelen miras kesintiye uğruyor.

Mirasın tahribatına sebebiyet veren diğer uygulamalar da 1980'lerden itibaren yürütülen neoliberal kent politikalarının Beyoğlu'na etkisiyle doğrudan ilintilidir. Bu sürecin 1986 yılında Tarlabası yıkımlarıyla başladığı görülüyor. Ancak 1993 yılında Beyoğlu'nun merkezi niteliğindeki somut ve somut olmayan kültürel mirasının yoğun olarak yer aldığı bölge, İstanbul 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından Kentsel Sit Alanı ilan ediliyor. 2000'lerin ortasından itibaren hızlanarak devam eden soylulaştırma, ihtiyaçlara cevap vermeyen planlar, uygulamalar, parçalı çözümler ve yenileme projeleri, Haliçport ile Galataport gibi büyük ölçekli kentsel projeler ve tüketim odaklı turizm uygulamalarıyla devam ederken Beyoğlu'nu özgün kılan geçmişinin izleri kaybolma tehdidi altında kalıyor.

Yahudi kültür mirası Neve Şalom Sinagogu

Sosyal ve kültürel süreçler açısından ele alındığında, özellikle 1960'lı ve 70'li yıllarda hak mücadelelerinin ifade alanı haline gelmiş olan Beyoğlu'nda, 80'lerin baskıcı politik ortamı İstanbul'un kalbi niteliğindeki bu ilçeyi hem ifade özgürlüğünü kullananların hem de farklı sosyal kimliklerin buradan çekildiği bir alan haline dönüştürerek kesintiye uğrattıyor. Beyoğlu'nun tarihsel olarak özgün sosyal ve kültürel kimliğini oluşturan çok kültürlü yapısının bu dönemde kesintiye uğramasının ardından 90'lı yılların başından itibaren yeniden hareketlenen hak mücadeleleri süreci ve kültürel yaşamın canlanması gibi gelişmeler, farklı toplumsal grupların Beyoğlu'nu yeniden sahiplenmesini ve burada varlık göstermesini sağlıyor. 2000'li yılların ortasına kadar bu şekilde devam eden süreç, 2010'lardan sonra başlayan soylulaştırma, turizm odaklı politikalar, masa-sandalye operasyonları, kamusal alan kullanımının sınırlandırılması, ekonomik sıkıntılar nedeniyle kültür-sanat mekanlarının ve farklı kimliklerin burada barınmamasına ve Beyoğlu'nun somut olmayan kültürel miras unsurlarından biri olan çok kültürlü yapısının tahribata uğramasına sebep oluyor.

20. yy ve sonrasındaki süreçte Beyoğlu'ndaki modern kentleşme faaliyetlerinin; planların tasarlanması, karma kullanımların yaygınlaşması, çeşitli sosyal ve siyasal sorunlarla büyük ölçekli mekansal müdahaleler ve neoliberal politikaların etkisinde şekillendiği görülüyor. Mekansal gelişmelerin yanı sıra sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda da hafızanın bir parçası olan Beyoğlu'nda, miras yapıları ve alanlarından oluşan somut kültürel miras değerlerinin yanı sıra somut olmayan kültürel miras değerleri de şekilleniyor. Bu bağlamda, Beyoğlu'nun özgün değerleri arasında kendine has sosyal, kültürel, ekonomik ve tarihsel hafızası bulunuyor ve yapılan her bir müdahale hafıza mekanlarını da etkilerken birtakım sorunları da beraberinde getiriyor.

Toplumsal Hafızanın Mekanı Beyoğlu

Toplumsal belleğe dair tanımlamanın yapılması ve güncel sorun alanlarının ifade edilebilmesi için Beyoğlu'nun tarihsel süreci ile yaşanmışlıklara konu olan mekanlar ele alınarak **"politik hafıza, kültürel çeşitliliğin hafızası, üretim ve ticaret hafızası ile kültür-sanat hafızası"** şeklinde kategoriler altında kentsel bellek konusu incelendi.

Politik Hafıza

Cumhuriyet'in ilanı sonrasında Beyoğlu'nda kamusal alanların tasarımına önem verildiği ve, seküler yaşam biçimine paralel olarak kadın ile erkeğin bir arada bulunabileceği, insanların açık alanda vakit geçirebilecekleri modern kent yapısına uygun kamusal alanların artırımına yönelik planlar yapıldığı görülüyor. Bu kapsamda Paris'teki Lüksemburg Bahçeleri örnek alınarak Henri Prost tarafından tasarlanan yeşil aksın bir parçası olan ve özellikle son yıllarda Türkiye'nin hafızasında önemli bir yer edinmiş kamusal alanlardan biri niteliğindeki Gezi Parkı planlandı. Günümüzde Taksim Meydanı, İstiklal Caddesi, Galatasaray Meydanı, Tünel Meydanı ve Karaköy Meydanı gibi kamusal alanların tasarımının var olan politik ve tarihsel anlamlarından kopartılması ve mekansal müdahalelerde bulunulması ile alanın kamusal alanının ve özgün dokusunun bozulması önemli bir sorun olarak göze çarpıyor. Bu meydanların, hem İstanbul hem de Türkiye'nin siyasal tarihi açısından önemli bir yeri bulunuyor. Bu doğrultuda, Taksim Meydanı işçi hareketlerinin ve kentsel-toplumsal hareketlerin ortak

buluşma noktası olarak kabul edilir. Taksim Meydanı'nın yanı sıra İstiklal Caddesi, Galatasaray Meydanı ve Tünel Meydanı da kadın ve LGBTİ+ hareketlerinin, Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın, öğrencilerin ve tüm yurttaşların Gezi Direnişi örneğinde olduğu gibi kent hakkı taleplerini dile getirdiği merkez konumunda ve tüm bu alanlar politik hafıza açısından önemli bir yere sahip. Günümüzde, Beyoğlu'nun öznelere olan ve bahsedilen hak hareketlerinin buradaki dinamizmini sağlayan sivil toplum inisiyatifleri, ekonomik koşullar ve Beyoğlu açık kamusal mekanlarının özgürlükçü ortamının gitgide kaybolması sebebiyle uzun bir süredir bu alanlarda aktif bir şekilde var olamıyor ancak yine de ifade özgürlüğünün ve toplumun taleplerinin dile getirildiği kolektif hafızayı burada diri tutmak için çaba gösteriyor. Bir örnekle anlatmak gerekirse, kadın hareketinin güçlendiği ve

Kentsel mücadele hafıza alanı olarak Taksim Meydanı

Henri Prost tarafından hazırlanan İstanbul Nazım İmar Planı

kadınların hak taleplerinin mekansallaştığı kamusal alanlar olan Taksim Meydanı'ndan başlayarak İstiklal Caddesi aracılığıyla Tünel Meydanı'na kadar devam eden 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşleri, yasaklara rağmen her sene kadın derneklerinin çağrısıyla Beyoğlu'nda gerçekleştirilmeye çalışılıyor ve bu şekilde buradaki kamusal alanlarda aktif bir şekilde varlık gösteriliyor ve mücadeleye ilişkin kolektif belleğe sahip çıkılıyor.

Kültürel Çeşitliliğin Hafızası

Hafıza başlığı kapsamında ele alınması gereken bir başka konu da Beyoğlu'nun en köklü öznelere olan Rum, Ermeni ve Yahudi cemaatlerinin mirası ile ilgili. Somut ve somut olmayan kültürel miras niteliğindeki sosyo-kültürel ve ticari hafızayı oluşturan -özellikle konut alanları başta olmak üzere- sivil mimari yapılar, dini yapılar, eğitim yapıları, zanaat mekanları gibi miras alanlarının 6-7 Eylül saldırıları ve Varlık Vergisi'nin bir sonucu olarak terk edilmesi, akabinde işlevsizleştirilmesi ve metruklaşmasıyla beraber zaman içerisinde kaybolduğu görülüyor. Yine, bu cemaatlere ilişkin bilgi eksikliklerinin olması, kültürlerinin yok sayılması ve hatıralarına zarar verilmesi belleğe dair çarpıcı bir sorun

olarak karşımıza çıkıyor. Buradan bakıldığında, büyük ölçekli kentsel projelerin de cemaat mirasına zarar veren bir yapıda olduğu görülüyor. Örneğin; Tarlabası'nın Çukur Mahallesi'nde gerçekleştirilmiş olan Taksim360 Projesi, büyük oranda azınlık mirasına ait konut alanlarını içerisinde barındıran bir bölgede yer alıyor. Proje uygulaması yapılırken ticaret, turizm ve hizmet fonksiyonları ağırlıklı mekansal kurgu, azınlık mirasının yanında Beyoğlu Kentsel Sit Alanında yer alan yapıların özgün kullanımına ait dokunun kaybolmasına sebep oldu.

Bütün bu sebeplerden dolayı bugün, Ermeni, Rum ve Yahudi mirasına ait hafızanın korunması ve geleceğe aktarılması için başta cemaatlerin vakıfları olmak üzere tüm kültürel miras oluşumları tarafından toplumsal fayda odaklı kullanımlarla birlikte cemaat miras yapılarının korunması, miras koruma yaklaşımından uzak kentsel projelerin çevrelerindeki dokuya zarar vermesinin engellenmesi, binaların restorasyon ve bakım-onarım çalışmaları için özel ustalar yetiştirilerek miras yapılarının orijinalliğinin bozulmadan geleceğe aktarılması ve metruklaşmanın önüne geçilmesi talep ediliyor.

Üretim ve Ticaret Hafızası

Bir kentin toplumsal belleğinin kurulmasında göz ardı edilemeyecek derecede önem taşıyan konulardan bir tanesi de ekonomik dokunun sacayaklarını oluşturan ticaret, üretim ve kültür-sanat yapma biçimleridir. Bir Kentin yerleşik dokusunun oluşumuna paralel gelişen üretim ve ticaret, aynı zamanda sosyal dokunun ve kültür-sanatın oluşumuna da katkı sunuyor. Bu kapsamda, öncelikle Beyoğlu'nun üretim ve ticaret yapma biçiminden başlamak gerekiyor.

Beyoğlu'nun üretim ve ticaret hafızasının kurulumunun 12.yy'dan itibaren başladığı görülüyor. 12.yy'da Cenevizliler'den itibaren Galata Surları içerisinde yerleşik dokuyla birlikte gelişen ticari faaliyetlerin oluşması ve ardından liman ticaretinin de gelişmesi ile uluslararası

Beyoğlu ticaretinin yok olmuş simge hafıza mekanlarından olan Kelebek Korse¹⁰⁰

alanda ekonomik faaliyetlerin temellerinin atılması en köklü ticari faaliyetlere örnek gösterilebilir. Ayrıca, 15.yy'da Osmanlı Dönemi'nde Haliç Tersanesi ile birlikte Camialtı ve Taşkızak Tersaneleri'nin de faaliyete geçmesiyle endüstriyel ölçekteki üretimin başlayarak ve Kasımpaşa- Hasköy civarındaki yerleşimlere etki etmesi de yine üretimin, sosyal dokunun kurulumuna etkilerindedir. 18.yy'da faaliyete geçen Hasköy Tersanesi de Haliç kıyılarının endüstriyel üretim bölgesi olarak gelişim göstermesinde etkilidir. Tersane üretimlerinin yanı sıra büyük ölçekli sanayi faaliyetlerine dair üretim kapasitesinin Beyoğlu'ndaki bir diğer kolunu da 19.yy Osmanlı modernleşme sürecinde Kasımpaşa'da açılan Un Fabrikası, 20.yy Cumhuriyet Dönemi'nde kurulan Hasköy Yün İplik Fabrikası ile Sütlüce Tekel Fabrikası oluşturuyor.

Ayrıca, 20.yy başlarında sarayın terzisi ve modacıları olarak hizmet vermeye başlayan Jean Botter için Raimondo D'Aranco tarafından İstiklal Caddesi üzerinde kurulan Botter Apartmanı, Osmanlı Döneminin Art Nouveau tarzında inşa edilen önemli yapılarından biri olmasının yanında İstanbul'un

da Art Nouveau stiline ilk yapısı olma özelliğini taşıyor. Bu kapsamda, somut bir miras değeri olmasıyla beraber somut olmayan bir miras değeri olarak üretim hafızasının da önemli bir parçası olan ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı tarafından restore edilen Botter Apartmanı'nın Sanat ve Tasarım Merkezi olarak işlevlendirilmesi planlanıyor.

Bankalar Caddesi ile Eski Banker Sokağı'nın kesiştiği noktada bulunan St. Pierre Han da, 20.yy'a ait önemli miras yapılarından bir tanesidir. İtalyan mimar Gaspare Trajano Fossati tarafından Dominiken rahiplerinin mabedi olarak tasarlanan ve yaklaşık 250 yıllık bir geçmişe sahip olan bu tarihi han, Osmanlı Bankası'nın ilk binası olarak işlev göstermiş olmasının yanı sıra uzun yıllar boyunca hem mimarlık-tasarım hem de üretim alanı olarak kullanılır. Uzun süredir atıl kaldığından ötürü metruklaşan bu yapı, bakımsızlıktan kaynaklanan yapısal bozukluklardan ötürü kapsamlı bir iyileştirme çalışmasına ihtiyaç duyar. Bu nedenle, 2021 yılında İBB Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı tarafından restorasyon çalışmaları başlatılan yapıda, geçici ve kalıcı sergi salonları, kütüphane, atölyeler ve kültürel

Beyoğlu'nun üretim ve tasarım hafızası için önemli miras değerlerinden biri olan St.Pierre Han¹⁰¹

Beyoğlu'nun üretim hafızasının önemli bileşenlerinden Botter Apartmanı¹⁰²

etkinlik alanlarının yanı sıra destekleyici diğer birimlerin oluşturulması planlanıyor.

Kentteki ticari hayatın işleyişine bakıldığında da yoğunlukla Rum ve Ermeni zanaatkarlar tarafından İstiklal Caddesi ve çevresi olmak üzere küçük çaplı üretim faaliyetlerinden olan "terzilik, kürkçülük, ayakkabı-çanta, pasta ve ekmek yapımı"

(Bkz. Beyoğlu Zanaatkarları) gibi el işçiliğinin yoğunlaştığı zanaat alanlarının varlığı, özellikle de Beyoğlu'nun han ve pasajlarında bu nitelikteki dükkanların bulunması ticari mirasın kentteki çekirdeğini oluşturmuş. Bütün bunların yanında, tersanelerin varlığıyla birlikte şekillenen, yoğunlukla deniz ve gemi malzemeleri olmak üzere makine teçhizatları, metal ürünler, imalat malzemeleri, cıvatalar, plastik ürünler, boya malzemeleri, iş güvenliği ve tekstil ürünleri gibi ürünlerin satıldığı¹⁰³, Kurşunlu Han ve Küçük Taş Han gibi tarihi yapıların bulunduğu üretim alanlarına dair önemli değerlerden biri de Perşembe Pazarı Sit Alanıdır. Bu alanda aynı zamanda Burla, Borusan, Kalebodur, Çolakoğlu Metal, Alarko gibi büyük firmalar da faaliyet göstermiş (Bkz. Merkez Dışına Taşınan Üretim ve Lojistik Alanları). Üretim ve ticaret faaliyetlerinin iç içe geçtiği Beyoğlu'nda böylelikle, hem hammadde üretimi hem de hammaddenin ürüne dönüştürüldüğü mekanların varlığı uzun yıllar boyunca süreklilik sağlamış, ticari sektörler ile endüstriyel alanları ilçenin üretim kapasitesine katkı sunarken ekonomik hafızasını da kurmuş oluyor.

16.yy'dan beridir Piyalepaşa Camii'nin bostanı olarak tarımsal üretim alanı özelliği gösteren Piyalepaşa Camii Bostanı da önemli kentsel üretim alanlarından bir tanesi. Piyalepaşa Bostanı bu bölge için planlanmış olan otopark kullanımına karşı örgütlenmiş sivil toplum bileşenlerinin, bölgenin kültürel miras niteliğini belgeleyerek alanın tescillenmesi amacıyla koruma kuruluna başvurması ile birlikte 2014 yılında kültür varlığı olarak tescillenir. İstanbul II Numaralı Koruma Bölge Kurulu tarafından tescillenen bu alanın tescil kararında kültürel ve estetik değeri bulunması ile cami-bostan birlikteliğinin geriye kalan örneğini temsil etmesi sebepleriyle bostan alanının özgün arazi kullanım biçiminin devamlılığının sağlanması ve Osmanlı tarım teknolojisinin mimari unsuru olan su kuyusu ve havuz ile bütün olarak korunması gerektiği ifade edilir.

Sinepop, Atlas, Rüya ve Saray Sinemaları'nın yanında 2013 yılına kadar aktif olan Emek Sineması bulunuyor. Bütün bunların yanında, daha yakın tarihimiz olan 1989'da kurulan ve bağımsız filmlere ev sahipliği yapan Beyoğlu Sineması ile hala film gösterimlerine devam eden Cine Majestic de kültür hafızasının önemli mekanlarından.

Emek Sineması ise içinde bulunduğu Cercle D'Orient kompleksinin 5366 sayılı kanun doğrultusunda "yenileme alanı" ilan edilmesiyle kapatıldı ve sinema yıkılarak replikası, Grand Pera olarak tasarlanan kompleksin üst katına yeniden inşa edildi. Önemli bir kültürel hafıza mekanı olan Emek Sineması'nın, İstanbullular tarafından sahiplenilmesi ile "Emek Bizim İstanbul Bizim Platformu" kurularak çeşitli mücadeleler verilmiş olmasına karşın toplumun talepleri göz ardı edildi ve önemli bir kültürel bellek mekanı olan sinema yok edildi. Beyoğlu sinemalarının atar damarı niteliğindeki bu alanın sanatsal özgünlüğü yok sayan ekonomi politikaları nedeniyle kaybedilmesi ayakta kalan diğer sinema mekanlarını da riske atmış bulunuyor. Öyle ki, uygulanan turist odaklı politikalarla kültür kullanıcılarının Beyoğlu'ndan ayağının çekilmesiyle uzun yıllardır İstiklal Caddesi üzerinde varlık gösteren Beyoğlu Sineması da Temmuz 2022'de kapılarını kapattı.

Kültür-Sanat Hafızasının önemli mekanlarından Emek Sineması 108

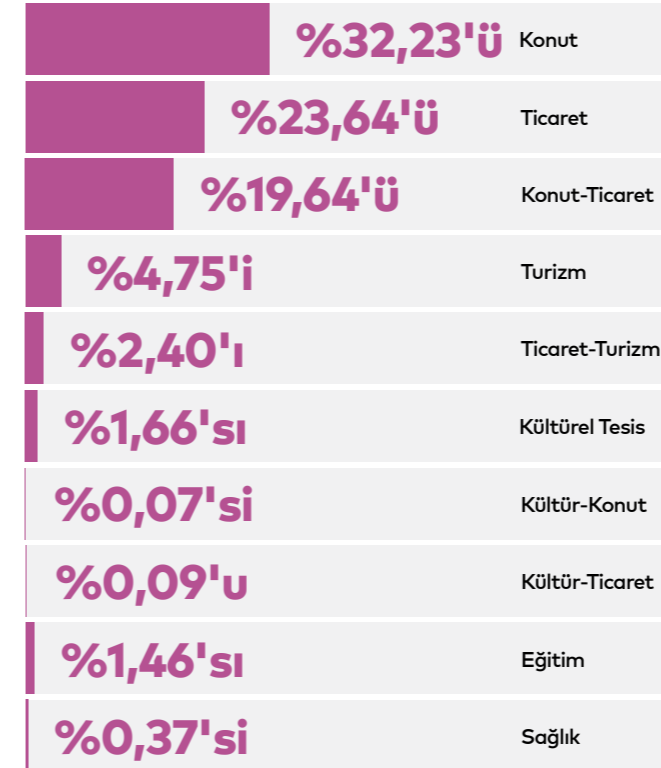
Bu kültürel bellek mekanlarının birçoğu günümüzde var olmamasına karşın sanatın Beyoğlu'ndaki yapıtaşlarını oluşturmuş olduklarından, günümüzde de bu doğrultudaki kültürel üretimin devamlılığını sağlıyorlar. Öyle ki, büyük oranda İstiklal Caddesi üzerinde tiyatro ile sinemaya paralel olarak kökleşmiş ve yayılmış kültürel üretim bir süre sonra görsel sanatların ve yaratıcı sektörlerin de -tarihsel sürecin getirileriyle- Beyoğlu'nda gelişmesini tetiklemiş bulunuyor. Buradan bakıldığında, kültür-sanat mekanlarının güncel olarak büyük ölçüde "İstiklal Caddesi, Meclis-i Mebusan Caddesi, Tarlabası Bulvarı, Çukurcuma, Bankalar Caddesi, Boğazkesen, Asmalımescit, Yüksek Kaldırım, Kumbaracı Yokuşu, Serdar-ı Ekrem, Nevzade, Yeşilçam Sokağı, Meşrutiyet Caddesi Ve Dolapdere Aksı" üzerinde konumlanmış durumda oldukları görülüyor. Ancak, kültürel üretimi devam ettiren mekanlar da hem baskı ortamı hem tüketim odaklı ekonomi politikaları hem de buna paralel gelişen büyük ölçekli kentsel projeler nedeniyle özgün kimliğini kaybetme tehdidi altındadır ve bu kültürel hafızanın bütünüyle kesintiye uğraması riski söz konusudur. Bu doğrultuda, birçok bağımsız kültür-sanat üreticisi ile orta ölçekli kültür kurumları, Beyoğlu'nun -hırpalanmış da olsa hala varlığını sürdüren- kültür-sanat ikliminin geleceğe miras kalarak tekrar bu alanda üretim yapılabilmesini sağlamak adına zor şartlar altında mücadele ederek tutunmaya çalışıyor. Buradan bakıldığında, Beyoğlu'ndaki kültürel üretimin güçlendirilerek devamlılığının sağlanması hem Beyoğullular hem de İstanbullular için büyük önem taşıyor. Bunu sağlayabilmek için de ilçedeki köklü kültür mekanlarının desteklenmesinin yanı sıra Beyoğlu'ndaki özgün kültür-sanat belleğinin izini takip ederek kültürel üretimi sürdürmeye çabalayan küçük ölçekli sanat kurumlarıyla bağımsız sanat üreticilerinin de desteklenmesi gerekiyor.

Beyoğlu'nun somut olmayan kültürel mirasının bir parçası olan hafızaya dair yaşanan bu sorunların yanı sıra genel olarak kültürel mirasın korunamamasının bir diğer sebebi de planlama, tasarım ve işlevlendirme süreçlerinin kentsel ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenmemesidir.

Tahribat, Metruklaşma ve Miras Alanlarının Korunması

İstanbul'daki tescilli somut kültür varlıklarının yoğunlaştığı ilçeler açısından Beyoğlu, Fatih'in ardından 2. sırada geliyor. Beyoğlu, yoğun ve çeşitli kültürel miras alanlarına ve yapılarına sahip olmasının yanında tescilli yapıların fonksiyon kullanımları açısından da farklılıklar gösteriyor. Bu kullanımlar arasında eğitim ve sağlık donatıları, askeri alanlar, kamu kurumları, sanayi alanları, iskele/rıhtım alanları, ticaret, ticaret - turizm ve turizm, ticaret-konut kullanımlı yapıların yanı sıra kültürel tesis alanları, kültürel tesis -ticaret alanları, kültürel tesis-konut alanları, sosyal tesisler, kilise, camii, sinagog yapıları ile işlevsiz yıkıntı ve inşaat alanları öne çıkıyor.

Beyoğlu'nda 6119 adet tescilli yapı bulunuyor.

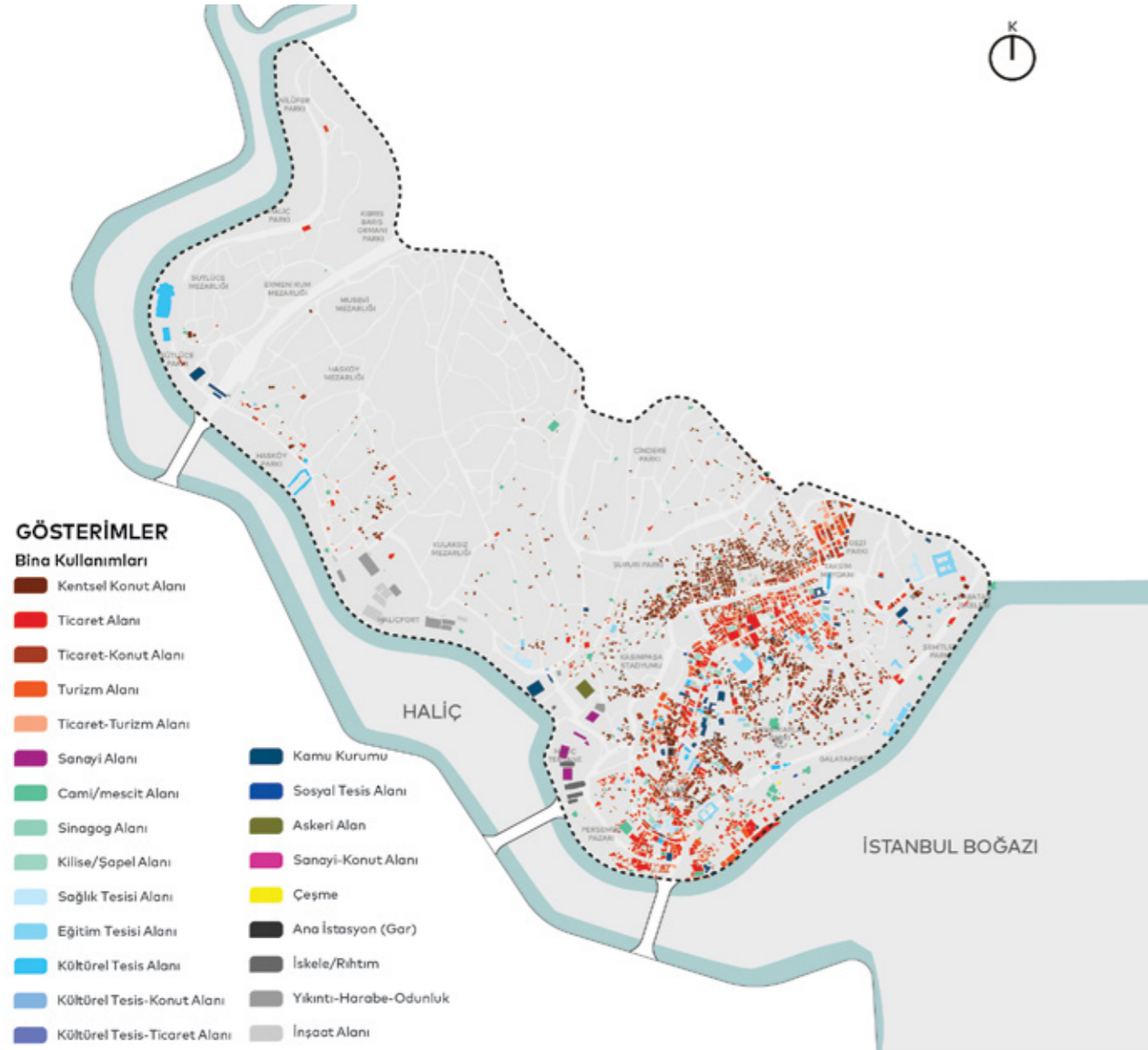

%0,23'ü	Sosyal Tesis
%0,11'i	Sanayi Alanı
%5,70'i	Boş (Metruk)

Tescilli yapıların ağırlıklı olarak konut, ticaret ve karma kullanım (konut+ticaret) amacıyla kullanıldığını görüyoruz. Bunun yanı sıra turizm ve turizm-ticaret fonksiyonunun da tescilli yapıların kullanımında önemli bir alan kapladığı görülüyor.

Tescilli yapıların korunması için yoğun kullanımın olduğu fonksiyonlar öncelikli olmak üzere, bu kullanımların aynı zamanda deprem riski taşıyan binaların bulunduğu alanlarla birlikte değerlendirilmesi gerekiyor. Bu noktadan bakıldığında, Beyoğlu'nda konut alanları başta olmak üzere tahribat ve metruklaşma sorunlarının bulunduğu fark ediliyor. En yoğun metruklaşmanın bu bölgedeki konut alanlarında bulunmasının yanında konut+ticaret, ticaret, ticaret+turizm ve turizm işlevli yapılarda da, konut alanları kadar olmasa da tahribat riskinin olduğu göze çarpıyor.

Konut ve ticaret fonksiyonlu olmasından ötürü tescilli yapıların yoğun olarak kullanıldığı, bakım-onarım ve restorasyon ihtiyacı bulunan ve cemaat mirasının da yoğunlaştığı bölgeler olan Tarlabası-Dolapdere, Galata (Müeyyetzade Mahallesi) ile Kuloğlu ve Firuzaga Mahalleleri'nde toplamda; konut fonksiyonlu 151 adet riskli, 648 adet orta derecede riskli ve 716 adet iyi durumda olan yapı bulunuyor. Bununla birlikte ticaret fonksiyonlu yapıların 64 tanesi riskli, 355 tanesi orta derecede riskli, 580 tanesi de iyi durumda iken turizm işlevli yapıların sadece 4 tanesi riskli, 32 tanesi orta derecede riskli, 179'u da risksiz kategorisinde

Beyoğlu'ndaki Tescilli Yapıların Fonksiyon Dağılımı

bulunuyor. Ayrıca, konut+ticaret işlevi olan karma kullanımlı yapıların da 6'sı riskli durumda iken 324 tanesi orta derecede riskli ve 539 adeti de risksiz tescilli yapı olarak göze çarpıyor. Yine, turizm+ticaret fonksiyonlu karma kullanılan yapıların 2 tanesi riskli, 31 tanesi orta derecede riskli ve 79 tanesi de risksiz tescilli yapı kategorisine giriyor.

Bu doğrultuda öncelikli olarak, kentsel kullanımlar nedeniyle yoğun insan sirkülasyonunun bulunduğu bölgelerde tahribat ve metruklaşmadan kaynaklı risklerin ortadan kaldırılarak tescilli yapıların korunmasının önem taşıdığı görülüyor. Yine, tescilli yapılarda 5716 tane boş birimin 2270 tanesi konut, 1435 tanesi konut+ticaret ve 618 tanesi de ticaret yapısı olarak göze çarpıyor. Metruklaşmanın ve tahribatin önüne geçilmesi için yapıların işlevsiz bırakılmadan kent yaşamına katılarak kullanılması gerekiyor. Bu kapsamda, var olan boş birimlerin işlevlendirme ve restorasyon ile bakım-onarım çalışmaları yapılırken Beyoğlu sakinleri ve kullanıcılarının kentsel ihtiyaçları düşünülmelidir. Bu kentsel ihtiyaçlar çözümlenirken de miras yapılarının orijinal bina dokularının korunması elzemdir. Bunun yanında, metruklaşmış ya da kullanılmadığı için metruk hale gelme riski bulunan miras yapılarının koruma statüsüne alınmaması, yaya ve araç etkisiyle zarar görmesi, tarihi yapıların bölge ile uyumsuz şekilde restore edilmesi, mekan fonksiyonlarının sürekli değişmesinin yapıya zarar vermesi ile rekonstrüksiyon kararlarının koruma alanlarındaki güncel ilkelerle uyumsuz olması gibi sorunların önüne geçilmesi gerekiyor.

Bütün bu süreçlerle beraber koruma konusunda önemli bir araç olma potansiyeline sahip olan planlama ve tasarımın bu konudaki yeri düşünüldüğünde miras alanlarının kente entegrasyonunun plan çalışmalarında yeterince ön planda tutulmayarak bütünlük bir şekilde düşünülmemesi, koruma alanlarının ve kentsel tasarım uygulamalarının üst ölçekli planlarla paralellik göstermemesi, afet risk yönetim sisteminin planlama hiyerarşisinde yer almaması ve yeterli

finansal kaynak ayrılmaması gibi sorunların değerlendirilerek planlamanın rolünün daha aktif kılınması gerekliliği ön plana çıkıyor. Yine, yasal-yönetmelik boyuttaki birtakım sorunlar da en az planlama ve tasarım kadar metruklaşma sorununun çözümünü zorlaştırıyor. Yasalarda koruma konusuyla ilgili birtakım boşlukların olması, kanunlar arasında hiyerarşinin gözetilmemesi ve kanunların kendi aralarında da çelişmesi yönetim konusuna ilişkin eksiklikler arasındadır. Bunun yanı sıra yasal düzenlemelerin bölgesel bazlı bütünlük çözümlerden uzakta bulunması ve miras alanlarına yapılan işlemlerde yeterli bir denetim mekanizmasının olmaması da yönetim şekline dair mevcut durumdaki aksaklıklar arasında bulunuyor.

Koruma yaklaşımının plan, tasarım ve fonksiyonlandırma süreçleriyle paralel ilerleyememesi ile yasal-yönetmelik boyutta var olan eksiklikler bir sorun olarak göze çarparken, İstanbul'un merkezi alanında bulunması nedeniyle tüketim odaklı turizm yaklaşımından fazlasıyla etkilenen bir ilçe niteliği taşıyan Beyoğlu'nda, kültürel miras ayrıca rantabl turizm politikalarından da fazlasıyla etkileniyor.

Turizm Odaklı Kentleşmenin Kültürel Mirasa Etkileri

İstanbul için uygulanan turizm politikalarından en çok etkilenen ilçelerden bir tanesi olan Beyoğlu'nda, kültürel miras alanlarının da müdahaleci ve dönüştürücü etkiye sahip turizm uygulamalarından etkilendiği görülüyor. İstanbul'daki turizm yaklaşımının tüketim odaklı olması, hem ticaret hem de kültür-sanat hizmetlerinin daha fazla turistlere hizmet edecek şekilde dönüşmesine sebep oluyor. Bununla birlikte büyük ölçekli kentsel projeler ve yenileme alanlarında yapılan uygulamalar da turizme doğrudan veya dolaylı olarak gelir getirecek şekilde yönlendiriliyor. Galataport ve Haliçport'un otel, kruvaziyer liman ve ticari işletmelerle donatılmasının yanı sıra Taksim360'un lüks konut ve ticaret, Narmanlı Han'ın ticaret ve turizm ağırlıklı işlevlendirilmesi buna örnek olarak gösterilebilir. Yine, turizm alanı ilan edilmiş

bölgelere büyük oranda konaklama fonksiyonu yükleniyor ve bu bölgelerde hem işlevsel hem de sosyo-kültürel olarak tektipleşme meydana geliyor. Tescilli yapı verisi ile 2022 arazi kullanım verisi karşılaştırılarak yapılan analiz çalışmasına göre Beyoğlu'nda bulunan 6119 adet tescilli yapının 381 tanesinin otel olarak işlevlendirildiği görülüyor. Sivil mimari örneklerin yoğunlaştığı Tarlabası, Gümüşsuyu, Galata ve Cihangir gibi mahallelerde yer alan konutların Airbnb aracılığıyla turizm kullanımına açılması bu yapıların özgün dokusunun bozulmasına sebep oluyor. Beyoğlu'nda bulunan hanlar ve pasajlar da yine turizm baskısıyla tek işlevli otel yapılarına dönüşme eğiliminde (Bkz: Kültürel Miras ve Turizm).

Turizmin neoliberal bakış açısıyla şekillendirilerek tektipleşmesinin ilçe üzerinde olduğu kadar somut ve somut olmayan kültürel miras üzerinde de yıkıcı etkileri oluyor. Turizmin getirdiği nüfus, yapılaşma baskısı ve tüketim odaklı politikalar sebebiyle ekonomik şartların gitgide zorlaşması sonucunda yerel sosyo-kültürel dokunun kimliğinin bozulması, bina kapasitesinin artırılması ve kültürel mirası koruma yaklaşımından uzak olan büyük ölçekli kentsel projeler sebebiyle yeni yapılaşmaların, binalara eklenen katların dokusal tahribata sebep olması bu yıkıcı etkilerin başında geliyor. Ayrıca, konaklama ya da ticaret fonksiyonu odaklı gerçekleştirilen restorasyon projelerinin miras yapılarının özgün iç mekan kurgusunu tahrip etmesi ile projelerin hinterlandında kalan miras alanlarının da turizm tehdidi altında kalması riskini beraberinde getiriyor. Bununla birlikte, turizm odaklı merkezi kararların çok büyük oranda üst gelir grubuna hitap etmesiyle kullanıcı profilinin tektipleşmesi, Beyoğlu'nda var olan kültürel dokunun kaybolmasına, özgün yerel işletmelerle zanaat üretimlerinin yok edilmesine ve yerleşik nüfus ile çeşitli turist profillerinin karşılaşma alanlarının azalmasına sebep oluyor. Yine, projelerle birlikte gelen çevresel düzenlemelerin (yol düzenlemeleri gibi) tahribatlara sebep olması ile projelerin tescilli yapıları yok etmesi tehdidi de turizmin dolaylı etkileri arasında sayılabilir.

Kültürel miras alanlarında yaşanan olumsuz sonuçların temelinde, bu alanların adeta tek tipleştirilerek turizm, ticaret ve hizmet sektörlerine yönelik işlevlendirilmesi ve bu amaçla bakım-onarımlarının yapılması yatıyor.

Yasal araçlar, turizm sektörü ve onu besleyen ticaret ve hizmet sektörlerini destekler nitelikte olduğundan, miras alanlarının yenileme çalışmalarında bu fonksiyonlara öncelik verilerek planların altlığı oluşturuluyor. Tüm bunlar miras yapılarının mekan kurgusunun ve sosyo-kültürel yapısının turizm ihtiyaçları ekseninde şekillendirilmesine neden oluyor. 2005 yılında çıkarılan 5366 sayılı "Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun"un amaç ve kapsamını belirten birinci maddesi ile bu doğrultuda gerçekleştirilmiş uygulamaların, sit alanı ilan edilmiş bölgelerde, bölgenin gelişimine bağlı olarak THT işlevleri yüklenmiş alanlarda plandan bağımsızlaşan projelerin üretilmesi durumunu ortaya çıkardığı ve tüketim odaklı turizm politikalarına paralel olarak kültürel miras alanlarında yenileme çalışmalarının yapılmasının önünün açtığını görülüyor.

Mekansal yapıdan sosyal dokuya, kültür-sanat hayatından yerel ticari üretimlere kadar Beyoğlu'nun bütün kimliğinin baştan aşağıya erozyona uğramasına sebep olan neoliberal turizm anlayışı kısa vadede kar getirirse dahi uzun erimli bakıldığında kentsel yaşamın sürdürülebilirliğine ket vuruyor ve bu noktada Beyoğlu'nun, doğasında var olan çok kültürlü ve üretken dokusuna uyumlu turizm politikalarının geliştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkıyor. 2020-2024 İBB Stratejik Planı'nda İstanbul mirasına dair amaçlardan bir tanesi kültürel miras yapılarının projelendirilmesi, belgelenmesi, korunması

ve restore edilmesi olarak tanımlanıyor. Beyoğlu'ndaki miras alanlarında yapılacak işlemlerde somut ve somut olmayan kültürel mirasın organik dokusunun sosyo-kültürel ve mekansal yapısının bütünleşik bir şekilde olabildiğince korunduğu ve kentliler ile turistlerin karşılaşma alanlarının yok edilmediği bir ortamın oluşturulması gerekiyor. Bu şekilde geliştirilecek olan politikalar ve uygulamalarla hem mirasın geçmişiyle bağının koparılmadan güncel kullanımının sağlandığı hem de İstanbullulara Beyoğlu'ndan dışlamayan kent hakkı temelli dengeli turizm yaklaşımının hayata geçirilmesi önem arz ediyor.

Yasal Düzenlemeler, Plan Süreçleri ve Mekansal İşlevlerin Koruma ile İlişkisi

Koruma yaklaşımına ilişkin sorunların köklerine dair bir diğer mesele de yasal düzenlemeler, plan süreçleri ve mekansal uygulamaların kültürel miras üzerindeki etkileridir.

Bu kapsamda, Cumhuriyet Dönemi itibarıyla çıkarılan yasalar, hazırlanan planlar ve gerçekleştirilen mekansal uygulamaların Beyoğlu kültürel mirasına etkileri de bu konu başlığının alt bileşenlerinden biri oldu. Konuyla ilgili olarak aşağıdaki tabloda Beyoğlu'nu etkilemiş olan yasalar, plan süreçleri ve mekansal kararlar gösterildi. Akabinde, korumayla ilişkili yönetsel sürecin bu üç sacayağının bağlantıları kurularak bir aktarım yapıldı.

Kültürel mirasın bütün boyutlarıyla bütünleşik bir şekilde korunabilmesi için yönetsel süreçlere dair bu üç basamağın kamu yararı bağlamında şekillendirilmesi ve birbirleriyle uyumlu bir şekilde yürütülebilmesi önem taşıyor.

- 1933 ● 2290 Sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanunu - Yapılacak planların kurallarının belirtilmesi
- 1936 ● Henri Prost Planı - Gezi Parkı'nın tasarlanması - Endüstrinin Haliç'te toplanması, Haliç ve Galata'da ticaret ve konut, Taksim, Karaköy'de sosyal donatı alanları
- 1952 ● 1/5.000 Beyoğlu Ciheti Nazım Planı - Sütlüce, Rumelihisarı, Levent ve Mecidiyeköy'e kadar plan sınırı genişletilmesi
- 1956 ● 6785 Sayılı İmar Kanunu - Şehrin, günün ihtiyaçlarına uygun imar planına kavuşması amacı
- 1956 ● Menderes operasyonlarıyla, Tophane - Dolmabahçe yolunun genişletilmesi, Salıpazarı'nda antrepoların kurulması
- 1957 ● Hans Högg Planlama Çalışmaları- Haliç, Marmara ve Boğaz kıyılarının faaliyetlerinin bağlanması - Taksim-Şişli-Büyükdere yolunun, kuzey radyali olarak önerilmesi

- 1970 ● Beyoğlu 1.Etap Uygulama İmar Planı- Kamulaştırma faaliyetleri, yol-kavşak düzenlemeleri, büro-ticaret işlevleri
- 1971 ● Büyük İstanbul Nazım Plan Bürosu Çalışmaları - 1/25.000 Nazım Planı - Beyoğlu zonu için plan önerisi geliştirilmiştir
- 1972 ● 1982 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu
- 1973 ● Beyoğlu 2.Etap Uygulama İmar Planı - Kamulaştırma faaliyetleriyle yol ve kavşak düzenlemeleri, büro ve ticaret işlevlerinin yüklenmesi
- 1977 ● Beyoğlu - Şişhane - Taksim 3.Etap İmar Planları - Kamulaştırma faaliyetleriyle yol ve kavşak düzenlemeleri, büro ve ticaret işlevlerinin yüklenmesi
- 1980 ● 1/5.0000 İstanbul Metropolitan Alan Nazım Planı - Beyoğlu için MİA işlevi
- 1982 ● Karaköy-Azapkapı Uygulama İmar Planı - Kamulaştırma faaliyetleriyle yol ve kavşak düzenlemeleri, büro ve ticaret işlevlerinin yüklenmesi
- 1983 ● 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu
- 1985 ● 3194 Sayılı İmar Kanunu - Plan hiyerarşisini ve kamu yararı ilkesini düzenleyen kanun
- 1986 ● Tarlabası yıkımları - Yol güzergahındaki tarihi binaların yıkılması

- 1990 ● Tarlabası-İstiklal Caddesi Ulaşım Kullanım ve Koruma Planı - Turizm, ticaret, hizmet fonksiyonları
- 1992 ● 1/5.000 Beyoğlu 1.Etap Revizyon İmar Planı - Turizm, ticaret, hizmet fonksiyonları
- 1993 ● Beyoğlu Kentsel Sit Alanı İlanı - Geçici yapılaşma koşullarının uygulanması
- 1994 ● 1/5.000 - Dolapdere - Piyalepaşa ve Bulvarları Çevresi Nazım İmar Planları-Turizm, ticaret, hizmet fonksiyonları
- 1995 ● İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım Planı-Pera ve Galata bölgelerinin tarihi ticaret, hizmet ve turizm alanları olarak belirtilmesi
- 1995 ● Haliç Tersanesi ile Aynalıkavak Tarihi Sit Alanı'nın ilan edilmesi
- 2004 ● 5226 sayılı kanun - 2863'te değişiklikler yapılması - Koruma amaçlı imar planı tanımının yasallaşması - Analiz ve işlevler birlikte yenileme alanlarının ve projelerinin de tanımlanması
- 2005 ● 5366 sayılı kanun - Sit alanı ilan edilmiş bölgelerde, "bölgenin gelişimine bağlı olarak" THT işlevleri yüklenmiş alanlarda plandan bağımsızlaşan projeler üretilmesi durumu
- 2006 ● Tarlabası Bölgesi, Bedrettin Mahallesi, Beyoğlu Belediye Başkanlığı Binası ve Çevresi, Tophane, Galata Kulesi ve Çevresi, Cezayir Çıkmazı ile Cercle D'Orient Binası ve Emek Sineması'nı içeren yapı adasının yenileme alanı ilan edilmesi

- 2009 ● 1/1.00000 İstanbul Çevre Düzeni Planı- Beyoğlu'nun, geleneksel merkez olarak MİA içinde yer alması
- 2010 ● Perşembe Pazarı Bölgesi'nin yenileme alanı ilan edilmesi
- 2010 ● Okmeydanı Tarihi Sit Alanı'nın ilan edilmesi
- 2010 ● Beyoğlu KANİP'in onaylanması
- 2012 ● 6306 sayılı kanunun ilan edilmesi
- 2012 ● Beyoğlu ve Şişli İlçesi Okmeydanı Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı ve Etkileşim Geçiş Alanı NİP'in onaylanması
- 2014 ● Perşembe Pazarı Bölgesi'nin yenileme alanı ilan kararının iptal edilmesi
- 2016 ● Okmeydanı'nın riskli alan ilan edilmesi
- 2017 ● Perşembe Pazarı Bölgesi'nin tekrar yenileme alanı ilan edilmesi
- 2018 ● Beyoğlu KANİP kısmi iptal kararı
- 2020 ● Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Çalışmaları

Plan Süreçleri, Yasal Düzenlemeler ve Mekansal İşlevler

1933 yılı itibarıyla yasal düzenlemelerle birlikte gelen plan süreçleri ve Beyoğlu'nda mekanlara yüklenen fonksiyonlara bakıldığında 2290 Sayılı Belediye Yapı ve Yollar Kanunuyla birlikte planlara dair kurallar çerçevesine geçilmesi ve akabinde 1936 yılında Henri Prost Planı aracılığıyla birkamusal açık alan olarak Gezi Parkı'nın tasarlanması, zonlama metoduyla Taksim ve Karaköy'de sosyal donatı alanlarının oluşturulması ile endüstrinin Haliç'te toplanması, Haliç ve Galata'da da ticaret ile konut alanlarının konumlandırılması aracılığıyla modern anlamda planlama sürecinin başlatıldığı göze çarpıyor. 1950'li yıllarda başlayan sürece bakıldığında da 1952 senesinde hazırlanan 1/5.000 ölçekli Beyoğlu Nazım Planı ile birlikte Sütluçe, Rumelihisarı, Levent ve Mecidiyeköy'e kadar plan sınırının genişletilmesi kararı, ardından 1956'da 6785 Sayılı İmar Kanunu'nun çıkarılması ve akabinde Menderes operasyonlarıyla Tophane-Dolmabahçe yolunun genişletilmesi ile Salı Pazarı'na antrepoların kurulması, 1957-1969 yılları arasında yapılan planlama çalışmalarında Haliç, Marmara ve Boğaz kıyılarının faaliyetlerinin bağlanması, Taksim-Şişli-Büyükdere yolunun kuzey radyali olarak önerilmesi, Dolmabahçe-Tophane Planı, Dolapdere İmar Planı ve Tophane-Karaköy Uygulama İmar Planı aracılığıyla gerçekleştirilen kamulaştırma faaliyetleriyle yol ve kavşak düzenlemelerinin yapılması, planlama politikaları aracılığıyla şehrin sınırlarının büyütülmesine öncelik verildiği anlaşılıyor. Her ne kadar 1958 yılında Luigi Piccinato'nun planlama çalışmalarında Beyoğlu'nda yoğunluğun artırılmaması amaçlansa da 1950'li ve 1960'lı yıllar arasında şehir sınırlarının genişletilmesi anlayışına paralel olarak gerçekleştirilen imar uygulamaları kapsamındaki yol ve kavşak düzenlemeleri, yoğunluğu artırmama kararına baskın geliyor ve dönemin mekansal düzenlemelerinin karakterini oluşturuyor.

1970-1990 yılları arasındaki dönemde çıkarılan kanunlara ve akabinde hazırlanan planlara bakıldığında da neoliberal kent politikalarının etkilerinin daha da yoğunlaştığı mekansal kararların ilerlemeye başladığı görülüyor. 1970 ve 1977 aralığında Beyoğlu için hazırlanan Beyoğlu 1.Etap Uygulama İmar Planı, Büyük İstanbul Nazım Planı Bürosu Çalışmaları, Beyoğlu 2.Etap Uygulama İmar Planı, Beyoğlu-

Şişhane-Taksim 3.Etap İmar Planlarının etkisiyle -önceki dönemlerde de var olan- kamulaştırma faaliyetleri ve yol düzenlemeleri de hız kazanırken ticaret ve büro fonksiyonları da burada yer edinmeye başlıyor. Bu süreçlerle birlikte 1980 yılında hazırlanan 1/5.0000 İstanbul Metropolitan Alan Nazım Planı'nda da '70'li yıllarda alınan bu mekansal kararlara paralel olarak Beyoğlu'na merkezi iş alanı işlevinin yüklendiği görülüyor. Ayrıca 1972 yılında çıkarılan 1982 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu da İstanbul'da turizm sektörünün yaygınlaşmasının yasal altlığını oluştururken Beyoğlu'na yüklenen büro ve ticaret fonksiyonlarıyla da turistik faaliyetlerin bu ilçede yaygınlaşmasının destekleneceğinin emareleri o dönemden gösterilmeye başlanıyor. Bu bağlamda, 1982 yılında hazırlanan Karaköy-Azapkapı Uygulama İmar Planı'yla da aynı şekilde ulaşım ve ticarete ağırlık verilen plan kararları alınması söz konusudur. Bu noktaya kadar Beyoğlu'nda hem yasal düzenlemelerde hem de mekansal kararlarda kültürel mirası korumanın ön planda tutulmadığı anlaşılıyor. Neoliberal ekonomi politikalarının hız kazandığı bu dönemde çıkarılan 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile yasal olarak korumaya, 1985 yılında da 3194 sayılı İmar Kanunu ile plan hiyerarşisini ve kamu yararı ilkesini düzenlemeye dair önemli bir adım atılmış olsa da '86'da gerçekleştirilen Tarlabası yıkımları nedeniyle alanda bulunan birçok tarihi yapı yıkılmış, özellikle iç göçle gelen ve Tarlabası'nda hayat kurmuş olan Beyoğlu'nun dezavantajlı sakinlerinin de yaşam alanları ellerinden alınmış oldu. Bu noktada, hem mirasın korunmasının hem de kamu yararı ilkesinin göz ardı edildiği görülüyor. Bunun akabinde 1990 yılında hazırlanan Tarlabası-İstiklal Caddesi Ulaşım Kullanım ve Koruma Planı ile 1992'de düzenlenen 1/5.000 Beyoğlu 1.Etap Revizyon İmar Planı kapsamında bu bölgeye getirilen turizm, ticaret ve hizmet fonksiyonları da tüketim odaklı ekonomik kararların miras koruma ve kamu yararının önüne geçtiğini gösteriyor.

Beyoğlu'nda tarihi kültürel değerlerin yoğunlaştığı bölgenin 1993'te kentsel sit alanı ilan edilmesiyle, bu alanda koruma planlarının hazırlanması olanaklı hale geldi. Kentsel sit alanı olarak ilan edilen yerlerde uygulamaya ilişkin geçici çözümler

için geçici yapılaşma koşulları uygulandığından dolayı, uzun süre plansız kalan alan, bu koşulların etkisiyle gelişmiş oldu. 1994 yılında hazırlanan 1/5.000 Dolapdere - Piyalepaşa Bulvar ve Çevresi Nazım İmar Planlarında bölgeye turizm, ticaret ve hizmet fonksiyonlarının atanması ile 1995 yılında İstanbul Metropolitan Alan Alt Bölge Nazım Planı'nda Pera ve Galata bölgelerinin ticaret, hizmet ve turizm alanları olarak belirtilmesi de koruma yaklaşımının yasal süreçlere rağmen somut ve somut olmayan miras değerleri baz alınarak bütünlüklü bir şekilde benimsenmediğini gösteriyor. Ayrıca, ticaret ve turizm yoğunluklu uygulamalarla özgün dokunun bozulmasının önü açılıyor. 1995 yılında Haliç Tersanesi ile Aynalıkavak Tarihi Sit Alanları ilan edilse de şu anda Haliç Tersanesi'nin kolektif belleğini oluşturan parçalardan biri olan eğitim işlevi kaybolmuş, üretim, lojistik ve istihdam işlevleri ise yok olma tehdidi altındadır. 2000'li yıllara gelindiğinde ise 2863 sayılı kanunda değişiklikler üreten 5226 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Koruma Amaçlı İmar Planı tanımı yasallaşıyor. Bunun yanında yenileme alanları ve buna bağlı projeler de bu kanunla tanımlanıyor. 2005 yılında çıkarılan 5366 sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun ile sit alanı ilan edilmiş yerlerde "bölgenin gelişimine bağlı olarak" THT işlevleri yüklenmiş alanlarda plandan bağımsızlaşan projeler üretilmesi durumunun yasal çerçeveye oturtulduğu görülüyor. Buna paralel olarak yasalarla birlikte sit alanı için hazırlanacak olan plandan bağımsızlaşarak ticaret ve turizm odaklı mekansal gelişmelere açık hale getirilen miras alanlarının tahrip edilebilmesinin yolunun açıldığı ilçelerden biri de doğal olarak Beyoğlu oldu. Öyle ki, 2006 yılında Beyoğlu Kentsel Sit Alanı içerisinde bulunan "Tarlabası Bölgesi, Bedrettin Mahallesi, Beyoğlu Belediye Başkanlığı Binası ve Çevresi, Tophane, Galata Kulesi ve Çevresi, Cezayir Çıkmazı ile Cercle D'Orient Binası ve Emek Sineması"nın içeren yapı adasının yenileme alanı ilan edilmesi kararları bu yasal altlığa uygun bir şekilde hazırlanmış oldu. Buna paralel olarak da miras alanlarının ticaret, hizmet ve turizm işlevleriyle yenilenmesinin önü açıldı ve mekansal

müdahalelerin yapıldığı alanlarda sosyal doku, mekanların orijinal fiziksel dokusu ve toplumsal hafızadaki yerini yok sayarak gerçekleştirildi. Bir örnekle açıklamak gerekirse; bu yenileme alanlarının içerisinde uygulamaya konu olan ve çok ses getiren bir örnek olarak Emek Sineması ve Cercle D'Orient Kompleksi'nin "Emek Bizim İstanbul Bizim Platformu"nun çağrısı ile yüzbinlerce İstanbullu'nun çabalarına ve mücadelelerine rağmen toplumsal hafızada bir kültür odağı olarak önemli yeri bulunan bu kompleks için yenileme alanı bazlı hazırlanan proje durdurulmadı ve Beyoğlu'nun atardamarı niteliğindeki bir kültür-sanat mekanı tüm değerleriyle yok edildi. 1970'li yıllardan itibaren -tüm sosyal, mekansal ve kültürel değerleriyle- katlanarak ticaret, hizmet ve turizm sektörlerinin baskısı altında kalan Beyoğlu, 2009'da çıkarılan 1/1.00000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nda da merkezi iş alanı olarak belirlendi.

2010'lu yıllara bakıldığında, Perşembe Pazarı Bölgesi'nin yenileme alanı ilan edilmesi, Okmeydanı Tarihi Sit Alanı'nın ilanı, Beyoğlu Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nın onaylanması yönetsel süreçler açısından önem arz ediyor. Okmeydanı'nın tarihi sit alanı ilan edilmesiyle Beyoğlu Koruma Amaçlı İmar Planı'nın ilk bakışta korumaya yönelik önemli adımlar olduğu düşünülse de Beyoğlu KANİP kararlarının yine tarihi alanda THT işlevleriyle korumayı öngörmesi, sit alanı içerisinde yenileme alanlarının tanımlanmış olması gibi sebeplerden ötürü esasında miras alanlarının tahrip edilmesi riskini doğurdu. Okmeydanı'nda tarihi sit alanının ilan edilmesinin ardından 2012 yılında ise 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un ilanı ile Beyoğlu ve Şişli İlçesi Okmeydanı Tarihi Sit Alanı Koruma Amaçlı ve Etkileşim Geçiş Alanı Nazım İmar Planı onaylandı, 2016 yılında ise Okmeydanı afet riskli alan olarak ilan edildi ve mahalle sakinlerinin uzun yıllardır süregelen mücadelesine rağmen bugün içinde yaşayanları yerinden eden projenin uygulanmasına başlanarak sosyal ve kültürel dokunun yok edilmesine yol açan müdahaleler yapıldı. 2010 senesinde yenileme alanı ilan edilmiş olan Perşembe Pazarı Bölgesi'nde ise bir süre sonra bu karar kaldırıldı ancak; 2017 yılında tekrar

yenileme alanı kararı verildi. Yine, mahalle derneklerinin ve meslek odalarının mücadelesiyle, ticaret, hizmet ve turizm odaklı işlevlerin Beyoğlu'nda kamu yararına uygun olmadığı gerekçe gösterilerek 2018 yılında idare mahkemesi tarafından kısmi iptal kararı verildi. Bu doğrultuda, Beyoğlu Kentsel Sit Alanı için yeniden plan çalışmaları yapılması görülüyor. Buna paralel olarak yasalarla sadece sit alanında değil ilçenin tamamında bütünlüklü bir planlama anlayışının geliştirilmesi ve sorunlara kapsamlı çözümler üretilebilmesi adına 2020 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından Beyoğlu Mekansal Strateji Planı çalışmalarına başlandı.

Beyoğlu'nun yasalar, plan kararları ve mekansal kararlar üzerinden ilerleyen kentsel gelişim tarihinde miras korumanın ve kamu yararının büyük oranda gerçekleştirilemediği görülüyor. Bunun ardında ise rantabl ekonomi politikaları doğrultusunda kent mekanının düzenlenmesi yatıyor. Bu anlayış kapsamında kentin sosyal, ekonomik, kültürel ve mekansal değerleriyle yaşayan bir organizma olarak görülmemesi hem somut ve somut olmayan koruma algısını zayıflattı hem de sosyal yapı içerisindeki dezavantajlı grupların mahallelerinden dışlanmalarına sebep oldu. 1986 yılındaki Tarlabası yıkımları ve 2010 yılında yine Tarlabası'nda gerçekleştirilen Taksim360 Projesi bu konunun tipik örneklerindedir.

Miras alanları korunurken sadece fiziksel yapı bazında düşünülmemesi gerektiği, bu alanda yaşayan kırılgan gruplar ve kullanıcılar da ele alınarak plan kararlarının oluşturulmasının gerekliliği açık bir şekilde göze çarpıyor.

Hak Temelli ve Bütünleşik Koruma

Elhamra Sineması¹⁰⁹

Kültürel mirası baz alan koruma yaklaşımının bir insan hakkı şeklinde değerlendirilmesi ve bu doğrultuda somut ve somut olmayan kültürel mirasın faydalarından dünya üzerindeki bütün toplumların yararlanmasıyla ilgili olarak, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 27. maddesinde ve uluslararası alanda kültürel mirasın korunmasıyla ilgili çalışmalar yapan "Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS)'nin" 70. yılında yayınladığı "Buenos Aires Bildirgesi"nde çeşitli tanımlamalar yapıldığı görülüyor. Yapılan tanımlamalarla somut ve somut olmayan kültürel mirasa referanslar veriliyor ve bu bağlamda konuyla ilgili hak temelli yaklaşımlar destekleniyor.

Bu yaklaşımla, kültürel mirasın tanımlanma ve yorumlanma biçimi, halklarla güçlü bağlar kurulması ve hatta mirasın yönetim süreçlerine bireylerin aktif katılımının desteklenmesi gerekliliğinden bahsediliyor. Ayrıca, İstanbul

için geliştirilmiş olan Vizyon 2050 Strateji Belgesi'nde de kültürel mirasın korunabilmesi için bütünleşik bir yaklaşımın gerekliliğinden bahsedilirken yasal-yönetimsel süreçlerin eşgüdümünün yanı sıra çeşitli sivil oluşumlarla da işbirlikleri geliştirilerek hak temelli, katılımcı ve izlenebilir yönetim sistemlerinin kurulmasının önemi vurgulanıyor. Bu bakış açısı doğrultusunda, Beyoğlu'nun kültürel mirasına dair hak temelli yaklaşımın ele alınması ve ilçe özelinde konunun spesifikleştirilmesi için öncelikli olarak Beyoğlu'ndaki mevcut durum değerlendirildi ve bu yaklaşımın uygulanabilirliğine dair ihtiyaçlar ortaya kondu.

Beyoğlu'nun özgün kimliksel dokusunun temelini oluşturan çok kültürlü sosyal yapının bozulmasının temelinde esas olarak kültürel mirasın sosyal adaleti gözetilen ve kent hakkını baz alan bir yaklaşımla ele alınmaması bulunuyor. Bu kapsamda, çok katmanlı sosyal dokunun bileşenleri olan

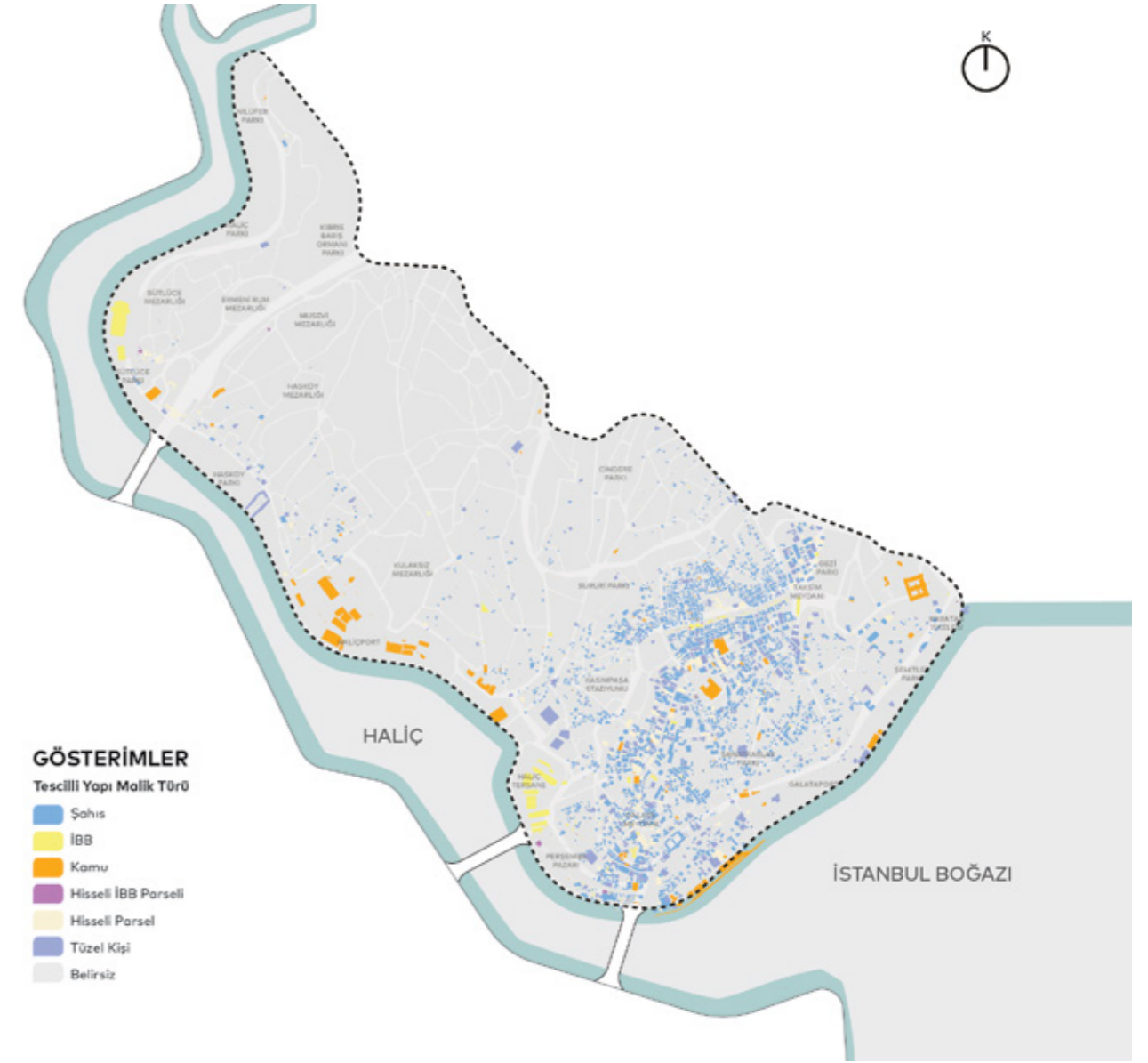
Beyoğlu sakinleri, sivil toplum kuruluşları ve kullanıcıların tamamının düşünülerek miras alanlarının korunması gerektiği görülüyor. Sosyal yapının çeşitliliği ve paralelinde gelişen kültürel dokunun canlılığının sürdürülebilirliği, içerisinde var olabildiği somut kültürel miras alanlarının kullanılabilir kılınarak kent yaşamıyla entegrasyonundan geçiyor. Miras alanlarının kamusalının bulunmaması, görünürlüğünün çok düşük olması, bakımsız bırakılarak kaderine terk edilmesi ve metruklaşarak deprem açısından gitgide riskli hale gelmesi gibi sebepler miras alanlarının kaybedilmesine neden oluyor. Bu projeler karşısında kentsel toplumsal hareketlerin bel kemiğini oluşturan sivil toplum inisiyatifleri, mahalle bazlı oluşumlar ve meslek odalarının verdiği mücadeleler de kültürel miras alanlarının, toplumsal fayda amacıyla kentlilerin ihtiyaçlarına uygun ve kent dokusuna sadık kalınarak değerlendirilmesi gerekliliğini vurguluyor ve kamu yararı odaklı koruma yaklaşımını toplumsal bir talep olarak öne çıkarıyor.

Ayrıca, tüketim odaklı turizm baskısı da Beyoğlu'nda somut olmayan kültürel miras değeri olarak öne çıkan özgün yerel işletmelerle küçük ve orta ölçekli tiyatrolar, sinemalar, müzeler, yaratıcı sektörler ve görsel sanatlar gibi kültür-sanat mekanlarının kapanmasına ve/veya kentsel hizmetlerden yeterince faydalanamamasına yol açıyor. Neoliberal tüketim biçimine paralel şekilde yenileme alanı ilan edilerek turizm, ticaret ve hizmet odaklı kullanımlara göre tasarlanan Taksim 360, Narmanlı Han Restorasyon Projesi gibi mekansal müdahalelerde plan kararlarının da aynı şekilde turizm, ticaret ve hizmet fonksiyonlarının önünü açması, miras yapılarının özgün dokularının bozulmasına ve bu dokuya hayat veren sosyal, ekonomik ve kültürel yapının dağılmasına sebep oluyor. Bunun yanı sıra, ilçede gerçekleştirilen Galataport ve Haliçport gibi büyük ölçekli projeler de tarihi dokunun yok olmasına ve mirasın toplumla bağının kesilmesine neden oluyor. Bu projeler karşısında kentsel toplumsal hareketlerin bel kemiğini oluşturan sivil

toplum inisiyatifleri, mahalle bazlı oluşumlar ve meslek odalarının verdiği mücadeleler de kültürel miras alanlarının, toplumsal fayda amacıyla kentlilerin ihtiyaçlarına uygun ve kent dokusuna sadık kalınarak değerlendirilmesi gerekliliğini vurgulayarak kamu yararı odaklı koruma yaklaşımını toplumsal bir talep olarak öne çıkarıyor.

Hak temelli koruma biçimine ilişkin önemli konu başlıklarından bir tanesi de miras konut alanları. Özellikle cemaat mirasının yoğunlaştığı Tarlabası - Dolapdere Bölgesi'nde, konut niteliğindeki miras yapılarında yoğun olarak yaşanan metruklaşma barınma problemlerini de beraberinde getiriyor. Metruk yapıların yoğunlaştığı bu bölgede aynı zamanda Beyoğlu'nun sosyal ve ekonomik açıdan en dezavantajlı grupları yaşıyor. Buradan bakıldığında, metruklaşmaya paralel olarak kırılabilirliğin da yükselişe geçtiği bu alanlarda tarihi yapıların, özgün fiziksel dokusu dikkate alınarak kamusal nitelikler üstlenebilecek tasarımlarla ve işlevlerle desteklenmesi gerektiği görülüyor. Başta metruklaşmış ve deprem riski taşıyan miras konut alanları olmak üzere Beyoğlu'ndaki işlevsiz miras yapılarının mülkiyet sorunlarından dolayı kamu yararına kullanılmaması gibi durumlar da Beyoğlu'nda hak temelli koruma yaklaşımının uygulanmasının önündeki engellerden bir tanesi. Mülkiyet sorunlarının başında mülkiyetin belirsizliği, kamu mülklerinin oranının az olması, şahıs mülkleriyle ilgili iki taraflı fayda sağlayacak koşulların oluşmaması geliyor.

Beyoğlu'ndaki tescilli kültürel miras yapılarının mülkiyet durumuna bakıldığında 5978 yapıdan 267 tanesinin İBB mülkü (%4,46), 575 adedinin hisseli parsel (%9,62), 200 tanesinin kamu mülkü (%3,34), 34 adedinin hisseli İBB parseli (%0,56), 984 tanesinin tüzel kişi (%16,46), 3849 adedinin de şahıs mülkü (%64,38) olduğu görülüyor. Bununla birlikte 69 tane tescilli yapının mülkiyetinin belirsiz (%1,15) olduğu göze çarpıyor.

Beyoğlu'ndaki Tescilli Yapıların Mülkiyet Durumu

Tescilli yapılardaki en yüksek mülkiyet oranı şahıslarda ve tüzel kişilerde iken kamunun elindeki mülklerin oranı oldukça düşüktür. Bu bağlamda, tescilli yapılarda hem koruma işlemlerinin gerçekleştirilmesi hem de işlevlerin kamusal kullanıma açık, herkesin faydalanabileceği şekilde düzenlenmesi için mülkiyet tipine göre finans modelleri geliştirilerek destek sağlanması ihtiyacı ortaya çıkıyor. Kent bazlı koruma yaklaşımında öne çıkan başlıklardan bir diğeri de koruma, tescil süreçleri ve sivil alan arasındaki koordinasyon eksikliğinden kaynaklanıyor.

Tescil süreçlerinden kullanıcıların haberdar olmamasının yanı sıra belirlenen koruma ilkelerinin yatay örgütlenmeleri ve katılımı destekler nitelikte olmaması da konuyla ilgili başlıca sorun alanlarını oluşturuyor. Ayrıca, kültürel mirasla ilgili katılımcı bir envanter çalışmasının yapılmaması, tescil süreçlerine ve korumaya dair bilgilendirme yapacak mahalle bazlı çekirdek ofislerin ya da gezici bilgilendirme araçlarının bulunmaması da mirasa dair farkındalığın oluşmasına engel teşkil eden eksikliklerden. Yine, miras yapılarının bakım-onarım ve restorasyon tekniklerine ilişkin işçiliğin yaygınlaştırılacağı eğitim atölyelerinin bulunmaması da kültürel mirasın geleceğe aktarımını ve toplumsal farkındalığın oluşmasını engelleyen sebepler arasında bulunuyor. Beyoğlu'nun kültürel mirasa dair sorunları, eksiklikleri ve uluslararası alanda benimsenen hak temelli koruma yaklaşımı düşünüldüğünde konuya dair üzerinde çalışılması gereken çözümlerin genel olarak;

- Kültürel miras çeşitliliğini oluşturan değerlerin, değerleri sahiplenen ve yaşatan toplulukların önceliklerinin ve ihtiyaçlarının gözetilmesi,
- Hafızanın devamlılığı için farklı kimliklerin özgürce kendini ifade edebilmesinin önündeki engellerin kaldırılması,
- Miras alanlarının tarihsel bağlamından ve kentsel ihtiyaçlardan koparılmadan korunması,
- Miras koruma uygulamalarına ait finans kaynaklarının öncelikli olarak kamusal ihtiyaçlara göre kullanılması,

- Mirastan gelecek faydanın hakkaniyetli bir şekilde tüm toplumla paylaşılması ve mirasa dair farkındalığın artırılması,
- Koruma ve yönetim süreçlerine geniş toplum kesimlerinin dahil edilebildiği yöntemlerin geliştirilmesi olarak öne çıkıyor.

Beyoğlu'nu özgün kılan ve geçmişin izleri olarak kabul edilebilecek miras alanları; ihtiyaçlara cevap vermeyen planlar, uygulamalar, parçalı çözümler ve büyük ölçekli projeler nedeniyle kaybolma tehdidi altında. Kültürel miras alanlarının bütünleşik değerlendirilmemesi, büyük ölçekli turizm yatırımlarının ve diğer projelerin kültürel mirasa zarar vermesi, toplumsal hafızanın kaybolması ve kültürel mirasın korunması için ihtiyaç duyulan yasal yönetsel süreçler ile finansal kaynak yetersizliği temel sorunlar olarak görülüyor.

Hatırlayan Beyoğlu teması kapsamında öncelikle genel olarak Beyoğlu'nun tarihsel süreci, bu sürece paralel olarak gelişen somut ve somut olmayan miras değerleri, bu değerlerin tescil durumları, yönetsel süreçler ve bu süreçlerin mirasın korunması üzerindeki etkileri üzerine kısa bir bilgilendirme yapıldı. Akabinde, geçmişten günümüze kentsel belleğin önemli bir mekanı olan ilçede, buradaki kent kimliğine özgü hafıza türleri kategorize edilerek aktarıldı. Ardından, miras alanlarıyla ilgili bir başka önemli başlık ve aynı zamanda da sorun alanı olan tahribat ve metruklaşmadan bahsedildi.

Bunun yanı sıra özellikle son yıllarda kültürel mirası her boyutuyla tehdit eden turizm odaklı politikalar ele alındı. Ayrıca, koruma ve işlevlendirme konusunun en temel basamaklarından biri olan yönetsel süreçlerden yasal düzenlemeler, plan süreçleri ve mekansal işlevler değerlendirildi. Son olarak, Beyoğlu'ndaki koruma yaklaşımının bu ilçenin sosyal ve kültürel dokusunu oluşturan mahalle sakinleri ile İstanbullular olduğunun unutulmaması ve miras alanlarının iyileştirilerek işlevlendirilirken hem içinde yaşayanlar ve bu alanları kullananlar düşünülerek hem de özgün fiziksel dokuya zarar verilmeden hak temelli koruma politikaları doğrultusunda restorasyon, bakım-onarım ve işlevlendirme çalışmalarının yapılması gerektiğine değinildi.

Bu kapsamda; Beyoğlu'nun mirasına ve değerlerine dair mevcut durumda var olan bu sorunların çözülmesi, yüzyıllar içerisinde katman katman eklenerek ilerleyen ve günümüz Beyoğlu'unun var oluşuyla işleyişinin kurulmasına sebep olan bu kimliksel değerlerin yaşatılabilmesi, **"Korunan ve Yaşatılan Çok Kültürlü Miras"** politikası altında ele alındı.

Beyoğlu'nun Gelecek İçin Bir Planı Var

03

Beyoğlu hafızasının her katmanına sahip çıkacak.

Buradan geçen herkesin, her kültürün, her topluluğun izleriyle zenginleşecek. Taksim Meydanı, İstiklal Caddesi, Tarlabası, Kasımpaşa, Piyalepaşa, Hasköy, Sütlüce, Okmeydanı ve Beyoğlu'nun tüm meydanları, tüm mahalleleri geçmişin izleri, geleceğin hayalleri ile yaşayacak, kaybettiklerimizi ve kazandıklarımızı unutmayacağız. Beyoğlu'nun her sokağı bir rota, bir keşif, bir öğrenme alanı olacak. Tüm özgün değerleri yaşayacak.

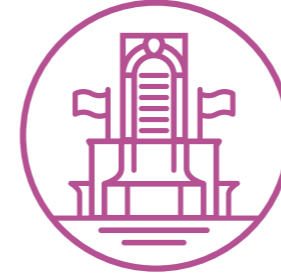
Değer üretmeye devam edecek.

Üretim mirası teknoloji ile gelişerek geleceğe taşınacak. Beyoğlu turizmle değerlerini kaybetmeyecek, tersine turizmle değerlerini koruyacak, beslenecek, kazanacak. Beyoğlu civil civil eğlence hayatının kalbi olmaya devam edecek. Beyoğlu'nda yaşayan herkes yeteneğine uygun güvenceli iş imkanlarına, kendini geliştirme olanaklarına sahip olacak. Zanaatkarlar, esnaflar, yaşayanlar birbirine destekle, birlikte kalkınacak. Yaratıcı üretim Beyoğlu'ndan yayılacak.

Çeşitliliğin, özgürlüğün ve yaratıcılığın merkezi olacak.

Dünyanın her yerinden sanatçıların, fikir insanlarının, bilim insanlarının ve eğlence dünyasının buluşma alanı olacak. Sinemacılar, tiyatrocular, dansçılar, ressamlar, fotoğrafçılar, müzisyenler, heykeltıraşlar ve tüm sanatçılar için karşılaşma ve ortak üretim mekanı olmaya devam edecek. Bağımsız sanatçılar güvenle, gelecek kaygısı olmadan, korkmadan ve özgürce üretecek. Sanat, bilim, kültür Beyoğlu mahallelerinin tamamına yayılacak. Özgür ve yaratıcı ifade ortamı Beyoğlu'ndan geçen herkesi etkileyecek.

Hak mücadelesinin merkezi Beyoğlu, bu özelliğini sürdürecektir.

Türkiye Beyoğlu'ndan çıkan sesleri duydukça daha demokratik, daha mutlu, daha adil bir ülke olacak. Toplumsal dayanışma desteklenecek, sivil toplum kentin üretiminde söz sahibi olacak. Beyoğlu'nun tüm kesimleri inanç, etnik köken, yaş, cinsiyet, cinsel yönelim, siyasi görüş, engellilik durumu fark etmeksizin yaşam olanaklarına ve karar süreçlerine aktif bir şekilde katılacak. İhtiyacı olan tüm canlılar için bakım almak ve vermek kolaylaşacak, tüm canlıların yaşam hakkının değer gördüğü bir Beyoğlu olacak. Beyoğlu'nun her paydaşı, her katmanı, her kesimi için adil bir paylaşım ve erişim olacak.

Beyoğlu'nda hepimize yer var ve hepimiz bir arada, burada huzur içinde yaşıyor, çalışıyor, dinleniyor ve eğleniyor olacağız.

Haliç ve Boğaz kıyılarında kesintisiz yürüyecek ve bisiklet kullanacağız. Mahallelerimizi birlikte sahipleneceğiz, parklarımızda bahçelerimizde bostanlarımızda birlikte üretiyor, birbirimizi tanıyor, paylaşıyor olacağız. Geleceğin çocukları her tür oyun, eğitim ve gelişme imkanını bulacak. Beyoğlu'nda trafik sorunu olmayacak, elektrikli toplu taşıma olanaklarımızla her yere gideceğiz. Meydanlarımız, parklarımız, sokaklarımızda yürümek bir keyif olacak. Herkes yürüyerek sağlık, eğitim, alışveriş, park imkanlarına erişebilecek, her mahallede en az bir anaokulu olacak. Çocuk parkları ilçe genelinde yayılacak. Beyoğlu sakinleri güvenli, sağlıklı ve sağlam konutlarda yaşayacak.

Beyoğlu iklim krizi ile savaşan, afetlere hazırlıklı bir ilçe olacak.

Beyoğlu ağaçlarını, bitkilerini, çiçeklerini koruyacak, daha fazla yeşil alan daha ekolojik bir çevre olacak. Suyunu enerjisini koruyacak. Binalar depreme dayanıklı, değişen hava şartlarına önlem almış, yangına hazırlıklı olacak. Enerji tasarrufu ortak hedefimiz olacak, karbon ayak izimiz düşecek. Altyapımız sağlam olacak. Beyoğlu'nda artık taşkınlar olmayacak. Herkes afet sırasında ne yapacağını biliyor olacak, kendini ve komşularını koruyabilecek. Sağlıklı ve ucuz gıdaya kolayca erişilebilecek.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Şeması

GÖSTERİM

YAŞAM ALANLARI

- Yerleşim Alanı
- Konut Kullanımının Korunacağı Alanlar
- Sosyal Konut Alanları
- Kiralık İşgücü Konutları
- Sosyal Hizmet Öncelikli ve Yaşam Kalitesi Artırılacak Alanlar

ÇALIŞMA VE ÜRETİM ALANLARI

- Semt Merkezleri
- Beyoğlu Atölyeleri
- Üretim Odakları
- Tekno Semt Alanı
- Bostan Alanları
- Ticaret ve Hizmetlerin Yoğunlaştığı Alanlar
- Üretim Alanları
- Niteliği İyileştirilecek Turizm Alanları
- Ziyaretçi Yönetimi Uygulanacak Alanlar
- Kültür ve Sanat Üretimini Destekleneceği Alan

KAMUSAL ALANLAR VE SOSYAL ALTYAPI ALANLARI

- Kamusal Odaklar
- Mahalle Evleri
- Ulaşım Odakları
- Hafıza Aksı
- Tasarım Yapılacak Yaya Öncelikli Akslar
- Ekolojik ve Kamusal Etkileşim Alanları
- Hafıza Mekanları ve Özgün İşletmeleri Korunarak Ortak Yönetim Modeli İle Kamusal Merkez Özelliği Geliştirilecek Alan
- Kentsel Sit Alanı (Kültürel ve Tarihi Merkez)

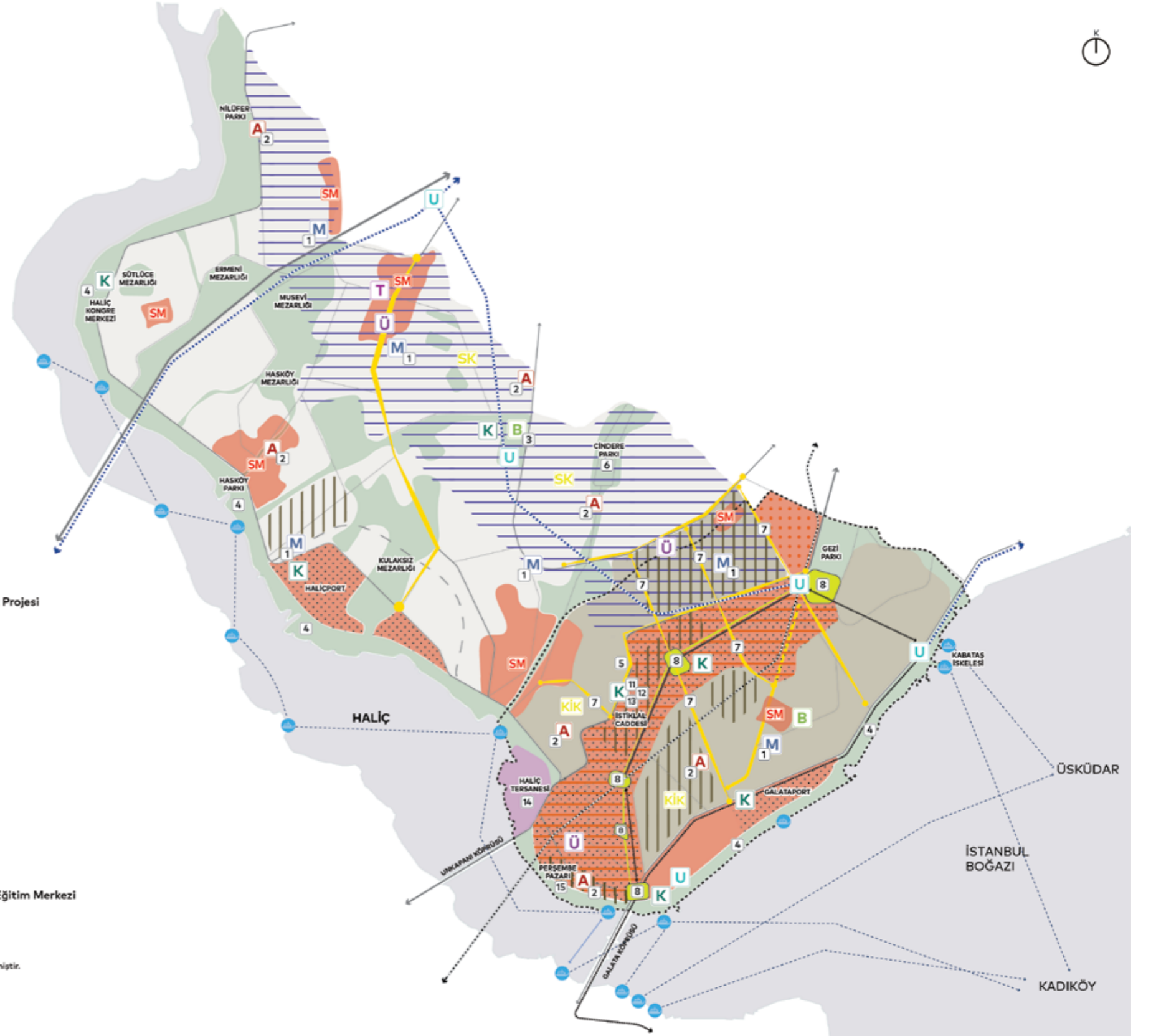
ULAŞIM

- Karayolu
- Metro Hattı
- Planlanan Metro Hattı
- Kent İçi Raylı Sistem Hattı-Tramvay
- Nostalji Tramvay Hattı
- Füniküler Hattı
- Deniz Yolu Hattı
- Öneri Deniz Yolu Hattı Bağlantısı
- İskeleler

TETİKLEYİCİ PROJELER*

- 1 Mahalle Evleri
- 2 Beyoğlu Atölyeleri
- 3 Piyalepaşa Bostanı ve Çevresi Kamusal Odak Projesi
- 4 Beyoğlu Kıyıları Tasarımı
- 5 Beyoğlu Gençlik Buluşma Noktası
- 6 Beyoğlu Afet Eğitim Parkı
- 7 Etkileşimli ve Yaya Güvenli Sokak Tasarımı
- 8 Hafıza Mekanlarının Yaşatılması
- 9 Beyoğlu Han ve Pasajlarının Yaşatılması
- 10 Tarihi Beyoğlu Çeşmelerinin Yaşatılması
- 11 Beyoğlu Enstitüsü
- 12 Beyoğlu Sanat Merkezi
- 13 Tepebaşı Sosyal ve Kültürel Merkez
- 14 Halıç Tersanesi Gemi Teknolojileri Üretim ve Eğitim Merkezi
- 15 Perşembe Pazarı
- 16 Beyoğlu Senin Sertifikasyon Sistemi Projesi

*Mekansal kararları içeren tetikleyici projeler harita üzerinde gösterilmiştir.

Beyoğlu İçin 9 Başlıkta Yol Haritası

04

Politika Başlıkları

- 01 Erişilebilir ve Kapsayıcı Sosyal Hizmet Alanları ile Bütünleşen **Nitelikli Kamusal Mekanlar**
- 02 Temel İnsan Haklarını Gözeten, **Kapsayıcı Sosyal Hizmetler** ve Destek Mekanizmaları
- 03 İklim Uyumlu, **Afetlere Dirençli Ulaşım ve Altyapı**
- 04 Herkes için **Erişilebilir ve Güvenli Barınma Olanakları**
- 05 Korunan ve Yaşatılan **Çok Kültürlü Miras**
- 06 Özgün ve Çeşitlilik Sunan, Etkileşim Olanakları Güçlendirilmiş **Kültür Sanat Ortamı**
- 07 Sürdürülebilir, Dengeli ve **Kültürel Mirasa Saygılı Turizm**
- 08 Yerel Ekonomiye Destekleyen **İstihdam Olanakları**
- 09 Yerel Paydaşları Güçlendiren Şeffaf, Etkin ve **Katılımcı Yönetim**

- Stratejiler
46 Strateji
- Eylemler
212 Eylem
- Stratejik Göstergeler
84 Hedef Gösterge
- Tetikleyici Projeler
16 Adet

A. Erişilebilir ve Kapsayıcı Sosyal Hizmet Alanları ile Bütünleşen Nitelikli Kamusal Mekanlar

#DonatıKamusalAlan

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda **"Erişilebilir ve Kapsayıcı Sosyal Hizmet Alanları ile Bütünleşen Nitelikli Kamusal Mekanlar"** politikası kapsamında dezavantajlı mahalleler öncelikli olmak üzere Beyoğlu genelinde temel hizmetlere erişimin sağlanması, bölgelerin farklılaşan ihtiyaçlarına yönelik karma işlevli açık ve kapalı kamusal hizmet ve kullanım alanlarının yaratılması, kıyı ve vadilerle bütünleşen bir açık alan sistemi oluşturularak ekolojik ve kamusal niteliğin ilçe genelinde artırılması hedeflenmektedir.

Kamusal alanlar, toplumsal belleğin yoğunlaştığı, insanların bir araya gelebildiği, sosyalleşebildiği, kendilerini ifade edebildiği ve kültürel etkileşimin gerçekleştiği alanlardır. Kamusal alanların oluşturulması, tasarımı, kullanımı, yönetimi yerel kullanıcılar ve kentlilerin yaşamını doğrudan etkileyen konulardır. Yaşanabilir bir kentsel çevrenin yaşayanların toplumsal ihtiyaçlarına cevap veren erişilebilir kamusal hizmetleri barındırması ve mekansal aidiyeti destekleyen açık ve kapalı kamusal alanlarıyla bu hizmetleri bütünleştirmesi gerekir. Bunun için nüfus dağılımı ve ihtiyaçlarına uygun kapasite ve nitelikte sosyal altyapı hizmetlerinin yaya ve toplu ulaşım olanakları ile birlikte sunulması, canlı ve güvenli bir kamusal alan sistemi ile entegre olması gerekmektedir. Kamusal hizmetlerin ve mekanların üretiminde ihtiyaçlar ve tasarım yaklaşımları belirlenirken tüm toplumsal grupları kapsayan ve dezavantajlı grupların ihtiyaçlarını gözeten bir yaklaşım belirlenmeli, yurttaşların

karar üretim ve yönetim sürecine katılımları sağlanmalıdır. Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı (UN-Habitat) tarafından geliştirilen kamusal alan rehberine göre yerel yönetimler kapsayıcı, bütünleşik, bağlantılı, çevresel olarak sürdürülebilir ve güvenli kamusal mekanlar üretmeli, kamusal alan yetersizliklerini gidermek üzere çalışmalarda bulunmalı, bu çalışmalar eşitlik ve kapsayıcılık ilkesi çerçevesinde tasarlanmalıdır. Kamusal mekanların niteliği yalnızca tasarımıyla ilgili değil aynı zamanda bakımı ve kullanımı ile de ilgilidir.

İstanbul'da ilçeler özelinde farklılaşmalar olmakla birlikte hizmet sunumlarında ve kentsel olanaklarda genel olarak yetersizlik bulunmaktadır. Mevcut yapılaşmış alanda uzun yıllar içinde oluşan yoğunluk artışı nedeniyle kamusal alanlar, sosyal donatı alanları, açık ve yeşil alanlar nüfusun ihtiyacını tam olarak karşılayamamaktadır.

Taksim Meydanı ve Gezi Parkı

Vizyon 2050 belgesinde, kentsel çevrenin nitelikli hale getirilmesi, sürdürülebilir gelişiminin sağlanması, dinamik kamusal mekanlar oluşturulması ve kültürel mirasın korunarak kentsel yaşam ile bağının güçlendirilmesi ile İstanbul'un, 2050 yılında **"iyi yaşam sağlayan, canlı ve duyarlı mekanlara"** kavuşması hedeflenmektedir. **"Herkes için Erişilebilir ve Adil Kentsel Olanaklar"** teması kapsamında da sağlıklı yaşam koşullarını geliştirmek ve nitelikli sağlık hizmetlerine erişim sağlamak, her yaşta bireyin potansiyelini ortaya çıkaracak beceriler kazanması için eğitim hizmetlerine erişimini sağlamak gibi amaçlar belirlenmiştir.

Türkiye'de imar planları yapılırken uyulması gereken Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinde sosyal donatı alanlarına ilişkin standartlar kişi başına metrekare cinsinden ve erişim mesafesi üzerinden belirlenmiştir. Ancak yoğun yapılaşmış alanlarda bu standartlara uyulması hem çok yüklü kamulaştırma maliyetlerine neden olmakta hem de nüfus azaltmaya yönelik politikalar gerektirmekte ve bu

nedenlerle uygulanabilirliği bulunmamaktadır.

Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Bölgesi'nin yüzyıllar boyunca "Kültürel ve Ticaret Merkez" rolünü üstlenmesi, Beyoğlu'nun merkez fonksiyonunu taşıyan mekanlar bakımından bir sürekliliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır. 1/100.000 Ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı'nda (2009) Beyoğlu, tarihi turizm ve ticaretin öne çıktığı "Merkezi İş Alanı" olarak tanımlanmıştır. "Kültürel Çekirdek" Kültürel Çekirdek vasfına sahip bu alanın öncelikle yüksek derecede koruma altında olması ve alan için sadece ulusal değil, uluslararası boyutta da hizmet verecek şekilde bir planlama yaklaşımı geliştirilmesi gerekliliği doğmaktadır.

Diğer yandan Beyoğlu yaklaşık 250 bin kişinin yaşadığı 45 mahalleden oluşmaktadır. Bu yerleşmeler eğimli bir topoğrafyada gelişmiş ve oldukça yoğun bir kentsel dokuya sahiptir. Yapı stokunun niteliği özellikle bazı bölgelerde oldukça düşük olmakla birlikte genel olarak kamusal hizmet ve alanlara ihtiyaç yüksektir. Yolları dar ve eğimli oldukça

organik bir yapıdadır. Derelerinin üstü yapılaşmış, vadiler doğal koridor niteliklerini yitirmiştir. Açık alanların büyük bir kısmı kıyı hattı ve mezarlık alanlarından oluşmaktadır. Yerleşik doku içinde açık yeşil alanlar oldukça yetersiz kalmakta, temel sağlık ve eğitim hizmetleri bölgenin ihtiyacını nitelikli biçimde karşılayamamaktadır. Yoğun kent dokusu içinde sosyal donatı ihtiyaçlarının karşılanması için potansiyel alan miktarı da azdır.

Kamusal hizmet, tesis ve alan ihtiyaçları Beyoğlu içinde değişim göstermektedir. Sosyal ve mekansal karakterleri birbirinden farklılaşan semtler bulunmaktadır. Bu semtler iç içe geçmiş olsa da bazı yapay ve doğal eşiklerle birbirlerinden ayrılmaktadır. Boğaz kıyısındaki semtlerin ihtiyacı ile Haliç kıyılarındaki ve iç bölgelerdeki semtlerin

ihtiyaçları birbirinden farklılaşmaktadır. İç kesimlerde hem sosyal hizmet ve destek hem de sosyal donatı ve kamusal alan ihtiyacı fazladır. Üç yanının denizle çevrili olması, yerleşimin güney, doğu ve batı yönlerinden denize doğru eğimli olması, temiz hava sirkülasyonu, güneş alma, denize erişim ve manzara açısından önemli bir potansiyel olarak varlığını gösterse de, bu avantajlar yalnızca kıyıya yakın yerlerde ve özellikle Boğaz kıyılarında yaşayanlar için olumlu etki oluşturmaktadır.

Karakter Bölgeleri	Günlük Nüfus	Hizmet Mesafesi	Kapladığı Alan	Arazi Kullanımı	Sosyal Altyap	Ulaşım
İlçe Merkezi	1.500.000	15 km	170 ha	Yüksek Yoğunluklu Ofis, Yüksek Yoğunluklu Karma Kullanım, Ofis (Kamu Hizmetleri ve Kurumsal Hizmetler), Perakende Ticaret, Turizm	Büyük Kültürel Tesisler, Üniversite Hastaneleri, Kamu ve İdari Hizmetler Sosyal Hizmetler, Büyük Dini Tesisler, Sanat ve Kültür Tesisleri, Büyük Kamusal Alanlar	Metro, Hafif Raylı Sistem, İskele, Otobüs, Bisiklet ve Yürüme
Semtler	20.000-60.00	1 km	80-150 ha	Küçük Ölçekli Gündelik ihtiyaçlar için Perakende Ticaret, Yüksek ve Orta Yoğunluklu Konut Kullanımı	Spor Tesisleri, Meslek Lisesi, Yurtlar, Kütüphane, Yerel İdari Tesisler İlköğretim, Lise, Aile Sağlık Merkezleri, Dini tesisler, Semt Parkları	İskele, Otobüs, Bisiklet ve Yürüme

Donatı ve Kamusal Alan Politikaları

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında; farklılaşan toplumsal ihtiyaçların erişilebilir olarak oluşturulabilmesi için mevcut semtler, sosyal yapı ve ihtiyaçlar, arazi kullanımı, sosyal donatıların konumları, otobüs ve raylı sistem durakları ile ticari işlevler birlikte değerlendirilerek karakter bölgeleri tanımlanmıştır. Beyoğlu ilçe genelinde nüfusu yaklaşık 20 bin ile 50 bin arasında değişen 7 karakter bölgesi tanımlanmaktadır. Bu karakter bölgeleri kentsel donatı ve merkez kademelenmesi sistemi kapsamında oluşturulmuştur.

İdari tesis, ticaret, turizm ve hizmet alanlarının yoğunlaştığı ilçe merkezi olarak tanımlanabilecek Taksim, Galata, Karaköy ve çevresi, kent ölçeğinde bölgesel bir alt merkez rolüne sahiptir. Metropolitan ölçekte kamusal alanlar, sosyal ve kültürel hizmetler barındırmaktadır. Bu merkez geniş bir nüfusa hizmet ettiği için ulaşım ağları ile bağı da daha güçlüdür. Tarihsel merkezde sürekliliği olan kentsel alanların fonksiyonunu korumak, kamusal özelliklerini geliştirmek, mekansal aidiyeti güçlendirecek ve toplumsal hafızayı yaşatacak uygulamalarla desteklemek gerekmektedir.

Diğer 6 karakter bölgesi ise konut alanlarının yaygın olarak yer aldığı geleneksel kentsel mekan kullanımında "Semt" ölçeğine karşılık gelen ya da iki semtin bir arada bulunduğu alanlardır. Konut alanlarında yer alan karakter bölgelerinin her birinde semt ölçeğinde ticari faaliyetlerin ve sosyal donatıların yer alması öngörülmektedir. Bu bölgelerde İstanbul'un semt kültürünün devamlılığını sağlamak amaçlanmıştır. Buradaki mevcut kullanımların sosyal ve kültürel olanaklarla desteklenmesi ve eksik hizmetlerin karşılanması gerekmektedir. Buna bağlı olarak, mevcut açık alanlar korunarak yeni açık alanlar önerilmiş; aynı zamanda Beyoğlu'nun sahip olduğu çevresel dinamikleri anlamak ve iyileştirmek üzerine stratejiler üretilmiştir.

Beyoğlu genelinde sıkışık doku içerisinde kamusal kullanım olanaklarını artırmak için yetersiz kullanılan ya da atıl alanların kullanımının daha etkin hale getirilmesi, kentsel kopuklukların giderilmesi için çalışmalar yapılması,

karma kamusal kullanım odaklarının desteklenmesi ve kıyıların kamusal kullanımı artırılarak vadi tabanlarından yerleşim dokusunun içine doğru koridorlarla yaya erişiminin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

İBB İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı, Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı, Etüd ve Projeler Dairesi Başkanlığı, Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı, Fen İşleri Dairesi Başkanlığı, Mezarlıklar Dairesi Başkanlığı, Beyoğlu Belediyesi, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve İl Sağlık Müdürlüğü bu konudaki uygulayıcı paydaşlar olarak öne çıkmaktadır.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında geliştirilen Donatı ve Kamusal Alan Stratejileri:

Strateji A.1: Temel ihtiyaç ve hizmetlere erişimin iyileştirilmesi

Strateji A.2: Çok işlevli ve üretken kültürel etkileşim odaklarının oluşturulması

Strateji A.3: Erişilebilir, ekolojik temelli açık ve yeşil alan sisteminin oluşturulması

Strateji A.4: Canlı ve sahiplenilen kamusal alanlar oluşturulması

Strateji A.5: Kıyı kullanımlarının kamusal kullanımının artırılması ve erişilebilirliğinin artırılması

Hasköy Parkı

Strateji A.1

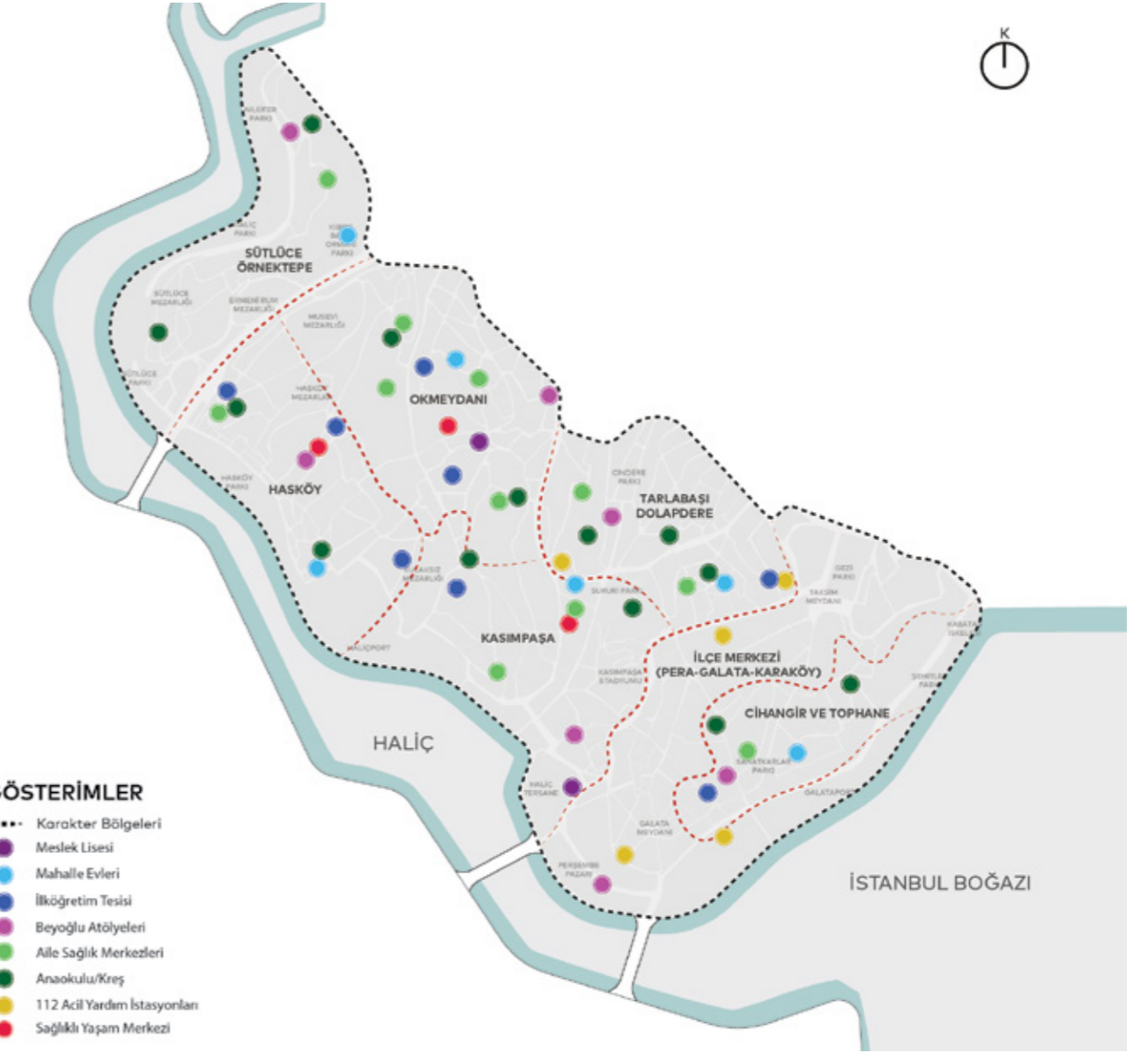
Temel ihtiyaç ve hizmetlere erişimin iyileştirilmesi

#Yaşanabilir #Adil

Yürüme mesafesinde günlük ihtiyaçlara hizmet eden ticari faaliyetlerin, temel eğitim ve sağlık hizmetlerinin karşılanması için semt niteliğinde belirlenen 7 karakter bölgesi oluşturulmuştur. Mevcut donatılar büyük ölçüde korunmuş olup karakter bölgelerinin ihtiyacına yönelik yeni donatı alanları önerilmiştir. Mevcut donatıların yetersiz olduğu konumlarda yeni donatılar ve var olan donatıların kapasitelerinin artırılması önerilmiş ya da mevcut donatıların işlevlerinde değişiklik yapılmıştır. Mekanların belirlenmesinde, erişim mesafesi, ihtiyaçlar ve kapasitelerin yanı sıra, mülkiyet durumları ve plan durumları etkili olmuştur.

Bu kapsamda semt merkezlerinin niteliğinin iyileştirilmesi, ilk kademe ve acil sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması, Aile Sağlığı Merkezlerinin daha erişilebilir olması ve doktor başına düşen hasta sayısının düşürülmesi hedeflenmektedir. İlçe genelinde yapılan ayrıntılı analizler ile hizmet yetersizlikleri tespit edilmiş, Aile Sağlık Merkezlerine olan ihtiyaç öne çıkmıştır. Bu kapsamda mevcut Aile Sağlık Merkezlerine ek olarak 10 adet Aile Sağlık Merkezi, vakaya ulaşım süresini en aza indirmek için 5 adet 112 acil sağlık hizmetleri istasyonu, sağlıklı hayat tarzını teşvik etmek ve birinci basamak sağlık hizmetlerini güçlendirmek, bu hizmetlere ulaşımı kolaylaştırmak amacıyla da çok amaçlı yapılar olan 3 adet Sağlıklı Yaşam Merkezi önerilmektedir.

Beyoğlu'nun yerleşim alanlarının ihtiyaçlarına uygun merkezlerin oluşturulmasını, temel eğitim ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin yürüme mesafesinde ulaşılabilir olmasını hedefliyoruz.

2030 Yılı Gerçekleşmesi Hedeflenen Donatı Kararları

Bölge Adı	Eğitim Tesisi				Sağlık Tesisi				Sosyal Kültür Tesisi					
	Anaokulu Kreş		İlkokul		Meslek Lisesli		Aile Sağlık Merkezi		Sağlıklı Hayat Merkezi		112 Acil Yardım İstasyonu	Mahalle Evi	Beyoğlu Atölyeleri	
	Mevcut (Adet)	Yeni Öneri (Adet)	Mevcut (Adet)	Yeni Öneri (Adet)	Mevcut (Adet)	Yeni Öneri (Adet)	Mevcut (Adet)	Yeni Öneri (Adet)	Mevcut (Adet)	Yeni Öneri (Adet)	Mevcut (Adet)	Yeni Öneri (Adet)		
Örnektepe Sütüce	3	2	2	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	1
Hasköy	3	1	2	1	-	1	3	1	-	1	-	-	-	1
Okmeydanı	1	3	2	3	-	1	5	4	-	1	-	-	-	1
Kasımpaşa	3	3	5	1	3	-	4	2	-	1	-	-	-	1
Dolapdere Tarlabası	2	2	3	1	-	1	3	2	-	-	1	1	-	1
Cihangir	1	2	2	1	2	-	2	1	-	-	-	1	-	-
İlçe Merkezi	-	-	1	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	2

Beyoğlu'nda anaokul, ilkokul ve ortaokul eğitim tesislerinin yetersizliği öne çıkmaktadır. Ayrıca derslik başına düşen öğrenci sayıları incelenerek kapasitesinin üzerinde öğrenci barındıran okullarda kapasite artırılması gerektiği tespit edilmiştir. Mevcut eğitim tesislerinin yetersiz olduğu alanlarda yeni donatılar önerilmiş ya da mevcut eğitim tesislerinin kapasitelerinin artırılması önerilmiştir. Bu kapsamda mevcut 107 adet eğitim tesisi korunmuş olup 23 adet eğitim tesisi semt ölçeğinde hizmet edecek şekilde önerilmiştir.

Sosyal ve Kültürel Tesisler kapsamında ilçe genelinde belirlenen alt bölgelere hizmet edecek Mahalle Evleri ve Beyoğlu Atölyeleri önerilmiştir. Beyoğlu'nun farklı bölgelerinde kültür ve sanat üretimini destekleyen, zanaat ve yaratıcı üretimi buluşturan, tarihi dokuyla ve yerel dinamiklerle uyumlu, kamusal kullanıma açık; eğitim, üretim, sanat, araştırma ve yetenek geliştirme merkezi olarak işlevlendirilecek 7 adet Beyoğlu Atölyeleri kurulacaktır. Mahalle evleri, semt ölçeğinde sosyal hizmetlerin sağlandığı önemli merkezlerdir. Özellikle kadın, çocuk, yaşlı ve gençlerin sosyal kültürel hayat katılımını artırılması, mahallelinin sosyal hizmetlere erişebilmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle mahalle evlerinin ilçe genelinde yaygınlaşması ve erişilebilir olması Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın en önemli bileşenlerinden biridir. Beyoğlu ilçe merkezi dışındaki 6 karakter bölgesinde birer adet mahalle evi olması planlanmaktadır.

Eylemler	
*Eylem A.1.1	6 karakter bölgesinin ihtiyaçlarını gözeterek Mahalle Evlerinin oluşturulması
Eylem A.1.2	Anaokulu/kreş alanlarının yetersiz olduğu mahallelerde anaokulu tesis alanı yapılması
Eylem A.1.3	İlköğretim tesis alanlarının yetersiz olduğu mahallelerde ilköğretim tesisinin yapılması ve kapasite yetersizliği olan eğitim tesislerinin derslik kapasitesinin artırılması
Eylem A.1.4	Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi için sağlık alanları yetersizliğinin giderilmesi
Eylem A.1.5	Semt merkezlerinin mekansal niteliğinin iyileştirilmesi

* Tetikleyici Proje

Strateji A.2

Çok işlevli ve üretken kültürel etkileşim odaklarının oluşturulması

#Yaşanabilir #Yaratıcı #Üreten #Adil

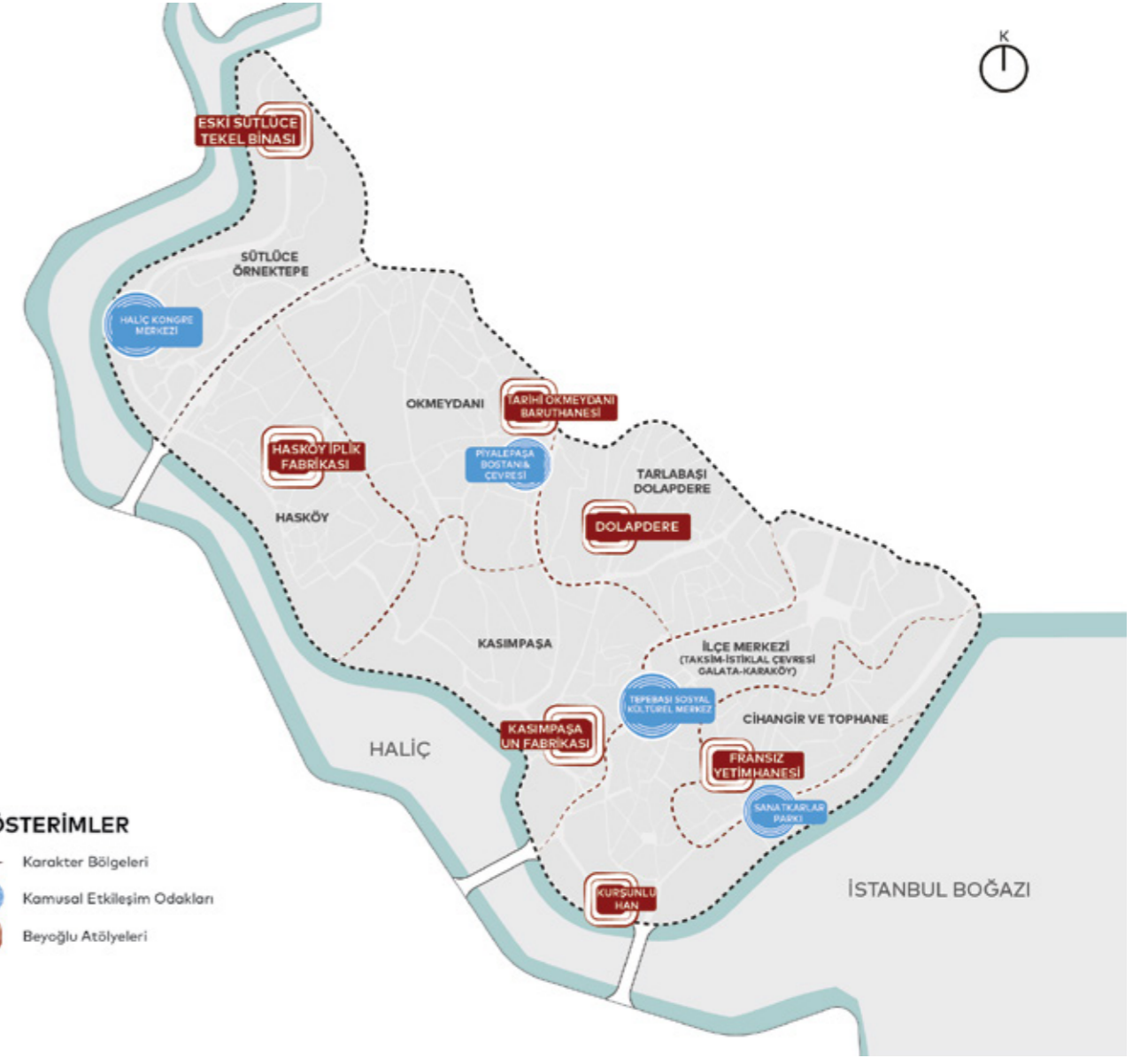
Beyoğlu'nda toplumsal yaşamın çeşitlenmesi, bir araya gelme olanaklarının artırılarak, ortak üretim ve birlikte öğrenme pratiklerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Bu amaçla oluşturulacak kamusal odalarda açık ve kapalı alanları birarada bulunduran, kamusal kullanımlara açık, çok paydaşlı yönetilen, birlikte düşünme ve üretmeye yönelik programların ve projelerin geliştirilebileceği özel nitelikli sosyal ve kültürel alanlar olacaktır.

Bu alanlarda kapsayıcılığın ve erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik, bütünleşik tasarım yaklaşımlarının geliştirilmesi, kullanıcıların da tasarım süreçlerine dahil edilmesi önemlidir. Metropol, ilçe ve semt ölçeklerinde öngörülmüş olan bu alanlar aynı zamanda kültürel miras niteliğindeki yapılarla da entegre biçimde geliştirilecek, yapıların ve kullanımların hafızalarını korumaya, yaşatmaya ve tanıtmaya ilişkin çalışmaları da içerecektir.

Eylemler	
*Eylem A.2.1	Tepebaşı'nda sanat, kültür ve toplumsal buluşma için merkez oluşturulması
*Eylem A.2.2	Her karakter bölgesinde kültürel üretim ve zanaatın geliştirilmesine yönelik Beyoğlu Atölyelerinin oluşturulması
*Eylem A.2.3	Piyalepaşa'da gıda, kent tarımı ve kültürel miras odaklı kamusal odak oluşturulması
Eylem A.2.4	Haliç Kongre Merkezinin karma kullanımlı bir kamusal alan olarak yeniden düzenlenmesi
Eylem A.2.5	Sanatkarlar Parkı ve çevresinin arkeolojik park ve ortak üretim odaklı açık kamusal alan olarak tasarlanması

* Tetikleyici Proje

Sosyal ve kültürel yaşama, işgücüne ve yönetime katılım olanaklarının artırılması için, Beyoğlu'nun gelecek vizyonu ile örtüşen farklı niteliklerde kamusal odaklar geliştiriyoruz.

Öneri Kamusal Etkileşim Odakları

Strateji A.3

Erişilebilir, ekolojik temelli açık ve yeşil alan sisteminin oluşturulması

#Yaşanabilir #Dayanıklı #Adil

Eğimli topoğrafyada yer alan yoğun konut dokusunun içinde, günlük rekreasyon ihtiyacını karşılamaya yönelik yürüyüş mesafesinde parklar, yürüyüş yolları, açık spor alanları oldukça yetersizdir. Beyoğlu'nda kişi başına düşen yeşil alan 2,74 m²'dir. Yerleşim içerisine yayılmış ve kullanıcısının ve ziyaretçisinin kullanımına ayrılmış ve gerekli düzenlemelerin yapıldığı açık alanlar daha çok ilçenin kıyı bölgelerinde yer almaktadır. Yaşayanların ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik farklı kullanımları bünyesinde barındıran kamusal alanlar konut alanları içerisinde yetersizdir.

Bu kapsamda ilçe bütününde birbiri ile bağlanan, tüm mahallelerin yürüyüş mesafesinde yeşil alanlara erişebildiği bir ağ oluşturulması öngörülmektedir. Bunun için özellikle vadi tabanlarında yapılacak düzenlemeler ve oluşturulacak yeni yeşil alanlarla kıyı ile iç kesimlerdeki kamusal alanları buluşturmak, çoklu kullanım olanaklarıyla yeni açık kamusal alanlar elde etmek ve peyzaj uygulamalarını ekolojik temelli olarak düzenlemek hedeflenmiştir. Var olan kamusal alanların artırılmasına yönelik; okul bahçelerinin kullanılması, kent içerisinde kalan küçük boş alanların değerlendirilmesi, boş ve atıl durumdaki alanların dönüşümü ile kamusal kullanımın artırılması, ilçe içerisinde büyük mezarlık alanlarının belirli oranda kullanılması, açık yeşil alanlar bölgenin ihtiyacına ve mülkiyet durumunun elverdiği ölçüde artırılması öngörülmektedir.

Beyoğlu'nda daha fazla, daha ekolojik ve daha kapsayıcı yeşil alanlar oluşturuyor, kente nefes aldırıyoruz.

Eylemler	
Eylem A.3.1	Kıyı bölgeleri ile iç kesimler arasında yeşil bağlantıların oluşturulması
Eylem A.3.2	Okul bahçelerinin haftasonları kamusal alan olarak kullanılabilmesi için MEB ile ortak protokol imzalanması
Eylem A.3.3	İşlevsel kamusal alan yaratılması açısından mezarlıkların belirli oranda aktif yeşil alan olarak kullanılabilmesi
Eylem A.3.4	Hizmet alamayan nüfus odaklarına göre yeni açık yeşil alanların oluşturulması
Eylem A.3.5	Kentsel yerleşim alanlarında kullanılmayan boş alanlarda cep parklarının oluşturulması
Eylem A.3.5	Parklarda ve açık alanlarda ekolojiji onarıcı peyzaj uygulamalarının yapılması

Açık Yeşil Alan Sistemi

Strateji A.4

Canlı ve sahiplenilen kamusal alanlar oluşturulması

#Yaşanabilir #Adil #Dayanıklı

İlçe genelinde yer alan kamusal alanların güvenlik, tasarım ve kimlik sorunları olması kullanıcıların etkin kullanımını azaltmaktadır. İlçe ve mahalle içinde birbirinden kopuk ve daha çok yakın çevresine hizmet eden kamusal alanların varlığının mekansal ve sosyal ayrışmaya neden olduğu tespit edilmiştir. Sosyal etkileşimi ve katılımı genişleten, sosyal ve kültürel ifadeyi teşvik eden, çeşitliliği ve sosyal karışımı destekleyen, özellikle kadınlar ve çocuklar için güvenli hizmet ve mekan sunan ve mahalle halkının ihtiyaçlarına cevap veren kamusal mekanların yaratılması hedeflenmektedir.

Mahallenin kalbi niteliğindeki kamusal odaklar insanlarla mekanları ilişkilendiren, bağlayan ve paylaşılan değerleri artıran alanlardır. Bu bağlamda sadece iyi bir tasarım değil, mekanın mahalle ile ilişkisini besleyen geliştiren, yaratıcı müdahil olma biçimlerine olanak sağlayan alanların tasarlanması önemli görülmektedir.

Kamusal alanların herkesi kapsayan, mekansal hafızayı yaşatan ve ihtiyaçlara cevap veren buluşma alanları olarak tasarlanmasını amaçlıyoruz.

Eylemler	
Eylem A.4.1	Taksim Meydanı Düzenlemesinin Yapılması
Eylem A.4.2	İlçe merkezinin kamusal niteliğinin geliştirilmesi
Eylem A.4.3	Semt ölçeğinde park alanlarının etkin kullanımını sağlamak üzere düzenlemelerin yapılması
Eylem A.4.4	Semt ve mahalle ölçeğinde meydanların düzenlenmesi

Semt Parkları

Strateji A.5

Kıyı kullanımlarının kamusalılığının korunması ve erişebilirliğinin artırılması

#Yaşanabilir #Adil #Dayanıklı

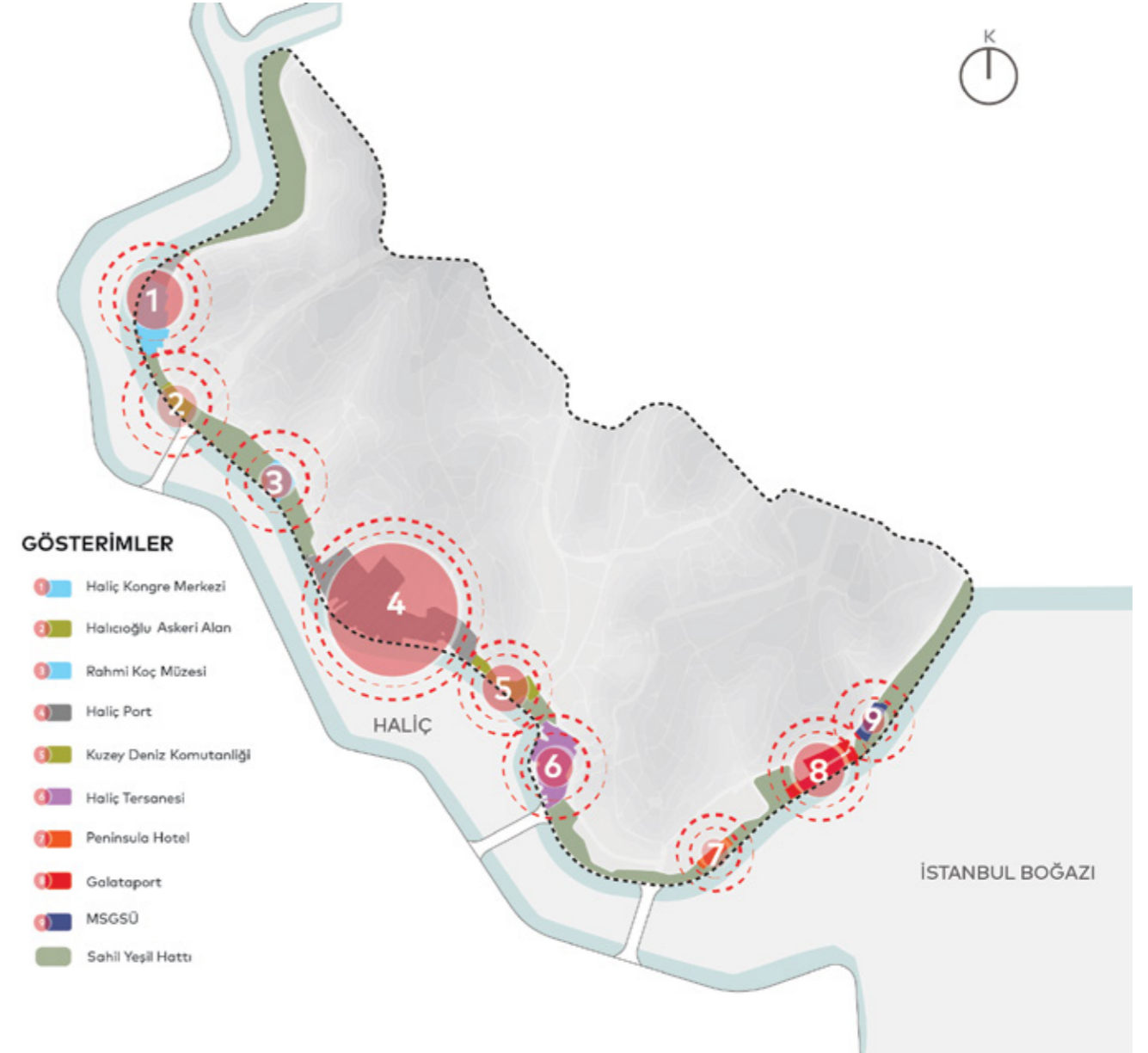
Beyoğlu kıyıları, Boğaz ve Haliç ekosisteminin korunması, Beyoğlu kıyıları, Boğaz ve Haliç ekosisteminin korunması, sıkışık kent dokusunda yaşayan Beyoğlu halkı için açık alan ihtiyacını karşılaması, tüm İstanbulluların denizle buluşmasının sağlanması ve kıyıda kültürel miras ve manzaranın güzelliğiyle karşılaşması açısından çok önemli değerler olarak varlığını sürdürmektedir. Ancak bugünkü koşullarda kıyıya erişim ve kıyıda kesintisiz dolaşım imkanları oldukça kısıtlıdır.

Kıyıların ihtiyaca uygun düzenlemelerle halka açık olarak kullanma açılması çok önemlidir. Diğer yandan Beyoğlu ilçe genelinde kentsel yeşil ve açık alanlar ile tasarım uygulamalarının, kentsel ekosistemlerin ve ilişkili olduğu ekolojik döngülerin sürdürülebilirliğini sağlamak üzere yeniden ele alınması gerekmektedir. Bu kapsamda kıyı alanlarında, hem ekolojik önceliklerin gözetildiği hem de dinlenme, spor, toplanma gibi sosyal kullanımların sağlanabileceği entegre bir yönetim ve tasarım yaklaşımı geliştirilmiştir. Bu doğrultuda kıyı hattı ile iç kesimler arasında bağlantıların güçlendirilmesi, kıyı sürekliliğini kesintiye uğratan alanların düzenlenmesi ile kıyı sürekliliğinin sağlanması ve kıyının doğal yapısı ve ekosistemini korumak için dolgu alanları ve yat limanı yapılmamasına yönelik kararlar geliştirilmiştir.

Haliç ve Boğaz'ın güzelliklerinden tüm İstanbulluların faydalanmasını, kıyı boyunca kesintisiz yaya erişiminin sağlanmasını önemsiyoruz.

Eylemler	
*Eylem A.5.1	Beyoğlu Kıyıları Tasarım Projesinin gerçekleştirilmesi
Eylem A.5.2	Kıyı sürekliliğini kesintiye uğratan alanlarda düzenleme yapılarak kesintisiz kıyı kullanımının sağlanması
Eylem A.5.3	Miniatürk'ün İstanbul'da başka bir bölgeye taşınarak bölgenin kamuya açık hale getirilmesi
Eylem A.5.4	Haliç kıyı karakterinin korunması için kıyıya dolgu ve yat limanı yapılmaması

* Tetikleyici Proje

Kıyı Sürekliliğini Kesintiye Uğratan Alanlar

B. Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları

#SosyalPolitika

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın "Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları" politikası çerçevesinde; dezavantajlı grupların temel insan haklarına erişiminin desteklenmesi, kentsel ve sosyal hizmetlere erişimde herkesi kapsayan politikaların benimsenmesi, toplumsal kabul, dayanışma ve karşılıklı diyalogun güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

İnsan hakları ile ilgili en evrensel tanıma sahip belgelerden biri olan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine göre bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar ve herkes ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka türden kanaat, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğuş veya başka türden statü gibi herhangi bir ayırım gözetilmeksizin bütün hak ve özgürlüklere sahiptirler. Hak ve özgürlüklerin korunması Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve anayasanın eşitlik ilkesi ile güvence altına alınmıştır. Anayasanın "Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler" bölümünde güvence altına alınan konulardan bazıları; çocuk haklarının korunması, eğitim ve öğrenim hakkı, kamu yararı, sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması, konut hakkı, gençliğin korunması, sporun geliştirilmesi ve yaşlıların korunması ile ilgilidir. Sosyal devlet, sosyal ve ekonomik hakların korunması için kamusal hizmetleri kesintisiz ve ayırım göstermeksizin sağlamayı ve insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamayı taahhüt

etmektedir. Yerel yönetimler de bu ilkeler doğrultusunda herkes için adil paylaşımlı bir kent sağlamayı amaçlar ve temel insan haklarını gözeten, kapsayıcı sosyal hizmetler ve destek mekanizmaları geliştirir.

Herkes için adil paylaşımlı bir şehir⁷⁰ geliştirmek için planlama süreçlerinde tüm farklı grupların kullanıcı deseninin bütüncül bir şekilde ele alınması temel ilkedir. Bu kapsamda sosyal politika ve hizmetlerin, insanların tercihlerini ve seçeneklerini insan onuruna yakışır bir biçimde artırmayı hedeflemesi, toplumsal cinsiyete ve iklime duyarlı olması gerekmektedir. Kapsayıcı şehrin amaçlarından biri ekonomik açıdan en dezavantajlı ve savunmasız nüfusuna yeterli bir yaşam standardı sağlamak; kamu kaynaklarını adil ve verimli kullanmaktır.

İstanbuluların öncelikli sorunu yoksulluk, işsizlik, gelir adaletsizliği gibi konular olurken yoksulluk oranı son yıllarda

Beyoğlu Senin Hasköy Parkı Şenliği, 2021

artış eğilimi göstermektedir. İstanbul'da 2021 yılında yoksulluk sınırının altında yaşayan nüfusun oranı %19,6 seviyesine gelirken; pandemi, ekonomik kriz, enflasyon faktörleri ile birlikte yoksulluk gittikçe derinleşmektedir. Farklı gruplar derinleşen yoksulluktan farklı şekilde etkilenmektedir. Örneğin; kadınların yoksulluğunu en çok etkileyen konu ev işi sorumluluğu ve bakım yüküdür. Türkiye'de 2019 yılı içerisinde 500 bin kadının ev içi bakım hizmetleri nedeniyle işinden ayrıldığı, 12 milyon kadının ev işleri nedeniyle çalışma hayatına giremediği tespit edilmiştir.⁷¹ Herkes için adil paylaşımlı bir şehir yaratmak için dezavantajlı grupların yoksullukla baş edebilmesi, kamu tarafından desteklenmesi ve ihtiyaçlarına öncelik verilmesi gerekmektedir.

Vizyon 2050 Strateji Planı'nda "Herkes İçin Erişilebilir ve Adil Kentsel Olanaklar" teması altında kentsel olanakların

eşit ve adil dağılımı, iyi bir yaşamın tüm kentliler için sağlanması amaçlanmıştır. Herkes için erişilebilir kültür ve sanat, kültürel miras, sağlık, eğitim, barınma, sağlıklı gıda ve spor olanakları yaşam kalitesini etkileyen önemli kentsel olanaklar olarak ifade edilmiş; bu doğrultuda dezavantajlı grupların önündeki engellerin kaldırılması ve bu olanaklara erişimlerinin desteklenmesi hedeflenmiştir. Vizyon 2050 belgesinin bir diğer teması "**Eşit ve Özgür Toplum**"dur. Bu çerçevede; bireysel özgürlüklerin korunması, ayrımcılığın önlenmesi, aktif katılımın sağlandığı toplumsal yapının oluşturulması, toplumsal dayanışmanın güçlendirilmesi hedeflenmiş; dezavantajlı grupların güçlendirilmesi için bir yol haritası oluşturulmuştur. Bu kapsamda; İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kadın istihdamını artırmak ve kadın emeğinin yanı sıra çocukları da desteklemek için 150 mahallede 150 kreş hedefi doğrultusunda çalışmalar

sürdürülmektedir. Yine İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından mahalle halkına ulaşmak ve dezavantajlı grupları desteklemek için mahalle evleri açılmıştır. Bunlardan bir tanesi de Beyoğlu'nda bulunan Örnektepe Mahalle Evidir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2021-2024 yıllarını kapsayan **İstanbul Yerel Eşitlik Eylem Planı (YEEP)**, şehirdeki eşitsizlikleri önleme ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik 15 başlıkta hedefler belirlemiştir. Bunlar; katılım, toplumsal cinsiyete dayalı/kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık, sağlık, yoksulluk, barınma ve konut, ekonomik güçlenme ve istihdam, bakım hizmetleri, kentsel planlama, tasarım, erişilebilirlik ve güvenli kent, sosyal destek, hareketlilik ve ulaşım, kültür sanat rekreasyon, spor ve yeşil alan, halkla ilişkiler bilgilendirme tanıtım, yaşanası kent, eğitim ve yaşam boyu öğrenme, afet/krizdir. Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda da bu hedefler benimsenmiş, yer yer YEEP'e referanslar verilmiştir. Politikaları benimsenen bir diğer belge 2021 yılında hazırlanan **İstanbul Gıda Strateji Belgesidir**. Bu belge ile kırsal alanları ve doğal kaynakları korumak, tarımsal üretim potansiyelini ve üretici refahını artırmak, gıda zincirini kısaltmak ve araçları devreden çıkartmak, İstanbul'da yaşayan herkesin ucuz ve sağlıklı gıdaya erişmesini sağlamak amaçlanmıştır.

Farklı kimliklerin, sınıfların, kültürlerin, dinlerin, yönelimlerin ve sosyal grupların varlığını sürdürdüğü Beyoğlu'nda ise hem sosyal yapı mekanı hem de mekansal farklılaşmalar sosyal yapıyı zaman içinde değiştirmiştir. Buna rağmen Beyoğlu, geçmişten bu yana farklı toplumsal grupların var olma ve yaşam mücadelesi verdiği, aynı zamanda bu sosyal çeşitliliğin de Beyoğlu'nu temsil ettiği ve özgün kıldığı bir yaşam alanı olmuştur.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın "Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları" politikası çerçevesinde; dezavantajlı grupların temel insan haklarına erişiminin desteklenmesi, kentsel ve sosyal hizmetlere erişimde herkesi kapsayan politikaların benimsenmesi, toplumsal kabul, dayanışma ve karşılıklı diyalogun güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Beyoğlu'nun her paydaşı, her katmanı, her kesimi için adil

bir paylaşım ve erişim hedefiyle hareket edilmektedir. Bu kapsamda Beyoğlu'nun sosyal kırılganlığı en yüksek ve yoksulluğun derinleştiği 3 bölgesi olan Örnektepe, Okmeydanı ve Dolapdere-Tarlabaşı bölgeleri "**sosyal politika öncelikli bölgeler**" olarak belirlenmiştir. Stratejiler uygulanırken bu bölgelere öncelik verilmelidir. Adil paylaşımlı bir şehir için önerilen stratejiler ve eylemlerde öncelikli paydaşlar İBB Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, İBB Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, İBB Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, Beyoğlu Belediyesi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve muhtarlıklardır. Belirlenen stratejiler çerçevesinde sürece sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin katılımının sağlanması önem taşımaktadır. Bu nedenle Beyoğlu Mekansal Strateji Planı politika ve stratejileri kapsamında sivil toplum tarafından katılımı projeler geliştirilmesinin önü açıktır.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında geliştirilen Sosyal Politika Stratejileri:

Strateji B.1: Kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılımının artırılması

Strateji B.2: Çocuklar ve gençler için nitelikli ve güvenli sosyalleşme alanları oluşturulması

Strateji B.3: Engelli veya yaşlı bireylerin sosyal hayata katılımını artıracak uygulamaların yaygınlaştırılması

Strateji B.4: Evsizlere yönelik barınma hizmetlerinin ihtiyaçlar doğrultusunda kurgulanması ve topluma entegre olabilecekleri uyumlanma biçimlerinin oluşturulması

Strateji B.5: Beyoğlu'nda güvenli mekanların oluşturulması ve karşılıklı diyalogun güçlendirilmesi

Strateji B.6: Hayvan hakları konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılması ve sokak hayvanlarına yönelik veterinerlik hizmetlerinin sağlanması

Strateji B.7: Sağlık hakkına erişimde dezavantajlı grupların öncelikli olarak desteklenmesi

Strateji B.8: Bölgesel adil gıda sisteminin oluşturulması

Sosyal Politikalar

Strateji B.1

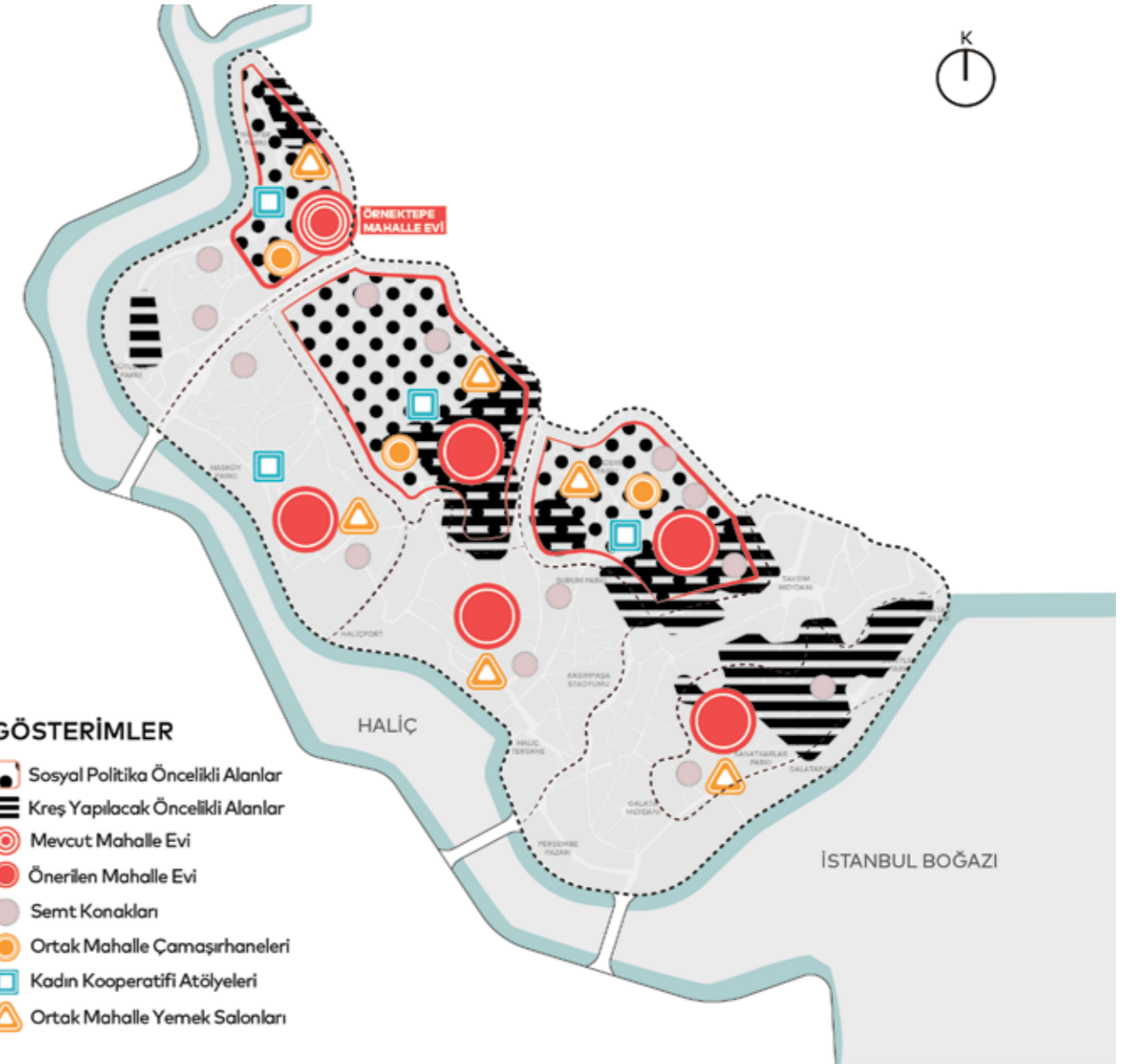
Kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılımının artırılması

#Adil #Üreten #Yaşanabilir

Toplumsal cinsiyet eşitliği; toplumsal yaşam alanında her bireylerin yer alması, görünür olması, temsil edilmesi ve katılımını tanımlamaktadır. Kadınların toplumsal ve ekonomik hayata katılımının önündeki engellerin kaldırılması için toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın **Adil Beyoğlu** temasının amaçlarından biridir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın hedeflerinden biri belediye bütçesindeki bütün kalemlerin kadınlar açısından gözden geçirilmesi ve toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme yapılmasıdır. Belediyeler yaptıkları her uygulamada toplumsal cinsiyet eşitliğini göz önünde bulundurmalıdır. Beyoğlu geçmişten bu yana merkezi bir iş alanı olarak istihdama yönelik büyük bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyelin kadınların istihdama katılımını artırmak için kullanılabilmesi gerekmektedir. Kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılımının artırılması stratejisi için eylem ve projeler oluşturulmuştur.

Yerel yönetimler olarak cinsiyet kimliği temelli toplumsal, ekonomik ve politik eşitsizliklerin ortadan kaldırılması için önemli araçlara sahip olduğumuzu biliyoruz.

Eylemler	
Eylem B.1.1	Kadınların üzerindeki bakım hizmetleri yükünün azaltılması amacıyla kreş sayısının artırılması ve kentte yaşayan her çocuğun kreşlerden faydalanması
Eylem B.1.2	Türkçe okuma-yazma kurslarının kadınlar için ücretsiz ve erişilebilir şekilde sunulması
Eylem B.1.3	Kadınlar için meslek edindirmeye ve dil öğrenmeye yönelik kursların çeşitlendirilmesi ve istihdamda olan kadınların güçlendirilmesi
Eylem B.1.4	Kadın emeğinin bölgede öne çıkan ekonomik faaliyete katılımını sağlayacak kadın kooperatiflerinin kurulması ve mahalle içinde güvenli çalışma alanlarının oluşturulması
Eylem B.1.5	Kadın istihdamını teşvik etmek için "Mor Bayrak" uygulamasının hayata geçirilmesi
Eylem B.1.6	Kadınların evde harcayacakları zamanı azaltmak ve sosyalleşme alanları yaratmak için mahallelerde kadın buluşma mekanları (çamaşırhane, yemek salonları vb.) oluşturulması
Eylem B.1.7	Kadınların hizmetlere erişimini ve dayanışmasını artırmak için kadın örgütlerinin güçlendirilmesi

Kadınlara Yönelik Eylem Alanları

Strateji B.2

Çocuklar ve gençler için nitelikli ve güvenli sosyalleşme alanları oluşturulması

#Adil #Yaşanabilir #Yaratıcı

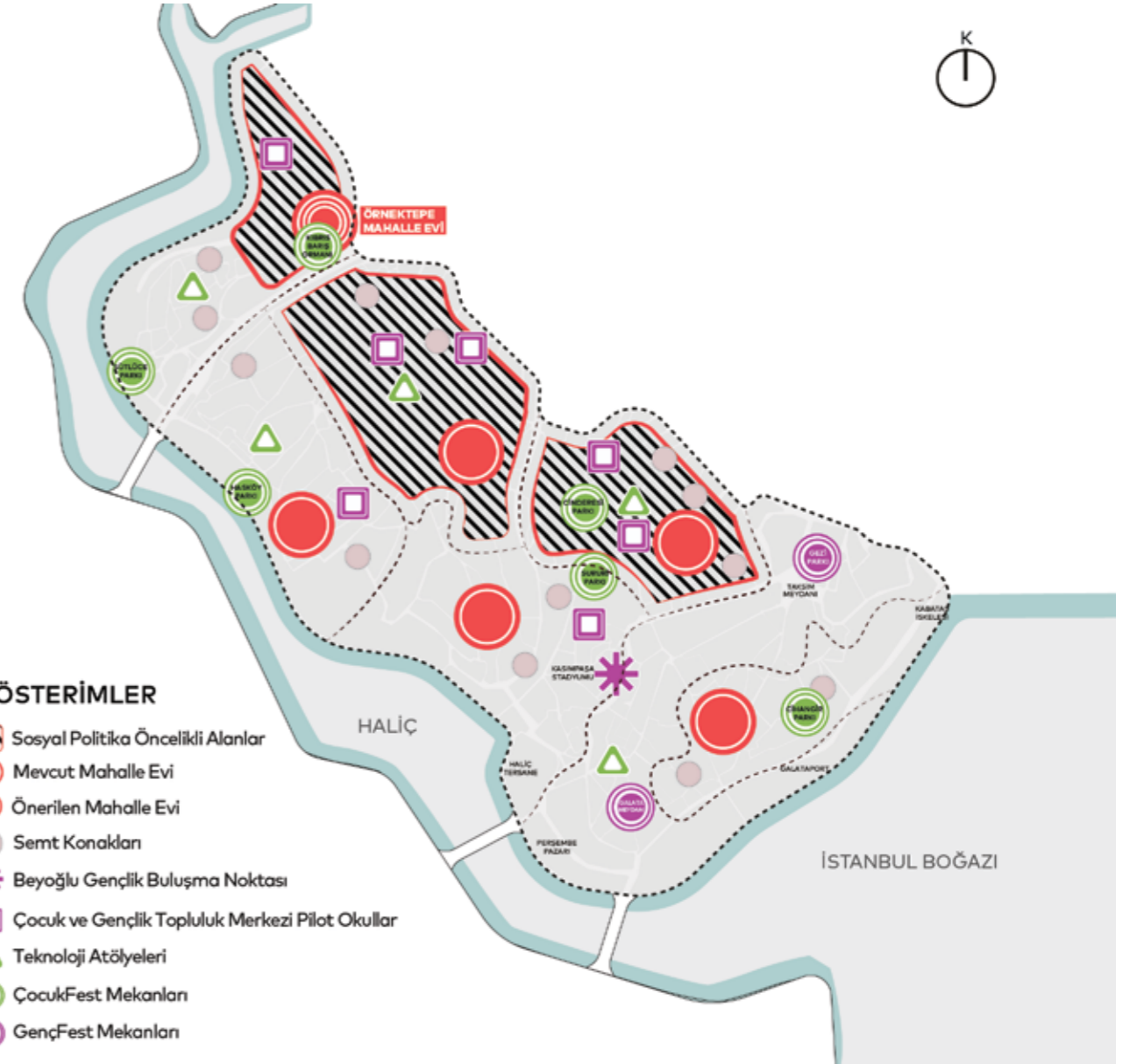
Çocuğun üstün yararı, çocuk için en iyisinin ne olduğunu belirleyen bir ölçüttür. Bunu sağlamak için yapılacak tüm çalışmalarda çocukların taleplerinin görünürlüğünün sağlanması temel ilkelere biri olmalıdır. Bu kapsamda farklı çocuk profillerinin farklı beklentilere sahip olduğunu göz önüne alarak tüm çocukların verilen hizmetlere ayırım göstermeksizin erişmesini sağlamak, erişimin önündeki engelleri ortadan kaldırmak, çocukların bedensel ve bilişsel gelişmelerini sağlıklı bir şekilde sağlamak **Adil Beyoğlu** temasının hedeflerinden biridir. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde¹² ifade edilen ilkelerinden biri olan çocuğun üstün yararına ek olarak sözleşme, çocuğa yönelik ayrımcılık yasağını, çocuğun yaşam hakkını, hayatta kalma ve gelişme hakkını, görüşlerini ifade etme ve bu görüşlerin dikkate alınmasını sağlama hakkını tanımlamaktadır.

Bu strateji ile kurumlar arası işbirliği ağlarının kurulması, çocuklar ve gençler için mahalle içinde kolayca ulaşabilecekleri topluluk merkezleri oluşturulması, dezavantajlı bölgelerdeki çocukların teknoloji ile etkileşiminin artırılması, gençlerin madde kullanımı ve bağımlılık karşısında spora teşvik edilmesi, ücretsiz ve erişilebilir kültür-sanat faaliyetleri sayısının artırılması amaçlanmaktadır. Beyoğlu kültürel merkez olma özelliği ve son yıllarda azalmış olmakla birlikte kullanıcılarına çok farklı seçenekler sunma potansiyeli ile geçmişten bu yana gençlerin ve özellikle üniversiteli öğrencilerin uğrak noktası olmuştur. Stratejinin amaçlarından bir diğeri ise gençlere Beyoğlu'nu yeniden keşfedebilmelerine olanak sağlayan alanlar açmaktır.

BM Çocuk Hakları Sözleşmesi çerçevesinde belirlenen tüm ilkeleri benimsiyor, çocukların iradesini ve haklarını tanıyoruz.

Eylemler	
*Eylem B.2.1	Üniversiteli öğrencilerin ve gençlerin ortak vakit geçirebilecekleri "Beyoğlu Gençlik Buluşma Noktası"nın oluşturulması
Eylem B.2.2	Çocuğun üstün yararını sağlamak için işbirliği ağlarının kurulacağı "Çocuk Hakları Koordinasyonları"nın oluşturulması
Eylem B.2.3	MEB'e bağlı okulların örgün eğitim sunmasının yanı sıra tüm çocukluklara hitap eden "Çocuk ve Gençlik Topluluk Merkezleri"ne dönüştürülmesi
Eylem B.2.4	Çocuklar ve gençler için kodlama, yazılım ve bilişimle ilgili "Teknoloji Atölyeleri"nin düzenlenmesi
Eylem B.2.5	Gençler ve çocuklar için spor faaliyetlerinin teşvik edilmesi
Eylem B.2.6	"ÇocukFest" ve "GençFest" isimli çocuk ve gençlere hitap eden düzenli ücretsiz festivallerin düzenlenmesi

* Tetikleyici Proje

Çocuklara ve Gençlere Yönelik Eylem Alanları

Strateji B.3

Engelli veya yaşlı bireylerin sosyal hayata katılımını artıracak uygulamaların yaygınlaştırılması

#Adil #Yaşanabilir

Hak temelli bir anlayış doğrultusunda haklara eşit şartlarda ulaşamayanların kamusal hayata ve hizmetlere erişilebilirliğini sağlamak **Adil Beyoğlu** temasının temel ilkelerinden biridir. Herkes için adil paylaşımlı bir şehir oluşturmak için bireyleri güçlendirmek ve onları talep eder duruma getirmek amaçlanmaktadır.

BM Engelli Bireylerin Haklarına Dair Bildirgede; engelli kadın, çocuk ve dezavantajlı gruplar için bağımsız yaşayabilme, kişisel hareketlilik, eğitime ulaşma, istihdam edilme gibi birçok ilkeden bahsedilmektedir. Bunun yanı sıra engellileri topluma tam katılmaya teşvik etmenin onların toplumsal aidiyetlerine, toplumun insani, sosyal ve ekonomik yönden kalkınmasına ve yoksulluğun azalmasına katkıda bulunacağı ifade edilmiştir. İnsanı engelli kılan mekanlardır, bu nedenle kentin erişilebilirliğinin sadece engelliler için değil herkes için sağlanması gerekmektedir.

Yaşlılarla ilgili politikalarda "yerinde yaşlanma" ilkesi benimsenmektedir. Yaşlı insanların ihtiyaçlarının yanı sıra tercihlerinin de önceliklendirilmesi göz önüne alınmalıdır. Yaşlılar için Birleşmiş Milletler İlkeleri bağımsızlık, katılım, bakım, kendini gerçekleştirme, itibar olmak üzere 5 başlıkta toplanmıştır. Strateji kapsamında; mekanların yaşlılara göre tasarımı evin içinden başlanması, şehir mobilyalarının yaşlı insanlara göre tasarlanması, yaşlıların hayatını kolaylaştıracak çalışmaların önceliklendirilmesi ve mentörlük faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Engellilerin ve yaşlıların yetenek ve becerilerini tam olarak gerçekleştirebilecek alanlar yaratmayı ve tercihlerine uygun güvenli bir çevrede yaşamalarını hedefliyoruz.

Eylemler	
Eylem B.3.1	Engelli ve yaşlıların yaşadığı konutların sokak bağlantısının güçlendirici fiziksel düzenlemelerin yapılması
Eylem B.3.2	Kamusal alanlarda yaşlı ve engelli dostu kullanımların geliştirilmesi
Eylem B.3.3	"Yaşlanma Enstitüsü" ile yaşlılara mentörlük ederek aktif yaşlılık pratiklerinin sağlanması
Eylem B.3.4	"Engelli İletişim Ağı"nın kurulması

Strateji B.4

Evsizlere yönelik barınma hizmetlerinin ihtiyaçlar doğrultusunda kurgulanması ve topluma entegre olabilecekleri uyumlanma biçimlerinin oluşturulması

#Adil #Yaşanabilir

Evsizleri kapalı alanlarda yaşamayı kabul etmeyen, sunulan imkanlardan memnun olmayan, sorumluluk almak istemeyen kişiler olarak tanımlayan önyargılar politika oluşturmanın önündeki en büyük engeldir. Bu nedenle evsizlerin doğru kategorize edilmesi (çocuklar, göçmenler, meslek edinmek isteyenler vd.) ve çözüm önerilerinin bu kapsamda özgün bir biçimde ele alınması **Adil Beyoğlu** temasının amaçlarından biridir.

Geliştirilecek projeler, evsizleri sürece dahil ederek taleplerini dinlemeyi, evsizleri hayata ve topluma kazandırmayı, insanların ve yerel yapılanmaların uzun vadede kendi ayakları üzerinde durabilmelerini sağlayacak güçlendirme faaliyetlerini gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu kapsamda; insan onuruna yakışır barınma imkanlarının sağlanması, hem yabancılar hem de yerel halktan oluşan evsizler için beslenme, tuvalet, içme suyuna erişim gibi en acil ihtiyaçların karşılanması önceliklendirilmektedir.

Evsizlerin ihtiyaçlarına yönelik çözüm önerilerini, evsizlerle birlikte ele alıyoruz.

Eylemler	
Eylem B.4.1	Evsizlerin gözünden yaşam alanlarının kurgulanması için saha araştırması yapılması ve yerelde bulunan sivil yapılanmalar ile işbirliklerinin geliştirilmesi
Eylem B.4.2	Evsizler için bütüncül sosyal politikalarla desteklenen, toplumsal cinsiyete duyarlı misafirhane ve geçici barınma merkezinin açılması
Eylem B.4.3	Evsizlerin kullanmalarına olanak sağlayan kent mobilyalarının tasarlanması
Eylem B.4.4	Evsizler için içinde çamaşırhane ve duş sisteminin olduğu mobil "HadiYıka" aracının oluşturulması

Strateji B.5

Beyoğlu'nda güvenli mekanların oluşturulması ve karşılıklı diyalogun güçlendirilmesi

#Adil #Yaratıcı #Yaşanabilir

Beyoğlu, geçmişten bu yana çok farklı kültürlerin bir arada yaşadığı bir yerleşim yeri olmuştur. Çok renkli bir sosyal hayata sahip olması, Beyoğlu'nu herkes için cazip kılan en önemli özelliğidir. Bu bir aradalığın korunması, özellikle kamusal alanlarda farklı kültürlerdeki grupların karşılıklı diyalogunun güçlendirilmesi ve dezavantajlı grupların kendilerini var edebilecekleri bir Beyoğlu oluşturmak **Adil Beyoğlu** temasının en önemli amaçlarından biridir.

Yaş, engellilik, etnisite, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayırt etmeksizin herkes için güvenli alanların inşa edilmesi, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve anayasanın eşitlik ilkesi ile güvence altına alınmıştır. Eşitlik ilkesi çerçevesinde başta dezavantajlı gruplar olmak üzere Beyoğlu'nda yaşayan ve Beyoğlu'nu kullanan herkesin rahatça gidebileceği bir kent oluşturmak hedeflenmiştir. Bu strateji ile kadınlar ve LGBTİ+'lar için güvenli alanlar oluşturmak, korku mekanlarının tespit edilmesi ve çözüm yollarının geliştirilmesi, kadınların Beyoğlu'nun kamusal alanlarına gelişlerini artırmak ve mahallede yaşayanların dayanışmasını sağlamak amaçlanmaktadır.

Beyoğlu'ndaki çok kültürlü yaşama saygı duyuyoruz. Yaş, engellilik, etnisite, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayırt etmeksizin herkes için güvenli alanlar inşa ediyoruz.

Eylemler	
Eylem B.5.1	Aile Sağlığı Merkezlerinin "Kadın Güvenli Alan" olarak belirlenmesi, danışma masalarının kurulması ve kadın örgütleri ile işbirliğinin artırılması
Eylem B.5.2	Siğınma ve dayanışma evlerinin açılması
Eylem B.5.3	Güvensiz hissettiren korku mekanlarının belirlenmesi ve çözüm yollarına dair atölye çalışmalarının yapılması
Eylem B.5.4	Kadınların Taksim bölgesine gelişlerini artıracak kadın etkinliklerinden oluşan düzenli ve ücretsiz "Beyoğlu Kadın Dayanışma ve Özgürlük Festivali"nin düzenlenmesi
Eylem B.5.5	Mahalle halkının dayanışmasını artırmak için kamusal alanlarda etkinlik ve atölyelerin düzenleneceği "MahalleFest"lerin düzenlenmesi

Strateji B.6

Hayvan hakları konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılması ve sokak hayvanlarına yönelik veterinerlik hizmetlerinin sağlanması

#Adil #Yaşanabilir

Hayvanların da toplumun bir parçası olduğunu kabul ederek, onları mağdur etmeyecek ve yaşam haklarını savunacak önerilerin geliştirilmesi **Adil Beyoğlu** temasının amaçlarından biridir. Yerel yönetimler; hayvanlarla dayanışma içinde olan sivil toplum kuruluşları ve hayvan koruma gönüllülerinin taleplerini göz önüne almalı, süreçleri şeffaflık içinde yürütmeli, yerel gönüllülerle sürekli irtibat halinde olmalı ve sivil dayanışmayı güçlendirecek ağların kurulmasına olanak sağlamalıdır.

Hak ihlallerinin yaşanmaması için önleyici tedbirler alınması, hak ihlallerinin takibinin yapılması, hayvanların ücretsiz ve erişilebilir sağlık hizmetlerinden yararlanması, hayvan hakları ve mevzuatı ile ilgili bilgilendirici çalışmalar yapılması bu strateji başlığı altındaki hedeflerdir.

Hayvanların da toplumun bir parçası olduğunu kabul ediyor, hayvan dostu bir kent için gönüllü ağlarını geliştiriyoruz.

Eylemler	
Eylem B.6.1	Hayvan haklarına yönelik eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapılması, hayvanlarla dayanışma ağlarının kurulması
Eylem B.6.2	Sokak hayvanlarının İstanbul içinde mevcut sağlık tesislerine ulaşımının sağlanması ve tam teşekküllü hayvan ambulansının oluşturulması
Eylem B.6.3	"Beyoğlu Hayvan Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi"nin açılması

Strateji B.7

Sağlık hakkına erişimde dezavantajlı grupların öncelikli olarak desteklenmesi

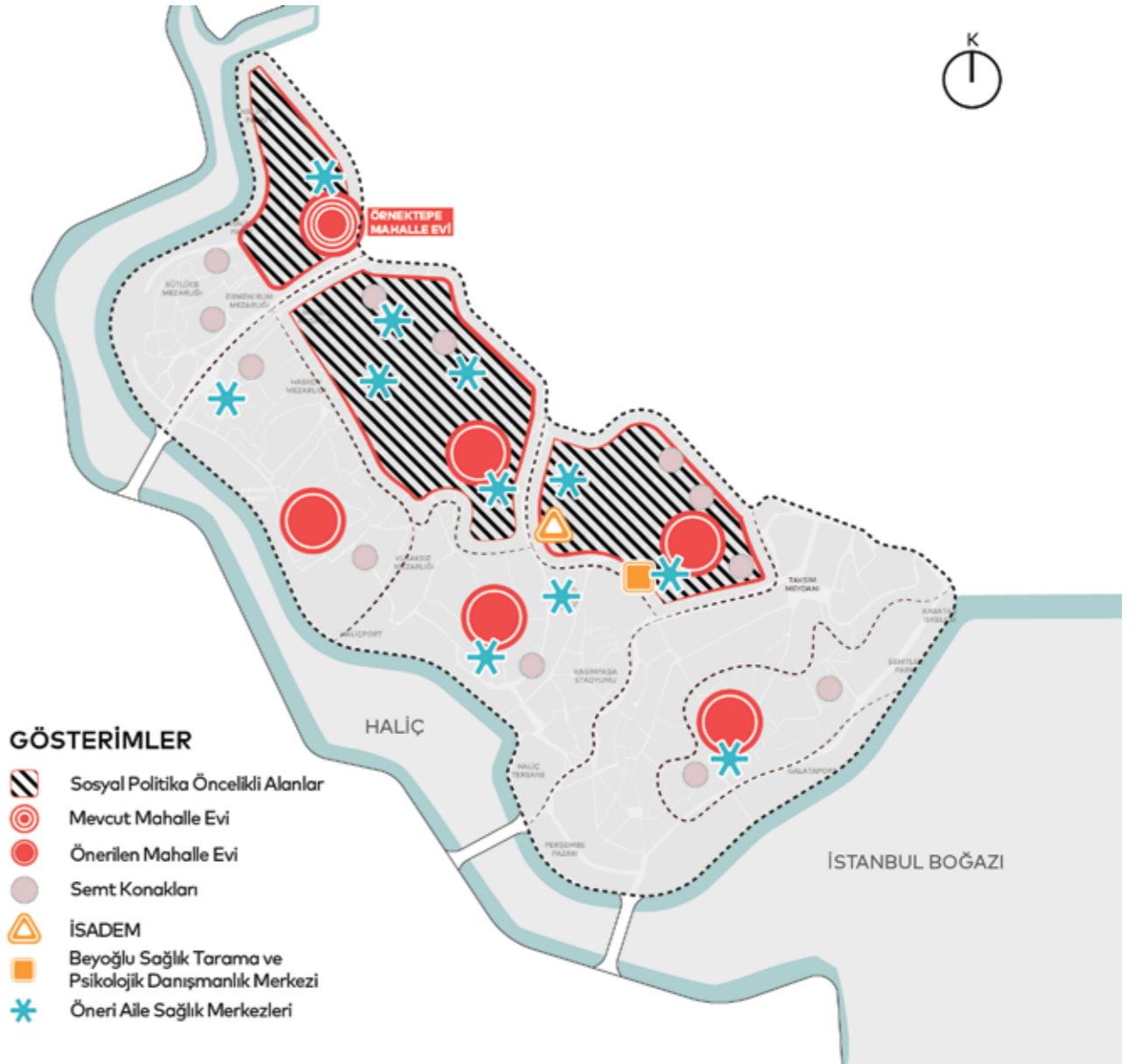
#Adil #Yaşanabilir

Sağlık hakkı, anayasa ve uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınmış bir haktır. Anayasanın 56.maddesi, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğunu ifade etmekte; devletin herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamakla görevli olduğunu tanımlamaktadır. Bu kapsamda özellikle sağlık hizmetlerine erişimde zorluk yaşayan dezavantajlı bölgelerde yaşayan grupların temel insan hakkı olan sağlık hakkına ulaşabilmesi **Adil Beyoğlu** temasının amaçlarından biridir.

Kanser erken tanısını koyarak doğru tedaviye yönlendirme, kadın sağlığı ve üreme eğitimleri verme, salgın hastalıklar ve temel sağlık hizmetlerine erişimle ilgili bilgilendirme, psikolojik danışmanlık hizmeti sağlama ve yapılacak çalışmaların çok dilli bir biçimde gerçekleştirilmesi bu strateji başlığının temel hedefleridir.

Sağlık hakkı temel insan hakkıdır. Bu kapsamda herkesin kapsayıcı sağlık hizmetlerine erişimini destekleyecek politikalar geliştiriyoruz.

Eylemler	
Eylem B.7.1	"Beyoğlu Sağlık Tarama ve Psikolojik Danışmanlık Merkezi"nin açılması
Eylem B.7.2	Kadın sağlığı ve üreme, salgın hastalıklar ve aşılama ile temel hizmetler konusunda çok dilli bilgilendirme ve yönlendirme broşürlerinin hazırlanıp dağıtılması
Eylem B.7.3	Mahalle evleri ve semt konaklarında psikolojik danışmanlık hizmetlerinin verilmesi
Eylem B.7.4	"İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi (İSADEM)" açılması

Sağlık Hakkına Yönelik Eylem Alanları

Strateji B.8

Bölgesel adil gıda sisteminin oluşturulması

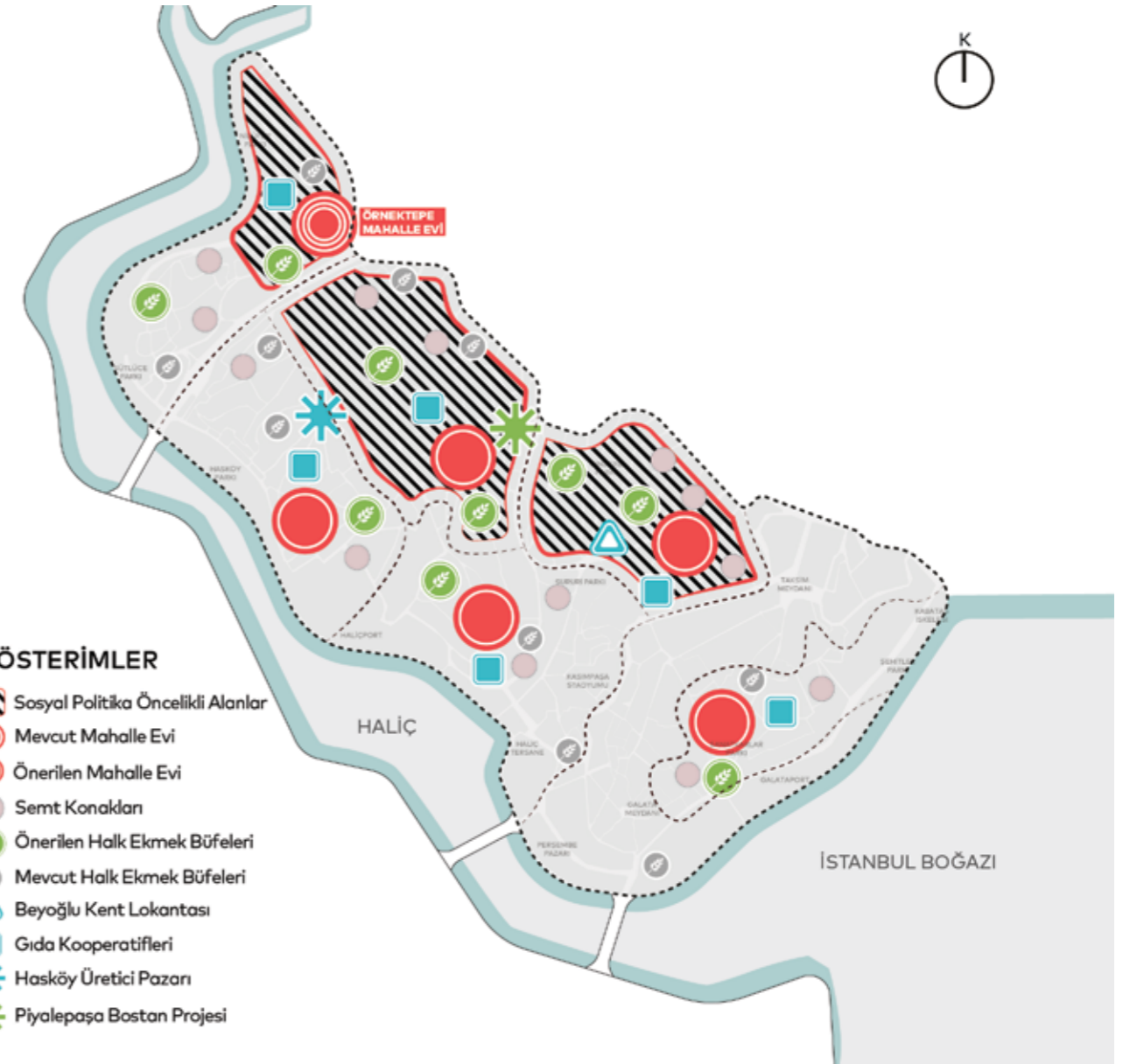
#Adil #Dayanıklı

Gıda sisteminin her halkasının şoklara dayanıklı, kırılabilirliğe dirençli olması gıda sisteminin verimliliği ve etkinliği için büyük önem taşımaktadır. Sağlıklı gıdaya erişime dair en önemli tehditlerden biri iklim krizi olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'de tarım ve gıda sektörü dünyada olduğu gibi iklim şoklarına maruz kalmakta, ürün deseni şokların etkisiyle değişmektedir. Gıda tedarikinde büyük ölçüde diğer kentlerdeki üretime bağlı olan İstanbul'un bu değişimi dikkate alarak, gıda sistemindeki kırılabilirliği azaltacak çalışmaları hızlandırması gerekmektedir. Bunun yanı sıra artan gıda fiyatlarının etkisiyle İstanbul'da sağlıklı, yeterli ve güvenli gıdaya erişim giderek zorlaşmaktadır. Beslenme bozukluğuna bağlı hastalıklar, kentsel eşitsizlikleri de gösteren önemli bir sağlık sorunu haline gelmektedir.⁷³

Beyoğlu'nda herkesin sağlıklı gıdaya erişebildiği ve iklimle uyumlu bir gıda sistemi oluşturulması **Adil Beyoğlu** ve **Dayanıklı Beyoğlu** temasının amaçlarından biridir. Bu amaçla özellikle düşük gelirli kesimlerin ucuz ve sağlıklı gıdaya erişimini sağlamak için Beyoğlu'nda bir adet kent lokantasının ve yeni halk ekmek büfelerinin açılması; ucuz gıda üretimi ve dağıtım sisteminin oluşturulması hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra kentte bostancılığın, kent bahçeciliğinin teşvik edilmesi; üretim yapan çiftçilerin ürünlerini direkt tüketicilere pazarlaması amacıyla üretici pazarları ve gıda kooperatiflerinin kurulması ayrıca üreticiye tohum, fidan, zirai ilaç desteğinin verilmesi hedeflenmektedir.

Beyoğlu'nda herkesin sağlıklı gıdaya erişimini sağlamayı hedefliyoruz.

Eylemler	
Eylem B.8.1	"Beyoğlu Kent Lokantası"nın açılması
Eylem B.8.2	Halk Ekmek büfelerinin açılması
Eylem B.8.3	Kent Bostancılığının teşvik edilmesi
Eylem B.8.4	Gıda kooperatiflerinin ve topluluklarının desteklenmesi
Eylem B.8.5	Üretici pazarlarının artırılması
Eylem B.8.6	Dezavantajlı grupların yaşadığı mahallelerde ucuz gıda dağıtım sisteminin oluşturulması
Eylem B.8.7	İstanbul Gıda Stratejisi Belgesinden yola çıkarak "Beyoğlu Gıda Eylem Planı"nın hazırlanması

Bölgesel Adil Gıda Sistemine Yönelik Eylem Alanları

C.

Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Barınma Olanakları

#Barınma

"Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Barınma Olanakları" politikası kapsamında genel yaşam standartlarını iyileştirecek çalışmalarla konut sunumunun birlikte düşünülmesi, kiracılar ve dezavantajlı grupların gözetilmesi ve deprem ve ekolojik krize karşı konut yapılarının güçlendirilmesi veya yenilenebilmesi için uygulanabilir ekonomik modellerin oluşturulması hedeflenmektedir.

Barınma hakkı temel insan haklarından biri olarak kabul edilmektedir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 25. Maddesinde barınma hakkı şöyle tanımlanır: "Herkesin, kendisinin ve ailesinin sağlığı ve iyi yaşaması için yeterli yaşama standartlarına hakkı vardır; bu hak, beslenme, giyim, konut, tıbbi bakım ile gerekli toplumsal hizmetleri ve işsizlik, hastalık, sakatlık, dulluk, yaşlılık ya da kendi denetiminin dışındaki koşullardan kaynaklanan başka geçimini sağlayamama durumlarında güvenlik hakkını da kapsar." Merkezi ve yerel yönetimler, herkes için güvenli ve sağlıklı konut hakkını sağlamak üzere düzenleme ve uygulamalar yapmakla yükümlüdür.

İstanbul'da deprem riski ile birlikte konut fiyatlarındaki artış ve konut niteliğine ilişkin sorunlar, çok boyutlu ve çok paydaşlı çözümlerin geliştirilmesini ve konut güvenliğinin artırılmasına yönelik kaynak oluşturulmasını gerektirmektedir. Deprem riskine karşı mevcut konutların

yıkılıp yeniden yapılması için geliştirilen 6306 sayılı yasa ve ilgili yönetmelikler hak/mülk sahipleri ve müteahhitler için bazı kolaylıklar, vergi teşvikleri ve kira yardımı gibi olanaklar sağlamaktadır. Ancak konut üretim maliyetlerinin dövize endeksli olarak değişmesi ve sektördeki belirsizlikler yenileme süreçlerinin yavaş ilerlemesine neden olmaktadır. Bunun yanı sıra bu düzenlemeler kiracıları korumakta yetersiz kalmakta ve mevcut sağlıksız kentsel dokuyu daha da yoğunlaştırmakla sonuçlanmaktadır. Diğer yandan yenilenen konutların fiyatları diğerlerine göre daha yüksek olmakta, bu durum mevcut kiracı nüfusun bu bölgelerden gitmesi ile sonuçlanmaktadır.

Depreme karşı mevcut konut stokunun yenilenmesine ilişkin politikaların barınma hakkını temel alması, kentsel altyapı ve çevre kalitesi ile birlikte değerlendirilmesi, kamu yatırımları ve piyasa koşulları arasında denge sağlayan bir ekonomik model ile üretilmesi ve alanda yaşayanların

ihtiyaçları doğrultusunda şekillenmesi gerekmektedir. Finansman sorunlarını çözmeye yönelik olarak; konut yenileme süreçlerinde dezavantajlı grupları desteklemek üzere kamu kaynağının oluşturulması, proje üretimi, uzlaşma vb maliyetlerin düşürülmesi, vergi kolaylıkları ve kooperatifçiliğin desteklenmesi gibi yaklaşımlar geliştirilmesi önerilmektedir.

Deprem yanı sıra iklim krizine yönelik hedefler de konut üretiminde önemli bir etken olarak ele alınmaktadır. Konut işletmesi ve üretiminin karbon emisyonunun 3'te birinden sorumlu olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda yeni ve güvenli yapılarda yalıtımın iyileştirilmesi, gri suyun kullanımının sağlanması ve güneş enerjili su ısıtmanın sağlanması gibi düzenlemeler, yeni yapılarda da çeşitli

sertifikasyon sistemleri ile yapının karbon ayak izini düşürmeye yönelik düzenlemeler önerilmektedir. Öneriler ayrıca yapıların boyutlarına, hizmet ettiği nüfusa ve kapladığı alana göre de değişmektedir. Avrupa Birliği "Neredeyse Sıfır Enerjili Binalar" politikası kapsamında Türkiye'de yapılaşmaya ilişkin yönetmeliklerin ve sektör yapısının hızla değişimi söz konusu olacaktır.

Vizyon 2050 belgesinde **"İstanbulluların Konforlu ve Ödenebilir Konuta Erişimini Sağlamak"** amaçlanmıştır. Belgede adil bir konut piyasası ve kiracılık güvencesine yönelik düzenleyici mekanizmaların geliştirilmesi, dezavantajlı gruplara yönelik erişilebilir konutlar, öğrenci yurtları, evsizler için olanaklar sağlanması, lojman ve 65+ bireylere yönelik konutlar üretilmesi, sosyal konut ve kiralık sosyal

konut sisteminin geliştirilmesi, katılımcı bir konut üretim modeli geliştirilerek konut kooperatifi gibi oluşumların desteklenmesi ve topluluk mülkiyeti, güvenceli kullanım hakkı gibi farklı mülkiyet modelleri geliştirilerek adil konuta erişim olanaklarının artırılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda İstanbul Konut Ofisi'nin kurulması öngörülmektedir. Konut ofisi kapsamında konut ihtiyacına yönelik ilçe bazlı veriler doğrultusunda adil konut sunum süreçleri geliştirmek amacıyla piyasayı düzenlemeye ve dengelemeye yönelik çalışmalar yapılacaktır. Katılımcı bir süreçle işletilecek konut ofisinde merkezi yönetim ve yerel yönetimlerle işbirliği yapılacak, "Deprem Yenileme Fonu" oluşturularak konut yenilemeye yönelik finansman oluşturulacaktır. Böylece, kentte üretilen turizm, konaklama, yaratıcı sektör faaliyetlerinin bu fona katkı sağlaması hedeflenmiştir. 2050 yılına kadar riskli yapı sayısını sıfıra indirmek hedeflenmiştir. İBB bünyesinde gerçekleştirilen ve risk altındaki konut stokunun yenilenmesine yönelik yönlendirme, destek ve danışmanlık hizmetleri veren İstanbul Yenileniyor projesinin de Konut Ofisi kapsamında kapsamının genişletilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca, Vizyon 2050 kapsamında kiralık sosyal konut üretilmesi hedeflenmektedir. Özellikle kent merkezlerinde yerel yönetim tarafından, 'Kentsel İşgücü Konutları' üretilmesi planlanmaktadır. Bu sayede hem kent merkezinde çalışma alanlarına kolay erişilebilir bölgelerde iş gücünün barınma ihtiyacının karşılanması, hem de bu bölgelerde fiyatların dengelenmesinde kamunun etkin rol oynaması öngörülmektedir. Toplam konut stoku içerisinde sosyal konut ve sosyal kiralık konut oranında yüzde 25'i yakalaması öngörülmektedir. Bu konutlarda, modüler, yeşil, esnek kullanıma açık tasarımlarla gelecekteki iş ve çalışma ilişkilerine uyulanabilir kullanımların önü açılacaktır.

Beyoğlu'nda artan kira değerleri ve soylulaştırma tehlikesi karşısında, mevcut nüfusun burada yaşamaya devam etmesini sağlayacak önlemleri almak, mevcut konut stokunu insan onuruna yakışır nitelikte sağlıklı,

güvenli, iklim krizine ve depreme dayanıklı hale getirmek gerekmektedir. Hak temelli, şeffaf, katılımcı ve çok boyutlu yöntemlerle konut yenileme, restorasyon ve güçlendirmenin sağlanması ve kentsel ayrışmanın önüne geçecek araçlar geliştirilmesi önemlidir. "Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Barınma Olanakları" politikası kapsamında genel yaşam standartlarını iyileştirecek çalışmalarla konut sunumunun birlikte düşünülmesi, kiracılar ve dezavantajlı grupların gözetilmesi ve deprem ve ekolojik krize karşı konut yapılarının güçlendirilmesi veya yenilenebilmesi için uygulanabilir ekonomik modellerin oluşturulması hedeflenmektedir.

Bu politikanın önemli paydaşları Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Toplu Konut İdaresi, İBB İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı, Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı, Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı, Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, KİPTAŞ, İstanbul İmar İnşaat A.Ş., BİMTAŞ ve İlçe Belediyesidir. Diğer yandan semt sakinlerinin süreçlerde aktif rol oynamasının sağlanması; inşaat ve emlak sektörünün süreçlere dahil edilmesi önemlidir.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında barınma koşullarına yönelik geliştirilen stratejiler:

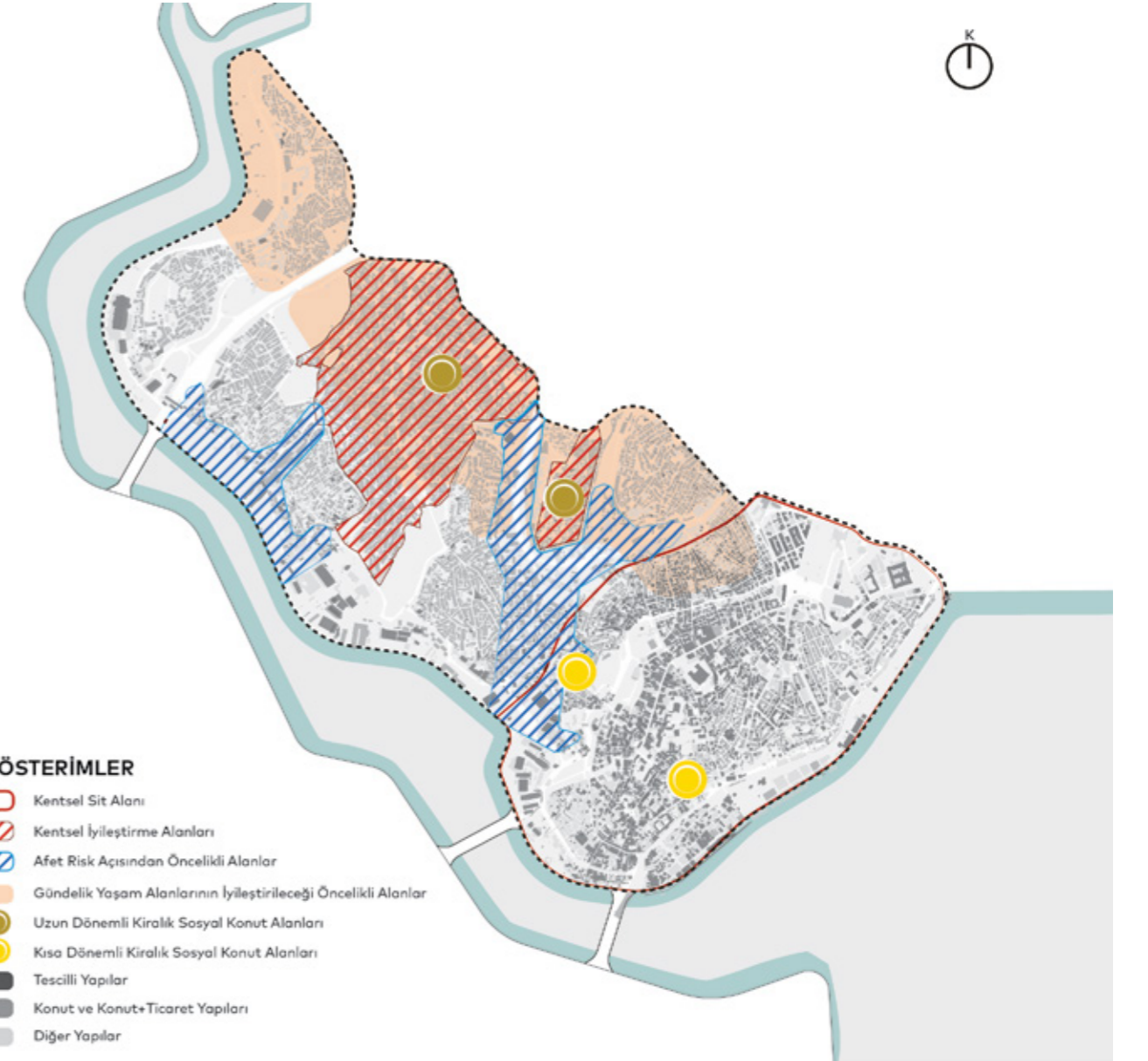
Strateji C.1: Dezavantajlı mahallelerde mevcut nüfusu korumaya yönelik gündelik yaşam olanaklarının iyileştirilmesi

Strateji C.2: Farklı toplumsal gruplara ve ihtiyaçlara yönelik uygun fiyatlı barınma imkanlarının oluşturulması

Strateji C.3: Afet riskine ve iklim krizine yönelik konut yenileme ve güçlendirme çalışmalarının desteklenmesi

Strateji C.4: Tarihi yapı stokunda barınma koşullarının iyileştirilmesi ve konut kullanımının artırılması

Strateji C.5: Sosyal kırılganlığı yüksek, mülkiyet sorunu olan bölgelerde barınma hakkı temelli ve katılımcı kentsel iyileştirme yöntemlerinin geliştirilmesi

Konut Politikaları

Strateji C.1

Dezavantajlı mahallelerde mevcut nüfusu korumaya yönelik gündelik yaşam olanaklarının iyileştirilmesi

#Adil #Dayanıklı #Yaşanabilir #Üreten

Dezavantajlı mahallelerde yapı niteliğinin oldukça sağlıksız olduğu ve bakım onarım ihtiyacının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu mahallelerde hanehalkı nüfusunun yüksek olduğu görülmüş, özellikle göçmenlere yönelik yatakhane gibi çalışan barınma imkanları olduğu tespit edilmiştir. Temizlik, beslenme sosyalleşme gibi imkanların konutlar içinde yetersiz kaldığı, çeşitli dayanışma yöntemleri ile bu ihtiyaçların sağlandığı görülmüştür. Bu bölgelerde gayrimenkul geliştirme odaklı yapılan yatırımların tetikleyici özelliği nedeniyle mülklerin el değiştirmesi ve yenilenmesi gibi eğilimler bulunmaktadır. Bu eğilimin bölgedeki mevcut nüfusun buradan gitmesine ve üst gelir grupları ve yatırımcılar için uygun hale gelmesine yol açması gibi sonuçları olmaktadır. Bu dönüşüm süreci mevcut sorunların derinleşmesine neden olmakla birlikte kentsel iyileşmenin de önünde engel olarak görülmektedir.

Bu bölgelerde yerel nüfusu koruyarak iyileştirmeler yapılması esas alınmıştır. Çok boyutlu toplumsal ve mekansal sorunların iyileşmesi için kentsel çevre ve konut niteliğinde temel düzeyde iyileştirmeler yapılması, sosyal dayanışmanın desteklenmesi ve sosyal projelerle buradaki nüfusun desteklenmesi gerekmektedir.

Barınma hakkını temel alan bir yaklaşımla mevcut nüfusun bölgede kalmasını sağlamayı hedefliyoruz.

Eylemler	
Eylem C.1.1	Ortak mutfak, çamaşırhane gibi ortak kullanım alanlarının oluşturulması
Eylem C.1.2	Basit bakım onarım hizmetlerinin sağlanmasına yönelik desteklerde bulunulması
Eylem C.1.3	Çevre temizliği, ilaçlama, aydınlatma hizmetlerinin iyileştirilmesi
Eylem C.1.4	Kiralama süreçlerinin denetlenmesi
Eylem C.1.5	Dezavantajlı birey ve ailelere kira yardımlarının yapılması
Eylem C.1.6	Sosyal dayanışma ağlarının ve karar süreçlerine katılım olanaklarının desteklenmesi
Eylem C.1.7	Mahalle esnafının desteklenmesi

Strateji C.2

Farklı toplumsal gruplara ve ihtiyaçlara yönelik uygun fiyatlı barınma imkanlarının oluşturulması

#Adil #Yaşanabilir #Dayanıklı

2008-2021 yılları arasındaki arazi kullanım verilerini karşılaştırdığımızda 13 yıl içinde ilçe genelinde konut alanlarının %4.3 oranında azaldığı, konut+ticaret alanlarının %6.2 oranında arttığı gözlemlenmektedir. Artan kiralar, kentsel projeler, yatırımlar ve konut yenileme süreçleri ile İstanbul'da kent merkezlerinde kira değerleri giderek artmaktadır. Beyoğlu'nun nüfus çeşitliliğini koruyabilmek için adil ve dengeli konut imkanları oluşturmak gerekmektedir. Bu doğrultuda hanehalkı büyüklükleri, gelir durumu, kiracılık oranları, kullanım süreleri, yaş ve ihtiyaç durumuna uygun olarak farklı konut seçenekleri oluşturulması gerekmektedir. Kamu sektörünün konut sunumu konusunda hem üretici hem de düzenleyici olarak etkin rol oynaması gerekmektedir.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı uzun ve kısa dönemli sosyal kiralık konut üretimi, ödenebilir konut üretiminin teşviki ve düzenlenmesi, öğrenciler, gençler, yaşlılar, göçmenler için barınma imkanları sağlanmasına yönelik çalışmaların artırılması amaçlanmaktadır.

Beyoğlu'nda gençlere ve işgücüne yönelik sosyal kiralık konut uygulamalarını hayata geçirmek bizim için öncelikli bir hedef.

Eylemler	
Eylem C.2.1	Beyoğlu'nda yaşayan dezavantajlı aileler için uzun dönemli kiralık sosyal konut üretiminin gerçekleştirilmesi
Eylem C.2.2	Beyoğlu'na yeni gelen işgücü ve gençler için kısa dönemli kiralık sosyal konut üretiminin gerçekleştirilmesi
Eylem C.2.3	Öğrenciler için barınma imkanlarının artırılması
Eylem C.2.4	Ada bazlı yenileme alanlarında büyüklüğüne göre ödenebilir konut uygulamalarının teşvik edilmesi

Strateji C.3

Afet riski ve iklim krizine yönelik konut yenileme ve güçlendirme çalışmalarının desteklenmesi

#Adil #Yaşanabilir #Dayanıklı

Beyoğlu'ndaki konut stokunun afete karşı dirençli hale getirilmesi için afet riski yüksek bölgelerin önceliklendirilerek kamu ve özel sektör araçlarının birlikte geliştirilmesi, yerel yönetimlerin kolaylaştırıcı, düzenleyici ve denetleyici bir rol oynaması öngörülmektedir. Bu kapsamda farklı ölçekte, katılımcı ve hak temelli modellerin geliştirilmesi ve uygulanması ve kurumlar arası işbirliklerinin artırılması gerekecektir.

Konutların depreme karşı güvenli hale getirilmesi için uygulanabilir araçlar ve kalıcı modeller üretiyoruz.

Eylemler	
Eylem C.3.1	Deprem ve taşkın riskinin en yüksek olduğu bölgelerde yapı bazlı yenileme ve güçlendirme süreçlerinin hızlandırılması
Eylem C.3.2	Deprem riski bulunan yapılar için parsel ve ada bazlı yenilemeye yönelik çözüm olanaklarının geliştirilmesi
Eylem C.3.3	İstanbul Yenileniyor projesi kapsamının, iklim hedefleri doğrultusunda ve güçlendirme, enerji verimliliği, su kullanımı gibi konuları da içerecek şekilde genişletilmesi

[Nedir?](#)
[Sıkça Sorulan Sorular](#)
[İletişim](#)

[Başvurular](#) MK

Başvuru Formu

ⓘ Gri zeminli kutu içindeki tüm bilgilerin güncel tapu belgesinde yazdığı şekilde girilmesi gerekmektedir.
Tapu bilgileriniz mevcut değil ise, [Tapu Sorgulama sayfasından](#) giriş yapabilir, ilgili bilgileri edindikten sonra başvurunuzu tamamlayabilirsiniz.

Tapu İl

Tapu İlçe

Tapu Mahalle

Ada

Parsel

İstanbul Yenileniyor Başvuru Arayüzü

Strateji C.4

Tarihi yapı stokunda barınma koşullarının iyileştirilmesi ve konut kullanımının artırılması

#Adil #Yaşanabilir #Dayanıklı

Tarihi yapı stokunda metruklaşma ile birlikte barınma koşulları kötüleşmektedir. Bu hem bölgede yaşayanların sağlıklı yapılarda yaşamasına hem de mirasın kaybolmasına neden olmaktadır. Ayrıca kentsel sit alanında konut kullanımının azalması, bölgedeki sahiplik duygusunu azaltmakta ve güvenlik sorunlarını doğurmaktadır. Bu kapsamda tarihi yapı stokunun bakım onarım ve restorasyonu ile birlikte, bölgede ihtiyaç duyulan konut ihtiyacına yönelik olarak kullanılması öngörülmektedir.

Bu kapsamda turizm kullanımını sınırlandırmaya ve konut kullanımını teşvik etmeye yönelik uygulamalarla birlikte, tescilli boş konut stokunu kullandırmaya ve yapı stokunun onarım ve restorasyonuna yönelik kolaylaştırıcı uygulamaları yaşayanlarla birlikte geliştirme gibi yaklaşımlar geliştirilmiştir.

Beyoğlu Kentsel Sit Alanının yaşayan bir merkez olması için bakım ve onarımı kolaylaştırıyor, konut kullanımını teşvik ediyoruz.

Eylemler	
Eylem C.4.1	Beyoğlu'ndaki tarihi konut alanlarının restorasyonu ve depreme dayanıklı hale getirilmesine yönelik kaynak ve araçların geliştirilmesi
Eylem C.4.2	Tescilli boş konutların uygun fiyatlı kiralık konut olarak kullanıma kazandırılması

Strateji C.5

Sosyal kırılma yüksek, mülkiyet sorunu olan bölgelerde barınma hakkı temelli ve katılımcı kentsel iyileştirme yöntemlerinin geliştirilmesi

#Adil #Yaşanabilir #Dayanıklı

Beyoğlu'nda sosyal kırılma açıdan yüksek ve niteliksiz yapıların bulunduğu, kısmen tapusuz gelişmiş bölgeler için uzun yıllardır projeler üretilmesine karşın, bu alanlarda bölgedeki halkın korunması, koşullarının iyileştirilmesi ve kentsel mekanın iyileştirilmesi sağlanamamıştır. Mevcutta devam eden Okmeydanı Projesi kapsamında bölgede 18. madde uygulaması yapılarak yeni tapular oluşturulmuş ve hak sahiplerinin mülk sahibi olmasına yönelik süreç başlamıştır, ancak planın uygulanma ve inşaat süreçlerinde belirsizlikler ve hak kayıpları bulunmaktadır. Halen İBB mülkü üzerinde oluşmuş olan İstiklal mahallesinde ise kısmen bir yenileme süreci yaşanmış, alanın bir kısmı tamamen yenilenerek lüks konut alanına dönüştürülmüş, burada yaşayan insanlar buradan ayrılmıştır. Mahallenin kalan bölgesinde ise toplumsal ve kentsel iyileştirme odaklı bir yaklaşım geliştirilmesi gerekmektedir.

Kentsel iyileştirme projelerini yerel ihtiyaçlar doğrultusunda ve yaşayanlarla birlikte geliştiriyoruz.

Eylemler	
Eylem C.5.1	Hak temelli ve yerinde dönüşümü sağlayan "Okmeydanı Dönüşüm Projesi"nin gerçekleştirilmesi
Eylem C.5.2	İstiklal Mahallesi için kentsel çevre kalitesini artıran ve kiracıları koruyan katılımcı iyileştirme alanı projesinin hazırlanması

D. İklim Uyumlu, Afetlere Dirençli Ulaşım ve Altyapı

#UlaşımAltyapı

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında "İklim Uyumlu, Afetlere Dirençli Ulaşım ve Altyapı" politikası ile İstanbul'un "karbon nötr" ve "dirençli şehir" olma hedefleriyle paralel olarak enerji verimliliğinin arttığı, atık yönetim uygulamalarının geliştirildiği, afetle mücadele kapasitesinin arttığı, iklim değişikliği etkilerine dirençli ve sürdürülebilir kentsel hareketliliğin sağlandığı bir kent hedeflenmektedir.

Altyapı sistemleri, kentsel fonksiyonların sürdürülmesine olanak sağlayan kentin temel unsurlarıdır. Su, enerji, iletişim, ulaşım gibi alanlarda, hizmetin üretildiği noktadan son kullanıcıya ulaştırılmasına kadar tüm süreci kapsayan fiziksel ve dijital bileşenlerden oluşan altyapı sistemleri, kentsel hizmetlerin sürekliliğini sağlamaktadır. Bu nedenle de kentsel altyapı sistemlerinin deprem, sel, yangın ve iklim değişikliği kaynaklı afetlere karşı dayanıklı olması kentsel hizmetlerin sürekliliğinin sağlanması açısından büyük önem arz etmektedir. Su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, iklim değişikliği kaynaklı afetlerin etkilerine hazırlıklı olunması, enerji teknolojilerinde yenilenebilir enerjinin yaygınlaştırılması, ulaşım sektöründe sürdürülebilir ve iklime uyumlu ulaşım kararlarının uygulanması Türkiye'de ve dünyada altyapı alanında öne çıkan konuları oluşturmaktadır. Ulaşım sistemleri ise, bireysel motorlu taşımayı ve hızlı trafik akışına dayalı hareketlilik yaklaşımından uzaklaşarak yerini karbon salınımını düşürme hedefiyle çevreye duyarlı

alternatif ulaşım kararlarına bırakmıştır.

Sıcaklık ve yağış düzensizlikleri gibi aşırı hava olayları, kuraklık, biyoçeşitlilik kaybı gibi etkileriyle küresel ısınma giderek iklim krizine dönüşmekte ve gelecek 10 yıl içerisinde etkisi hissedilecek en büyük riskler arasında yer almaktadır. Yapılan iklim projeksiyonlarına göre, küresel ölçekte İstanbul, iklim krizinden en çok etkilenen kentler arasında gösterilmese de İstanbul'da 2100 yılına gelindiğinde günlük azami sıcaklıkların ortalama 1,5-4,8°C artması, deniz suyu seviyesinin ise 45-70 cm arasında yükselmesi öngörülmektedir. Küresel ısınma nedeni ile yağışlarda yaşanacak dalgalanmalar ve buharlaşmaya bağlı olarak, İstanbul'da kurak günlerin yüzyılın ortalarına kadar 45 günden 57 güne yükseleceği tahmin edilmektedir.⁷⁴

İstanbul'un iklim krizine uyum sağlama kapasitesini artırmak için 2019 yılında Kopenhag'da düzenlenen C40

Beyoğlu Senin Play The City Atölyesi, 2022

Belediye Başkanları Zirvesi'nde "Deadline 2020" taahhüdü kabul edilerek, İstanbul'un 2050 yılı için "karbon nötr" ve "dirençli şehir" olma hedefine imza atılmıştır. Bu kapsamda da İstanbul'un mevcut İklim Değişikliği Eylem Planı Deadline 2020 Taahhüdü ve Paris Hedefleriyle uyumlu biçimde revize edilmiştir.

Türkiye'nin ilk sürdürülebilir kentsel hareketlilik planı olan İstanbul Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı (2019-2022) ile uyumlu olarak, İETT filosunun %100'nün elektrikli olması, otomobil ve taksilerin kademeli olarak elektrikli olması, şehir içindeki yolculukların %35'inin toplu taşıma ile gerçekleştirilmesi, deniz ulaşım oranının %10 seviyesine çıkarılması, günlük yolculukların %50'sinin yürüme ve bisiklet ile gerçekleştirilmesi hedeflerinin yanı sıra, su kayıp ve kaçaklarının azaltılması, kişi başına düşen su kullanımının %11

azaltılması, kentsel donatılarda %100 enerji verimliliğinin sağlanması, yenilenebilir kaynaklardan %55 enerji tedariki, çöp gazının %95'inin enerjiye çevrilmesi, organik atıkların %100 geri dönüştürülmesi ve kâğıt ve ambalaj atıklarının %100 geri dönüştürülmesi, İBB binalarında enerjinin yenilenebilir kaynaklardan sağlanması eylem Planı'nın stratejik hedefleri arasında yer almaktadır.

Vizyon 2050 belgesinde, trafik sıkışıklığının temel nedenlerinden olan bireysel araç sahipliğinin karşısında, gelişmiş ve nitelikli toplu taşıma sistemleri oluşturulması en temel ihtiyaçlardan biri olarak ifade edilmiştir. 2050 yılında İstanbul raylı sistemler başta olmak üzere toplu taşımanın geliştiği; yaya, bisiklet ve mikro hareketlilik türlerinin yaygınlaştığı bütünleşik ulaşım sistemlerine sahip "etkin ve kapsayıcı hareketliliğin sağlandığı bir metropol" olacaktır.

Raylı sistemlerin kent içi hareketlilikte ana özne olması, farklı ulaşım türleri arasındaki entegrasyon ve bütünlük ile deniz ulaşımının güçlendirilmesi gibi yaklaşımlar kritik hale gelmektedir. Ulaşım sisteminin engelli, yaşlı ve kadınlar gibi farklı ihtiyaç gruplarının ulaşım ihtiyaçlarını karşılamasının yanı sıra kentin diğer olanaklarına da adil ve eşitlikçi erişiminin sağlanması hedeflenmektedir.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında "İklim Uyumlu, Afetlere Dirençli Ulaşım ve Altyapı" politikası ile İstanbul'un "karbon nötr" ve "dirençli şehir" olma hedefleriyle paralel olarak enerji verimliliğinin arttığı, atık yönetim uygulamalarının geliştirildiği, afetle mücadele kapasitesinin arttığı, iklim değişikliği etkilerine dirençli ve sürdürülebilir kentsel hareketliliğin sağlandığı bir kent hedeflenmektedir.

Stratejik Plan kapsamında bütünleşik altyapı sistemleri; sürdürülebilir su sistemlerinin geliştirilerek su ve atık su sistemlerinin iyileştirilmesi ve atık suyun geri kullanımının sağlanması, enerji üretiminden kaynaklanan emisyonların düşürülmesine yönelik enerji tasarrufunu sağlayacak altyapıların geliştirilmesi, atıkların azaltımı ve geri kazanımı için etkin atık yönetimi uygulamalarının geliştirilmesi ve altyapı sistemlerinin afetlere karşı dirençli hale getirilmesi bu politika çerçevesinde ele alınacaktır. Ayrıca bu politika çerçevesinde, bireysel otomobil kullanımını azaltan ve başta yaya ve bisiklet olmak üzere motorsuz ulaşım türlerini teşvik edici stratejiler ile toplu ulaşım kullanımını teşvik ederek herkesin erişebilirliğinin sağlandığı stratejiler geliştirilmiştir.

İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planı, İstanbul Vizyon 2050 Strateji Belgesi, İstanbul İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planı, İstanbul İl Afet Risk Azaltma Planı, Beyoğlu Olası Deprem Kayıp Tahminleri Kitapçığı, Beyoğlu İlçesi Mikrobölgeleme Etüt Raporu bu politika çerçevesinde ele alınan ve strateji kararlarını destekleyen belirleyici çalışmalardır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, İBB Deprem Risk Yönetimi ve Kentsel İyileştirme Dairesi Başkanlığı, İBB Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı, İBB Tarımsal

Hizmetler Dairesi Başkanlığı, Beyoğlu Belediyesi, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler, diğer sektör çalışanları, Beyoğlu'nda yaşayanlar bu politikanın öncelikli paydaşlarını oluşturmaktadır.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında geliştirilen Ulaşım ve Altyapı Stratejileri:

Strateji D.1: Su ve atık su altyapısının iklim değişikliğine dirençli ve afetlere karşı dayanıklı olacak şekilde iyileştirilmesi

Strateji D.2: Enerji tasarrufu sağlayacak altyapının geliştirilmesi ve teşviklerin sağlanması

Strateji D.3: Atıkların kaynağında ayrıştırılması, toplanması ve geri dönüştürülerek enerji olarak yeniden kullanımını sağlayacak atık yönetimi sürecinin tasarlanması

Strateji D.4: Afetle mücadele kapasitesinin artırılması için teknik ve kurumsal altyapının güçlendirilmesi

Strateji D.5: Bireysel otomobil kullanımını azaltmaya yönelik otopark düzenlemelerinin yapılması

Strateji D.6: Toplu ulaşım sistemlerinin iyileştirilmesi ve karbon emisyonlarının azaltılması

Strateji D.7: Yaya ve bisikletli ulaşımını teşvik edecek düzenlemelerin yapılması

İklim ve Altyapı Politikaları

Strateji D.1

Su ve atık su altyapısının iklim değişikliğine dirençli ve afetlere karşı dayanıklı olacak şekilde iyileştirilmesi

#Dayanıklı #Yaşanabilir

İklim değişikliği nedeniyle sıcaklıkların ortalama 2.5-3.5° C artacağı; yağış miktarının ise %25-35 oranında azalacağı öngörülmektedir. Kuraklık etkisi ve yağış miktarında oluşan bu azalış suyun etkin kullanılmasını gerektirmekte ve iklim değişikliğine dirençli su altyapısının oluşturulmasını gerekli kılmaktadır.

Sürdürülebilir su sistemlerinin geliştirilmesi için öncelikle suyun verimli kullanımı sağlanmalıdır. Beyoğlu'nda atık suların geri dönüşüm oranının artırılarak arıtılan atık suyun gri su olarak yeniden kullanılmasına yönelik düzenlemeler yapılması, bina ve kentsel ölçekte yağmur suyunun toplanması ve yeniden kullanılmasına yönelik sistemler geliştirilmesi, altyapı kaçaklarından kaynaklı su kayıplarının azaltılması ve su tasarrufuna yönelik farkındalık çalışmalarına su kaynaklarının korunması hedeflenmektedir.

Ayrıca ilçede altyapı yetersizliklerinden kaynaklanan riskleri azaltmak için gerekli altyapı çalışmalarının yapılması, eskiyen altyapıların onarılması ve su altyapısının ani şok ve afetlere dirençli hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Suyu en değerli varlığımız olarak görüyoruz. Sürdürülebilir su yönetimi için altyapımızı yeniliyoruz.

Eylemler	
Eylem D.1.1	Yeşil altyapı çözümleri ile ilçedeki taşkın/sel riskinin azaltılması
Eylem D.1.2	Yağmur suyu toplanması ve yeniden kullanılmasına yönelik gerekli düzenlemelerin yapılması
Eylem D.1.3	Arıtılan atık suyun gri su olarak yeniden kullanımına yönelik bina ölçeğinde ve kentsel ölçekte sistemlerin geliştirilmesi
Eylem D.1.4	Altyapı kaçaklarından kaynaklı su kayıplarının azaltılması

Strateji D.2

Enerji tasarrufu sağlayacak altyapısının geliştirilmesi ve teşviklerin sağlanması

#Dayanıklı

Enerji sektörü, sera gazı oluşumunda en yüksek paya sahip olan sektörlerin başında gelmektedir. İklim kriziyle mücadele kapsamında enerji üretiminden kaynaklı emisyonların azaltılarak kaynakların korunması; yenilenebilir enerji türlerinin kullanımı ve enerjide verimliliğin sağlanması ile mümkün olmaktadır. Avrupa Birliği'nde "Binalarda Enerji Performansı Direktifi" kapsamında geliştirilen "Neredeyse Sıfır Enerjili Binalar" politikasına paralel olarak Türkiye'de de yapı yönetmeliklerinde değişiklikler yapılması öngörülmektedir. Bu kapsamda 2023'ten itibaren 5.000 m² den büyük olan tüm binaların enerji performans sınıfının en az "B" olacak şekilde inşa edilmesi ve tükettikleri enerjinin en az % 5'ini yenilenebilir enerji kaynaklarından karşılamaları zorunlu hale gelecektir. 2025'ten itibaren ise bu uygulamanın 2.000 m² üzeri tüm binalarda yaygınlaştırılması ve enerjinin en az %10'unun yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanması zorunluluğu getirilmektedir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam enerji üretimindeki payı 2015 yılında %6'dan 2019'da %18'e kadar yükselmiştir. Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın iklim uyumlu olma vizyonu ile Beyoğlu'nda enerji üretimi ve tüketiminde yenilenebilir enerjinin payını yükseltmek için başta kamu binalarında olmak üzere yapıların çatılarında güneş panelleri kurulması, aydınlatmada akıllı aydınlatma sistemlerinin kullanılması, enerji tüketiminde kömür gibi yüksek karbonlu yakıtların kullanımının sifra indirilerek ısınmada yenilenebilir enerjinin kullanılması, yapılacak kentsel dönüşüm

projelerinde yenilenebilir enerji üretimi ve enerji tasarrufuna yönelik teşviklerin oluşturulması hedeflenmektedir. Hem ülkemizin "Neredeyse Sıfır Enerjili Binalar" politikasından hem de İstanbul'un karbon nötr şehir olma vizyonundan hareketle Beyoğlu'nda da enerji verimliliğini sağlayacak düzenlemelerin yapılması ve enerji sektöründe emisyonu azaltmaya yönelik yenilenebilir enerjinin payının artırılması hedeflenmektedir.

Enerji tasarrufuna ve yenilenebilir enerji kullanımına yönelik farklı ölçeklerde uygulamalar geliştiriyoruz.

Eylemler	
Eylem D.2.1	Bina ve kent ölçeğinde enerji tasarrufu sağlayan sistemlerin geliştirilmesi ve farkındalık çalışmalarının yapılması
Eylem D.2.2	Okul, hastane gibi kamu binalarında, alışveriş merkezlerinde ve konut alanlarında güneş enerji panellerinin yapılması için teşviklerin sağlanması
Eylem D.2.3	Yeni yapılacak kentsel dönüşüm projelerinde yenilenebilir enerji üretimi ve enerji tasarrufuna yönelik uygulamaların geliştirilmesi
Eylem D.2.4	Doğalgaz altyapısının yetersiz olduğu mahallelerde altyapı sisteminin geliştirilmesi

Strateji D.3

Atıkların kaynağında ayrıştırılması, toplanması ve geri dönüştürülerek enerji olarak yeniden kullanımını sağlayacak atık yönetimi sürecinin tasarlanması

#Dayanıklı #Yaşanabilir

Atık yönetimi; önleme, azaltma, tekrar kullanım, geri dönüşüm, geri kazanım ve bertaraf faaliyetlerinden oluşmaktadır. Türkiye'de atıktan kaynaklanan sera gazı emisyonları 2017 yılı itibarıyla 17,3 MtCO₂ olup, %52'lik bir kısmı katı atık bertarafından yani depo sahalarından kaynaklanmaktadır. Atıktan kaynaklanan sera gazı emisyonlarının azaltılması için ilk adım, depo sahalarına giden atıkların kaynağında azaltılarak yeniden kullanımını sağlanmasıdır.⁷⁵ Buna yönelik 2017 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan Ulusal Atık Yönetimi ve Eylem Planı'nda 2023 yılında Türkiye'de oluşan atıkların %35'inin geri kazanılması ve düzenli depolama tesislerine gönderilen atık oranının %65'e düşürülmesi hedeflenmektedir.⁷⁶ Benzer şekilde İstanbul İklim Değişikliği Eylem Planı'nda atıktan kaynaklanan emisyonlara dair uyum eylemlerinden biri "Atılan malzemelerin geri kazanım ve yeni ürünlere dönüşüm ile katı atık depolama sahalarından uzaklaştırılması" eylemidir.

Beyoğlu gibi İstanbul'da merkezi iş alanında yer alan ve yoğun turistik faaliyetlerin yer aldığı bir bölgede atık yönetiminin sağlanması çevresel sürdürülebilirlik açısından önemli bir konudur. Etkin atık yönetiminin en temel bileşenlerinden biri olan atıkların geri dönüşümü ve kazanımı için temel koşul atıkların kaynağında ayrıştırılması ve toplanmasının sağlanmasıdır. Bu sebeple öncelikle atık azaltımının yapılacak bilinçlendirme çalışmalarıyla azaltılması, oluşan atıkların ayrı olarak toplanabilmesi ve geri dönüşümü için

atıkların kaynağında ayrıştırılmasını sağlayan mobil atık getirme merkezlerinin Beyoğlu'ndaki tüm mahallelere yerleştirilmesi hedeflenmektedir. Özellikle restoranların yoğun olarak bulunduğu kentsel sit alanında gıda atıklarının ayrı olarak toplanması ve gıda atıklarından elde edilen elektrik enerjisi miktarının artırılması, atığın geri kazanım miktarının artırılması ve ilçedeki park, bahçe ve bostanlarda gübre olarak kullanılmak üzere organik atıktan elde edilen kompost miktarının artırılması amaçlanmaktadır.

Atıkların azaltımı ve atık yönetimi organizasyonunda kalıcı çözümler öneriyoruz.

Eylemler

Eylem D.3.1	Atıkların ayrı toplanması için kaynağında ayrıştırma bilincinin yerleştirilmesi
Eylem D.3.2	Kentsel dönüşüm alanları başta olmak üzere hafriyat atıklarının bertaraf edilmesi ve geri kazanımının sağlanması
Eylem D.3.3	Gıda atıklarından kompost elde edilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması

Strateji D.4

Afetle mücadele kapasitesinin artırılması için teknik ve kurumsal altyapının güçlendirilmesi

#Dayanıklı #Yaşanabilir

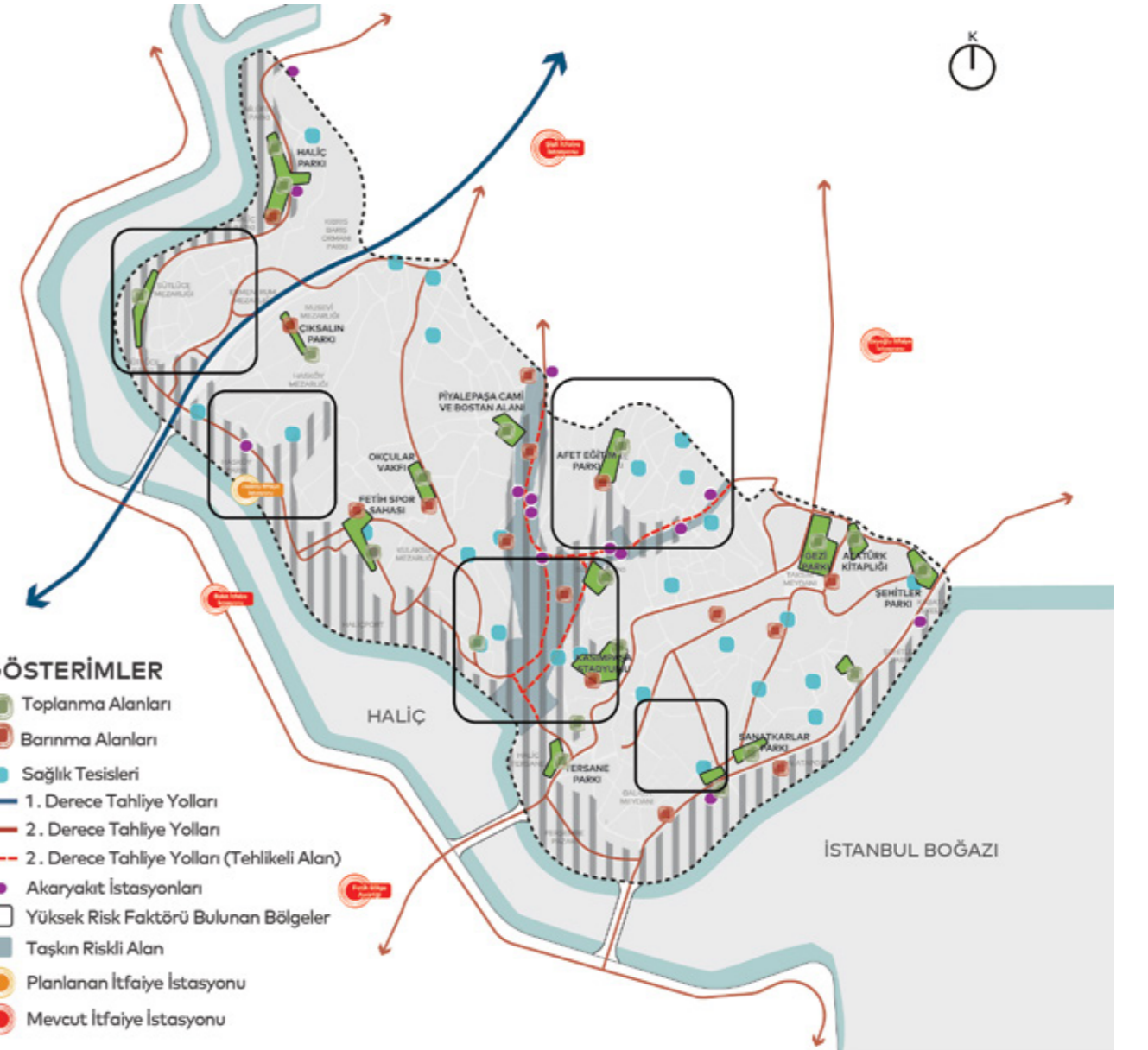
İstanbul'da beklenen deprem senaryosuna göre, deprem sonrasında enerji şebekesinin %5'inin orta hasar, trafo merkezlerinin %30'unun orta ve üzeri hasar, doğalgaz altyapısının ise yaklaşık %40'ının orta ve daha üst seviyede hasar göreceği tahmin edilmektedir. İstanbul İli Beyoğlu İlçesi Olası Deprem Kayıp Tahminleri Kitapçığı (2020) verilerine göre; su şebekesinde 370 noktada şebeke suyu sızıntısı, 93 noktada boru kırılması olmak üzere toplam 463 noktada; atıksu şebekesinde ise 836 noktada atık su sızıntısı, 209 noktada boru kırılması olmak üzere toplam 1.045 noktada hasar oluşacağı öngörülmektedir. Ayrıca yol kapanma analizi verilerine göre ilçede bazı mahallelerin olası bir deprem sonrası yol kapanma riskiyle karşı karşıya olduğu görülmektedir. Bunun yanında Beyoğlu kentsel sit alanındaki yangın riski açısından kırılğan ahşap yapılar, dar ve ulaşılması zor sokaklar da yangın riskini artırmaktadır.

Afetlerin yaratacağı tahribatı en aza indirebilmek için su ve enerji başta olmak üzere kritik altyapı tesisleri ve sistemleri yenilenmeli, dayanıklılığı artırılmalı ve olası bir afette kentin ihtiyaç duyacağı enerji ve su tedarikini sağlamaya yönelik önlemler alınarak gerekli kentsel düzenlemeler yapılmalıdır. Beyoğlu'nda teknik altyapı sistemlerinin afetlere karşı dayanıklı hale getirilmesi, farkındalık ve örgütlenme kapasitesinin artırılması, afet toplanma ve barınma alanlarına dair altyapının güçlendirilmesi, yangın riskine yönelik Beyoğlu kentsel sit alanının yol ve konut yapı özellikleri dikkate alınarak önlemlerin alınması gerekmektedir.

Olası bir afet durumuna her yönden hazırlıklı olmayı hedefliyoruz.

Eylemler

Eylem D.4.1	"Beyoğlu Afet Eğitim Parkı Projesi"nin gerçekleştirilmesi
Eylem D.4.2	Olası bir depremde zarar görebilecek doğalgaz şebekesi, elektrik şebekesi, içme suyu altyapısı gibi teknik altyapı sistemlerinin dayanıklı hale getirilmesi
Eylem D.4.3	Olası bir depremde tahliye koridorlarının kapanmamasına yönelik gerekli önlemlerin alınması
Eylem D.4.4	Hasköy İtfaiye İstasyonu'nun faaliyete geçmesi
Eylem D.4.5	Tarihi dokularda kullanılabilir itfaiye araç sayısının ihtiyaca göre artırılması
Eylem D.4.6	Beyoğlu'ndaki hidrantların yeterli hale getirilmesi
Eylem D.4.7	Afet toplanma ve barınma alanlarına dair altyapının güçlendirilmesi
Eylem D.4.8	Beyoğlu'nda halkı afetlere karşı bilinçlendirmek amacıyla broşür, tabela gibi araçlarla farkındalığın artırılması
Eylem D.4.9	"Beyoğlu Afet Koordinasyon Platformu"nun kurulması

Afet Altyapısı

Strateji D.5

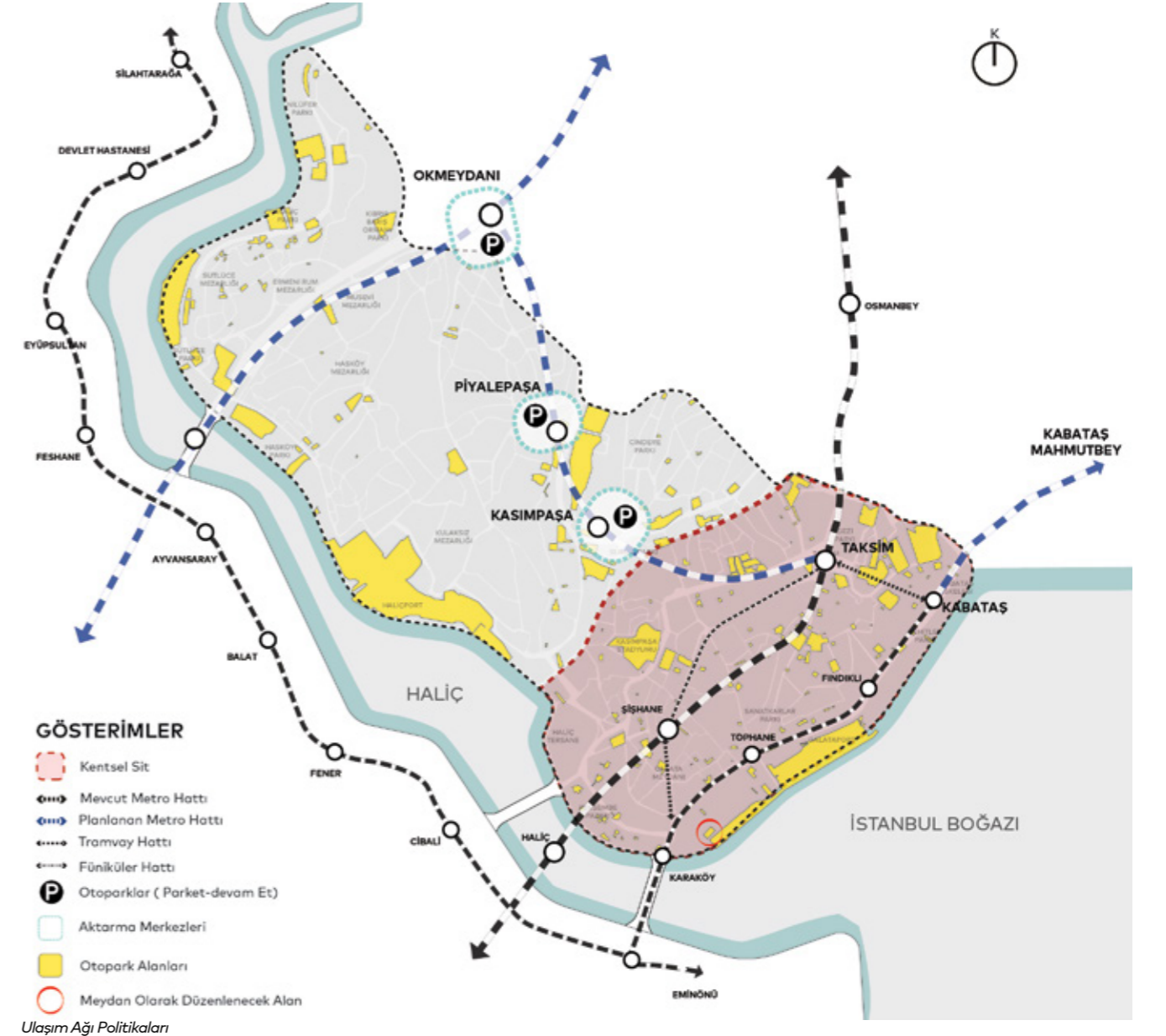
Bireysel otomobil kullanımını azaltmaya yönelik otopark düzenlemelerinin yapılması

Beyoğlu ilçesi tarihi kent merkezindeki trafiğin azaltılmasını amaçlarken aynı zamanda hava kirliliğini azaltmayı ve iklim değişikliğiyle mücadeleyi destekleyici kararların üretilmesi yaklaşımı benimsenmiştir. Beyoğlu ilçesine karayolu ile lastik tekerlekli araç girişlerinde ücretlendirme politikası izlenmesi, alan içinde ve dışında farklı ücretlendirme politikaları olan ve raylı sistem ile desteklenen otopark alanları önerilmektedir. Alan içindeki trafik sirkülasyonunun düşürülmesi kapsamında geliştirilen bir diğer strateji ise Beyoğlu'na ücretli araç girişleri olup, lastik tekerlekli araç girişlerinde ücretlendirme politikası izlenmesi, alan içinde ve dışında farklı ücretlendirme politikaları olan ve raylı sistem ile desteklenen otopark alanları önerilmektedir. İklim değişikliği ile mücadelede ilçe içerisinde hizmet veren kara ve deniz yolu toplu ulaşım sistemlerin 2050 yılına kadar elektrikli araçlara geçmesi hedeflenmektedir.

Eylemler

Eylem D.5.1	Kentsel Sit Alanında otopark kapasitesinin sınırlandırılması
Eylem D.5.2	Otopark fiyat politikalarının düzenlenmesi

Tüm dünyada kent merkezlerinde otomobil kullanımının azaltılmasına yönelik tedbirler alınıyor. Bu doğrultuda Beyoğlu'na otomobil ile gelmeyi kısıtlayacak otopark uygulamaları geliştiriyoruz.

Strateji D.6

Toplu ulaşım sistemlerinin iyileştirilmesi ve karbon emisyonlarının azaltılması

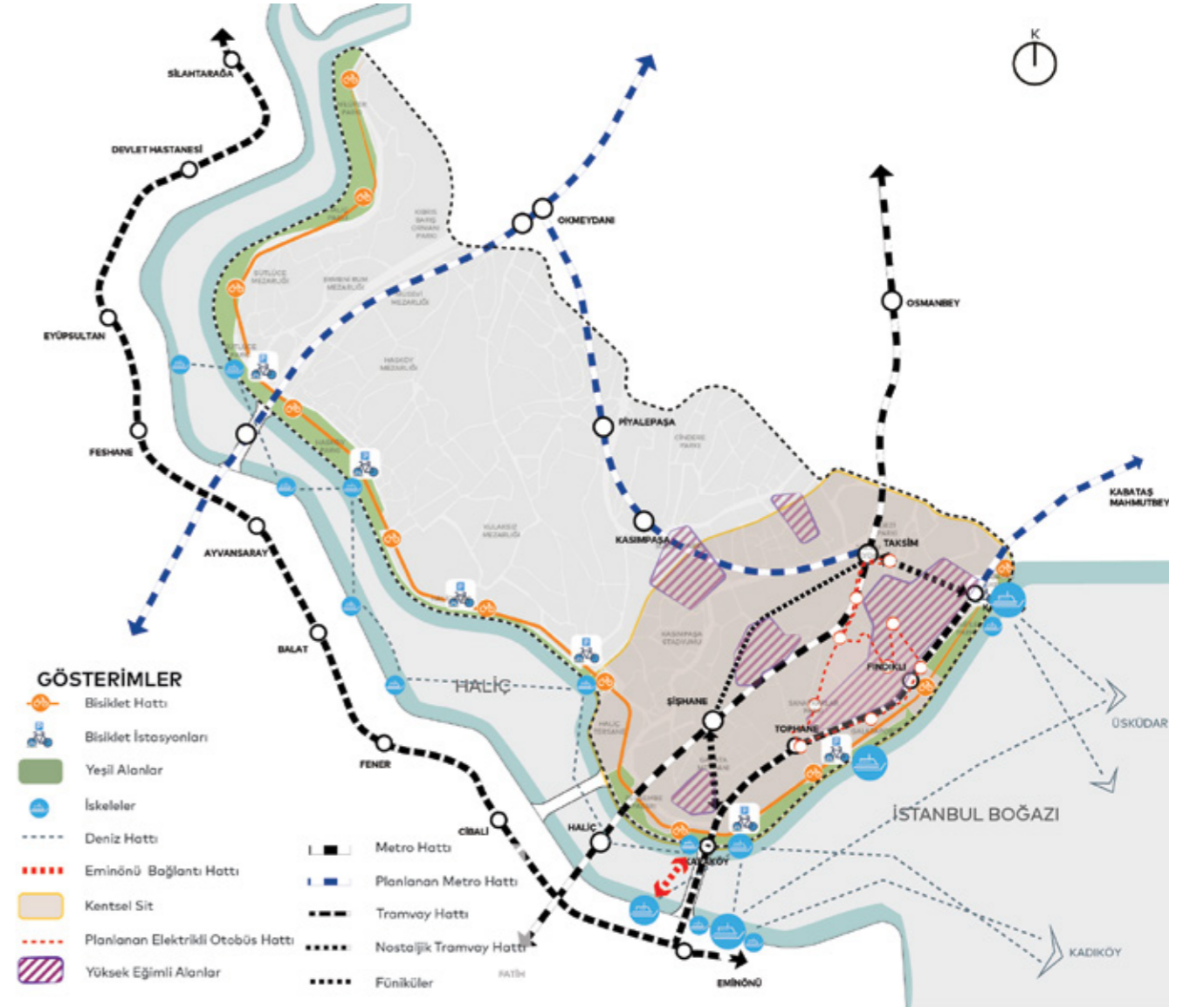
Beyoğlu'nda toplu ulaşım sisteminin ana omurgasını raylı sistemler oluşturmaktadır. Deniz yolu ulaşımı ise bu ana sisteme entegre olarak tamamlayıcı bir sistem görevini üstlenerek Beyoğlu'nun erişilebilirliğini yükseltmektedir. Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın, toplu ulaşım sistemlerinin iyileştirilmesine yönelik yaklaşımı, mevcut ve yerel yönetim tarafından önerilen raylı sistem hatlarından azami düzeyde faydalanmak, bununla beraber ihtiyaçlara yönelik yatırım gerektiren alanlarda yeni çözüm önerileri üretmek üzerine kuruludur.

Bu amaçla 2030 yılı için alandaki toplu ulaşım sistemlerinin kullanımının en yüksek düzeye çıkarılması ve iklim ve çevre ile uyumlu ekolojik bir toplu ulaşım sistemini hayata geçirmek hedeflenmektedir. Bu amaca göre Cihangir bölgesinde önerilen ring otobüs hattının çevreye duyarlı elektrikli araçlardan oluşması düşünülmektedir. Beyoğlu genelinde lastik tekerlekli toplu taşıma araçlarının, raylı sistemlerin desteklenmesi ile azalacağı öngörüsü ile öncelikle kıyı bölgesinde sürekliliğinin sağlanması ile yeni önerilen bisiklet güzergahlarının desteklenerek bisiklet ulaşımının artırılması planlanmıştır. Bununla beraber Beyoğlu ilçesi kentsel sit alanı kültür sanat ve eğlence merkezi olması nedeniyle bölgenin ulaşım bağlantılarının 7/24 erişebilir olmasına yönelik düzenlemeler yapılması hedeflenmektedir.

Beyoğlu'nda elektrikli toplu ulaşım ile her yeri ulaşılabilir hale getirmek gelecek hedefimiz.

Eylemler

Eylem D.6.1	Okmeydanı-Taksim arasında planlanan raylı ulaşım sisteminin tamamlanarak ana ulaşım ve transfer istasyonlarına entegre edilmesi
Eylem D.6.2	Toplu ulaşım otobüs hattı ihtiyacı bulunan Cihangir-Karaköy-Kabataş hattında 65+ yaş grubu ve engellilerin ihtiyacına yönelik elektrikli ring otobüs seferlerinin yapılması
Eylem D.6.3	Haliç Hattına Eminönü iskelesinin eklenmesi, denizyolu ulaşımından azami düzeyde faydalanılması yönelik ücretlendirme politikalarının geliştirilmesi ve elektrikli vapurların kullanılması
Eylem D.6.4	Kıyı aksı boyunca kesintisiz yaya - bisiklet güzergahlarının olması ve bisiklet park istasyonlarının oluşturulması

Toplu Ulaşım Planlama Yaklaşımı

Strateji D.7

Yaya ve bisikletli ulaşımı teşvik edecek düzenlemelerin yapılması

Beyoğlu'ndan transit araç trafiğinin etkisini azaltmak için oluşturulan yeni yol hiyerarşisi, kentsel sit alanı dışında planlanacak olan otopark sistemleri, Beyoğlu içerisindeki cadde ve sokakların daha çok yaya ve bisiklet odaklı yollara dönüşmesine fırsat sağlayacaktır. Mevcuttaki yaya ve bisiklet sokak projeleri uygulanarak bu kamusal alanların daha yaya odaklı merkezler haline gelmesi sağlanacaktır. Yağmur suyu toplama sistemleri ile entegre olarak planlanmış sokak bitkilendirmeleri, yol ağının ekolojik işleyişini geliştirecek ve çevresel kaliteyi artıracaktır. Toplanma alanları, parklara erişimin sınırlı olduğu bölgelerde, kamusal alan ihtiyacını karşılamaya yardımcı olacaktır. Alanın kıyı ile ilişkisi yaklaşık 9.5 km uzunluğunda bir kıyı şeridi üzerinden sağlanmakta; ancak kıyı şeridinin yerleşik nüfus ile etkileşimi, özellikle büyük ölçekli proje yatırımları sebebiyle sekteye uğramaktadır.

Kıyının yaklaşık %45'lik bölümü mevcut durumda yaya kullanımına kapalı bulunmaktadır. Kıyı hattındaki açık alanların, Beyoğlu'nun iç kesimleri ile iletişiminin mekansal olarak sağlanması yoluyla açık ve yeşil alanlar işlevselliği kazanacaktır. Kıyı hattının yürüme, bisiklete binme ve toplu ulaşım gibi ulaşım seçeneklerine olanak veren canlı, sağlıklı ve kapsayıcı bir açık kamusal alan olması planlanmaktadır. Kamusal bağlantıları güçlendirmek için Kurtuluş son durak ile Cindersi Parkı arası, Cindersi Parkı ile inşa aşamasında olan Millet Bahçesi ile Kasımpaşa sahil, Piyalepaşa ile Hasköy Sahil arasında sokakların düzenlenmesi bağlantılı yeşil alanlar yaklaşımıyla, alan ölçeğinde erişilebilir ve bağlayıcı bir rol üstlenebilecek yeşil bir koridor yaratmayı amaçlanmaktadır.

Beyoğlu'nda güvenli yaya ve bisikletli ulaşımı öncelikli hale getirmeyi amaçlıyoruz.

Eylemler

*Eylem D.7.1	Dolapdere-Tarlabası-İstiklal Caddesi arasındaki etkileşimi artırmak için yaya güvenli sokak tasarım projelerinin yapılması
Eylem D.7.2	Dezavantajlı kesimlerinin erişilebilirliği desteklemek için yüksek eğimli alanlarda yürüme yollarının düzenlenmesi
Eylem D.7.3	Ticaret ve hizmetlerin yoğunlaştığı alanlarda tedarik, ürün taşıma, yükleme-boşaltma işlemlerinin yolculuk taleplerinin az olduğu saatlerde yapılması
Eylem D.7.4	Bisiklet kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla bisiklet öğrenme etkinlikleri düzenlenmesi
Eylem D.7.5	Sosyal Donatı alanları ve ulaşım odaklarının çevresinde yaya güvenli alanlarının geliştirilmesi ve bisiklet parklarının oluşturulması

* Tetikleyici Proje

Yaya Hareketlilik Sistemi

E.

Korunan ve Yaşatılan Çok Kültürlü Miras

#Miras

"Korunan ve Yaşatılan Çok Kültürlü Miras" politikası kapsamında ilçenin çok boyutlu mirasını ve hafızasını gözetken, koruma ilkeleri ve estetik değerler ele alınırken kamu yararının da ön planda tutulduğu bir yaklaşım geliştirilmiştir.

Bu kapsamda, Beyoğlu'nun tarihsel süreci ve bu süreçteki sosyal, mekansal ve kültürel değerler temel alınmıştır. Tüm bu kültürel miras değerlerinin korunması ve yaşatılmasına yönelik stratejiler ve eylemler geliştirilmiştir.

Kültürel mirasın ve toplumsal hafızanın korunması ve yaşatılması, toplulukların geçmişle ilişkisini anlamlandırması, kimlik oluşturmaya ve kültürel bağların kurulması açısından önemli görülmektedir. Tüm insanlık açısından evrensel değerler olarak kabul edilmektedir. Kültürel miras ayrıca kültür turizmi açısından önemli bir değer oluşturmada, turizm kullanımları nedeniyle de tahribat riski altında kalmaktadır.

Uluslararası kurumlar, akademik konseyler ve tartışmalar kültürel miras ve koruma konusundaki yaklaşımlar, yöntemler ve standartlar konusunda belirleyici olmaktadır. ICOMOS (Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi), UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü), Avrupa Konseyi gibi kurumlar tarafından geliştirilen tartışma, yöntem ve uygulamalar ülkelerin yasal düzenlemelerini ve politikalarını belirlemeleri açısından etkili olmaktadır. UNESCO kültürel mirası, geçmişten gelen ve halen

yaşantımızda var olan ve geleceğe taşıdığımız kültürel değerler ile pratikler olarak tanımlar. Yalnızca mimari anıtsal yapılar ve objeler değil, sözlü anlatımlar, sosyal davranışlar, gösteri sanatları, ritüeller, doğa ve evrenle ilişki kurma biçimleri, geleneksel zanaatlara ilişkin bilgi ve teknikler de kültürel miras olarak tanımlanır. Bu miras türüne somut olmayan kültürel miras ya da yaşayan miras adı verilir. Kültürel miras gelecek için yenilik ve yaratıcılık kaynağı, kültürel çeşitliliğin desteklenmesi ve mekansal-toplumsal aidiyetler geliştirilmesi için bir araç olarak görülmektedir.

Avrupa Konseyi'nin 2005'te kabul ettiği Faro Sözleşmesi'yle ise kültürel miras kavramı, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirgesinin 27. Maddesi ile tanımlanan kültür yaşamına katılma hakkı ile doğrudan ilişkilendirilmiş kültürel mirasa bir insan hakkı olarak yeni bir perspektif getirilmiştir. Bu kapsamda kültürel miras, insan toplulukları tarafından kendisine atfedilen değer ve yüklediği anlam nedeniyle

Yüksek Kaldırım¹⁷

önemlidir. Faro sözleşmesinde kültürel miras ve kültürel miras topluluğu tanımları yapılmıştır: "Kültürel miras insanların sürekli değişen ve evrilen değerlerinin, inançlarının, bilgi ve geleneklerinin yansımaları ve ifadesi olan, mülkiyet sahipliğinden bağımsız olarak, geçmişten kalan bir grup kaynaktır ve insan ve yer etkileşimi sonucu oluşmuş

çevrenin tüm yönlerini içerir. Kültürel miras topluluğu ise kültürel mirasın belirli özelliklerine değer atfeden, bu değerleri sürdürme ve gelecek nesillere aktarma isteğiyle kamusal eylem çerçevesini oluşturan insanlardan oluşur." Bu kapsamda miras yönetimi sadece bir uzmanlık meselesi değil aynı zamanda toplumların, kullanıcıların ve değer atfedenlerin söz sahibi olması gereken bir alandır.

Korumanın kimin tarafından, hangi değerlere sadık kalınarak ve nasıl yapıldığı önemlidir. Kültürel miras yönetimine ve korunmasına ilişkin uygulamalar her zaman uzlaşmış değerleri ifade etmeyebilir. Kültürel mirasa ilişkin değerler, korunması gerekli görülen unsurlar topluluklara, yere ve zamana göre değişebilir ve toplumsal çatışma barındırabilir. Bu nedenle kültürel miras koruma ve yaşatmaya ilişkin yöntem ve yaklaşımların evrensel değerler çerçevesinde demokratik tartışma, katılım ve müzakere süreçleri ile birlikte geliştirilmesi gerekmektedir.

400.000 yıllık tarihiyle İstanbul, kültürel miras açısından oldukça zengin bir varlığa sahiptir. Tarih öncesi dönem yerleşmeleri, tarihi yarımada, Galata-Beyoğlu, Boğaziçi, Adalar ve diğer kıyı yerleşmeleriyle, farklı zamanlara ve topluluklara ait çok katmanlı bir mirası barındırır. Tarihi Yarımada UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır. Bunun yanı sıra 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu somut kültürel mirasın korunmasını tanımlarken 14/7/2004 tarihli ve 5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu da somut olmayan kültürel mirasın korunmasını tanımlamaktadır.

İstanbul Vizyon 2050 Strateji Belgesi'nde "Kültürel Mirası Korumak, Yaratıcı ve Yenilikçi Yaklaşımlarla Kentsel Yaşamla Bağını Güçlendirmek" amacı belirlenmiştir. Bu kapsamda kültürel miras alanlarında çok katmanlı bütünlük korumanın sağlanması, metruklaşmanın önlenmesi, tarihsel birikimi olan kullanımların korunması ve geliştirilmesi, işlevini kaybetmiş miras alanlarında yaratıcı ve yenilikçi yaklaşımlarla işlevlendirme yapılması, mirasın dijital

alandaki sunulması, belgelenmesi ve yönetilmesi, mirasın kültürel miras hakkını gözetme ve yerinden bir alan yönetimi anlayışıyla yönetilmesi ve koruma ile ilgili tüm paydaşlar için teknik, ekonomik, yönetsel destek mekanizmalarının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Beyoğlu tarihsel süreç içerisinde farklı sosyal ve kültürel kimlikleri içerisinde barındırmış, çok kültürlü bir ilçedir. Çeşitli üretim tarzları, ticaret alanları, konsoloslukları, kültür-sanat ve eğlence mekanlarıyla İstanbul'un merkezi alanlarından biri olma özelliğini devam ettirmektedir. İfade özgürlüğünün ve hak mücadelesinin de merkezi olan bu kent mekanı, somut ve somut olmayan kültürel miras değerleriyle zengin bir hafızaya ev sahipliği yapmaktadır. Arkeolojik alanlar, müzeler, kütüphaneler, kitapçılar ve sahaflar gibi somut ve somut olmayan kültürel miras alanları ile hafıza mekanları ortaya çıkmıştır. Ayrıca, tescilli sivil mimari yapıları, karma yapılar, ticaret yapılarıyla birlikte su yapıları, dini yapılar, eğitim yapıları, hazire alanları, kentsel öğeler, endüstri yapıları, savunma yapıları ve yönetim yapıları bulunmaktadır. Yine, tarihsel mirasın yoğun olduğu sit alanları ve koruma alanları yer almaktadır.

Beyoğlu'nda kültürel miras alanları bir yandan turizm odaklı kentsel gelişme ve büyük yatırımlar karşısında tahribata uğramakta bir yandan da bakımsızlık sebebiyle metruklaşma ile karşı karşıya kalmaktadır. Beyoğlu'nun hafızasını oluşturan üretim kültürü, zanaatlar ve küçük işletmeler kaybolmakta, Beyoğlu'nun kültürünü oluşturan toplulukların yaşayan mirasları ve ifade alanları daralmaktadır. Diğer yandan Beyoğlu'nun kültürel mirasına sahip çıkan ve Beyoğlu'nda kültürel miras hakkı mücadelesi veren topluluklar da burada tutunmakta zorlanmaktadır.

Günümüzde kaybolmaya yüz tutmuş olan Beyoğlu mirasının korunması ve yeniden ayağa kaldırılması hem İstanbul'un hem de Beyoğlu'nun kapsayıcı kent kimliğinin korunması açısından önem arz etmektedir. "Korunan ve Yaşatılan Çok Kültürlü Miras" politikası kapsamında ilçe mirasının çok boyutluluğunu ve hafızasını gözetme, koruma

ilkeleri ve estetik değerler ele alınırken kamu yararının da ön planda tutulduğu bir yaklaşım geliştirilmiştir. Bu kapsamda, Beyoğlu'nun tarihsel süreci ve bu süreçteki sosyal, mekansal ve kültürel değerler temel alınmıştır. Tüm bu kültürel miras değerlerinin korunması ve yaşatılmasına yönelik stratejiler ve eylemler geliştirilmiştir. Bu politika ile ilgili yetkili kurumlar İBB Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı, İBB İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı, Beyoğlu Belediyesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığıdır.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında geliştirilen Kültürel Miras Koruma Stratejileri:

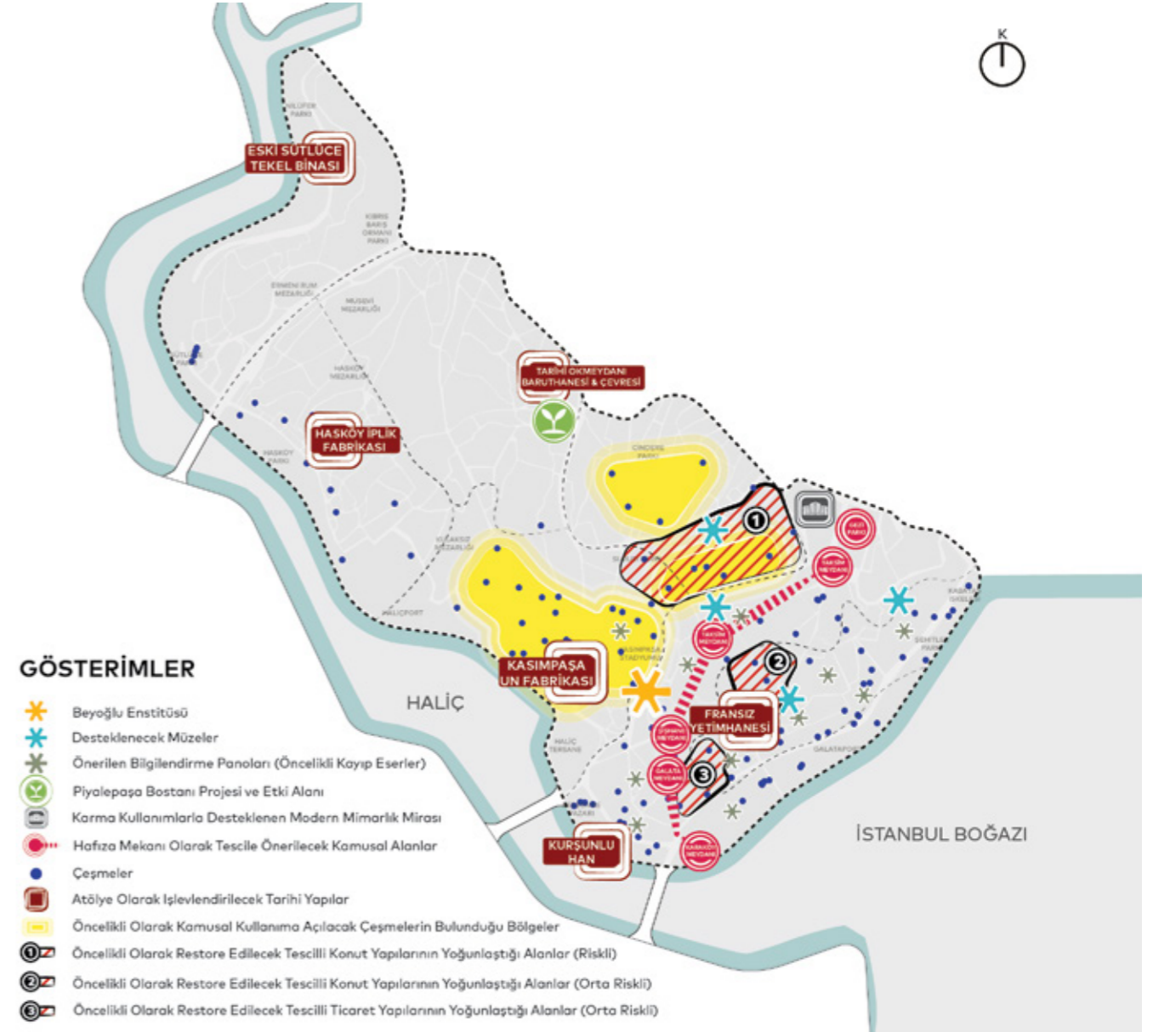
Strateji E.1: Kültürel miras korumanın kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik yönetim araçlarının geliştirilmesi

Strateji E.2: Hafıza mekanlarının taşıdığı değerlerin tüm boyutlarıyla korunması ve yaşatılması

Strateji E.3: Kültürel miras alanlarında yapılacak uygulamaların estetik değerler ve kamu yararını teşvik edecek şekilde tasarlanması

Strateji E.4: Özgün işlevini kaybetmiş miras alanlarında tarihsel birikimle ilişkilenen kamusal işlevlerin geliştirilmesi

Strateji E.5: Toplumsal hafıza ve kültürel mirasa yönelik bilginin üretimi ve yaygınlaştırılması

Kültürel Miras Politikaları

Strateji E.1

Kültürel miras korumanın kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik yönetim araçlarının geliştirilmesi

#Hatırlayan #Üreten #Yaratıcı #Dayanıklı

Beyoğlu'nun kimliğini oluşturan ve hem İstanbul hem de dünya için önem arz eden kültürel mirasın hak temelli korunması ve ihtiyaçlara göre işlevlendirilmesi için çeşitli araçların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu araçlar geliştirilirken de yerel ölçekte ve Beyoğlu'nun tamamında toplumsal farkındalığın sağlanması, kültürel miras alanında tescilli yapıların bakım - onarım ihtiyacına (restorasyon, restitüsyon ve rekonstrüksiyon) yönelik çalışmalar için halkın bilgilendirileceği, farkındalık kazanacağı ve katılım sağlayabileceği sistemlerin kurulması amaçlanmaktadır. Tescilli yapılar, büyük oranda konut olarak kullanılmaya devam ederken, birçok yapı da ticaret ve konut-ticaret fonksiyonu taşımaktadır. Kültürel, sosyal ve eğitim-sağlık gibi kentsel donatı amaçlı kullanılan tescilli yapı oranı ise oldukça düşüktür. Beyoğlu'nda tescilli yapıların bakım-onarım ihtiyaçları, öncelikleri ve işlevleri belirlenirken sosyal adaleti gözeterek uygulamalar yapılabilmesi, kültürel mirasa zarar veren ticari-turistik baskının engellenerek kentin ihtiyaçları doğrultusunda dengeli bir fonksiyon dağılımının sağlanması ve mirasa zarar veren işlevlerin sınırlandırılması veya engellenmesi amaçlanmıştır.

Metruklaşmayı engellemek üzere korumayı herkes için kolaylaştırmak ve yaygınlaştırmak istiyoruz.

Eylemler	
*Eylem E.1.1	Beyoğlu için oluşturulan yönetim planı aracılığıyla kültürel miras yönetiminin sağlanması
*Eylem E.1.2	Tescilli yapıların bakım-onarım çalışmaları için önceliklendirme kriterlerinin belirlenmesi ve buna yönelik program hazırlanması
Eylem E.1.3	Tescilli yapılara ilişkin bakım-onarım ihtiyacı belirlenerek bütçe çıkarılması ve finans kaynaklarının oluşturulması
Eylem E.1.4	Kültürel miras alanlarındaki plan kararları, proje ve uygulamalarla ilgili mirasa yönelik etkilerin değerlendirildiği denetim, izleme ve katılım araçlarının geliştirilmesi
Eylem E.1.5	KUDEB aracılığıyla teorik ve uygulamalı eğitim atölyelerinin vakıflar ve ilgili STK'larla işbirliği yapılarak yaygınlaştırılması
Eylem E.1.6	Modern mimarlık mirasının yoğun olduğu Talimhane bölgesinde turizm baskısının ve buna paralel yapılacak olan mekansal müdahalelerin kontrol altına alınarak tahribatin engellenmesi
Eylem E.1.7	Somut olmayan kültürel mirasın korunması ve devamlılığı için sit sınırlarının ve tescil durumunun güncellenmesi

* Tetikleyici Proje

Strateji E.2

Hafıza mekanlarının taşıdığı değerlerin tüm boyutlarıyla korunması ve yaşatılması

#Hatırlayan #Üreten #Yaratıcı

Beyoğlu'nun özgün kimliğini oluşturan öğelerden bir tanesi de ilçenin tarihi ve kültürel "hafızası"dır. Beyoğlu hafızası tarihsel, politik, kültürel ve sosyal boyutlarıyla çok katmanlı bir yapıya sahiptir. İlçenin bu kapsamlı ve zengin hafızası, geleneksel zanaat mekanlarından ticari işletmelere, çeşitli disiplinlerden oluşan kültür-sanat alanlarından hak taleplerine ev sahipliği yapan kamusal alanlara ve endüstriyel üretim merkezlerine kadar uzanarak mekansal karşılığını bulmuştur.

Beyoğlu'nu hem ilçe sakinleri hem İstanbullular hem de yabancı misafirler için çekici kılan bu mekanların işlevlerinin korunması, canlandırılması ve devamlılığının sağlanması oldukça önemlidir. Uzun süredir çeşitli sebeplerle Beyoğlu'ndaki hafıza mekanları kapanmış veya taşınmak zorunda kalmıştır. Ayrıca, hala kaybolma tehdidi altında ayakta kalmaya çalışan mekanlar bulunmaktadır. Beyoğlu'nun kurucu değerleri için bir altlık oluşturarak ilçeyi bugüne taşıyan mekanların korunması ve geleceğe aktarılması için çeşitli eylemler oluşturulmuştur.

Beyoğlu'nun çok katmanlı hafızasını tüm yönleriyle yaşatmayı, bunu toplumsal diyalogun bir parçası haline getirmeyi amaçlıyoruz.

Eylemler	
*Eylem E.2.1	"Hafıza Mekanlarını Yaşatma Projesi"nin geliştirilmesi
Eylem E.2.2	"Beyoğlu Han ve Pasajlarını Yaşatma Projesi"nin hazırlanması
Eylem E.2.3	Beyoğlu tarihi için önem arz eden kayıp eserlerle ilgili tanıtıcı bilgilendirme panolarının hazırlanması
Eylem E.2.4	Ermeni, Rum ve Yahudi mirasının ön plana çıkartılarak sürdürülebilir kılınmasına yönelik program oluşturulması
Eylem E.2.5	Beyoğlu müzelerinin içeriği ve yönetimine dair kriterlerin belirlenmesi
Eylem E.2.6	Endüstriyel mirasın üretim, eğitim, lojistik, istihdam, kolektif bellek gibi tüm değerlerinin sürdürülerek yaşatılması ve korunması
Eylem E.2.7	Büyük Piyalepaşa Camii Bostanı'nın korunarak yaşatılması

* Tetikleyici Proje

Strateji E.3

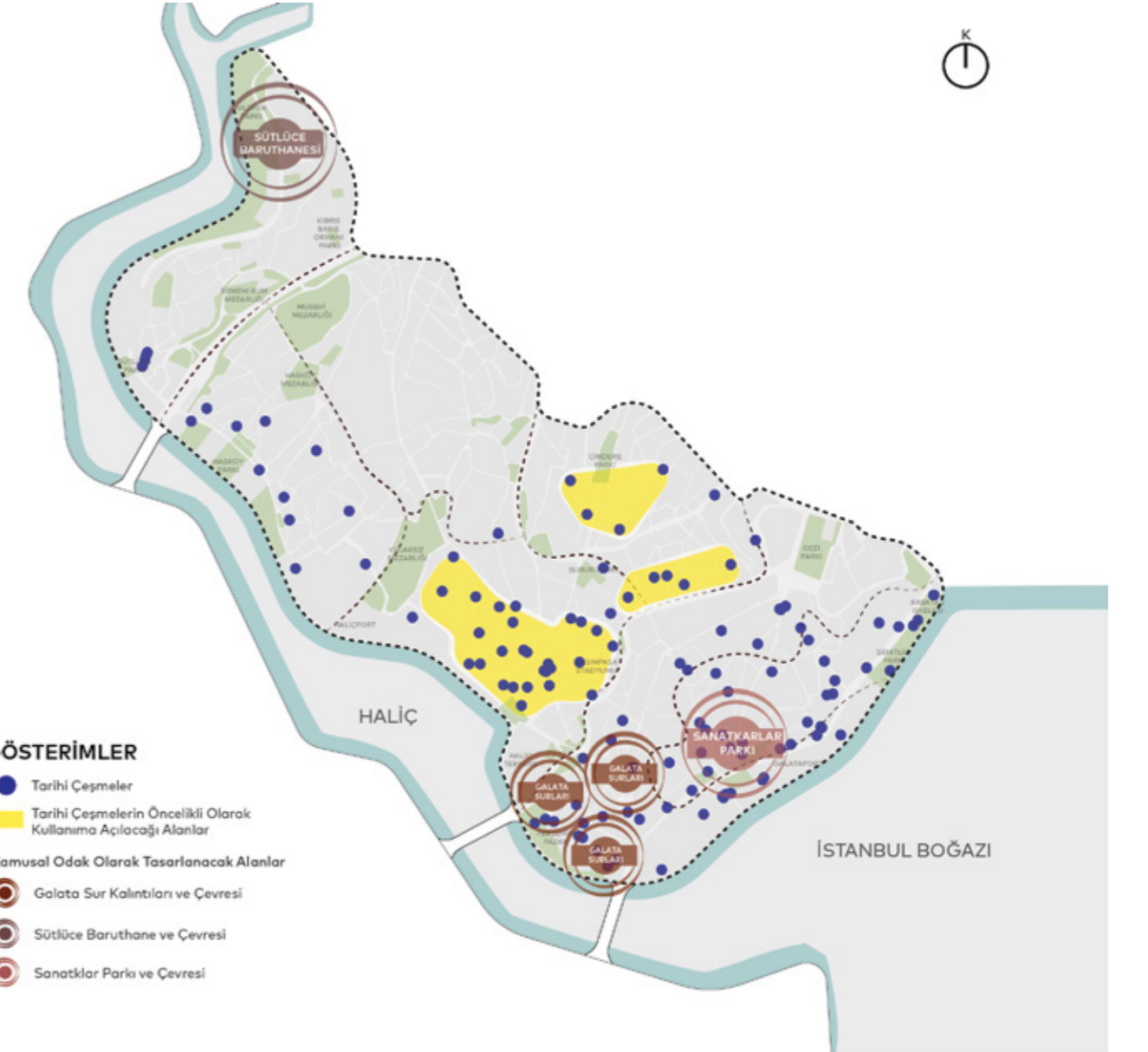
Kültürel miras alanlarında yapılacak uygulamaların estetik değerler ve kamu yararını teşvik edecek şekilde tasarlanması

#Hatırlayan #Adil

Tarihi kültürel miras alanlarının yeniden yapılandırılması ve aktif olarak kullanıma açılması durumunda, Beyoğlu'nda atıl durumda bulunan, korunması gereken somut ve somut olmayan kültürel miras öğelerinin ihtiyaca binaen işlevlendirilmesi gerekmektedir ve bu süreçte de hem mirasın korunması hem de halkın kullanımına açık olabilecek, miras alanlarıyla toplumsal etkileşimin artırılması gerekmektedir. Beyoğlu sakinlerinin ve kullanıcılarının kentsel mirasını sahiplenmesi de ancak ve ancak İstanbullular'ın kullanabildiği, miras yapısıyla sürekli olarak karşılaşma ilişkisi kurabildiği kullanım biçimlerinin desteklendiği bir ortamda mümkün olacaktır. Miras alanlarında, kentsel ihtiyaçlar doğrultusunda kamu yararı gözetilerek yapılacak olan düzenlemelerde ve tasarımsal müdahalelerde koruma ilkeleri göz önünde tutulmalı, yapılacak işlemlerin Beyoğlu'nun tarihi mirasıyla uyumuna dikkat edilmelidir. Bu bağlamda, miras alanlarında yapılacak uygulamaların işlevleri ve görünürlüğü için çeşitli eylemler üretilmiştir.

Kültürel miras değerlerinin kamusal mekan üretiminin bir parçası olarak ele alındığı bir kentsel tasarım süreci öngörüyoruz.

Eylemler	
Eylem E.3.1	Tarihi çeşmelerin restore edilmesi, kamusal kullanımının artırılması ve görünürlüğü sağlanması
Eylem E.3.2	Kültürel miras alanlarında yapılacak uygulamalar için kentsel tasarım rehberlerinin hazırlanması
Eylem E.3.3	Kent tarihi için önem arz eden kültürel miras kalıntılarının, çevresel bağlantılarıyla ele alındığı kamusal odaklar oluşturularak korunması

Kamusal kullanımlarla işlevlendirilen kültürel miras alanları

Strateji E.4

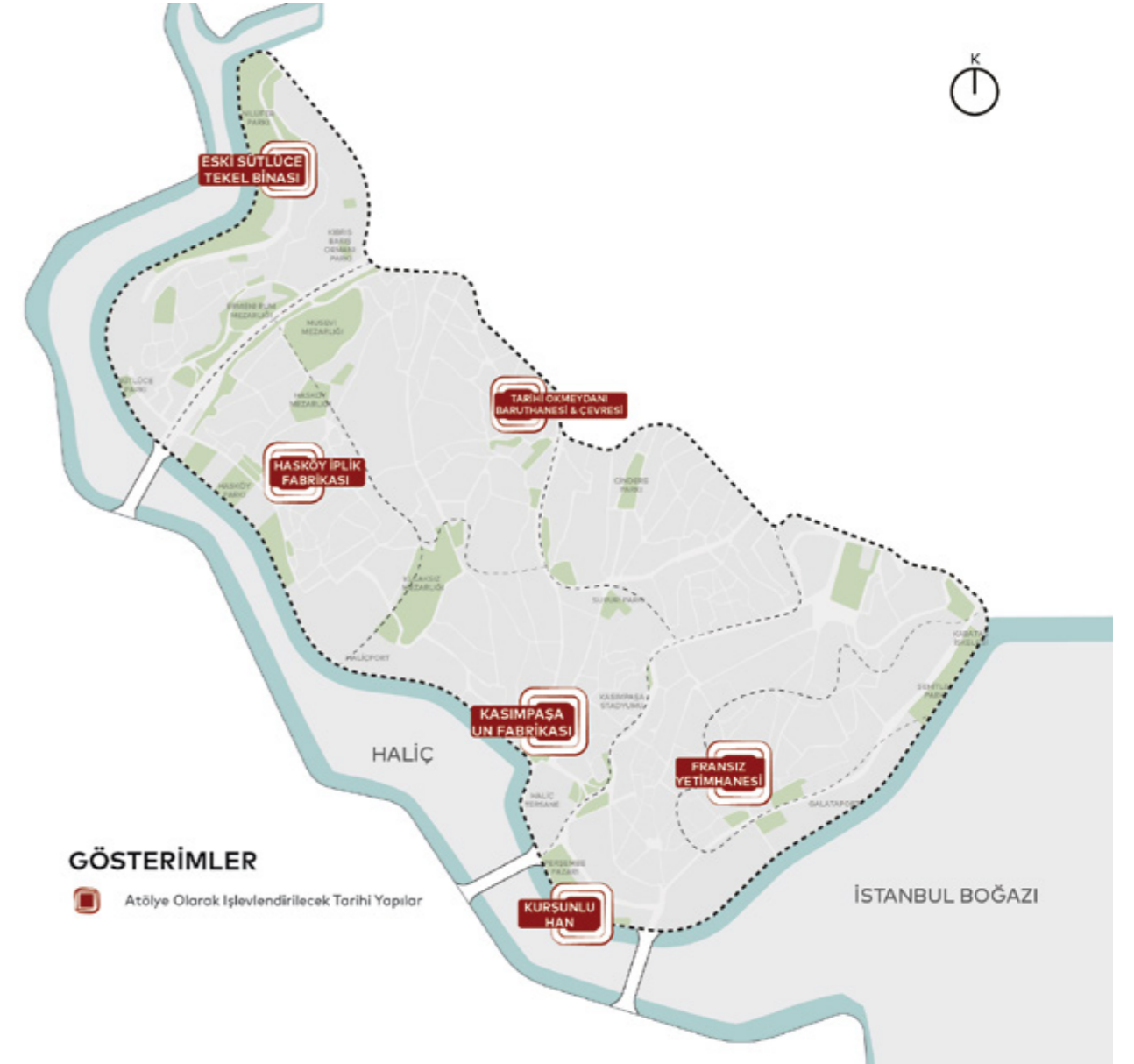
Özgün işlevini kaybetmiş miras alanlarında tarihsel birikimle ilişkilenen kamusal işlevlerin geliştirilmesi

#Hatırlayan #Üreten #Yaratıcı

Beyoğlu'ndaki miras alanları, ilçenin tarihsel olarak çok fonksiyonlu bir yapıya sahip olmasından ötürü konut alanlarını barındırmasının yanı sıra üretim, ticaret ve zanaat gibi iktisadi alanlara da ev sahipliği yapmış ve bu değerler de hem kent kültürünün oluşmasında hem de Beyoğlu'nun İstanbul'un kalbi niteliği taşımasında önemli bir yere sahip olmuştur. Bu haliyle kentin en önemli merkezlerinden biri olan Beyoğlu'nun, bu özelliğini devam ettirebilmesi için ekonomik alandaki tarihsel birikimini koruması oldukça önemlidir. İktisadi birikimin ve alışkanlıkların korunması, hem ilçedeki hem de İstanbul'daki sosyal ve kültürel hayatın canlılığını ayakta tutmaktadır. Yakın geçmişimizde zaman zaman çeşitli sebeplerden dolayı sekteye uğramış olan ekonomik çeşitlilik son dönemlerde de tektipleşme riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu durum, kültürel ve sosyal anlamda da turistikleşen ve aynılaştıran bir dokuyu beraberinde getirmiştir. Kültürel miras alanlarına fonksiyon verilirken, somut olmayan kültürel miras öğelerinin bir parçası niteliğinde olan üretim ve ticaret alanlarının da göz önünde bulundurulması için aşağıdaki eylemler oluşturulmuştur.

Özgün fonksiyonlarını yitirmiş miras alanları yerel ihtiyaçlara yönelik olarak işlevlendirilirken mekanın belleği de yaşatılacaktır.

Eylemler	
Eylem E.4.1	Kasimpaşa Un Fabrikası'nda kültür-sanat çalışmaları ve restorasyon eğitimi içerecek Beyoğlu Atölyesinin kurulması ve çevresi ile birlikte kamusal niteliğinin artırılması
Eylem E.4.2	Sütlüce Eski Tekel Fabrikası'nda, semt ölçeğinde kültür-sanat çalışmaları içerecek Beyoğlu Atölyesinin kurulması
Eylem E.4.3	Okmeydanı Baruthanesi'nin semt ölçeğinde kültür-sanat ve tarımsal eğitim çalışmalarının yapıldığı Beyoğlu Atölyesi olarak kullanılması
Eylem E.4.4	Hasköy Yün İplik Fabrikası'nda, zanaat işleri ve restorasyon eğitimleri için Beyoğlu Atölyesi kurulması
Eylem E.4.5	Fransız Yetimhanesi'nin bağımsız sanatçıları destekleyecek şekilde Beyoğlu Atölyesi olarak işlevlendirilmesi
Eylem E.4.6	Kurşunlu Han'ın zanaat-sanat birlikteliğini destekleyecek şekilde Beyoğlu Atölyesi olarak işlevlendirilmesi

Kamusal kullanımlarla işlevlendirilen kültürel miras alanları

Strateji E.5

Toplumsal hafıza ve kültürel mirasa yönelik bilginin üretimi ve yaygınlaştırılması

#Hatırlayan #Yaratıcı #Yaşanabilir

Koruma ve işlevlendirmeye yönelik çalışmaların yanı sıra kültürel mirasın toplum tarafından sahiplenilmesini artıracak yöntemlerden bir tanesi de ilgili kurumlar tarafından topluma bilgilendirme yapılması ve farkındalığı artıracak yöntemler geliştirilmesidir.

Bu kapsamda, kamu kurumlarının farkındalık çalışmalarına ön ayak olması büyük önem taşımaktadır. Ancak; farkındalığı artıracak olan yöntemler üzerine çalışılması ve harekete geçilmesi konusunda sivil toplum dernekleri ve yerel inisiyatiflerle yapılacak işbirliklerinin yanı sıra kent, toplum ve koruma üzerine çalışan araştırmacıların katkılarını da sürece dahil etmek gerekmektedir.

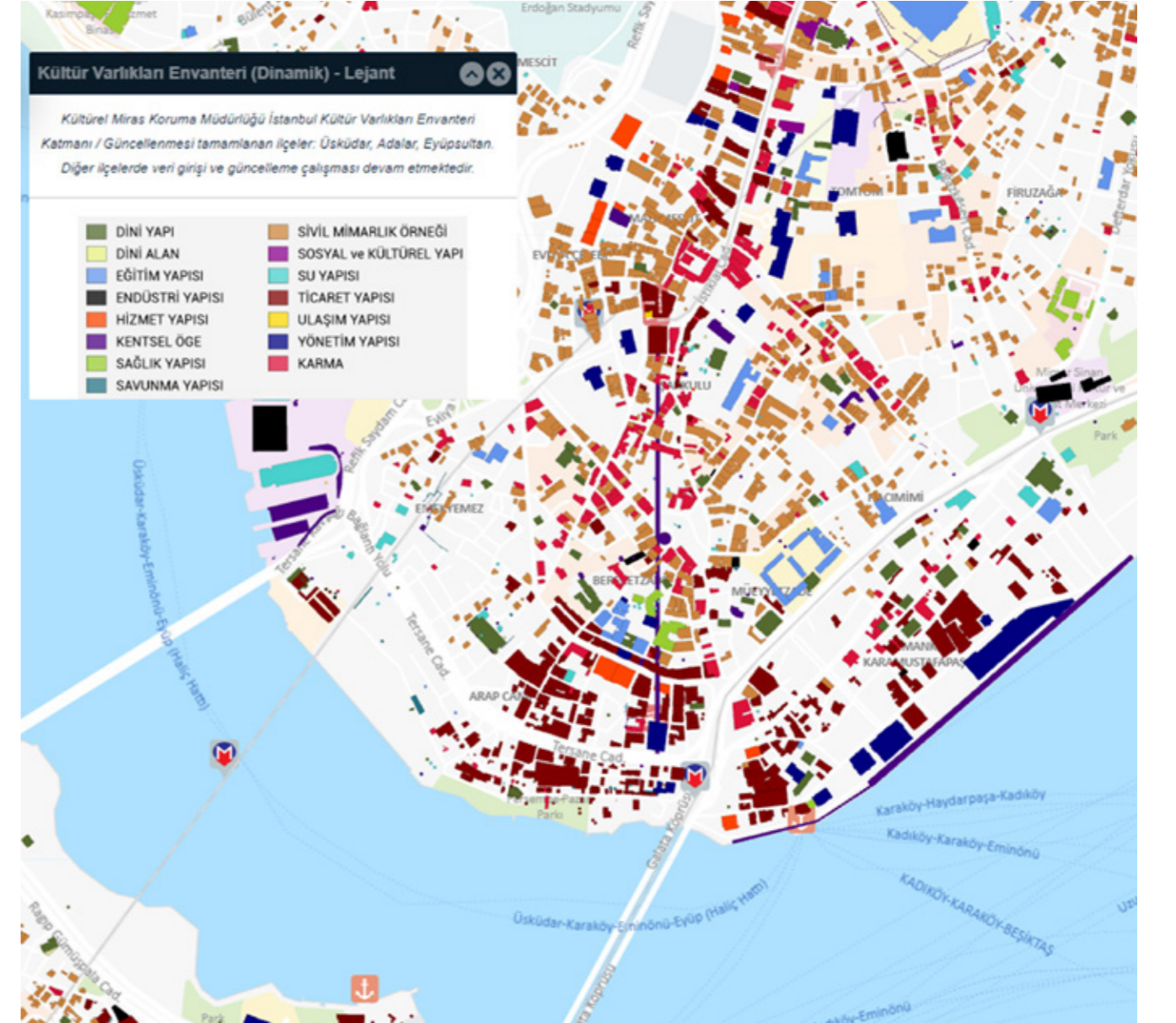
Kamu, uzman ve sivil alan gibi farklı tarafların görüşlerinin tartışıldığı ve her kesimin birbirine rahatlıkla temas edebildiği daha üretici bir ortamın hazırlanması ve halkla kurulacak olan iletişimin güçlendirilmesi için çeşitli eylem alanları oluşturulmuştur.

Kültürel mirasın korunması için kültürel miras değerlerinin bilinirliğinin artırılmasını ve sahiplenilmesini çok önemli buluyoruz.

Eylemler

*Eylem E.5.1	Farklı disiplinlerden araştırmacıların, somut ve somut olmayan kültürel miras üzerine birlikte çalışabileceği "Beyoğlu Enstitüsü" nün kurulması
Eylem E.5.2	Beyoğlu'nda gezici bilgilendirme araçlarının bulundurulması
Eylem E.5.3	Beyoğlu kültürel miras envanteri oluşturulurken katılımcı sürecin kapsayıcı olabilmesi açısından interaktif dijital tekniklerin kullanılması

* Tetikleyici Proje

Kültür Varlıkları Envanteri arayüzü.

F. Özgün ve Çeşitlilik Sunan, Etkileşim Olanakları Güçlendirilmiş Kültür Sanat Ortamı

#KültürSanat

"Özgün ve Çeşitlilik Sunan, Etkileşim Olanakları Güçlendirilmiş Kültür Sanat Ortamı" politikası kapsamında Beyoğlu'nun kültürel merkez rolünü ulusal ve uluslararası alanda güçlendirmek hedeflenmektedir. Bu kapsamda kültür, sanat ve yaratıcı üretiminde bütünleşik yaklaşımlar geliştirilerek tüm paydaşların etkileşimlerinin ve ortak diyalog alanlarının artırılması, kültür üreticilerinin teknolojik, ekonomik ve mekansal olarak desteklenmesi, görünürlük ve işbirliği olanaklarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Beyoğlu geçmişten günümüze kadar gelen süreçte Türkiye'nin kültür sanat yaşamının ve üretiminin merkezi ve uluslararası bağlantı noktası olmuştur. Özgün ve özgür ortamı, toplumsal çeşitliliği, kültürel birikimi, eğlence yaşamı ve üretim faaliyetleri ile birbirini besleyen ve destekleyen bir kültür-sanat ekosistemi oluşturmaktadır. Kültür sanat altyapısını oluşturan tiyatroları, sinemaları, sanat galerileri ve atölyeleri, sergi salonları ve kültür merkezleri ile köklü bir geçmişe sahip olan Beyoğlu, zaman içinde yaşadığı tüm değişimlerle birlikte İstanbulluların, yerli ve yabancı sanatseverlerin ve ziyaretçilerin uğrak noktası olmayı sürdürmüş ve aynı zamanda özgür ifade ortamı, karşılaşma, buluşma ve diyalog alanı olarak da önemini hep devam ettirmiştir.

Kültür insan topluluklarının birarada yaşamasını, evreni anlamlandırmasını ve evren ve dünya ile kurduğu ilişkiyi tanımlayan kurumsal yapılar, inanç sistemleri, ifade ve davranış biçimleri, sembolik sistemleri ve sanatsal üretimi içerir. Kültür ve sanat toplumların zaman içindeki dönüşüm ve değişiminin bir parçasıdır. İnsan hakları evrensel bildirgesinin 27. maddesinde kültür hakkı "Herkes, topluluğun kültürel yaşamına özgürce katılma, sanattan yararlanma ve bilimsel gelişmeye katılarak onun yararlarını paylaşma hakkına sahiptir." şeklinde tanımlanmıştır.

Günümüzde kültür politikaları, kentsel politikaların, sosyal politikaların, ekonomik kalkınmanın ve kent planlamanın ayrılmaz bir parçası haline geldikçe, kentlerin gelişimine

yön veren hem küresel hem de yerel bir alan olarak görülmektedir. Kültür politikaları ile, demokrasi, adalet, eşitlik ve çoğulculuk gibi ortak değerleri öne çıkaran yaklaşımlarla birlikte, kültürel çeşitliliğin teşvik edilmesi, fikir özgürlüğüne saygı, yaratıcılığın desteklenmesi, kültürün demokratikleştirilmesi ve kültürel katılım ve erişimin artırılması konularına odaklanılmaktadır. Dünya şehirlerinde

kapsayıcı bir politika alanı olarak karşımıza çıkan kent odaklı kültür politikalarının ana amacı, sivil toplumu da dahil ederek kültürel çeşitliliği korumak, kültür ekonomisinin kente olan katkısını geliştirmek ve toplumsal ilişkilerde bağlantıyı kuvvetlendirmek olarak tariflenmektedir. Kültür sanat politikaları yalnızca profesyonel sanatsal faaliyetleri değil bireylerin yaratıcı ifade alanlarını da içermektedir.

İstanbul'un geleceğine yön veren ve 2050 yılı için bir yol haritası niteliği taşıyan Vizyon 2050 Strateji Belgesi'nin kültür sanat alanında öngördüğü politik yaklaşımlar, **kültürün demokratikleşmesi ve kent bütününde kapsayıcı, erişilebilir kültürel hizmet ve olanakların sağlanması üzerine yoğunlaşmaktadır.** İstanbul 2050 yılında "Herkes için erişilebilir ve adil kentsel olanaklar" teması ile yola çıkan belgede kültür sanat alanında önemli adımların atılmasını sağlayacak amaç ve hedefler belirlenmiştir. Belgede **"İstanbulluların aktif katılımıyla kenti kültür ve sanat alanında odak haline getirmek"** başlığı altında İstanbul'un diğer dünya kentleri ile kültür alanındaki etkileşimini öne çıkaran ve kentin bütününde kültürel hizmetlere erişim olanaklarının kapsayıcı ve nitelikli hale getirilerek artırılması vurgulanmıştır.

Ayrıca **"Yenilikçi ve bağımsız kültürel üretimin desteklenerek yaygınlaştırılması"** hedefi kapsamında sponsorluk mekanizmalarının dışında kalan yenilikçi ve bağımsız kültürel üretimin sürekliliğe sahip olabilmesi için gerekli finansal ve mekansal kapasitenin ve alt yapının artırılmasının önemi vurgulanmıştır.

Vizyon 2050 Belgesinde "Kültür Sanat ve Yaratıcı" sektörlerin İstanbul ekonomisi içinde sahip olduğu potansiyelin etkin hale getirilmesi ve payının artırılmasına yönelik hedefler belirlenmiştir. Buna göre, İstanbul ekonomisinin bilgi, teknoloji ve inovasyona dayalı; yeniliklere adaptasyonunu yüksek bir şekilde; mevcut iş gücü içerisinde **%4 olan kültürel ve yaratıcı istihdamın %10'un üzerinde** olduğu bir istihdam yapısı oluşturulması hedeflenmiştir. Beyoğlu'nda kültür ve yaratıcı hizmetlerin yer seçiminde

önemli bir potansiyel taşıdığı ve İstanbul içindeki payının artmakta olduğu görülmektedir. Özellikle yaratıcı hizmetleri oluşturan mimarlık, tasarım, reklam ve yazılım sektörlerinin ilçe içinde gelişme gösterdiği görülmektedir.

Beyoğlu genelindeki sanat kurumları ve sivil toplum kurumlarının yerel yönetimlerin sanat politikalarına ilişkin çalışma ve araştırmalar yaptığı, yabancı kuruluşlar ve uluslararası kurumların kültürel üretimin desteklenmesine yönelik kaynak oluşturduğu da bilinmektedir. Bu kapsamda kültür politikalarının katılımcı bir anlayışla oluşturulması, yerel ihtiyaçları ve çeşitliliği dikkate alması, kentler arasında işbirliği ve birikim paylaşımını teşvik etmesi önemlidir.

Kültür, sanat ve yaratıcı sektörlerde Beyoğlu'nun sahip olduğu çeşitli, çok katmanlı ve özgün değerlerinin, yerel dinamiklerle ve paydaşları ile korunmasının ve canlandırılmasının gerekliliği göze çarpmaktadır. Bu kapsamda yerel yönetimlerin rolü, özgür üretim ve ifade için alan açmak, karşılama ve etkileşim olanaklarını geliştirmek, destekler sağlamak, erişebilirliği artırarak altyapı ve hizmet yetersizliklerini gidermek olmalıdır.

"Özgün ve Çeşitlilik Sunan, Etkileşim Olanakları Güçlendirilmiş Kültür Sanat Ortamı" politikası kapsamında Beyoğlu'nun kültürel merkez rolünü ulusal ve uluslararası alanda güçlendirmek hedeflenmektedir. Bu kapsamda kültür, sanat ve yaratıcı üretiminde bütünlük yaklaşımlar geliştirilerek tüm paydaşların etkileşimlerinin ve ortak diyalog alanlarının artırılması, kültür üreticilerinin teknolojik, ekonomik ve mekansal olarak desteklenmesi, görünürlük ve işbirliği olanaklarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca Beyoğlu'nda kültür ve sanat alanında katılımcı yaklaşımların geliştirilerek, kültürel hayata katılma, erişme ve katkı sağlama hakkına yönelik eylemlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Beyoğlu'nda tüm bireylerin kültür ve sanat etkinliklerine erişiminin artırılması için kamusal alan kullanımının etkin hale getirilmesi, eğitim ve sosyal destek mekanizmalarının geliştirilmesi öngörülmektedir.

Beyoğlu'nun kültür, sanat ve yaratıcı alanında yer alan paydaşların; kamu kurumları (merkezi ve yerel yönetimler), özel kuruluşlar, vakıf, dernek ve bağımsız sanatçılardan oluştuğu görülmektedir. Beyoğlu'nda kültür sanat etkinliklerinde kamu sektörünün Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Beyoğlu Belediyesi'nin yatırımlarının yoğunlukta olduğu görülmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde Kültür Dairesi Başkanlığı, İstanbul Kültür A.Ş ve Kültür Varlıkları ve Projeler Dairesi Başkanlığı, Park Bahçeler ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığının aktif olarak yer aldığı görülmektedir.

Kültür alanında bir diğer önemli paydaş grubu Beyoğlu'nda kültür ve sanat ekosisteminin çeşitliliğini ve özgün değerlerini yaşatan ve sunan özel kültür sanat kurumları, bağımsız sanatçılar ve meslek odaları olduğu görülmektedir. Beyoğlu'nun kültürel birikimi ve zenginliğini oluşturan en temel aktörler olan özel kültür kurumlarının, yaratıcı sektör kuruluşlarının, derneklerin, vakıfların ve bağımsız sanatçıların bölgede devamlılığının sağlanması ve kültür yönetimine katılması sanatsal ifadenin ve düşüncenin kent bütününde yaygınlaşması açısından önemlidir.

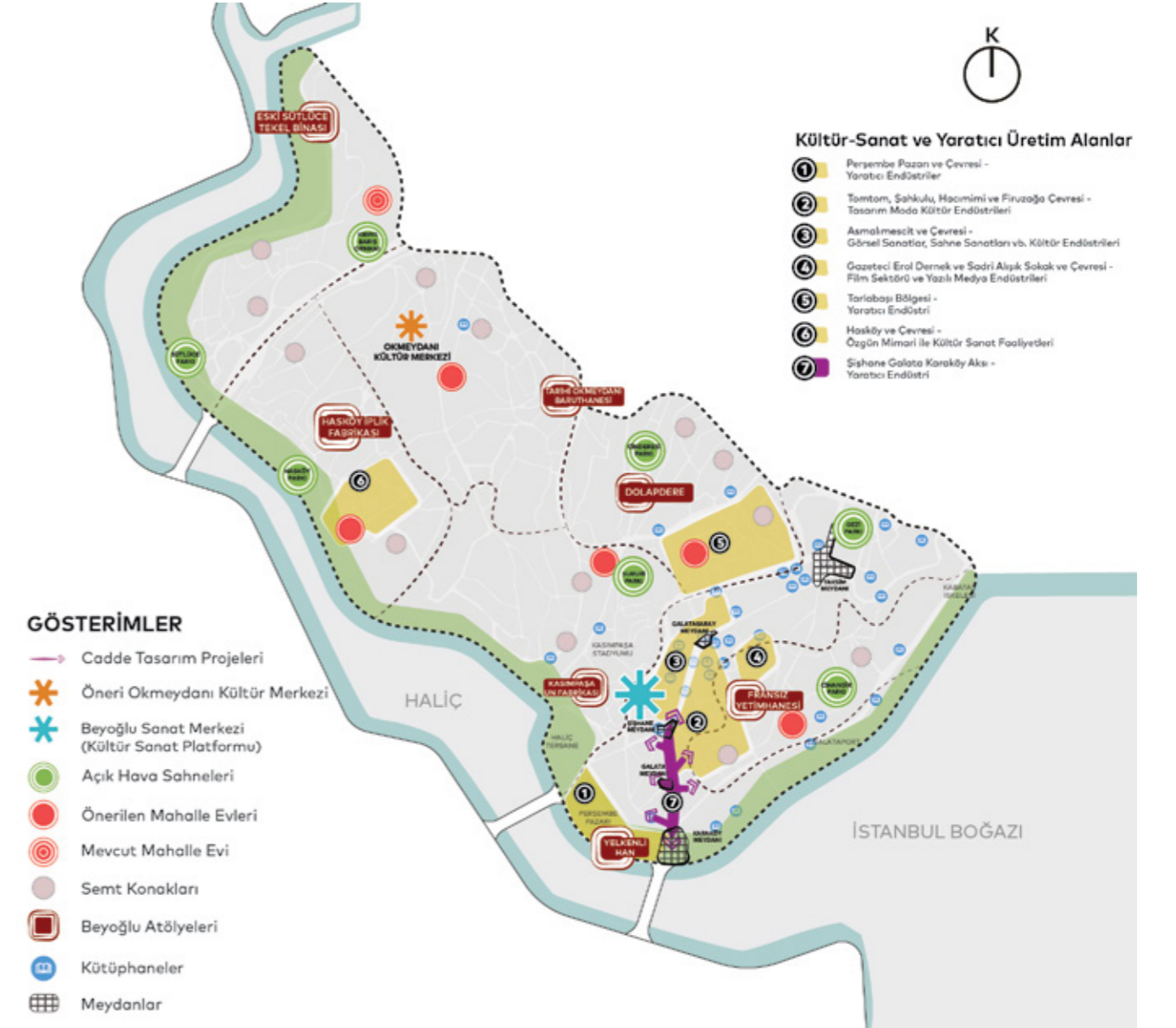
Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında geliştirilen Kültür-Sanat Stratejileri:

Strateji F.1: Çok paydaşlı, katılımcı ve bütünlük bir kültür yönetiminin sağlanması

Strateji F.2: Kültürel ve sanatsal üretim için ortak kullanım ve etkileşim alanlarının oluşturulması

Strateji F.3: Kültür - sanat faaliyetlerinin hizmet, erişim ve katılım olanaklarının artırılması ve tüm mahallelerde yaygınlaştırılması

Strateji F.4: Kültür - sanat üreticilerinin görünürlüğünün artırılması ve ihtiyaçlarına yönelik destek mekanizmalarının geliştirilmesi

Kültür Sanat Politikaları

Strateji F.1

Çok paydaşlı, katılımcı ve bütünsel bir kültür yönetiminin sağlanması

#Yaratıcı #Üreten #Hatırlayan #Adil

Beyoğlu'nda kültürel faaliyetlere ev sahipliği yapan kültür sanat kurumlarının, bu kurumları besleyen kültürel iklimin ve sosyal hayatının, sanat mekanlarının ve kültürel faaliyetlere katılanların tüm kullanıcıların oluşturduğu bu kimliğin ve ekosistemin korunması ve canlı tutulması büyük önem taşımaktadır. **Beyoğlu Senin** çalışmaları kapsamında kültür sanat kurumları, bağımsız sanatçılar ve uzmanlar ile yapılan görüşmelerde ortaya çıkan en önemli gündem maddesi kültür sanat ekosisteminin tüm bileşenleri ile birlikte yeniden canlandırılması olmuştur.

Beyoğlu'nun bir toplumsal ifade, karşılaşma, buluşma ve diyalog alanı, farklı toplumsal taleplerin gösteri ve ifade alanı olduğu ve kültür sanatın da bu karşılaşmaları besleyen yaratıcı bir alan olduğu görülmektedir. Bu yaratıcı alanın arka planını kültürel birikim, kamusal etkileşim olanakları, kültür-sanat altyapısı ve toplumsal hafızası oluşturmaktadır. Bu yaratıcı alanın özgün kimliği ile korunması ve canlı tutulması için, kültür sanat ortamını oluşturan ve bu atmosferi ayakta tutmaya çalışan tüm paydaşların bir araya getirilmesi büyük önem taşımaktadır. Beyoğlu'nda farklı büyüklüklerde ve etki alanında sanat kurumları, uluslararası kuruluşlar, galeriler, bağımsız topluluklar, sanat kolektifleri, hafıza mekanı olan tiyatro ve sinemalar, yayınevleri ve sahaflar, tasarımcılar, sokak sanatçıları bulunmaktadır. Bu grupların arasındaki ilişkilerin kuvvetlendirilmesi ve sağlamlaştırılması ve yeni ilişkilerin kurulması önemlidir.

Beyoğlu'ndaki kültür sanat alanında yaşanan olumsuz gelişmeler göz önünde tutularak Beyoğlu'nun çeşitliliğini yaşatacak ve destekleyecek, yeni olasılıklara ve yaratıcılığa olanak sağlayan kalıcı ağların, işbirliklerinin ve yönetim mekanizmalarının kurulması gerekmektedir. Yerel ölçekte kültür alanının yönetimi ile kültür altyapısının eşgüdüm içinde kullanımının sağlanması, şeffaf ve adil bir destek sisteminin geliştirilmesi, üretim, katılım, sergileme ve etkileşim alanlarının genişletilmesi öngörülmektedir.

Canlı ve yaratıcı bir Beyoğlu için sanatçıların ve kültür sektöründe çalışanların kültür yönetimine aktif katılmalarının gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Eylemler	
Eylem F.1.1	"Beyoğlu Kültür Sanat Platformu"nun oluşturulması
Eylem F.1.2	"Beyoğlu Kültür Sanat Politika Belgesi"nin hazırlanması
Eylem F.1.3	"Beyoğlu Sanat Fonu"nun oluşturulması
Eylem F.1.4	"Beyoğlu Kültür Envanteri"nin oluşturulması

Strateji F.2

Kültürel ve sanatsal üretim için ortak kullanım ve etkileşim alanlarının oluşturulması

#Yaratıcı #Üreten #Hatırlayan #Adil

Beyoğlu'nun özgün kültür sanat ortamını besleyen geçmişten günümüze beraberinde getirdiği kültürel birikim olmuştur. Beyoğlu kültür ekosisteminin sahip olduğu çeşitliliğin devam ettirilebilmesi amacıyla etkileşim ağlarının desteklenmesinin, özgür üretim ve ifade için mekanların oluşturulmasının gerekli olduğu görülmektedir.

Beyoğlu'nda kültür alanının yaratımdan üretime, dağıtımdan sergilemeye ve satışa uzanan geniş bir çerçeveye yayıldığı ve bu alanın kendi içindeki ilişkiler ağı ile organik bir biçimde bağlandığı görülmektedir.

Bu kapsamda Beyoğlu kültür alanının geniş, kapsamlı, çok boyutlu ve çok aktörlü genel çerçevesini anlamlandırmak ve bu alanda bilinçli politikalar geliştirebilmek amacıyla üreticiler arasında etkileşimi artırmanın ve biraradalığı yeniden sağlamanın önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Yaratıcı üretimde özgünlüğü ve çeşitliliği artırmanın öncelikli koşulunun özgür ifade biçimlerinin ortaya çıkmasına imkan verecek kamusal alanların oluşturulması olmuştur. Bu doğrultuda kamusal alanda hareket ve etkileşim yaratacak, yeni dinamikler katacak öncü çalışmaların yapılması gereklidir. Beyoğlu'nda yer alan kültür sanat ve yaratıcı üreticilerinin Beyoğlu Sanat Merkezi'nde bir araya gelmesi ve üretim ile işbirliği ağlarının Beyoğlu geneline yayılarak Beyoğlu Atölyeleri ile sağlanması strateji kapsamında geliştirilen eylemler arasında öne çıkmaktadır.

Beyoğlu'nun birbirinden farklı toplumsal gruplara kucak açan, sanatla birlikte sosyalleşme imkanları sunan; fikir, eğlence ve yaratıcılığın kesiştiği bir karşılaşma mekanı olarak varlığını sürdürmesini hedefliyoruz.

Eylemler	
*Eylem F.2.1	"Beyoğlu Sanat Merkezi"nin açılması
Eylem F.2.2	Beyoğlu Atölyelerinde bağımsız kültür-sanat üretiminin yaygınlaştırılması
Eylem F.2.3	Beyoğlu'nun kültür mirasını ve yaşamını canlandıracak ve etkileşimi teşvik edecek büyük etkinliklerin desteklenmesi
Eylem F.2.4	Kamusal sanat uygulamalarının yaygınlaştırılması
Eylem F.2.5	Kültür sanat ve yaratıcı üretim alanlarında özelleşmiş bölgelerin desteklenmesi

* Tetikleyici Proje

Strateji F.3

Kültür - sanat faaliyetlerinin hizmet, erişim ve katılım olanaklarının artırılması ve tüm mahallelerde yaygınlaştırılması

#Yaratıcı #Adil

Beyoğlu'nda tüm bireylerin kültürel hayata erişim, katılım ve katkı sağlama hakkı çerçevesinde Beyoğlu'nun sahip olduğu kültürel birikimin tüm kullanıcılar için erişilebilir olması ve herkesi kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması gerekmektedir. Kültür sanata katılımında gelir durumu, ulaşım imkanları, yaş, cinsiyet ve fiziksel koşullar, gibi unsurların engelleyici olmaması için düzenlemeler yapılması ve önlemlerin alınması önemlidir. Bu kapsamda kamu kurumları ile birlikte özel ve sivil kurumların desteği ile çalışmalar yapılmalı, kültür-sanat alanının ortaya çıkardığı bir araya gelme, özgürlük ve yaratıcılık ortamının deneyimlenmesi sağlanmalıdır. Bu kapsamda izleyiciye ulaşmak için iletişim dilinin oluşturulması, kültür-sanat farkındalığının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu strateji kapsamında Beyoğlu'nda yaşayan bireylerin ya da Beyoğlu'na gelen ziyaretçilerin kültürel hayata katılma, erişim ve katkı sağlanmasına yönelik olarak hizmet ve erişim altyapısının iyileştirilmesi, etkinlik içeriklerinin niteliğinin ve niceliğinin iyileştirilmesi, kültürel okur-yazarlığı artıracak farkındalık ve beğeni geliştirilmesini sağlayacak eğitim programlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Kültür sanat alanının kentsel ve mahalle ölçeğinde yaygınlaşmasına yönelik olarak büyük ölçekli park ve açık alanların aktif kullanımının sağlanması önemlidir. Ayrıca geniş kitlelerin katılımını sağlayacak kültür merkezlerinin etkin hale getirilmesi, mahalle evleri, semt konakları ve kütüphanelerle tüm Beyoğlu'na yayılması hedeflenmektedir.

Kültür ve sanatı herkes için erişilebilir kılmayı amaçlıyoruz.

Eylemler	
Eylem F.3.1	Büyük ölçekli meydan, park ve yeşil alanların açık hava etkinlikleri için kullanılması
Eylem F.3.2	İlçe bütününe hizmet sunan kültür merkezlerinin zengin içeriklerle hizmet ağının çeşitlendirilmesi ve ihtiyaç duyulan bölgelerde kültür merkezi planlanması
Eylem F.3.3	Mahalle evlerinin ve semt konaklarının sosyal ve kültürel etkinlikler için düzenli ve aktif bir şekilde kullanımının sağlanması
Eylem F.3.4	Okuma ve araştırma kültürünün yaygınlaştırılması ve desteklenmesi
Eylem F.3.5	Kültür sanat hizmetlerine erişim altyapısının iyileştirilmesi
Eylem F.3.6	Kültür sanat eğitimi olanaklarının geliştirilmesi
Eylem F.3.7	Dezavantajlı grupların kültürel hizmetlere katılımı için teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi
Eylem F.3.8	Beyoğlu'nun kültür sanat ortamının gençler için çekici hale getirilmesi

Strateji F.4

Kültür - sanat üreticilerinin görünürlüğünün artırılması ve ihtiyaçlarına yönelik destek mekanizmalarının geliştirilmesi

#Yaratıcı #Üreten #Adil

Beyoğlu'nda kültür sanat faaliyetlerinde tek tipleşme ve çeşitliliğinin azalması ve arazi değerlerinin artması sonucu yaratıcı üreticilerin bölgeden ayrılmaya başlaması gibi olumsuz gelişmelerin yaşandığı görülmektedir. **Beyoğlu Senin** çalışmaları kapsamında bölgede kültür sanat alanında faaliyet gösteren topluluk ve sanatçılarla yapılan toplantılar ve saha çalışmalarında mekanda görünür olma ve destek talepleri öne çıkmıştır.

Kültür ve sanat hayatını canlandırmaya yönelik olarak faaliyet gösteren sanatçıların ekonomik ve mekansal olarak desteklenmesi Beyoğlu'nun geçmişten günümüze kültür ve sanat merkezi olma niteliğini yeniden kazanmasına olanak sağlayacaktır. Kültür-sanat alanında çalışan kurum, kuruluş ve bağımsız sanatçıların daha elverişli ve etkin bir ortamda faaliyet gösterebilmeleri için merkezi ve yerel kuruluşlarının ilgili yasal düzenlemeler, mekansal, teknik ve görsel destek mekanizmaları aracılığıyla sistemi düzenleyici yatırımlar ve teşvikler gerçekleştirmeleri gerektiği görülmektedir.

Bu strateji kapsamında bölgede faaliyet gösteren kültür sanat üreticilerinin ihtiyaç duyduğu fon ve diğer destek mekanizmalarının açık, eşitlikçi ve şeffaf araçlarla sağlanması yönünde mevcut sistemin geliştirilmesi ve sanat üreticilerine yenilikçi bir destek mekanizmasının oluşturulmasını gerekli kılmaktadır.

Özgür ve yaratıcı kültür sanat ortamı için kültür sanat üreticilerini görünür kılmak ve mekanla kurdukları ilişkiyi desteklemek yerel yönetimin temel görevlerinden biri.

Eylemler	
Eylem F.4.1	Beyoğlu'nda kültür, sanat etkinliklerine yönelik bilgilendirici ve yönlendirici açık alan uygulamalarının geliştirilmesi
Eylem F.4.2	"Beyoğlu Kültür Sanat Haritası"nın yayınlanması ve dağıtılması
Eylem F.4.3	"Beyoğlu Sosyal ve Kültürel Etkinlik Takvimi"nin düzenlenerek yaygınlaştırılması
Eylem F.4.4	Beyoğlu'ndaki tiyatroların faaliyetlerinin desteklenmesi
Eylem F.4.5	Hafıza niteliğindeki kültür işletmelerinin ve kültürel üretime katkı sağlayan bağımsız sanatçıların mekanda süreklilik sağlamlarına yönelik desteklerin sağlanması

G. Sürdürülebilir, Dengeli ve Kültürel Mirasa Saygılı Turizm

#Turizm

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda **"Sürdürülebilir, Dengeli ve Kültürel Mirasa Saygılı Turizm"** politikası kapsamında Beyoğlu turizminin, kültür turizmi ağırlıklı gelişmesi, kruvaziyer turizmi gibi kitlesel turizmin beraberinde getirdiği sorunları giderebilmek için diğer turizm türleri arasında bir denge sağlanması ve turizm baskısı kaynaklı sorunların minimize edilmesi amaçlanmaktadır.

Geçmişten beri kültür ve yeme-içme-eğlence turizmi ile ön planda olan Beyoğlu'nda son zamanlarda tüketim ve alışveriş odaklı turizme yönelik gelişmeler söz konusu olmaktadır. İstanbul'daki ve Beyoğlu'ndaki turizm yatırımları kruvaziyer turizmi gibi kitlesel turizm türlerini desteklerken yine benzer yatırımlarla artan lüks konaklama, alışveriş ve ulaşım hizmetleri ve bu hizmetleri talep eden ziyaretçiler sektör eğilimlerinin de o yönde değişmesine sebep olmaktadır. Beyoğlu'nda gelişmekte olan turizm sektörü pek çok kişiye istihdam sağlamasına ve ekonomik canlılığa neden olmasına karşın, fazla kullanım, çevre kirliliği, trafik sorunu ve tek tipleşen perakende ticaret kullanımları gibi nedenlerle sosyal yaşam, kamusal alan ve kıyı kullanımı, kültürel miras ve sektörel çeşitlilik üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Diğer yandan kruvaziyer turizmi çevresel ve toplumsal etkileri nedeniyle Dünya'nın pek çok ülkesinde kısıtlanmaya ya da yeni düzenlemelere tabi tutulmaya başlamıştır. Türkiye Dünyada ve Akdeniz'de kruvaziyer endüstrisindeki

payını büyütme çabası olan ülkelere biridir ve yatırımları da bunu destekler niteliktedir. Ancak su kirliliği, yüzey ve yeraltı sularına etkileri ve atıklar açısından değerlendirildiğinde ölme noktasına gelen Marmara Denizinin, balıkçılık gibi faaliyetlerin bile kısıtlı olması gereken kruvaziyer turizmine yönelik yatırımların ekolojik etkilerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir.

Turizm sağladığı gelir ve sahip olduğu iş potansiyeli ile gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere Dünyada pek çok ülkede önemli bir potansiyel olarak görülmektedir. Ancak pek çok dünya kenti aşırı turistikleşme sorunu ile karşı karşıyadır. Aşırı turizm ile tetiklenen ticarileşme, alanda ve yapılar da yarattığı fiziki ve işlevsel dönüşümün yanında, halkın geçim yollarının değişmesine veya istihdam imkânlarını kaybetmelerine, artan yaşam maliyetleri, gürültü, ve kültürel değişim sonucunda mevcut yaşam şeklini devam ettirememelerine sebep olmaktadır. Karma

kullanımların kaybedilmesiyle kullanıcı profiline değişmesi, güvenilirliğin azalması ve suç oranlarında artış gibi sorunlarla karşılaşmaktadır. Bütün bunlar, tüm dünyaya yayılan endüstriyel atıklar, ekolojik dengenin bozulması ve kültürel mirasların yok olması gibi problemlerle birlikte turizmde yeni yaklaşımların oluşmasına sebep olmuştur. Daha sürdürülebilir turizm uygulamalarına yönelik politikalar geliştirilerek, çevre bütünlüğünün ve yerel kültürün korunması, sosyal adaletin sağlanması ve yerel ekonomilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Dünyadaki turizm eğilimleri ve seyahatleri geliştirmekte olan ülkeler açısından incelendiğinde, bu ülkelerdeki büyüyen orta sınıfın hem yurtiçi hem de uluslararası ölçekteki seyahatlerinin arttığı görülmektedir. Geçmişte gelişmekte olan ülkelere Batı'ya seyahatlerin, ülkenin sadece seçkin bir sınıfla sınırlı olduğu görülürken günümüzde seyahat eden orta sınıfın artma eğiliminde olduğu ve giderek daha mobil hale gelen bu nüfusla beraber turizm sektörünün de kendini bu dönüşüme uyarlama eğiliminde olduğu gözlenmektedir. Konaklama ihtiyacı için daha az para harcama eğiliminde olan, bunun yerine şehirdeki hizmetlerden faydalanmak için para harcayan, konfor beklentisi öncelikli olmayan, toplu taşımayı tercih eden, şehri keşfetmeye daha meyilli olan bu orta sınıfın konaklama için nitelikli hostelleri veya bütçeye uygun iyi otelleri tercih ettiği görülmektedir. Turizm yatırımlarına bu anlamda yön veren orta sınıfı tüm Dünyada artan Airbnb ile de ilişkilendirmek mümkündür.

Diğer yandan Dünyada iklim kriziyle beraber güneşli gün sayısının artması ve bunun da turist sayısında artışa sebep olması beklenmektedir. Belli bir kullanıcı profiline hizmet eden, kenti keşfetme olanakları kısıtlı, karbon ayak izi yüksek, fazla lüks ve üst- orta üst sınıflara yönelik yeni yatırımların uzun vadede ekonomik olarak gelir getirmeyeceği düşünülmektedir. Dünyadaki turizm eğilimleri ve diğer gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda Beyoğlu'nda hayata geçirilen Galataport, Haliçport ve Tarlabası 360 gibi projelerin bu eğilimlerle çeliştiğini söylemek mümkündür.

Merkezi hükümetin İstanbul'un uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk 5 ülke arasında önemli bir varış noktası olması ve uluslararası bir marka haline getirilmesi hedefi İstanbul Büyükşehir Belediyesinin turizm alanında kalıcı olarak Dünyanın ilk 3 kentinden 1'i olması ve bu doğrultuda İstanbul'da bütünlüklü bir turizm politikası geliştirilerek çeşitli turizm olanaklarının yerelden, katılımcı bir biçimde yönlendirilmesi hedefiyle temelde örtüşse de bu hedefin uygulama biçimleri ve araçları Beyoğlu'nda farklılık göstermektedir.

İstanbul Vizyon 2050 Belgesinde İstanbul'da bütünlüklü bir turizm politikası geliştirilmesi, gerçekleştirilecek Yerel Yönetim Reformu ile birlikte de İstanbul'da tarih, kültür, kongre, sağlık, doğa, eğitim, eğlence, gastronomi gibi çok çeşitli turizm olanaklarının yerelden, katılımcı bir biçimde yönlendirilmesi hedeflenmiştir.

2020 yılında düzenlenen İstanbul Turizm Çalıştayı raporuna göre İstanbul'da önümüzdeki 5 yılda kültür turizmi, gastronomi, iş ve toplantı turizmi, kruvaziyer ve deniz turizminin öne çıkması beklenmektedir.

İBB bünyesinde İstanbul'da bütünlüklü bir turizm politikası geliştirmek adına kurulan İstanbul Turizm Platformu çalışmalarını 2019 yılından beri sürdürmektedir. İstanbul Turizm Platformu 258 kurumdan 370 temsilcisi ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve turizm sektörü arasında bağlantı kuran; turizme dair sorunları ve çözüm önerilerini sektörün kendisinden dinleyerek, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ilgili birimlerine aktaran, yeri geldiğinde; sektör ve İBB'nin ilgili paydaşlarını bir araya getirerek, iletişimi sağlayan bir yapı olarak görev almaktadır. "İstanbul Turizm Master Planı" çalışmalarına devam eden İBB Turizm Müdürlüğü'nün yanında İBB Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı öncülüğünde İBB Miras tarafından yürütülen restorasyon ve müze projeleri de Beyoğlu'nun kültür ve turizmine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Sürekli olarak dönüşen ve değişen Beyoğlu'nda, ekonomik sektörlerin tarihi geçmişi ile bağ kurması, bu sektörlerin Beyoğlu'nun ve İstanbul'un geleceğine yönelik vizyonu ile örtüşebilecek şekilde kendilerini nasıl ifade edecekleri ve ihtiyaçlarının belirlenmesi gerekmektedir. Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda "Sürdürülebilir, Dengeli ve Kültürel Mirasa Saygılı Turizm" politikası kapsamında Beyoğlu turizminin, kültür turizmi ağırlıklı gelişmesini öngörülmekte, kruvaziyer turizmi gibi kitlesel turizmin beraberinde getirdiği sorunları giderebilmek için diğer turizm türleri arasında bir denge sağlanması ve turizm baskısı kaynaklı sorunların minimize edilmesi amaçlanmaktadır. İstanbul'un turizm ve ziyaretçi yönetiminin planlanması, Beyoğlu'nda turizm sektörünün düzenlenmesi, kontrol altına alınması ve sorumlu bir turizm anlayışı geliştirilerek Beyoğlu'na özgü sürdürülebilir yerel uygulamaların benimsenmesi önemli görülmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, İBB Kültür Dairesi Başkanlığı, İBB Turizm Platformu, İBB Kültür Varlıkları Dairesi Başkanlığı,

İBB İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı, İBB Ulaşım Dairesi Başkanlığı, İBB Kültür A.Ş. Beyoğlu Belediyesi, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, diğer sektör çalışanları, Beyoğlu'nda yaşayanlar ve ziyaretçiler bu politikanın öncelikli paydaşları olarak karşımıza çıkmaktadır.

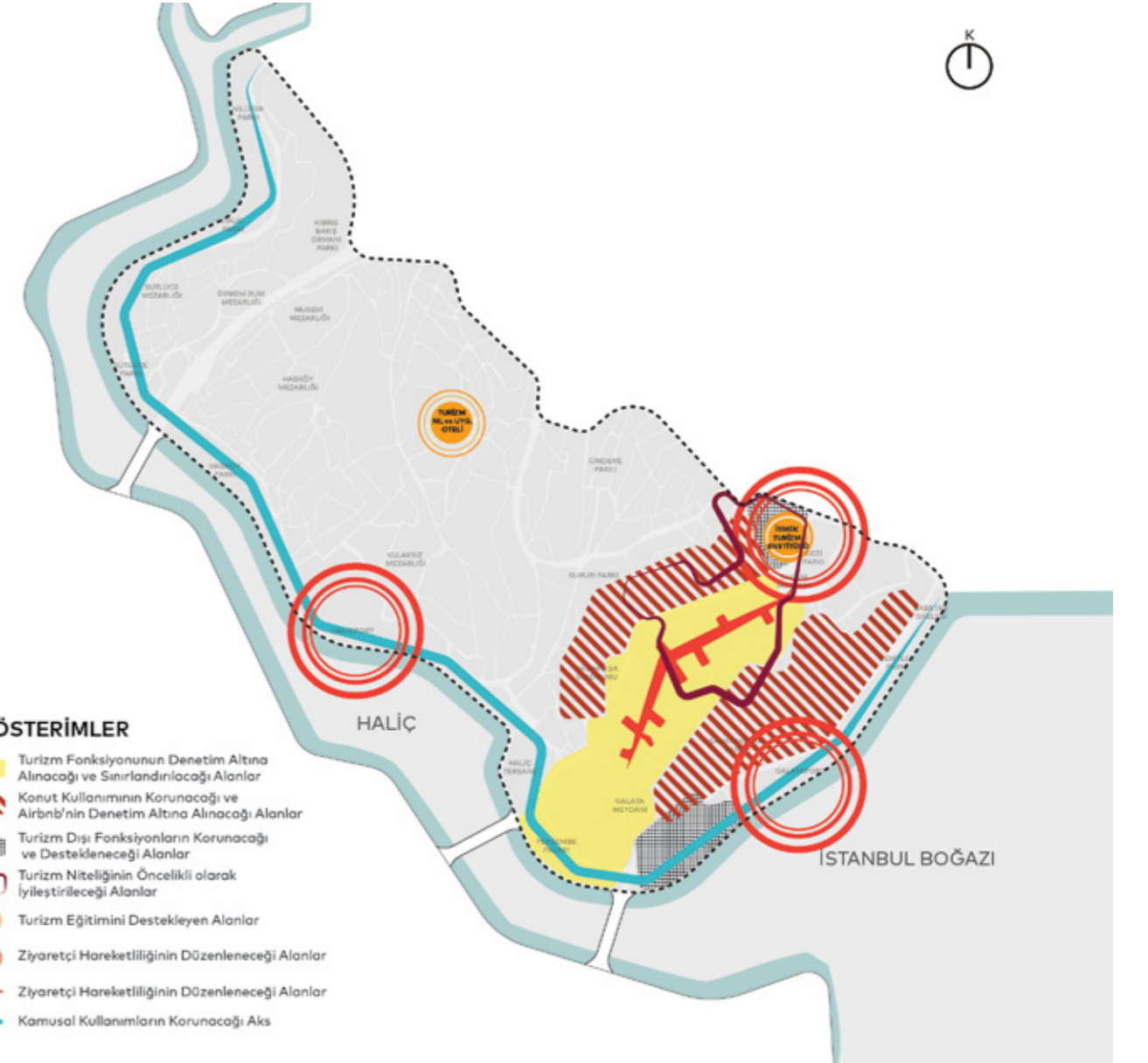
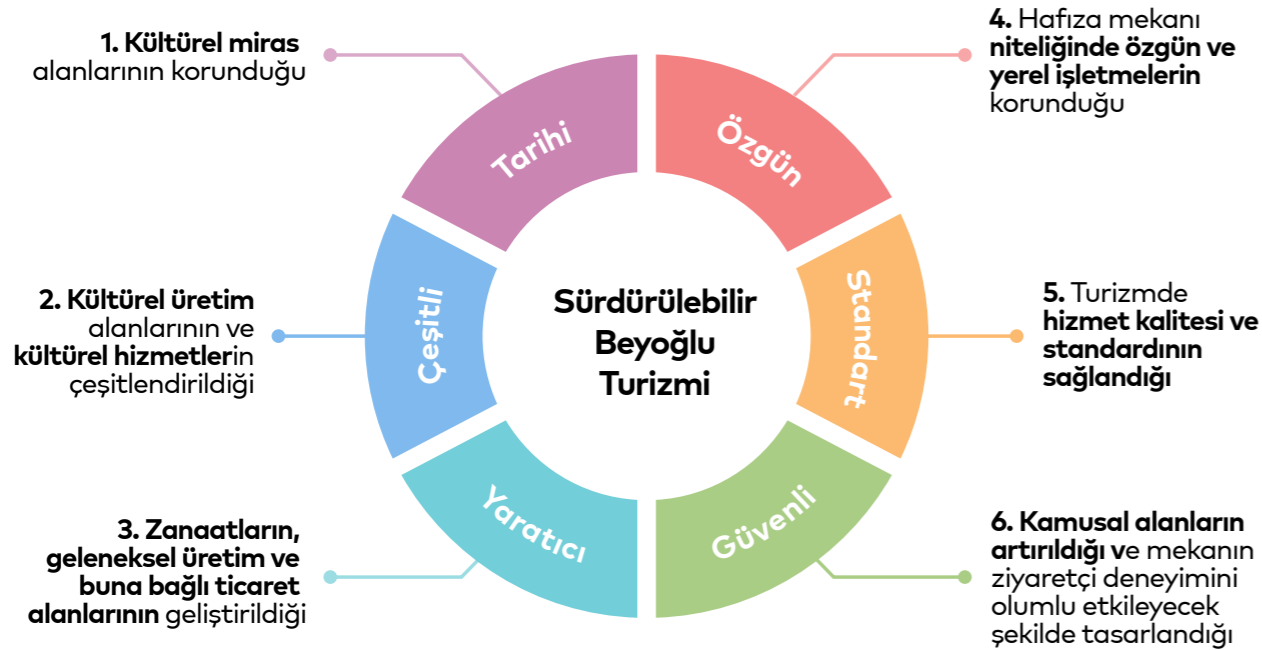
Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında geliştirilen Turizm Stratejileri:

Strateji G.1: Turizmin sürdürülebilir gelişimine yönelik yönetsel ve kurumsal altyapının oluşturulması

Strateji G.2: Beyoğlu'na özgü kültürel yaşamı ve mirası kollayan bir kültür turizmi anlayışının geliştirilmesi

Strateji G.3: Turizm sektörünün düzenlenerek hizmet kalitesinin iyileştirilmesi ve standartlaşmanın sağlanması

Strateji G.4: Turizm alanlarının sınırlandırılması ve denetim altına alınması

Turizm Politikaları

Strateji G.1

Turizmin sürdürülebilir gelişimine yönelik yönetsel ve kurumsal altyapının oluşturulması

#Hatırlayan #Üreten #Adil #Yaratıcı

İstanbul'un turizm alanında kalıcı olarak dünyanın ilk üç kentinden biri olması hedefine ulaşmak için ne yapılması gerektiği ile ilgili bütünlüklü bir turizm politikasına ihtiyaç duyulmaktadır. Küresel iklim krizini düşünerek ve taşıma kapasitesi göz önünde bulundurularak turizm politikasının geliştirilmesi ve geleceğe dönük projeksiyonların yapılması, İstanbul gibi özellikli bir bölgede ziyaretçi ve işletmelerin sorumluluk ve farkındalığının artırılması için turizm kararlarının İstanbulluların ve ilgili tüm paydaşların katılımıyla geliştirilmesini gerekli görülmektedir. Bu bağlamda İstanbul genelinde faaliyetlerini sürdüren İstanbul Turizm Platformu yerel katılım ve işbirliğini geliştirecek önemli bir aktör olarak öne çıkmaktadır.

Kültürel miras alanlarının, hafıza mekanı niteliğindeki özgün ve yerel işletmelerin korunması, kültürel üretim alanlarının ve kültürel hizmetlerin çeşitlendirilmesi, zanaatların, geleneksel üretim ve buna bağlı ticaret alanlarının geliştirilmesi, turizm hizmet kalitesinin artırılması ve kalite standardının sağlanması ve kamusal alanların arttırılarak ziyaretçi deneyimini de olumlu etkileyen mekansal düzenlemelerin yapılması Beyoğlu'nda sürdürülebilir turizmin temel bileşenleri olarak belirlenmiştir.

Yeni yatak kapasitesini sınırlandırarak, mevcudun niteliğini iyileştirmek, lüks konaklama alanlarına alternatif ekonomi segmentinde bakımlı, iyi tasarımı otellerin ve nitelikli hostellerin sayısını arttırmak hedeflenmektedir. Aylara

göre değişkenlik gösterse de Beyoğlu'ndaki otellerin doluluk oranı 2021 yılında %52'dir. Dolayısıyla yatak kapasitesini arttırmak yerine işletme kapasitelerinin geliştirilmesi ve doluluk oranlarının artırılması hedeflenmiştir.

Beyoğlu'nun değerlerini ve sosyal yaşamını koruyan, Beyoğlu'nun çeşitliliğine katkı sağlayan bir turizm anlayışının tüm paydaşlarca birlikte geliştirilmesi gerekiyor.

Eylemler

Eylem G.1.1	Sürdürülebilir turizm politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında katılım ve işbirliğini geliştirecek, sektör içi ve sektör dışı temsilcileri içeren yerel ağların kurulması
Eylem G.1.2	"İstanbul Turizm Strateji Belgesi"nin hazırlanması
Eylem G.1.3	Beyoğlu ziyaretçi yönetiminin planlanması
Eylem G.1.4	Beyoğlu'nun sahip olduğu değerleri tanıtmaya ve koruma farkındalığı kazandırmaya yönelik basılı ve çevrimiçi araçların geliştirilmesi

Strateji G.2

Beyoğlu'na özgü kültürel yaşamı ve mirası kollayan bir kültür turizmi anlayışının geliştirilmesi

#Yaratıcı #Hatırlayan #Yaşanabilir

Tarihi dokusuyla birlikte, geçmişinden bugüne taşıdığı çeşitlilik ve etkileşim ile zenginleşen özgür ve yaratıcı kültürü Beyoğlu'nu ziyaretçiler için de çekici kılmaktadır. Turizmin niteliğinin, hedef kitesinin ve bağlı hizmetlerin tüketim odaklı olarak değişmesi turistlere yönelik işlevlerin kontrolsüzce artmasına, pasajların otel, alışveriş merkezi gibi tek işlevli yapılara dönüşmesine ve Beyoğlu'ndaki çeşitliliğin tahrip olmasına neden olmuştur. Bu süreçler bağımsız sanatçıların Beyoğlu'ndan ayrılması, kültürel üretim alanlarının ve kültürel hizmetlerin azalması veya niteliğinin değişmesi ile sonuçlanmıştır. Bu süreç yerel yaşama verdiği zarar kadar kültür turizm açısından da bölgenin değerinin azalmasına neden olmaktadır.

Türkiye'de uygulanan turizm politikaları nedeniyle kültür turizmi kıyı turizminin gölgesinde kalmış ve tüm potansiyeline rağmen Türkiye kültür gezginlerini kaybetmiştir. Kültür gezginleri şehir hayatına katılan, uzun süre kalan ve yeniden gelmek isteyen, kültürel miras farkındalığı olan gezginlerdir ve kentin geniş kısımlarını deneyimlemek isterler. Kentin kendine has kültürel yaşamını korumak ve yaşatmak ve yaşam kalitesini yerel halk öncelikli olarak iyileştirmek, dolaylı olarak kültür turizminin de olumlu olarak gelişmesine yol açmaktadır.

Kültür turizmine yönelik altyapıların mevcut değerlerin korunması ve farkındalığın geliştirilmesi gerekmektedir. Kültürel üretim ve hizmetler, ürün ve mekanlar

çeşitlendirilerek kente olan ekonomik katkısı artırılabilir. Ancak kültürel üretimin tamamen ticarileşmesi kültürün özgün niteliğini yitirmesine ve zamanla kaybolmasına neden olabilir. Bu nedenle dengeli bir gelişim önerilmektedir.

Kültür turizmi kongre turizmi ve gastronomi turizmi ile desteklenebilir niteliktedir. Kongre amacıyla seyahat eden turistler belirli bir seyahat kültürüne sahip, kentin ticari hayatına canlılık getiren, tanıtımına önemli katkıda bulunan ve tekrar kente geri dönme potansiyeli olan kişiler olarak tanımlanmaktadır.¹¹⁸ Beyoğlu ve çevresinde kongre turizmi açısından zengin bir altyapı bulunmaktadır. Bu altyapının kent yaşamına daha fazla dahil edilebilir şekilde kamusal niteliğinin artırılması ve buralara gelen ziyaretçilerin kenti keşfetme olanaklarının geliştirilmesi yerinde olacaktır.

Gastronomi turizmi ise yerel mutfakların ulusal ve uluslararası düzeyde korunmasına yönelik farkındalığı artırma özelliğine sahiptir. Gastro turistler ortalama konaklama süresinin üzerinde konaklayan ve yöresel yiyecek ve içecek ürünlerini tüketmeye yatkın olan, yeme içme faaliyetleri için maddi imkana ve isteğe sahip, sosyal ortam ve kültürel etkinliklerden hoşlanan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Beyoğlu'nun yeme-içme kültürünün desteklenerek niteliğinin artırılması ile gastronomi turizmine yönelik ziyaretçilerin artırılması mümkün olabilir.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda Beyoğlu'nda kültürel miras alanlarının korunması ve burada yaşayanlar için

yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik politika ve eylemlerin yanı sıra kültür turizmine yönelik olarak kentin taşıma kapasitesini zorlayacak turizm kararlarından kaçınılması, kentsel deneyim çeşitliliğinin artırılarak, sanata, sanatçıya ve yaratıcılığın gelişimine yönelik yatırımlar yapılması hedeflenmektedir.

Kültür odaklı bir turizm anlayışı geliştirirken, kültürü yalnızca ticari ve ziyaretçi çeken bir etkinlik alanı olarak görmenin yarattığı yıkıcı etkileri görüyoruz. Beyoğlu'nda yaratıcı ifade ve toplumsal diyalog ortamının ve korunan kültürel mirasın ziyaretçiler için de zengin deneyim imkanları yaratacağını düşünüyoruz.

Eylemler	
Eylem G.2.1	Kültürel miras alanlarında karma kullanımın korunması
Eylem G.2.2	Kültürel miras ve toplumsal hafıza farkındalığını arttırmaya yönelik rotaların çeşitlendirilmesi
Eylem G.2.3	"Beyoğlu Gastronomi Kılavuzu" nun hazırlanarak gastronomik değerlerinin ortaya konması ve korunması

Strateji G.3

Turizm sektörünün düzenlenerek hizmet kalitesinin iyileştirilmesi ve standartlaşmanın sağlanması

#Hatırlayan #Yaşanabilir

Beyoğlu Senin çalışmaları kapsamında taksiler, oteller, eğlence mekanları ve apartların yeterince denetlenmemesi, apart tipi konaklama alanlarında seks turizminin yaygınlaşmış olması, gürültü kirliliği, yerel mutfahın korunamaması, yeme-içme mekanlarında standartların düşük olması, sokakların tekinsizleşmesi, kamusal alanlardaki sürekli polis ablukaları, kıyı düzenlemesinin yetersiz olması ve kıyının etkin bir şekilde kullanılmaması ve İstiklal Caddesi ve Taksim Meydanında kentsel tasarım uygulamalarına duyulan ihtiyaç gibi sorunlar öne çıkmıştır.

Turizm sektörünün öncelikli sorunlarından biri olarak görülen hizmet kalitesi, İstanbul'un turizmde rekabet açısından dünyadaki rakiplerine karşı sahip olduğu avantajlar açısından son sırada yer almaktadır. Gelişme eğiliminde olan turizmin alt sektörleri için hizmet kalitesinin artırılması için standartların oluşturulması gerekmektedir.

Beyoğlu'nda turizm sektöründe niceliksel değil niteliksel iyileştirmelere ihtiyaç vardır. Bu kapsamda hizmet kalitesinin iyileştirilmesi ve standartlaşmanın sağlanması için öncelikli olarak nitelikli personel eksikliğinin giderilmesi ve yetişmiş personel için eğitim olanaklarının geliştirilmesi amaçlanmış ve mesleki eğitim, lise ve üniversitelerde eğitim olanaklarının iyileştirilmesine yönelik eylemler tanımlanmıştır. Etkin denetim ve farkındalığı arttırmaya yönelik eylemlerle sorumlu bir turizm anlayışının benimsenmesi hedeflenmiştir.

Turizm sektörünün niteliğinin iyileştirilmesi sektörde çalışanlara daha güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı sağlayacak ve ziyaretçi deneyimini de olumlu yönde etkileyecek.

Eylemler	
Eylem G.3.1	Turizmde nitelikli personel eksikliğinin giderilmesi ve yetişmiş personel için eğitim programlarının oluşturulması
Eylem G.3.2	Beyoğlu'nda "Turizm Meslek Lisesi" ve liseye bağlı sorumlu turizm uygulamalarına yönelik bir uygulama otelinin açılması
Eylem G.3.3	Turizm işletmelerinde orta ve üst düzeydeki yönetici ihtiyacını karşılamak üzere üniversite düzeyinde turizm eğitimi veren bölümlerin açılması
Eylem G.3.4	İBB tarafından geliştirilecek bir kalite belgesi ile konaklama ve yeme-içme tesislerindeki standartlaşmanın sağlanması
Eylem G.3.5	Taksiler, oteller, eğlence, yeme-içme mekanları ve apart otellerin etkin bir şekilde denetlenmesi

Strateji G.4

Turizm alanlarının sınırlandırılması ve denetim altına alınması

#Yaşanabilir #Yaratıcı #Üreten

Beyoğlu'nda ruhsatlı ve ruhsatsız konaklama tesisleri ve turizme yönelik ticaret ve hizmet alanlarının sayısındaki artış ve konut alanlarındaki günlük kiralama, denetlenemeyen ve kontrolsüz bir turizm altyapısı oluşturmakta, turizmin yarattığı olumsuz etkilerin büyümesine neden olmaktadır.

Bu artışın önemli nedenlerinden biri 21.05.2009 onay tarihli 1/5.000 Ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nda belirlenen Turizm-Hizmet-Ticaret (THT) kullanımınıdır. THT alanlarına ilişkin plan notlarının esnek ve belirsiz yapısı Beyoğlu genelinde turizm fonksiyonunun artmasına sebep olmuştur. THT kullanım kararı bölgede mevcut konut kullanımını kısıtlamış ve bölgede gece yaşayan sürekli nüfusun azalmasına neden olmuştur. THT fonksiyonu içinde tanımlanan kullanım oranlarının net olmaması alanda ihtiyaç duyulan sosyal ve teknik altyapı oranlarının da belirlenememesine sebep olmaktadır.

Diğer yandan Airbnb gibi konut alanlarında günlük kiralama yapılmasını teşvik eden çevrimiçi uygulamaların Beyoğlu'nda yoğun kullanılması, konut bölgelerindeki yaşama zarar vermekte ve kira değerlerindeki artışı desteklemektedir. Her ne kadar belirli bir ihtiyaca karşılık gelse de denetlenebilir olmamasından dolayı kötüye kullanıma açık bir hal almaktadır.

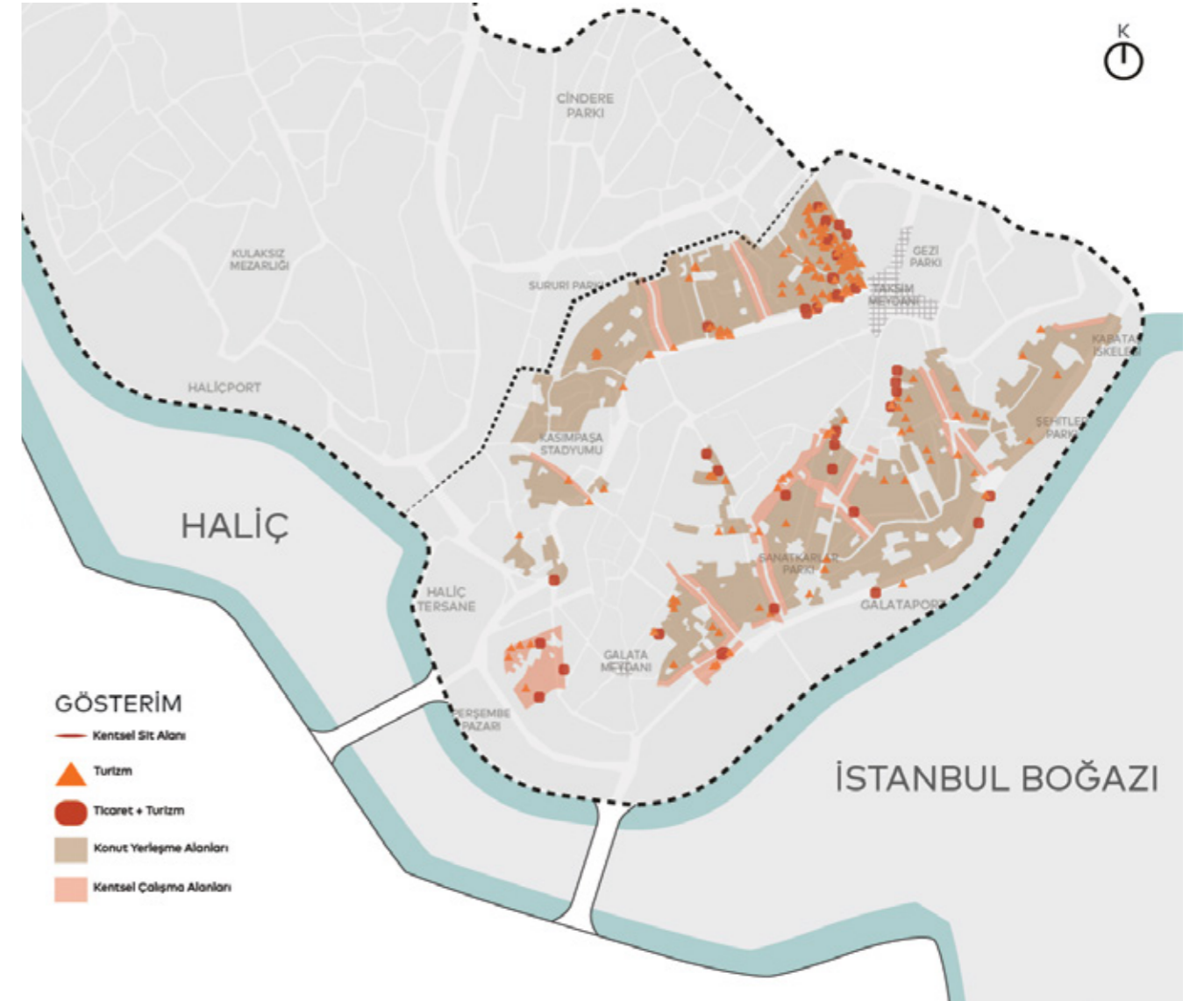
Beyoğlu'nda konaklama faaliyetlerinin sınırlandırılması ve denetlenebilir olması, yaşayanlar ve ziyaretçiler açısından

daha dengeli bir kentsel çevre oluşturulması açısından önemlidir. Bu nedenle, turizm alanlarının sınırlandırılması ve düzenlenmesine yönelik eylemler geliştirilmiştir.

Aşırı turizmin yıkıcı etkilerinin ortadan kaldırılması için sınırlandırma, denetim ve kontrollü bir gelişim zorunlu görünüyor.

Eylemler

Eylem G.4.1	Beyoğlu İlçesi Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nda turizm fonksiyonunun sınırlandırılması, turizm alanlarına ilişkin plan notlarının netleştirilmesi
Eylem G.4.2	Ruhsatsız ev pansiyonculuğunun ve Airbnb'nin düzenlenmesi ve kontrol altına alınması

Konut kullanımını korunacak ve turizm fonksiyonları kısıtlanacak alanlar.

H. Yerel Ekonomiye Destekleyen İstihdam Olanakları

#İstihdam

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda "**Yerel Ekonomiye Destekleyen İstihdam Olanakları**" politikası kapsamında Beyoğlu'nun mevcut ekonomik değerlerinin yaratıcı üretim ve eğitim olanakları ile desteklenmesi, İstanbul'un ve Beyoğlu'nun en önemli sorunlarından biri olan işsizliğin çözümüne yönelik Beyoğlu özelinde adımlar atılarak mevcut nüfusun bu bölgede istihdamının sağlanması ve Beyoğlu'nda güvenceli ve sağlıklı çalışma koşullarının oluşturulması hedeflenmektedir.

Beyoğlu geçmişten beri canlı bir ekonomik yaşam barındırmış, üretim ve ticaretin merkezi olması nedeniyle bölgeye nüfus çekmiştir. Ancak bugün ilçe nüfusunun önemli bir kısmı yoksulluk ve işsizlik gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Diğer yandan yoksul mahalleler oldukça genç bir nüfusa sahiptir ve eğitim olanaklarına erişimin önündeki engellerin de kaldırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Kentsel dönüşüm eğilimleri buradaki ekonomik yapıyı hızla değiştirmekte, bölgede turizm ve yaratıcı sektörlerle yönelik bir ekonomik dönüşüm gerçekleşmektedir. Bu da mevcut nüfusun çalışabileceği istihdam olanaklarını ortadan kaldırmakta ya da değiştirmektedir. Diğer yandan Beyoğlu'nda üretim işlevlerinin azalmaya başlaması, devam eden üretim sektörünün güvencesiz çalışma koşulları oluşturması, eğlence yerlerinin, küçük işletme ve zanaatlarının artan kiralara, ekonomik krizler ve değişen tüketim alışkanlıkları nedeniyle tutunmakta zorlanması da ekonomik açıdan zorlayıcı koşullar yaratmaktadır.

Beyoğlu'ndaki sektörel dönüşümün dengeli bir biçimde gerçekleşmesi, hem değişen teknolojik yapı ve ekonomik koşullarla uyumlu olması hem de mevcut sektörleri desteklemesi ve canlandırması gerekmektedir. Beyoğlu'nda yaşayan nüfusun mümkün olduğunca burada ve sağlıklı koşullarda çalışabilmesine olanak sağlayacak, istihdam ve eğitim olanaklarının geliştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Giderek kırılgan hale gelen dünya ekonomisi ve artan gelir adaletsizliği karşısında yerel ekonomileri desteklemek üzere çeşitli yaklaşımlar geliştirilmektedir. BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından biri "**İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme**" olarak belirlenmiş ve istikrarlı, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme, tam ve üretken istihdam ve herkes için insana yakışır işleri desteklemek amaçlanmıştır. Teknolojik geliştirme ve yenilik getirme aracılığıyla ekonomik verimliliğinin artırılması, girişimcilik, yaratıcılık ve yenilikçiliğin desteklenmesi, 2030'a kadar gençler, engelliler, tüm kadın ve

erkeklerin eşit işe eşit ücret ilkesi ile tam ve üretken istihdama katılması, çocuk işçiliğinin sona erdirilmesi, yerel kültür ve ürünlerini teşvik eden sürdürülebilir turizmin desteklenmesi, genç istihdamı için küresel bir strateji geliştirilmesi bu başlık altında öne çıkan hedeflerden bazılarıdır.

Covid 19'un olası yeni varyantları, Rusya-Ukrayna savaşı, göç hareketleri, enflasyonla mücadele kapsamında sıkılaştırılan para politikaları, kuraklık gibi zor iklim koşulları, politik ve bölgesel gelişmeler, enerji ve gıda fiyatlarındaki yükseliş 2022 yılında Dünyada küresel ekonomiye etkileyen olaylardır. Tüm bu küresel gelişmeler Türkiye işgücü piyasasını da olumsuz etkilemeye devam etmektedir. 2018-2020 yılları arasında önceki krizlerde olduğu gibi sert bir ekonomik daralma yaşanmasa da ekonomik büyüme, ortalamada yüzde 2 gibi oldukça düşük bir düzeyde kalmış ve 2017 yılında yüzde 10,9 olan genel işsizlik oranı 2019'da yüzde 13,7'ye yükselmiştir. 2020 yılında COVID-19 pandemisinin ekonomik faaliyetlerde neden olduğu kısıtlamalar büyük çapta istihdam kayıplarına sebep olurken diğer yandan işgücünden büyük çıkışlar yaşanmış ve sonuçta işsizlik oranı, suni bir şekilde 2020'de yüzde 13,2'ye gerilemiştir.¹¹⁹ Pandemi istihdamı etkilediği gibi yeni çalışma koşullarını da beraberinde getirmiş, evden çalışmayla birlikte sektörlerin mekansal ihtiyaçları da değişmiştir.

Son yıllarda Türkiye işgücü piyasasında yaşananlar büyük ölçüde İstanbul işgücü piyasasını da etkilemiştir. 2020 yılı verilerine göre geniş tanımlı işsizlik oranı Türkiye'de yüzde 23,6, İstanbul'da ise yüzde 18,2 olarak kaydedilmiştir. İş bulma ümidi olmayanlar ile iş aramayıp çalışmaya hazır olanların da işgücüne dâhil edilmesiyle birlikte hesaplanan bu orana göre İstanbul'daki toplam işsiz sayısı ise 1 milyon 195 bindir. İstanbul'da erkek istihdam oranı yüzde 62, kadın istihdam oranı ise yüzde 28 ile erkek istihdam oranının yarısını bile geçememiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Ulusal istihdam Stratejisinin 2017-2019 yıllarına ilişkin eylem planında temel politika eksenleri **eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi,**

işgücü piyasasında güvence ve esnekliğin sağlanması, özel politika gerektiren grupların istihdamının artırılması ve istihdam-sosyal koruma ilişkisinin güçlendirilmesi olarak belirlenmiştir. Bilişim, finans, inşaat, sağlık, tarım, tekstil-hazır giyim ve turizm sektörlerine ilişkin stratejiler ortaya konmuştur.¹²⁰ Ancak Türkiye'de yürütülen ekonomi ve istihdam politikalarında işgücü piyasasının geliştirilmesi, istihdamdaki yapısal sorunların çözülmesi, orta ve uzun vadede büyümenin istihdama katkısının artırılarak işsizlik sorununa kalıcı çözüm sağlanması konuları güncelliğini korumaktadır.

Yerel yönetimlerin de işsizlik ve istihdam gibi sorunlara yönelik rolleri değişmekte, belediyeler bu konuda daha fazla sorumluluk alarak istihdam odaklı sosyal hizmet uygulamaları ve projeler geliştirmektedir. İBB işsizlikle mücadele kapsamında 2020 yılında Bölgesel İstihdam Ofislerini kurmuştur. Bölgesel İstihdam Ofisleri, iş arayanlarla işvereni bir araya getirerek Türkiye'nin ve İstanbul'un en önemli sorunu olan işsizliğin çözümüne ve istihdama katkıda bulunmak amacıyla geliştirilmiş, ekonomik ve sosyal bir projedir. 13 şubesi ve 2 mobil aracı ile İstanbul'un 39 ilçesinde hizmet vermektedir ve şimdiki dek 60 binden fazla kişiye istihdam sağlamıştır. Enstitü İstanbul İSMEK ise mesleki eğitimler, kişisel gelişim, güzel sanatlar ve zanaat dallarında 126 merkezi ve 1146 eğitimci ile 696 farklı konuda eğitimler vermeye devam etmektedir. Haziran 2022'de düzenlenen İstanbul İstihdam Fuar ve Zirvesi ile de İstanbul'un istihdam sorunu ve çözümleri değerlendirilmiş, gençler ile sektör temsilcileri bir araya getirilerek iş, staj ve kariyer fırsatları hakkında bilgiler verilmiştir.

Beyoğlu Belediyesi de kariyer merkezi aracılığıyla yerinde istihdama yönelik çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca semt konakları bünyesinde bulunan Beyoğlu Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları (BESMEK) aracılığıyla çeşitli sektörlerle işbirliği yaparak sektörün ihtiyacı olan nitelikli insan kaynağını karşılamayı hedeflemekte ve 15 eğitim merkezinde, 28 alan ve 212 farklı branşta eğitimler vermektedir.

İstanbul Vizyon 2050 Belgesinin temalarından biri olan **Dönüştüren ve Dayanıklı Ekonomi Teması**, kentin potansiyelinden yararlanarak küresel dönüşümlere uyum sağlayan bir İstanbul ekonomisini hayata geçirmeyi ve ekonomiyi tüm bileşenleriyle daha dayanıklı kılmayı amaçlamaktadır. İstanbul'un canlı ve yenilikçi bir kent olması için bu başlıkta;

- İstanbul'un yaratıcılık ve yenilikçilik ekosisteminin, Ar-Ge altyapısının güçlendirilerek bilgi, teknoloji ve inovasyon ağırlıklı dönüşümün sağlanması,
- Yenilikçi ve yaratıcı sektörler için istihdam yapısının uyumlu hale getirilerek %4 olan kültürel ve yaratıcı istihdamın %10'un üzerine çıkarılması,
- Genç ve kadın girişimciler başta olmak üzere 2030 yılına kadar aktif hale getirilecek İstanbul Girişimcilik Fonu aracılığıyla girişimcilerin desteklenmesi, bölgesel ve küresel girişimcilik ekosistemlerinde İstanbul'un sıralamasının yükselmesi,
- Bölgesel İstihdam Ofisleri ve Enstitü İstanbul İSMEK'in işsizlikle mücadelede öncelikli araçlar olarak kullanılması,
- İstanbul'daki işsizlik oranının %5'e çekilmesi ve kadınların istihdama katılım oranının %70'in üzerine çıkarılması,
- Doğaya saygılı üretimin ve teknolojik dönüşümün gerçekleşmesi sürecinde bu dönüşümden etkilenecek 550 bin kişilik iş gücünün adaptasyonu için Adil Geçiş Merkezleri'nin oluşturulması,
- Başta KOBİ'ler olmak üzere tüm firmaların teknolojik dönüşümünün desteklenmesi,
- Tekno-Semt projesi ile dönüşüm sürecinin yereldeki altyapısının sağlanması ve etkileşimi sağlayacak arayüzlerin sunulması,
- Üniversite İstanbul projesi ile üniversitelerin hem kendi aralarında hem de yerel yönetimlerle işbirliğinin artırılması,

Bu doğrultuda Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nda "Yerel Ekonomiye Destekleyen İstihdam Olanakları" politikası kapsamında Beyoğlu'nun mevcut ekonomik değerlerinin yaratıcı üretim ve eğitim olanakları ile desteklenmesi, İstanbul'un ve Beyoğlu'nun en önemli sorunlarından biri olan işsizliğin çözümüne yönelik Beyoğlu özelinde adımlar atılarak mevcut nüfusun bu bölgede istihdamının sağlanması ve Beyoğlu'nda güvenceli ve sağlıklı çalışma koşullarının oluşturulması hedeflenmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, İBB Bölgesel İstihdam Ofisleri, Beyoğlu Belediyesi Kariyer Merkezi, İSMEK-BESMEK ve Üniversiteler bu politikanın öncelikli paydaşları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında geliştirilen İstihdam Stratejileri:

Strateji H.1: Üretim faaliyetlerinin yaşatılarak tasarım ve Ar-Ge hizmetleri ile desteklenmesi

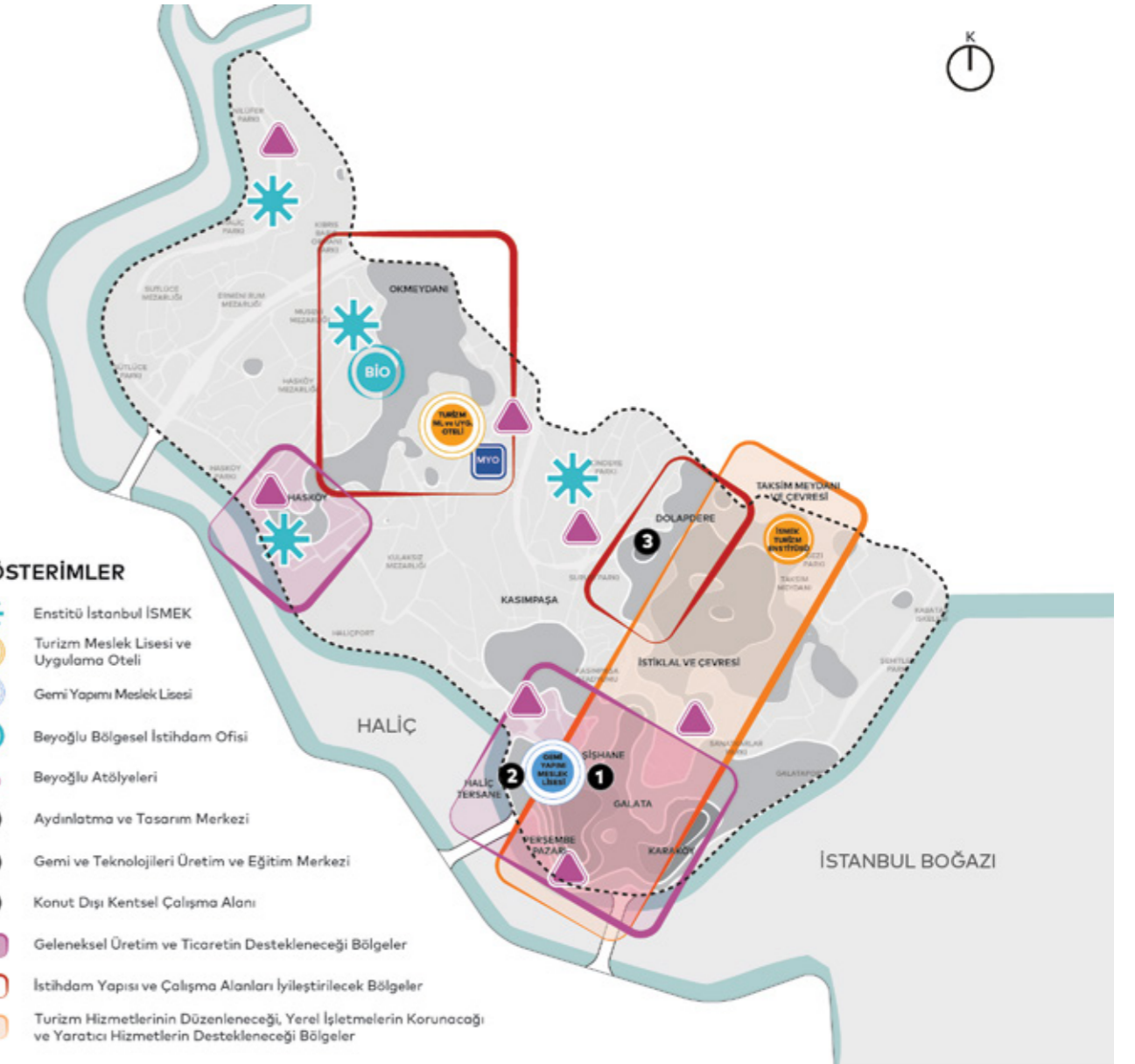
Strateji H.2: Özgün ve yerel ticari işletmelerin yaşatılması

Strateji H.3: Nitelikli ve uzmanlaşmış istihdama yönelik eğitim ve işbirliği olanaklarının geliştirilmesi

Strateji H.4: Dezavantajlı gruplara yönelik yeni istihdam olanaklarının yaratılması

Balo Sokakta Bir Şapkacı

İstihdam Politikaları

Strateji H.1

Üretim faaliyetlerinin yaşatılarak tasarım ve Ar-Ge hizmetleri ile desteklenmesi

#Üreten #Hatırlayan #Adil #Yaratıcı

Beyoğlu'nun köklü üretim geçmişi zaman içinde şekil değiştirmiş olsa da ilçe genelinde varlığını sürdürmekte ancak günümüz koşullarında desteklenmeye ihtiyaç duymaktadır. İlçede yaratıcı sektörlerle ilişkilendirilebilecek üretim faaliyetlerinin tasarım ve Ar-Ge birimleri ile desteklenmesi ve teknolojik dönüşümleri de sağlanarak katma değeri yüksek faaliyetler olarak devamlılıklarının sağlanması amaçlanmaktadır.

Şişhane'de aydınlatma ve avize, Tünel ve Galata'da müzik dükkanları, Dolapdere ve Kumbaracı Yokuşu'nda mobilyacılar, cilacılar, Çukurcuma'da antikaacılar, İstiklal ve Karaköy'de mimarlık ve restorasyon ofisleri, İstiklal Caddesi aksında yayınevleri, Galata ve Şişhane'de reklam ajansları, sinema filmi, video ve televizyon programları, bilgisayar programlama şirketleri yoğunlaşmıştır. Galata-Şişhane ve Karaköy aksı geleneksel ticaret ve üretimin, zanaatçıların ve yaratıcı sektörlerin yoğunlaştığı bir alan olarak öne çıkmaktadır. Mevcut eğilim de bu yöndedir. (1 numaralı bölge)

Haliç Tersanesinde devam eden gemi imalatı korunması gereken önemli bir üretim mirasıdır. Bu bölgedeki üretim son 3 yıl içinde önemli düzeyde artmış ve hem iş gücü yaratma, hem belediye gelirlerini artırma, hem de deniz ulaşımına yönelik kapasiteyi geliştirme açısından potansiyeli yüksektir. (2 numaralı bölge)

Haliç tersaneleri ile ilişkili olarak gelişmiş olan ve halen

tersane ile tedarik ilişkisi bulunan Perşembe Pazarı'nda da geleneksel olarak devam eden ticaret ve kısmen üretim işlevleri yer almaktadır. Bu bölge sanatçılar ve diğer yaratıcı faaliyetler açısından da bir tedarik alanı olarak görülmekte, son yıllarda yeme-içme ve turizm fonksiyonları gelişmektedir. (3 numaralı bölge)

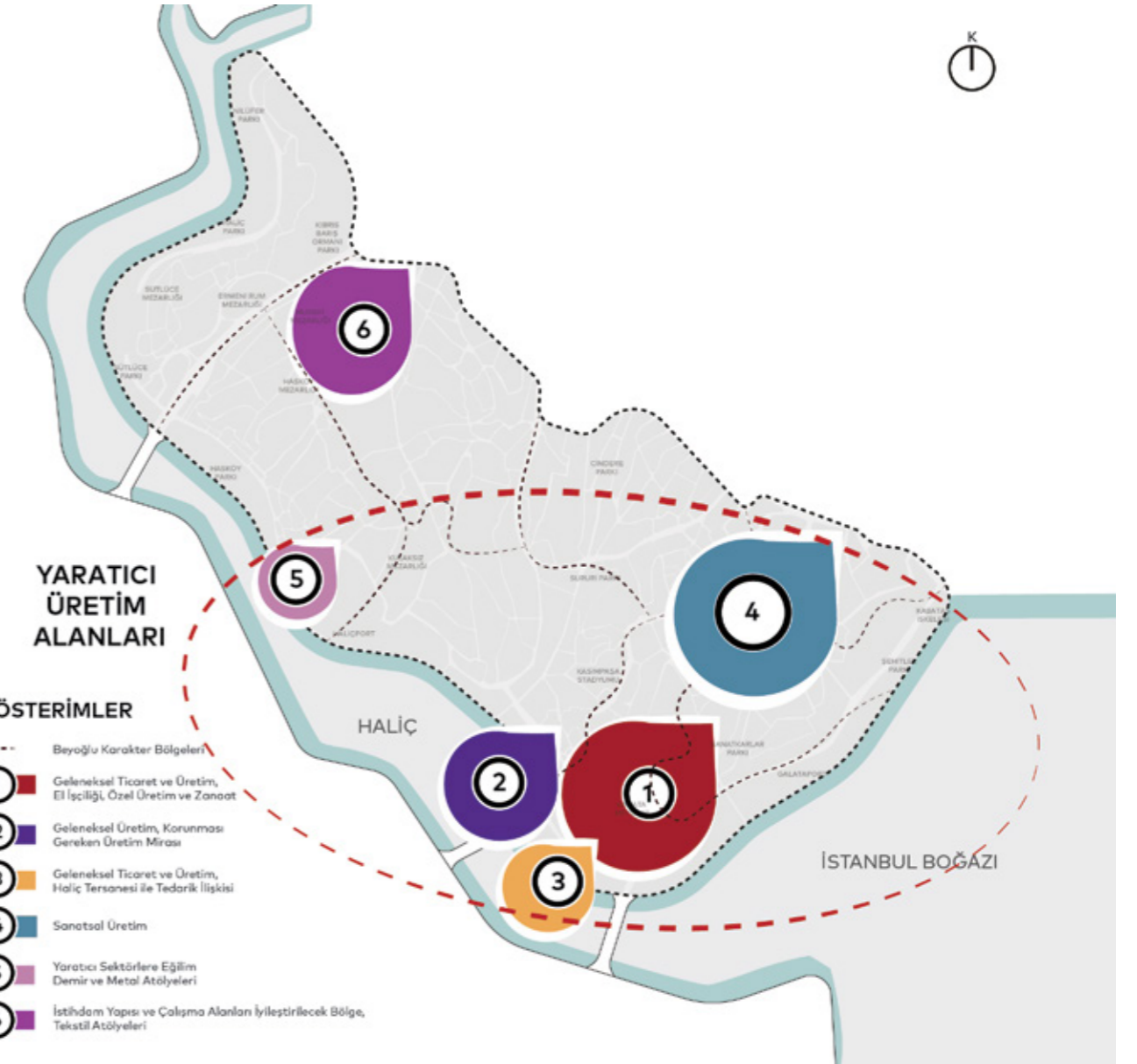
Önemli bir kültür odağı olan AKM'nin yanında İstiklal Caddesi ve Çevresi sanatsal üretim için de önemli bir bölge olarak değerlendirilmektedir. (4 numaralı bölge)

Hasköy'de yine tersaneler ile gelişmiş demir, döküm ve metal atölyeleri bulunmakta, bu bölgede yaratıcı sektörlerle eğilim gözlenmektedir. (5 numaralı bölge)

Okmeydanı bölgesinde tekstil atölyeleri yoğunlaşmaktadır, uzun vadede kentsel yenileme çalışmaları ve sektörün piyasa koşulları nedeniyle tekstil sektörünün buradan taşınması beklenmektedir. Ancak burada oluşmuş olan işgücünün, bilgi ve deneyimin kısmen yaratıcı üretime dönüşüm potansiyeli olduğu düşünülmektedir. (6 numaralı bölge)

Galata-Şişhane ve Karaköy aksı, Haliç Tersanesi, Perşembe Pazarı ve Hasköy hem yaratıcı üretimin var olduğu hem de destekleneceği alanlardır. Bu alanların tasarım ve Ar-Ge birimleri ile desteklenmesi ve teknolojik dönüşümleri de sağlanarak katma değeri yüksek faaliyetler olarak devamlılıklarının sağlanması hedeflenmiştir.

Okmeydanı bölgesinde ise tekstil atölyelerine ilişkin bir

çalışma yapılarak yaratıcı üretime dönük olarak burada kalma potansiyeli olan iş yerlerinin belirlenmesi ve araştırma sonuçlarına göre katılımcı bir yöntemle buradaki geleceklerinin planlanması öngörülmektedir.

Beyoğlu'nda yaratıcı üretimin desteklenmesi için çok boyutlu ve çok aktörlü bir yaklaşım geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda imar planı kararlarında ve kentsel projelerde mevcut üretim ve atölye fonksiyonlarının korunması, izlenmesi, pazarlama, tanıtım ve eğitim desteği verilerek işbirlikleri yapılması, yaratıcı sektörlerle bağlantılarının kurulması ve yeni iş olanaklarının geliştirilmesi gerekmektedir. Beyoğlu zanaatları ayrıca kültür turizmi açısından da bir potansiyel teşkil etmektedir. Bu kapsamda yerel yönetimlerin envanter oluşturma, görünürlük desteği, çeşitli teşvik programları, platformlar ve işbirlikleri konularında, merkezi hükümet birimlerinin ise sektör gelişimine yönelik girişimcilik, marka oluşturma, patentleme, vergi kolaylıkları konularında destek sağlaması gerekmektedir.

Özel sektörde, tasarım yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin artırılması, tasarım personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasını desteklemek ve teşvik etmek amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Tasarım Merkezi ünvanı alan firmaların teşviklerden faydalanması sağlanmıştır.

Türkiye'de 320, İstanbul'da 145, Beyoğlu'nda ise 13 firma Tasarım Merkezi ünvanı almıştır. Beyoğlu'ndaki firmaların 8 tanesi mühendislik ve mimarlık faaliyetleri, diğerleri ise denizcilik, medya ve iletişim, mobilya, dayanıklı tüketim malları ve inşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda Beyoğlu'nda bulunan firmalarının potansiyelleri ortaya konarak 5746 Sayılı Kanun kapsamında "Tasarım Merkezi" ünvanı alan firma sayısının artırılması da hedeflenmektedir.

İTO 2021 verilerine göre mevcut firmalar içinde yaratıcı ve

yenilikçi faaliyetlerde (bilgi ve iletişim, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve kültür-sanat-eğlence-dinlenme-spor) bulunanların oranı %18'dir. Bu oranın %25'e çıkarılması hedeflenmektedir. SGK 2017 verilerine göre Beyoğlu'nda yaşayıp, yaratıcı sektörlerde (kreatif endüstriler ve bilgi ve iletişim) istihdam edilen kişilerin oranı %11'dir. Bu oranın da 2050'de %25'e çıkarılması hedeflenmektedir.

Beyoğlu'nda üretime dayalı sektörleri yaşatmak, yeni ve yaratıcı sektörleri desteklemek kalıcı ekonomik fayda sağlamak için vazgeçilmez bir unsur.

Eylemler	
*Eylem H.1.1	"Haliç Tersanesi Gemi Teknolojileri Üretim ve Eğitim Merkezi" projesinin gerçekleştirilmesi
*Eylem H.1.2	Perşembe Pazarı'nda bölgenin kentsel dokusu ve özgün ticaret yapısının korunması, yaratıcı endüstrilerin desteklenmesi
Eylem H.1.3	Beyoğlu'nun yaratıcı ve üretici kimliğini destekleyen üretim alanlarının, zanaatların, mekanla bütünleşen ve ekosistem oluşturan işletmelerin desteklenmesi
Eylem H.1.4	Şişhane'de "Aydınlatma ve Tasarım Merkezi"nin oluşturulması
Eylem H.1.5	Okmeydanı tekstil atölyelerinin dönüşüm potansiyelinin değerlendirilerek iş ve istihdam olanaklarının geliştirilmesi
Eylem H.1.6	Beyoğlu'nda üretilen ürünler için "Üreten Beyoğlu Markası"nın oluşturulması
Eylem H.1.7	Dolapdere'de oto sanayi alanlarının yoğunlaştığı bölgenin "Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı" olarak planlanması

* Tetikleyici Proje

Strateji H.2 Özgün ve yerel ticari işletmelerin yaşatılması

#Üreten #Hatırlayan #Adil #Yaratıcı

Kira değerlerini karşılamadığı için kapanan küçük esnaf ve kültürel miras niteliğindeki eski işletmelerin, artış eğiliminde olan uluslararası markalar ve turistik tüketime yönelik perakende karşısında tutunabilmesi için gerekli önlemlerin alınması amaçlanmaktadır. Bunun için öncelikle bir envanter çalışması yapılması, hem eski hem yeni işletmeleri içerecek şekilde belirli kriterlere göre bir sertifikasyon sisteminin geliştirilmesi ve bir komisyon kurularak başta İstanbul'un en önemli alışveriş caddelerinden bir olan İstiklal Caddesi olmak üzere Beyoğlu Kentsel Sit Alanı tamamında esnaf çeşitliliğinin sağlanması, zincir mağazaların sınırlandırılması ve ruhsatlandırma süreçlerinin denetlenmesi önerilmektedir.

Barcelona'da 109 yaşında bir dükkan. Koruma statüsündeki dükkanın girişinde dükkanın ismi ve tarihi yazıyor.

Beyoğlu'nu Beyoğlu yapan özgün işletmeleri korumak için kamu desteği ve teşvikler sağlamak gerekiyor.

Eylemler	
*Eylem H. 2.1	"Beyoğlu Senin Sertifikasyon Sistemi"nin geliştirilerek özgün ve yerel işletmelerin korunması
Eylem H.2.2	"Hafıza Mekanı Niteliğindeki İşletmeler Haritası"nın oluşturulması
Eylem H.2.3	Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Yönetim Modeli kapsamında "Üreten Beyoğlu Komisyonu"nun oluşturulması

* Tetikleyici Proje

Strateji H.3

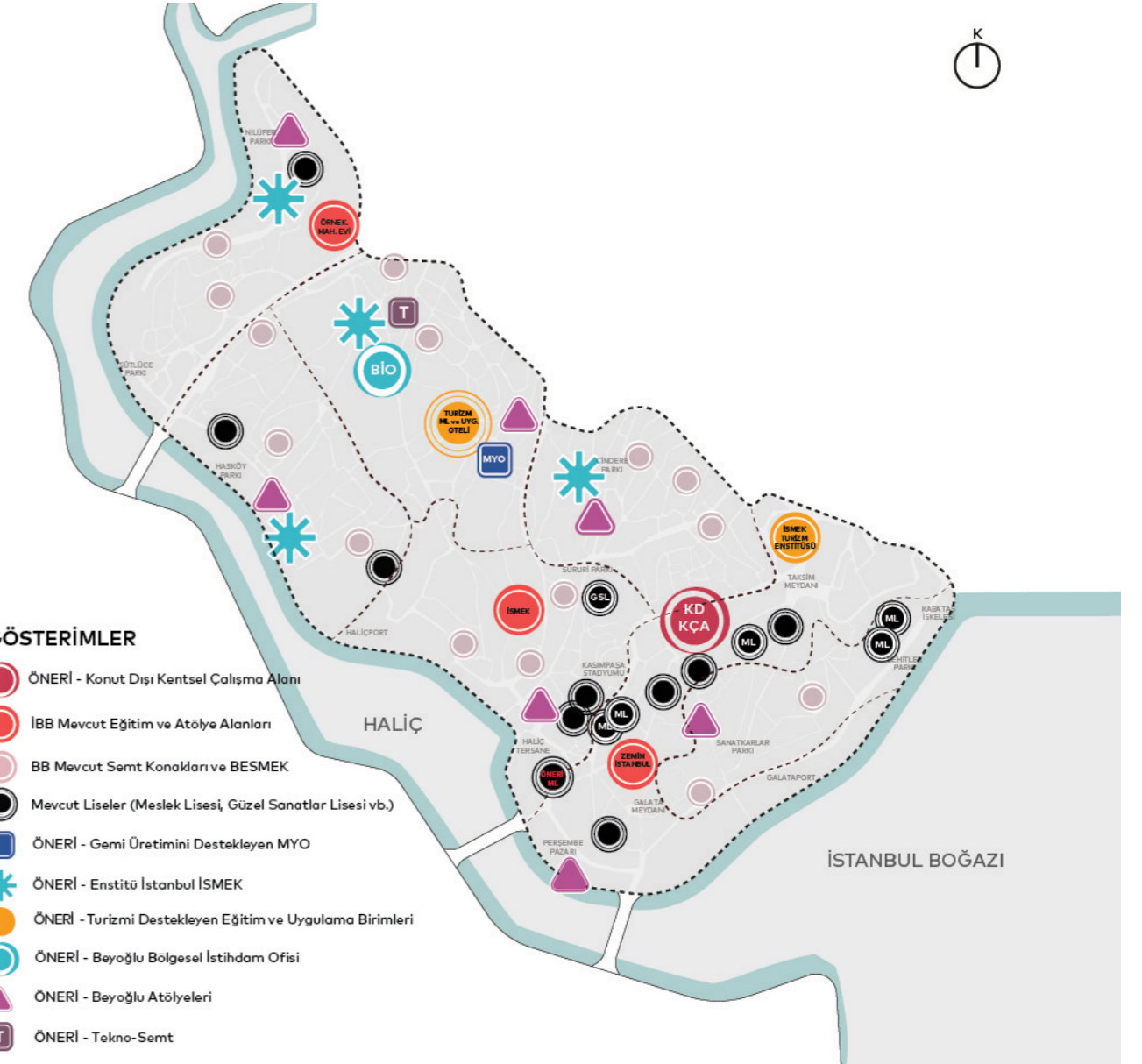
Nitelikli ve uzmanlaşmış istihdama yönelik eğitim ve işbirliği olanaklarının geliştirilmesi

#Üreten #Hatırlayan #Adil #Yaratıcı #Yaşanabilir

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında nitelikli ve uzmanlaşmış istihdama yönelik mesleki eğitim olanaklarının yaygınlaştırılarak, turizm, üretim ve yaratıcı sektörlerin eğitimlerle desteklenmesi hedeflenmiştir. Beyoğlu'nda devam eden zanaatların yaşatılması ve zanaatkarların deneyimlerini aktarmasına yönelik eylemler tanımlanmıştır. Ayrıca meslek liseleri, meslek yüksek okulları ve tekno semtler aracılığıyla gelecekteki istihdam yapısının Beyoğlu vizyonuyla uyumlu hale getirilmesi amaçlanmıştır. Özel sektör, üniversiteler, tasarımcı ve sanatçıların ortak atölyeler düzenleyebilmesi için İBB'nin öncelikli olarak mekan sağlaması hedefiyle Beyoğlu Atölyelerinin hayata geçirilmesi önerilmiştir.

Eğitim olanaklarını çeşitlendirmek yalnızca sektörel ihtiyaçları karşılamak için değil, bireylerin kendilerini gerçekleştirebilmelerine yönelik fırsatlar oluşturmak açısından da çok önemli.

Eylemler	
Eylem H.3.1	Beyoğlu'nda bulunan Enstitü İstanbul İSMEK sayısının, branş ve öğrenci sayısının artırılması
Eylem H.3.2	Beyoğlu'nda zanaat ile uğraşan ustaların bilgilerini paylaşmasına yönelik platformlar geliştirilmesi
Eylem H.3.3	Üniversitelerle işbirliğinin geliştirilmesi, teknoloji, sanat, tasarım ve üretim konularında ortak atölyelerinin düzenlenmesi
Eylem H.3.4	Beyoğlu'nda geleceğe dönük yenilikçi ve yaratıcı meslekler için 3 adet yeni meslek lisesinin açılması
Eylem H.3.5	Okmeydanı'nda Tekno-Semt projesinin geliştirilmesi

İstihdamı Destekleyen Alanlar

Strateji H.4

Dezavantajlı gruplara yönelik yeni istihdam olanaklarının yaratılması

#Üreten #Adil #Yaşanabilir

2020 yılı genç işsizliği (15-24 yaş) verilerine göre Türkiye'de genç erkek işsizlik oranı 22,6, İstanbul'da ise yüzde 22,8'dir. Genç kadın işsizlik oranı ise Türkiye genelinde yüzde 30,3, İstanbul'da ise yüzde 29,9'dur.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2021-2023 yılları Ulusal Genç İstihdam Stratejisine göre Türkiye genç nüfus (15-24 yaş) yoğunluğu açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Genç nüfustan kaynaklanan imkanlar bakımından demografik fırsat penceresinde bulunmaktadır ancak bu fırsatın 2050 yılında kapanacağı öngörülmektedir. Ekonomik krizlerden en çok etkilenen grupların başında yer alan gençler için temel politika eksenleri; eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi, ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin istihdamının artırılması, dijital teknolojilerde yaşanan hızlı gelişmelerle geleceğin işlerinin tanımlanması hedeflenmiştir.

İstanbul Vizyon 2050 Planı kapsamında genç ve kadın girişimcilerin desteklenmesi ve kadın ve genç işsizliğinin azaltılması öncelikli hedefler arasında gösterilmiştir.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında da "Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları" politikası altında kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılmasına yönelik proje ve eylemler önerilmiştir.

Bunun yanında Beyoğlu'nda açılacak Bölgesel İstihdam Ofisi, kooperatiflerin kurulması, kentsel dönüşüm alanları ve istihdam yapısı değişecek üretim alanları başta olmak üzere iş imkanlarının artırılması, dezavantajlı grupların istihdamını artırıcı projelerin geliştirilmesi öncelikli eylemlerdir.

Beyoğlu'nda güvenceli ve sağlıklı istihdam olanaklarını geliştirmek için yerel yönetim olarak çok paydaşlı yöntemler geliştirmeyi planlıyoruz.

Eylemler

Eylem H.4.1	Okmeydanı'nda "Beyoğlu İstihdam Ofisi"nin açılması ve yeni istihdam olanaklarının geliştirilmesi
Eylem H.4.2	Beyoğlu'nda kayıtdışı istihdam içindeki oranı yüksek olan sektör çalışanları için kooperatifler kurulması veya teşvik edilmesi, mekansal ihtiyaçlarının giderilmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenlemelerin yapılması

I. Yerel Paydaşları Güçlendiren Şeffaf, Etkin ve Katılımcı Yönetim

#KatılımYönetim

“Yerel Paydaşları Güçlendiren Şeffaf, Etkin ve Katılımcı Yönetim” politikası ile ilçedeki kentsel süreçlerin yönetiminin ortaklaştırılması hedeflenmektedir. Böylece, planın uygulanma ve denetleme süreçlerinin de şeffaf ve katılımcı bir şekilde gerçekleştirilmesi, katılım ve etkileşim platform ve süreçlerinin yaygınlaştırılması ve mekansal düzenlemenin ve yatırımların ihtiyaçlara cevap verecek şekilde eşgüdüm içinde önceliklendirilmesi öngörülmüştür.

Metropolitan alanların yönetimi kaynakların korunması ve adil dağıtımı, bütçe oluşturma, özel sektörle ilişkiler ve demokratik karar süreçleri konularında, hem sektörler hem de ölçekler arası eşgüdüm gerektiren karmaşık kurumsal yapılanmalar gerektirmektedir. Özellikle küresel ölçekte iklim krizine yönelik mücadelenin öncelikli olduğu ve ekonomik krizlerle birlikte gelir adaletsizliğinin arttığı bir dönemde kamu yararının ve iklim adaletinin oluşturulması için bu kurumsal yapılanmaların ihtiyaçlara etkin ve adil biçimde cevap veren, hesap verilebilir ve denetlenebilir olması gerekmektedir. Bunun sağlanması için ise kurumlar arası eşgüdümün artırılması ve mümkün olan en üst düzeyde yurttaş katılımının ve denetiminin sağlanması gerekmektedir.

Kamu yönetiminin mevcut yapısı oldukça karmaşık ve hiyerarşik biçimde yapılmıştır. Merkezi hükümet yetkileri yerel paydaşların etkili olduğu alanlarda karar süreçlerine

katılımı ve ortak karar alma yetkinliklerinin gelişimini kısıtlar niteliktedir. Dünya genelinde eşitsizlikle mücadele ve daha adil kaynak dağılımı ve kullanımı ve yerel toplulukların kendi geleceğini belirleme yetkilerini ve özgürlüklerini artırmak için yerel demokrasinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Dünyanın farklı yerlerinde, farklı ölçeklerde demokratik deneyler yapılmakta, kaynakların ortaklaşa üretimi, kullanımı ve yönetimine yönelik dayanışma ekonomileri, ortak üretim biçimleri, forumlar, meclisler vb araçlar geliştirilmektedir.

Vizyon 2050 Strateji Belgesi kapsamında 5 meydan okumadan biri yönetim ve demokrasi olarak ifade edilmiştir. Belge en kısa zamanda bir ‘Yerel Yönetim Reformu’nun gerçekleştirilmesini öngörmektedir. Reform paketinin en önemli unsurları belediyelerin yerel kalkınma ve refah devleti işlevlerine odaklanması ve sosyal ve mekansal sorunlara yerindenlik ilkesi çerçevesinde çözüm

geliştirmesi olarak ifade edilmiştir. Yerel yönetimlerin kaynak yaratmakta merkezi hükümete bağımlılığını azaltmak üzere doğrudan vergi toplama imkanlarının artırılması gibi mali düzenlemelerin yapılmasının yanısıra küresel ölçekte kentler arası işbirliklerin geliştirilmesine yönelik planlı çalışmalar yürütülmesi öngörülmüştür.

Yerel reform paketinin önemli bir boyutunu da ‘Demokratik Platformlar’ aracılığıyla kentteki yerel karar alma mekanizmalarının geliştirilmesi oluşturmaktadır. Bu açıdan şimdiye kadar kurulmuş olan SANAYİ, TURİZM, ULAŞIM, İKLİM, GENÇLİK, KÜLTÜR platformlarının geliştirilerek tüm alanlara yayılması öngörülmektedir.

Vizyon 2050 Strateji Belgesinde Eşit ve Özgür Toplum teması kapsamında “Sivil Alanı ve Toplumsal Dayanışmayı Güçlendirmek” amacı belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda toplumsal örgütlenme kapasitesinin artırılması, etkili ve yenilikçi bir sivil alanın desteklenmesi, kent hareketlerinin ve diğer sosyal hareketlerin desteklenmesi, sivil toplumun yerel yönetimlerde karar süreçlerine katılımının ve alınan kararlara etkisinin artırılması ve yerel ölçekte hemşehrilik hukuku ve yaşam kültürünü geliştirmek üzere dayanışma ağlarının desteklenmesi hedeflenmektedir.

Bunun için sivil toplum, kamu kurumları ve gönüllüler arasında bilgi paylaşımı ve etkileşimi artırmak üzere dijital platformlar oluşturulması, etkinlikler düzenlenmesi ve mekanlar yaratılması öngörülmüştür. Hak temelli ve kentsel çevreyi koruyan ve kollayan grupların desteklenmesi, müşterek değerlerin korunarak aidiyet ve dayanışmanın geliştirilmesi planlanmaktadır. Sivil toplum ve yurttaşların karar ve yönetim süreçlerine dahil edilmesine yönelik mekanizmalar oluşturulması, mahalle meclisi gibi oluşumlarla bu süreçlerin desteklenmesi önerilmiştir. Katılımcı bütçe kavramının da geliştirilerek genel norm haline getirilmesi planlanmıştır.

Bu kapsamda İBB içinde 2019’dan beri farklı birimler tarafından çalışmalarını katılımcı gerçekleştirmek üzere pek çok yöntem uygulanmış ve çalışmalar yürütülmüştür. Diğer

yandan İstanbul Kent Konseyi ile çeşitli projelerde işbirliği yapılmakta, sivil toplumu ve yurttaşları karar süreçlerine dahil etmek üzere platformlar oluşturulmaktadır. İBB içinde katılım süreçlerinin yaygınlaşması ve sistematize edilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Beyoğlu ilçesi İstanbul metropolünün merkez ilçelerinden biridir. Hem merkezi hükümet, hem büyükşehir hem de ilçe belediyeleri ölçeğinde plan, yatırım ve uygulamalar gerçekleştirilmektedir. İlçe yönetiminde belediyelerin yetkilerinin ve kaynaklarının artırılması, yurttaşlarla ve sivil toplumla etkileşim içinde yerinden bir yönetim modelinin oluşturulması gerekmektedir.

Beyoğlu sivil oluşumların ve yurttaşların kentin ortak üretim sürecine katılmak için verdiği mücadelenin ve demokratik katılım pratiklerinin de sembol mekanı olmuştur. Hak temelli oluşumların ve hareketlerin merkezidir. Mahallelerin, kültürel miras alanlarının ve kamusal alanların korunması ve kullanım biçimlerine ilişkin karar süreçlerine katılım ve göçmen, gıda, deprem gibi konularda toplumsal dayanışmanın sağlanması için çalışmalar yapılmaktadır.

İlçede yapılan kentsel hizmet ve yatırımların burada yaşayan ve burayı kullananlar açısından sağlıklı işlemesi, ihtiyaçlara cevap vermesi ve kaynakların adil dağıtılabilmesi için, yerel ihtiyaçların doğru belirlenmesi, çalışmaların eşgüdüm içinde gerçekleşmesi, proje ve planların şeffaf ve katılımcı bir şekilde geliştirilip izleme ve denetlemeye açık olması gerekmektedir. Bunun için hem ortak karar geliştirme hem de müzakere platformları geliştirilerek, geri bildirim, eleştiri ve muhalefete alan açılmalıdır.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı bu amaçla hazırlanmıştır. “Yerel Paydaşları Güçlendiren Şeffaf, Etkin ve Katılımcı Yönetim” politikası ile ilçedeki kentsel süreçlerin yönetiminin ortaklaştırılması hedeflenmektedir. Böylece, planın uygulanma ve denetleme süreçlerinin de şeffaf ve katılımcı bir şekilde gerçekleştirilmesi, katılım ve etkileşim platform ve süreçlerinin yaygınlaştırılması ve mekansal düzenlemenin

ve yatırımların ihtiyaçlara cevap verecek şekilde eşgüdüm içinde önceliklendirilmesi öngörülmüştür.

Beyoğlu'nda konunun öncelikli paydaşları İBB birimleri, Beyoğlu Belediyesi, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve merkezi hükümet birimlerinin yerel teşkilatlanmasının yanı sıra İstanbul ve Beyoğlu Kent konseyleri, muhtarlar ve Beyoğlu'nda aktif faaliyet gösteren resmi ve gayriresmi sivil oluşumların tamamıdır.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kapsamında geliştirilen Katılım ve Yönetim Stratejileri:

Strateji I.1: Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın Uygulanması ve İzlenmesi için yönetim modelinin oluşturulması

Strateji I.2: Sivil toplum ve muhtarların güçlendirilmesi ve yurttaşlık hizmetlerinin geliştirilmesi

Strateji I.3: Kamusal alanların ve değerlerin ortak yönetiminin sağlanması

Strateji I.4: Mekansal gelişmeyi kontrol altına alacak imar planı ve tasarım çalışmalarının gerçekleştirilmesi

Strateji I.1

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın Uygulanması ve İzlenmesi için yönetim modelinin oluşturulması

#Adil #Üreten #Yaşanabilir #Hatırlayan #Dayanıklı #Yaratıcı

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı ile belirlenen stratejilerin hayata geçirilmesi işlevsel ve katılımcı bir izleme modeli ile mümkün olabilir. Bu nedenle eylem ve projelerin uygulanması için şeffaf bir izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması, ilgili kurumlar ve sivil bileşenler arasında koordinasyonun sağlanması ve bu koordinasyonun takibinin yapılması gerekmektedir. Diğer yandan plan kapsamında ve kararlarıyla uyumlu katılımcı proje geliştirme süreçleri işletilmeli ve her aşamada geri bildirim için açık bir süreç işletilmelidir.

Stratejik planın tüm bileşenlerinin ve ilerleme düzeyinin online olarak takip edilmesi ve online bir sistem aracılığı ile değerlendirme ve katılıma açık olması, bu sayede kamusal olarak izlenmesi planlanmıştır. Bu sürecin belirli periyotlarda bir araya gelecek izleme kurulunun raporları ile değerlendirilmesi, plan vizyonuna ve politikalarına sadık kalmak suretiyle strateji ve eylemlerin 5 yılda bir revize edilmesi öngörülmüştür.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın gerçekleşmesi ve uygulama süreçlerinin şeffaf bir şekilde izlenebilmesi için uygulanabilir, katılımcı ve kalıcı bir model öneriyoruz.

Eylemler	
Eylem I.1.1	" <i>Beyoğlu Senin</i> Çevrimiçi Katılım ve İzleme Platformu"nun geliştirilmesi
Eylem I.1.2	"Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Koordinasyon Ofisi"nin kurulmasını oluşturan işletmelerin desteklenmesi
Eylem I.1.3	"Beyoğlu Mekansal Strateji Planı İzleme Komitesi"nin oluşturulması
Eylem I.1.4	<i>Beyoğlu Senin</i> katılım ve araştırma ağlarının oluşturulması
Eylem I.1.5	Katılımcı proje geliştirme süreçlerinin işletilmesi
Eylem I.1.6	Beyoğlu Mekansal Strateji Planı ile planlanan projelerin katılımcı olarak geliştirilmesi

Strateji I.2

Sivil toplum ve muhtarların güçlendirilmesi ve yurttaşlık hizmetlerinin geliştirilmesi

#Adil #Üreten #Yaşanabilir #Hatırlayan #Dayanıklı #Yaratıcı

Beyoğlu'ndaki sivil toplum ve muhtarlar ilçedeki ihtiyaçları ve gelişmeleri yakından takip etmekte ve sorunların çözümü için aktif rol oynamaktadır. Sivil toplum ve muhtarların katılım süreçlerine yönelik Muhtarlıklar Dairesi Başkanlığı ve İstanbul Kent Konseyi aktif rol oynamaktadır.

Beyoğlu özelinde sivil oluşumların ve muhtarların daha aktif katılımlarının sağlanması için lojistik ihtiyaçlarının giderilmesi ve bilgiye erişim ve etkileşim olanaklarının geliştirilmesi gerekmektedir. Buluşma ve ortak üretim mekanlarına ihtiyaçları vardır. Bunun için çevrimiçi olanaklar artırılacak, mekansal ihtiyaçları karşılanacak ve dayanışma faaliyetleri desteklenecektir.

Beyoğlu'nun yerel demokrasi açısından örnek bir ilçe olması için gerekli altyapıları geliştiriyoruz.

Eylemler	
Eylem I.2.1	" <i>Beyoğlu Senin</i> Sosyal Merkezi"nin açılması
Eylem I.2.2	Muhtarlık donanımlarının tamamlanması ve kapasitelerinin geliştirilmesi
Eylem I.2.3	Muhtarların sivil toplum ve ağlarıyla işbirliklerinin desteklenmesi
Eylem I.2.4	Toplantı mekanlarının sivil dayanışmaların kullanımına açılması
Eylem I.2.5	Mevcut kentsel hizmetlere ve güncel etkinliklere dair çok dilli bilgilendirme mekanizmalarının geliştirilmesi

Strateji I.3

Kamusal alanların ve değerlerin ortak yönetiminin sağlanması

#Adil #Üreten #Yaşanabilir #Hatırlayan #Dayanıklı #Yaratıcı

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı çerçevesinde kamusal alanlara yönelik eylemlerin gerçekleştirilmesi, korunan, yaşayan, kullanılan, sahiplenilen ve bakımlı kamusal alanlar oluşturulabilmesi için kamusal alanların yönetiminin farklı aşamalarında kullanıcıları ve kamusal alanlara sahip çıkan sivil oluşumları ve mahalle dayanışmalarını dahil etmek gerekmektedir. Kamusal alanların etkin kullanımı, herkesi kapsamı, ihtiyaçları karşılaması, biyoçeşitliliği desteklemesi, yerleşim hafızasını yaşatması ve aidiyet oluşturmaya yönelik dünya genelinde ortak yönetim modellerinin geliştirilmesine yönelik akademik çalışmalar, yerel belediyelerin uygulamaları, toplumsal deneyler ve uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Akademik çalışmalar başarılı kamusal alanların ortak yönetim modelleriyle gerçekleştiğini göstermektedir. Ortak yönetimler ayrıca, kamunun bakım ve uygulama maliyetlerinin düşmesine, etkin bir işletmenin gerçekleştirilmesine ve kamusal alanda var olan çatışmaların çözülmesine katkıda bulunmaktadır.

Beyoğlu kamusal alanların ortak yönetimine ilişkin çok önemli deneyimler geçirmiş bir ilçedir. Beyoğlu'nda yaşayan ve Beyoğlu'nu kullanan yurttaşlar kamusal alanlara sahip çıkmakta, bu alanların tasarımı, korunması ve kullanım biçimlerine yönelik taleplerini dile getirmektedir. Sivil oluşumların kamusal alanların yönetimine katılımı, kamusal alana ve hafızaya zarar veren uygulamalara karşı muhalefet etmenin yanı sıra gündelik ihtiyaçlara yönelik taleplerin oluşturulması, bilimsel bilgi ve mesleki uzmanlıklara ilişkin

araştırmaların kamusallaştırılması, mekanların bakım ve etkin kullanıma yönelik toplumsal dayanışmanın örülmesi gibi pratikleri de içermektedir. Bu pratikler bugün halen aktif kullanılan kamusal alanların korunmasını ve yaşamasını sağlamıştır. Bu strateji kapsamında kamusal alanlarda tasarım ve işletme süreçlerinin katılımcı gerçekleşmesi, dayanışma gruplarının mevcut koruma, kollama, araştırma çalışmalarının desteklenmesi ve birlikte çalışması gerekmektedir.

Sahip çıkılan ve yaşayan kamusal alanlar için birlikte yönetim modelleri geliştirmeye hazırız.

Eylemler	
Eylem I.3.1	Kültürel miras alanları için katılımcı yönetim modelinin oluşturulması
Eylem I.3.2	Tepebaşı Sosyal ve Kültürel Merkez için ortak yönetim modelinin oluşturulması
Eylem I.3.3	Parklarda ve bostanlarda ortaklaşa yönetim modellerinin geliştirilmesi
Eylem I.3.4	Mahalle evlerinin yönetiminde mahalle halkının ve sivil toplumun etkin olması
Eylem I.3.5	Beyoğlu Atölyelerinin yönetiminde işbirliği mekanizmalarının oluşturulması

Strateji I.4

Mekansal gelişmeyi kontrol altına alacak imar planı ve tasarım çalışmalarının gerçekleştirilmesi

#Adil #Üreten #Yaşanabilir #Hatırlayan #Dayanıklı #Yaratıcı

Beyoğlu İlçesinde plan yapım ve onama yetkisi, İBB'nin yanı sıra Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve bazı merkezi yönetim birimleri arasında dağılım göstermektedir. Parsel bazlı ve bölge planı olarak ilçede 15 adet nazım imar planı, 14 adet uygulama imar planı bulunmaktadır. Meri planların bir kısmında kısmi plan iptal kararları bulunmakta ve mahkeme iptal süreçleri devam etmektedir.

Beyoğlu ilçe bütünü içerisindeki planların farklı yetkili kurumlar tarafından, farklı zamanlarda ve farklı perspektiflerle yapılmış olması, bölge genelinde birbirinden kopuk kentsel mekansal gelişmelere yol açmıştır. Bu durum yasal mevzuat açısından da çok karmaşık bir yapı oluşturmaktadır, vatandaşların plan süreçlerini anlamasını zorlaştırmaktadır. Diğer yandan bölgesel ölçekteki farklı kentsel proje alanlarının oluşturulması, mevcut planlar ile uyumsuzluk oluşturmada Beyoğlu'nun geleceği açısından önemli riskler barındırmaktadır.

Arazi kullanım dağılımı, yoğunluk, kentsel doku ve ulaşım açısından bütünlüklü bir kentsel sistem kurulması işlevsel, tutarlı, güncel ihtiyaçları karşılayan bir mekansal düzenlemenin oluşturulması esastır. Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın vizyon ve politikaları ile uyumlu olarak 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı kararlarının oluşturulması, alt ölçekli planlarda da bu kararların sürdürülmesi önemlidir.

Bu kapsamda meri planların yeniden ele alınarak mekansal strateji planı ve 1/25.000 ölçekli plan kararları ile uyumlu hale getirilmesi, nazım imar planlarının revizyon sürecinin katılımcı biçimde ele alınarak kullanım kararlarının tasarım rehberi ve yönetim planı süreci ile eşgüdümlü olarak oluşturulması öngörülmektedir.

İmar planlarının stratejik planla uyumlu olması için gerekli çalışmaları kısa süre içerisinde tamamlıyoruz.

Eylemler	
Eylem I.4.1	"Beyoğlu İlçe Genel 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı"nın hazırlanması
Eylem I.4.2	Alt ölçekli planların 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı'na uygun hale getirilmesi
Eylem I.4.3	Tüm kentsel tasarım, peyzaj projelerinin ve uygulamalarının Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kararlarıyla uyumlu ve katılımcı bir perspektifle gerçekleştirilmesi
Eylem I.4.4	Beyoğlu Kentsel Sit Alanının imar planlarının ve kentsel tasarım rehberinin bütüncül olarak hazırlanması

İzleme ve Değerlendirme

05

İzleme ve Değerlendirme Süreci

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı ile belirlenen stratejilerin hayata geçirilmesi işlevsel ve katılımcı bir izleme modeli ile mümkün olabilir. Bu nedenle eylem ve projelerin uygulanması için şeffaf bir izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması, ilgili kurumlar ve sivil bileşenler arasında koordinasyonun sağlanması ve bu koordinasyonun takibinin yapılması gerekmektedir. Diğer yandan mekansal strateji planı kapsamında ve kararlarıyla uyumlu katılımcı proje geliştirme süreçleri işletilmeli ve her aşamada geri bildirim için açık bir süreç işletilmelidir.

Stratejik planın tüm bileşenlerinin ve ilerleme düzeyinin online olarak takip edilmesi ve online bir sistem aracılığı ile değerlendirme ve katılıma açık olması, bu sayede kamusal olarak izlenmesi planlanmıştır. Bu sürecin yılda bir araya gelecek izleme kurulunun raporları ile değerlendirilmesi, plan vizyonuna ve politikalarına sadık kalmak suretiyle strateji ve eylemlerin 5 yılda bir revize edilmesi öngörülmüştür.

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Koordinasyon Ofisi

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın uygulanması ve izlenmesi süresince, kurumların çalışmalarını takip edecek, çevrimiçi platformun yönetim işlevini sürdürecektir ve sivil toplum bileşenleri ve oluşumlar için muhataplık oluşturarak, kurumlarla aracılık edecek ve süreçlerin şeffaf ilerlemesine yönelik çalışmalar yapacak bir birim olarak çalışacaktır.

Bu birimde çalışacak personelin uygun nitelikte ve şehir

planlama, iletişim, sosyoloji ve tasarım alanlarında yetkin olmaları sağlanacaktır. İBB içinde daire başkanlıkları düzeyinde süreç takip sorumlusu olacaktır. Bu sorumlular izleme sekreteryasını güncel durumla ilgili bilgilendirmekten sorumlu olacaklardır.

Beyoğlu-Senin Çevrimiçi Katılım ve İzleme Platformu

Beyoğlu-Senin çevrimiçi katılım ve izleme platformu, proje süreçlerinin izlenmesi için ana platform olacaktır. Plan kapsamında üretilmiş olan eylemlerin ve hedeflerin güncel durumlarının izlenebilir olması sağlanacaktır. Bu kapsamda yapılan çalışmaların tamamı güncel olarak takip edilebilecektir. Mekansal işaretleme uygulaması gibi araçlarla, sorun ve taleplerin sürekli izlenebilir hale getirilmesi sağlanacak, yapılan çalışmalar da harita üzerinden takip edilebilir olacaktır.

İzleme Raporları

Beyoğlu Mekansal Strateji Planı uygulama ve izleme sekreteryası her yıl sonunda eylem ve hedeflerin gerçekleştirme durumunu ve plan kapsamında yapılan tüm çalışmalarını raporlayacaktır. Bu rapor şeffaf olarak kamuoyuyla paylaşılacaktır.

İzleme ve Değerlendirme Komitesi

İzleme komitesi yılda bir bir araya gelerek, plan sürecindeki gelişmelerin değerlendirmesini yapacak ve süreçteki olumlu ve olumsuz adımları değerlendirecek ve raporlamasını

yapacaktır. Bu rapor kamu oyuyla ve kurumlarla paylaşılacak, uygulayıcı birimlerin rapora cevaben açıklama yapması istenecektir.

İzleme komitesi, uzman, sivil toplum ve kamu kurumları temsilcilerinden oluşacaktır:

- Mahalle muhtarlarından 7 temsilci (alt bölgeler bazında)
- Beyoğlu Kent Konseyi yönetiminden 2 temsilci, varsa mahalle meclislerinin temsilcileri
- İstanbul Kent Konseyi yönetiminden 2 temsilci ve çalışma gruplarından birer temsilci
- Her politika alanından birer uzman akademisyen (9 kişi)
- Mahalle ve semt dayanışmalarından birer temsilci
- Dayanışma grupları ve toplulukları da süreçlere dahil edilmeli sivil oluşumlarda resmiyet aranmamalıdır.

İzleme ve Değerlendirme Raporu

İzleme ve Değerlendirme Komitesi her yıl bir araya gelerek izleme raporunu değerlendirecek, bu değerlendirme sürecinde aşağıdaki kriterler dikkate alınacaktır.

- Vizyon bileşenleri ile uyumluluk
- Stratejilerle uyumluluk
- Eylem aşamalarının gerçekleşme durumu
- Hedef göstergelerin gerçekleşme durumu

Göstergeler

Kod	Hedef Göstergeler	Mevcut	2025	2030	2050
A.1.	112 Acil Yardım İstasyonu sayısı	0	2	5	
A.1.	Aile sağlığı merkezi sayısı		2	5	10
A.1.	Sağlıklı Yaşam Merkezi sayısı			1	3
A.1.	İlköğretim tesisi sayısı	11	13	17	
A.1.	Anaokulu ve kreş sayısı	13	17	26	60
A.1.	Kapasitesi artırılacak okul sayısı		1	3	
A.1.	Mahalle evi sayısı	1	2	6	
A.2.	Semt ölçeğinde kültürel üretim ve zanaat odakları sayısı		2	7	
A.3.	Yeşil alan büyüklüğü	61 ha	66 ha	86 ha	107 ha
A.3.	Cep parkı uygulaması sayısı		3	8	28
A.3.	Kamusal alan olarak kullanılacak mezarlık alanı (ha)		5 ha	10 ha	15 ha
A.3.	Kişi başı açık yeşil alan (m ²)		3 m ²	3.5 m ²	4.6 m ²
A.3.	Ekolojiyi onarıcı peyzaj düzenlemesi yapılan park büyüklüğü oranı (%)		5%	30%	100%
A.3.	Düzenlenen semt parkları		3	12	
A.3.	Yeşil koridor uzunluğu		3500m	7500m	13.500m
A.4.	Düzenlenen meydan sayısı		2	4	9
A.5.	Erişilebilir kıyı oranı (%)	% 55	% 65	% 75	% 92
B.1.	Kadınların istihdama katılım oranı (%)	% 30	% 35	% 40	% 70
B.1.	Mor Bayrak sahibi işletme oranı (%)		% 10	% 30	% 50
B.1.	Kadın kooperatifi atölyesi sayısı		3	4	
B.1.	Mahalle evlerinde çamaşırhane sayısı		1	3	
B.1.	Mahalle yemek salonu sayısı		1	3	6
B.2.	İBB Teknoloji Atölyesi sayısı	1	4	5	
B.3.	Yaşlanma Enstitüsü sayısı		2	6	

Kod	Hedef Göstergeler	Mevcut	2025	2030	2050
B.2.	Spor turnuva sayısı		>5	>10	>30
B.2.	Su sporları turnuva sayısı		↑	↑	↑
B.5.	Kadın Yaşam Evi sayısı		3	10	15
B.5.	LGBTİ+ Sığınma Evi sayısı		1		
B.8.	Halk Ekmek büfe sayısı	7	12	16	↑
B.8.	Gıda kooperatifi sayısı			6	↑
B.8.	Kent bostanı sayısı	2	↑	↑	↑
B.8.	Üretici pazarları sayısı		2	↑	↑
C.2.	Öğrenci yurdu sayısı		↑	↑	↑
C.2.	Sosyal kiralık konut oranı (%)		↑	↑	5%
C.2.	Barınma imkanı sağlanan öğrenci sayısı		↑	↑	↑
C.3.	Depreme dayanıklı konut oranı		↑	↑	↑
C.4.	Konut olarak kullanılan kültürel miras niteliğindeki konut sayısı		↑	↑	↑
C.4.	Kentsel Sit Alanı içindeki Airbnb birim oranı	~ 20%	↓	↓	~ 10%
D.1.	Su kayıp ve kaçak miktarı	~ 20% (İstanbul Ortalaması)	↓	↓	↓
D.1.	Arıtılan atık su miktarı		↑	↑	↑
D.1.	Gri su altyapısının kullanım miktarı		↑	↑	↑
D.1.	Bina ölçeğinde ve kentsel ölçekte toplanan yağmur suyu miktarı		↑	↑	↑
D.2.	Kurulu güneş enerji paneli kapasitesi		↑	↑	↑
D.2.	Kullanılan kömür miktarı		↓	0	0
D.2.	Sıfır Enerjili Bina Sayısı (nSEB)	0	↑	↑	↑
D.3.	Mobil bioatık toplama depoları sayısı	0	2	↑	↑
D.3.	Atıktan geri kazanım oranı (%)	14,% (İstanbul Ortalaması)	↑	↑	41%

Kod	Hedef Göstergeler	Mevcut	2025	2030	2050
D.3.	Mobil Atık Getirme Merkezi sayısı	1	↑	↑	45
D.4.	Açık ve kapalı afet barınma alanı sayısı	20,21 ha açık barınma alanı, 3,97 ha kapalı barınma alanı	↑	↑	↑
D.4.	Olası bir depremde kapanan yol sayısı		↓	↓	↓
D.4.	Olası bir depremde hasar görecektir atık su noktası sayısı	12	↓	0	0
D.4.	Olası bir depremde hasar görecektir içme suyu noktası sayısı	5	↓	0	0
D.4.	Olası bir depremde hasar görecektir doğalgaz noktası sayısı	3	↓	0	0
D.4.	Acil toplanma alanı büyüklüğü (ha)	56 ha	↑	↑	↑
D.4.	İtfaiye araçlarının yangın yerine ortalama varış süresi	7 dk	↓	↓	↓
D.4.	Kentsel sitte kullanılacak itfaiye araç sayısı		↑	↑	↑
D.7.	Düzenlenecek paylaşımlı sokak		1500	3500	7000
E.1.	İyi durumda olan konut ve ticaret fonksiyonlu tescilli yapıların oranı	% 55	% 61	% 100	% 100
E.3.	Restore edilen çeşme sayısı	7	50	80	113
F.2.	Kamusal alanlarda gerçekleştirilecek sanat buluşmalarının sayısı		↑	↑	↑
F.3.	Festival sayısı (ÇocukFest, GençFest, MahalleFest, Kadın Dayanışma ve Özgürlük Festivali)		8	28	108
F.3.	Kütüphanelerden yararlanan kişi sayısı		↑	↑	↑
F.4.	Beyoğlu Sanat Fonu'ndan yararlanan kurum ve sanatçı sayıları		↑	↑	↑
G.1.	Orta segment ve altı nitelikli konaklama yatak sayısı		↑	↑	↑
G.1.	Ziyaretçilerin ortalama kalış süresi (gün)	2.5		3	4
G.1.	Şehir içi taşımacılıkta toplu ulaşım kullanan turist oranı (%)		↑	↑	80%
G.2.	Kültürel miras yürüyüş sayısı		↑	↑	↑
G.2.	Kentsel hafızayı yaşatan müzelere gelen ziyaretçi sayısı		↑	↑	↑

Kod	Hedef Göstergeler	Mevcut	2025	2030	2050
G.3.	Enstitü İstanbul İSMEK Ve BESMEK'lerde turizm eğitimi alan öğrenci sayısı		↑	↑	↑
G.3.	İstanbul'da Turizm İşletmeciliği bulunan üniversite sayısı	6	8	10	
G.4.	Lisans alan Airbnb birimi sayısı		↑	↑	↑
H.1.	Yaratıcı istihdam payı (%)	% 11		% 15	% 25
H.1.	5746 Sayılı Kanun kapsamında "Tasarım Merkezi" ünvanı alan firma sayısı		↑	↑	↑
H.1.	Beyoğlu'nda zanaat ile uğraşan usta sayısı ve yetiştirdiği çırak sayısı		↑	↑	↑
H.1.	İstanbul şehiriçi deniz ulaşımı içinde kamunun payı (%)	% 52	% 55	% 60	% 75
H.3.	Beyoğlu'nda bulunan Enstitü İstanbul İSMEK sayısı	1	2	5	7
H.2.	Beyoğlu Senin Sertifikası verilen işletme sayısı		↑	↑	↑
H.2.	Ruhsat verilen zincir mağaza sayısı		↓	↓	↓
H.3.	Beyoğlu'nda bulunan meslek lisesi sayısı	6	8	9	11
H.3.	Enstitü İstanbul İSMEK'te ders veren Beyoğlu zanaatkarları sayısı		↑	↑	↑
H.3.	Üniversite, sanatçı, tasarımcı ve üretici işbirliği ile düzenlenen etkinlik ve atölye sayısı		↑	↑	↑
H.4.	Beyoğlu'nda sahibi kadın olan işletmelerin oranı (%)	% 10	% 15	% 25	% 50
I.1.	İzleme komitesi toplantıları		3	8	28
I.1.	Katılımcı proje sayısı		14	↑	↑

Strateji ve Eylemler Özet Tablosu

A.Erişilebilir ve Kapsayıcı Sosyal Hizmet Alanları ile Bütünleşen Nitelikli Kamusal Mekanlar

Strateji A.1: Temel ihtiyaç ve hizmetlere erişimin iyileştirilmesi

Eylem A.1.1: 6 karakter bölgesinin ihtiyaçlarını gözeten Mahalle Evlerinin oluşturulması

Eylem A.1.2: Anaokulu/kreş alanlarının yetersiz olduğu mahallelerde anaokulu tesis alanı yapılması

Eylem A.1.3: Yeni ilköğretim tesislerinin yapılması ve kapasite yetersizliği olan eğitim tesislerinin derslik kapasitesinin artırılması

Eylem A.1.4: Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi için sağlık alanları yetersizliğinin giderilmesi

Eylem A.1.5: Semt merkezlerinin mekansal niteliğinin iyileştirilmesi

Strateji A.2: Çok işlevli ve üretken kültürel etkileşim odaklarının oluşturulması

Eylem A.2.1: Tepebaşı'nda sanat, kültür ve toplumsal buluşma için merkez oluşturulması

Eylem A.2.2: Her karakter bölgesinde kültürel üretim ve zanaatın geliştirilmesine yönelik Beyoğlu Atölyelerinin oluşturulması

Eylem A.2.3: Piyalepaşa'da gıda, kent tarımı ve kültürel miras odaklı kamusal odak oluşturulması

Eylem A.2.4: Haliç Kongre Merkezinin karma kullanımlı bir kamusal alan olarak yeniden düzenlenmesi

Eylem A.2.5: Sanatkarlar Parkı ve çevresinin arkeolojik park ve ortak üretim odaklı açık kamusal alan olarak tasarlanması

Strateji A.3: Erişilebilir, ekolojik temelli açık ve yeşil alan sisteminin oluşturulması

Eylem A.3.1: Kıyı bölgeleri ile iç kesimler arasında yeşil bağlantıların oluşturulması

Eylem A.3.2: Okul bahçelerinin haftasonları kamusal alan olarak kullanılabilmesi için MEB ile ortak protokol imzalanması

Eylem A.3.3: İşlevsel kamusal alan yaratılması açısından mezarlıkların belirli oranda aktif yeşil alan olarak kullanılabilmesi

Eylem A.3.4: Hizmet alamayan nüfus odaklarına göre yeni açık yeşil alanların oluşturulması

Eylem A.3.5: Kentsel yerleşim alanlarında kullanılmayan boş alanlarda cep parklarının oluşturulması

Eylem A.3.6: Parklarda ve açık alanlarda ekolojiyi onarıcı peyzaj uygulamalarının yapılması

Strateji A.4: Canlı ve sahiplenilen kamusal alanlar oluşturulması

Eylem A.4.1: Taksim Meydanı Düzenlemesinin Yapılması

Eylem A.4.2: İlçe merkezinin kamusal niteliğinin geliştirilmesi

Eylem A.4.3: Semt ölçeğinde park alanlarının etkin kullanımını sağlamak üzere düzenlemelerin yapılması

Eylem A.4.4: Semt ve mahalle ölçeğinde meydanların düzenlenmesi

Strateji A.5: Kıyı kullanımının kamusal kullanımının korunması ve erişilebilirliğinin artırılması

Eylem A.5.1: Beyoğlu Kıyıları Tasarım Projesinin gerçekleştirilmesi

Eylem A.5.2: Kıyı sürekliliğini kesintiye uğratan alanlarda düzenleme yapılarak kesintisiz kıyı kullanımının sağlanması

Eylem A.5.3: Miniatürk'ün İstanbul'da başka bir bölgeye taşınarak bölgenin kamuya açık hale getirilmesi

Eylem A.5.4: Haliç kıyı karakterinin korunması için kıyıya dolgu ve yat limanı yapılmaması

B.Temel İnsan Haklarını Gözeten, Kapsayıcı Sosyal Hizmetler ve Destek Mekanizmaları

Strateji B.1: Kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılımının artırılması

Eylem B.1.1: Kadınların üzerindeki bakım hizmetleri yükünün azaltılması amacıyla kreş sayısının artırılması ve kentte yaşayan her çocuğun kreşlerden faydalanması

Eylem B.1.2: Türkçe okuma-yazma kurslarının kadınlar için ücretsiz ve erişilebilir şekilde sunulması

Eylem B.1.3: Kadınlar için meslek edindirmeye ve dil öğrenmeye yönelik kursların çeşitlendirilmesi ve istihdamda olan kadınların güçlendirilmesi

Eylem B.1.4: Kadın emeğinin bölgede öne çıkan ekonomik faaliyete katılımını sağlayacak kadın kooperatiflerinin kurulması ve mahalle içinde güvenli çalışma alanlarının oluşturulması

Eylem B.1.5: Kadın istihdamını teşvik etmek için "Mor Bayrak" uygulamasının hayata geçirilmesi

Eylem B.1.6: Kadınların evde harcayacakları zamanı azaltmak ve sosyalleşme alanları yaratmak için mahallelerde kadın buluşma mekanları (çamaşırhane, yemek salonları vb.) oluşturulması

Eylem B.1.7: Kadınların hizmetlere erişimini ve dayanışmasını artırmak için kadın örgütlerinin güçlendirilmesi

Strateji B.2: Çocuklar ve gençler için nitelikli ve güvenli sosyalleşme alanları oluşturulması

Eylem B.2.1: Üniversiteli öğrencilerin ve gençlerin ortak vakit geçirebilecekleri "Beyoğlu Gençlik Buluşma Noktası"nın oluşturulması

Eylem B.2.2: Çocuğun üstün yararını sağlamak için işbirliği ağlarının kurulacağı "Çocuk Hakkı Koordinasyonları"nın oluşturulması

Eylem B.2.3: MEB'e bağlı okulların örgün eğitim sunmasının yanı sıra tüm çocukluklara hitap eden "Çocuk ve Gençlik Topluluk Merkezleri"ne dönüştürülmesi

Eylem B.2.4: Çocuklar ve gençler için kodlama, yazılım ve bilişimle ilgili "Teknoloji Atölyeleri"nin düzenlenmesi

Eylem B.2.5: Gençler ve çocuklar için spor faaliyetlerinin teşvik edilmesi

Eylem B.2.6: "ÇocukFest" ve "GençFest" isimli çocuk ve gençlere hitap eden düzenli ücretsiz festivallerin düzenlenmesi

Strateji B.3: Engelli veya yaşlı bireylerin sosyal hayata katılımını artıracak uygulamaların yaygınlaştırılması

Eylem B.3.1: Engelli ve yaşlıların yaşadığı konutların sokak bağlantısının güçlendirici fiziksel düzenlemelerin yapılması

Eylem B.3.2: Kamusal alanlarda yaşlı ve engelli dostu kullanımların geliştirilmesi
Eylem B.3.3: "Yaşlanma Enstitüsü" ile yaşlılara mentörlük ederek aktif yaşlılık pratiklerinin sağlanması
Eylem B.3.4: "Engelli İletişim Ağı"nın kurulması
Strateji B.4: Evsizlere yönelik barınma hizmetlerinin ihtiyaçlar doğrultusunda kurgulanması ve topluma entegre olabilecekleri uyumlanma biçimlerinin oluşturulması
Eylem B.4.1: Evsizlerin gözünden yaşam alanlarının kurgulanması için saha araştırması yapılması ve yerelde bulunan sivil yapılanmalar ile işbirliklerinin geliştirilmesi
Eylem B.4.2: Evsizler için bütüncül sosyal politikalarla desteklenen, toplumsal cinsiyete duyarlı misafirhane ve geçici barınma merkezinin açılması
Eylem B.4.3: Evsizlerin kullanmalarına olanak sağlayan kent mobilyalarının tasarlanması
Eylem B.4.4: Evsizler için içinde çamaşırhane ve duş sisteminin olduğu mobil "HadiYıka" aracının oluşturulması
Strateji B.5: Beyoğlu'nda güvenli mekanların oluşturulması ve karşılıklı diyalogun güçlendirilmesi
Eylem B.5.1: Aile Sağlığı Merkezlerinin "Kadın Güvenli Alan" olarak belirlenmesi, danışma masalarının kurulması ve kadın örgütleri ile işbirliğinin artırılması
Eylem B.5.2: Sığınma ve dayanışma evlerinin açılması
Eylem B.5.3: Güvensiz hissettiren korku mekanlarının belirlenmesi ve çözüm yollarına dair atölye çalışmalarının yapılması
Eylem B.5.4: Kadınların Taksim bölgesine gelişlerini artıracak kadın etkinliklerinden oluşan düzenli ve ücretsiz "Beyoğlu Kadın Dayanışma ve Özgürlük Festivali"nin düzenlenmesi
Eylem B.5.5: Mahalle halkının dayanışmasını artırmak için kamusal alanlarda etkinlik ve atölyelerin düzenleneceği "MahalleFest"lerin düzenlenmesi
Strateji B.6: Hayvan hakları konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılması ve sokak hayvanlarına yönelik veterinerlik hizmetlerinin sağlanması
Eylem B.6.1: Hayvan haklarına yönelik eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapılması, hayvanlarla dayanışma ağlarının kurulması
Eylem B.6.2: Sokak hayvanlarının İstanbul içinde mevcut sağlık tesislerine ulaşımının sağlanması ve tam teşekküllü hayvan ambulansının oluşturulması
Eylem B.6.3: "Beyoğlu Hayvan Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi"nin açılması
Strateji B.7: Sağlık hakkına erişimde dezavantajlı grupların öncelikli olarak desteklenmesi
Eylem B.7.1: "Beyoğlu Sağlık Tarama ve Psikolojik Danışmanlık Merkezi"nin açılması
Eylem B.7.2: Kadın sağlığı ve üreme, salgın hastalıklar ve aşılama ile temel hizmetler konusunda çok dilli bilgilendirme ve yönlendirme broşürlerinin hazırlanıp dağıtılması

Eylem B.7.3: Mahalle evleri ve semt konaklarında psikolojik danışmanlık hizmetlerinin verilmesi
Eylem B.7.4: "İstanbul Aile Danışmanlık ve Eğitim Merkezi (İSADEM)" açılması
Strateji B.8: Bölgesel adil gıda sisteminin oluşturulması
Eylem B.8.1: "Beyoğlu Kent Lokantası"nın açılması
Eylem B.8.2: Halk Ekmek büfelerinin açılması
Eylem B.8.3: Kent Bostancılığının teşvik edilmesi
Eylem B.8.4: Gıda kooperatiflerinin ve topluluklarının desteklenmesi
Eylem B.8.5: Üretici pazarlarının artırılması
Eylem B.8.6: Dezavantajlı grupların yaşadığı mahallelerde ucuz gıda dağıtım sisteminin oluşturulması
Eylem B.8.7: İstanbul Gıda Strateji Belgesinden yola çıkarak "Beyoğlu Gıda Eylem Planı"nın hazırlanması

C.Herkes için Erişilebilir ve Güvenli Barınma Olanakları

Strateji C.1: Dezavantajlı mahallelerde mevcut nüfusu korumaya yönelik gündelik yaşam olanaklarının iyileştirilmesi

Eylem C.1.1: Ortak mutfak, çamaşırhane gibi ortak kullanım alanlarının oluşturulması
Eylem C.1.2: Basit bakım onarım hizmetlerinin sağlanmasına yönelik desteklerde bulunulması
Eylem C.1.3: Çevre temizliği, ilaçlama, aydınlatma hizmetlerinin iyileştirilmesi
Eylem C.1.4: Kiralama süreçlerinin denetlenmesi
Eylem C.1.5: Dezavantajlı birey ve ailelere kira yardımlarının yapılması
Eylem C.1.6: Sosyal dayanışma ağlarının ve karar süreçlerine katılım olanaklarının desteklenmesi
Eylem C.1.7: Mahalle esnafının desteklenmesi

Strateji C.2: Farklı toplumsal gruplara ve ihtiyaçlara yönelik uygun fiyatlı barınma imkanlarının oluşturulması

Eylem C.2.1: Beyoğlu'nda yaşayan dezavantajlı aileler için uzun dönemli kiralık sosyal konut üretiminin gerçekleştirilmesi
Eylem C.2.2: Beyoğlu'na yeni gelen işgücü ve gençler için kısa dönemli kiralık sosyal konut üretiminin gerçekleştirilmesi
Eylem C.2.3: Öğrenciler için barınma imkanlarının artırılması
Eylem C.2.4: Ada bazlı yenileme alanlarında büyüklüğüne göre ödenebilir konut uygulamalarının teşvik edilmesi

Strateji C.3: Afet riskine ve iklim krizine yönelik konut yenileme ve güçlendirme çalışmalarının desteklenmesi

Eylem C.3.1: Deprem ve taşkın riskinin en yüksek olduğu bölgelerde yapı bazlı yenileme ve güçlendirme süreçlerinin hızlandırılması

Eylem C.3.2: Deprem riski bulunan yapılar için parsel ve ada bazlı yenilemeye yönelik çözüm olanaklarının geliştirilmesi
Eylem C.3.3: İstanbul Yenileniyor projesi kapsamının, iklim hedefleri doğrultusunda ve güçlendirme, enerji verimliliği, su kullanımı gibi konuları da içerecek şekilde genişletilmesi
Strateji C.4: Tarihi yapı stokunda barınma koşullarının iyileştirilmesi ve konut kullanımının artırılması
Eylem C.4.1: Beyoğlu'ndaki tarihi konut alanlarının restorasyonu ve depreme dayanıklı hale getirilmesine yönelik kaynak ve araçların geliştirilmesi
Eylem C.4.2: Tescilli boş konutların uygun fiyatlı kiralık konut olarak kullanıma kazandırılması
Strateji C.5: Sosyal kırılganlığı yüksek, mülkiyet sorunu olan bölgelerde barınma hakkı temelli ve katılımcı kentsel iyileştirme yöntemlerinin geliştirilmesi
Eylem C.5.1: Hak temelli ve yerinde dönüşümü sağlayan "Okmeydanı Dönüşüm Projesi"nin gerçekleştirilmesi
Eylem C.5.2: İstiklal Mahallesi için kentsel çevre kalitesini artıran ve kiracıları koruyan katılımcı iyileştirme alanı projesinin hazırlanması
D.İklim Uyumlu, Afetlere Dirençli Ulaşım ve Altyapı
Strateji D.1: Su ve atık su altyapısının iklim değişikliğine dirençli ve afetlere karşı dayanıklı olacak şekilde iyileştirilmesi
Eylem D.1.1: Yeşil altyapı çözümleri ile ilçedeki taşkın/sel riskinin azaltılması
Eylem D.1.2: Yağmur suyu toplanması ve yeniden kullanılmasına yönelik gerekli düzenlemelerin yapılması
Eylem D.1.3: Artılan atıksuyun gri su olarak yeniden kullanımına yönelik bina ölçeğinde ve kentsel ölçekte sistemlerin geliştirilmesi
Eylem D.1.4: Altyapı kaçaklarından kaynaklı su kayıplarının azaltılması
Strateji D.2: Enerji tasarrufu sağlayacak altyapının geliştirilmesi ve teşviklerin sağlanması
Eylem D.2.1: Bina ve kent ölçeğinde enerji tasarrufu sağlayan sistemlerin geliştirilmesi ve farkındalık çalışmalarının yapılması
Eylem D.2.2: Okul, hastane gibi kamu binalarında, alışveriş merkezlerinde ve konut alanlarında güneş enerji panellerinin yapılması için teşviklerin sağlanması
Eylem D.2.3: Yeni yapılacak kentsel dönüşüm projelerinde yenilenebilir enerji üretimi ve enerji tasarrufuna yönelik uygulamaların geliştirilmesi
Eylem D.2.4: Doğalgaz altyapısının yetersiz olduğu mahallelerde altyapı sisteminin geliştirilmesi
Strateji D.3: Atıkların kaynağında ayrıştırılması, toplanması ve geri dönüştürülerek enerji olarak yeniden kullanımını sağlayacak atık yönetimi sürecinin tasarlanması
Eylem D.3.1: Atıkların ayrı toplanması için kaynağında ayrıştırma bilincinin yerleştirilmesi
Eylem D.3.2: Kentsel dönüşüm alanları başta olmak üzere hafriyat atıklarının bertaraf edilmesi ve geri kazanımının sağlanması
Eylem D.3.3: Gıda atıklarından kompost elde edilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması

Strateji D.4: Afetle mücadele kapasitesinin artırılması için teknik ve kurumsal altyapının güçlendirilmesi
Eylem D.4.1: "Beyoğlu Afet Eğitim Parkı Projesi"nin gerçekleştirilmesi
Eylem D.4.2: Olası bir depremde zarar görebilecek doğalgaz şebekesi, elektrik şebekesi, içme suyu altyapısı gibi teknik altyapı sistemlerinin dayanıklı hale getirilmesi
Eylem D.4.3: Olası bir depremde tahliye koridorlarının kapanmamasına yönelik gerekli önlemlerin alınması
Eylem D.4.4: Hasköy İtfaiye İstasyonu'nun faaliyete geçmesi
Eylem D.4.5: Tarihi dokularda kullanılabilir itfaiye araç sayısının ihtiyaca göre artırılması
Eylem D.4.6: Beyoğlu'ndaki hidrantların yeterli hale getirilmesi
Eylem D.4.7: Afet toplanma ve barınma alanlarına dair altyapının güçlendirilmesi
Eylem D.4.8: Beyoğlu'nda halkı afetlere karşı bilinçlendirmek amacıyla broşür, tabela gibi araçlarla farkındalığın artırılması
Eylem D.4.9: "Beyoğlu Afet Koordinasyon Platformu"nun kurulması ve "Beyoğlu Afet Yönetim Planı"nın hazırlanması
Strateji D.5: Bireysel otomobil kullanımını azaltmaya yönelik otopark düzenlemelerinin yapılması
Eylem D.5.1: Kentsel Sit Alanında otopark kapasitesinin sınırlandırılması
Eylem D.5.2: Otopark fiyat politikalarının düzenlenmesi ve akıllı ödeme sistemlerinin geliştirilmesi
Strateji D.6: Toplu ulaşım sistemlerinin iyileştirilmesi ve karbon emisyonlarının azaltılması
Eylem D.6.1: Okmeydanı-Taksim arasında planlanan raylı ulaşım sisteminin tamamlanarak ana ulaşım ve transfer istasyonlarına entegre edilmesi
Eylem D.6.2: Toplu ulaşım otobüs hattı ihtiyacı bulunan Cihangir-Karaköy-Kabataş hattında 65+ yaş grubu ve engellilerin ihtiyacına yönelik elektrikli ring otobüs seferlerinin yapılması
Eylem D.6.3: Haliç Hattına Eminönü İskelesinin eklenmesi, denizyolu ulaşımından azami düzeyde faydalanılması yönelik ücretlendirme politikaların geliştirilmesi ve elektrikli vapurların kullanılması
Eylem D.6.4: Kıyı aksı boyunca kesintisiz yaya - bisiklet güzergahlarının olması ve bisiklet park istasyonlarının oluşturulması
Strateji D.7: Yaya ve bisiklet ulaşımını teşvik edecek düzenlemelerin yapılması
Eylem D.7.1: Dolapdere-Tarlabaşı-İstiklal Caddesi arasındaki etkileşimi artırmak için yaya güvenli sokak tasarım projelerinin yapılması
Eylem D.7.2: Dezavantajlı kesimlerinin erişilebilirliği desteklemek için yüksek eğimli alanlarda yürüme yollarının düzenlenmesi
Eylem D.7.3: Ticaret ve hizmetlerin yoğunlaştığı alanlarda tedarik, ürün taşıma, yükleme-boşaltma işlemlerinin yolculuk taleplerinin az olduğu saatlerde yapılması
Eylem D.7.4: Bisiklet kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla bisiklet öğrenme etkinlikleri düzenlenmesi
Eylem D.7.5: Sosyal Donatı alanları ve ulaşım odaklarının çevresinde yaya güvenli alanlarının geliştirilmesi ve bisiklet parklarının oluşturulması

E.Korunan ve Yaşatılan Çok Kültürlü Miras

Strateji E.1: Kültürel miras korumanın kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik yönetim araçlarının geliştirilmesi

Eylem E.1.1: Beyoğlu için oluşturulan yönetim planı aracılığıyla kültürel miras yönetiminin sağlanması

Eylem E.1.2: Tescilli yapıların bakım-onarım çalışmaları için önceliklendirme kriterlerinin belirlenmesi ve buna yönelik program hazırlanması

Eylem E.1.3: Tescilli yapılara ilişkin bakım-onarım ihtiyacı belirlenerek bütçe çıkarılması ve finans kaynaklarının oluşturulması

Eylem E.1.4: Kültürel miras alanlarındaki plan kararları, proje ve uygulamalarla ilgili mirasa yönelik etkilerin değerlendirildiği denetim, izleme ve katılım araçlarının geliştirilmesi

Eylem E.1.5: KUDEB aracılığıyla teorik ve uygulamalı eğitim atölyelerinin vakıflar ve ilgili STK'larla işbirliği yapılarak yaygınlaştırılması

Eylem E.1.6: Modern mimarlık mirasının yoğun olduğu Talimhane bölgesinde turizm baskısının ve buna paralel yapılacak olan mekansal müdahalelerin kontrol altına alınarak tahribatin engellenmesi

Eylem E.1.7: Somut olmayan kültürel mirasın korunması ve devamlılığı için sit sınırlarının ve tescil durumunun güncellenmesi

Strateji E.2:Hafıza mekanlarının taşıdığı değerlerin tüm boyutlarıyla korunması ve yaşatılması

Eylem E.2.1: "Hafıza Mekanlarını Yaşatma Projesi"nin geliştirilmesi

Eylem E.2.2: "Beyoğlu Han ve Pasajlarını Yaşatma Projesi"nin hazırlanması

Eylem E.2.3: Beyoğlu tarihi için önem arz eden kayıp eserlerle ilgili tanıtıcı bilgilendirme panolarının hazırlanması

Eylem E.2.4: Ermeni, Rum ve Yahudi mirasının ön plana çıkartılarak sürdürülebilir kılınmasına yönelik program oluşturulması

Eylem E.2.5: Beyoğlu müzelerinin içeriği ve yönetimine dair kriterlerin belirlenmesi

Eylem E.2.6: Endüstri mirasının üretim, eğitim, lojistik, istihdam, kolektif bellek gibi tüm değerlerinin sürdürülerek yaşatılması ve korunması

Eylem E.2.7: Büyük Piyalepaşa Camii Bostanı'nın korunarak yaşatılması

Strateji E.3: Kültürel miras alanlarında yapılacak uygulamaların estetik değerler ve kamu yararını teşvik edecek şekilde tasarlanması

Eylem E.3.1: Tarihi çeşmelerin restore edilmesi, kamusal alanlarının artırılması ve görünürlüğünün sağlanması

Eylem E.3.2: Kültürel miras alanlarında yapılacak uygulamalar için kentsel tasarım rehberlerinin hazırlanması

Eylem E.3.3: Kent tarihi için önem arz eden kültürel miras kalıntılarının, çevresel bağlantılarıyla ele alındığı kamusal odaklar oluşturularak korunması

Strateji E.4: Özgün işlevini kaybetmiş miras alanlarında tarihsel birikimle ilişkilenen kamusal işlevlerin geliştirilmesi

Eylem E.4.1: Kasımpaşa Un Fabrikası'nda kültür-sanat çalışmaları ve restorasyon eğitimi içerecek Beyoğlu Atölyesinin kurulması ve çevresi ile birlikte kamusal niteliği artırılması

Eylem E.4.2: Sütlüce Eski Tekel Fabrikası'nda, semt ölçeğinde kültür-sanat çalışmaları içerecek Beyoğlu Atölyesinin kurulması

Eylem E.4.3: Okmeydanı Baruthanesi'nin semt ölçeğinde kültür-sanat ve tarımsal eğitim çalışmalarının yapıldığı Beyoğlu Atölyesi olarak kullanılması

Eylem E.4.4: Hasköy Yün İplik Fabrikası'nda, zanaat işleri ve restorasyon eğitimleri için Beyoğlu Atölyesi kurulması

Eylem E.4.5: Fransız Yetimhanesi'nin bağımsız sanatçıları destekleyecek şekilde Beyoğlu Atölyesi olarak işlevlendirilmesi

Eylem E.4.6: Kurşunlu Han'ın zanaat-sanat birlikteliğini destekleyecek şekilde Beyoğlu Atölyesi olarak işlevlendirilmesi

Strateji E.5: Toplumsal hafıza ve kültürel mirasa yönelik bilginin üretimi ve yaygınlaştırılması

Eylem E.5.1: Farklı disiplinlerden araştırmacıların, somut ve somut olmayan kültürel miras üzerine birlikte çalışabileceği "Beyoğlu Enstitüsü"nin kurulması

Eylem E.5.2: Beyoğlu'nda gezici bilgilendirme araçlarının bulundurulması

Eylem E.5.3: Beyoğlu kültürel miras envanteri oluşturulurken katılımcı sürecin kapsayıcı olabilmesi açısından interaktif dijital tekniklerin kullanılması

F.Özgün ve Çeşitlilik Sunan, Etkileşim Olanakları Güçlendirilmiş Kültür Sanat Ortamı

Strateji F.1: Çok paydaşlı, katılımcı ve bütünleşik bir kültür yönetiminin sağlanması

Eylem F.1.1: "Beyoğlu Kültür Sanat Platformu"nun oluşturulması

Eylem F.1.2: "Beyoğlu Kültür Sanat Politika Belgesi"nin hazırlanması

Eylem F.1.3: "Beyoğlu Sanat Fonu"nun oluşturulması

Eylem F.1.4: "Beyoğlu Kültür Envanteri"nin oluşturulması

Strateji F.2: Kültürel ve sanatsal üretim için ortak kullanım ve etkileşim alanlarının oluşturulması

Eylem F.2.1: "Beyoğlu Sanat Merkezi"nin açılması

Eylem F.2.2: Beyoğlu Atölyelerinde bağımsız kültür-sanat üretiminin yaygınlaştırılması

Eylem F.2.3: Beyoğlu'nun kültür mirasını ve yaşamını canlandırarak ve etkileşimi teşvik edecek büyük etkinliklerin desteklenmesi

Eylem F.2.4: Kamusal sanat uygulamalarının yaygınlaştırılması

Eylem F.2.5: Kültür sanat ve yaratıcı üretim alanlarında özelleşmiş bölgelerin desteklenmesi

Strateji F.3: Kültür - sanat faaliyetlerinin hizmet, erişim ve katılım olanaklarının artırılması ve tüm mahallelerde yaygınlaştırılması

Eylem F.3.1: Büyük ölçekli meydan, park ve yeşil alanların açık hava etkinlikleri için kullanılması

Eylem F.3.2: İlçe bütününe hizmet sunan kültür merkezlerinin zengin içeriklerle hizmet ağının çeşitlendirilmesi ve ihtiyaç duyulan bölgelerde kültür merkezi planlanması

Eylem F.3.3: Mahalle evlerinin ve semt konaklarının sosyal ve kültürel etkinlikler için düzenli ve aktif bir şekilde kullanımının sağlanması

Eylem F.3.4: Okuma ve araştırma kültürünün yaygınlaştırılması ve desteklenmesi
Eylem F.3.5: Kültür sanat hizmetlerine erişim altyapısının iyileştirilmesi
Eylem F.3.6: Kültür sanat eğitimi olanaklarının geliştirilmesi
Eylem F.3.7: Dezavantajlı grupların kültürel hizmetlere katılımı için teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi
Eylem F.3.8: Beyoğlu'nun kültür sanat ortamının gençler için çekici hale getirilmesi
Strateji F.4: Kültür - sanat üreticilerinin görünürlüğü'nün artırılması ve ihtiyaçlarına yönelik destek mekanizmalarının geliştirilmesi
Eylem F.4.1: Beyoğlu'nda kültür, sanat etkinliklerine yönelik bilgilendirici ve yönlendirici açık alan uygulamaların geliştirilmesi
Eylem F.4.2: "Beyoğlu Kültür Sanat Haritası"nın yayınlanması ve dağıtılması
Eylem F.4.3: "Beyoğlu Sosyal ve Kültürel Etkinlik Takvimi"nin düzenlenerek yaygınlaştırılması
Eylem F.4.4: Beyoğlu'ndaki tiyatrolarının faaliyetlerinin desteklenmesi
Eylem F.4.5: Hafıza niteliğindeki kültür işletmelerinin ve kültürel üretime katkı sağlayan bağımsız sanatçıların mekanda süreklilik sağlamalarına yönelik desteklerin sağlanması

G.Sürdürülebilir, Dengeli ve Kültürel Mirasa Saygılı Turizm

Strateji G.1: Turizmin sürdürülebilir gelişimine yönelik yönetsel ve kurumsal altyapının oluşturulması

Eylem G.1.1: Sürdürülebilir turizm politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında katılım ve işbirliğini geliştirecek, sektör içi ve sektör dışı temsilcileri içeren yerel ağların kurulması

Eylem G.1.2: "İstanbul Turizm Strateji Belgesi"nin hazırlanması

Eylem G.1.3: Beyoğlu ziyaretçi yönetiminin planlanması

Eylem G.1.4: Beyoğlu'nun sahip olduğu değerleri tanıtma ve koruma farkındalığı kazandırmaya yönelik basılı ve çevrimiçi araçların geliştirilmesi

Strateji G.2: Beyoğlu'na özgü kültürel yaşamı ve mirası kollayan bir kültür turizmi anlayışının geliştirilmesi

Eylem G.2.1: Kültürel miras alanlarında karma kullanımın korunması

Eylem G.2.2: Kültürel miras ve toplumsal hafıza farkındalığını arttırmaya yönelik rotaların çeşitlendirilmesi

Eylem G.2.3: "Beyoğlu Gastronomi Kılavuzu"nun hazırlanarak gastronomik değerlerinin ortaya konması ve korunması

Strateji G.3: Turizm sektörünün düzenlenerek hizmet kalitesinin iyileştirilmesi ve standartlaşmanın sağlanması

Eylem G.3.1: Turizmde nitelikli personel eksikliğinin giderilmesi ve yetişmiş personel için eğitim programlarının oluşturulması

Eylem G.3.2: Beyoğlu'nda "Turizm Meslek Lisesi" ve liseye bağlı sorumlu turizm uygulamalarına yönelik bir uygulama otelinin açılması

Eylem G.3.3: Turizm işletmelerinde orta ve üst düzeydeki yönetici ihtiyacını karşılamak üzere üniversite düzeyinde turizm eğitimi veren bölümlerin açılması

Eylem G.3.4: İBB tarafından geliştirilecek bir kalite belgesi ile konaklama ve yeme-içme tesislerindeki standartlaşmanın sağlanması

Eylem G.3.5: Taksiler, oteller, eğlence, yeme-içme mekanları ve apart otellerin etkin bir şekilde denetlenmesi

Strateji G.4: Turizm alanlarının sınırlanması ve denetim altına alınması

Eylem G.4.1: Beyoğlu İlçesi Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı'nda turizm fonksiyonun sınırlandırılması, turizm alanlarına ilişkin plan notlarının netleştirilmesi

Eylem G.4.2: Ruhsatsız ev pansiyonculuğunun ve Airbnb'nin düzenlenmesi ve kontrol altına alınması

H.Yerel Ekonomiyi Destekleyen İstihdam Olanakları

Strateji H.1: Üretim faaliyetlerinin yaşatılarak tasarım ve Ar-Ge hizmetleri ile desteklenmesi

Eylem H.1.1: "Haliç Tersanesi Gemi Teknolojileri Üretim ve Eğitim Merkezi" projesinin gerçekleştirilmesi

Eylem H.1.2: Perşembe Pazarı'nda bölgenin kentsel dokusu ve özgün ticaret yapısının korunması, yaratıcı endüstrilerin desteklenmesi

Eylem H.1.3: Beyoğlu'nun yaratıcı ve üretici kimliğini destekleyen üretim alanlarının, zanaatların, mekanla bütünleşen ve ekosistem oluşturan işletmelerin desteklenmesi

Eylem H.1.4: Şişhane'de "Aydınlatma ve Tasarım Merkezi"nin oluşturulması

Eylem H.1.5: Okmeydanı tekstil atölyelerinin dönüşüm potansiyelinin değerlendirilerek iş ve istihdam olanaklarının geliştirilmesi

Eylem H.1.6: Beyoğlu'nda üretilen ürünler için "Üreten Beyoğlu Markası"nın oluşturulması

Eylem H.1.7: Dolapdere'de oto sanayi alanlarının yoğunlaştığı bölgenin "Konut Dışı Kentsel Çalışma Alanı" olarak planlanması

Strateji H.2: Özgün ve yerel ticari işletmelerin yaşatılması

Eylem H.2.1: "Beyoğlu Senin Sertifikasyon Sistemi"nin geliştirilerek özgün ve yerel işletmelerin korunması

Eylem H.2.2: "Hafıza Mekanı Niteliğindeki İşletmeler Haritası"nın oluşturulması

Eylem H.2.3: Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Yönetim Modeli kapsamında "Üreten Beyoğlu Komisyonu"nun oluşturulması

Strateji H.3: Nitelikli ve uzmanlaşmış istihdama yönelik eğitim ve işbirliği olanaklarının geliştirilmesi

Eylem H.3.1: Beyoğlu'nda bulunan Enstitü İstanbul İSMEK sayısının, branş ve öğrenci sayısının artırılması

Eylem H.3.2: Beyoğlu'nda zanaat ile uğraşan ustaların bilgilerini paylaşmasına yönelik platformlar geliştirilmesi

Eylem H.3.3: Üniversitelerle işbirliğinin geliştirilmesi, teknoloji, sanat, tasarım ve üretim konularında ortak atölyelerinin düzenlenmesi

Eylem H.3.4: Beyoğlu'nda geleceğe dönük yenilikçi ve yaratıcı meslekler için 3 adet yeni meslek lisesinin açılması

Eylem H.3.5: Okmeydanı'nda Tekno-Semt projesinin geliştirilmesi

Strateji H.4: Dezavantajlı gruplara yönelik yeni istihdam olanaklarının yaratılması

Eylem H.4.1: Okmeydanı'nda "Beyoğlu İstihdam Ofisi"nin açılması ve yeni istihdam olanaklarının geliştirilmesi

Eylem H.4.2: Beyoğlu'nda kayıtdışı istihdam içindeki oranı yüksek olan sektör çalışanları için kooperatifler kurulması veya teşvik edilmesi, mekansal ihtiyaçlarının giderilmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenlemelerin yapılması

I.Yerel Paydaşları Güçlendiren Şeffaf, Etkin ve Katılımcı Yönetim

Strateji I.1: Beyoğlu Mekansal Strateji Planı'nın Uygulanması ve İzlenmesi için yönetim modelinin oluşturulması

Eylem I.1.1: "Beyoğlu Senin Çevrimiçi Katılım ve İzleme Platformu" nun geliştirilmesi

Eylem I.1.2: "Beyoğlu Mekansal Strateji Planı Koordinasyon Ofisi"nin kurulması

Eylem I.1.3: "Beyoğlu Mekansal Strateji Planı İzleme Komitesi"nin oluşturulması

Eylem I.1.4: Beyoğlu Senin katılım ve araştırma ağlarının oluşturulması

Eylem I.1.5: Katılımcı proje geliştirme süreçlerinin işletilmesi

Eylem I.1.6: Beyoğlu Mekansal Strateji Planı ile planlanan projelerin katılımcı olarak geliştirilmesi

Strateji I.2: Sivil toplum ve muhtarların güçlendirilmesi ve yurttaşlık hizmetlerinin geliştirilmesi

Eylem I.2.1: "Beyoğlu Senin Sosyal Merkezi"nin açılması

Eylem I.2.2: Muhtarlık donanımlarının tamamlanması ve kapasitelerinin geliştirilmesi

Eylem I.2.3: Muhtarların sivil toplum ve ağlarıyla işbirliklerinin desteklenmesi

Eylem I.2.4: Toplantı mekanlarının sivil dayanışmaların kullanımına açılması

Eylem I.2.5: Mevcut kentsel hizmetlere ve güncel etkinliklere dair çok dilli bilgilendirme mekanizmalarının geliştirilmesi

Strateji I.3: Kamusal alanların ve değerlerin ortak yönetiminin sağlanması

Eylem I.3.1: Kültürel miras alanları için katılımcı yönetim modelinin oluşturulması

Eylem I.3.2: Tepebaşı Sosyal ve Kültürel Merkez için ortak yönetim modelinin oluşturulması

Eylem I.3.3: Parklarda ve bostanlarda ortaklaşa yönetim modellerinin geliştirilmesi

Eylem I.3.4: Mahalle evlerinin yönetiminde mahalle halkının ve sivil toplumun etkin olması

Eylem I.3.5: Beyoğlu Atölyelerinin yönetiminde işbirliği mekanizmalarının oluşturulması

Strateji I.4: Mekansal gelişmeyi kontrol altına alacak imar planı ve tasarım çalışmalarının gerçekleştirilmesi

Eylem I.4.1: "Beyoğlu İlçe Genel 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı"nın hazırlanması

Eylem I.4.2: Alt ölçekli planların 1/25.000 ölçekli Nazım İmar Planı'na uygun hale getirilmesi

Eylem I.4.3: Tüm kentsel tasarım ve peyzaj proje ve uygulamalarının Beyoğlu Mekansal Strateji Planı kararlarıyla uyumlu ve katılımcı bir perspektifle gerçekleştirilmesi

Eylem I.4.4: Beyoğlu Kentsel Sit Alanının imar planlarının ve kentsel tasarım rehberinin bütüncül olarak hazırlanması

Eylem I.4.5: Kentsel Sit Alanı bütününde Kentsel Tasarım Rehberinin hazırlanması

Kaynakça

- 1 İBB Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü (2016), "İstanbul Kentsel Dönüşüm Master Planı"
- 2 Endeksa (2020), "Mahalle Düzeyinde Kişi Başı Gelir Verileri"
- 3 İBB Birlikte Başaracağız Projesi (2020), "COVID-19 ile Mücadele Kapsamında İstanbul Kırılganlık Haritası"
- 4 Kurtuluş, H., Yüksek D. ve Kaya Erdoğan, E. (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler: Nitel Bir Araştırma", TÜSES ve Heinrich Böll Stiftung Derneği
- 5 Yıldız, S. ve Öztürk Kerestecioğlu, F. (2011), "Turizm Amaçlı Değişen Tarihi Bölge Talimhane'nin Sokak Cephelerinde Mimari Kimliği Oluşturan Verilerin İncelenmesi", Megaron
- 6 Beyoğlu Senin (2022), "Beyoğlu Planlama Tarihi Paneli"
- 7 Demircioğlu, C. Y. (2017), "Küresel Kent Bağlamında Limanlar: Galataport Örneği", Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi)
- 8 Dinçer, İ. ve Enlil Z. (2002), "Eski Kent Merkezinde Yeni Yoksullar: Tarlabası-İstanbul", Kent Yoksulluğu ve Planlama Bildiri Kitabı
- 9 Kurtuluş, H., Yüksek D. ve Kaya Erdoğan, E. (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler: Nitel Bir Araştırma", TÜSES ve Heinrich Böll Stiftung Derneği
- 10 Beyoğlu Senin (2021), "Cinderesi Katılım Masası"
- 11 Beyoğlu Senin (2022), "Tarlabası-Dolapdere Kadın Odak Grup Görüşmeleri"
- 12 Kara Yüksel, M. A. (2021), "İstanbul'da 19. Yüzyıl Kentsel Dönüşümleri: Kasımpaşa Örneği", İzmir Akdeniz Akademisi Dergisi
- 13 Beyoğlu Belediyesi (2022), "Okmeydanı Riskli Alana İlişkin 1/5.000 Ölçekli Nazım İmar Planı ile Okmeydanı Tarihi Sit Alanlarına İlişkin 1/5.000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu"
- 14 Çakırer Özservet, Y. (2014), "İstanbul Sötlüce-Halcıoğlu Bölgesi Yerleşim Dokusunun Dönüşümü", Artium 1. Sayı
- 15 Tekçe, Ö. (2022), "İstanbul'da Konut: Barınma Hak mı Kriz mi?", İPA İstanbul Dergisi, 5. Sayı
- 16 İPA (2021), "İstanbul Konut Zirvesi, Kent, Konut ve Gelecek, Özet Rapor ve Sonuç Bildirgesi"
- 17 Knight Frank (2022), "Global Residential Cities Index", <https://content.knightfrank.com/research/1026/documents/en/global-residential-cities-index-q2-2022-9333.pdf>
- 18 İstanbul Planlama Ajansı ve İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı (2021), "İstanbul Konut Zirvesi"
- 19 TÜİK (2022), "Konut Satış İstatistikleri"
- 20 Kurtuluş, H., Yüksek D. ve Kaya Erdoğan, E. (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler: Nitel Bir Araştırma", TÜSES ve Heinrich Böll Stiftung Derneği

- 21 Disk Genel İş Sendikası (2020), "Türkiye'de Kadın Emeği Raporu"
- 22 Beyoğlu Senin (2022), "Tarlabası-Dolapdere Kadın Odak Grup Görüşmeleri"
- 23 Beyoğlu Senin (2022), "Örnektepe Kadın Forumu"
- 24 Beyoğlu Senin (2022), "Hasköy Kadın Forumu"
- 25 Beyoğlu Senin (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler, Nitel Bir Araştırma"
- 26 IOM (2019), "Baseline Assessment in İstanbul Province, Analysis Report - May-July 2019"
- 27 İBB Birlikte Başaracağız Projesi (2020), "COVID-19 ile Mücadele Kapsamında İstanbul Kırılganlık Haritası"
- 28 Beyoğlu Senin (2022), "Tarlabası-Dolapdere Kadın Odak Grup Görüşmeleri"
- 29 Beyoğlu Senin (2022), "Örnektepe Kadın Forumu"
- 30 Beyoğlu Senin (2022), "Hasköy Kadın Forumu"
- 31 Beyoğlu Senin (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler, Nitel Bir Araştırma"
- 32 Beyoğlu Senin (2021), "Kadın Dayanışma Ağları ile Toplantı"
- 33 Beyoğlu Senin (2021), "Forumlar"
- 34 Beyoğlu Senin (2021), "Muhtar Görüşmeleri"
- 35 Beyoğlu Senin (2022), "Tarlabası-Dolapdere Kadın Odak Grup Görüşmeleri"
- 36 Beyoğlu Senin (2021), "Engelli Haklarıyla İlgili Oluşumlar ile Toplantı"
- 37 Beyoğlu Senin (2021), "Kent Yoksulluğu Paneli"
- 38 IOM (2019), "Baseline Assessment in İstanbul Province, Analysis Report - May-July 2019"
- 39 Kurtuluş, H., Yüksek D. ve Kaya Erdoğan, E. (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler: Nitel Bir Araştırma", TÜSES ve Heinrich Böll Stiftung Derneği
- 40 Beyoğlu Senin (2021), "Göçmen ve Evsiz Dayanışma Ağları ile Toplantı"
- 41 Beyoğlu Senin (2021), "Mahalle Etkinlikleri ve Katılım Masaları"
- 42 Kurtuluş, H., Yüksek D. ve Kaya Erdoğan, E. (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler: Nitel Bir Araştırma", TÜSES ve Heinrich Böll Stiftung Derneği
- 43 Beyoğlu Senin (2022), "Tarlabası-Dolapdere Kadın Odak Grup Görüşmeleri"
- 44 Beyoğlu Senin (2021), "Hayvan Hakları İniyatifleri ile Toplantı"

45 Beyoğlu Senin (2021), "Muhtar Görüşmeleri"

46 Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü (2022), "İllere ve Faaliyet Alanlarına Göre Dernekler", <https://www.siviltoplum.gov.tr/illere-ve-faaliyet-alanlarına-gore-dernekler>

47 İstanbul Büyükşehir Belediyesi (2020), "Yerel Eşitlik Eylem Planı"

48 Beyoğlu Senin (2021), "Muhtar Görüşmeleri"

49 İstanbul Araştırmaları Enstitüsü (2020), "Taksim İstanbul'un Kalbi Sergisi", <https://artsandculture.google.com/story/LgUBzpgA-6ypJg>

50 A.g.e.

51 eskiistanbul.net

52 Kır, A. (2016), "Kentsel Bellek Mekanı Olarak Sokaklar: İstiklal Caddesi Örneği", İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi)

53 Salbacak, S. (2019), "Mütareke Dönemi İstanbul'unda Beyoğlu'nun Çok Kültürlü Yapısı ve Frej Apartmanı", International Journal of Social and Humanities Sciences (IJSHS)

54 Haliç Postası (2022), "Tersane İstanbul"

55 citycarbonfootprints.info

56 Arık, V. (2014), "İşte 54 Karede Yağmurun Nehire Çevirdiği İstiklal Caddesi", Cumhuriyet, <https://www.cumhuriyet.com.tr/galeri/iste-54-karede-yagmurun-nehire-cevirdigi-istiklal-caddesi-101119>

57 Düzgüneş, E. ve Bezirkan, M. (2020), "Kıyı Alanlarındaki Biyoklimatik Koşulların Rekreatif Planlama Açısından Değerlendirilmesi", ATA Planlama ve Tasarım Dergisi, Cilt:4, Sayı:1

58 İstanbul Kent Konseyi İklim Krizi Çalışma Grubu (2020), "İklim Kriziyle Uyum Politikalarında Kentsel Yeşil Alanlar Konusunda Görüş ve Öneriler"

59 İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Planlama Ajansı (2021), "İstanbul Gıda Strateji Belgesi"

60 İSKİ (2022), "Kırkçeşme, Taksim ve Hamidiye Sularının İshale Hattı"

61 Tarih Vakfı (1994) "Taksim Maksemi"

62 eskiistanbul.net

63 Beyoğlu Belediyesi (2022), "Performans Programı"

64 İBB Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı Atık Yönetimi Şube Müdürlüğü (2022), "Katı Atık Aktarma İstasyonları"

65 A.g.e.

66 A.g.e.

67 Çınar, S. (2019), "Atıkların Ekonomik Değere Dönüşümü Ve Atık Toplayıcılarının Bu Dönüşümdeki Rolü", İstanbul Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi)

68 İstanbul Planlama Ajansı Sosyal Politikalar Ofisi (2022), "Katı Atık Depoları Ziyareti Saha Raporu"

69 Eski İstanbul Fotoğrafları Arşivi | İstanbul, Fotoğraf, Şehir

70 Arafta Bir Beyoğlu Web Sitesi (2021)

71 Kültür Kenti Vakfı (2014), "Beyoğlu Üretici ve Yaratıcı Endüstrileri Buluşturma Atölyeleri Faaliyet Raporu Ekim 2013 - Mayıs 2014", <https://www.yekon.org/public/beyoglu-uretici-ve-yaratici-endustrileri-bulusturma-atolyesi-raporu.pdf>

72 Made-in-sishane Web Sitesi

73 Türkün, A. (2022), "Beyoğlu : Kopuş ve Sürekliliğin Pera'sı", İPA Dergi, 4. Sayı

74 Kültür Kenti Vakfı (2014), "Beyoğlu Üretici ve Yaratıcı Endüstrileri Buluşturma Atölyeleri Faaliyet Raporu Ekim 2013 - Mayıs 2014", <https://www.yekon.org/public/beyoglu-uretici-ve-yaratici-endustrileri-bulusturma-atolyesi-raporu.pdf>

75 İBB Turizm Müdürlüğü (2022), "İstanbul Turizm Master Planına Altlık Oluşturulması Kapsamında Envanterin Oluşturulması İşİ"

76 Denizcilik Genel Müdürlüğü Deniz Ticaretini Geliştirme Dairesi Başkanlığı, 2022

77 Özgentürk, J. (2022), "Haliçport'ta Gelişmeler", Mimdap, <http://mimdap.org/2021/11/halicportta-gelismeler/>

78 Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ve Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi (2021), "Haliçport Dava Dilekçesi", https://www.ikmarsiv.org/assets/hlcprt_2017_929_dava_dilekcesi.pdf

79 Kurtuluş, H., Yüksek D. ve Kaya Erdoğan, E. (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler: Nitel Bir Araştırma", TÜSES ve Heinrich Böll Stiftung Derneği

80 GYODER (2022), "Turizm ve Otel"

81 Koyuncu, M. (2022), "Airbnb Raporu", İBB Şehir Planlama Müdürlüğü Beyoğlu Senin Arşivi

82 A.g.e.

83 Tescilli yapı verisi ile 2022 arazi kullanım verisi karşılaştırılarak hesaplanmıştır.

84 Özkan, M. (2008), "Transformation of Arcades in Beyoğlu", Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi)

85 Beyoğlu Belediyesi (2022), "Narmanlı Han", Smart Beyoğlu

86 BETAM (2022), "İstanbul İşgücü Piyasası Yapısal Özellikler ve Sorunlar", <https://betam.bahcesehir.edu.tr/wp-content/uploads/2022/03/IstanbulIsgucuPiyasasiYapisalOzelliklerveSorunlar.pdf>

87 Kurtuluş, H., Yüksek D. ve Kaya Erdoğan, E. (2022), "Hak Temelli Yerel Politika Bağlamında Beyoğlu'ndaki Göçmenler: Nitel Bir Araştırma", TÜSES ve Heinrich Böll Stiftung Derneği

88 İPA Sosyal Politikalar Ofisi (2021), "Katı Atık Depoları Ziyareti Saha Raporu"

89 A.g.e.

90 Bimtaş (2015), "İstanbul Çevre Düzeni Planı Revizyonu Çalışmaları", Yayınlanmamış

91 Salt Arşiv (2022), "Atatürk Kültür Merkezi"

92 Sivil Sayfalar (2020), "İstiklal Caddesi"

93 İBB İstanbul Kültür Sanat (2022), "Taksim Sanat"

94 Denizler Kitabevi (2022), denizlerkitabevi.com

95 Salt Arşiv (2022), "Manastır Sanat Merkezi"

96 Salt Arşiv (2022), "Haliç Tersanesi", <https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/194322>

97 Salt Arşiv (2022), "Beyoğlu 6. Daire", <https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/69927>

98 İBB Kültür Sanat Web Sitesi (2022), "Metro Han", <https://kultursanat.istanbul/metro-han/>

99 İBB Miras Arşivi (2022), "Metro Han"

100 Vardar, N. (2015), "Kelebek Korse Kapanıyor, Dayanısmaya Çağırıyor", Bianet <https://m.bianet.org/bianet/toplum/169957-kelebek-korse-kapaniyor-dayanismanmaya-cagiriyor>

101 İBB Miras Arşivi (2022), "St.Pierre Han"

102 İBB Miras Arşivi (2022), "Botter Apartmanı"

103 Alpman, N. (2022), "Kaotik Güzellik Perşembe Pazarı", İBB İstanbul Dergisi, <https://www.istdergi.com/sehir/yasam/kaotik-guzellik-persembe-pazari>

104 The Magger (2022), "Şahidi Beyoğlu: Sponeck Birahanesi'nde İlk Sinema Heyecanı", <https://www.themagger.com/sponeck-birahanesi-ilk-sinema/>

105 Turan Akıncı Web Sitesi (2022), "Pera Tiyatroları", <https://www.turanakinci.com/pera/pera-tiyatrolari/>

106 İBB Kültür Sanat Web Sitesi (2022), "Muammer Karaca Tiyatrosu", <https://kultursanat.istanbul/muammer-karaca-tiyatrosu/>

107 İBB Miras Arşivi (2022), "Muammer Karaca Tiyatrosu"

108 Salt Arşiv (2022), "Grand Pera", <https://archives.saltresearch.org/handle/123456789/81188>

109 Salt Arşiv (2022)

110 Asian Development Bank (2022), "Fair Shared City Guidelines For Socially Inclusive and Gender-Responsive Residential Development"

111 Disk Genel İş Sendikası (2020), "Türkiye'de Kadın Emeği Raporu"

112 Birleşmiş Milletler (1959), "Çocuk Haklarına Dair Bildirge"

113 İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Planlama Ajansı (2022), "Vizyon 2050 Strateji Belgesi"

114 A.g.e.

115 İklimİN (2020), "İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi"

116 Çevre ve Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (2017), "Sıfır Atık El Kitapçığı", <https://webdosya.csb.gov.tr/db/sifiratik/icerikler/k-tapc-k-2017-1-20180129130757.pdf>

117 Eski Beyoğlu Kartpostalı, İBB Şehir Planlama Müdürlüğü Beyoğlu Arşivi

118 Enlil, Z., Dinçer, i., Evren Y. ve Seçkin, E. (2010), "İstanbul'da Kültür Turizmi İçin Yenilikçi Stratejiler", İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları

119 BETAM (2022), "İstanbul İşgücü Piyasası Yapısal Özellikler ve Sorunlar Araştırma Raporu"

120 Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (2017), "Ulusal İstihdam Stratejisi Eylem Planı 2017-2019"

BEYOĞLU
SENİN.İST

İMAR VE
ŞEHİRCİLİK
DAİRESİ
BAŞKANLIĞI

İstanbul
Planlama
Ajansı